INITIA
PHILOSOPHIÆ AC THEOLOGIÆ
EX PLATONICIS FONTIBUS DUCTA
SIVE
PROCLI DIADOCHI
ET
OLYMPIODORI
IN PLATONIS ALCIBIADEM COMMENTARII.

Ex codd. mss. nunc primum graece edidit

itemque

EIUSDEM PROCLI

INSTITUTIONEM THEOLOGICAM

integriorem emendatioremque adiecit

Fridericus Creuzer.

Pars Tertia.

FRANCOFURTI AD MOENUM
IN OFFICINA BROENNERIANA.
MDCCCXXII.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ
ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ.

PROCLI SUCCESSORIS
PLATONICI

INSTITUTIO THEOLOGICA.

GRAECE ET LATINE.

AD CODICUM FIDEM

Emendavit, Integravit, Latinamque Aemilii Porti Translationem
Refinxit Et Suam Annotationem
Subjecit

Fridericus Creuzer.

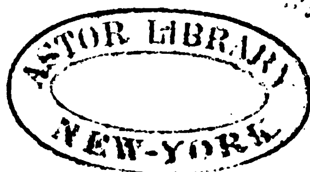

Francofurti ad Mœnum
In Officina Broenneriana
MDCCCXXII.

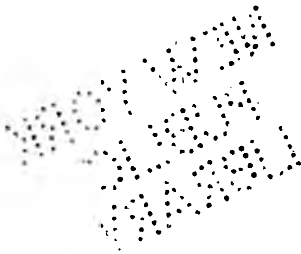

Georgio Guilielmo Friderico Hegel

Philosophiae Doctori inque Academia Regia quae Berolini est Professori P. O.

et

Philippo Guilielmo van Heusde

Historiae, Antiquitatis, Eloquentiae et Linguae Graecae in Academia Regia Trajecti ad Rhenum Professori P. O.

Philosophiae Veteris Cum Universae Tum Ejus Inprimis Quae Platonicis Monimentis Continetur

Interpretibus Primariis

Fridericus Creuzer

D. D.

PARS TERTIA.

Prooemium partis tertiae.

§. 1.

De hoc Procli libro Institutionis Theologicae.

Qui Procli philosophiam universam describere suisque e fontibus repetere instituat, ei hoc faciundum sit, ut Platonis Platonicorumque rationem omnem complectatur, aut extremis certe lineis adumbret. Ejus rei proxime nascetur mihi opportunitas, ubi Plotini caussâ hujus philosophiae universae primordia vicissitudinesque in clariore luce ponere conabor. Nunc quidem pauca disseram de hoc uno libro *Institutionis*. Ac quantum is ad Platonem intelligendum faciat, tum demum penitus dijudicari poterit, ubi ex illa Platonicae philosophiae recentioris historia, quam meditor, cognitum fuerit, quatenus a Platone profecerit ejusque decreta expresserit Proclus, et contra, quatenus ex se ipse sit natus suique solius ingenii philosophus. Ad Plotinum intelligendum hic liber sane quam plurimum facit. Neque tamen propterea *Commentarium* dixerim ad Plotini placita illustranda compositum; quod nuper admodum fecit Tennemannus (1). *Compendium* dixerim

(1) In Grundriss der Geschichte der Philosophie ed. tert. §. 220. p. 270.

Plotinianae Theologiae, sive enchiridium, quo quae plurima Plotinus de Deo rebusque divinis disputat, ex multarum Enneadum argumento collecta ordine dialectico disponuntur, brevibusque capitibus inclusa ponuntur ante oculos lectorum, qui ratione ac via edoceri cupiant de rebus ad theologiae summam pertinentibus. Et quodammodo comparari potest hic libellus Procli cum Porphyrii libello *Sententiarum;* quem eodem nomine appellat, quo hoc Procli opusculum in codicibus inscribitur (Στοιχείωσις Θεολογική), Lucas Holstenius. Qui quidem de Porphyrii libro illo ita pronuntiat(2): »Est autem hic libellus *στοιχείωσις θεολογική*, » seu prima quaedam institutio theologica, brevibus aliquot » aphorismis animum ad pleniorem rerum divinarum con- » templationem excitans. Et ut Arrianus ex prolixioribus » Epicteti dissertationibus enchiridium suum composuit, *και- » ριώτατα καὶ ἀναγκαιότατα* vitae praecepta continens: ita » Porphyrius hasce sententias ex Plotini ferme libris ex- » cerpsit, quibus non male, mea quidem sententia, *εἰσαγω- » γῆς* loco praefigerentur.« — Hoc faciam in editione Enneadum Plotini. —

Sed tamen a Porphyrio hac in caussa eatenus distat Proclus, quod ille magis ea exsecutus videtur, quae ex hoc loco de Deo ad disciplinam morum vel necessaria vel utilia ducuntur; etsi in libro tantopere mutilato de scriptoris consilio pronuntiare velle anceps et lubricum est. Proclus hanc doctrinam theologiae, tanquam a nemine antea institutam, suis ipsam fundamentis superstruit. Nam sicut Euclides, exorsus ab aliquo axiomate, nexis inter se argumentationibus evicta praestat ea, quae inde concludi adeoque cogi possunt: ita Proclus, profectus ab eo quod *Unum est*, via et ratione ad praescriptum regularum dialecticarum deinceps necessario efficit omnia, quibuscunque subtilior Theologiae ratio maxime continetur. Et vero quam acutum sit

(2) In egregia disputatione: *de vita et scriptis Porphyrii* cap. IX. p. 55. ed. Cantabrig.

hoc disputandi genus, quam item densum copiosumque; oratio autem, quam nuda, quam recta et argute brevis, nemo paullo eruditior est, quin protinus intelligat. Neque vero quisquam mirabitur difficultatem libri, ut qui refertus sit rebus ab ipsa natura involutis et a vita communi remotissimis. Verum turpe sit, et vel Philosophi vel Theologi nomine prorsus indignum, subterfugere velle discrimina semitae, qua eundum sit ei, qui in gravissimae sanctissimaeque doctrinae arcem contendere velit, aut dumeta reformidare, quibus remotis certo scias oblatum iri monumenta tibi perennibus saluberrimarum literarum characteribus inscripta. Ac fremant licet omnes, qui theologiae principia de triviis repeti et ostiatim quodammodo corrogari posse opinantur: nemo tamen, arbitror, infitias iverit, quin homo theologus tunc demum vere doctus censeri queat, quum etiam Platonicae philosophiae decreta accurate perceperit, eorumque vim in universam religionum disciplinam recte judicare didicerit. Atqui ab hac parte hic ipse Procli libellus dici non potest quam gravis sit. Nam sive rem ipsam spectamus, quae explicatur, sive rationem et argumentationis indolem: vertitur in his ducentis et undecim capitibus cardo totius philosophiae Platonicae; insistitque philosophus eo in limite, unde ex veteris Graecae philosophiae spatiis continuo transitur ad ipsa sacraria sapientiae Christianae. Nam quod nuper quidam si Diis placet philosophus recentiorum Platonicorum de philosophia libros in Babyloniam Indiamque remitti jussit; videat, ne a sanis hominibus ipse Anticyram mittatur.

Satis dictum videtur de hoc libro, si hoc unum addidero: illum praeterea facere ad intelligendos ejusdem philosophi libros de Theologia Platonica. Quam rem etiam secuti videntur docti homines, qui cum in codicibus manuscriptis tum in editionibus utrumque librum junctim exhibuerunt (3).

(3) Taylor in Introduct. ad translat. Britannicam p. LII: » A translation of the Elements of Theologie is added in order to

Quod ducenta et undecim capita memoravi: consignatus est hic numerus σιά in limine codicum, qui integriores censentur. Qui iidem in exitu adscriptum habent: Τέλος. Alii libri manuscripti plus minusve curtati reperiuntur (cf. infra §. 2.). Jam si quaeras, an ille numerus CCXI plenus sit, ut nihil amplius deesse videatur: ego praecise decernere nolim: sed tamen ab altera parte, cum, quae de *Animâ* explicanda erant, explicuerit Proclus, non video equidem quid ad ejusmodi libri integritatem magnopere desiderari posse videatur.

§. 2.

De re literaria hujus libri.

Fabricius in Bibliotheca Graeca libr. V. c. 21. Vol. IX. p. 408 sqq. ed. Harles: » Στοιχείωσις Θεολογικὴ, κεφάλαια σιά. *Institutio theologica*, sive propositiones 211 (1)

» render the treatise *On the Theologie of Plato* more complete, » and to assist the reader, who wishes to penetrate the depths of » that most abstruse and sublime work; for the former elucidates, » and is elucidated by the latter. «

(1) Capita 100 de perfectione Ms. gr. cod. MMCMLXXXIII. regis Gall. *Fabric.* In sex codd. bibl. *Paris.* publ. exstant. [tantummodo CCIX capita reperiuntur in codicibus Pariss. nr. 1828, 1829, 1830. *Creuzer*]. *Taurini* in bibl. quondam regia in cod. CCCXVI. fol. 47. ex *Procli* element. theol. et in cod. CCCXLV. sub nomine *Diadochi*, *philosophi Plat.* institutio theolog. propositionibus constans CCI. vid. cat. codd. gr. Taur. p. 396 et 472; *Florentiae* in bibl. Laur. Medic. cod. XXXII. nr. 7. plut. 71. instit. theol. at mutila; contra opus integrum, s. capp. CCXI. in cod. VIII. nr. 13. plut. 86. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 18 et 320. De codd. *Vindob.* aliisque vid. ad §. antecedent. [unde h. l. quae ad Procli *Institut. theolog.* pertinent continuo interponam: » In cod. *Vindobonensi* XIV. nr. 2. *institutio theologiae platonicae* in capita ducenta undecim divisa — *Augustae Vindel.* in codd. mss. hypotyposes elem. theol. — vid. *Reiser.* cat. p. 74. 35. 41. — *Venetiis* in codd. bibl. Marc. CXCII et CXCIII. in theolog. Plat. libri VI. et institutio theologica, — in codd. DXII et DXXI. institutio theol. v. cat. codd. gr. Marc. p. 109. 276. 280. — In cod. bibl. *Escorial.* Instit. theol. teste *Plüero* in itiner. per Hisp. p. 188. « *Harles*]. — In Britannia, secundum cat. codd. Angl. et Hibern. *Oxon.* in bibl. Baliolens. nr. 239. *elementatio theol.* (sic citatur in

»cum totidem demonstrationibus, latine ex versione *Francisci Patricii* lucem adspexit apud Dominicum Mamarellum 1583. 4. titulo *elementorum theologicorum.* [V. cl. Morelli Bibl. graeca et lat. etc. I. p. 117. *Harles.*] Proclo, patriarchae Constantinopolitano, male tribuitur a Verderio in iterata editione bibl. Constantinopolitanae. [Adde *Lambec.* Vol. I. p. 269.]

»Graece cum Francisci(2) Porti translatione subjecta est libris sex theologiae Platonicae, quos jam diximus prodiise Hamburgi 1618 fol. Vetus latina interpretatio *Guilelmi de Morbecta, sive Morbeka,* servatur Ms. in bibl. Vindobonensi, ut testatur *Lambecius* Lib. VII. p. 38. [p. 79. Kol-

cat. part. II. Oxon. p. 7.) — *Cantabrig.* in bibl. domus S. Petri, cod. XVII. sive nr. 1679 catal. tom. I. part. III. p. 147. Sic indicatur: »Procli — elementatio theologica, capitulis 211. Completa fuit translatio hujus operis a fratre *Gu. de Morbetta, ordinis* fratrum Praedicatorum 15 Jun. a. 1268.« — in cod. *Browne* IV, s. nr. 4184 cat. tom. II. p. 111. *Procli* elementa theologica. — *Bernae* in bibl. publ. sunt tantum cap. 137. Institution. theologiae, (*ἡ καϑ' ἕλληνας ϑεολογικὴ στοιχείωσις.*) v. *J. R. Sinneri* cat. codd. bibl. Bern. p. 166. *Leidae* in bibl. publ. Procli elementaris physica; item theologica. v. cat. bibl. Leid. p. 336. nr. 59. et p 391 fin.« *Harles.* De codd. *Leidensibus* Procli Inst. theol. item de cod. *Argentoratensi* vid. proxime §. 3. et Epimetrum ubi etiam de cod. *Hamburgensi* dicetur. De cod. autem *Monacensi* Bibliothecae Reg. Bavaricae nr. XCI. haec prodit *Ign. Hardt.* in catalogo codicum manuscriptt. Bibl. Reg. Bavar. Tom. I. p. 494: »Fol. 383. *Πρόκλου διαδόχου πλατωνικοῦ φιλοσόφου στοιχείωσις ϑεολογικὴ κεφάλαια διακόσια. Ἀρχὴ· πᾶν πλῆϑος μετέχει τοῦ ἑνός. Τέλος· ὥστε ποιῆσαι περίοδον.* Fabricius asserit tom. VIII. p. 516 propositiones CCXI. cum totidem demonstrationibus latine esse editas, interprete Fr. Patricio, Ferrariae 1583. 4. In codice electorali nonnisi capita 198 sunt, quamvis in titulo 200 indicentur. Est vero caput ultimum: *πᾶν τὸ χρόνου μετέχον, ἀεὶ καὶ κινούμενον περιόδοις μετρεῖται κ. τ. λ.* Est vero iste Proclus Lycius.« *Creuzer.*

(2) Potius *Aemilii* Porti, qui fuit Francisci Porti Cretensis filius, ut suam ipse epistolam ad Lectorem inscripsit. Edidit autem primus graece hunc librum unà cum sex libris in Theologiam Platonis »ex Illustrissimi Clarissimique Principis ac Domini, *Dn. Friderici, Dn. Joannis Adolphi Filii Bibliothecâ* Gottorpiana.« Idemque Aemilius Portus latine reddidit hos libros, ut in eâdem epistolâ prodit; in qua illum codicem Gottorpiensem antiquissimum, sed eundem minutissimis characteribus conscriptum dicit. Ceterum ubi hodieque hic liber mscr. asservetur me non memini legere. *Cr.*

» lar. uti jam ad nr. VI. notavimus; (3)]. Exstat etiam inter libros Holstenianos bibliothecae hujus urbis (4) Johanneae. Ibidem praeter theologiae platonicae libros sex et *στοιχείωσιν θεολογικὴν* graece occurrunt *Nicolai*, *episcopi Methonensis*, qui circa a. C. 1190. floruit, animadversiones in Procli institutionem theologicam, quibus falsa praecipue de fato doctrina, una cum aliis quibusdam Procli dogmatis, a Christiano sensu alienis, oppugnatur. *Νικολάου Ἐπισκόπου Μεθώνης ἀνάπτυξις τῆς Θεολογικῆς στοιχειώσεως Πρόκλου τοῦ Λυκίου, Πλατωνικοῦ φιλοσόφου, πρὸς τὸ μὴ συναρπάζεσθαι τοὺς ἀναγινώσκοντας ὑπὸ τῆς ἐπιφαινομένης αὐτῇ πειθανάγκης, καὶ σκανδαλίζεσθαι κατὰ τῆς ὑγιοῦς πίστεως.* Codex hic in folio, pollicis altitudine, quem Holstenius descripsit ex Vaticano 626, in fronte praefixa habet verba Jobi XXIX, 3. *τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει.* In catalogo mss. Holstenianorum apud Morhofium I. Polyhistoris p. 68. [p. 67 ed. quart.] idem opus episcopi Methonensis memoratur his verbis: *Animadversiones in Procli elementa theologica,*

(3) Haec videlicet ad nr. V. (non VI) annotata leguntur: »Procli institutionem theologicam latine primum versam esse *a Guil. Morbecta* vel *Morbeta*, eamque ab illo esse absolutam Viterbi d. 18 Maji a. C. 1268, eamque translationem latinam exstare natam inter codd. caesar. theologicos lat. in cod. CLXIV. nunc, adnotante Kollario, in classe histor. eccl. cod. XI. atque *Lamb.* in vol. I. p. 269 sq. docet, libros sex de platonica theologia exstare gr. in codd. XXXIII et XXXIV. inter codices philosophicos et philologicos graecos atque in alio codice et versionem *institutionum* etc. lat. a *Morbecta* factam, in cod. CLXIV. atque cum in textu, tum in additamento. (a Kollario in nota subjecto) de tribus illis codd. ac versione Morbectae paullo uberius disserit, laudatque Phil. Labbaeum in Aristotelis et Platonis interpretum graecorum, typis hactenus editorum, conspectu. Lutetiae 1657. 4. ubi *Guillelmus Morbetus* adpellatur. *Harl.*

(4) Nimirum *Hamburgi*. De hoc codice Morhofius in Polyhistore lib. I. cap. VII. (vol. I. p. 67 ed. quart.), ubi libros mscr. enumerat, qui in bibliotheca Lucae Holstenii fuerunt: » Ejusdem Procli *στοιχείωσις θεολογική*, sive Elementorum Platonicae Theologiae liber, CCXI propositiones continens [Minime, sed tantummodo CCVIII. vid. *Epimetrum* nostrum in fine] graece fol. Eadem Procli Elementatio theologica, Latine, ex veteri versione Fr. Guilielmi de Morbeka, Archiepiscopi Corinthii, cum ejusdem Demonstrationibus, fol.« *Cr.*

»ne quis eorum probabilitate ad Arianismum seducatur. Sed pauca omnino legas in hoc opere adversus Platonizantes Arianos, sive Platonicos Arianizantes. In epistola Johannis Kirstenii ad Holstenium, quae legitur inter epistolas Gudianas p. 289. ubi ejusdem libri fit mentio, et dicitur fuisse apud elegantissimum Heinsium, Nicolaus iste Methonensis perperam Methon vocatur. Hic liber exstat etiam num. 129. inter codices mss. Sereniss. electoris Bavariae (5). Expo-

(5) *Leidae* inter codd. bibl. publ. *Nic. episc. Methon.* refutatio theologicae informationis Procli etc. Capita sunt 198 cum confutationibus. Latine. — iterum in duobus codd. in quibus inscriptio respondet illi, quam Fabric. posuit; tantummodo in posteriore opus est minus plenum, et dicitur esse Vaticani cod. ἀπόγραφον. v. catal. bibl. Leidens. p. 327. nr. 47. p. 334. nr. 4 et p. 335. nr. 23. — Idem opus est 190 capp. gr. in cod. MDCCLVI. bibl. publ. *Paris.* cui adjecta est epistola Jac. Gaffarellii de scopo auctoris, quam confector cat. codd. Paris vol. II. p. 265 sq. formulis typograph. describendam curavit. Est quoque opus illud *Mediolani* in bibl. Ambrosiana, teste Montfaucon bibl. bibll. mss. I. p. 521. *B.* — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XII. plut. 9. ubi sunt Procli theolog. institt. sive propositt. CCXI. simul repetitis singulis subjicitur *Nic. Methonensis* illustratio et confutatio: desunt vero in hoc codice tredecim capita. v. Bandini cat. codd. grr. Laur. I. p. 406 sq. ubi in not. 2 ex Oudino SS. EE. saeculi XI. tom. II. p. 855 sqq. egit de *Nicolao Methonensi* et de hoc ejus opere, quod a Bonaventura Vulcanio latine versum servatur in bibl. Leidensi; in reliquis autem notis exscripsit ea, quae Fabricius h. l. tradidit. Add. infra, vol. X. p. 294 et vet. [vol. XI. p. 290 sq. ed. Harl.] *Harles.* Tu cf. *Bon. Vulcanii* Praefationem praemissam libello *Nili* de primatu Papae Lugd. Batav. 1595. fol. 3 — 5; ubi singularem conjecturam facit. Suspicatur enim Vulcanius »*Nilum atque Nicolaum Methonensem unum eundemque auctorem esse.*« Posteaquam enim de hoc quoque libro adversus Proclum egit, ita pergit: »Hi, inquam, libri a Nicolao Methonense conscripti, Nili hujus nostri stilum, tersum sane atque elegantem, proxime referunt. Horum te, candide Lector, monitum volui, liberum tibi de tota re judicium relinquens.« Addit, latine a se versum hunc librum esse. Floruit autem hic Nilus, qui de primatu Papae Romani scripsit, annis post Chr. n. 1314 et sequentibus. Cf. Leonem Allatium de Nilis p. 59 sq. et Saxii Onomast. II. p. 347. — Exstat idem Nicolai Methonensis opus in cod. *Monacensi* nr. LIX chartaceo. Vid. Ignat. Hardt. catalog. codd. mss. grr. Bibl. Reg. Bavar. Vol. I. p. 313 sq. ubi titulus libri exhibetur idem, quem supra Fabricius ex apographo Hamburgensi descripsit, praeterquam quod in fine tituli liber Monacensis, ut alii libri, habet κατὰ τῆς ἀληθοῦς πίστεως. In medium profert ibidem Hardtius initium et exitum libri itemque aliquot sententias, quas pro Appendice operis haberi posse existimat. *Cr.*

»sitio fratris Berealdi, ord. praedicatorum, in elementationem, uti vocat, theologiae Procli, cujus principium *invisibilia Dei*, scripta anno Christi 1454, exstat Oxoniae in collegio Balliolensi codice CCIV. *Fabricius.* Hic addendus est *Procli de caussis liber*, *cum commentariis S. Thomae Aquinatis.* Paduae 1493. fol. v. Fossii catal. Bibl. Magliabechian. II. p. 410. qui, »exstat, ait, cum *parvis naturalibus Aristotelis*, ab eodem expositore illustratis, et *altissimi Proculi* nomen refert. v. *Aristotelis* [tom. I. p. 195.]. Apud Quetif tom. I. p. 285. sq. de hoc libello auctoritate codd. mss. pauca habentur, et verba haec ex codice depromta reperiuntur: *ex arabico esse translatum*, *et in graeco penitus non haberi*, *unde videtur ab aliquo philosophorum Arabum ex libro Procli*, *qui intitulatur elementatio theologica*, *exceptus.*« De eodem libro ea, quae sequuntur, scripsit *De la Croze* ad nostrum Fabricium in Thes. epistol. La Croziano tom. III. p. 126: »In recensendis *operibus Procli* nihil dixisti de libello *de caussis*, qui ex arabico versus exstat inter opera *Thomae Aquinatis commentario* illustratus tom. IV. ejus p. 470 ed. Paris. novissimae, ne quid de aliis edit. dicam, quae plurimae sunt. Sic vero incipit *Procli* tractatus: *Omnis caussa primaria plus est influens super caussatum suum*, *quam caussa universalis secunda* etc. In quae *Thomas Aquinas* sic commentatur: Inveniuntur quaedam de primis principiis conscripta per diversas propositiones distincta, quasi per modum sigillatim considerantium aliquas veritates, et in Graeco quidam invenitur scilicet traditus lib. *Procli Platonici continens ducentas et IX propositiones*, qui intitulatur *elevatio theologica* (sic inepte interpretatur has voces graecas, ςοιχείωσις θεολογικὴ *elevatio*, a voce gallica *élever*, instituere); in arabico vero invenitur hic liber, qui apud Latinos *de caussis* dicitur, quem constat de arabico esse translatum, et in Graeco penitus non haberi etc. — Is forte liber arabicus est, de quo *Herbelot* bibl. orient. p. 966 col. 2. [Vol. II. p. 381 ed. Hagan. 1777.] Ketab Thoulougia. *Livre de la*

Theologie. C'est le *titre d'un ouvrage de Proclus, Philosophe Platonicien, traduit du Grec en Arabe.*« Hactenus De la Croze. *Harles.*

Anglico sermone à *Thoma Tayloro* confecta est hujus Institutionis translatio et cum aliis Procli scriptis ejusdem libris sex in Platonis theologiam adjecta, hoc titulo: *The six books of Proclus on the Theology of Plato translatad from the Greek. — Also, a translation from the greek of Proclus Elements of Theology. By Thomas Taylor.* 2 Volumm. London 1816. 4to. Institutio inest in Vol. secundo p. 300 — p. 441. *Cr.*

§. 3.

De hac editione.

Quando in exordio prooemii de hujus operis vi atque argumento satis dictum esse videtur, putidum sit consilium editionis excusare velle. Quocirca pauca hoc loco de ratione subjiciam, quam tenui, itemque de copiis, quibus usus sum.

Decennium amplius est, cum *Joannes Schweighaeuserus* vir celeberrimus mihique amicissimus per literas me certiorem faceret, servari in bibliotheca civitatis Argentoratensis hujus *Institutionis* codicem manuscriptum, unde ejus libri lacunae, quae plurimae sunt, ad unum fere omnes expleri possent. Ac posteaquam vir doctissimus rogatu meo varias Lectiones ejus libri manuscripti, accuratissime a se excerptas, mecum communicarat: reliquas etiam codicis virtutes perspicere coeperam; quae non solum integritate textus censentur, verum etiam lectionis praecipua quadam bonitate. Nam cum deinde alia quoque praesidia circumspexissem, mature mihi visus sum intelligere, duplicem esse codicum hujus libri familiam, unde quidquid est reliquorum manuscriptorum pendeat, ita quidem ut alterius

familiae exemplum servatum sit in codice Gottorpiensi, ex quo Aemilius Portus hanc Institutionem primus graece edidit: alterius, in hoc ipso quantivis codice Argentino. Etenim, ut hoc utar, liber Hamburgensis et ipse praestabilis, igiturque codex Vaticanus, unde descripsisse videtur Lucas Holstenius, ex asse congruit cum Argentino illo, nec minus Leidensis alter: contra alter codex et ipse Leidensis usquequaque fere respondet Gottorpiensi. Quapropter cum sero in manus meas pervenissent excerpta eorum librorum, quos extremo loco memoravi: acquiescendum putavi eo consilio, ut specimina duntaxat horum codicum adjicerem in *Epimetro*, quod ad calcem apponendum fuit. Namque sero itidem mihi reddita erat *Taylori* translatio Anglica, quam ipse interpres mature ad me transmittendam curarat, et quae hujus viri liberalitas est, ultro etiam muneri dederat. Quo factum est, ut, plagularum magna parte jam typis descripta, quae Taylorus ad meum consilium pertinentia inde ab initio libri usque ad caput CXL apposuerat, in Epimetro demum a me exhiberi potuerint. Verum, si Deus annuerit, et viris vere doctis hanc meam operam haud improbari videro, addam huic Institutioni alteram partem, quae et Nicolai Methonensis librum ineditum (vid. §. 2. hujus prooemii) habeat et insuper quidquid ex opere Thomae Aquinatis, itemque ex interpretationibus Morbekae, Berealdi, Patricii et Vulcanii denique (vid. ibid.) ad haec Procli Elementa idoneum adhiberi possit.

Rationem quod attinet, quam in hac editione sum secutus, non continui me in exhibendo unius codicis textu, quod in prioribus horum *Initiorum* partibus faciundum erat, quae ineditos libros nunc primum publice offerunt. In hac parte *Procli textum ad novae recensionis modum* refingere studui, ita ut, ubi vel codicum auctoritas vel critica ratio linguaeque leges vulgatae lectioni refragarentur, aliam substituerem, interpunctionem emendarem, et lacunosos locos integrarem. Sed tamen, etsi hoc pacto haec editio sex-

centis in locis discrepabit ab editione Porti, erunt fortasse, qui multo plura a me mutata cupiant, praecipue ubi res ipsa et dialectica argumentatio a vulgato textu abhorrere videatur. Eis ego subjectâ annotatione studui facere satis. Malo enim in me reprehendi nimiam modestiam quam temeritatem aut calidiora certe consilia.

Translationem latinam ad nostri textus rationem refinxi, ita tamen, ut gravioribus certe in locis Porti sententia vel ex ipsa versione vel ex annotatione nostra a Lectoribus intelligi posset. Latinitatem Porti ut plurimum intactam reliqui, etsi haud pauca castigari et poterant et fortasse etiam debebant. Nunc ne illa quidem *ipse*, *ipsa*, *ipsum* tetigi, quibus is interpres Articuli graeci vim exprimere ubivis assolet; qualia in Beza quoque, Novi Testamenti interprete, nuper notavit Valckenarius (1). Neque in mea ipse interpretatione ea refugi, quae qui ubivis Ciceroniani videri volunt fastidire consueverunt. Ab his legi velim quae Muretus ille, quo nemo hominum felicius Ciceronem imitatus est, hac de caussa disputavit (2). Neque Proclum ejusque similes philosophos quisquam latine vertere possit, qui dicendus sit simia Ciceronis.

In *Annotatione* tria sum secutus, primum ut fontes indicarem, unde haec Procli decreta fluxerunt locosque similes, quibus comparandis lux affertur cum verbis tum sententiis obscurioribus; deinde ut technologiam Platonicam adumbrarem, sive intelligentiam adjuvarem orationis Platonicorum, praesertim recentiorum. Denique ea vocabula consignavi, quae haud pauca hisce scriptoribus usitata in Lexicis hodieque desiderantur.

Restat ut grates persolvam viris amicissimis, qui mihi excerptorum e codicibus mss. copiam fecerunt: *Joanni*

(1) In Scholis in N. T. ed. Wassenbergh. Vol. I. p. 19.

(2) In Scholiis in Senecam p. 53. Ruhnken.

Schweighaeusero, qui varietati lectionis libri Argentini annotationes etiam aliquot interposuit, quas in editione nostra exhibuimus cum nota *Schw.*; *Ioanni Gurlitto*, qui meâ gratiâ Hamburgensis apographi lectiones sua manu descripsit; *Joanni van Voorst* et *F. Donckermanno*, quibus Leidensium librorum specimina accepta refero; *Thomae* denique *Tayloro*, qui officiosissime sua me Translatione impertiit; unde quae ad criticam factitandam profecerim Lector ipse intelliget ex Annotatione nostra et ad calcem subjecta annotationis variaeque lectionis Epimetro.

ΠΡΟΚΛΟΥ

ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ

στοιχείωσις θεολογική. Κεφάλαια σιά [1].

Κεφάλαιον ά.

Πᾶν πλῆθος [2] μετέχει πῃ [3] τοῦ ἑνός. εἰ γὰρ μηδαμῇ μετέχοι [4], οὔτε τὸ ὅλον ἓν ἔσται [5], οὐθ' ἕκαστον τῶν πολλῶν, ἐξ ὧν τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἔσται καὶ ἔκ τινων ἕκαστον πλῆθος [6], καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, καὶ τῶν ἀπείρων τούτων ἕκαστον ἔσται πάλιν πλῆθος ἄπειρον. Μηδενὸς γὰρ ἑνὸς μηδαμῇ μετέχον, μήτε καθ' ὅλον ἑαυτὸ, μήτε καθ' ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ [7]· πάντῃ ἄπειρον ἔσται καὶ κατὰ πᾶν.

Τῶν γὰρ πολλῶν ἕκαστον, ὅπερ ἂν λάβῃς, ἤτοι ἓν ἔσται ἢ οὐχ ἕν, ἤτοι πολλὰ ἢ οὐδέν. Ἀλλ' εἰ μὲν ἕκαστον οὐδὲν, καὶ τὸ ἐκ τούτων οὐδέν. Εἰ δὲ πολλὰ, ἐξ ἀπειράκις ἀπείρων ἕκαστον.

(1) Vulgo additur *φιλοσόφου* post *Πλατωνικοῦ*. Nos delevimus. Vide titulum librorum Procli in Theologiam Platonicam et Prooem. nostr. ad Procl. in Alcib. p. XVI. Nec agnoscit eam vocem codex Argentor. In eodem scribitur *ἐν κεφαλαίοις* absque numero. Insunt autem in hoc codice nonnisi capita *σή* (208).

(2) Cod. A. *τὸ πλῆθος*. (3) Abest *πῃ*. (4) A. *μετέχει*.

(5) A. *ἔσται ἕν*. (6) Ita dedi ex cod. A. Vulgo legebatur — *καὶ τί ἐκ τούτων πλῆθος. Sed erit etiam quaedam ex istis singulis conflata multitudo.*

(7) Vulg. *Καθ' ἕκαστον ἐν αὐτῷ*. Ego *τῶν* adjeci ex cod. A.

PROCLI
SUCCESSORIS PLATONICI
Institutio Theologica,
quae continet capita 211.

CAPUT PRIMUM.

Omnis multitudo particeps est aliquo modo ipsius Unius. Si enim nullo modo particeps sit *Unius*, nec ipsum Totum Unum erit, nec unumquodque multorum, ex quibus ipsa multitudo *conflatur:* Sed etiam ex aliquibus (*entibus*) unumquodque erit multitudo, et hoc in infinitum *progredietur*, et horum infinitorum unumquodque erit rursus infinita multitudo. Si enim *ipsa multitudo* nullius Unius ullo modo sit particeps, neque per se totam neque per singulas *partes* in ipsa *comprehensas*, ubique et in omni *re multitudo* erit infinita.

Multorum enim unumquodque, quodcunque sumpseris, vel Unum erit, vel non Unum, vel multa, vel nihil. Sed si quidem unumquodque *multorum* est nihil, id etiam, quod ex his *progreditur*, *est* nihil. Si vero *multorum unumquodque est* Multa, ex infinite infinitis unumquodque *constabit*.

Ταῦτα δὲ ἀδύνατα. Οὔτε γὰρ ἐξ ἀπειράκις ἄπειρον ἐστί τι τῶν ὄντων. Τοῦ γὰρ ἀπείρου πλέον οὐκ ἔστι. τὸ δὲ ἐκ πάντων, ἑκάστου πλέον. οὔτε ἐκ τοῦ μηδενὸς συντίθεσθαί τι δυνατόν. πᾶν ἄρα πλῆθος μετέχει πῃ [1] τοῦ ἑνός.

β'

Πᾶν μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν. Εἰ γὰρ μή ἐστιν αὐτοὲν [2] (μετέχει γὰρ τοῦ ἑνὸς ἄλλο τι ὂν παρὰ τὸ ἓν [3]), πέπονθε τὸ ἓν κατὰ τὴν μέθεξιν, καὶ ὑπέμεινεν ἓν γενέσθαι. Εἰ μὲν οὖν μηδέν ἐστι παρὰ τὸ ἕν, μόνον ἐστὶν [4] ἕν, καὶ οὐ μεθέξει τοῦ ἑνὸς, ἀλλ' αὐτοὲν [5] ἔσται. εἰ δέ ἐστί τι [6] παρ' ἐκείνῳ, ὃ μή ἐστιν [7] ἕν, τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ οὐχ ἕν ἐστι καὶ ἕν [8], οὐχ ὅπερ ἓν ὂν, ὡς μετέχον τοῦ ἑνός.

Τοῦτο [9] ἄρα οὐχ ἕν ἐστιν, οὐδ' ὅπερ ἕν. ἓν δὲ ὂν, ἅμα καὶ [10] μετέχον τοῦ ἑνὸς καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἓν καθ' αὑτὸ ὑπάρχον, ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν, παρὰ τὸ ἓν ἄλλο τι ὄν [11]. ᾧ μὲν ἐπλεόνασεν, οὐχ ἕν. ᾧ δὲ πέπονθεν, ἕν. Πᾶν ἄρα τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν.

γ'

Πᾶν τὸ γινόμενον ἕν, μεθέξει τοῦ ἑνὸς γίνεται ἕν. Καθ' ὃ δὲ πέπονθε τὴν μετοχὴν τοῦ ἑνὸς, ἕν ἐστιν. Εἰ γὰρ γίνοιτο ἕν, ἃ μή ἐστιν ἕν, καθ' αὑτὰ συνιόντα [12] δήπου καὶ κοινωνοῦντα ἀλλήλοις, γίνεται ἓν καὶ ὑπομένει τὴν τοῦ ἑνὸς παρ-

(1) A. non habet πῄ. Ad argumentum harum sententiarum confer Plotinum p. 168 sqq., p. 671 sqq. et Porphyrii Ἀφορμὰς πρὸς τὰ νοητά, sive *Sententias ad intelligibilia ducentes* §. XXI. p. 226 sq. et §. XXXVIII. p. 245. sq. ed. Cantabrig.

(2) A. αὐτὸ ἕν.

(3) Desunt omnia inde a *μετέχει* usque ad *παρὰ τὸ ἓν* in cod. A. Ego satius duxi haec omnia in pharenthesi includere. Quod proxime Aemilius Portus vertit: "patitur *ipsum* Unum" videri possit legisse: πέπονθε αὐτὸ τὸ ἕν. Quod secus est. Solet enim hic interpres illa: *ipse*, *ipsa*, *ipsum*, tamquam Articuli graeci vicaria, ubivis fere introducere. Hoc semel monitum volo.

(4) A. ἐστί. (5) A. αὐτὸ ἕν. (6) A. εἰ δ' ἔστι τί.

(7) A. μὴ ἔστιν. (8) A. καὶ ἕν ἐστι, καὶ οὐχ ἕν. (9) A. τούτῳ. (10) A. δὲ ὂν ἅμα, καί. (11) A. ἀλλ' ὅτι ὄν. (12) A. ἓν καθ' αὑτὸ συνιόντι: sed mox recte κοινωνοῦντα.

Haec autem impossibilia *sunt*. Non enim ex infinite infinitis est ullum Ens. Ipso enim infinito non est *ullum Ens majus ac* amplius. Quod vero *conflatum est* ex omnibus, *illud est* unoquoque *singulisque rebus* amplius. Neque ex Nullo aliquid componi potest. Omnis igitur multitudo particeps est Unius aliquo modo.

II.

Omne, quod particeps est Unius, est et Unum et non Unum. Si enim non est per se Unum (particeps enim est Unius, aliud aliquid existens praeter ipsum Unum), partitur [ipsum] Unum per participationem *et communionem*, et sustinet, *se* Unum fieri. Si igitur nihil est praeter ipsum Unum et solum Unum, neque particeps erit ipsius Unius, sed per se Unum erit. Si vero est aliquid praeter illud, quod non est Unum, quod particeps est Unius, et non Unum est et Unum, non quod *est* Unum, sed Unum existens, ut id, quod est particeps ipsius Unius.

Hoc igitur non Unum est, neque quod Unum. Si vero simul sit Unum et particeps sit Unius et propter hoc non Unum per se sit, Unum est et non Unum, quod aliud aliquid sit praeter ipsum Unum. Quatenus enim abundavit *et multiplicatum est*, *eatenus est* non Unum. Quatenus vero passum est *multiplicationis privationem*, *eatenus est* Unum. Omne igitur, quod particeps est Unius, et Unum est et non Unum.

III.

Omne, quod fit Unum, participatione Unius fit Unum. Quatenus enim patitur ipsam Unius participationem, *eatenus* est Unum. Si enim fiant Unum *ea*, quae non sunt Unum, per se coeuntia profecto et per communionem inter se conjuncta, fiunt Unum et sustinent ipsam ipsius Unius praesentiam, quamvis non sint *id*, quod *est* Unum. Partici-

ουσίαν, οὐκ ὄντα, ὅπερ ἕν. Μετέχει ἄρα τοῦ ἑνὸς ταύτῃ, ᾗ πάσχει τὸ ἓν γενέσθαι. Εἰ μὲν γὰρ ἤδη ἐστὶν ἕν, οὐ γίνεται ἕν· τὸ γὰρ ὄν, οὐ γίνεται, ὃ ἤδη ἐστίν. Εἰ δὲ γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ἑνὸς πρότερον, ἕξει τὸ ἕν, ἐγγενομένου τινὸς ἐν αὐτοῖς ἑνός [1].

δ'.

Πᾶν τὸ ἡνωμένον ἕτερόν ἐστι τοῦ αὐτοενός. Εἰ γάρ ἐστιν ἡνωμένον, μετέχοι ἂν πῃ [2] τοῦ ἑνὸς ταύτῃ, ᾗ καὶ ἡνωμένον λέγεται. Τὸ δὲ [3] μετέχον τοῦ ἑνός, καὶ ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν· τὸ δὲ αὐτοὲν [4] οὐχὶ καὶ ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν. Εἰ γὰρ καὶ τοῦτο, ἕν τε καὶ οὐχ ἕν, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ πάλιν ἕν, τὸ συναμφότερον ἕξει, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, μηδενός ὄντος αὐτοενὸς, εἰς ὃ στῆναι δυνατόν. Ἀλλὰ παντὸς ἑνὸς καὶ οὐχ ἑνὸς ὄντος· ἔστιν [5] ἄρα τι τὸ ἡνωμένον τοῦ ἑνὸς ἕτερον. Ταὐτὸν γὰρ ὂν τῷ ἡνωμένῳ τὸ ἕν, πλῆθος ἄπειρον ἔσται, καὶ ἕκαστον ὡσαύτως ἐκείνων, ἐξ ὧν ἐστι τὸ ἡνωμένον. *** [6].

ε'.

Πᾶν πλῆθος δεύτερόν ἐστι τοῦ ἑνός· εἰ γάρ ἐστι πλῆθος πρὸ τοῦ ἑνὸς, τὸ μὲν ἓν μεθέξει τοῦ πλήθους, τὸ δὲ πλῆθος, τὸ πρὸ τοῦ ἑνὸς, οὐ μεθέξει τοῦ ἑνός· εἴπερ πρὶν γένηται ἕν, ἐστιν ἐκεῖνο πλῆθος [7]. Τοῦ γὰρ μὴ ὄντος οὐ μετέχει· διότι τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς, καὶ ἕν ἐστιν, ἅμα καὶ οὐχ ἕν. Οὔπω δ' ὑπέστη ἕν, τοῦ πρώτου πλήθους ὄντος. ἀλλ'

(1) Vulg. εἰ δὲ γίνεται, ἐκ τοῦ μηδενὸς [γίνεται, τουτέστιν] ἐκ τῆς στερήσεως, πρότερον τὸ ἓν ἐγγενομένου τινὸς ἐν αὐτοῖς ἑνός ***. Ego exhibui lectionem codicis Argent. qui nec lacunae signum habet. Ceterum verba ἐκ τῆς στερήσεως aeque sunt glossatoris, quam quae uncinis inclusit Editor: γίνεται, τουτέστιν. Adjuvandae sententiae gratiâ virgulam immissi post πρότερον.

(2) A. ποι. (3) A. δή.

(4) A δ' αὐτὸ ἕν, ut supra sect. β, et proxime initio hujus ipsius capitis: τοῦ αὐτοενός. Igitur adjice Lexicis formam τὸ αὐτοέν.

(5) Ita Arg. Vulgo: ὄντος ἐστιν.

(6) Abest ab Arg. distinctio minor post ὡσαύτως. In fine nullum lacunae indicium.

(7) Legendum videtur: εἴπερ, πρὶν γένηται (vel πρὶν ἂν γένηται)

pant igitur ipsum Unum eatenus, quatenus patiuntur *se* Unum fieri. Si enim jam sunt Unum, non fiunt Unum. Quod enim est, non fit *illud* quod jam est. Si vero fiunt (*unum*) ex eo, quod non unum erat prius, habebunt Unum, quando Unum aliquod in ipsis innatum fuerit.

IV.

Omne, quod est unitum, diversum est ab eo, quod est per se Unum. Si enim est unitum, participabit aliquo modo ipsum Unum eatenus, quatenus etiam unitum dicitur. Quod vero particeps est Unius, et Unum est et non Unum. Quod vero est per se Unum, non etiam Unum est et non Unum. Si enim et hoc, et Unum et non Unum, *est*, et illud, quod in ipso *est*, rursus Unum *est*, utrumque simul habebit, et hoc in infinitum *procedet*, si nihil sit, quod sit per se Unum, in quo subsistere possit [*hoc ipsum Unum*]. Sed si omne sit Unum et non Unum, erit igitur aliquid, quod est unitum, ab Uno diversum. Si enim ipsum Unum sit idem cum eo, quod est unitum, erit infinita multitudo, et pariter unumquodque eorum, ex quibus *conflatum* est id, quod est unitum, *erit infinitum*.

V.

Omnis multitudo posterior est ipso Uno. Si enim multitudo est ante ipsum Unum, ipsum quidem Unum particeps erit ipsius multitudinis, illa vero multitudo, quae fuerit ante ipsum Unum, non erit particeps ipsius Unius. Si enim prius fuit ipsum Unum, illud est multitudo. Non participat enim id, quod non est. Quia quod particeps est ipsius Unius, etiam Unum est, simul et non Unum. Nondum vero subsistit Unum, quum prima multitudo subsistit. Sed fieri non potest, ut ulla sit multitudo, quae nullo

ἐν, ἔστιν ἐκεῖνο τὸ πλῆθος „siquidem, priusquam natum fuerit Unum, est (adest) illa multitudo.“ Wenn nemlich vor Entstehung des Einen jene Vielheit existirt.

ἀδύνατον εἶναί τι [1] πλῆθος μηδαμῇ ἑνὸς μετέχον. οὐκ ἄρα πρὸ τοῦ ἑνὸς τὸ πλῆθος. Εἰ δὲ δὴ [2] ἅμα τῷ ἑνὶ, καὶ σύστοιχα ἀλλήλοις τῇ φύσει. Χρόνῳ γὰρ οὐδὲν κωλύει, οὔτε τὸ ἓν καθ' αὑτὸ πολλὰ εἶναι [3], οὔτε τὸ πλῆθος ἕν, ὡς ἀντιδιῃρημένα ἅμα ὄντα τῇ φύσει, εἴπερ μηδέτερον θατέρου πρότερον ἢ ὕστερον. Τὸ οὖν πλῆθος καθ' αὑτὸ οὐχ ἓν ἔσται, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ οὐχ ἕν, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, ὅπερ ἀδύνατον.

Μετέχει ἄρα τοῦ ἑνὸς κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν, καὶ οὐδὲν ἔσται αὐτοῦ λαβεῖν, ὃ μή ἐστιν ἕν. μὴ ἓν γὰρ ὄν, ἐξ ἀπείρων ἔσται, ὡς δέδεικται.

Πάντῃ ἄρα μετέχει τοῦ ἑνός. εἰ μὲν οὖν τὸ ἕν, τὸ καθ' αὑτὸ ἓν ὄν, μηδαμῇ μετέχει πλήθους, ἔσται τὸ πλῆθος πάντῃ τοῦ ἑνὸς ὕστερον, μετέχον μὲν τοῦ ἑνὸς, οὐ μετεχόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ ἑνός. εἰ δὲ καὶ τὸ ἓν μετέχει πλήθους, κατὰ μὲν τὴν [4] ὕπαρξιν, ὡς ἓν ὑφεστὼς, κατὰ δὲ τὴν μέθεξιν, οὐχ ἕν, πεπληθυσμένον ἔσται τὸ ἕν, ὥςπερ τὸ πλῆθος ἡνωμένον διὰ τὸ ἕν. Κεκοινώνηκεν ἄρα τό,τε ἓν τῷ πλήθει, καὶ τὸ πλῆθος τῷ ἑνί· τὰ δὲ συνιόντα καὶ κοινωνοῦντά πῃ ἀλλήλοις, εἰ μὲν ὑπ' ἄλλου συνάγεται, ἐκεῖνο πρὸ αὐτῶν ἐστιν, εἰ δὲ αὐτὰ συνάγει ἑαυτὰ, οὐκ ἀντίκειται ἀλλήλοις.

Ἀντικείμενα γὰρ οὐ σπεύδει εἰς ἄλληλα [5]. Εἰ οὖν τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος ἀντιδιῄρηται, καὶ [6] τὸ πλῆθος, ᾗ πλῆθος, οὐχ ἕν, καὶ τὸ ἕν, ᾗ ἕν, οὐ πλῆθος, οὐδ' ἕτερον, ἐν θατέρῳ

(1) τὸ πλ. Arg.
(2) A. μή. (3) A. πολλά ἐστιν. Ed. πολλὸν εἶναι.
(4) Abest τήν.
(5) Refinxi interpretationem. Nam Aem. Portus vertit. „Opposita enim non properant alia contra alia, *nec se mutuo oppugnant*." At vero loci sententia est: Das Entgegengesetzte strebet sich nicht gegenseitig zu. Vid. proxime *εἰ δὲ συνάγει ἑαυτά*.
(6) Abest asteriscus in contextu, neque quidquam est in margine cod. A; in margine vero Ed. haec sunt: *ἅμα γὰρ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον ἐν τῷ γένει, ὡς ἀντιδιῃρημένα*. Est interpretamentum. Quod vidit etiam Aem. Portus, qui vertit: „Simul enim et ipsum rationale et ipsum irrationale sunt in ipso genere ut ea, quae in ipsa divisione sunt opposita."

modo particeps sit ipsius Unius. Multitudo igitur non *est* ante ipsum Unum. Si vero *multitudo est* simul cum ipso Uno, *ergo haec erunt* etiam inter se cognata propter ipsam naturam, *et arctissimo naturalis conjunctionis vinculo inter se constringentur.* Tempore enim nihil impedit, quominus ipsum Unum per se multum *i. e. multitudo* sit, et *quominus* ipsa multitudo *sit* Unum, quoniam *haec*, quae in ipsa divisione sunt inter se opposita, naturâ simul sunt, si quidem neutrum est altero prius vel posterius. Ipsa igitur multitudo per se non Unum erit, et unumquodque eorum, *quae sunt* in ipsa *multitudine*, non Unum erit, et hoc in infinitum *progredietur*, quod *est* impossibile.

Ergo *unumquodque eorum, quae sunt in ipsa multitudine*, particeps est ipsius Unius propter suam naturam, nec ullum ipsius *multitudinis membrum* sumi poterit, quod non sit Unum. Si enim Unum non sit, ex infinitis infinitum erit, ut demonstratum est.

Ubique igitur *ipsa multitudo* particeps est ipsius Unius. Si igitur ipsum Unum, quod est per se Unum, nullo modo particeps est ipsius multitudinis, ubique multitudo erit ipso Uno posterior, participans quidem ipsum Unum, non participata vero ab ipso Uno. Si vero et ipsum Unum participat multitudinem, propter quidem essentiam, ut Unum existens, propter vero participationem, non Unum, ipsum Unum multiplicatum erit, ut ipsa multitudo unita propter ipsum Unum. Per communionem igitur inter se sunt conjuncta et ipsum Unum cum ipsa multitudine et ipsa multitudo cum ipso Uno. Quae vero coeunt *in unum*, et aliquo modo per communionen inter se conjunguntur, si quidem ab alio coguntur *in unum*, illud est ante ipsa, si vero ipsa se ipsa cogunt *in unum*, alia aliis non opponuntur.

Opposita enim non festinant (*non inclinant*) ad se invicem. Si igitur ipsum Unum et ipsa multitudo in ipsa divisione sunt inter se opposita, et ipsa multitudo, quatenus *est* multitudo, *est* non Unum, et ipsum Unum, quatenus

γενόμενον, ἓν ἅμα καὶ δύο ἔσται. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἔσται τι πρὸ αὐτῶν τὸ συνάγον, ἢ ἕν ἐστιν ἢ οὐχ ἕν.

Ἀλλ' εἰ οὐχ ἕν, ἢ πολλὰ ἢ οὐδέν· οὔτε δὲ πολλά, ἵνα μὴ πλῆθος ᾖ πρὸ ἑνός, οὔτε οὐδέν. Πῶς γὰρ συνάξει τὸ οὐδέν; Ἓν ἄρα μόνον· οὐ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο τὸ ἓν πολλά, ἵνα μὴ εἰς ἄπειρον· ἔστιν ἄρα τὸ αὐτοὲν [1], καὶ πᾶν πλῆθος ἀπὸ τοῦ αὐτοενός.

ς'. Περὶ ἑνάδος. [2]

Πᾶν πλῆθος ἢ ἐξ ἡνωμένων ἐστὶν ἢ ἐξ ἑνάδων. Ἕκαστον γὰρ τῶν πολλῶν ὅτι [3] μὲν οὐκ ἔσται καὶ αὐτὸ πλῆθος μόνον καὶ τούτου [4] πάλιν ἕκαστον πλῆθος, δῆλον. Εἰ δὲ μή ἐστι πλῆθος μόνον, ἤτοι ἡνωμένον ἐστὶν ἢ ἑνάδες. Καὶ εἰ μὲν μετέχον τοῦ ἑνός, ἡνωμένον. Εἰ δὲ ἐξ ὧν τὸ πρώτως ἡνωμένον, ἑνάδες. Εἰ γάρ ἐστι τὸ αὐτοέν, ἔστι τὸ πρώτως αὐτοῦ μετέχον καὶ πρώτως ἡνωμένον.

Τοῦτο δὲ ἐξ ἑνάδων. Εἰ γὰρ ἐξ ἡνωμένων, πάλιν τὰ ἡνωμένα ἔκ τινων, καὶ εἰς ἄπειρον. Δεῖ δὲ εἶναι τὸ πρώτως ἡνωμένον ἐξ ἑνάδων [5]. Καί εὕρομεν τὸ ἐξ ἀρχῆς.

ζ'. Περὶ παραγόντων καὶ παραγομένων.

Πᾶν τὸ παρακτικὸν [6] ἄλλου κρεῖττόν ἐστι τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως. ἤτοι γὰρ κρεῖττόν ἐστιν ἢ χεῖρον ἢ ἴσον.

(1) A. *τὸ αὐτο ἐν* (sic.). Post *ἄπειρον* aut subaudiendum aut supplendum *ἴῃ*. (2) Abest titulus a cod. A. (3) A. *ὅ,τι.*

(4) A. *τούτων*. Post *πάλιν ἕκαστον* Porto videtur excidisse *οὐ*, — „et „hujus rursum unumquodque non futurum esse multitudinem, patet.“ [Nos ita: „dass das Einzelne der Vielheit nicht selbst für sich eine Vielheit seyn könne und von dieser wieder jeder Theil Vielheit, ist klar.“]

(5) Ab cod. A absunt omnia inde ab *εἰ γὰρ ἐξ* usque ad *ἐξ ἑνάδων*. In fine nullum est lacunae indicium. Ceterum ad argumentum confer Plotinum 390 B. C. et p. 756. sqq.

(6) A. *πρακτικὸν* male, nec melius idem infr. *πρακτικὸν* pro *παρακτικήν*. Vocem frustra quaeras in novitiis Lexicis graecis; neque accurate explicata vis verbi est, quae h. l. obtinet, nimirum *producere in rerum naturam*. Tu vid. Budaei Comment. ling. gr. p. 385. p. m. 485 ubi haec ex Dionysio Areop. *ἐπειδὴ πάντα εἰς τὸ εἶναι παρήχθη διὰ τῆς οὐσιοποιοῦ — ἀγαθότητος*, et: — *διὰ τὴν αὐτῆς*

est Unum, non *est* multitudo, et neutrum, si fuerit in altero, Unum simul et duo erit. Verum si quid fuerit ante ipsa, quod *in unum ea* cogat, vel Unum est, vel non Unum.

Sed si non Unum *est*, *illud est* vel Multa vel nihil. Sed neque Multa *illud est*, ne multitudo sit ante ipsum Unum, neque nihil. Quomodo enim illud, quod est Nihil, coget *in unum ea*, *quae sunt aliquid*, *aut multa?* Unum igitur solum *est*. Neque enim hoc ipsum Unum *est* Multa, ne in infinitum *res progrediatur*. Est igitur et ipsum per se Unum, et omnis multitudo *manans* ab eo, quod est per se Unum.

VI. De Unitate.

Omnis multitudo vel ex unitis est vel ex Unitatibus. Unumquodque enim ipsorum multorum quod quidem non sit futurum et ipsa multitudo tantum et rursus hujus *multitudinis* unumquodque [*non*] *sit futurum ipsa* multitudo, *cuivis est* perspicuum. Si vero non est multitudo tantum, vel unitum est vel *sunt* Unitates. Et si quidem est particeps Unius, *est* unitum. Si vero *est ex iis*, ex quibus *conflatum est*, quod primo unitum est, *sunt* Unitates. Si enim est ipsum per se Unum, est id, quod primo participat ipsum *Unum*, et quod primo est unitum.

Hoc vero *conflatum est* ex Unitatibus. Si enim *conflatum esset* ex unitis, rursus unita *conflarentur* ex aliquibus *aliis*, et in infinitum *ita res procederet*. Oportet autem id, quod primo unitum est, ex Unitatibus *esse conflatum*. Et *sic* invenimus id, quod a principio *manat* ***.

VII. De producentibus et productis.

Omne, quod alius producendi vim habet, praestantius est natura rei, quae producitur *ab eo*. Vel enim prae-

εις τὸ εἶναι τὰ ὄντα παρακτικὴν καὶ συνοχικὴν ἀγαθότητα. Adde haec Porphyrii in Sententt. XIV. p. 222 Cantabr. *τὰ μὲν οὖν σώματα διχῶς γεννητά· καὶ ὡς ἀπ' αἰτίας ἠρτημένα παραγούσης, καὶ ὡς σύνθετα.*

Τὸ τοίνυν ἀπὸ τούτου παραγόμενον ἢ δύναμιν ἔχει [1] καὶ αὐτὸ παρακτικὴν ἄλλου τινὸς, ἢ ἄγονον ὑπάρχει παντελῶς. Ἀλλ' εἰ μὲν ἄγονον εἴη, [2] κατ' αὐτὸ τοῦτο [3] τοῦ παράγοντος ἠλάττωται, καὶ ἔστιν ἄνισον [4] ἐκείνῳ, γονίμῳ ὄντι καὶ δύναμιν ἔχοντι τοῦ ποιεῖν, ἀδρανὲς ὄν. Εἰ δὲ καὶ αὐτὸ παρακτικόν ἐστιν ἄλλων [5], ἢ καὶ αὐτὸ ἴσον ἑαυτῷ [6] παράγει, καὶ τοῦτο ὡσαύτως ἐπὶ πάντων, καὶ ἔσται τὰ ὄντα πάντα ἴσα ἀλλήλοις, καὶ οὐδὲν ἄλλου ἄλλο κρεῖσσον, ἀεὶ τοῦ παράγοντος ἴσον ἑαυτῷ τὸ ἐφεξῆς ὑφιστάντος, ἢ ἄνισον, καὶ οὐκ ἔτ' ἂν ἴσον εἴη τῷ αὐτὸ παράγοντι.

Δυνάμεων γὰρ ἴσων ἔστι τὸ τὰ ἴσα ποιεῖν. τὰ δὲ ἐκ τούτων ἄνισα ἀλλήλοις, εἴπερ τὸ μὲν παραγαγὸν [7] τῷ πρὸ αὐτοῦ ἴσον. αὐτῷ δὲ τὸ μετ' αὐτὸ ἄνισον. Οὐκ ἄρα ἴσον εἶναι δεῖ τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔλασσον ἔσται ποτὲ τὸ παραγαγόν.

Εἰ γὰρ αὐτὸ τὴν οὐσίαν τῷ παραγομένῳ δίδωσιν, αὐτὸ καὶ τὴν δύναμιν αὐτῷ χορηγεῖ κατὰ τὴν οὐσίαν.

Εἰ δὲ αὐτὸ παρακτικόν [8] ἐστι τῆς δυνάμεως τῷ μετ' αὐτὸ πάσης, κἂν ἑαυτὸ δύναιτο ποιεῖν [9] τοιοῦτον, οἷον ἐκεῖνο. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ποιήσειεν ἂν ἑαυτὸ [10] δυνατώτερον. οὔτε γὰρ τὸ μὴ δύνασθαι κωλύει παρούσης τῆς ποιητικῆς δυνάμεως, οὔτε τὸ μὴ βούλεσθαι.

Πάντα γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ ὀρέγεται κατὰ φύσιν· ὥςτε εἰ ἄλλο δύναται τελειότερον ἀπεργάσασθαι, κἂν αὐτὸ [11]

(1) Post ἔχει ponitur dist. minor in cod. A.
(2) Deest εἴη in cod. A. et commode abesset.
(3) A. καὶ αὐτῷ τούτῳ. Non male.

(4) A. ἄνισα. Quod proxime Portus per paraphrasin, qua saepissime utitur, *infirmum et quod nihil facere potest* junxit: tu vid. Procl. nostr. in Alcib. 58 p. 164 ed. nostr. ubi item ἀσθενής et ἀδρανής jungitur.

(5) A. πρακτικόν ἐστιν ἄλλου.
(6) A. ἐν ἑαυτῷ. (7) A. παράγον.
(8) A. πρακτικόν. (9) A. εἰπεῖν.
(10) ἑαυτό reposui pro ἑαυτῷ auctoritate codicis A. Cf. sequentia.
(11) Fortasse excidit ἑαυτὸ „et ipsum semetipsum perfectius reddiderit."

stantius est vel deterius vel par. Quod igitur ab hoc producitur, et ipsum vel habet facultatem alicujus alius rei producendae, vel infoecundum *et sterile* prorsus est.

Sed si quidem infoecundum *et sterile* fuerit, propter hoc ipsum est inferius eo, quod producit *aliquid*, et est impar illi, quod est foecundum et *quod* faciendi vim habet, quoniam *id, quod est infoecundum et quod nihil generare producereque potest*, est infirmum *et nihil facere potest.* Si vero et ipsum aliorum producendorum vim habet, vel et ipsum producit *aliquid aliud* par sibi ipsi, et hoc pariter in omnibus *Entibus observatur*, et omnia Entia erunt paria alia aliis, nec ullum aliud erit alio praestantius, quoniam id, quod *aliud* producit, semper par sibi ipsi constituit id, quod deinceps *est et quod ipsum sequitur*, vel impar *producit*, nec amplius *id, quod producitur*, par erit ipsi ipsum producenti.

Facultatum enim parium est ipsum paria facere. Quae vero ex his [*imparibus*] *prodeunt*, imparia *sunt* inter se, si quidem illud quidem, quod *rem aliquam* produxit, par *est* illi, quod est ante ipsum. Ipsi vero illud, quod est post ipsum, *est* impar. Non igitur par esse oportet ipsi producenti id, quod *ab eo* producitur. Quin etiam ne minus quidem unquam erit id, quod *rem aliquam* produxit.

Si enim ipsum *producens* dat essentiam ei, quod *ab eo* producitur, ipsum etiam ipsam facultatem ipsi suppeditat propter ipsam essentiam.

Si vero ipsum, *quod aliquid producit*, vim habet producendae omnis facultatis, *quam suppenditat* illi, quod est post ipsum *producens*, et se ipsum facere poterit tale, quale *est* illud, *quod ab eo productum fuerit.* Si vero *verum est* hoc, etiam se ipsum potentius faciet. Neque enim ipsum non posse *i. e. ipsa virium imbecillitas hoc* impedit, cum effectrix facultas adsit, neque ipsum non velle *i. e. ipse voluntatis defectus.*

Omnia enim secundum naturam appetunt ipsum Bonum. Quare si, *quod res aliquas producit*, aliud potest perfectius

πρὸ τοῦ μετ' αὐτὸ τελειώσειεν. οὔτε ἴσον ἄρα τὸ παραγόμενον τῷ παράγοντί ἐστιν,[1] οὔτε κρεῖττον. πάντῃ ἄρα τὸ παράγον κρεῖττον τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως[2].

η΄. Περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, ὃ καὶ τἀγαθὸν καλεῖται.

Πάντων τῶν[3] ὁπωςοῦν τοῦ ἀγαθοῦ μετεχόντων ἡγεῖται τὸ πρώτως ἀγαθὸν, καὶ ὃ μηδέν ἐστιν ἄλλο ἢ τἀγαθόν· εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, δῆλον ὅτι τὸ πρώτως ἀγαθὸν ἐπέκεινά ἐστι τῶν ὄντων. Εἰ γὰρ ταὐτόν τινι τῶν ὄντων, ἢ ταὐτόν ἐστιν ὂν καὶ τἀγαθὸν, καὶ τοῦτο τὸ ὂν[4] οὐκ ἔτι ἂν ἐφιέμενον εἴη τοῦ ἀγαθοῦ, αὐτὸ τἀγαθὸν ὑπάρχον· τὸ γὰρ ὀρεγόμενόν του, ἐνδεές ἐστιν, οὗ ὀρέγεται, καὶ τοῦ ὀρεκτοῦ ἕτερον[5]· ἢ[6] τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο· Καὶ τὸ μὲν μεθέξει τὸ ὂν, τὸ δὲ ἔσται[7] μετεχόμενον ἐν τούτῳ τὸ ἀγαθόν.

Τὶ ἄρα ἀγαθόν ἐστιν ἔν τινι τῶν μετεχόντων ὂν, καὶ οὗ τὸ μετασχὸν[8] ἐφίεται μόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν, καὶ οὗ πάντα τὰ ὄντα ἐφίεται.

Τοῦτο μὲν γὰρ κοινόν ἐστι πάντων[9] τῶν ὄντων ἐφετόν. Τὸ δὲ ἔν τινι γενόμενον, ἐκείνου μόνον ἐστὶ τοῦ μετασχόντος[10]· τὸ ἄρα πρώτως ἀγαθὸν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀγαθόν· ἂν γάρ τι ἄλλο προςθῇς, ἠλάττωσας τῇ προςθέσει τὸ ἀγαθὸν, τὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ ἁπλῶς. Τὸ γὰρ προςτε-

(1) οὔτε ἴσον ἄρα τὸ παραγόμενον τῷ παράγοντί ἐστιν, ita dedi ex A. Vulgo: — τῷ τὸ παράγοντι παραγόμενόν ἐστιν.
(2) Confer Porphyrii Sententt. ad intelligib. ducc. XIII. p. 222: Πᾶν τὸ γεννῶν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ χεῖρον γεννᾷ κ. τ. λ.
(3) Abest τῶν a cod. A. Proxime vulgo ὁποσοῦν mendose.
(4) Ita A. Vulg. καὶ τοῦτο ὂν et proxime ex scribendi compendio: αὐτὸ τ' ἀ θὸν pro τἀγαθὸν, quod restitui.
(5) Portus post ἕτερον in textu ita („lege ἀπεξενωμένον, i. e. alienum"). Sed Argent. codex recte in vulgata persistit; nec opus est emendatione, judicante etiam Schweighaeusero, qui hunc codicem meâ causâ cum editis contulit.
(6) A. καὶ.
(7) ἔστω est in cod. A. — Fontes hujus loci indicavi et Plotinianos locos comparavi in annot. ad Plotin. de pulcrit. p. 300 sqq.

efficere, etiam *illud* ipsum perficiet *se ipsam* ante illud, quod est post ipsum. Neque igitur id, quod producitur, par est ipsi producenti neque praestantius *eo*. Ubique igitur ipsum producens praestantius *est* ipsâ naturâ rei, quae producitur.

VIII. De primo Bono, quod etiam τἀγαθόν i. e. ipsum Bonum appellatur.

Omnia, quae quomodocumque Bonum participant, antecedit id, quod primo Bonum *vocatur*, et quod nihil aliud est, quam τἀγαθόν, id est, ipsum Bonum. Si enim omnia Entia Bonum appetunt, perspicuum *est*, quod illud primo Bonum est ante ipsa Entia. Si enim Idem alicui Entium *esse dicitur*, vel idem est Ens etiam ipsum bonum, et si sit hoc *ipsum*, non amplius erit appetens ipsius Boni, cum ipsum sit ipsum Bonum. Quod enim appetit aliquid, est indigens ejus, quod appetit, et *est* diversum *ac differt* ab eo, quod appetitur *ac expetitur*. Vel hoc quidem *est*, aliud, illud vero aliud. Et aliud quidem particeps erit ipsius Entis, aliud vero erit participatum in hoc ipsum Bonum.

Aliquod igitur Ens in aliquo eorum, quae participant *aliquid*, est Bonum, et quod illud, quod ipsius est particeps, appetit tantum (Aliquod igitur Bonum est in aliquo eorum, quae participant, existens, et quod illud tantum, quod ipsius est particeps, appetit), non autem illud simpliciter *et generaliter dictum* Bonum, et quod omnia Entia appetunt.

Nam hoc quidem optabile omnibus Entibus est commune. (Nam hoc quidem commune est omnium entium optabile). Quod vero est in aliquo, est illius tantum, quod *ipsius* est particeps. Ipsum igitur primo Bonum nihil aliud

(8) A. μετέχον.
(9) Ita cod. A. Vulg. κοινὸν πάντων ἐστί.
(10) A. μετέχοντος.

θὲν, οὐκ ὂν τὸ ἀγαθὸν ἀλλ' ἔλασσον ἢ ἐκεῖνο, τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ [1] τὸ ἀγαθὸν ἠλάττωσεν.

θ'. Περὶ αὐτάρκους [2].

Πᾶν τὸ αὔταρκες ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ' ἐνέργειαν, κρεῖττόν ἐστι τοῦ μὴ αὐτάρκους, ἀλλ' εἰς ἄλλην αἰτίαν ἠρτημένου τὴν τῆς τελειότητος αἰτίαν [3]. Εἰ γὰρ ἅπαντα τὰ ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ φύσιν ὀρέγεται, καὶ τὸ μὲν ἑαυτῷ παρεκτικόν [4] ἐστι τοῦ εὖ, τὸ δὲ ἐπιδεὲς ἄλλου· τὸ μὲν παροῦσαν ἔχει τὴν τοῦ ἀγαθοῦ αἰτίαν· τὸ δὲ [5] χωρὶς οὖσαν· ὅσῳ δὴ οὖν ἐγγυτέρω τοῦτο τῆς τὸ ὀρεκτὸν χορηγούσης, τοσούτῳ [6] κρεῖττον ἂν εἴη τοῦ τῆς κεχωρισμένης αἰτίας ἐνδεοῦς ὄντος, καὶ ἀλλαχόθεν ὑποδεχομένου τὴν τελειότητα τῆς ὑπάρξεως ἢ τῆς ἐνεργείας. Ἐπεὶ ὅτι [7] καὶ ὅμοιον, καὶ ἠλαττωμένον, καὶ ὁμοιότερόν ἐστιν αὐτῷ τῷ ἀγαθῷ τὸ αὔταρκες.

Ἠλαττωμένον τὸ [8] μετέχειν τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ μὴ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀγαθὸν πρώτως συγγενές πώς ἐστιν ἐκείνῳ, καθόσον παρ' ἑαυτοῦ [9] δύναται τὸ ἀγαθὸν ἔχειν. Τὸ δὲ μετέχειν καὶ δι' ἄλλου μετέχειν [10] μειζόνως ἀφέστηκε τοῦ πρώτως ἀγαθοῦ καὶ ὃ [11] μηδέν ἐστιν ἄλλο ἢ ἀγαθόν.

(1) A. συνοῦσα. Unde facile effingas συνουσίᾳ, hoc sensu: Quod additum fuerit, id *suâ communione* (*consortione*) ipsum Bonum minuere solet." Placet haec sententia. Cum universo loco compone haec Plotini p. 352 D. E. φθεγξάμενος οὖν τὸ ἀγαθὸν, μηδὲν ἔτι προςνόει, ᾧ προςέθηκας ὁτιοῦν, ἐνδεὲς ποιήσεις κ. τ. λ. Ita enim hic locus codicum auctoritate restituendus est.

(2) Portus vertit τὸ αὔταρκες *quod sua sorte contentum est.* Malim *quod sibi ipsum sufficit.* (3) A. αἴτιον. Voluit τὸ αἴτιον, non male. Tenenda est autem h. l. singularis constructio. (4) Adjeci ἑαυτῷ ex A. (5) Vulgo αἰτίαν. Τὸ δὲ . . . interposito spatio majore. Ego interpunctionem refinxi secundum cod. A. (6) A. τοσοῦτο.

(7) A. οὖν. Placet haec lectio, nec tamen sufficit ad locum persanandum, qui et interpolatione et vero lacunâ quoque videtur laborare. (8) A. τῷ. (9) A. ἑαυτῷ. (10) Secutus sum emendationem Porti, licet cod. A. cum vulg. habeat μετέχον.

(11) Vulgo ὁ male.

est, quam Bonum. Si quid enim aliud addideris, hac additione ipsum Bonum minues, aliquod Bonum faciens, loco Boni, quod simpliciter *et generaliter, sine ulla additione, Bonum appellatur.* Quod enim additum fuerit, cum non sit ipsum Bonum, sed *aliquid* minus, quam illud *ipsum Bonum*, suâ essentiâ ipsum Bonum minuit.

IX. De eo, quod sua sorte contentum est, et nihil praeterea desideret.

Omne, quod sua sorte contentum est, et quod nihil praeterea desiderat, vel propter essentiam vel propter actionem praestantius est eo, quod sua sorte non est contentum [et quod aliena desiderat], et *suae* perfectionis causam in alia causa ponit (positam habet), unde pendet. Si enim omnia Entia secundum naturam expetunt ipsum Bonum, et alterum quidem ex se ipso producit ipsum Bene, *pro: ipsius Boni ex se ipso producendi vim habet* (sibi ipsum suppeditat, quod bene est), alterum vero *est* indigens alius; alterum quidem ipsius Boni praesentem causam habet, alterum vero separatim existentem *i. e. separatam ac absentem.* Quanto igitur hoc *Bonum* propius accedit ad illam [*facultatem*], quae suppeditat ipsum expetendum, tanto praestantius erit eo, quod indigens est, *quod indiget* separatâ causâ, et quod aliunde suscipit perfectionem essentiae [*suaeque naturae*], vel ipsius actionis. Quoniam et simile et imminutum, et similius est ipsi Bono illud, quod est sua sorte contentum, et quod alienis opibus et auxilio non indiget.

Imminutum *autem censetur* ipsum participare Bonum, et non esse ipsum Bonum primo cognatum est quodammodo illi *Bono*, quatenus *hoc* a se ipso potest ipsum bonum habere. Ipsum vero participare *Bonum*, et per aliud participare *ipsum Bonum*, ab ipso primo Bono magis *longius* abest et *ab eo*, quod nihil aliud est, quam Bonum.

ί.

Πᾶν τὸ αὔταρκες [1] τοῦ ἁπλῶς ἀγαθοῦ καταδεέστερόν ἐστι. Τί γάρ ἐστιν ἄλλο τὸ αὔταρκες ἢ τὸ παρ' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν κεκτημένον; τοῦτο δὲ ἤδη [2] πλῆρες τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μετέχον, ἀλλ' οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἁπλῶς ἀγαθόν.

Ἐκεῖνο γὰρ καὶ τοῦ μετέχειν καὶ τοῦ πλῆρες εἶναι κρεῖττον, ὡς δέδεικται [3]. Εἰ οὖν τὸ αὔταρκες πεπλήρωκεν ἑαυτὸ τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ, ἀφ' οὗ πεπλήρωκεν ἑαυτὸ, κρεῖττον ἂν εἴη τοῦ αὐτάρκους καὶ ὑπὲρ αὐτάρκειαν· καὶ οὔτε ἐνδεές τινος τὸ ἁπλῶς ἀγαθόν.

Οὐ γὰρ ἐφίεται ἄλλου· εἴη γὰρ ἂν ἐλλειπὲς [4] ἀγαθοῦ κατὰ τὴν ἔφεσιν, οὔτε αὔταρκες· εἴη γὰρ ἂν πλῆρες ἀγαθοῦ, καὶ οὐ τἀγαθὸν πρώτως [5].

ιά. Περὶ αἰτίου.

Πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας, τῆς πρώτης· ἢ γὰρ οὐδενός ἐστιν αἰτία τῶν ὄντων, ἢ κύκλῳ τὰ αἴτια πεπερασμένων τῶν πάντων, ἢ ἐπ' ἄπειρον ἡ ἄνοδος, καὶ ἄλλου ἄλλο [6] αἴτιον, καὶ οὐδαμοῦ [7] στήσεται ἡ τῆς αἰτίας προϋπόστασις.

Ἀλλ' εἰ μὲν μηδενὸς εἴη τῶν ὄντων αἴτιον, οὔτε τάξις ἔσται δευτέρων καὶ πρώτων, τελειούντων καὶ τελειουμένων,

(1) Adjeci τὸ ex cod. A.
(2) A. δή.
(3) Ed. in marg. διὰ τὸ ή. i. e. propter ea, quae supra sect. octavâ demonstrata sunt.
(4) A. ἐλλιπές.
(5) A. πρῶτον. Ceterum ad illa, quae hoc universo loco inter se opponuntur: τὸ ἐνδεὲς et ἀνενδεές, τὸ αὔταρκες, ἡ τελειότης cf. Simplicii Comm. in Aristotel. Phys. p. 7. b. Ante oculos autem habuit Proclus Plotinum p. 352 sq; ubi p. 353 B. C. haec leguntur: — ἃ πλησίον μὲν ἐστι τοῦ ἀνενδεοῦς· — πλήρωσιν δὲ ἀληθινὴν καὶ νόησιν ἔχει, ὅτι πρώτως ἔχει· τὸ δὲ πρὸ αὐτῶν οὔτε δεῖται οὔτε ἔχει· ἢ οὐκ ἂν τὸ ἀγαθὸν ἦν.
(6) A. ἄλλο ἄλλου.
(7) Ita A. Vulg. οὐδαμῶς, et continuo idem αἰτίας pro οὐσίας. Illud amplexus sum.

X.

Omne, quod sua sorte contentum est, nec alienas opes desiderat, ut subsistat, est inferius ipso simpliciter Bono. Quid enim aliud est illud, quod *αὔταρκες* vocatur, quam illud, quod possidet ipsum Bonum a se ipso *manans* et in se ipso *situm* et *permanens?* Hoc vero jam plenum *est* Boni, et particeps *est ejus;* sed non *est* ipsum simpliciter Bonum, *quod ita vocatur sine ulla prorsus additione.*

Illud enim *Bonum* praestantius *est* (ut demonstratum est) et ipso participare *Bonum i. e. et ipsa Boni participatione* et ipso plenum esse *Boni i e. et ipsa Boni repletione, per quam Bono replemur.* Si igitur ipsum *αὔταρκες* replevit se ipsum Bono, illud, ex quo replevit se ipsum, praestantius erit eo, quod est *αὔταρκες i. e. quod sua sorte suisque bonis est contentum, nec alienis opibus ac auxiliis indiget*, et erit supra Autarciam *i. e. supra illam vitae conditionem, quae suis bonis contenta nihil aliunde petit nec expetit.* Et ipsum simpliciter Bonum nullius *rei est* indigens.

Haud enim expetit aliud *quidquam.* Propter enim ipsum Boni desiderium esset imperfectum, *et aliquid ei deest*, nec *esset αὔταρκες, i. e. sua sorte contentum, et nihil praeterea desiderans.* Esset enim Boni plenum, et non ipsum primo Bonum.

XI. De Causa.

Omnia entia ab una prima causa progrediuntur. Aut enim nullius Entium est causa, aut in orbem *feruntur* omnium *rerum* finitarum causae, aut in infinitum *est ipse rerum progressus et* ipse ascensus, et alia *est rei* alius causa, et nullo modo stabit (nec usquam subsitet) ipsa essentiae (causae) prohypostasis *primaque rerum natura semper in infinitum progredietur.*

Sed si quidem nullius Entium causa fuerit, neque secundorum et primorum *ullus* erit ordo, perficientium et

κοσμούντων καὶ κοσμουμένων, γεννώντων καὶ γεννωμένων, ποιούντων καὶ πασχόντων, οὔτε ἐπιστήμη τῶν ὄντων οὐδενός.

Ἡ [1] γὰρ τῶν αἰτίων γνῶσις ἐπιστήμης ἐστὶν ἔργον· καὶ τότε λέγομεν ἐπίστασθαι, ὅταν τὰ αἴτια γνωρίσωμεν τῶν ὄντων. Εἰ δὲ κύκλῳ περίεισι τὰ αἴτια, τὰ αὐτὰ πρότερα ἔσται καὶ ὕστερα, δυνατώτερά τε καὶ ἀσθενέστερα. Πᾶν γὰρ τὸ [2] παράγον κρεῖττόν ἐστι τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως· Διαφέρει δὲ οὐδὲν τὸ διὰ πλειόνων ἢ δι᾽ ἐλασσόνων μέσων συνάπτειν [3] τῷ αἰτιατῷ τὸ αἴτιον, καὶ ποιεῖν ἀπ᾽ ἐκείνου.

Καὶ γὰρ τῶν μεταξὺ πάντων ἔσται κρεῖττον, ὧν ἐστιν αἴτιον. Καὶ ὅσῳ ἂν [4] πλείω τὰ μέσα, τοσούτῳ μειζόνως αἴτιον· εἰ δ᾽ ἐπ᾽ ἄπειρον ἡ τῶν αἰτίων πρόθεσις, καὶ ἄλλο πρὸ [5] ἄλλου ἀεὶ πάλιν, [6] οὐδενὸς ἐπιστήμη ἔσται. Τῶν γὰρ ἀπείρων οὐδενός ἐστι γνῶσις· τῶν δ᾽ αἰτίων ἀγνοουμένων οὐδὲ τῶν ἑξῆς ἐπιστήμη [7] ἔσται. Εἰ οὖν καὶ αἰτίαν εἶναι δεῖ τῶν ὄντων, καὶ διώρισται τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν, καὶ οὐκ εἰς ἄπειρον ἡ ἄνοδος, ἔστιν αἰτία [8] πρώτη τῶν ὄντων, ἀφ᾽ ἧς οἷον ἐκ ῥίζης πρόεισιν ἕκαστα. τὰ μὲν ἐγγὺς ὄντα ἐκείνης, [9] τὰ δὲ πορρώτερον· ὅτι γὰρ μίαν εἶναι δεῖ τὴν ἀρχήν, δέδεικται, διότι πᾶν πλῆθος δεύτερον ὑφέστηκε τοῦ ἑνός.

ιβ΄. [10]

Πάντων [11] τῶν ὄντων ἀρχὴ καὶ αἰτία πρωτίστη τὸ ἀγαθόν [12] ἐστιν. Εἰ γὰρ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πάντα πρόεισιν, ἐκείνην

(1) In Ed. est asteriscus, et in margine Scholion legitur: Ἀριστοτελικῶς διὰ τὸ ζ΄. i. e. Haec dicuntur Aristotelice propter ea, quae supra sect. 7 disputantur. Tu confer Aristotelis Analytica poster. I. 7. p. 210 sq.; ibid II. 17. p. 265. Metaphys. II. 2 p. 34 sqq. Sylburgii.
(2) A. novum caput incipit: ιβ΄. Πᾶν γὰρ τό.
(3) A. συνάπτει.
(4) Vulgo τὰ πλείω. Secutus sum cod. A.
(5) A. πρός. (6) A. ἀεί, πάλιν οὐδ·
(7) A. ἐξ ἐπιστήμη. Perperam.
(8) Abest αἰτία [in cod. A.]
(9) Ed. asteriscum habet et in marg. διὰ τοῦ ε΄. Vid. igitur sect. 5. Ceterum ad haec et sequentia adhibe Plotinum p. 199 A—C et p. 717 D. E.

eorum, quae perficiuntur, ordinantium et eorum, quae ordinantur, generantium et eorum quae generantur, agentium et patientium, nec *erit* scientia ullius Entium.

Ipsa enim causarum cognitio est scientiae opus. Et tunc dicimus *nos aliquid* scire, quum ipsas Entium causas cognoscimus. Si vero causae circumeant in orbem, eadem erunt et priora et posteriora, et potentiora et infirmiora. Omne enim, quod *res aliquas* producit, praestantius est ipsa natura ejus, quod producitur. Nihil autem interest, utrum per plura, an vero per pauciora media conjungamus ipsam causam cum ipso causato, et *aliquid* ab illa *causa manans* faciamus (et ab illo effectum praestare).

Etenim *ipsa causa* praestantior erit omnibus interjectis *rebus*, quarum est causa. Et quo plura *fuerint* ipsa media, tanto magis causa *dicetur ipsarum rerum causatarum causa*. Si vero causarum additio *progrediatur* in infinitum, et aliud ante aliud semper *sit* rursus, *rei* nullius erit scientia. Nullius enim infinitorum est cognitio. Si vero causae *rerum* ignorentur, ne eorum quidem, quae *causas* sequuntur, scientia erit. Si igitur etiam ipsorum entium causam oportet esse, et ipsae causae ab ipsius causatis distinctae sunt, et ascensus *rerumque progressus* non *fit* in infinitum, est causa prima Entium, a qua tanquam a radice progrediuntur singula. Quorum alia quidem sunt prope illam *causam*; alia vero procul *ab ea sunt*. Quod enim unum oporteat esse *rerum* principium, demonstratum est. Quoniam omnis multitudo posterior est ipso Uno.

XII.

Omnium Entium principium et prima causa est ipsum Bonum. Si enim ab una causa omnia progrediuntur, illam causam vel ipsum Bonum oportet dicere vel *aliquid* ipso

(10) Cod. A. *ιγ'*.
(11) Ed. asteriscum habet et in marg. *διὰ τὸ ια'*.
(12) [Cod. A.] *τοῦ ἀγαθοῦ*.

τὴν αἰτίαν ἢ τἀγαθὸν χρὴ λέγειν ἢ τἀγαθοῦ [1] κρεῖττον. Ἀλλ' εἰ μὲν κρείττων ἐκείνη τοῦ ἀγαθοῦ, πότερον ἥκει τι καὶ ἀπ' ἐκείνης εἰς τὰ ὄντα καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων, ἢ οὐδέν; καὶ εἰ μὲν μηδὲν, ἄτοπον· οὐ γὰρ ἂν ἔτι φυλάττοιμεν αὐτὴν ἐν αἰτίας τάξει· δέον πανταχοῦ παρεῖναί τι τοῖς αἰτίοις ἐκ [2] τῆς αἰτίας, καὶ διαφερόντως ἐκ τῆς πρωτίσης, ἐξ [3] ἧς πάντα ἐξήρτηται, καὶ δι' ἥν ἐστιν ἕκαστα τῶν ὄντων.

Εἰ δὲ ἔστι μετουσία κἀκείνοις τοῖς οὖσιν, ὥςπερ καὶ τἀγαθοῦ, ἔσται τι τῆς ἀγαθότητος κρεῖσσον [4] ἐν τοῖς οὖσιν, ἐφῆκον ἀπὸ τῆς πρωτίστης αἰτίας. Οὐ γάρ πω, κρείσσων [5] οὖσα καὶ ὑπὲρ τἀγαθὸν, καταδεέστερόν τι δίδωσι τοῖς δευτέροις, ὧν τὸ μετ' [6] αὐτὴν δίδωσι.

Καὶ τί ἂν γένοιτο τῆς ἀγαθότητος κρεῖσσον [7]; ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ κρεῖσσον τὸ μειζόνως [8] ἀγαθοῦ μετειληφὸς εἶναι λέγομεν. Εἰ οὖν οὐδὲ κρεῖσσον λέγοιτο τὸ [9] μὴ ἀγαθὸν, τοῦ ἀγαθοῦ πάντως δεύτερον· εἰ δὲ καὶ τὰ ὄντα πάντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, [10] πῶς ἔτι πρὸ τῆς αἰτίας ταύτης εἶναί τι δυνατόν; εἴτε γὰρ ἐφίεται κἀκείνου, πῶς τοῦ ἀγαθοῦ [11] μάλιστα; εἴτε μὴ ἐφίεται, πῶς τῆς πάντων αἰτίας οὐκ ἐφίεται, προελθόντα [12] ἀπ' αὐτῆς; εἰ δὲ ἀγαθόν ἐστιν, ἀφ' οὗ πάντα ἐξήρτηται τὰ ὄντα, ἀρχὴ καὶ αἰτία πρωτίστη τῶν πάντων ἐστὶ τἀγαθόν.

ιγ' [13].

Πᾶν ἀγαθὸν ἑνωτικόν ἐστι τῶν μετεχόντων αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἕνωσις ἀγαθὸν, καὶ τἀγαθὸν τῷ ἑνὶ ταὐτόν. Εἰ γὰρ

(1) De hac forma vide disputantem Valckenar. ad Eurip. Phoeniss. 896.

(2) Desunt in cod A. verba τοῖς αἰτίοις ἐκ suo loco, quae praepostere dein sic leguntur: παρεῖναί τι τῆς αἰτίας ἐκτὸς αἰτίας καὶ διαφερόντως. In vulg. mendose scriptum erat ἀτίοις. Suspicor legendum esse τοῖς αἰτιατοῖς, causatis

(3) Abest ἐξ a cod. A. (4) Vulg. κρεῖττον.

(5) A. κρεῖσσον (ων superscr.) ead. manu.

(6) Ita cod. A. Portus: ὧν τὸ μὲν αὐτὴν διδ. *quorum unum quidem ipsam dat.* Male. Loci autem sententia est: Prima causa secundariis rebus impertit nihil, quod deterius sit eo, quod proficiscatur ab ea causâ, quae post primam est.

(7) Vulg. Καί τι ἂν κρεῖσσον „Et aliquid erit ipsa bonitate praestantius.“ Ego interrogationem restitui.

(8) Ita A. Vulgo τὸ μείζονος „majoris Boni“ Port.

Bono praestantius. Sed si quidem illa *causa est* praestantior ipso Bono, utrum manat aliquid etiam ab illa *causa* in ipsa Entia et *in* ipsam Entium naturam, an nihil? Et si quidem nihil *illinc ad alia manare dicas*, *hoc erit* absurdum. Non enim amplius ipsam in causae ordine servabimus, *nec inter causas ullo modo ponemus*. Quoniam oportet ubique causis aliquid adesse, *quod manat* a causa, et praecipue a prima, ex qua omnia pendent, et propter quam singula Entia sunt.

Si vero illius etiam *prima causa* communio est ipsis Entibus, ut et ipsius Boni, erit aliquid ipsa Bonitate praestantius in ipsis Entibus, manans a prima causa. Nullo enim modo, si sit praestantior et supra Bonum *sita*, deterius aliquid dat ipsis secundis, quam ea sunt, quae id, quod post ipsam (primam causam) est, dat.

Et quidnam fuerit Bonitate praestantius? Quoniam et illud ipsum, quod est praestantius, majorem in modum Boni particeps esse dicimus. Si vero ne praestantius quidem dicatur id, quod non est Bonum, prorsus [*hoc erit*] ipso Bono posterius. Si vero etiam omnia Entia Bonum expetunt, quomodo etiam ante causam istam aliquid esse potest? Sive enim *ipsa Entia* expetunt et illud, *quod est ante causam istam*, quomodo ipsum Bonum maxime *expetunt?* Sive non expetunt, quomodo non expetunt illam omnium causam, cum ab ipsa sint progressa? Si igitur Bonum est illud, ex quo omnia Entia pendent, *ergo* ipsum Bonum est omnium principium et causa prima.

XIII.

Omne Bonum vim habet uniendi ea, quae participant ipsum. Et omnis Unio Bonum *est*, et ipsum Bonum *est*

(9) Cod. A. *Εἰ οὖν οὐδὲ κρεῖσσον ἄ ν λέγοιτο μὴ ἀγαθὸν*, omisso articulo ante *μὴ*. Illud *εἰ — ἂν* haud displicet cf. Hermann ad Viger. (p. 507) p. 830. Proxime post *δεύτερον* fortasse excidit *ὄν*.
(10) Ita ex cod. A. reposui pro mendoso *ἐπίεται*.
(11) Delevi virgulam post *ἀγαθοῦ* cum cod. A.
(12) A. *προελθόν*. (13) A. *ιδ*.

τὸ ἀγαθόν ἐστι σωστικὸν τῶν ὄντων ἁπάντων (διὸ καὶ ἐφετὸν ὑπάρχει πᾶσι), τὸ δὲ σωστικὸν καὶ συνεκτικὸν τῆς ἑκάστων[1] οὐσίας ἔστι τὸ ἕν. τῷ γὰρ ἑνὶ σώζεται πάντα, καὶ ὁ σκεδασμὸς ἕκαστον ἐξίστησι τῆς οὐσίας. τὸ ἀγαθόν, οἷς ἂν παρῇ, ταῦτα ἓν ἀπεργάζεται καὶ συνέχει κατὰ τὴν ἕνωσιν. Καὶ εἰ τὸ ἓν συναγωγόν ἐστι καὶ συνεκτικὸν τῶν ὄντων[2], ἕκαστον τελειοῖ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν.

Καὶ ἀγαθὸν ἄρα ταύτῃ ἐστὶ τὸ ἡνῶσθαι πᾶσιν. Εἰ δὲ καὶ ἡ ἕνωσις ἀγαθὸν, καὶ καθ' αὑτὸ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἑνοποιὸν, [3] τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν καὶ τὸ ἁπλῶς ἓν ταὐτὸν, ἑνίζον ἅμα καὶ ἀγαθῦνον τὰ ὄντα. Ὅθεν δὴ καὶ τὰ τἀγαθοῦ [4] τρόπον τινὰ ἀποπεσόντα [5] καὶ τῆς τοῦ ἑνὸς ἅμα στέρεται μεθέξεως. Καὶ τὰ τοῦ ἑνὸς ἄμοιρα γινόμενα, διαστάσεως ἀναπιμπλάμενα [6], καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀγαθότης ἕνωσις, καὶ ἡ ἕνωσις ἀγαθότης [7], καὶ τὸ ἀγαθὸν ἕν, καὶ τὸ ἓν πρώτως ἀγαθόν.

ιδ'. [8] Περὶ ἀκινήτου καὶ αὐτοκινήτου ἀρχῆς ἢ αἰτίας.

Πᾶν τὸ ὂν ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ κινούμενον· καὶ εἰ κινούμενον, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου [9]· καὶ εἰ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ, αὐτοκίνητόν ἐστιν· εἰ δὲ ὑπ' ἄλλου, ἑτεροκίνητον. Πᾶν ἄρα ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ αὐτοκίνητον ἢ ἑτεροκίνητον.

(1) A. ἑκάστου. Proxime dedi ἔστι τὸ ἓν pro ἐστὶ τὸ ἕν.
(2) καὶ συνεκτ. — ὄντως absunt a cod.
(3) Ita cod. A. Portus: ἀγαθὸν, καθ' αὑτὸ ἑνωποιὸν, [leg. ἑνοποιόν.]
(4) A. τὰ τοῦ ἀγαθοῦ.
(5) A. ἀποπεσόντων.
(6) A. ἀποπιμπλ. Illud praestat hoc loco. Cf. Ruhnken. ad Tim. L. Plat. p. 31.
(7) Adjeci ex A. καὶ τὸ ἀγαθὸν ἕν. His autem Procli decretis explicandis inservit Plotinus p. 524 sq. p. 667. p. 763 et praecipue p. 199. A. B. C. Porphyr. de Abstin. I. 28 p. 44. Rhoer. coll. I. 52 p. 88. Ejusdem Sententt. liber §. 38 p. 245 sq. Cantabrig. Idem ap. Stobaeum in Eclogg. Tom. I. p. 1056. sqq. Heeren. Jamblich. in Villoison. Anecdott. graecc. II. p. 195 sqq. et ipse Proclus in Alcibiad. I. cap. 82 sq. p. 245 — 250 ed. nostr.
(8) A. ιε'.
(9) Port. ἢ ἄλλου. Adjeci praepositionem ex cod. A.

idem cum ipso Uno. Si enim ipsum Bonum omnium conservandorum vim habet (quam ob rem etiam est omnibus optabile); id vero, quod conservandi vim habet, et singulorum essentiam *naturamque* continere potest, est ipsum Unum. Per ipsum enim Unum omnia servantur *et conservantur*, et ipsa dissipatio unumquodque expellit ex *sua* essentia, *et a sua natura degererare facit.* Quibus ipsum Bonum adfuerit, haec Unum efficit et continet per ipsam Unionem. Et si ipsum Unum vim habet congregandorum et continendorum ipsorum Entium, *ergo* unumquodque *eorum* propter suam praesentiam perficit.

Bonum igitur etiam est hoc modo ipsum unitum esse cum omnibus (*pro: Ipsa igitur Unio, quae res cum omnibus unit, est Bonum*). Si vero et ipsa Unio Bonum *est* per se, et ipsum Bonum *est* Unificum *i. e. res in unum cogit, ac ex multis Unum facit, ergo* illud, quod est simpliciter Bonum, et ipsum simpliciter Unum *est* Idem, quoniam et unit, simul et bona facit ipsa Entia. Quamobrem etiam ea, quae quodam modo ex ipso Bono exciderunt, ipsa quoque Unius communione simul privantur. Et ea, quae sunt Unius expertia, quod intervallo repleantur, etam ipso Bono privantur eodem modo. Est igitur et ipsa Bonitas Unio, et ipsa Unio Bonitas, (et ipsum Bonum Unum) et ipsum Unum primo Bonum.

XIV. De immobili et per se mobili principio vel causa.

Omne Ens vel immobile est vel mobile. Et si mobile est *et si movetur*, vel a se ipso vel ab alio *movetur*, est *αὐτοκίνητον i. e. per se mobile.* Si vero ab alio *movetur*, *ἑτεροκίνητον ὂν appellatur i. e. ab altero motum.* Omne igitur *Ens* vel immobile est vel per se mobile vel ab altero motum. (*pro: vel nullo modo movetur, vel per se movetur, vel ab altero movetur.*)

Ἀνάγκη γὰρ τῶν ἑτεροκινήτων ὄντων εἶναι καὶ τὸ ἀκίνητον, καὶ μεταξὺ τούτων τὸ αὐτοκίνητον. Εἰ γὰρ πᾶν τὸ ἑτεροκίνητον ὑπ' ἄλλου[1] κινούμενον κινεῖται, ἢ κύκλῳ αἱ κινήσεις, ἢ [2] ἐπ' ἄπειρον· ἀλλ' οὔτε κύκλῳ, οὔτε ἐπ' ἄπειρον, εἴπερ ὥρισται τῇ ἀρχῇ τὰ ὄντα πάντα, καὶ τὸ κινοῦν τοῦ κινουμένου κρεῖττον.

Ἔσται [3] τι ἄρα ἀκίνητον πρῶτον κινοῦν· ἀλλ' εἰ ταῦτα, ἀνάγκη καὶ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι. Εἰ [4] γὰρ σταίη τὰ πάντα, τί ποτε ἔσται τὸ [5] πρώτως κινούμενον;

Οὔτε γὰρ τὸ ἀκίνητον (οὐ γὰρ πέφυκεν) οὔτε τὸ ἑτεροκίνητον (ὑπ' ἄλλου γὰρ κινεῖται)· λείπεται ἄρα τὸ αὐτοκίνητον εἶναι τὸ πρώτως κινούμενον· ἐπεὶ καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τῷ ἀκινήτῳ τὰ ἑτεροκίνητα συνάπτον, μέσον πῶς ὄν [6], κινοῦν τε ἅμα καὶ κινούμενον. Ἐκείνων γὰρ τὸ μὲν κινεῖ μόνον, τὸ δὲ κινεῖται μόνον.

Πᾶν ἄρα τὸ ὂν ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ αὐτοκίνητον ἢ ἑτεροκίνητον· ἐκ δὴ τούτων κἀκεῖνο φανερόν, ὅτι τῶν μὲν κινουμένων τὸ αὐτοκίνητον πρῶτον· τῶν δὲ κινούντων, τὸ ἀκίνητον [7].

ιέ. [8] Περὶ ἀσωμάτου οὐσίας, καὶ τί ἴδιον αὐτῆς.

Πᾶν τὸ πρὸς [9] ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ἀσώματόν ἐστιν. Οὐδὲν γὰρ τῶν σωμάτων πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν· εἰ

(1) Cod. A. ἢ ὑπ' ἄλλου.
(2) Ed. h. l. asteriscum habet et in margine: διὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ θ' i. e. propter demonstrationem, quam caput nonum habet. — Circularem motum in Physicis etiam memorant philosophi. Aristoteles Meteorolog. lib. I cap. 4. p. 8 Sylb. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φοράν ἐστι τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, ὃ λέγομεν πῦρ. ἀνώνυμον γὰρ τὸ κοινὸν ἐπὶ πάσης τῆς καπνώδους διακρίσεως· ὅμως δὲ διὰ τὸ μάλιστα πεφυκέναι τὸ τοιοῦτον ἐκκάεσθαι τῶν σωμάτων, οὕτως ἀναγκαῖον χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασιν. Codex Darmst. post σωμάτων additum offert: πῦρ ἀναγκαῖον αὐτὸ καλεῖν. (3) In Ed. h. l. asteriscus est et in marg. διὰ τὸ ζ'. propter caput septimum.
(4) Ed. Καὶ γὰρ — τὰ πάντα. τί. Portus: „Et enim alioquin starent omnia *nec ullo modo moverentur*. Ita vero quodnam erit id, quod primo movetur?“ (5) A. ποτε ἄρα τό. (6) A. οὖν.
(7) Praeter ea, quae ex Platone aliisque apposui ad Proclum in Alcib. cap. 7 p. 15 et cap. 34 p. 106, huic argumento adhibe Stobaei Eclogg. lib. I. cap. XX p. 394 sqq. Heer. coll. cap. LII. p. 794 sq. et Plotinum p. 107 sqq. p. 179 et p. 581 sq. (8) A. ιϛ'.

Necesse enim *est*, si sint ea, quae ab altero moventur, esse et illud, quod est immobile *nec ullo modo movetur*, et inter ista illud, quod est per se mobile, *quod per se movetur*. Si enim omne, quod ab altero movetur, *tunc* movetur, quum ab alio movetur, vel in orbem *fiunt* ipsae motiones, vel in infinitum *progrediuntur*. Sed nec in orbem *fiunt*, nec in infinitum *progrediuntur*, si quidem ipso principio omnia Entia terminantur *et definiuntur*, et id, quod movet, *est* praestantius eo, quod movetur.

Erit igitur aliquid immobile primum *alia* movens. Sed si haec *nobis concedantur*, necesse *est* illud etiam esse, quod per se movetur. Et enim si starent omnia, *nec ullo modo moverentur*: quidnam tandem erit, quod primo movetur?

Neque enim ipsum immobile *erit id, quod primo movetur* (haud enim naturâ comparatum est, *ut tale quid fiat*), neque id, quod ab altero movetur (ab alio enim movetur), restat igitur, ut illud, quod per se movetur, sit id, quod primo movetur. Quoniam etiam hoc est illud, quod cum immobili conjungit ea, quae ab altero moventur, quia quodammodo medium est, dum simul et movet et movetur. Illorum enim alterum quidem movet tantum; alterum vero movetur tantum.

Omne igitur Ens vel immobile est vel per se mobile vel ab altero motum. Ex his igitur et illud *est* manifestum, quod illorum quidem, quae moventur, primum *est illud*, quod per se movetur. Illorum vero, quae movent *res alias*, *primum est illud*, quod est immobile.

XV. De incorporea essentia, et quodnam sit ipsius proprium.

Omne, quod rerum ad se convertendarum *ac reducendarum* vim habet, incorporeum est. Nullum enim corpus

(9) Ed. ante *Πᾶν* asteriscum habet, et in margine legitur: *ἐπιστροφή ἐστι τὸ συνάπτειν κατὰ πᾶν μόριον πρὸς ἅπαντα τὰ λοιπὰ μόρια.* Portus: „Conversio est ipsum conjungere [res] in omni parte cum omnibus reliquis partibus.“ Alia de *ἐπιστροφῇ* dabit ipse noster philosophus in Alcib. cap. 7. p. 15 sqq. ubi consule annot. — Articulum inter *πᾶν* et *πρὸς* inserui ex cod. A.

γὰρ τὸ ἐπιστρέφον πρός τι συνάπτεται ἐκείνῳ, πρὸς ὃ ἐπιστρέφει, δῆλον δὴ [1], ὅτι καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος πάντα [2] πρὸς πάντα συνάψει τοῦ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστραφέντος. [3]

Τοῦτο γὰρ ἦν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέψαι, ὅταν ἓν γένηται ἄμφω, τό,τε ἐπιστραφὲν, καὶ πρὸς ὃ ἐπιστράφη. Ἀδύνατον δὲ ἐπὶ σώματος τοῦτο, καὶ ὅλως τῶν μεριστῶν πάντων.

Οὐ γὰρ ὅλον ὅλῳ [4] συνάπτεται αὐτῷ τὸ μεριστὸν διὰ τὸν τῶν [5] μερῶν χωρισμὸν, ἄλλων [6] ἀλλαχοῦ κειμένων. Οὐδὲν ἄρα σῶμα πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν, ὡς ὅλον ἐπεστράφθαι πρὸς ὅλον.

Εἴ τι ἄρα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν ἐστιν, ἀσώματόν ἐστι καὶ ἀμερές.

ιϛ'. [7]

Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν χωριστὴν οὐσίαν ἔχει παντὸς σώματος. Εἰ γὰρ ἀχώριστον εἴη σώματος οὑτινοσοῦν, οὐχ ἕξει τινὰ ἐνέργειαν σώματος χωριστόν. ἀδύνατον γὰρ ἀχωρίστου τῆς οὐσίας σωμάτων οὔσης, τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας ἐνέργειαν εἶναι χωριστήν [8]. Ἔσται γὰρ οὕτως ἡ [9] ἐνέργεια τῆς οὐσίας κρείττων. Εἴπερ ἡ μὲν ἐπιδεής ἐστι σωμάτων, ἡ δὲ αὐτάρκης ἑαυτῆς οὖσα, καὶ οὐ σωμάτων. Εἰ οὖν τι κατ' οὐσίαν ἐστὶν ἀχώριστον, καὶ κατ' ἐνέργειαν ὁμοίως ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀχώριστον. Εἰ δὲ τοῦτο οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸ (ἐπιστρέφον, ἄλλο ὂν σώματος, ἐνέργειαν ἔχει χωριζομένην σώματος, καὶ οὐ διὰ σώματος, οὐδὲ μετὰ [10] σώματος, εἴπερ ἤτε [11]

(1) Abest δὴ a cod. A.
(2) A. non habet πάντα.
(3) A. ἐπιστρέφοντος.
(4) A. ὅλως. (5) Ita A, Portus τὸν μερῶν.
(6) Abest ἄλλων a cod. A.
(7) Cod A. ιζ.
(8) Quae leguntur inde ab ἀδύνατον γὰρ usque ad χωριστήν Ed. in margine habet, in Cod. MS. vero contextui inserta sunt; quum alias in MSto non legantur, quae orae libri impressi adscripta sunt. Ac quando in repetito vocabulo χωριστήν ratio appareat, cur omitti potuerint, non dubitavi e margine revocare.
(9) Deest articulus in cod. A. Proxime inter καὶ οὐ σωμάτων et Εἰ οὖν fortasse inserendum ἐπιδεής, certe intelligendum, uti significavit in versione Portus.
(10) A. κατά. (11) A. εἴτε.

ad se *res* convertere *et reducere* naturaliter solet. *Vel: Omne, quod ad se revertendi facultate praeditum est, incorporeum est. Nullum enim corpus ad se reverti naturaliter solet.* Si enim id, quod ad aliquid se convertit *ac revertit*, cum illo conjungitur, ad quod se convertit *ac revertit*, perspicuum igitur *est*, quod et omnes corporis partes conjungentnr (conjunget) cum omnibus *partibus* illius, quod ad se ipsum revertit (convertitur).

Hoc enim est ipsum ad se reverti, quum ambo fiunt unum, et illud, quod *conversum ac* reversum est, et illud, ad quod *aliquid se convertit ac* reversum est. Hoc autem in corpore *est* impossibile, et denique *in* omnibus dividuis *rebus hoc nullo modo fieri potest*.

Haud enim ipsum totum dividuum cum ipso toto conjungitur propter ipsam partium divisionem, quod aliae *partes* alibi sitae sint. Nullum igitur corpus ad se reverti naturaliter solet, ita ut totum ad totum revertatur.

Si quid igitur rerum ad se convertendarum *ac reducendarum* vim habet, *et si quid ad se revertendi facultate praeditum est*, *illud* est incorporeum et individuum.

XVI.

Omne, quod ad se revertendi facultate praeditum est, essentiam ab omni corpore separatam habet. Si enim a quovis corpore inseparabile esset, non haberet aliquam actionem a corpore separatam. Fieri enim non potest, ut, si essentia sit inseparabilis a corporibus, actio ab essentia [*manans*, *a corporibus*] sit separabilis. Sic enim ipsa actio praestantior esset ipsa essentia. Si quidem haec quidem, *essentia scil.*, indigens est corporum, haec vero, *scil. actio*, sua sorte est contenta, et non *indiget* corporum. Si quid igitur propter essentiam est inseparabile, *illud* etiam propter actionem pariter, vel etiam multo magis *est* inseparabile. Si vero hoc non revertitur ad se (quod enim ad se revertitur, cum aliud *diversumque* sit a corpore, actionem habet a corpore separatam, neque per corpus

ἐνέργεια καὶ τὸ, πρὸς[1] ὃ ἡ ἐνέργεια, οὐδὲν δεῖται τοῦ σώματος) χωριστὸν ἄρα πάντη σωμάτων ἐστὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον[2].

ιζ΄.[3]

Πᾶν τὸ ἑαυτὸ κινοῦν πρώτως, πρὸς[4] ἑαυτό ἐστιν ἐπιστρεπτικόν· εἰ γὰρ κινεῖ ἑαυτὸ καὶ ἡ κινητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ πρὸς ἑαυτό ἐστι, καὶ ἓν ἅμα τὸ κινοῦν καὶ τὸ κινούμενον· ἢ γὰρ μέρει μὲν κινεῖ, μέρει δὲ κινεῖται, [ἢ ὅλον κινεῖ καὶ κινεῖται[5],] ἢ ἔμπαλιν. Ἀλλ' εἰ μέρος μὲν ἄλλο ἐστὶ τὸ κινοῦν, μέρος δὲ ἄλλο τὸ κινούμενον, οὐκ ἔσται καθ' ἑαυτὸ αὐτοκίνητον, ἐκ μὴ αὐτοκινήτων ὑφεστὼς[6], ἀλλὰ δοκοῦν μὲν αὐτοκίνητον, οὐκ ὂν δὲ κατ' οὐσίαν τοιοῦτον.

Εἰ δὲ ὅλον κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ ἔμπαλιν, ἔσται τι μέρος ἐν ἀμφοτέροις, καθ' ἓν ἅμα κινοῦν καὶ κινούμενον. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ πρώτως αὐτοκίνητον· εἰ δὲ ἓν καὶ αὐτὸ κινεῖ καὶ κινεῖται[7], τὴν τοῦ κινεῖν ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἕξει, κινητικὸν ἑαυτοῦ ὄν. πρὸς ὃ δὲ ἐνεργεῖ, πρὸς τοῦτο ἐπέστραπται· πᾶν ἄρα τὸ ἑαυτὸ κινοῦν πρώτως, πρὸς[8] ἑαυτό ἐστιν ἐπιστρεπτικόν.

ιη΄.[9]

Πᾶν, τὸ τὸ εἶναι χορηγοῦν ἄλλοις, αὐτὸ πρώτως ἐστὶ τοῦτο, οὗ μεταδίδωσι τοῖς χορηγουμένοις[10]· εἰ γὰρ αὐτὸ τὸ

(1) Articulum τὸ addidi ex cod. A.

(2) De re ac sententiis confer Plotinum p. 163 sq. et p. 303 sq. Porphyrii Sententt. I — IV. p. 220 et praecipue XX. p. 226.

(3) A. ιη΄.

(4) A. πᾶν τὸ πρός τι ἑαυτὸ κινοῦν, πρώτως πρός. Sed πρός τι infra in conclusione abest etiam ab A. Interpunctio tamen ibidem sibi constat: — κινοῦν πρώτως — ἐπιστρεπτικόν: — „primitus ad se ipsum advertendi vi pollet.“

(5) In cod. A. desunt verba ἢ ὅλον κινεῖ καὶ κινεῖται. Ejicere nolui, inclusi uncinis

(6) Ita A. Ed. ὑφεστῶν.

(7) A. εἰ δὲ ἓν καὶ αὐτοκινεῖται. Quod vocabulum, si probum sit, addendum Lexicis. Idem liber Sect. 20 habet formam activam αὐτοκινεῖν. Ego virgulam sustuli post δὲ, et crediderim legendum καὶ αὐτὸ κινεῖ, καὶ αὐτὸ κινεῖται.

(8) A. κινοῦν, πρώτως πρός.

(9) A. ιθ΄. Proxime editio Porti habet: Πᾶν τὸ εἶναι. Ego dedi lectionem codicis A.

agentem, neque cum corpore *conjunctam*, *neque simul agentem:* si quidem et ipsa actio et *illud*, ad quod ipsa actio *fertur*, *et in quod agit*, corpore non indiget) quod igitur ad se revertitur, ubique, *prorsus* a corporibus est separatum.

XVII.

Omne, quod se ipsum primo movet, ad se ipsum revertendi facultate praeditum est. Si enim movet se ipsum, et illa motrix ipsius actio apud (semet) ipsum est, *ergo* et unum simul *est illud*, quod movet, et illud, quod movetur. Vel enim parte quidem movet, parte vero movetur, [vel totum movet, et movetur], vel contra. Sed si pars quidem alia est, quae movet, pars vero alia, quae movetur, non erit per se illud, quod per se movetur, quia subsistet *conflatum* ex iis, quae non sunt per se mobilia; sed videbitur quidem per se mobile, non erit tamen tale per essentiam.

Si vero totum movet, pars vero movetur, aut contra, erit aliqua pars in utroque, quae in uno *eodemque subjecto* simul movet et movetur. Et hoc est illud primo per se mobile. Si vero unum et idem movet et movetur, ipsam movendi actionem apud se habebit, quia sui ipsius movendi facultatem habet. In quod vero agit, ad illud revertitur. Omne igitur, quod se ipsum primo movet, ad se ipsum revertendi facultate praeditum est.

XVIII.

Omne, quod ipsum Esse suppeditat aliis, illud est primo id, quod impertit [*ipsum Esse*] iis, quibus hoc suppeditatur. Si enim illud ipsum Esse dat *illis atque suppeditat*, et de sua essentia facit illam communicationis

(10) Portus recte: *iis*, *quibus hoc suppeditatur*. De constructione hujus verbi exposui ad Plotin. de pulcrit. p. 321 sq .Proxime cod. A. habet: *εἰ γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι* „ipso quod est.“

εἶναι δίδωσι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ οὐσίας ποιεῖται τὴν μετάδοσιν, ὃ μὲν δίδωσιν, [1] ὑφειμένον ἐστὶ τῆς αὐτοῦ [2] οὐσίας, ὃ δὲ ἐστι, μειζόνως ἐστὶ καὶ τελειοτέρως [3]. Εἴπερ πᾶν τὸ ὑποστατικόν τινος κρεῖττόν ἐστιν τῆς τοῦ ὑφισταμένου φύσεως. τοῦ δοθέντος ἄρα τῷ ἐν αὐτῷ τῷ δεδωκότι κρειττόνως ἐστί· καὶ ὅπερ ἐκεῖνο μέν ἐστι, ἀλλ' οὐ ταὐτὸν ἐκείνῳ [4]· πρώτως γὰρ ἔστι. τὸ δὲ δευτέρως· ἀνάγκη γὰρ ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι ἑκάτερον καὶ ἕνα λόγον [5] ἀμφοτέρων, ἢ μηδὲν εἶναι κοινὸν, μηδὲ ταὐτὸν ἐν ἀμφοῖν, ἢ τὸ μὲν πρώτως εἶναι [6], τὸ δὲ δευτέρως. Ἀλλ' εἰ μὲν ὁ αὐτὸς λόγος, οὐκ ἂν ἔτι τὸ μὲν αἴτιον εἴη [7], τὸ δὲ ἀποτέλεσμα. Οὐδ' αὖ [8] τὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ [9], τὸ δὲ ἐν τῷ μετασχόντι. οὐδὲ τὸ μὲν ποιοῦν, τὸ δὲ γινόμενον. Εἰ δὲ μηδὲν ἔχει ταὐτὸν, [10] οὐκ ἂν τῷ εἶναι θάτερον ὑφίστατο τὸ λοιπὸν, μηδὲν πρὸς τῷ [11] εἶναι τὸ ἐκείνου κοινωνοῦν. Λείπεται ἄρα τὸ μὲν εἶναι πρώτως [12], ὃ δίδωσι· τὸ δὲ δευτέρως, ὃ τὸ διδόμενόν ἐστιν· [13] ἐν οἷς αὐτῷ τῷ [14] εἶναι θατέρῳ[15] ἐκ θατέρου χορηγεῖται.

ιθ'. [16]

Πᾶν τὸ πρώτως ἐνυπάρχον τινὶ φύσει τῶν ὄντων πᾶσι πάρεστι τοῖς κατ' ἐκείνην τὴν φύσιν τεταγμένοις καθ' ἕνα λόγον καὶ ὡσαύτως· εἰ γὰρ μὴ πᾶσιν ὡσαύτως, ἀλλὰ τοῖς μὲν,

(1) In Ed. est h. l. asteriscus, in margine vero legitur: *διὰ τὸ ζ'* i. e. propter caput septimum.
(2) Ita cod. A. Ed. *ἑαυτοῦ*.
(3) A. *τελειότερον*.
(4) Explevi locum ope codicis A. In editione verba *τῆς τοῦ ὑφιστ. φυσ. —— καὶ ὅπερ ἐκεῖνο μέν ἐστι* desiderantur. Videtur autem legendum esse: *τὸ μὲν ἐν αὐτῷ τῷ δεδωκότι* — siquidem ei membro respondet alterum: *τὸ δὲ δευτέρως*.
(5) Ita A. Edit. *λόγων*. Illud tamen jam Portus conjectaverat.
(6) Abest *εἶναι* a cod. A.
(7) Abest ibid. *εἴη*.
(8) Ed. *ἄν*. Dedi lectionem codicis A.
(9) A. *αὐτό*.
(10) A. *τοιοῦτον*.
(11) A. *τό*. (12) A. *πρῶτον*.
(13) Vulgo: *ὃ τὸ διδόν ἐστιν*. Portus conjecerat *ᾧ τὸ διδόμενόν ἐστι* verteratque: *cui ipsum esse datur*. Ego recepi lectionem Arg.

suppeditationem, quod quidem dat *atque suppeditat*, *id* subjectum est (inferius s. deterius est) ipsius essentiae. Quod vero est, *illud* magis et perfectius est. Siquidem omne, quod aliquid constituendi facultatem habet, praestantius est [*eo*, *quod ab ipso constituitur;* sed non *est* idem illi] naturà ejus (s. eo) quod constituitur. Proinde [quam id,] quod detur, hoc quidem (s. alterum quidem) in ipso, quod dedit, praestantiore modo est, et (est), quod illud est, neque tamen idem atque illud. Primo enim est. Hoc vero secundo. Necesse enim *est* vel utrumque esse idem, et unam *ac eandem* rationem *ac definitionem* utriusque, vel nihil esse commune, neque idem in utroque, vel alterum quidem primo esse, alterum vero secundo. Sed si quidem *utriusque est* eadem ratio *et definitio*, non amplius alterum quidem erit causa efficiens, alterum vero effectum. Neque alterum quidem *erit* per se, alterum vero in eo, quod particeps *ejus* fuerit. Neque alterum quidem *erit* faciens, alterum vero id, quod fit. Si vero nihil habet, *quod sit* idem, nequaquam eo, quod sit alterum, constituetur id, quod est reliquum, quod praeter ipsum Esse nihil habet, quod ipsi cum illo sit commune. Restat igitur, ut illud quidem primo sit, quod *alteri* dat *ipsum Esse*. Illud vero secundo *sit*, quod est datum (proprie: *quod est id*, *quod datur*). In quibus propter ipsum Esse alteri ab altero suppeditatur.

XIX.

Omne, quod primo inest alicui naturae Entium, omnibus adest, quae sunt secundum illam naturam collocata, propter (secundum) unam rationem et pariter. Nisi enim omnibus pariter *adesset*, sed aliis quidem *adesset pariter*, aliis vero non, perspicuum *est*, quod non esset primo in

cod., praeterquam quod ὃ posui pro ὅ Cr. Ad hanc vulgati contextus scripturam spectat id, quod notatur in codicis A. ora: *εἶχε τὸ διδόν.* Scil. sic habuerat exemplar. Schw.

(14) A. *αὐτὸ τά.* (15) A. *θάτερον.*

(16) A. *x̄.*

τοῖς δ' οὔ, δῆλον, ὡς οὐκ ἦν ἐν ἐκείνῃ τῇ φύσει πρώτως, ἀλλ' ἐν ἄλλοις μὲν πρώτως, ἐν ἄλλοις δὲ δευτέρως, τοῖς ποτε μετέχουσιν· τὸ γὰρ ποτὲ μὲν ὑπάρχον, ποτὲ δὲ μή, οὐ πρώτως οὐδὲ καθ' αὑτὸ ὑπάρχει· ἀλλ' ἐπεισοδιῶδές ἐστι καὶ ἀλλαχόθεν ἐφῆκον, οἷς ἂν οὕτως ὑπάρχει.

κ'. [1]

Πάντων σωμάτων ἐπέκεινά ἐστιν ἡ ψυχῆς[2] οὐσία, καὶ πασῶν ψυχῶν ἐπέκεινα ἡ νοερὰ φύσις, καὶ πασῶν τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἐπέκεινα τὸ ἕν. Πᾶν γὰρ σῶμα κινητόν ἐστιν ὑφ' ἑτέρου, κινεῖν δὲ ἑαυτὸ οὐ πέφυκεν, ἀλλὰ ψυχῆς μετουσίᾳ κινεῖται ἐξ αὑτοῦ, καὶ ζῇ διὰ ψυχήν, καὶ παρούσης μὲν ψυχῆς αὐτοκίνητόν πώς ἐστιν, ἀπούσης δὲ ἑτεροκίνητον, ὡς ταύτην ἔχον καθ' αὑτὴν [3] τὴν φύσιν, καὶ ὡς ψυχῆς αὐτοκίνητον οὐσίαν λαχούσης.

Ὧι γὰρ ἂν παραγένηται, τούτῳ μεταδίδωσιν [4] αὐτοκινησίας. Οὗ δὲ μεταδίδωσιν αὐτῷ τῷ εἶναι, τοῦτο [5] πολλῷ πρότερον αὕτη ἐστίν. Ἐπέκεινα ἄρα σωμάτων ἐστὶν [6], ὡς αὐτοκίνητος κατ' οὐσίαν, τῶν κατὰ μέθεξιν αὐτοκινήτων [7] γινομένων. πάλιν [8] δὲ ἡ ψυχὴ κινουμένη ἀφ' ἑαυτῆς [9] δευτέραν ἔχει τάξιν τῆς ἀκινήτου φύσεως καὶ κατ' ἐνέργειαν ἀκινήτου φύσεως καὶ κατ' ἐνέργειαν ἀκινήτου ὑφεστώσης.

Διὸ [10] πάντων μὲν τῶν κινουμένων ἡγεῖται τὸ αὐτοκίνητον, πάντων δὲ τῶν κινούντων [11] τὸ ἀκίνητον. Εἰ οὖν ἡ

(1) A. κα.
(2) A. ψυχή.
(3) Ita cod. A. Editio: καθαυτὴν junctim. Portus legi vult κατ' αὐτὴν vertitque „propter ipsam *animam*" Fortasse scribendum καθ' ἑαυτὸ τὴν i. e. quoniam corpus *per se* (*s. solum* et sejunctum ab animâ) hanc naturam habet.
(4) Ed. asteriscum habet et in marg. διὰ τὸ ιζ' i. e. propter ea, quae capite XVII posita sunt.
(5) Secutus sum interpunctionem codicis A. Edit: — αὐτῷ τῷ εἶναι. Sententia enim haec est: Per hoc ipsum vero, cujus anima suâ essentiâ particeps facit corpus, ipsa (anima) multo prior (s. potior) est.
(6) A σωμάτως. αὕτη ἐστὶν.
(7) Edit. κατ' οὐσίαν, τῶν αὐτοκίνητον γινομένων. Cod. A. κατ' οὐσίαν, τῶν αὐτοκινήτων γιν. Eum secutus sum.

illa natura; sed in aliis quidem, primo, in aliis vero, secundo, quae aliquando participant *illam naturam.* Quod enim aliquando quidem existit, aliquando vero non, *illud* neque primo neque per se existit; sed adventitum est et aliunde *manans atque* perveniens *ad ea*, quibus sic inest.

XX.

Animae essentia est supra omnia corpora, et intellectualis natura est supra omnes animas, et ipsum Unum est supra omnes intellectuales hypostases *atque naturas.* Omne enim corpus est ab altero mobile, *i. e. ab altero movetur*, se ipsum vero movere naturaliter non potest, sed propter animae communionem *atque praesentiam* movetur a se (ab ipso) et propter animam vivit, et praesente quidem anima quodammodo per se mobile est, *per se movetur*, absente vero *anima est* ab altero motum, *i. e. ab altero movetur*, quod hanc habeat naturam propter ipsam et quod anima per se mobilem essentiam sit sortita.

Ad quod enim accesserit, *et cui praesens adfuerit*, huic impertit ipsam per se motionem, *ut non ab alio, sed per se moveatur.* Quod vero impertit [ipsi] propter ipsum Esse, hoc multo prius est haec *ipsa anima.* Est igitur supra *et ante* corpora, ut per se mobilis propter *suam* essentiam. [Quia, *quae per se moventur*], (supra ea), quae propter *cum anima* communionem sunt per se mobilia, *per se moventur.* Rursus autem anima, quae a se ipsa *et per se* movetur, secundum habet ordinem immotae *vel immobilis* naturae et illius, quae per actionem immota subsistit *ac immobilis manet.*

Quoniam (Propterea) omnia quidem, quae moventur, antecedit illud, quod est per se mobile, omnia vero, quae movent, *antecedit* illud, quod est immotum *ac immobile.*

(8) In cod. A. incipit h. l. sect $\overline{\kappa\beta}$.
(9) Fortasse ὑφ' ἑαυτοῦ. (10) Ed. Διότι. (11) A. κινητῶν.

ψυχὴ κινουμένη ὑφ'[1] ἑαυτῆς τὰ ἄλλα κινεῖ, δεῖ πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ ἀκινήτως[2] κινοῦν. Νοῦς δὲ κινεῖ, ἀκίνητος ὤν, καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐνεργῶν. Καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ διὰ νοῦν μετέχει τοῦ ἀεὶ νοεῖν, ὥςπερ σῶμα διὰ ψυχὴν τὸ ἑαυτὸ κινεῖν[3].

Εἰ γὰρ ἦν ἐν ψυχῇ τὸ ἀεὶ[4] νοεῖν πρώτως, πάσαις ἂν ὑπῆρχε[5] ψυχαῖς, ὥςπερ καὶ τὸ ἑαυτὴν κινεῖν. Οὐκ ἄρα ψυχὴ[6] τοῦτο ὑπάρχει πρώτως. δεῖ ἄρα πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ πρώτως νοητικόν. πρὸ τῶν ψυχῶν ἄρα ὁ νοῦς.

Ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸ τοῦ νοῦ τὸ ἕν, νοῦς γὰρ εἰ καὶ ἀκίνητος, ἀλλ' οὐχ ἕν. νοεῖ γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἐνεργεῖ περὶ ἑαυτὸν καὶ τοῦ μὲν ἑνὸς[7] πάντα μετέχει τὰ ὁπωςοῦν ὄντα. Οἷς γὰρ παρῇ νοῦς μετουσίᾳ[8], ταῦτα γνώσεως ἀνάγκη μετέχειν. Διότι ἡ νοερὰ γνῶσίς ἐστιν ἀρχὴ καὶ αἰτία πρώτη τοῦ γινώσκειν· ἐπέκεινα ἄρα τὸ ἓν τοῦ νοῦ. Καὶ οὐκέτι τοῦ ἑνὸς ἄλλο ἐπέκεινα. Ταὐτὸν γὰρ ἓν καὶ τἀγαθόν. τἀγαθὸν δὲ ἀρχὴ[9] πάντων, ὡς δέδεικται.

κά.[10] Περὶ (τοῦ) ὅτι οὐ πρῶτον αἴτιον ὁ νοῦς.

Πᾶσα τάξις ἀπὸ μονάδος ὑρχομένη πρόεισιν εἰς πλῆθος τῇ μονάδι σύστοιχον, καὶ πάσης τάξεως τὸ πλῆθος εἰς μίαν

(1) Ed. ἀφ'. (2) A. ἀκίνητον.
(3) A. τὸ αὐτοκινεῖν.
(4) A. αἰεὶ, et sic constanter.
(5) Abest ὑπῆρχε a cod. A.
(6) Sic et MS. A. quum debuisset ψυχῇ. Schw.
(7) A. ἕν.
(8) A. παρῆν οὐ μετουσία. Voluit παρῇ νοῦ μετουσία. Sed vulgatum bene habet.
(9) Ed. ἄρχει. Illud est in cod A. et placuit etiam Aemilio Porto, qui vertit: omnibus imperat, *vel omnium est principium.* Ad universi loci argumentum confer primum, quae de tribus Platonicorum philosophorum principiis exposui in Praeparat. ad Plotin. de pulcrit §. 13 p. XCIII. sqq. deinde lege Porphyrii Sententt. §. XXX. p. 230 sq. Tum adhibe Aristotelem de Animâ I. 3 p. 9 sqq. Sylb. II. 1. p. 22 sqq; denique Ciceron. Disputt. Tuscull. I 10 et quae ibi collegit Davisius.
(10) A. κβ. Sic rursus h. l. in cod. MSto. licet jam supra notaverit Sect κβ. Uncinis liberandum videtur τοῦ.

Si igitur anima, quae a se ipsa *et per se* movetur, alia movet, oportet ante ipsam esse illud, quod immobiliter movet, *i. e. quod alia quidem movet, sed ipsum manet immotum ac immobile, dum ea movet.* Mens vero movet *alia*, existens immobilis *ac immota* et semper eodem modo agens. Etenim ipsa anima propter ipsam Mentem particeps est ipsius semper cogitandi *et intelligendi, pro: particeps est illius facultatis, per quam semper cogitat ac intelligit et percipit res*, ut ipsum corpus propter animam *habet* illam facultatem, qua se ipsum movet.

Si enim esset in anima ipsum semper cogitare, *intelligere, et res mente percipere* primo, *hoc* omnibus animabus inesset, ut et ipsum se ipsam movere. Non igitur anima (animae) hoc est primo. Oportet igitur ante ipsam esse illud, quod intelligendi facultate primo praeditum est, *vel ipsam primo intelligendi facultatem.* Mens igitur *est* ante ipsas animas.

Quinetiam et ante ipsam mentem *est* ipsum Unum. Mens enim, quamvis *sit* immobilis, non tamen *est* Unum. Percipit enim *et intelligit* se ipsam, et circa se ipsam *et in se ipsa* agit. Et ipsum quidem Unum participant omnia, quomodocumque sunt. Mentem vero non omnia *participant.* Quibus enim adfuerit Mens per communionem, haec necesse *est* cognitionem participare. Quoniam intellectualis cognitio est principium et prima causa cognoscendi. Ergo ipsum Unum est supra *et ante* ipsam Mentem. Nec amplius *est* aliud *quidquam, quod sit* supra *et ante* ipsum Unum. Unum enim et Bonum est idem. Ipsum vero Bonum omnibus imperat, *vel omnium est principium*, ut demonstratum est.

XXI. De eo, quod ipsa Mens non sit prima causa.

Omnis ordo ab Unitate ducens initium progreditur in multitudinem Unitati cognatam, et omnis ordinis multitudo

ἀνάγεται μονάδα. Ἡ μὲν γὰρ μονὰς, ἀρχῆς ἔχουσα λόγον, ἀπογεννᾷ τὸ οἰκεῖον ἑαυτῇ [1] πλῆθος. Διὸ καὶ μία σειρὰ καὶ μία τάξις ἡ ὅλη παρὰ τῆς μονάδος ἔχει τὴν εἰς τὸ πλῆθος ὑπόβασιν. Οὐ γὰρ ἔτι τάξις οὐδὲ σειρὰ, τῆς μονάδος ἀγόνου μενούσης καθ' αὑτήν· τὸ δὲ πλῆθος ἀνάγεται πάλιν εἰς μίαν τὴν κοινὴν τῶν ὁμοταγῶν πάντων αἰτίων [2].

Τὸ γὰρ ἐν παντὶ πλήθει [3] ταὐτὸν οὐκ ἀφ' ἑνός τῶν ἐν τῷ πλήθει τὴν πρόοδον ἔσχε· τὸ γὰρ ἀφ' ἑνὸς μόνου τῶν πολλῶν οὐ κοινὸν πάντων, ἀλλὰ τῆς ἐκείνου μόνης ἰδιότητος ἐξαίρετον. Ἐπεὶ οὖν καθ' ἑκάστην τάξιν ἔστι τις καὶ κοινωνία καὶ συνέχεια καὶ ταυτότης, δι' ἣν καὶ τάδε μὲν ὁμοταγῆ λέγεται, τάδε δὲ ἑτεροταγῆ, δῆλον, ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς [4] πάσῃ τῇ τάξει τὸ ταὐτόν. ἔστιν ἄρα μονὰς μία πρὸ τοῦ πλήθους καθ' ἑκάστην τάξιν τὸν ἕνα λόγον καὶ εἱρμὸν τοῖς ἐν αὐτῇ τεταγμένοις παρεχομένη [5] πρός τε ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον.

Ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλου [6] αἴτιον ἔστω τῶν ὑπὸ τὴν [7] αὐτὴν σειράν· τὸ δὲ, ὡς τῆς μιᾶς [8] σειρᾶς αἴτιον, ἀνάγκη πρὸ τῶν πάντων εἶναι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πάντα [9] ὡς ὁμοταγῆ γεννᾶσθαι, μὴ ὡς τόδε τι [10] ἕκαστον, ἀλλ' ὡς τῆςδε τῆς τάξεως ὑπάρχον.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ τῇ φύσει τοῦ σώματος ὑπάρχει τό,τε ἓν καὶ τὸ πλῆθος, καὶ ἥτε μία φύσις τὰς πολλὰς ἔχει συνηρτημένας, καὶ αἱ πολλαὶ φύσεις ἐκ μιᾶς τῆς τοῦ

(1) A. αὐτῇ.
(2) Nil variat cod. A. Suspicor tamen: αἰτίαν, causam.
(3) A. παντὶ τῷ πλήθει.
(4) Ἀρχῆς adjeci ex cod. A. Portus: „ab una *Unitate*" inepte. Vox ἑτεροταγής addenda Lexicis est.
(5) A. παρεχομένη τεταγμένοις.
(6) Ita A. Ed. Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἄλλο.
(7) A. τὸ ὑπὸ τὴν. (8) A. μιᾶς τῆς.
(9) A. πάντων.
(10) A. τὸ δέ τι. Tu vid. Viger. de Idiotismm. I. 9. p. 11. quem ibidem Hermannus immerito notavit. Vult autem Proclus intelligi id, quod essentiâ suâ singulare est.

ad Unitatem reducitur. Nam ips quidem Unitas, habens principii rationem *et proportionem*, propriam *ac convenientem* sibi multitudinem procreat. Quamobrem etiam una series et unus ordo totus ab Unitate *suam* hypobasin *et fundamenti rationem* habet *progredientem* in ipsam multitudinem. Non enim amplius *ullus* ordo vel *ulla* series *erit*, si Unitas infoecunda *et sterilis* maneat per se *sola*. Ipsa vero multitudo reducitur rursus ad unam [*Unitatem*] communem omnibus causis, quae sunt ejusdem ordinis.

Quod enim *est* idem in omni multitudine, non ab Uno eorum, quae sunt in ipsa multitudine, progressum habet. Quod enim ab uno solo multorum *manat*, *illud* non omnibus *est* commune, sed illius solius proprietatis eximium *est*, *vel ex illa sola proprietate est exemptum.* Quoniam igitur in uno quoque ordine est quaedam et communio et cohaerentia et identitas, propter quam etiam alia quidem dicuntur ὁμοταγῆ, *i. e. ejusdem ordinis*, *quae simul collocantur et in eodem ordine ponuntur*; alia vero ἑτεροταγῆ *i. e. alterius ordinis*, *quae in altero ordine ponuntur*, *hinc illud est* perspicuum, quod ab uno principio ad omnem ordinem *manat atque* venit ipsum idem, *vel ipsa identitas.* Unitas una ante ipsam multitudinem in uno quoque ordine unam rationem et connexionem, *unam proportionem et seriem rebus* in ipso *comprehensis et* collocatis praebens *atque suppeditans* et mutuam inter se et cum ipso tota *consentientem.*

Nam [alii quidem alia] aliud quidem alius causa esto *rerum* illarum, quae *sunt* sub eadem serie. Illam vero, ut unius seriei causam, necesse *est* esse ante omnes *alias causas*, et ab illa *caeteras* omnes ut ejusdem ordinis *causas* generari, non *autem* unamquanque *causam* ut hanc aliquam, sed ut eam, quae est huius ordinis.

Ex his igitur perspicuum *est*, quod et in ipsa corporis naturà inest et ipsum Unum et ipsa multitudo, et una natura multas habet *ex se* simul pen-

ὅλου φύσεως, καὶ τῇ τάξει τῶν ψυχῶν πάρεστιν, ἐκ μιᾶς τε ἄρχεσθαι ψυχῆς τῆς πρώτης καὶ εἰς πλῆθος ψυχῶν ὑποβαίνειν καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὴν μίαν ἀνάγειν, καὶ τῇ νοερᾷ οὐσίᾳ μονάδα τε εἶναι νοερὰν καὶ νόων πλῆθος ἐξ ἑνὸς νοῦ προελθὸν καὶ εἰς ἐκείνην ἐπιστρέφον, καὶ τῷ ἑνὶ τῷ πρὸ τῶν πάντων τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων, καὶ ταῖς ἑνάσι τὴν εἰς τὸ ἓν ἀνάτασιν. Μετὰ δὲ τὸ ἓν ἄρα τὸ πρῶτον ἑνάδες, καὶ μετὰ νοῦν τὸν πρῶτον νόες, καὶ μετὰ τὴν[1] ψυχὴν τὴν πρώτην ψυχαί, καὶ μετὰ τὴν ὅλην φύσιν φύσεις [2].

κβʹ. [3]

Πᾶν τὸ πρώτως καὶ ἀρχικῶς ὂν καθ' ἑκάστην τάξιν ἕν ἐστι, καὶ οὔτε δύο οὔτε πλείω δυοῖν, ἀλλὰ μονογενὲς πᾶν. Ἔστω γὰρ (εἰ δυνατὸν) δύο [4]. Τὸ γὰρ αὐτὸ ἀδύνατον καὶ πλειόνων ὄντων. Εἰ οὖν ἑκάτερον τούτων, ὃ λέγεται πρώτως, ἢ τὸ ἐξ ἀμφοῖν [5]. Ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ἓν ἂν εἴη πάλιν [6] καὶ οὐ δύο τὰ πρῶτα. Εἰ δὲ ἑκάτερον, ἢ ἑκατέρου θάτερον, [καὶ οὐ πρῶτον· ἑκάτερον ὂν [7]], ἢ ἐπίσης ἄμφω·

Ἀλλ' εἰ ἐπίσης, οὐδέτερον [8] ἔτι ἔσται πρώτως. Εἰ γὰρ τὸ ἕτερον πρώτως, τοῦτο δὲ οὐ ταὐτὸν [9] τῷ ἑτέρῳ, τί ἔσται τῆς τάξεως ἐκείνης; ὃ γὰρ μηδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὃ λέγεται, τοῦτό ἐστι πρώτως· τούτων δὲ ἑκάτερον ἕτερον ὂν, ἔστι τε ἅμα, καὶ οὐκ ἔστιν, ὃ λέγεται.

(1) Abest τὴν a cod. A. Formam νόες licet rejiciant Grammatici, philosophi tamen postea frequentarunt, nec rhetorici plane respuunt. Vid. v. c. Marcellin. de vit. Thucyd. p. 8 p. 333 ed. Poppo cf. Etymol. magn. p. 606 p. 549 Lips. Herodian περὶ ἡμ. λεξ. VII. p. 303 Herm. adde Schaefer. ad Gregor. Corinth. p. 480 et Lobeck, ad Phrynich. p. 453.

(2) A. plenius αἱ πολλαὶ φύσεις. Ad argumentum hujus capitis adhibe Plotin. p. 595 sqq. coll. p. 484 sqq. et Porphyrii sententt. §. XXX p. 230 sq. et §. XXXIX. p. 246 sq; denique Proclum ipsum in Theolog. Platon. 25. 36. 119. 218 — 222.

(3) A. κγ.

(4) Ed. h. l. habet asteriscum et in margine Scholion: τουτέστι καὶ πλείων (l. καὶ εἰ πλείω) εἶναι δῶμεν τὰ ἀρχικὰ αἴτια, τὸ αὐτὸ ἀδύνατόν ἐστιν. Portus: *Hoc est: Quamvis plures esse concedamus ipsas principales caussas, [tamen] est idem impossibile.* (5) Verba Εἰ οὖν —— ὃ λέγεται adjeci ex cod. A. (6) A. πᾶσιν. perperam. Schw. (7) καὶ οὐ—ὂν desunt in cod. A. (8) A. οὐδ' ἕτερα. Legendum videtur: οὐδέτερα. (9) A. οὔτε τόν, mendose. Schw.

dentes, et multae naturae *pendent* ex una ipsius totius natura, et *hoc* ipsi animarum ordini adest, ut et ab una prima anima ducat initium, et in animarum multitudinem succedat *eamque subeat*, et ipsam multitudinem ad unam *Unitatem* reducat, et ut *in* intellectuali essentia sit intellectualis Unitas et Mentium multitudo ex una Mente progrediens et in illam *Unitatem* revertens, et *in* Uno, quod est ante omnia, *contineatur* ipsa Unitatum multitudo, et ipsis Unitatibus ad ipsum Unum sit contentio. Post igitur illud primum Unum *sunt* Unitates, et post illam primam Mentem *sunt aliae* Mentes, et post illam primam animam *sunt aliae* animae, et post universalem naturam *sunt aliae particulares* naturae.

XXII.

Omne, quod primo et per principii naturam *vel principaliter* est in uno quoque ordine, Unum est, et neque duo *sunt* neque plura duobus, sed unigenitum, *unicum est* omne. Sint enim (si fieri potest) duo. Eadem enim *est* absurditas, *idem est absurdum*, *et idem*, *quod nullo prorsus modo fieri potest*, quamvis plura sint. Si igitur utrum horum, quod dicitur primo, vel *est illud*, quod ex utroque *conflatum est*. Sed si quidem *concedamus illud*, quod ex utroque *conflatum est*, unum erit rursus *tantum* et non duo prima. Si vero *dicas* utrumque *esse*, vel utriusque alterum, [et non primum utrumque esse], vel ex aequo *et pariter esse dices* utrumque.

Sed si quidem *pariter et* ex aequo *vel aequaliter utrumque esse dicas*, neutrum amplius erit primo. Si enim alterum primo *dicas esse*, hoc vero non idem *sit* alteri, quidnam erit illius ordinis? *Quidnam in illo ordine ponendum dices?* Quod enim nihil aliud est, quam *illud ipsum*, quod *esse* dicitur, hoc est primo. Horum vero si utrumque sit alterum, *et diversum alterum ab altero*, estque simul, et non est *id*, quod dicitur.

Εἰ οὖν ταῦτα διαφέρει μὲν ἀλλήλων, οὐ καθόσον δέ ἐστιν, ὃ λέγεται, πρώτως διαφέρει. Τοῦτο γὰρ πρώτως ταὐτὸν πέπονθεν. Οὐκ ἄμφω ἔσται πρώτως [1], ἀλλ' ἐκεῖνο, οὗ ἄμφω μετασχόντα πρώτως εἶναι λέγεται. Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ [2] πρώτως ὂν, ἕν ἐστι μόνον, ἀλλ' οὐ δύο τὰ πρώτως ὄντα ἢ πλείω.

Καὶ ὁ πρώτιστος νοῦς εἷς μόνος, ἀλλ' οὐ δύο οἱ πρῶτοι [3] νόες. Καὶ ἡ πρωτίστη ψυχὴ μία, καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν εἰδῶν, οἷον τὸ πρώτως καλὸν, τὸ πρώτως ἴσον. Καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως· οὕτω δὲ καὶ τὸ τοῦ ζώου εἶδος, ἓν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ γὰρ αὐτὴ ἀπόδειξις [4].

κγ΄. [5] Περὶ τοῦ ἀμεθέκτου.

Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον ὑφίστησιν ἀφ' [6] ἑαυτοῦ τὰ μετεχόμενα. Καὶ πᾶσαι αἱ μετεχόμεναι ὑποστάσεις εἰς ἀμεθέκτους ὑπάρξεις ἀνατείνονται.

Τὸ μὲν γὰρ ἀμέθεκτον, μονάδος ἔχον λόγον, ὡς ἑαυτοῦ ὂν, καὶ οὐκ ἄλλου, καὶ ἐξῃρημένον [7] τῶν μετεχόντων, ἀπογεννᾷ τὰ μετέχεσθαι δυνάμενα. Εἰ γὰρ ἄγονον, ἑστήξεται καθ' αὑτὸ, καὶ οὐδὲν ἂν ἔχοι τίμιον, ἢ δώσει τι ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μὲν λαβὸν μετέσχε, τὸ δὲ δοθὲν ὑπέστη μετεχομένως. τὸ δὲ μετεχόμενον πᾶν τινος γενόμενον, ὑφ' οὗ μετέχεται [8], τινὸς

(1) Ita A. Ed. *πρῶτα.* (2) A. *ὅτι καὶ τὸ.* (3) Adieci *οἱ* ex cod. A.

(4) Cod. A. in marg. *ἴσως ἀπόδωσις.* Voluit *ἀπόδοσις*, quam rhetores usurpare solent; vid. ut hoc utar, Hermogen. de Inventt. lib. I. p. 28 et plura apud J. G. Vossium in Institt. rhet. III. p. 340. Sed h. l. bene habet *ἀπόδειξις.* Ad rem consule Plotinum *περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος β̄.* p. 598 sqq. et Porphyrii *Ἀφορμ. πρὸς τὰ νοητὰ*, sive Sententt. §. 39 p. 247.

(5) A. *κδ̄.* *Ἀμέθεκτον* Lexicis addendum esse monuit jam Suicerus in Thes. eccles. I. p. 219. qui e Dionysio Areopagita et hanc formam et adverbium *ἀμεθέκτως* itemque substantivum *ἀμεθεξία* protulit. Nimirum de Platonicorum libris duxit Dionysius. Cujus locos respicere videtur Zonaras in Lex. gr. p. 157, cum interpretatur: *Ἀμέθεκτον. τὸ ἀκοινώνητον, τὸ ἀμέτοχον.*

(6) A. *ὑφ'.* (7) A. plenins *καὶ ὡς ἐξῃρημένον.*

(8) Editio lacunose et mendose ita habet: *μετεχομένως *** τινὸς γινόμενον*, (leg. *γενομένου* Portus) *ὑφ' οὗ μάχεται.* Quae Portus ita vertit: *** Quum aliquid est, a quo prius oppugnatur cet. Procli manum praestat cod. A, quem secutus sum. [*Μετεχομένως* adde Lexicis.]

Si igitur hac differunt quidem alia ab aliis, non tamen quatenus *aliquid eorum* est *id*, quod dicitur, *haec igitur inter se* differunt primo. Hoc enim primo passum est ipsum idem, *Hoc enim primo accidit ei*, *quod est idem*. *Ergo* non ambo erunt primo (primitus), sed illud [*erunt*], quod ambo participantia primo esse dicuntur (dicitur). Ex his igitur perspicuum *est*, quod illud, quod est primo, est Unum tantum, non autem duo primo existentia vel plura.

Et prima Mens *est* una sola, non autem duae primae Mentes. Et prima anima una *est*, et in unaquaque formarum *est idem*, [*Pro*: *et de unaquaque forma idem est sentiendum*,] ut, [*quum dicimus*], Id, quod primo Pulchrum *est*, *et*, Quod primo par *est*, *vel*, *primo aequale*. Et in omnibus *aliis* similiter *fit et dicitur*. Sic autem et ipsius animalis forma una prima *dicitur*, et hominis illa *prima forma tantum una esse dicitur*. Eadem enim *est horum omnium* demonstratio.

XXIII. De imparticipabili, i. e. De eo, quod a nullo participari potest, vel, quod a nullo participatur.

Omne imparticipabile constituit a se ipso *manantia ea*, quae participantur. Et omnes hypostases *et naturae*, quae participantur, ad imparticipabiles essentias *naturasque* contendunt.

Nam illud quidem, quod est imparticipabile, rationem *ac proportionem* Unitatis habens, ut id, quod est sui ipsius, et non alius, et quod exemptum est ex ipsis participantibus *alterius naturam et facultates*, procreat ea, quae participari possunt. Si enim infoecundum *esset*, staret per se, et nihil honorati haberet, vel aliquid a se *manans* daret, et illud quidem, quod *ab eo aliquid* accepisset, participaret *ipsum*; illud vero, quod *ab eo* datum fuisset, subsisteret per participationem. Quidquid vero participatum

γενόμενον δεύτερόν ἐστι τοῦ πᾶσιν ὁμοίως παρόντος καὶ πάντα ἀφ' ἑαυτοῦ πληρώσαντος. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἑνὶ ὂν [1], ἐν τοῖς ἄλλοις οὐκ ἔστιν.

Τὸ δὲ πᾶσιν ὡσαύτως παρὸν, ἵνα πᾶσιν ἐλλάμπῃ [2], οὐκ ἐν ἑνί ἐστιν, ἀλλὰ πρὸ τῶν πάντων· ἢ γὰρ ἐν πᾶσίν ἐστιν, ἢ ἐν ἑνὶ τῶν πάντων, ἢ πρὸ τῶν [3] πάντων. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν πᾶσιν ὂν, μερισθὲν εἰς πάντα, πάλιν ἄλλου [4] ἂν δέοιτο τοῦ τὸ μερισθὲν ἑνίζοντος. Καὶ οὐκέτ' ἂν τοῦ αὐτοῦ μετέχοι πάντα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἄλλου, τὸ δὲ ἄλλου, τοῦ ἑνὸς μερισθέντος.

Εἰ δὲ ἐν ἑνὶ τῶν πάντων, οὐκέτι τῶν πάντων ἔσται, ἀλλ' ἑνός· εἰ οὖν καὶ [5] κοινὸν τῶν μετέχειν δυναμένων, καὶ τὸ αὐτὸ πάντων, πρὸ τῶν πάντων ἔσται· τοῦτο δὲ ἀμέθεκτον.

κδ'. [6]

Πᾶν τὸ μετέχον τοῦ μετεχομένου καταδεέστερον, καὶ τὸ μετεχόμενον τοῦ ἀμεθέκτου. Τὸ γὰρ [7] μετέχον, πρὸ τῆς μεθέξεως ἀτελὲς ὂν, τέλειον δὲ τῇ μεθέξει γενόμενον, δεύτερόν ἐστι πάντως τοῦ μετεχομένου, καθὸ τέλειόν ἐστι μετασχόν. Ἧι γὰρ [8] ἀτελὲς ἦν, καὶ τοῦτο τοῦ [9] μετασχεθέντος, ὃ ποιεῖ τέλειον αὐτὸ, καταδεέστερον [10].

Τὸ δὲ μετεχόμενον τινὸς ὂν, καὶ οὐ πάντων [11], τοῦ πάντων ὄντος [12], καὶ οὐ τινὸς, πάλιν ὑφειμένην ἔλαχεν [13] ὕπαρξιν.

(1) A. γὰρ ἓν, ἑνιαῖον.
(2) A. ἐλλάμποι.
(3) A. non habet τῶν.
(4) Ibid. abest ἄλλου.
(5) In A. deest καί.

(6) A. κε.
(7) A. bene τὸ μὲν γάρ.
(8) A. ἢ γάρ. male. Schw.
(9) A. ταύτῃ τοῦ. recte. Schw.
(10) A. αὐτὸ, καταδεέστερον perperam omittit. Schw.
(11) A. πάντως.
(12) A. οὗτος.
(13) A. ἔλαχον.

alicujus fuerit redditum, a quo participatur, *id* posterius est eo, quod omnibus pariter adest, et quod omnia a se ipso replet. Nam id quidem, quod est in Uno *tantum*, in aliis non est.

Quod vero pariter omnibus adest, ut omnibus illucescat, *et omnia suo lumine collustret ac illuminet*, *illud* non est in Uno, sed *est* ante omnia. Vel enim in omnibus est, vel in uno omnium, vel ante omnia. Sed illud quidem, quod est in omnibus, cum sit in omnia partitum *atque divisum*, rursus alio indiget, eo *scilicet*, quod id uniat *et in unum contrahat id*, quod est partitum *atque divisum*. Et *hoc modo* non amplius idem omnia participabunt: sed hoc quidem *particeps erit* alius, illud vero alius, si ipsum Unum partitum *et in plures partes divisum* fuerit.

Si vero *sit* in Uno *tantum* omnium, non amplius erit omnium, sed Unius *tantum*. Si vero commune *sit* etiam iis, quae *naturam et facultates alterius* participare possunt, et idem *sit commune* omnibus, *id* erit ante omnia. Hoc vero *est* imparticipabile, *quia nec ab ullo participatur nec participari potest.*

XXIV.

Omne, quod participat *aliquid*, *illud est* inferius eo, quod participatur *ab ipso*. Et quod participatur, *est inferius* eo, quod est imparticipabile. Quod enim participat *aliquid*, ante participationem cum sit imperfectum, perfectum vero fiat per ipsam participationem, posterius est prorsus eo, quod participatur, quatenus *tunc* perfectum est, quum participavit *id*, *cujus participatio perfectum ipsum fecit*. Quatenus enim imperfectum erat, hoc etiam eo, quod *ab ipso* participatum fuit, quod ipsum facit perfectum, *est* inferius.

Quod vero ab aliquo, *i. e. ab uno*, non autem ab omnibus participatur, eo, quod est omnium, non autem

Τὸ [1] μὲν γὰρ τῷ πάντων αἰτίῳ συγγενέστερον· τὸ δὲ ἧττον συγγενές.

Ἡγεῖται ἄρα τὸ μὲν ἀμέθεκτον τῶν μετεχομένων· ταῦτα δὲ τῶν μετεχόντων. ὡς γὰρ συνελόντι φάναι, τὸ μέν ἐστιν ἓν πρὸ τῶν πολλῶν· τὸ δὲ μετεχόμενον ἐν τοῖς πολλοῖς, ἓν ἅμα καὶ οὐχ ἕν· τὸ δὲ μετέχον πᾶν οὐχ ἕν, ἅμα καὶ ἕν.

κε΄. [2]

Περὶ τελείου.

Πᾶν τὸ τέλειον εἰς ἀπογεννήσεις πρόεισιν, ὧν δύναται παράγειν, αὐτὸ μιμούμενον τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχήν. ὡς γὰρ ἐκείνη διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑαυτῆς πάντων ἐστὶν ἑνιαίως ὑποστατικὴ τῶν ὄντων· (ταὐτὸν γὰρ τἀγαθὸν καὶ τὸ ἕν. ὥστε καὶ τὸ ἀγαθοειδὲς τῷ ἑνιαίως ταὐτόν) οὕτω καὶ τὰ μετ᾽ ἐκείνην διὰ τὴν τελειότητα τὴν ἑαυτῶν ἄλλα γεννᾷν ἐπείγεται καταδεέστερα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας· ἥτε γὰρ τελειότης τἀγαθοῦ μοῖρά τίς ἐστι, καὶ τὸ τέλειον, ᾗ τέλειον, μιμεῖται τἀγαθόν. Ἐκεῖνο δὲ πάντων ἦν ὑποστατικόν.

Ὥστε καὶ τὸ τέλειον, ὧν δύναται, παρακτικόν ἐστι κατὰ φύσιν. Καὶ τὸ μὲν τελειότερον, ὅσῳ περ ἂν ᾖ τελειότερον, τοσούτῳ πλειόνων [3] αἴτιον· τὸ γὰρ τελειότερον μᾶλλον τἀγαθοῦ μετέχει. Τοῦτο δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ἀγαθοῦ [4], τοῦτο δὲ συγγενέστερον τῷ πάντων αἰτίῳ, τοῦτο δὲ πλειόνων αἴτιον. τὸ δὲ ἀτελέστερον, ὅσῳ περ ἂν ἀτελέστερον ᾖ [5], τόσῳ δὲ μᾶλ-

(1) A. τῷ

(2) A. κς.

(3) A. plenius τοσούτῳ περ ἂν εἴη πλειόνων.

(4) A. ἐγγ. τἀγαθοῦ.

(5) Abest ᾖ a cod. MS..

alicujus, *i. e. quod omnia, non autem unum tantum participat*, rursus inferiorem *eique subjectam* essentiam est sortitum. Nam alterum quidem *est* cognatione conjunctius cum illa *prima rerum* omnium causa, alterum vero minus *est ei* cognatum.

Illud igitur, quod est imparticipabile, antecedit ea, quae participantur. Haec vero *antecedunt ea*, quae participant *aliorum naturam et facultates*. Ut enim summatim dicamus, alterum quidem est Unum ante multa; alterum vero *est* id, quod inter multa participatur, Unum simul et non Unum. Omne vero, quod *aliquid* participat, *est* non Unum, simul et Unum.

XXV. De Perfecto.

Omne perfectum in procreationes progreditur *eorum*, quae producere potest, ipsum *rerum* universarum unum principium imitans. Vt enim illud propter suam bonitatem omnium Entium est singulariter causa fundatrix, *creatrix et conservatrix* (idem enim *est* ipsum Bonum et ipsum Unum; quamobrem etiam id, quod boni forma praeditum est, *vel id, quod Boni speciem habet*, idem *est* ei, quod singulariter *est*); sic etiam illa, quae *sunt* post illud *primum rerum principium*, propter suam perfectionem alia generare properant inferiora *ac deteriora* sua essentia; nam et ipsa perfectio est quaedam Boni pars, et ipsum perfectum, quatenus *est* perfectum, imitatur ipsum Bonum. Illud vero *Bonum* omnia *creat*, constituit *atque conservat*.

Quamobrem etiam ipsum perfectum ea, quae potest, secundum naturam producit. Et illud quidem, quod est perfectius, quo perfectius est, eo plurium *rerum est* causa. Quod enim est perfectius, id magis participat ipsum Bonum *majoremque Boni partem habet*. Hoc etiam propius ad ipsum Bonum *accedit eique propinquius est*, hoc etiam cognatione conjunctius *est* cum illa *prima rerum omnium*

λον ἐλασσόνων [1] αἴτιων. Πoῤῥώτερον γὰρ ὂν τοῦ παντὸς παράγοντος, ἐλασσόνων ἐστὶν ὑποστατικόν.

Τῷ γὰρ πάντα ὑφιστάνειν, ἢ κοσμεῖν, ἢ τελειοῦν, ἢ συνέχειν, ἢ ζωοποιεῖν, ἢ δημιουργεῖν, τὸ μὲν ἐπὶ πλειόνων ἕκαστα τούτων [2] δρᾷν συγγενές· τὸ δ' ἐπὶ ἐλασσόνων ἀλλοτριώτερον [3]. Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ ποῤῥώτατον [4] τῆς ἀρχῆς τῶν πάντων ἄγονόν ἐστι καὶ οὐδενὸς αἴτιον. εἰ γάρ τι γεννᾷ, καὶ ἔχει τι μεθ' ἑαυτὸ, δῆλον, ὡς οὐκέτ' ἂν εἴη ποῤῥώτατον, ἀλλ' ὃ παρήγαγε, ποῤῥωτέρω ἐκείνης, αὐτὸ δὲ ἐγγύτερον τῷ παραγαγεῖν [5]. καὶ, ὅτι ἄλλο μιμούμενον τὴν πάντων παρακτικὴν [6] τὴν τῶν ὄντων αἰτίαν.

κς. [7]

Πᾶν τὸ παρακτικὸν αἴτιον ἄλλων, μένον αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ, παράγει τὰ μετ' αὐτὸ καὶ τὰ ἐφεξῆς. εἰ γὰρ μιμεῖται τὸ ἕν, ἐκεῖνο δὲ ἀκινήτως ὑφίστησι τὰ [8] μετ' αὐτὸ, καὶ πᾶν τὸ παράγον ὡςαύτως ἔχει τὴν τοῦ παράγειν αἰτίαν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἓν ἀκινήτως ὑφίστησιν· εἰ γὰρ διὰ κινήσεως ἢ ἐν αὐτῷ ἡ [9] κίνησις, καὶ κινούμενον οὐδὲ ἓν [10] ἔτι ἔσται, μεταβάλλον ἐκ τοῦ ἕν· ἢ εἰ μετ' αὐτὸ ἡ κίνησις, [11] καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔσται, καὶ ἢ ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἀκινήτως παράξει τὸ ἕν, καὶ πᾶν

(1) A. ἐλλαττόνων.
(2) A. ἕκαστον τούτῳ (sic.)
(3) A. ἀλλότριον.
(4) A. ποῤῥώτερον. Sed paulo post consentit in ποῤῥώτατον.
(5) A. παράγειν.
(6) A. πρακτικὴν mendose. In ora scribitur εἶχε παρακτικὴν, scil. sic recte erat scriptum in exemplo. Et mox κζ. l. 1. recte παρακτικὸν est etiam in contextu. Schw. De τελείῳ confer Aristotel. Ethic. Nicomach. I. 7. p. 8. Sylb. coll. Stobaei Eclogg. physs. et eth. II. p. 68. sqq. et p. 246 Heer. et inprimis Porphyrii Sententt. §. XXX p. 231.
(7) A. κζ. (8) A. τὸ.
(9) Ita cod. A. plane uti conjecerat Portus. Ed.: διὰ κινήσεως ἢ ἐν αὐτῷ ἢ κιν.
(10) A. οὐδέν.
(11) Ita A. Portus conjiciens: εἰ δ' ἢ μετ' αὐτοῦ ἡ κίνησις vertit: „Si vero cum ipso Uno sit ipsa motio."

causa, hoc etiam *est rerum* plurimm causa. Quod vero *est* imperfectius, quo imperfectius est, eo vero longe paucierum *rerum est* causa. Cum enim sit remotius ab omni *res alias* producente *causa*, pauciora *creat atque constituit*.

Illi enim facultati, quae omnia constituit, vel disponit *ac in ordinem redigit*, vel perficit, vel continet, vel vivificat, vel fabricat *atque creat*, illa quidem facultas, quae horum singula facit in pluribus, *est* cognata. Quae vero facultas *haec singula facit* in paucioribus, alienior *atque remotior est ab altera*. Ex his igitur *est* perspicuum, quod illud, quod est remotissimum ab ipso *rerum* omnium principio, est infaecundum et nullius *rei* causa. Si quid enim generat, et si quid habet post se, perspicum *est*, quod non amplius est remotissimum (id nondum esse remotissimum) *a primo rerum principio;* sed quod produxit, *est quidem* remotius ab illo *primo rerum principio*, ipsum vero *producens*, *quod alia producit*, *est* propinquius ipsi producendi actui. Et *perspicuum est*, quod *est* aliud *quiddam*, quod imitatur illam omnium Entium productricem *creatricemque* causam.

XXVI.

Omnis aliarum *causarum rerumque* productrix causa, ipsa manens in se ipsa, producit ea, quae post ipsam sunt, et *ea*, quae deinceps *sequuntur*. Si enim imitatur ipsum Unum, illud vero immobiliter constituit ea, quae sunt post ipsum, *ergo* et omne, quod *aliquid* producit, pariter habet ipsam producendi causam. Quamobrem (Atqui) etiam ipsum Unum *res* immobiliter *creat atque* constituit. Si enim per motionem sit in ipso *Uno* ipsa motio, et id, quod movetur, ne Unum quidem amplius erit, quoniam ex eo, quod est Unum, mutabitur *in aliam naturam*. Vel si post ipsum motio, etiam ex ipso Uno erit *aliquid*, *quod ab eo manabit*, et vel *motus* in infinitum *progredietur*,

τὸ παράγον μιμήσεται [1] τὸ ἓν καὶ τὴν παρακτικὴν τῶν ὅλων αἰτίαν.

Ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως [2] πανταχοῦ τὸ μὴ πρώτως· ὥςτε καὶ ἐκ τοῦ πάντων [3] παρακτικοῦ τὸ τινῶν παρακτικόν. Καὶ ἅπαν ἄρα τὸ [4] παραγόμενον ἐφ' ἑαυτοῦ παράγει τὰ ἐφεξῆς· ἀνελαττώτων ἄρα τῶν παραγόντων [5] μενόντων, τὰ δεύτερα παράγεται ὑπ' αὐτῶν· τὸ γὰρ ὁπωσοῦν ἐλαττούμενον μένειν ἀδύνατον, οἷόν ἐστιν.

κζ'. [6]

Πᾶν τὸ παράγον διὰ τελειότητα καὶ δυνάμεως περιουσίαν παρακτικόν ἐστι τῶν δευτέρων. Εἰ γὰρ μὴ διὰ τὸ τέλειον, ἀλλ' ἔλλειπον κατὰ τὴν δύναμιν παρήγαγεν, οὐδ' ἂν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀκίνητον ἠδύνατο φυλάττειν.

Τὸ γὰρ δι' ἔλλειψιν καὶ ἀσθένειαν ἄλλῳ [7] τὸ εἶναι παρεχόμενον, τῇ ἑαυτοῦ τροπῇ καὶ ἀλλοιώσει τὴν ὑπόστασιν ἐκείνῳ παρέχεται. Μένει δὲ, οἷόν ἐστι, πᾶν τὸ παράγον. Καὶ μένοντος, τὸ μετ' αὐτοῦ πρόεισι. πλῆρες ἄρα καὶ τέλειον ὑπάρχον, τὰ δεύτερα ὑφίστησιν ἀκινήτως καὶ ἀνελαττώτως [8], αὐτὸ ὄν, ὅπερ ἐστι, καὶ οὔτε μεταβάλλον εἰς ἐκεῖνα, οὔτε ἐλαττούμενον [9].

Οὐ γὰρ ἀπομερισμός ἐστι τοῦ παράγοντος τὸ παραγόμενον· οὐδὲ γὰρ γενέσει τοῦτο προςῆκεν, οὐδὲ τοῖς [10] γεννητικοῖς αἰτίοις· οὐδὲ μετάβασις· οὐ γὰρ ὕλη γίνεται τοῦ προϊόντος· μένει γὰρ, οἷόν ἐστι. Καὶ τὸ παραγόμενον ἄλλο παρ'

(1) Ex cod. A. adjeci: τὸ ἕν.
(2) A. πρώτου.
(3) Adjeci vocem παρακτικοῦ ex cod. A.
(4) Ed τὸ ἄρα. Servavi ordinem codicis A.
(5) A. τῶν ἀγόντων. Vocem ἀνελάττωτος usurpavit Proclus etiam in comment. in Alcib. cap. 7. p. 16. Capite Instit. proximo sequitur adverbium ἀνελαττώτως.
(6) A. κη.
(7) A. ἄλλα perperam. Schw.
(8) A. ἀνελαττότως. male.
(9) A. ἐλασσούμενον.
(10) Scr. vid. οὔτε γὰρ — οὔτε τοῖς

vel ipsum Unum *res* immobiliter producet, et omne, quod *res alias* producit, imitabitur (Unum et) ipsam *rerum* universarum productricem causam.

Ex eo enim, quod est primo ubique, *manat id*, quod [ubique] non primo *est*. Quamobrem etiam ex eo, quod omnia *producit*, *manat* illud, quod aliqua *tantum* producit. Ergo et omne, quod *ab alio* producitur, *propter insitam producendi facultatem* ex se producit ea, quae *sunt* deinceps, *et quae sequuntur ipsum producens*. Si igitur illa, quae *res alias* producunt, non imminuta maneant, ab ipsis secunda producuntur. Quod enim quomodocumque minuitur, illud nullo modo manere potest *tale*, *quale suâ natura* est.

XXVII.

Omne, quod *alia* producit, propter *suam* perfectionem et facultatis *ac potestatis* abundantiam secundorum producendorum vim habet *i. e. secunda producit*. Si enim non propter ipsam perfectionem, sed *propter* ipsum in ipsa facultate defectum *res* produceret, ne suum quidem ordinem immotum servare posset.

Quod enim propter *virium* defectum et roboris infirmitatem alii ipsum esse praebet, propter suam versionem, *immutationem* et alterationem illi *suam* hypostasin praebet, *et naturam ejusdem mutationis ac alterationis participem ei suppeditat*. Manet autem *tale*, quale est, omne, quod *alia* producit. Et *eo sic* manente, prodit id, quod est cum ipso. Cum igitur plenum et perfectum sit, secunda constituit immobiliter et sine ulla imminutione, manens illud ipsum, quod est, et neque mutatur in illa, neque minuitur.

Quod enim *ab altero* producitur, non est pars ab ipso producente detracta. Haud enim hoc generationi conveniret neque generatricibus causis. Neque *est naturae unius in alteram* transitio. Neque enim materia fit illius, quod *alicunde* prodit. Manet enim *tale*, quale est. Et quod *ab aliquo* producitur, est aliud ab ipso *producente*. Ergo, quod

αὐτό ἐστιν. ἀναλλοίωτον ἄρα τὸ γεννῶν ἵδρυται καὶ ἀνελάττωτον, καὶ διὰ[1] γόνιμον δύναμιν ἑαυτὸ πολλαπλασιάζον, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ δευτέρας ὑποστάσεις παρεχόμενον.

κη'.[2]

Πᾶν τὸ παράγον τὰ ὅμοια πρὸς ἑαυτο πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν. ἐπεὶ γὰρ κρεῖττον ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τοῦ παραγομένου τὸ παράγον, τὰ αὐτὰ μὲν[3] καὶ ἴσα ἁπλῶς καὶ ἴσα κατὰ δύναμιν οὐκ ἄν ποτε εἴη ἀλλήλοις. Εἰ δὲ μή ἐστι ταὐτὰ καὶ ἴσα, ἀλλ' ἕτερά τε καὶ ἄνισα, ἢ πάντη διακέκριται ἀλλήλων, ἢ καὶ ἥνωται καὶ διακέκριται.

Ἀλλ' εἰ μὲν πάντα διακέκριται, ασύμβατα ἔσται, καὶ οὐδαμῇ[4] τῷ αἰτίῳ τὸ ἀπ' αὐτοῦ συμπαθές. Οὐδὲ μεθέξει τοίνυν θάτερον, πάντη ἕτερα ὄντα. Τὸ γὰρ μετεχόμενον κοινωνίαν δίδωσι τῷ μετασχόντι πρὸς τὸ, οὗ μετέσχεν. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη τὸ αἰτιατὸν τοῦ αἰτίου μετέχειν, ὡς ἐκεῖθεν ἔχον[5] τὴν οὐσίαν.

Εἰ δὲ πῇ μὲν διακέκριται, πῇ δὲ ἥνωται τὸ[6] παράγοντι τὸ παραγόμενον, εἰ μὲν ἐπίσης[7] ἑκάτερον πέπονθεν, ἐπίσης ἂν αὐτοῦ[8] μετέχοι τε, καὶ οὐ μετέχοι. Ὥςτε καὶ ἔχοι ἂν τὴν οὐσίαν παρ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔχοι τὸν αὐτὸν τρόπον. εἰ δὲ μᾶλλον εἴη διακεκριμένον, ἀλλότριον ἂν μᾶλλον[9] εἴη τοῦ γεννήσαντος, ἢ οἰκεῖον τὸ γεννηθὲν, καὶ ἀνάρμοστον μᾶλλον πρὸς ἑαυτὸ,[10] ἤπερ ἡρμοσμένον, καὶ ἀσυμπαθὲς μᾶλλον, ἢ συμπαθές.

(1) A. non habet διά. — Ad usum verbi ἱδρύεσθαι, stabilitatem designantis, cf. locum geminum infr. cap. 170 p. 486 Porti et quae plura collegi ad Plotin. de pulcrit. p. 177 sq. et p. 332.

(2) A. κθ.

(3) Ita. A. In edit. deest καὶ ἴσα ante ἁπλῶς.

(4) A. οὐδαμῇ. Edit: οὐδαμοῦ.

(5) A. ἔχειν. (6) [Scr. τῷ.]

(7) In Ed. h. l. est asteriscus et in margine haec scripta sunt: ἑκάτερον λέγει τὸ διακεκρίσθαι, καὶ τὸ μετέχειν.

(8) Ita A. Edit. αὐτῷ.

(9) Cod. A. μᾶλλον ἄν. (10) A. πρὸς ἑαυτὸ μᾶλλον.

alia generat, firmiter manet alterationis et imminutionis expers, et propter foecundam facultatem se ipsum multiplicat, et a se *manantes* secundas hypostases *naturasque* praebet *atque suppeditat*.

XXVIII.

Omne, quod *alia* producit sibi similia, ante dissimilia *procreat atque* constituit. Quoniam enim id, quod *aliquid* producit, necessario praestantius est eo, quod *ab ipso* producitur, eadem quidem et paria simpliciter et viribus paria nunquam [*haec*] erunt inter se. Si vero non sunt eadem et paria [*viribus*], sed et diversa et imparia, vel ubique *prorsusque* discreta sunt alia ab aliis (inter se), vel etiam unita sunt et discreta sunt.

Sed si quidem omnia discreta sunt, inter se conciliari et consentire non poterunt, et nunquam id, quod a causa *procreatur et manat*, cum ipsa consentiet *neque per naturae cognationem ipsum causatum cum ipsa causa conjungetur*. Ergo ne alterum quidem alterius erit particeps, quoniam prorsus diversa sunt. Id enim, quod *ab aliquo* participatur, communionem impertit ei, quod *ipsum* participat in eo, cujus est particeps. Veruntamen necesse *est* ipsum causatum particeps esse ipsius causae, quod illinc *suam* essentiam habeat *manantem*.

Si vero alicubi quidem discretum est, alicubi vero unitum est cum ipso producente id, quod producitur, si pariter quidem utrumque patitur *et afficitur*, pariter etiam ejus erit particeps, et non particeps *ejusdem*. Quamobrem etiam habebit essentiam ab ipso *manantem*, et non habebit eodem modo. Si vero magis discretum fuerit, magis alienum erit ab eo, quod *ipsum* generaverit, quam domesticum (familiare) id, quod *ab ipso* fuerit generatum, et secum *erit* magis inconcinnum, quam concinnum, *vel et ipsum erit secum minus apte conjunctum, quam apte conjunctum*, et magis expers sympathiae, quam particeps sympathiae,

Εἰ οὖν καὶ συγγενῆ τοῖς αἰτίοις κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι, καὶ συμπαθῆ τὰ ἀφ' αὐτῶν, καὶ ἐξήρτηται αὐτῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὰ συναφῆς, ὀρεγόμενα τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ τυγχάνοντα διὰ τῆς αἰτίας τοῦ ὀρεκτοῦ, δῆλον δὴ [1], ὅτι μᾶλλον ἥνωται τοῖς παράγουσι τὰ παραγόμενα, ἢ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν.

Τὰ δὲ μᾶλλον ἡνωμένα ὅμοιά ἐστι μᾶλλον, ἢ ἀνόμοια τούτοις, οἷς μάλιστα [2] ἥνωται. τὰ ὅμοια ἄρα πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησι πᾶν τὸ παρακτικὸν αἴτιον.

κθ'. [3]

Πᾶσα πρόοδος δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα. Εἰ γὰρ τὸ παράγον τὰ ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν, ἡ ὁμοιότης ἀπὸ τῶν παραγόντων ὑφίστησι τὰ παραγόμενα. Τὰ γὰρ ὅμοια δι' ὁμοιότητος ὅμοια ἀποτελεῖται, ἀλλ' οὐ διὰ ἀνομοιότητος. εἰ οὖν [4] ἡ πρόοδος ἐν τῇ ὑφέσει σώζει τὸ ταὐτὸν τοῦ γεννηθέντος πρὸς τὸ γεννῆσαν, καὶ οἷον ἐκεῖνο [5] πρώτως, τοιοῦτον ἐκφαίνει τὸ μετ' αὐτὸ δευτέρως, δι' ὁμοιότητος [6] ἔχει τὴν ὑπόστασιν.

λ'. [7]

Πᾶν τὸ ἀπό τινος παραγόμενον ἀμέσως μένει [8] τε ἐν τῷ παράγοντι καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. Εἰ γὰρ πᾶσα πρόοδος μενόντων τε γίνεται τῶν πρώτων, καὶ δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖ-

(1) A. οὖν.
(2) A. ἀνομ. τοῖς οἷς μᾶλλον.
(3) A. λ̄.
(4) Ita dedi ex A. pro ἡ οὖν, et plane ita conjecerat Portus.
(5) Ita quoque A. Portus legi jusserat ἐκείνῳ.
(6) A. ὁμοιότητα.
(7) A. λᾱ.
(8) A. μένον τε.

pro: et a naturae cognatione consensuque magis alienum et magis remotum erit, quam naturae cognationi consensuique propinquum. Si igitur ea, quae *manant* a causis, magis etiam cognata sunt ipsis propter ipsum Esse, et *si cum ipsis sunt* conjuncta naturae cognatione, et pendent ex ipsis *causis* propter naturam, et cum ipsis conjunctionem expetunt, quoniam expetunt Bonum, et per ipsam causam consequentur id, quod est expetitum *ab ipsis*, profecto perspicuum *est*, quod magis unita sunt cum ipsis producentibus ea, quae producuntur *ab ipsis*, quam discreta sunt ab ipsis.

Quae autem magis unita sunt, similia sunt magis quam dissimilia illis, quibus cum maxime sunt unita. Similia igitur ante dissimilia constituit omnis *rerum* productrix causa. *

XXIX.

Omnis progressus per similitudinem secundorum cum primis perficitur. Si enim ipsum producens constituit similia ante dissimilia, ipsa similitudo ab ipsis producentibus [*manans*] constituit ea, quae producuntur [*ab ipsis*]. Nam similia per similitudinem perficiuntur, non autem per dissimilitudinem. Si igitur ipse progressus in *sua* summissione (remissione) servat ipsam identitatem rei generatae cum ipso generatore, *qui generavit eam*, et quale *est* illud primo, tale demonstrat (in lucem profert) id, quod post ipsum est secundo, [*vel, si legatur ἐκείνῳ: et quodammodo illi primo tale demonstrat id quod post ipsum est secundo*], per similitudinem habet *suam* hypostasin *atque naturam.*

XXX.

Omne, quod ab aliquo producitur immediate, et manet in ipso producente et prodit ab ipso. Si enim omnis progressus fit manentibus iis, quae prima sunt, et per si-

(*) [Aem. Port »constituunt omnem rerum productricem causam« quod nec commodam sententiam exhibet, nec capitis initio atque sequentibus convenit].

ται [1], τῶν ὁμοίων πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφισταμένων, μένει πῃ καὶ τὸ παραγόμενον ἐν τῷ [2] παράγοντι. τὸ γὰρ πάντῃ προϊὸν οὐδὲν ἂν ἔχοι ταὐτὸν πρὸς τὸ μένον, ἀλλ' ἔστι πάντῃ διακεκριμένον. εἰ δὲ ἕξει [3] τι κοινὸν καὶ ἡνωμένον πρὸς αὐτὸ, μένοι ἂν καὶ αὐτὸ ἐν ἐκείνῳ, ὥσπερ κἀκεῖνο ἐφ' ἑαυτοῦ μένον ἦν. εἰ δὲ μένον μόνον μὴ προϊὸν [4], οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας, οὐδὲ ἔσται, μενούσης ἐκείνης, ἄλλο γεγονός. εἰ γὰρ ἄλλο διακέκριται, καὶ ἔστι χωρίς [5].

Εἰ δὲ χωρὶς, μένει δὲ ἐκείνη, προῆλθε τοῦτο ἀπ' αὐτῆς, ἵνα διακριθῇ μενούσης. ᾗ μὲν ἄρα ταὐτόν τι πρὸς τὸ παράγον [6] ἔχει, τὸ παραγόμενον μένει ἐν αὐτῷ· ᾗ δὲ ἕτερον, πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. ὅμοιον δὲ ὂν, ταὐτόν πῃ ἅμα καὶ ἕτερόν ἐστι· μένει ἄρα καὶ πρόεισιν ἅμα, καὶ οὐδέτερον θατέρου χωρίς.

λα'. [7]

Πᾶν τὸ προϊὸν [8] ἀπό τινος κατ' οὐσίαν ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ πρόεισιν· εἰ γὰρ προέρχοιτο μὲν, μὴ ἐπιστρέφοιτο δὲ [9] πρὸς τὸ αἴτιον τῆς προόδου ταύτης, οὐκ ἂν ὀρέγοιτο τῆς αἰτίας. Πᾶν γὰρ τὸ ὀρεγόμενον ἐπέστραπται πρὸς τὸ ὀρεκτόν. ἀλλὰ μὴν πᾶν τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, καὶ ἡ ἐκείνου τεῦξις διὰ τῆς προσεχοῦς αἰτίας ἑκάστοις.

Ὀρέγεται ἄρα καὶ τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ἕκαστα, δι' οὗ γὰρ

(1) A. ἀποτελεῖται. Ed. τελεῖται.
(2) A. non habet τῷ.
(3) Exhibui lectionem et interpunctionem codicis A. Editio ita habet: — πρὸς τὸ μένον. et majore spatio interposita: Ἀλλ' —— οὐδὲ ἕξει τι κοινὸν, κτλ. Portus: — manet. Sed est ubique discretum, *neque quidquam* commune, et conjunctum cum ipso *habet nec habebit: sed* manebit.“
(4) Ita A. Ed. εἰ δὲ μένον δὲ μὴ προϊόν. Portus: „leg. μὴ προϊὸν δέ. Quam conjecturam non desideramus post inventam lectionem Argent.
(5) Fort. ita interpungendum: εἰ γὰρ ἄλλο (sc. ἔσται γεγονὸς), διακεκρ. κτλ.“ Sin vero aliud fuerit factum, discretum et cet.
(6) Ita A. Ed. τὸ παρόν. (7) A. λβ.
(8) τό adjeci ex cod. A.
(9) Ita A. Edit.: μὴ ἐπιστρέφει δέ. Portus conjectabat: μὴ ἐπιστρέφοι δέ.

militudinem perficitur, similibus ante dissimilia constitutis, *ergo* manet aliquo modo etiam id, quod producitur in ipso producente. Quod enim in omnes partes progreditur, nihil habet, quod sit idem cum eo, quod *in eodem loco firmum* manet, sed est ubique discretum. Sin vero quid commune et conjunctum cum ipso habebit, manebit et ipsum in illo, quemadmodum et illud in se ipso manens erat *i. e. manebat.* Si vero [*semper in eodem loco statuque*] solum maneat neque progrediatur *alio*, nihil ab ipsa causa differet, neque illa manente erit aliud, quod fiat *ac producatur ab ea.* Si enim aliud *ab ea* discretum est *id* et separatim est, *separatum est ab ea.*

Si vero separatim *est ab ipsa causa*, ipsa vero manet, hoc ab ipsa prodiit, ut discerneretur *ea* manente. Quatenus igitur aliquid habet, quod cum producente est idem, id, quod producitur, in ipso *producente* manet. Quatenus vero diversum *est*, ab ipso prodit. Cum vero sit *ei* simile, Idem quodammodo simul et diversum est. Manet igitur et progreditur simul *utrumque*, et neutrum *est* sine altero.

XXXI.

Omne, quod progreditur ab aliquo per essentiam, revertitur ad illud, a quo progreditur. Si enim progrediatur quidem, non revertatur vero ad ipsam causam hujus progressus, non expetet causam. Omne enim, quod expetit *aliquid*, revertitur ad ipsum expetitum, *vel: se convertit ad id, quod expetit, et ad id redit.* Atqui omne expetit ipsum Bonum, et illius adeptio *fit* per causam singulis proximam.

Expetunt igitur etiam singula suam ipsorum causam. Per quod enim ipsum Esse *datur* unicuique, propter hoc et ipsum Bene *i. e. ipsum Bonum ei datur.* Per quod vero ipsum Bene *i. e. ipsum Bonum alicui datur*, ad hoc *fertur* primum ipsum desiderium *et appetitus.* Ad

τὸ εἶναι ἑκάστῳ, διὰ τούτου[1] καὶ τὸ εὖ. δι' οὗ δὲ τὸ εὖ, πρὸς τοῦτο ἡ ὄρεξις πρῶτον· πρὸς ὃ δὲ πρῶτον ἡ ὄρεξις, πρὸς τοῦτο ἡ ἐπιστροφή[2].

λβ'.[3]

Πᾶσα ἐπιστροφὴ δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν ἐπιστρεφομένων, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται. Τὸ γὰρ ἐπιστρεφόμενον πᾶν πρὸς πᾶν συνάπτεσθαι σπεύδει, καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὸ κοινωνίας καὶ συνδέσεως. συνδεῖ δὲ πάντα ἡ ὁμοιότης, ὥσπερ διακρίνει ἡ ἀνομοιότης καὶ διΐστησιν[4]· εἰ οὖν ἡ ἐπιστροφὴ κοινωνία τίς ἐστι καὶ συναφὴ, πᾶσα δὲ κοινωνία καὶ συναφὴ πᾶσα δι' ὁμοιότητος, πᾶσα ἄρα ἐπιστροφὴ δι' ὁμοιότητος ἀποτελοῖτο ἄν.

λγ'.[5]

Πᾶν τὸ προϊὸν ἀπό τινος καὶ ἐπιστρέφον, κυκλικὴν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. Εἰ γὰρ, ἀφ' οὗ πρόεισιν, εἰς τοῦτο ἐπιστρέφει, συνάπτει τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος, καὶ ἔστι μία καὶ συνεχὴς ἡ κίνησις· τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ μένοντος, τῆς δὲ πρὸς τὸ μεῖναν γενομένης. Ὅθεν δὴ πάντα κύκλῳ πρόεισιν ἀπὸ τῶν[6] αἰτίων ἐπὶ τὰ αἴτια. Μείζους δὲ κύκλοι καὶ ἐλάττους τῶν μὲν ἐπιστροφῶν πρὸς τὰ ὑπερκείμενα συνεχῶς γινομένων[7], τῶν δὲ πρὸς τὰ ἀνωτέρω, καὶ μέχρι τῆς πάντων ἀρχῆς. Ἀπὸ γὰρ ἐκείνης πάντα, καὶ πρὸς ἐκείνην.

λδ'.[8]

Πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνο ποιεῖται τὴν ἐπιστροφὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πρόοδον ἔσχε τῆς οἰκείας

(1) Ita A. Edit. διὰ τοῦτο.
(2) Ad rem adhibe quae supra cap. 8 posuit Proclus; cf. etiam Plotinum περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν p. 61 sqq. et Dionys. Areopag. de divinn. nominibb. 4. p. 567.
(3) A. λγ.
(4) A. συνίστησιν. prave. Schw.
(5) A. λδ. (6) A. πρόεισιν· ἀπὸ γὰρ τῶν.
(7) A. προςεχῶς γενομένων. De circulari motu cf. Plotin. περὶ κινήσεως οὐρανοῦ p. 107 — 109.
(8) A. λε.

quod vero primum *fertur* ipsum desiderium, ad hoc *fit* ipsa *conversio et* reversio.

XXXII.

Omnis *ad aliquid conversio et* reversio per similitudinem perficitur eorum, quae *convertuntur ac* revertuntur *ad illud*, ad quod *ipsa conversio* convertitur *et ipsa reversio revertitur.* Omne enim, quod *convertitur et* revertitur, cum omni conjungi properat, et expetit cum ipso communionem et conjunctionem. Omnia vero conjungit ipsa similitudo, quemadmodum ipsa dissimilitudo *omnia* discernit atque disjungit. Si igitur ipsa *conversio et* reversio est quaedam communio et conjunctio, omnis vero communio et omnis conjunctio per similitudinem *fit*, omnis igitur *ad aliquid conversio et* reversio per similitudinem perficietur.

XXXIII.

Omne, quod ab aliquo progreditur et *ad id* revertitur, circularem habet actionem. Si enim, a quo progreditur, ad illud revertitur, cum principio finem conjungit, et est unus et continuus motus. Nam unus quidem a manente fit, alter vero *progreditur* ad illud, quod *in suo loco firmiter* mansit. Quamobrem etiam omnia circulariter *et in orbem* progrediuntur a causis ad causas. Majores vero et minores circuli *sunt* reversionum, quarum aliae quidem fiunt continenter ad supra sita, aliae vero ad superiora et usque ad ipsum *rerum* omnium principium. Ab illo enim omnia *manant*, et ad illud *omnia revertuntur.*

XXXIV.

Omne, quod secundum naturam *ad aliquid* revertitur, ad illud reversionem facit, a quo progressum etiam habuit suae naturae. Si enim secundum naturam revertitur, secundum [*suam*] essentiam habet desiderium *eundi* ad illud,

ὑποστάσεως. Εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφεται, τὴν κατ' οὐσίαν ὄρεξιν πρὸς ἐκεῖνο κέκτηται, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ εἶναι αὐτοῦ πᾶν εἰς ἐκεῖνο ἀνήρτηται, πρὸς ὃ τὴν οὐσιώδη ποιεῖται ἐπιστροφὴν, καὶ ὅμοιόν ἐστιν ἐκείνῳ κατ' οὐσίαν. Διὸ καὶ συμπαθὲς ἐκείνῳ κατὰ φύσιν, ὡς [1] τῇ οὐσίᾳ συγγενές. Εἰ δὲ τοῦτο, ἢ ταὐτόν ἐστι τὸ εἶναι ἀμφοτέρων, ἢ ἐκ θατέρου θάτερον, ἢ ἄμφω ἐξ ἑνός του ἄλλου [2] τὸ ὅμοιον ἔλαχεν. ἀλλ' εἰ μὲν ταὐτὸν τὸ εἶναι ἀμφοτέρων, πῶς κατὰ φύσιν θάτερον πρὸς θάτερον ἐπέστραπται; Εἰ δὲ ἐξ ἑνὸς ἄμφω [3], πρὸς ἐκεῖνο ἂν εἴη τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφειν ἀμφότερον.

Λείπεται ἄρα ἐκ θατέρου θάτερον τὸ εἶναι ἔχειν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἡ πρόοδος ἀπ' ἐκείνου, πρὸς ὃ ἡ κατὰ φύσιν ἐπιστροφή. Ἐκ δὲ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ ὀρεκτὸν πᾶσι νοῦς, καὶ πρόεισιν ἀπὸ νοῦ πάντα [4], καὶ πᾶς ὁ κόσμος ἀπὸ νοῦ τὴν οὐσίαν ἔχει, κἂν ἀΐδιος ᾖ. Καὶ διὰ τοῦτο οὐχὶ [5] πρόεισιν ἀπὸ νοῦ, διότι ἀΐδιος· οὐδὲ γὰρ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέστραπται, διότι ἀεὶ τέτακται, ἀλλὰ καὶ πρόεισιν ἀεὶ, καὶ ἀΐδιος κατ' οὐσίαν, καὶ ἐπέστραπται ἀεὶ, καὶ ἄλυτος κατὰ τὴν τάξιν.

λε'. [6]

Πᾶν τὸ αἰτιατὸν καὶ μένει ἐν τῇ αὐτοῦ αἰτίᾳ, καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτήν· εἰ γαρ μένει [7] μόνον, οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας ἀδιάκριτον ὄν· ἅμα γὰρ διακρίσει πρόοδος· εἰ δὲ πρόϊοι μόνον, ἀσύναπτον ἔσται πρὸς αὐτὴν [8] καὶ ἀσυμπαθὲς, μηδαμῶς [9] τῇ αἰτίᾳ κοινωνοῦν.

(1) Abest ὡς a cod. A.
(2) Edit ἑνός τοῦ. Abest ab A. τοῦ. Ego correxi: ἑνός του, de quo loquendi more vid. Weisk. de Pleonasm. p. 79. et Interprett. ad Gregor. Corinth. p. 7 sqq. coll. p. 1035.
(3) Desunt omnia in cod. A. inde a πρὸς θάτ. usque ad ἄμφω.
(4) A. πάντα ἀπὸ νοῦ. De re vid. Plotinum p. 255 sq. et p. 488 sqq. et Porphyrii ἀφορμ. sive Sententt. §. 15 p. 222 sq. quem locum in Eclogas recepit Stobaeus I. 51 p. 778 — 780 ed. Heer.
(5) A. οὐ. (6) A. λς.
(7) A. etiam μένει, commode. Schw. Portus voluerat μένοι.
(8) A. ἑαυτήν. (9) A. μηδαμῇ.

ad quod *convertitur ac* revertitur. Si vero *concedatur* hoc, etiam totum ipsius Esse ex eo pendet, ad quod essentialem facit reversionem, et illi simile est propter (secundum) essentiam. Quamobrem etiam secundum naturam, ut ipsi essentiae cognatum, cum illo consentiens *est et eodem afficitur affectu.* Si vero *concedatur* hoc, vel idem est ipsum Esse utriusque, vel alterum ex altero *manat*, vel ambo ex uno alio ipsum simile sunt sortita. Sed si quidem *est* idem ipsum Esse utriusque, quomodo secundum naturam alterum ad alterum revertitur? Si vero ex uno ambo *manant*, ad illud pertinebit ipsum secundum naturam convertere utrumque *et ad suum principium reducere.*

Restat igitur, *ut dicamus* alterum ex altero *suum* Esse habere. Si vero *detur* hoc, et ipse progressus *fiet* ab illo, ad quod ipsa reversio *fit*, secundum naturam. Ex his igitur *est* perspicuum, quod et [ipsa] Mens *est quiddam* omnibus expetendum, et a Mente progrediuntur omnia, et totus Mundus ab ipsa Mente *suam* essentiam habet, quamvis sit aeternus. Et propterea non progreditur a Mente, quoniam *est* aeternus. Neque enim propter hoc non revertitur *Mundus ad aliquod principium, quod fuerit ante ipsum*, quia semper in ordine collocatus manet; sed etiam progreditur semper, et propter *suam* essentiam *est* aeternus et semper *in orbem convertitur et ad idem* revertitur, et propter ordinem indissolubilis *est, quod in eodem ordine semper maneat.*

XXXV.

Omne causatum et manet in suâ causâ, et progreditur ab ipsa, et revertitur ad ipsam. Si enim manet tantum, nihil ab ipsa causa differet, quia erit indiscretum. Nam cum discretione *fit* progressus. Si vero progrediatur tantum, cum ipsa non erit conjunctum, et expers ejusdem affectionis, [et conservationis a naturae cognatione manantis], quia nullo modo communionem cum ipsa causa habebit.

Εἰ δὲ ἐπιστρέφοιτο [1] μόνον, πῶς τὸ μὴ τὴν οὐσίαν ἀπ' αὐτῆς ἔχον κατ' οὐσίαν ποιεῖται τὴν πρὸς τὸ ἀλλότριον ἐπιστροφήν; εἰ δὲ μένοι μὲν καὶ προΐοι, μὴ ἐπιστρέφοιτο δὲ, πῶς ἡ κατὰ φύσιν ὄρεξις ἑκάστῳ πρὸς τὸ εὖ καὶ τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἡ ἐπὶ τὸ γεννῆσαν ἀνάτασις [2]; εἰ δὲ προΐοι μὲν καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ μένοι δὲ, πῶς ἀποστὰν μὲν τῆς αἰτίας συνάπτεσθαι σπεύδει πρὸς αὐτήν.

Ἀσύναπτον δὲ ἦν πρὸ τῆς ἀποστάσεως. εἰ γὰρ συνῆπτον [3], κατ' ἐκεῖνο πάντως ἔμενεν. εἰ δὲ μένοι καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ προέρχοιτο δὲ, πῶς τὸ διακριθὲν ἐπιστρέφειν δυνατόν; τὸ γὰρ ἐπιστρέφον πᾶν ἀναλύοντι ἔοικεν [4] εἰς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ διήρηταί κατ' οὐσίαν.

Ἀνάγκη δὲ ἢ μένειν μόνον, ἢ ἐπιστρέφειν μόνον, ἢ προϊέναι μόνον, ἢ συνδεῖν [5] τὰ ἄκρα μετ' ἀλλήλων, ἢ τὸ μεταξὺ μεθ' ἑκατέρου [6] τῶν ἄκρων, ἢ τὰ σύμπαντα. Λείπεται ἄρα καὶ μένειν πᾶν ἐν τῷ αἰτίῳ, καὶ προϊέναι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτό.

λϛ'. [7]

Πάντων τῶν κατὰ πρόοδον πληθυνομένων τὰ πρῶτα τελειότερα [8] τῶν δευτέρων ἐστὶ, καὶ τὰ δεύτερα τῶν μετ' αὐτὰ, καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. Εἰ γὰρ αἱ πρόοδοι [9] διακρίνουσιν ἀπὸ

(1) A. ἐπιστρέφοντι, sed mox recte ἐπιστρέφοιτο. Schw.

(2) Ita cod. A. Edit. ἀνάστασις. Portus vertit: *exercitatio*. Si voluit *excitatio*, verum vidit. Tu vid. Dionysii Areopag. caelest. hierarch. cap. I. §. 1. et 2 ibiq. Corder. et cf. ejusdem Onomasticum Dionysianum p. 509.

(3) An scrib. συνῆπται aut συνήπτετο? Moser. Fort. συναπτὸν Proxime suspicor: πῶς τὸ μὴ διακριθὲν quod *non* discretum est.

(4) A. mendose ἔστι οἰκεν. (5) A. συνδύο.

(6) A. ἑκατέρου. Ad rem cf. Plotin. p. 696 B. C.

(7) A. λζ.

(8) A. ἀτελειότερα. Male. Ceterum videsis Plotinum p. 228 B. C.

(9) A. γὰρ πρόοδον. Proxime ad vocem ὑφέσεις vid. quae posuimus ad Proclum in Platon. Alcib. cap. 1 p. 1. Ad argumentum vero explanandum adhibe Jamblichum de myster. Aegyptt. I. 9. p. 14; ubi Galeus p. 191. de ἐπιστροφῇ ita exponit: »Scholae »Platonicae effatum, ὁ δημιουργικὸς νοῦς πάντα ἐν ἑαυτῷ περιειληφὼς »παραδειγματικῶς, παράγει ἀφ' ἑαυτοῦ εἰκονικῶς. Quod autem de »ἐπιστροφῇ hic innuit, sic intelligendum: secundum Platonicos ἐπι-

Si vero *convertatur et* revertatur tantum, quomodo quod, essentiam ab ipsa non habet, propter essentiam ad id, quod est alienum, reversionem facit? Si vero maneat quidem et progrediatur, non revertatur vero, quomodo illud secundum naturam desiderium *erit* unicuique ad ipsum Bene et *quomodo fiet ad* ipsum Bonum et ad id, quod generavit *aliquid, ad ipsum generatorem* excitatio? Si vero progrediatur quidem et revertatur, non maneat vero, quomodo recedens quidem *atque deficiens* ab ipsa causa, cum ipsa conjungi properat?

Conjunctionis enim (autem) expers erat ante recessum *et ante defectionem ab ea factam, cum ea non conjungebatur,* Si enim *causa cum causato* conjuncta esset, in illo prorsus maneret. Si vero maneat, et revertatur, non progrediatur vero, quomodo quod discretum est, reverti potest? Omne enim, quod *rem aliquam ad suum principium* reducit, simile est ei, quod *rem aliquam* resolvit in illud, a quo propter essentiam *res illa* divisa est *et separata.*

Necesse igitur *est, ipsum causatum* vel manere tantum *in eadem causa*, vel *ad eam* reverti tantum, vel *ab ea* progredi tantum, vel ipsas extremitates inter se conjungere, vel id, quod est medium, cum utraque extremitate *conjungere,* vel haec omnia *simul fieri necesse est.* Restat igitur, *ut dicamus* et omne *causatum* manere in *sua* causa, et progredi ab ipsa, et ad ipsam reverti.

XXXVI.

Omnium eorum, quae per progressum multiplicantur, prima sunt perfectiora secundis, et secunda iis, quae sunt post ipsa, et deinceps eodem modo *res habet.* Si enim

»στροφὴ est *ἐνστάσεως ἐπανόρθωσις*. Quoniam enim *ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὰ* »*πάντα*, ideo ad suum principium omnia anhelant, et ad illud re- »verti, quantum possunt, contendunt. Sunt autem tres principales »*ἐπιστροφαὶ κατ' οὐσίαν, κατὰ ζωὴν, κατὰ γνῶσιν*. Denique in omni »principio (sive superiori) reperitur *μονὴ, πρόοδος, ἐπιστροφή*. Vide »Porphyrii Sentent. 30.« (p. 130 sq. quem locum ipse supra laudavi. Cfr. insuper infra cap. XXXIX).

τῶν αἰτίων τὰ παραγόμενα, καὶ ὑφέσεις εἰσὶ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν δευτέρων, τὰ μὲν πρῶτα προελθόντα συνῆπται μᾶλλον τοῖς αἰτίοις [1], ἀπ' αὐτῶν ἐκείνων ἐκβλαστάνοντα.

Τὰ δὲ δεύτεραποῤῥωτέρω τῶν αἰτίων εἰσὶ, καὶ ἑξῆς ὁμοίως· τὰ δὲ ἐγγυτέρω καὶ τὰ συγγενέστερα τοῖς αἰτίοις [2], τελειότερα· καὶ γὰρ τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν· τὰ δὲ ποῤῥώτερον, ἀτελέστερα, ἀνομοιούμενα τοῖς αἰτίοις.

λζ'. [3]

Πάντων τῶν κατ' ἐπιστροφὴν ὑφισταμένων τὰ πρῶτα ἀτελέστερα τῶν δευτέρων, καὶ τὰ δεύτερα τῶν ἑξῆς. τὰ δὲ ἔσχατα τελεώτατα [4]. Εἰ γὰρ ἐπιστροφαὶ γίνονται κατὰ κύκλον, καὶ ἀφ' οὗ ἡ πρόοδος, εἰς τοῦτο ἡ ἐπιστροφή, ἀπὸ δὲ τοῦ τελειοτάτου ἡ πρόοδος, ἡ ἐπιστροφὴ ἄρα εἰς [5] τὸ τελειότατον. Καὶ εἰ [6], ἐφ' ὃ ἡ πρόοδος ἔσχατον, ἀπὸ τούτου πρώτη ἡ ἐπιστροφή, ἡ δὲ πρόοδος εἰς ἔσχατον τὸ ἀτελέστατον, καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἀπὸ τοῦ ἀτελεστάτου. πρῶτα μὲν ἄρα ἐν τοῖς κατ' ἐπιστροφὴν τὰ ἀτελέστατα, ἔσχατα δὲ τὰ τελεώτατα.

λη'. [7]

Πᾶν τὸ προϊὸν ἀπό τινων πλειόνων αἰτίων, δι' ὅσων πρόεισι, διὰ τοσούτων καὶ ἐπιστρέφεται [8]. Καὶ πᾶσα ἐπιστροφὴ διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ὧν καὶ ἡ πρόοδος· ἐπεὶ γὰρ δι' ὁμοιότητος ἑκάτερα [9] γίνεται, τὸ μὲν ἀμέσως ἀπό τινος προελθὸν [10] καὶ ἐπέστραπται ἀμέσως πρὸς αὐτό· ἡ γὰρ ὁμοιότης ἄμεσος ἦν.

(1) A. τῆς αἰτίας. Male. Proxime ad ἐκβλαστάνοντα cf. Theophrast. de causis plantarr. I, 3. 5. p. 335 ed. Schneider. De usu et activo et neutrali in LXX. cf. Schleusner. Nov. thes. V. T. in voc. (2) A. τῆς αἰτίας. (3) A. λη.

(4) Vid. scrib. τελειότατα, ut alibi solet Proclus. Ita etiam in fine hujus Sectionis. Ad proxima confer Dionysium Areopag. de divinn. nomm. cap. IV. §. 6. p. 558 et §. 10 p. 563. ibiq. Maximi Scholia ad §. 9 et 10, p. 609 et p. 611 ed. Antverp. Corder.

(5) A. πρός. (6) A. ἡ. (7) A. λθ.

(8) Ed. διὰ τοσούτων ἐπιστρέφεται. Adjeci καὶ ex cod. A.

(9) A. ἑκάτερο aut ἑκάτερα, haud satis perspicua scriptura. Scr. vid. ἑκάτερον. Porsus conjecerat ἑκατέρα.

(10) Ita cod. A. Ed: διελθόν.

ipsi progressus discernunt ab ipsis causis ea, quae producuntur *ab iis*, et summissiones (remissiones) sunt secundorum ad prima, ipsa quidem prima progressa cum ipsis causis magis conjuncta sunt, ab illis ipsis *procreata et quasi* germinantia.

Secunda vero ab ipsis causis sunt remotiora, et deinceps similiter *ita res habet.* Quae vero causis sunt propinquiora et arctiore cognationis vinculo cum iis conjuncta, *sunt* perfectiora. Et enim ipsae causae *sunt perfectiores* ipsis causatis. Quae vero remotiora *sunt ab ipsis causis, illa sunt* imperfectiora, quia dissimilia sunt ipsis causis.

XXXVII.

Omnium eorum, quae per reversionem subsistunt, prima *sunt* imperfectiora secundis, et secunda sequentibus. Extrema vero *sunt* perfectissima. Si enim reversiones fiunt per circulum *et in orbem*, et a quo *fit* ipse progressus, in illud *etiam fit* ipsa reversio, ab illo vero, quod est perfectissimum, *fit* progressus, ipsa reversio igitur ad perfectissimum *fit.* Et si, in quod extremum *fit* ipse progressus, ab hoc prima *fit* reversio, progressus vero *fit* in extremum, quod est imperfectum, *ergo* et ipsa reversio *fiet* ab eo, quod est imperfectissimum. Prima quidem igitur in iis, quae per reversionem *fiunt*, *sunt ea*, quae sunt imperfectissima. Extrema vero *sunt ea*, quae perfectissima *sunt.*

XXXVIII.

Omne, quod ab aliquibus pluribus causis progreditur, per quot *causas* progreditur, per totidem (etiam) *ad eas* revertitur. Et omnis reversio per easdem *causas fit*, per quas et ipsa progressio. Quoniam enim utraque, *scilicet et progressio et reversio*, per similitudinem fit, quod quidem immediate ab aliquo transit (progressum est), *illud* etiam ad ipsum immediate revertitur. Nam ipsa similitudo est immediata *i. e. medii expers.*

Τὸ δὲ μεσότητος ἐν τῷ προϊέναι δεόμενον μεσότητος δεῖται καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν. Δεῖ γὰρ πρὸς τὸ αὐτὸ ἑκάτερα [1] γίνεσθαι· ὥςτε πρὸς τὸ μέσον ἐπιστραφήσεται πρῶτον, ἔπειτα πρὸς τὸ τοῦ μέσου κρεῖττον. Δι' ὅσων ἄρα τὸ εἶναι, διὰ τοσούτων καὶ τὸ εὖ εἶναι ἑκάστοις, καὶ ἔμπαλιν.

λθ'. [2]

Πᾶν τὸ ὂν ἢ οὐσιωδῶς ἐπιστρέφει μόνον, ἢ καὶ ζωτικῶς [3] ἢ καὶ γνωστικῶς. ἢ γὰρ τὸ εἶναι μόνον ἀπὸ τῆς αἰτίας [4] κέκτηται, ἢ τὸ ζῆν μετ' αὐτοῦ τοῦ εἶναι [5], ἢ καὶ γνωστικὴν ἐκεῖθεν ὑπεδέξατο δύναμιν. ἡ μὲν οὖν ἔστι μόνον, οὐσιώδη ποιεῖται τὴν ἐπιστροφήν, ἡ δὲ καὶ ζῇ, καὶ ζωτικήν· ἡ δὲ καὶ γινώσκει, καὶ γνωστικήν.

Ὡς γὰρ προῆλθεν, οὕτως ἐπέστραπται, καὶ τὰ μέτρα τῆς ἐπιστροφῆς ὥρισται τοῖς κατὰ τὴν πρόοδον μέτροις. Καὶ ἡ ὄρεξις οὖν τοῖς μέν ἐστι κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι μόνον, ἐπιτηδειότης οὖσα πρὸς τὴν μέθεξιν τῶν αἰτίων· τοῖς δὲ κατὰ τὴν ζωήν, κίνησις οὖσα πρὸς τὰ κρείττονα· τοῖς δὲ κατὰ τὴν γνῶσιν, συναίσθησις οὖσα τῆς τῶν αἰτίων ἀγαθότητος [6].

μ'. [7]

Πάντων τῶν ἀφ' ἑτέρας αἰτίας προϊόντων ἡγεῖται τὰ παρ' ἑαυτῶν ὑφιστάμενα, καὶ τὴν οὐσίαν αὐθυπόστατον κεκτημένα· εἰ γὰρ πᾶν τὸ αὔταρκες ἢ κατ' οὐσίαν, ἢ κατ' ἐνέρ-

(1) Dedi lectionem codicis A. Edit. ἑκατέραν.

(2) A. $\overline{\mu}$.

(3) Ita A. Edit: ἢ ζωτικῶς. Ad sententiam confer, quae supra ad cap. 36 ex Galeo ad Jamblichum adhibui.

(4) A οὐσίας. (5) A. μετὰ τοῦ εἶναι.

(6) Hinc ipsum hoc desiderium, hanc ipsam ὄρεξιν, nuncupat ἀγαθήν, bonam, Dionysius Areopag. de divv. nomm. IV. 19. p. 571.

(7) A. $\overline{\mu\alpha}$. Proxime αὐθυπόστατον Suicerus in Thes. eccles. I. p. 576 Lexicis addendum esse monuit, laudans ex Caesario dial. III sect. 153 haec de filio Dei: ὁ ἅγιος καὶ αὐθυπόστατος θεός. Stephanus in Thesauri indicem conjecit vocem; unde recentiora Lexica habent. sed exemplis destitutam. Tu cf. Albert. ad Hesych. I. p. 613.

Quod vero in ipsa progressione indiget medietatis *sive mediis*, *illud* indiget etiam medietatis in ipsa reversione. Oportet enim utraque, *scilicet progressionem*, ad idem fieri. Quare primum ad medium revertetur, deinde ad illud, quod est ipso medio praestantius. Per quot igitur *causas est* ipsum Esse, per totidem etiam ipsum Bene esse singulis *est*, et contra.

XXXIX.

Omne Ens vel essentialiter tantum *ad suum principium* revertitur vel etiam vitaliter vel etiam per cognitionem. Vel enim ipsum Esse solum a causa *manans* habet, vel ipsum vivere una cum ipso Esse, vel etiam cognitionis vi praeditam facultatem illinc *manantem* suscepit. Quatenus igitur *omne Ens* est tantum, essentialem facit reversionem, quatenus vero etiam vivit, etiam vitalem *facit reversionem.* Quatenus vero *res* etiam cognoscit, etiam cognitionis vi praeditam *reversionem facit.*

Ut enim progressum est, sic etiam *ad suum principium* revertitur, et ipsae mensurae reversionis terminatae sunt illis mensuris, *quae fiunt et sunt* secundum ipsum progressum. Ergo et ipsum desiderium aliis quidem est tantum propter (*secundum* et sic porro) ipsum Esse, quod sit accomodatus habitus, *q. d. aptitudo*, ad participationem causarum, aliis vero propter ipsam vitam, quod sit motus ad praestantiora, aliis vero propter ipsam cognitionem, quod sit conscientia *communisque sensus et communis cognitio* bonitatis ipsarum causarum.

XL.

Omnia, quae ab alia causa progrediuntur, antecedunt ea, quae a se ipsis *et per se ipsa* subsistunt, et quae essentiam per se existentem habent. Si enim id omne, quod suis bonis suaque sorte contentum est, (*sibi ipsum sufficit s. sufficiens est*) vel propter *suam* essentiam vel propter ac-

γειαν κρεῖττον τοῦ εἰς ἄλλην αἰτίαν ἀνηρτημένου· τὸ δὲ ἑαυτὸ παράγον ἑαυτῷ [1] τοῦ εἶναι παρεκτικὸν [2] ὑπάρχον, αὔταρκες πρὸς οὐσίαν. τὸ δὲ ἀπ' ἄλλου μόνον [3] παραγόμενον οὐκ αὔταρκες· τῷ δὲ ἀγαθῷ συγγενέστερον τὸ αὔταρκες. Τὰ δὲ συγγενέστερα καὶ ὁμοιότερα ταῖς αἰτίαις πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφέστηκεν ἐκ τῆς αἰτίας.

Τὰ ἄρα παρ' αὑτῶν [4] παραγόμενα καὶ αὐθυπόστατα πρεσβύτερά ἐστι τῶν ἀφ' ἑτέρου μόνον εἰς τὸ εἶναι προελθόντων [5]. ἢ γὰρ οὐδὲν ἔσται αὐθυπόστατον, ἢ τὸ ἀγαθὸν [6] τοιοῦτον, ἢ τὰ πρῶτα ἐκ τἀγαθοῦ ὑποστάντα. Ἀλλ' εἰ μὲν μηδὲν αὐθυπόστατον, ἐν οὐδενὶ τὸ αὔταρκες ἔσται κατ' ἀλήθειαν. Οὔτε γὰρ ἐν τἀγαθῷ [7] κρεῖσσον αὐταρκείας [ἔσται] ἓν ὂν ἐκεῖνο· καὶ αὐτὸ ἀγαθὸν, ἀλλ' οὐχὶ ἔχον τἀγαθὸν [8], οὔτε ἐν τοῖς μετὰ τἀγαθόν· πάντα γὰρ ἐνδεὲς ἄλλου ἔσται, τοῦ πρὸ αὐτοῦ μόνον [9]. Εἰ δὲ τἀγαθὸν αὐθυπόστατον, αὐτὸ ἑαυτὸ παράγον, οὐχ ἓν ἔσται. Τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προϊὸν οὐχ ἕν· ἑαυτοῦ γὰρ πρόεισιν, εἴπερ αὐθυπόστατον· ὥστε ἓν ἅμα, καὶ οὐχ ἓν τὸ ἕν. Ἀνάγκη ἄρα τὸ αὐθυπόστατον εἶναι μετὰ τὸ πρῶτον, καὶ δῆλον, ὡς πρὸ τῶν [10] ἀφ' ἑτέρας αἰτίας μόνον προελθόντων. Κυριώτερον γὰρ ἐκείνων καὶ τἀγαθῷ συγγενέστερον, ὡς δέδεικται.

(1) A. ἑαυτό.
(2) Ita cod. A. Edit: παρακτικόν. Portus. »quoniam sibi producit ipsum esse.«
(3) A. μόνου.
(4) A. ἑαυτῶν.
(5) Ita A. Ed. παρελθόντων.
(6) A. τἀγαθόν.
(7) A. τἀγαθῷ. Ed. ἐν ἀγαθῷ. Tum κρεῖττον γὰρ αὐταρκείας absque ἔσται cod. A.
(8) A. non habet verba ἀλλ' — τἀγαθόν.
(9) A. μόνου.
(10) Correxi jubente cod. A. Ed: πρὸ τῆς. Ad sententiam hujus capitis confer Plotinum p. 61 B — E.

tionem *est* praestantius eo, quod ex alia causa pendet. Id vero, quod se ipsum producit, quoniam promtum idoneumque est ad suppeditandum sibi ipsi (ipsum) Esse (essentiam), propter *suam* essentiam *est* sua sorte contentum. Quod vero ab alio tantum producitur, non *est* sua sorte contentum. Quod vero per cognationem ad ipsum Bonum propius accedit, id *est* sua sorte contentum. Quae vero per cognationem et similitudinem ad causas propius accedunt, ante dissimilia subsistunt, ex causa *manantia* [*vel propter causam, unde manant*].

Quae igitur a se ipsis producuntur, et quae per se subsistunt, antiquiora sunt illis, quae ab altero tantum ad ipsum Esse sunt progressa. Vel enim nihil erit per se subsistens, vel ipsum Bonum *est* tale [*Nam per se subsistit*]. Vel ipsa prima propter Bonum subsistentia. Sed si quidem nihil *est* per se subsistens, in nullo *prorsus* erit vere id, quod sua sorte contentum est. Neque enim [*erit*] in ipso Bono illud Unum, quod est praestantius ipsa autarcia *i. e. illa vitae conditione, quae suis bonis est contenta.* (Neque enim in Bono [erit] praestantius autarciâ, quod est Unum illud). Et [*illud est sua sorte contentum, quod est*] ipsum per se Bonum, non autem id, quod habet ipsum Bonum, neque *illud, quod est* inter illa, *quae sunt* post ipsum Bonum. Omnibus enim *in rebus et prorsus* indigens alius erit, illius *scil.* quod est tantum ante ipsum. Si vero ipsum Bonum *est* per se subsistens, ipsum se ipsum producens, non erit Unum. Quod enim ab Uno progressum est, non *est* per se subsistens. Quamobrem ipsum Unum *est* simul Unum et non Unum. Necesse igitur *est*, id, quod per se subsistit, esse post illud, quod est primum, et perspicum *est*, quod [*hoc primum*] *est* ante ea, quae tantum ab altera causa sunt progressa. *Hoc* enim *est* magis proprium (Est enim auctoritate gravius), quam illa, et ipsi Bono cognatione propinquius *est*, ut demonstratum est.

μα'. [1]

Πᾶν μὲν τὸ ἐν [2] ἄλλῳ ὂν ὑπ' [3] ἄλλου μόνον παράγεται. πᾶν δὲ τὸ ἐν αὐτῷ ὂν αὐθυπόστατόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἄλλῳ ὂν καὶ ὑποκειμένου δεόμενον, ἑαυτοῦ γεννητικὸν οὐκ ἄν ποτε εἴη· τὸ γὰρ γεννᾷν ἑαυτὸ [4] πεφυκὸς ἕδρας ἄλλης οὐ δεῖται, συνεχόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ σωζόμενον ἐν ἑαυτῷ, τοῦ ὑποκειμένου χωρίς. Τὸ δὲ ἐν αὐτῷ μένειν καὶ ἱδρῦσθαι δυνάμενον ἑαυτοῦ παρακτικόν ἐστιν, αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ προϊὸν, καὶ ἑαυτοῦ συνεκτικὸν ὑπάρχον καὶ οὕτως ἐν ἑαυτῷ ὂν, ὡς [5] ἐν αἰτίῳ τὸ αἰτιατόν. οὐ γὰρ ὡς ἐν τόπῳ, οὐδὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ· καὶ γὰρ ὁ τόπος τοῦ ἐν τόπῳ ἕτερος, καὶ τοῦ ὑποκειμένου τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ὄν, Τοῦτο δὲ ἐν αὐτῷ [6] ταὐτόν. αὐθυπόστατον ἄρα [7], καὶ ὡς ἐν αἰτίᾳ [8] τὸ ἀπ' αἰτίας, οὕτως ἐν ἑαυτῷ ἐστιν.

μβ'. [9]

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον πρὸς ἑαυτό ἐστιν ἐπιστρεπτικόν. Εἰ γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ πρόεισι, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ποιήσεται πρὸς ἑαυτό [10]. Ἀφ' οὗ γὰρ ἡ πρόοδος ἑκάστοις, εἰς τοῦτο καὶ ἡ τῇ προόδῳ [11] σύστοιχος ἐπιστροφή. Εἰ γὰρ πρόεισιν ἀφ' ἑαυτοῦ μόνον, μὴ ἐπιστρέφοιτο [12] δὲ προϊὸν εἰς αὐτὸ, οὐκ ἄν ποτε τοῦ οἰκείου ἀγαθοῦ ὀρέγοιτο. καὶ ὃ δύναται ἑαυτῷ [13]

(1) A. μβ.
(2) Abest ἐν a cod. A. (3) A. ἀπ'.
(4) Ed. ἑαυτῷ. Sed illud suaserat Portus, et firmat cod. A.
(5) A. καὶ ὡς. Ceterum Platonicorum imitator Dionysius qui vulgo fertur Areopagita de divinn. nomm. IX. 8. p. 8o3 ita de Deo: Αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ τῆς πάντων στάσεως καὶ ἕδρας αἴτιος, ὁ ὑπὲρ πᾶσαν ἕδραν καὶ στάσιν, καὶ ἐν αὐτῷ πάντα συνέστηκεν ἐκ τῆς τῶν οἰκείων ἀγαθῶν στάσεως ἀσάλευτα διαφυλαττόμενα. Ad quem locum cf. Maximi Scholia p. 825 sq.
(6) A. δὲ ἑαυτῷ. Non male, nisi placet δὲ ἐν ἑαυτῷ.
(7) Ita A. Edit. γάρ. (8) Ita A. Ed. αἰτίῳ.
(9) A. μγ.
(10) A. αὐτό. Non male. vid. proxima.
(11) ἡ προόδῳ Edit. Ego articulum addidi, quem praestat cod. A.

XLI.

Omne quidem, quod in alio est, ab alio tantum producitur. Omne vero, quod est in se ipso, per se subsistens est. Nam illud quidem, quod est in alio, et quod subjecto indiget, nunquam sui ipsius generandi vim habebit *i. e. nunquam se ipsum generare poterit*. Quod enim se ipsum generare naturaliter solet, alia sede non indiget, quoniam a se ipso continetur et in se ipso conservatur sine subjecto. Quod vero in se ipso manere et collocari *firmumque stare* potest, *id* sui ipsius producendi vim habet *i. e. se ipsum producere potest*, quod ipsum in se ipsum progrediatur, et sui continendi facultatem habeat, *i. e. se ipsum contineat*, et sic in se ipso sit, ut ipsum causatum in ipsa causa. Non enim ut in loco, nec ut in subjecto *continetur*. Et enim ipse locus diversus *est* ab eo, quod est in loco, et id, quod est in subjecto, *diversum est* ab ipso subjecto. Hoc autem [in ipsa *causa est*] in ipso (est) idem. Ergo per se subsistens *est*, et ut *est* in causa id, quod a causa *manat*, [*et causatum vocatur*,] sic *etiam hoc* in se ipso est [*et manet*].

XLII.

Omne, quod est per se subsistens, ad se ipsum revertendi facultate praeditum est. Si enim a se ipso progreditur, ipsam quoque reversionem ad se ipsum faciet *i. e. ad se ipsum revertetur*. A quo enim singulis *rebus est* ipse progressus, ad hoc etiam ipsa progressui cognata reversio *fit*. Si enim prodit a se ipso tantum, non revertitur vero ad se ipsum (neque vero ad ipsum revertatur), quum *ex se ipso* progressum est, nunquam suum Bonum expetet. Et quod sibi ipsi suppeditare potest *ea*,

(12) A. ἐπιστρέφοιτο. Quod recepi. Edit. ἐπιστρέφοντος.
(13) A. αὐτῷ.

παρέχειν, δύναται δὲ πᾶν τὸ αἴτιον τὸ [1] ἀπ' αὐτοῦ διδόναι μετὰ τῆς οὐσίας, ἣν [2] δίδωσι, καὶ τὸ εὖ τῆς οὐσίας, ἧς δίδωσι, συζυγές [3]· ὥστε καὶ αὐτὸ αὑτῷ τοῦτο ἄρα τὸ οἰκεῖον τῷ αὐθυποστάτῳ ἀγαθῷ. Τούτου δὲ οὐκ ὀρέγεται τὸ ἐπιστρέφον πρὸς ἑαυτό.

Μὴ ὀρεγόμενον δὲ, οὐδ' ἂν τύχοι, καὶ μὴ τυγχάνον, ἀτελὲς ἂν εἴη καὶ οὐκ αὔταρκες· ἀλλ' εἴπερ τῷ [4] ἄλλῳ προσήκει καὶ τῷ αὐθυποστάτῳ αὐτάρκεια καὶ τελείῳ [5] εἶναι. Καὶ τεύξεται ἄρα τοῦ οἰκείου καὶ ὀρέξεται, καὶ πρὸς ἑαυτὸ στραφήσεται [6].

μγ' [7]

Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν αὐθυπόστατόν ἐστιν· εἰ γὰρ ἐπέστραπται πρὸς ἑαυτὸ κατὰ φύσιν, καὶ ἔστι [8] τέλειον ἐν τῇ πρὸς ἑαυτὸ στροφῇ, καὶ τὴν οὐσίαν παρ' ἑαυτοῦ ἔχοι.

Πρὸς ὃ γὰρ ἡ κατὰ φύσιν ἐπιστροφὴ, ἀπὸ τούτου καὶ ἡ πρόοδος ἡ κατ' οὐσίαν ἑκάστοις. Εἰ οὖν ἑαυτῷ τὸ εὖ εἶναι παρέχον [9], καὶ τὸ εἶναι δήπου ἑαυτῷ παρέξει, καὶ ἔσται τῆς ἑαυτοῦ κύριον ὑποστάσεως. Αὐθυπόστατον ἄρα ἐστὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸ δυνάμενον ἐπιστρέφειν.

μδ'. [10]

Πᾶν τὸ κατ' ἐνέργειαν πρὸς [11] ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ κατ' οὐσίαν ἐπέστραπται πρὸς ἑαυτό. Εἰ γὰρ τῇ μὲν ἐνεργείᾳ

(1) A. τῳ. (2) A. ης, ut paulo post.

(3) A. ζευγνύς. Tum: ὥςτε αὐτὸ αὐτῷ. Post haec τοῦτο abest a MSto, qui dein pro ἀγαθὸν habet ἀγαθῷ. Hoc recepi, et Portus, quod ex ipsius interpretatione intelligitur, ita legendum esse judicaverat. In antecedentibus editio exhibet ὥςτε καὶ αὐτὸ αὐτὸ αὐτῷ. Expunxi alterum αὐτὸ adstipulante codice A. Nimirum cogitando repetendum est proximum συζυγές: Proinde etiam ipsum sibi ipsi sc. conjunctum est.« Plura in ejusmodi loco mutare non sum ausus. (4) Ita etiam cod. A. Portus conjecerat τῳ ἄλλῳ, et vertit *cui* alii. Non male. (5) Pro τελείῳ, quae est proba lectio, cod. A. habet τελείωσις. Portus conjecerat τέλειον. Male.

(6) Amplexus sum Argentinam manum, excepto vitioso δέξεται pro τεύξεται. In Editis omissa erant verba: ἄρα — ὀρέξεται. Portus tamen in versione addiderat *Ergo* et *expetet*.

(7) A. μδ. Tum A. πᾶν τὸ πρός. Ed. πᾶν πρός.

(8) A. ἔτι. scribendum ἐν τῇ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστροφῇ et παρ' ἑαυτοῦ ἔχει.

[*quae vitam sua sorte contentam faciant*], omnis vero causa dare potest id, quod ab ipsa *manat* una cum ipsa essentia, quam dat, *ergo* et ipsum Bene, *vel ipsum Bonum*, cum ipsa essentia, quam dat, *est* conjunctum. Quamobrem etiam ipsum sibi ipsi. Hoc igitur *est* illud, quod proprium est ipsi per se subsistenti Bono. Hoc vero non expetit illud, quod a se ipsum revertitur.

Si vero non expetat *Bonum*, neque adipiscetur *ipsum*, et nisi *Bonum* adipiscatur, imperfectum erit, neque sua sorte contentum (sibi ipsum sufficiens). Sed si [cui] alii convenit ipsa autarcia *vitaeque genus sua sorte contentum*, et ipsum perfectum esse *i. e.* *ipsa perfectio*, *profecto haec ipsa conveniunt* etiam ipsi per se subsistenti. Ergo et adipiscetur, quod ipsi affine est, et expetet, et ad se ipsum revertetur.

XLIII.

Omne, quod ad se ipsum revertendi facultate praeditum est, per se subsistens est. Si enim revertitur ad se ipsum secundum naturam, et perfectum est in ipsa ad se ipsum reversione, etiam ipsam essentiam a se ipso habebit.

Ad quod enim ipsa secundum naturam reversio *fit*, ab hoc etiam et ipse progressus secundum essentiam *fit* singulis. Si igitur *hoc* sibi ipsi ipsum Bene esse praebet, et ipsum Esse profecto sibi ipsi praebebit, et erit suae hypostaseos *et naturae* dominus. Est igitur per se subsistens illud, quod ad se ipsum reverti potest.

XLIV.

Omne, quod per actionem ad se ipsum reverti potest, *illud* etiam per essentiam ad se ipsum revertitur. Si enim

(9) De *εἰ* cum Optativo, sequente Indicativo, vid. Matthiae Gr. gr. §. 524. 3. et Dissenii Disquisitt. philogg. I. p. 25. Sed ejus rei infinita sunt exempla apud nostrum.

(10) A. *με.* (11) Abest *πρὸς* a cod. MS.

δύναιτο ἐπιστρέφεσθαι πρὸς ἑαυτὸ, τῇ δὲ οὐσίᾳ ἀνεπίστροφον ὑπάρχοι, κρεῖττον [1] ἂν εἴη κατὰ τὴν ἐνέργειαν μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν, τῆς μὲν, ἐπιστρεπτικῆς οὔσης, τῆς δὲ ἀνεπιστρόφου.

Τὸ γὰρ ἑαυτοῦ ὂν, κρεῖττον [2] ἢ τὸ ἄλλου μόνον· καὶ τὸ ἑαυτοῦ σωστικὸν τελειότερον, ἢ τὸ ὑπ' ἄλλου μόνον σωζόμενον. εἰ ἄρα τι κατ' ἐνέργειάν ἐστιν [3], τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας, πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ τὴν οὐσίαν ἐπιστρεπτικὴν ἔλαχεν, ὡς μὴ ἐνεργεῖν πρὸς ἑαυτὸ [4] μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ [5] συνέχεσθαι καὶ τελειοῦσθαι.

με'. [6]

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀγέννητόν [7] ἐστιν· εἰ γὰρ γεννητὸν, διότι μὲν γεννητὸν, ἀτελὲς ἔσται καθ' ἑαυτὸ, καὶ τῆς ὑπ' ἄλλου [8] τελειώσεως ἐνδεές.

Διότι δὲ αὐτὸ [9] ἑαυτὸ παράγει, τέλειον καὶ αὔταρκες· πᾶν γὰρ γεννητὸν ὑπ' ἄλλου τελειοῦται, τοῦ παρέχοντος αὐτῷ γένεσιν, οὐκ ὄντι· καὶ γὰρ ἡ γένεσις ὁδός ἐστιν ἐκ τοῦ ἀτελοῦς εἰς τὸ ἐναντίον τέλειον.

Εἰ δ' ἑαυτό τι [10] παράγει, τέλειον ἀεί ἐστιν, ἀεὶ τῇ

(1) De *μᾶλλον* cum Comparativo vid. Oudendorp. ad Thom. Magistr. p. 596. Hoc tamen loco attende ad ordinem vocabulorum: »praestantius erit secundum actionem *potius* quam secundum essentiam.«

(2) A. *ὂν κρεῖττον.*

(3) In editis ita legitur *σωζόμενον *** ἐστι.* Lacunam explevi ope codicis A. indeque etiam lectioni medicinam petii. Sed tamen suspicetur forte quispiam quatuor verba *τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας* male assuta esse textui. Ego intacta reliqui, cum vidissem posse locum idonea constructione juvari. Vid. versionem nostram. Portus ita verterat: — servatur. *** Et quod ab essentia ad se ipsum reverti potest, illud et« cet.

(4) Ita A. Edit. *ἑαυτόν.*

(5) A. *ἑαυτό.* (6) A. *μς.*

(7) A. *ἀγένητον* et dein *γένητον* bis.

(8) A. *ἀπ' ἄλλου.*

(9) A. *δὲ ὡς αὐτό.* De generatione vid. Aristotelis Metaphys. XIII. 4. p. 409. p. 247. Sylb. *ἐπειδὴ ἐξ ἐναντίων ἡ γένεσις.* Idem in Topicc. lib. VI. cap. 2. p. 363: *οἷον ἡ γένεσις, ἀγωγὴ εἰς οὐσίαν.* cf. Plotin. p. 292 C. D. (coll. Platon Conviv. cap. 30 *ἡ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις*). Por-

per ipsam quidem actionem possit ad se ipsum reverti, per ipsam vero essentiam sit expers reversionis, longe praestantius erit propter ipsam actionem, quam propter ipsam essentiam, quod illa quidem, *actio scil.*, *ad se ipsam* revertendi facultate praedita sit, haec vero, *scil. essentia*, *sit* expres reversionis.

Quod enim est sui ipsius, *quod est sui juris et ex se ipso tantum pendet*, praestantius *est*, quam quod *est* alius tantum *et quod ex alio tantum pendet.* Et quod sui conservandi vim habet, perfectius *est*, quam illud, quod ab alio tantum servatur. Proinde si quid secundum actionem est, eam (dico) quae ab essentiâ nascitur, ad seipsum revertendi facultate praeditum (i. e. praeditum *est* ex antecedentibus), illud et essentiam revertendi facultate praeditam est sortitum, ut non solum apud se ipsum agat, sed etiam sui ipsius, *sui juris* sit, et a se ipso contineatur et perficiatur.

XLV.

Omne, quod *est* per se subsistens, non generatum est; *sed generationis et ortus est expers.* Si enim generatum *esset*, *et ab alio suum ortum haberet*, quoniam quidem generatum *esset*, imperfectum esset per se ipsum, et perfectionis ab alio *manantis esset* indigens.

Quoniam vero ipsum se ipsum producit, *est* perfectum et sua sorte contentum (et sibi ipsum sufficiens). Omne enim generatum ab alio perficitur, quod generationem *et ortum* praebet ipsi nondum existenti. Et enim ipsa generatio est via ab eo, quod est imperfectum, ad illud, quod est *imperfecto* contrarium, *ad ipsum scilicet* perfectum.

Si quid vero se ipsum producit, perfectum est semper, quoniam semper est cum sui ipsius causa, vel potius

phyrii Sententt. XIII. et XIV. p. 222. et ipsum Proclum in Platonis Theologiam VI. 3. *γένεσις γὰρ οὐσίας εἰκών. ἡ δὲ οὐσία κατὰ τὴν ὑπερούσιον ἕνωσιν ἔχει τὴν πρόοδον κτλ.*

(10) A. *δὲ αὐτό τι.*

ἑαυτοῦ αἰτίᾳ [1] συνὸν, μᾶλλον δὲ ἐνυπάρχον πρὸς τὸ τῆς οὐσίας τελειωτικόν.

μϛ΄. [2]

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἄφθαρτόν ἐστιν· εἰ γὰρ φθαρήσεται, ἀπολείψει ἑαυτὸ, καὶ ἔσται ἑαυτοῦ [3] χωρίς. Ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον· ἓν γὰρ ὂν ἅμα καὶ αἴτιόν ἐστι καὶ αἰτιατόν.

Πᾶν δὲ τὸ φθειρόμενον, ἀποστὰν τῆς ἑαυτοῦ αἰτίας, φθείρεται. Ἐν ὅσῳ γὰρ ἂν ἐξέχεται [4] τοῦ συνέχοντος αὐτὸ, καὶ σώζοντος ἕκαστον, συνέχεται καὶ σώζεται [5].

Οὐδέποτε δὲ ἀπολείπει τὴν αἰτίαν τὸ αὐθυπόστατον, ἅτε ἑαυτὸ οὐκ ἀπολεῖπον [6]. Αἴτιον γὰρ αὐτὸ ἑαυτοῦ [7] ἐστιν. Ἄφθαρτον ἄρα ἐστὶ τὸ αὐθυπόστατον πᾶν.

μζ΄. [8]

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀμερές ἐστι καὶ ἁπλοῦν· εἰ γὰρ μεριστὸν, αὐθυπόστατον ὂν, ὑποστήσει μεριστὸν ἑαυτὸ [9], καὶ ὅλον αὐτὸ στραφήσεται πρὸς ἑαυτὸ, καὶ πᾶν ἐν παντὶ ἑαυτῷ ἔσται· τοῦτο δὲ ἀδύνατον [10]· ἀμερὲς ἄρα τὸ αὐθυπόστατον· ἀλλὰ μὴν καὶ ἁπλοῦν· εἰ γὰρ σύνθετον, τὸ μὲν χεῖρον ἔσται ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ βέλτιον, καὶ τό,τε βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος ἔσται, καὶ τὸ χεῖρον ἐκ τοῦ βελτίονος, εἴπερ ὅλον ἀφ' ὅλου ἑαυτοῦ πρόεισιν· ἔτι δὲ οὐκ [11] αὔταρκες, προςδεὲς ὂν τῶν

(1) A. οὐσίᾳ. Quod fortasse probum est.

(2) A. μϛ. (3) A. αὐτοῦ, non male. Schw.

(4) A. ἐξέχηται.

(5) A. συνέχηται καὶ σώζηται. Proxime locutionem ἐξέχεσθαί τινος, vel Henr. Stephano in Thes. I. p. 1341 ignoratam, commode explicat Budaeus in Commentar. L. G. p. 911: Ita enim ille ad vocem ἐξήρτηντο: »Quod etiam ἐξάπτομαι dicitur, et ἐξέχομαι, ut ἐξέχομαι τῆς φιλίας τοῦ δεῖνος, ἀντὶ τοῦ ἐκκρέμαμαι.« Copiosius de hac vi verbi egit Abresch. in Lectt. Aristaenett. XVII. p. 280 laudans cum alia tum haec ex Dionysio Hal. A. R. I. 79. p. 65 [p. 202 Reisk.] τὰ δ' ὡς μητρὸς ἐξεχόμενα de Romulo et Remo e lupâ, tanquam ex matre pendentibus; item Euseb. P. E. III. p. 90. προὔτρεπον οὐδὲν ἄλλο (prophetae) ἢ τῶν παρὰ Μωσεῖ νενομοθετημένων ἐξέχεσθαι.

(6) A. ἀπολιπεῖν. in marg. γρ. λείπειν.

(7) Ita cod. A. Edit ἑαυτῷ. (8) μη.

quoniam inest in eo, quod essentiae perficiendae vim habet, *vel: quoniam inest in ipsa causa ad peragendam essentiae perfectionem.*

XLVI.

Omne, quod *est* per se subsistens, est corruptionis expers. Si enim corrumperetur, se ipsum desereret, et esset sine se ipso, *vel: et a se ipso separatim vel separatum esset.* Sed hoc *est* impossibile. Cum enim sit Unum, simul est et causa et causatum.

Omne vero, quod corrumpitur, quoniam a sui ipsius causa *recessit ac* deficit, *ideo* corrumpitur. Quatenus enim pendet ex eo, quod continet ipsum et servat unumquodque, *eatenus et ipsum* continetur et servatur.

Nunquam vero illud, quod est per se subsistens, deserit ipsam causam, quippe quod se ipsum non deserit. Ipsum enim est sibi ipsi (sui ipsius) causa. Ergo omne, quod est per se subsistens, est corruptionis expers.

XLVII.

Omne, quod est per se subsistens, est individuum, *partium expers* et simplex. Si enim dividuum *esset*, cum sit per se subsistens, constituet dividuum se ipsum, et ipsum totum revertetur ad se ipsum, et omne in se ipso omni erit. Hoc autem fieri nullo modo potest. Ergo quod per se subsistit, est individuum, quinetiam simplex. Si enim compositum *esset*, alterum quidem in ipso pejus esset, alterum vero melius, et ipsum melius ex pejori esset, et ipsum pejus ex meliori, si quidem totum a toto se ipso progreditur. Praeterea vero non *esset* sua sorte

(9) Ita A. Edit. *μεριστὸν ἑαυτοῦ*. Portus conjiciens *μεριστὴν ἑαυτοῦ* vertit: »sui ipsius divisorem constitueret.«

(10) *ἀδύνατον*, quod ex felici conjecturâ interposuerat Portus, posteaquam in cod. A. scriptum reperi, uncinis liberavi.

(11) A. *ἢ αὔταρκες*. Ad argumentum hujus capitis confer Porphyrii Sententt. cap. XXXIII. p. 234. et cap. XXXVI. p. 243.

ἑαυτοῦ στοιχείων, ἐξ ὧν ὑφέστηκεν. Ἁπλοῦν ἄρα ἐστὶ πᾶν, ὅπερ αὐθυπόστατον ῇ.

μη΄. [1] Περὶ ἀϊδίου, πρὸς τὸ δεῖξαι, ὅτι ἀΐδιος ὁ κόσμος.

Πᾶν τὸ μὴ ἀΐδιον ἢ σύνθετόν ἐστιν, ἢ ἐν ἄλλῳ ὑφέστηκεν· ἢ γὰρ διαλυτόν ἐστιν εἰς ταῦτα, ἐξ ὧν ἐστι, καὶ πάντως σύγκειται ἐξ ἐκείνων, εἰς ἃ διαλύεται, ἢ ὑποκειμένου δεόμενον, καὶ ἀπολεῖπον τὸ ὑποκείμενον, οἴχεται εἰς τὸ μὴ ὄν· εἰ δὲ ἁπλοῦν εἴη καὶ ἐν [2] ἑαυτῷ, ἀδιάλυτόν τε ἔσται καὶ ἀσκέδαστον.

μθ΄. [3]

Πᾶν τὸ [4] αὐθυπόστατον ἀΐδιόν ἐστι. Δύο γάρ εἰσι τρόποι, καθ' οὓς ἀνάγκη τι μὴ ἀΐδιον εἶναι· ὅ,τε ἀπὸ τῆς συνθέσεως, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν ἄλλῳ ὄντων [5]. τὸ δὲ αὐθυπόστατον οὔτε σύνθετόν ἐστιν, ἀλλ' ἁπλοῦν, οὔτε ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ. ἀΐδιον ἄρα ἐστίν.

ν΄. [6]

Πᾶν τὸ χρόνῳ μετρούμενον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν ἢ κατὰ τὴν ἐνέργειαν, γένεσίς ἐστι ταύτῃ, ᾗ μετρεῖται κατὰ χρόνον· εἰ γὰρ ὑπὸ χρόνου μετρεῖται, προσῆκον [7] ἂν αὐτῷ τὸ κατὰ χρόνον εἶναι ἢ ἐνεργεῖν, καὶ τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται διαφέροντα ἀλλήλων· εἰ γὰρ ταὐτὸν κατὰ ἀριθμὸν τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται [8], οὐδὲν ὑπὸ χρόνου πέπονθε πορευομένου [9], καὶ ἀεὶ ἄλλο τὸ πρότερον ἔχοντος καὶ ὕστερον [10].

(1) A. μθ. Ad argumentum hujus capitis et proxime sequentium faciunt, quae Stobaeus in Eclogg. I. 22 p. 438 sqq. Heer. ex Platonis aliorumque scriptis congessit; imprimis autem Plotinus περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου p. 325 sqq. itemque περὶ οὐρανοῦ p. 96. sqq. et p. 553 sq. ubi mundum ponit sempiternum. Tum Proclus ipse in Theolog. Platon. II. 11 p. 107. praecipue de ἀϊδίῳ s. aeterno ibid. III. 1. p. 126 sq. et III. 16. fin. p. 147. cf. denique Dionys. Areopag. de divinn. nomm. V. 4. p. 690 cum Scholiis Maximi p. 705. sq.

(2) A. εἴη καὶ ἐν. ib abest τε. Contra ab edit. abest καί.

(3) A. ν.

(4) Ed. asteriscum in textu habet, et in marg. σημείωσαι.

(5) A. τῶν ἄλλων ὄντων.

contentum (sibi ipsum sufficiens), quia indigeret suis elementis, ex quibus *conflatum* subsistit. Simplex igitur est omne, quodcunque per se subsistens sit.

XLVIII. De aeterno, ad demonstrandum, Mundum esse aeternum.

Omne, quod non *est* aeternum, vel compositum est, vel in alio subsistit. Vel enim dissolubile est *et dissolvi potest* in ea, ex quibus est *conflatum*, et omnino compositum est ex illis, in quae dissolvitur, vel indiget subjecto, et quum deserit subjectum, abit in illud, quod non est. Si vero simplex sit in se ipso, erit et indissolubile et indissipabile.

XLIX.

Omne, quod per se subsistit, est aeternum. Duo enim sunt modi, secundum quos necesse *est* aliquid non aeternum esse. Quorum unus est ille, qui a compositione manat, alter qui manat ab illis, quae sunt in alio. Id vero, quod per se subsistit, neque compositum est, sed simplex, neque in alio est, sed in se ipso. Est igitur aeternum.

L.

Omne, quod tempore mensuratur vel propter essentiam vel propter actionem, est generatio eatenus, quatenus per ipsum tempus mensuratur. Si enim a tempore mensuratur, conveniat ipsi ipsum in tempore esse vel agere, et ipsum Erat et ipsum Erit [quae] differunt inter se. Si enim idem *esset* numero ipsum Erat et ipsum Erit, nihil ab ipso tempore *quidquam* pateretur, *nihil esset*, *quod ab ipso tempore mutaretur*, progrediente et semper habente aliud posterius et (aliud) prius.

---

(6) A. *να.* Tum ib. *πᾶν τῷ.* (7) A. *προςήκει. προςήκοι* debebat puto. Schw. Absunt ibid. verba *τὸ κατά.* (8) Ita A. Edit. *τὸ ἦν ἔσται.* Sed Portus in uncinis adjecerat *καὶ τὸ.* (9) A. *πορευόμενον.* (10) Ita A. ab Edit. abest *καὶ.* Fort. scrib. *καὶ ἄλλο τὸ ὕστ.*

Εἰ οὖν ἄλλο τὸ ἦν, καὶ ἄλλο τὸ ἔσται, γινόμενον ἄρα ἐστὶ καὶ οὐδέποτε ὄν, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ συμπορεύεται, ὑφ᾽ οὗ μετρεῖται ἐν τῷ γίνεσθαι ὄν, καὶ οὐχ [1] ἱστάμενον ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἀλλ᾽ ἀεὶ δεχόμενον τὸ εἶναι ἄλλο καὶ ἄλλο [2], ὡς τὸ νῦν κατὰ τὸν χρόνον ἄλλο ἀεὶ καὶ ἄλλο διὰ τὴν τοῦ χρόνου πορείαν. Οὐχ ἅμα ἄρα ὅλος ἐστὶν ἐν τῷ σκιδναμένῳ τῆς χρονικῆς παρατάσεως [3] ὂν καὶ συνεκτεινόμενον. Τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῷ μὴ εἶναι τὸ εἶναι ἔχειν. Τὸ γὰρ γινόμενον, ὃ γίνεται οὐκ ἔστι· γένεσις ἄρα ἐστὶ τὸ οὕτως ὄν.

να΄. [4]

Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἐξῄρηται τῶν ὑπὸ χρόνου μετρουμένων κατὰ τὴν οὐσίαν· εἰ γὰρ ἀγέννητόν ἐστι τὸ αὐθυπόστατον, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου κατὰ τὸ εἶναι μετροῖτο· γένεσις γὰρ περὶ τὴν ὑπὸ χρόνου μετρουμένην φύσιν ἐστίν· οὐδὲν ἄρα τῶν αὐθυποστάτων ἐν χρόνῳ ὑφέστηκεν.

νβ΄. [5]

Πᾶν τὸ αἰώνιον ὅλον ἅμα ἐστὶν, εἴτε τὴν οὐσίαν ἔχον [6] μόνον αἰώνιον, ὅλην ἅμα παροῦσαν αὐτὴν ἔχον, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ὑποστὰν ἤδη, τὸ δὲ εἰσαῦθις [7] ὑποστησόμενον, ὃ μήπω ἐστὶν, ἀλλ᾽ ὁπόσον εἶναι δύναται, τοσοῦτον ὅλον ἤδη

(1) Ego secutus sum interpunctionem codicis A. Editio verba γίνεσθαι ὄν et οὐχ ἱστ. sejunxerat interposito spatio majore.

(2) Ita A. Edit: ἄλλο ἄλλο.

(3) Ita cod. A. Edit. παραστάσεως male. Quod ipsum tamen Portus ita vertit et παραφράζει: »in illa temporali *repraesentatione* »i. e. in illa temporis (cujus varietas nobis repraesentatur) ratione, »quae dissipatur et simul extenditur.« At vero Eustathius Imperfectum τεῦχε, explicans Iliad α΄. vs. 4 (p. 19 ed. Basil.) ita: τεῦχεν εἶπεν ὡς τοῦ πράγματος παράτασίν τινα πλείονα ἔχοντος. Hinc παρατατικὸς χρόνος, i. e. Imperfectum, apud Grammaticos; de quo vid. Phavorin. 1440. cf. Hesych. II. p. 871 Alb. et Zonar. Lex. gr. p. 1499. Ab eo distinguitur χρόνος τέλειος, quod explicat Aristoteles Metaphys. IV. 16 p. 89 Sylb. De notione temporis idem exponit in Categoriis IV. p. 31. et in Topicc. III. p. 318. Ceterum infra cap. LV cod. A. male habet παράστασιν. editio contra παράτασιν.

(4) A. νβ.

(5) A. νγ.

Si igitur aliud *est* ipsum Erat, et aliud ipsum Erit, [id igitur, quod fit, *dum fit*, est, et quod nunquam fuit, *illud est*,] (est igitur id, quod fit, neque unquam ens), sed cum ipso tempore progreditur, a quo mensuratur, [*et*] in ipso Fieri *est* existens, [*id est, et dum adhuc fit, nec adhuc factum est, jam tamen esse dicitur*]; et non stans in eodem Esse, sed semper suscipiens ipsum Esse aliud et aliud, ut ipsum Nunc in tempore *dicitur*, *et est* aliud semper et aliud propter ipsum temporis iter *et varium progressum*. Non igitur simul est Totum in eo, quod dissipatur (in dissipatione), temporalis extensionis existens, et simul extensionem patiens (dumque simul extenditur). Hoc autem est habere ipsum Esse in ipso non Esse. Quod enim fit, non est [*adhuc illud ipsum*], quod fit. Generatio igitur est id, quod sic est.

LI.

Omne, quod per se subsistit, exemptum est ex iis, quae a tempore mensurantur, propter *suam* essentiam (secundum essentiam). Si enim id, quod per se subsistit, est non generatum, nequaquam a tempore mensurabitur, propter ipsum Esse (secundum Esse). Generatio enim est circa naturam, quae a tempore mensuratur. Nullum igitur eorum, quae per se subsistunt, in tempore subsistit.

LII.

Omne, quod est aeternum, Totum simul est, sive *suam* essentiam tantum habet aeternam, ita ut ipsam totam simul praesentem habeat, non autem partem quidem ipsius jam constitutam, partem vero postea constituendam, *illam scil.* quae nondum est, sed quae, quanta esse potest, tantum ipsum

(6) Edit h. l. habet ἔχει et linea sequente ἔχειν. Ego amplexus sum lectionem Argentinam, cui patrocinatur membrum oppositum, quod infra sequitur: εἴτε τὴν ἐνέργειαν — ἀθρόαν ἔχον.
(7) A. δὲ αὖθις.

κεκτημένον, ἀνελαττώτως [1] καὶ ἀνεπιτάτως, εἴτε τὴν ἐνέργειαν πρὸς τῇ οὐσίᾳ [2], καὶ ταύτην ἀθρόαν ἔχον ἐν τῷ αὐτῷ [3] μέτρῳ τῆς τελειότητος ἑστηκυῖαν [4], καὶ οἷον παγεῖσαν καθ' ἕνα τὸν αὐτὸν ὅρον ἀκινήτως καὶ ἀμεταβάτως. Εἰ γὰρ αἰώνιόν ἐστιν (ὡς καὶ τοὔνομα ἐμφαίνει τὸ ἀεὶ ὂν [5]), τὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ γίνεσθαι ἕτερον τοῦ ἀεὶ ὄντος, οὐ δεῖ τὰ μὲν πρότερον εἶναι, τὸ δὲ ὕστερον.

Γένεσις γὰρ ἔσται, καὶ οὐκ ὄν· ὅπου δὲ μήτε τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, μήτε τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται, ἀλλὰ τὸ εἶναι μόνον, ὅ ἐστιν ὅλον, ἅμα ἐστὶν ἕκαστον, ὅ ἐστιν. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργεῖν· ἐκ δὴ τούτου φανερὸν, ὅτι τοῦ [6] ὅλοις εἶναι ὁ αἰὼν αἴτιος, εἴπερ πᾶν τὸ αἰώνιον ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ' ἐνέργειαν, ὅλην ἅμα τὴν [7] οὐσίαν ἢ τὴν ἐνέργειαν ἔχει παροῦσαν αὐτῷ.

νγ'. Περὶ τοῦ αἰῶνος καὶ τῶν αἰωνίων. [8]

Πάντων τῶν αἰωνίων προϋπάρχει ὁ αἰὼν, καὶ πάντων τῶν κατὰ χρόνον ὁ χρόνος προϋφέστηκεν. Εἰ γὰρ πανταχοῦ πρὸ τῶν μετεχόντων ἔστι τὰ μετεχόμενα, καὶ πρὸ τῶν μετεχο-

(1) Neque adjectivum ἀνελάττωτος neque ejus adverbium est in Lexicis, cf. ad Procl. in Alcib. p. 16, neque quod sequitur, ἀνεπιτάτως.
(2) Ita A. Edit. τὴν οὐσίαν. Portus: »erga ipsam essentiam.«
(3) A. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ.
(4) A. ἐσχηκυῖαν.
(5) A. ἐμφαίνει τὸ ἀεὶ ὂν, Parenthesis post ὂν claudenda erat. Schw. Recte. In edit. male clauditur post ἐμφαίνει. Ceterum de etymologiâ vocis αἰών inde ab Aristotele, de coelo I. 9. sexcenties repetitâ, vid. Zonar. Lex. gr. et Tittmann. p. 63 sq. ibiq. laudd. adde Etymolog. Gud. p. 24 et quoniam Dionysius, qui fertur Areopagita, omnia sua fere a Platonicis desumsit, confer haec Maximi in Scholiis ad eum de divinn. nomm. V. 4. p. 705: Ὡς οὖν καὶ τοῦ αἰῶνος, τουτέστι τοῦ ἀεὶ ὄντος, μετεχόντων, καθ' ὁμοιότητα αἰώνων λεγομένων ποιητὴς ὁ Θεός κτλ.
(6) A. τοῖς. Fortasse jungenda est utravis lectio, et sic locum accepisse videtur Portus. Sed tamen fortasse hoc vult philosophus: in aevo inesse causam, ut res tanquam totae existant.
(7) Ita A. Ab. edit abest ἅμα.
(8) A. νδ. περὶ αἰῶνος. Ad haec et sequentia pertinent Plato in Timaeo p. 38 sq. p. 36. sqq. Bekkeri. Aristoteles περὶ οὐρανοῦ I. 9 sqq. p. 25 sqq. Sylb. Plotinus in libro περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου

Totum jam possidet, sine imminutione et sine intensione, sive ipsam actionem praeter essentiam, eamque totam habeat in eadem perfectionis mensura stantem, et quodammodo fixam in uno et eodem fine, immobiliter, et sine transitione *ad alia q. d. intransitive.* Si enim aeternum est (ut et ipsum nomen aperte significat id, quod semper est) ipsum vero Esse et ipsum Fieri diversum *est* ab eo, quod semper est, *ergo* non oportet alterum quidem prius esse, alterum vero posterius.

Erit enim generatio, non autem Ens, [*i. e. Erit enim id, quod adhuc generatur, oritur et fit, non autem id, quod jam est generatum, ortum, factum et existens.*] Ubi vero neque Prius et Posterius *est*, neque ipsum Erat et ipsum Erit, sed ipsum esse solum *illud*, quod est [ipsum] Totum, simul est unumquodque, quod est. Idem autem et in ipso agere *vel in ipsa actione considerandum.* Ex hoc igitur perspicuum *est*, quod ipsum Aevum universis *rebus est* ipsius Esse auctor *et causa*, si quidem omne aeternum vel propter (secundum) essentiam vel propter (secundum) actionem totam simul *suam* essentiam vel actionem habet sibi [*vel in se ipso*] praesentem.

LIII. De Aevo et Aeternis.

Ante omnia aeterna existit ipsum Aevum, et ante omnia, quae fiunt in tempore, ipsum tempus existit. Si enim ubique *et semper* ante ea, quae *res aliquas* participant, sunt ea, quae participantur *ab iis*, et ante ea, quae participantur, *sunt* ipsa imparticipabilia, *quae a nullo participantur*, *hinc est* perspicuum, quod aliud quidem *est* ipsum

(quae inscriptio nec minus accommodata esset his ipsis Procli capitibus) p. 325 sqq. Ipse Proclus in Platonis Theolog. I. 13 p. 37 sqq. III. 16 sqq. p. 146 sqq. V. 30 p. 311 sq. (ubi et Plotini et Theodori decreta excutiuntur) et saepius. Jo. Laur. Lydus de menss. p. 41. Patrum ecclesiae locos laudandi otium mihi facit Suicerus in Thes. eccles. I. p. 140 sqq. Adde Valckenarii Scholl. in N. T. II. p. 369.

μένων τὰ ἀμέθεκτα, δῆλον, ὅτι ἄλλο μὲν τὸ αἰώνιον, ἄλλο δὲ ὁ ἐν τῷ αἰωνίῳ αἰὼν, ἄλλο δὲ [1] ὁ καθ' αὑτὸν αἰών· τὸ μὲν ὡς μετέχον, τὸ δὲ ὡς μετεχόμενον, ὁ δὲ ὡς ἀμέθεκτος. [2]

Καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο· μετέχον γάρ· καὶ ὁ ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλο [3]· μετεχόμενος γάρ· καὶ ὁ πρὸ τούτου χρόνος ἀμέθεκτος ὤν· καὶ τούτων [4] μὲν ἑκάτερος τῶν ἀμεθέκτων πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσιν ὁ αὐτός. Ὁ δὲ μετεχόμενος ἐν ἐκείνοις μόνον, ὑφ' ὧν μετέχεται.

Πολλὰ γὰρ καὶ τὰ αἰώνια, καὶ τὰ ἔγχρονα, ἐν οἷς πᾶσιν αἰών ἐστι κατὰ μέθεξιν, καὶ χρόνος διῃρημένως [5], ὁ δὲ, ἀδιαίρετος ὤν [6]. Καὶ ὁ εἷς χρόνος πρὸ τούτων, καὶ ὁ μὲν αἰὼν αἰώνων, ὁ δὲ χρόνος [7] χρόνων, τῶν μετεχομένων ὄντες ὑποστάται.

νδ'. [8]

Πᾶν αἰὼν μέτρον ἐστὶ τῶν αἰωνίων· καὶ πᾶς χρόνος τῶν ἐν χρόνῳ· καὶ δύο ταῦτα μέτρα μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι τῆς ζωῆς [9] καὶ τῆς κινήσεως. Πᾶν γὰρ τὸ μετροῦν [10] ἢ κατὰ μέρος μετρεῖ, ἢ ὅλον ἅμα ἐφαρμοσθὲν τῷ [11] μετρουμένῳ. Τὸ μὲν οὖν καθόλου μετροῦν αἰών ἐστι· τὸ δὲ κατὰ μέρη χρόνος· δύο ἄρα μόνα τὰ μέτρα, τὸ μὲν τῶν αἰωνίων, τὸ δὲ τῶν ἐν χρόνῳ ὄντων.

(1) In cod. A. omittuntur verba *ὁ ἐν* uspue ad *ἄλλο δέ*. Tum scribitur *καθ' αὑτό*.
(2) A. *ἀμέθεκτα*. Fort. *ἀμέθεκτον*.
(3) Ita A. Edit. *ἄλλος*.
(4) Secutus sum codicem A. Editio exhibet: *καὶ τοῦτο μὲν ἑκάτερος ἐκ τῶν ἀμ.* Portus vertit: »Et hoc quidem utrumque cet« male. *ἑκάτερος* etiam de tribus rebus dicitur. Vid. modo Plato de Legg. III. p. 684. p. 293 Bekkeri.
(5) A. *διῃρημένος* (ως supra) ead. manu.
(6) A. *αἰών*. Fortasse Proclus scripserat: *καὶ χρόνος, ὁ μὲν διῃρημένος, ὁ δὲ ἀδιαίρετος, αἰών* »et tempus partim divisum (est) partim indivisum, aevum.«
(7) Ita A. Edit: *ὁ δὲ χρόνων χρόνος*. (8) A. *νε*.
(9) *τῆς ζωῆς* restitui ex A. in edit. deest articulus.
(10) A. *μέτρον*. (11) A. *ἐφαρμόσας ἐν τῷ* unde conjicias: *ἐφαρμόσαν ἑαυτὸ τῷ μετρουμένῳ* »adplicans (vel posteaquam accommodavit) se ipsum ei, quod mensuratur.« Hoc melius congrueret priori membro, ubi est activum *μετρεῖ*.

Aeternum, aliud vero ipsum Aevum in ipso Aeterno *comprehensum*, aliud vero ipsum Aevum per se *consideratum.* Illud quidem, ut participans, hoc vero, ut id, quod participatur, hoc vero, *Aevum scil. per se consideratum*, ut imparticipabile.

Et quod in tempore *continetur*, *est* aliud. Participans enim *est*. Et ipsum in isto *comprehensum* tempus *est* aliud. *Est* enim participatum, *i. e. ab alio participatur.* Et ipsum tempus, quod est ante hoc, imparticipabile, *vel a nullo participatum.* Et horum quidem alterum utrum [*tempus est, quod constat*] ex imparticipabilibus, [*et non participatis. Nam*] ubique [*semper*] et in omnibus [*est*] idem. Illud vero *tempus*, quod participatur, in illis solum *est*, a quibus participatur.

Multa enim *sunt* et aeterna et in tempore comprehensa, in quibus omnibus Aevum est per participationem, et tempus divisim, aliud vero, quod individuum est. Et unum tempus *est* ante haec, et unum quidem est Aevum Aevorum, aliud vero tempus *est* temporum, quae sunt eorum, quae participantur, *q. d.* fundatores *et sustentatores vel fultores.*

LIV.

Omne Aevum est *rerum ac naturarum* aeternarum mensura. Et omne tempus *est mensura rerum* illarum, quae *fiunt et sunt* in tempore. Et hae duae mensurae tantum vitae et motus sunt in ipsis Entibus. Omne enim, quod *res aliquas* metitur, vel per partes *eas* metitur, vel ipsum totum *est* simul accommodatum ei, quod mensuratur. Quod igitur *res* in universum metitur, est Aevum. Quod vero per partes *eas metitur*, *est* tempus. Duae igitur solae *sunt* mensurae, una quidem *rerum et naturarum* aeternarum, altera vero *rerum* illarum, quae sunt in tempore.

νέ. [1]

Πᾶν τὸ κατὰ χρόνον ὑφεστὼς [2] ἢ τὸν ἀεὶ χρόνον ἐστὶν, ἤ ποτε ἐν μέρει χρόνου τὴν ὑπόστασιν κεκτημένον· εἰ γὰρ αἱ πρόοδοι πᾶσαι δι' ὁμοιότητός εἰσι, καὶ πρὸ τῶν πάντῃ ἀνομοίων συνεχῆ τοῖς πρώτοις ὑφίσταται τὰ ὅμοια πρὸς αὐτὰ μᾶλλον ὄντα, ἢ ἀνόμοια, τοῖς δὲ αἰωνίοις συνάπτειν τὰ ἐν μέρει [3] χρόνου γινόμενα ἀδύνατον (καὶ γὰρ ὡς γινόμενα, ἐκείνων ὄντων, καὶ ὡς ποτὲ τῶν ἀεὶ ὑφεστηκότων διέστηκε, μέσα δὲ τούτων τε καὶ ἐκείνων ἐστὶ τὰ πῇ μὲν ὅμοια ἐκείνοις, πῇ δὲ ἀνόμοια) οὐκοῦν τῶν ποτὲ γινομένων καὶ τῶν ἀεὶ ὄντων μέσον ἢ τὸ ἀεὶ γινόμενον, ἢ τὸ ποτὲ ὂν, ἢ τὸ οὐκ ὄντως, ἢ τὸ ποτὲ ὄντως ὄν [4]. ἀλλὰ τὸ ποτὲ ὄντως ὂν ἀδύνατον εἶναι.

Τὸ δὲ ποτὲ οὐκ ὄντως ὂν τῷ γινομένῳ ταὐτόν [5]. οὐκ ἄρα μέσον τὸ ποτὲ ὄν. λείπεται ἄρα τὸ ἀεὶ γινόμενον εἶναι τὸ μέσον ἀμφοῖν· τῷ μὲν γίνεσθαι συνάπτον [6] τοῖς χείροσι, τῷ δὲ ἀεὶ μιμούμενον τὴν αἰώνιον φύσιν· ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι διττὴ ἦν ἡ ἀϊδιότης, αἰώνιος μὲν ἄλλη, κατὰ χρόνον δὲ ἄλλη· ἡ μὲν ἑστῶσα ἀϊδιότης [7], ἡ δὲ γινομένη. Καὶ ἡ μὲν ἠθροισμένον ἔχουσα τὸ εἶναι, καὶ ὁμοῦ πᾶν· ἡ δὲ ἐκχυθεῖσα καὶ ἐξαπλωθεῖσα κατὰ τὴν χρονικὴν παράτασιν [8]. καὶ ἡ μὲν ὅλη καθ' αὑτὴν [9], ἡ δὲ ἐκ μερῶν, ὧν ἕκαστον χωρίς ἐστι κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον.

(1) A. νς.
(2) Ita A. Edit: ὑφεστῶς. Tum vid. scrib. ἢ κατὰ τόν.
(3) Ita A. Edit. male: ἐν μέρη.
(4) Explevi hunc universum locum misere lacunosum ex copiis codicis A. Nam in edit. supra inter μέσα δὲ τούτων et ἐκείνων deerat τε καὶ et post ἐκείνων exciderat ἐστί. Hic vero deerat integrum membrum: ἢ τὸ ποτὲ ὄντως (ὄν).
(5) A. ταὐτόν ἐστι.
(6) Neutrum est: *se jungit*, ut sexcenties.
(7) A. ἡ ἀϊδιότης. De hac voce, inde ab Aristotele per manus quasi traditâ, dixi ad Proclum in Platonis Alcib. I. cap. 40 p. 118.
(8) A. παράστασιν. Male. vid. not. ad cap. L.
(9) A. ἑαυτόν. Tum: ἡ δὲ ἐμμερῶν. circa finem abest τό.

LV.

Omne, quod in tempore subsistit, vel *per* omne tempus est *et semper durat*, vel aliquando *tantum est* in temporis parte *suam* hypostasin *et naturam* habens. Si enim omnes progressus per similitudinem sunt, et ante ea, quae prorsus sunt dissimilia, proxima sunt primis ea, quae magis similia sunt ipsis quam [ea, quae sunt] dissimilia, cum aeternis vero *naturis* conjungi non possunt ea, quae in temporis parte fiunt; (et enim, quia fiunt, quum illa *jam* sunt, et quia distant aliquando ab illis, quae semper subsistunt, media vero sunt inter haec ipsa et illa, quae partim (nunc) quidem *sunt* illis similia, partim (nunc) vero dissimilia) ergo inter ea, quae aliquando fiunt, et ea, quae semper sunt, medium *est* vel id, quod semper fit, vel id, quod aliquando est, vel id, quod non vere, vel id, quod aliquando vere est. Sed fieri non potest, ut [*inter illa medium*] sit id, quod aliquando est vere.

Quod vero aliquando non vere est, idem est ac id, quod fit [*et quod nondum factum est*]. Non igitur medium est id, quod aliquando est. Restat igitur, ut id, quod semper fit, sit amborum medium, [*et situm inter utrumque*]; quod propter quidem ipsum Fieri cum deterioribus conjungitur, propter vero ipsum semper imitatur aeternam naturam. Ex his igitur perspicuum *est*, quod duplex est (erat) aeternitas, una quidem aeterna, altera vero secundum tempus *et in tempore*, *et* una quidem *est* stans *et constans* aeternitas, [*quae firmum ac immotum flatum habet*], altera vero [*est ea, quae nondum eandem status constantiam ac immobilitatem est assequuta: sed*] quae fit [*adhuc, et ad suae perfectionis plenitudinem contendit*]. Et una quidem habet ipsum Esse congregatum *atque confertum*, et simul omne *et ipsum Totum Esse continet*. Altera vero *est* diffusa et explicata per temporalem *i. e. temporis* extensionem. Et una quidem *est* tota per se ipsam *constans*. Altera vero *constat* ex partibus, quarum una quaeque separatim est secundum prius et posterius.

νς΄.[1]

Πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν δευτέρων παραγόμενον, καὶ ἀπὸ τῶν[2] προτέρων καὶ αἰτιωτέρων παράγεται μειζόνως, ἀφ' ὧν καὶ τὰ δεύτερα παρήγετο. Εἰ γὰρ τὸ δεύτερον ὅλην ἔχει τὴν οὐσίαν ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτῷ τοῦ παράγειν ἐκεῖθεν (καὶ γὰρ αἱ δυνάμεις παρακτικαὶ[3] κατ' οὐσίαν εἰσὶν ἐν τοῖς παράγουσι, καὶ συμπληροῦσιν αὐτῶν τὴν οὐσίαν)· εἰ δὲ τὴν[4] τοῦ παράγειν δύναμιν ἀπὸ τῆς ὑπερκειμένης αἰτίας ἔλαχε, παρ' ἐκείνης ἔχει τὸ εἶναι αἴτιον, ὧν ἐστιν αἴτιον, μετρηθὲν ἐκεῖθεν κατὰ τὴν ὑποστατικὴν δύναμιν.

Εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα αἰτιατά ἐστι διὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ. Τὸ γὰρ θάτερον ἀποτελέσαι αἴτιον, καὶ θάτερον αἰτιατὸν ἀποτελεῖ· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ αἰτιατὸν ἐκεῖθεν ἀποτελεῖται τοιοῦτον· Ἀλλὰ μὴν, ὅτι καὶ μειζόνως ἐκεῖθεν, δῆλον.

Εἰ γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦ παράγειν αὐτὸ τῷ δευτέρῳ[5] δέδωκεν, εἶχεν ἄρα πρώτως ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ δεύτερον ἐγέννα[6], τὴν τοῦ δευτέρου γεννᾷν δύναμιν ἐκεῖθεν λαβόν.

Εἰ δὲ τὸ μὲν κατὰ μέθεξιν ἐγένετο παρακτικὸν, τὸ δὲ κατὰ[7] μετάδοσιν καὶ πρώτως, μειζόνως αἴτιον ἐκεῖνο, τὸ καὶ ἄλλῳ[8] τῆς γεννητικῆς τῷ ἐφεξῆς δυνάμεως μεταδεδωκός.

(1) A. νζ.

(2) Adjeci καὶ ex A. Edit. παραγόμενον, ἀπὸ τ. πρ.

(3) A. πρακτικαί. perperam, ut saepius.

(4) Abest τὴν a cod. MS.

(5) Secutus sum codicem A. Edit. τῷ δευτέρῳ τοῦ παράγειν αὐτῷ.

(6) Ita A. Edit. γεννᾷ.

(7) Lectio codicis A. Edit. μετὰ.

(8) A. ἄλλῳ. Edit. ἄλλο. Sed illud jam conjecerat Portus.

LVI.

Omne, quod a secundis producitur, etiam majorem in modum producitur a prioribus et principalioribus causis, a quibus et secunda producebantur. Si enim id, quod est secundum, totam *suam* essentiam habet ab eo, quod est ante ipsum [*id est, a primo*], et ipsa producendi facultas illinc ad ipsum *manat* (etenim ipsae facultates per essentiam sunt *rerum* productrices in iis, quae producunt *res aliquas*, et ipsarum *rerum* essentiam complent). Si igitur *ipsum secundum* ipsam producendi facultatem sortitum est a superiore causa, ab illa habet ipsum esse causam *eorum*, quorum est causa, mensuratum illinc secundum hypostaticam facultatem, *id est, illinc suam mensuram ac dimensionem accipiens pro facultate, quam habet ejus natura.*

Si vero *detur* hoc, etiam ea, quae progrediuntur ab ipso, causata sunt propter id, quod est ante ipsum *secundum.* Ipsum enim alterum perficere *est* causa, et alterum perficit ipsum causatum. Si vero *verum est* hoc, et ipsum causatum illinc perficitur tale. Verum quod etiam majorem in modum *hoc perficiatur* illinc, *est* manifestum.

Si enim causam producendi ipsum secundo dedit, ergo [*quod primum est*] hanc ipsam [*producendi*] causam *in se ipso* primo habebat, et propterea et ipsum secundum [*alia*] generabat, illinc, *a primo scilicet*, accipiens ipsam secundi facultatem generandi. *Pro: illinc accepta sua generandi facultate, quam secundum a primo solet accipere.*

Si vero alterum quidem per participationem producendi facultate praeditum est, alterum vero per communicationem, [*per quam alteri suam facultatem impertit participandam,*] et primo [*tale est*], *profecto* majorem in modum *illud est rerum producendarum* causa, quod et alteri, *scilicet* ipsi sequenti, generatricem facultatem impertit.

νζ'. [1]

Πᾶν αἴτιον καὶ πρὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐνεργεῖ, καὶ μετ' αὐτὸ πλειόνων ἐστὶν ὑποστατικόν. ἡ γάρ ἐστιν αἴτιον, τελειότερόν ἐστι καὶ δυνατώτερον τοῦ μετ' αὐτό· καὶ εἰ τοῦτο [2], πλειόνων αἴτιον.

Δυνάμεως γὰρ μείζονος πλείω παράγειν· ἴσης δὲ τὰ ἴσα, καὶ τῆς ἐλάσσονος ἐλάσσω. Καὶ ἡ μὲν τὰ [3] μείζονα ἐν τοῖς ὁμοίοις δυναμένη δύναμις καὶ τὰ ἐλάσσονα δύναται. ἡ δὲ τὰ ἐλάσσονα δυναμένη οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὰ μείζω δυνήσεται.

Εἰ οὖν δυνατώτερον τὸ αἴτιον, πλειόνων ἐστὶ παρακτικόν. ἀλλὰ μὴν ὅσα [4] δύναται τὸ αἰτιατὸν, μειζόνως ἐκεῖνο δύναται. Πᾶν γὰρ τὸ ὑπὸ τῶν δευτέρων παραγόμενον ὑπὸ τῶν προτέρων καὶ αἰτιωτέρων παράγεται μειζόνως.

Συνυφίστησιν ἄρα αὐτῷ πάντα, ὅσα πέφυκε παράγειν· εἰ δὲ καὶ αὐτὸ πρότερον παράγει, δῆλον δήπουθεν, ὅτι πρὸ αὐτοῦ ἐνεργεῖ κατὰ τὴν παρακτικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν. ἅπαν ἄρα αἴτιον καὶ πρὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐνεργεῖ, καὶ σὺν αὐτῷ, καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλα [5] ὑφίστησιν. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι ὅσων μὲν αἰτία ψυχὴ, καὶ νοῦς αἴτιος.

Οὐχ ὅσων δὲ νοῦς, καὶ ψυχὴ αἰτία· ἀλλὰ καὶ πρὸ ψυχῆς ἐνεργεῖ. Καὶ ἃ δίδωσι ψυχὴ τοῖς δευτέροις, δίδωσι καὶ νοῦς μειζόνως [6]. Καὶ μηκέτι ψυχῆς ἐνεργούσης νοῦς ἐλλάμπει τὰς ἑαυτοῦ δόσεις, οἷς μὴ δέδωκε ψυχὴ ἑαυτήν. Καὶ γὰρ τὸ ἄψυχον, καθόσον εἴδους μετέσχε, νοῦ μετέχει [7] καὶ τῆς τοῦ νοῦ ποιήσεως.

(1) A. νη.
(2) εἰ adjeci ex A. hac sententiâ: »et si hoc locum habet.«
(3) Edit. ἡ μὲν μείζονα. Ego articulum adjeci ex cod. A.
(4) A. μὴν καὶ ὅσα.
(5) A. μετ' αὐτό· ἀλλά.
(6) Exhibui lectionem codicis A. In editione deest τοῖς ante δευτέροις et νοῦς ante μειζόνως. Hoc in paraphrasi suâ jam expresserat Portus.
(7) A. μετέσχε. Tum τῆς τοῦ νοῦ. Hoc recepi. Argumentum quod attinet cf. Proclum in Platonis Theolog. I. 13 p. 35. II. 4. cum Scholio p. 89 sq. et III. 7. p. 151 sq. ubi, Parmenidis, Platonis, Plotini, aliorum sententiae examinantur.

LVII.

Omnis causa etiam ante ipsum causatum agit, et post ipsum plurium constituendorum vim habet, *plura constituit.* Quatenus enim est causa, est perfectior eo, quod est post ipsam, *i. e. ipso causato, quod est post ipsam causam.* Et si hoc (est, est) *rerum* plurium causa.

Nam plura producere majoris *est* facultatis *et potestatis.* Paris vero *potestatis est producere* paria, et minoris minora. Et illa quidem facultas, quae majora *praestare* potest in iis, quae sunt similia, *eadem* etiam minora *praestare potest.* Quae vero minora *praestare* potest, non necessario majora *etiam* praestare poterit.

Si igitur ipsa causa potentior *est ipso causato, ergo* plurium producendorum facultatem habet. Atqui quaecunque *praestare* potest ipsum causatum, ea majorem in modum illa *causati causa praestare* potest. Omne enim, quod a secundis producitur, *id* a prioribus et principalioribus causis majorem in modum producitur.

Constituit igitur *ipsa causa* cum ipso *causato* omnia, quaecumque naturaliter producere solet. Si vero et ipsa *causa* prius *et ante causatum res* producit, perspicuum *est* profecto, quod ante ipsum *causatum* agit secundum suam producendi facultate praeditam actionem (efficacitatem). Omnis igitur causa etiam ante ipsum causatum agit, et cum ipso et post ipsum alia constituit. Ex his igitur perspicuum *est*, quod quorum quidem ipsa anima *est* causa, *eorum* etiam ipsa Mens *est* auctor *et causa.*

Non tamen quorum Mens *est causa, eorum* etiam anima *est* causa. Sed *ipsa Mens* etiam ante animam agit. Et quae dat anima secundis, *ipsa* Mens *ipsis ea* dat etiam majorem in modum. Et quum anima non amplius agit, Mens sua dona collustrat *ac illuminat in iis*, quibus anima se ipsam non dedit. Et enim id, quod inanimum, quatenus formae particeps est, Mentis est particeps et ipsius effectionis Mentis.

Καὶ δὴ καὶ ὅσων νοῦς αἴτιος, καὶ τὸ ἀγαθὸν αἴτιον· οὐκ ἔμπαλιν δέ. καὶ γὰρ αἱ στερήσεις τῶν εἰδῶν ἐκεῖθεν. Πάντα γὰρ ἐκεῖθεν· νοῦς δὲ στερήσεως ὑποστάτης οὐκ ἔστιν, εἶδος ὤν.

νη'. [1]

Πᾶν τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων παραγόμενον συνθετώτερόν ἐστι τοῦ ὑπ' ἐλασσόνων [2] παραγομένου. Εἰ γὰρ πᾶν αἴτιον δίδωσι τῷ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντι, τὰ μὲν πλείονα αἴτια πλοίονας ποιήσεται τὰς δόσεις, τὰ δὲ ἐλάσσονα ἐλάσσους. ὥςτε καὶ τῶν μετασχόντων τὰ μὲν ἐκ πλειόνων ἔσται, τὰ δὲ ἐξ ἐλασσόνων, ὧν ἑκάτερα μετέσχε, τὰ μὲν διὰ τὴν ἐκ πλειόνων αἰτίων πρόοδον, τὰ δὲ διὰ τὴν ἐκ τῶν ἐλασσόνων.

Τὰ δὲ ἐκ πλειόνων συνθετώτερα, τὰ δὲ ἐξ ἐλασσόνων τῶν αὐτῶν ἁπλούστερα. Πᾶν ἄρα τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων παραγόμενον συνθετώτερον· τὸ δὲ ὑπὸ ἐλασσόνων ἁπλούστερον· ὧν γὰρ θάτερον μετέχει, καὶ θάτερον. Ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν [3].

νθ'. [4]

Πᾶν τὸ ἁπλοῦν κατ' οὐσίαν ἢ κρεῖττόν ἐστι συνθέτων ἢ χεῖρον. Εἰ γὰρ τὰ ἄκρα τῶν ὄντων ὑπὸ ἐλλασσόνων καὶ ἁπλουστέρων παράγεται, τὰ δὲ μέσα ὑπὸ πλειόνων, ταῦτα μὲν ἔσται σύνθετα, τὰ δὲ ἄκρα τὰ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττον ἁπλούστερα, τὰ δὲ κατὰ τὸ χεῖρον.

Ἀλλὰ μὴν ὅτι τὰ ἄκρα ὑπὸ ἐλασσόνων παράγεται, δῆλον,

(1) A. $\overline{\nu\vartheta}$.

(2) A. ἐλαττόνων.

(3) Confer cum his decretis Aristotelis Analyt. posterior II. 13 p. 255 Sylb.; praecipue II, 17. p. 265 sqq. Metaphysicc. IV. 1—6 p. 70 — 76.

(4) A. $\overline{\xi}$. Ad argumentum faciunt Aristoteles Metaphys. VII. 17. p. 373. p. 132 Sylb. unde profecit Plotinus p. 511. D. cf. eundem Ennead. IV. 7. 457 et Ennead. VI. 2. p. 604. atque Proclum in Platon. Theolog. VII. 12. p. 375 — 378 — 381.

Quinetiam quorum [ipsa] Mens *est* auctor, et ipsum Bonum *eorum omnium est* auctor. Non tamen etiam contra *res ita se habet.* Etenim ipsae formarum privationes illinc *manant.* Illinc enim omnia *manant.* Mens vero privationis fundatrix *et auctor* non est, quia species est.

LVIII.

Omne, quod a pluribus causis producitur, est magis compositum, quam quod a paucioribus producitur. Si enim omnis causa dat *aliquid* ei, quod ab ipsa progreditur, plures quidem causae plures donationes facient, *plura dona conferent*, pauciores vero pauciores *donationes facient, pauciora dona conferent.* Quamobrem et illorum, quae *res aliquas* participant, alia quidem ex pluribus erunt, alia vero ex paucioribus [*erunt conflata*], quorum utraque participationem habent, alia quidem propter ipsum ex pluribus causis progressum, alia vero propter ipsum ex paucioribus *causis progressum.*

Alia vero ex pluribus magis composita, alia vero ex iisdem, *sed* paucioribus *conflata*, *quae sunt* simpliciora. Omne igitur, quod a pluribus causis producitur, *est* magis compositum. Quod vero *producitur* e paucioribus *causis, id etiam est* simplicius. Quorum enim alterum est particeps, *eorum* et alterum *est particeps.* Sed non contra.

LIX.

Omne, quod secundum essentiam est simplex, vel praestantius est ipsis compositis vel deterius. Si enim ipsa summa Entia a paucioribus et simplicioribus producuntur, ipsa vero media a pluribus, haec quidem erunt composita, ipsa vero summa *erunt* partim quidem simpliciora propter (secundum) praestantiorem conditionem, partim vero *simpliciora* propter (secundum) deteriorem conditionem.

Verum quod ipsa summa a paucioribus producantur,

διότι [1] τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄρχεται πρὸ τῶν καταδεεστέρων, καὶ ὑπερεκτείνεται αὐτῶν, ἐφ' ἃ μὴ πρόεισιν ἐκεῖνα δι' ὕφεσιν δυνάμεως.

Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ ἔσχατον τῶν ὄντων ἁπλούστατον, ὥσπερ τὸ πρῶτον, ὅτι ἀπὸ μόνου πρόεισι τοῦ πρώτου. Ἀλλ' ἡ ἁπλότης ἡ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττόν ἐστι πάσης συνθέσεως, ἡ δὲ κατὰ τὸ χεῖρον· καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς λόγος ἐστί [2].

ξ.

Πᾶν τὸ πλειόνων αἴτιον κρεῖσσόν ἐστι τοῦ πρὸς ἐλάσσονα τὴν δύναμιν λαχόντυς καὶ μέρη [3] παράγοντος. ὧν θάτερον ὅλων ὑποστατικόν ἐστιν. Εἰ γὰρ τὸ μὲν ἐλασσόνων, τὸ δὲ πλειόνων αἴτιον, μέρη δὲ [τὰ [4]] ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἃ μὲν ποιεῖ θάτερον, καὶ τὸ λοιπὸν ποιήσει, τὸ τῶν πλειόνων ὑποστατικόν. ἃ δὲ τοῦτο παράγει, τούτων οὐ πάντων ἐστὶν [5] ἐκεῖνο παρακτικόν. δυνατώτερον ἄρα [6] καὶ περιληπτικώτερον. ὡς γὰρ τὸ προελθὸν πρὸς τὸ προελθὸν, οὕτω καὶ τὸ παραγαγὸν [7] πρὸς τὸ παραγαγὸν, κατ' ἄλληλα [8] ληφθέντα· τὸ δὲ πλείω δυνάμενον μείζονα δύναμιν ἔχει καὶ ὁλικωτέρον. τοῦτο δὲ ἐγγυτέρω τῆς πάντων αἰτίας· τὸ δὲ ἐγγυτέρω ταύτης μειζόνως ἐστὶν ἀγαθὸν, εἴπερ [9] αὕτη τὸ ἀγαθόν· τὸ ἄρα πλειόνων αἴτιον

(1) διότι cod. A. Edit. δὴ, ὅτι.

(2) A. ἔστω λόγος. Tum pro ξ ibid. ξα.

(3) Ita cod. A. In Ed. est μήρη.

(4) Abest articulus a cod. MS. Proxime, si aliter construas, possis ita vertere: »quas quidem (partes) alterum facit, (eas) et reliquum faciet — Quae vero (Ea vero, quae) hoc producit« cet.

(5) A. τούτων ἔστιν, οὐ πάντων.

(6) A. ἅμα, in marg. γρ. ἄρα.

(7) Ita A. Edit. οὕτω καὶ παραγαγόν.

(8) Ita A. Ed. κατάλληλα.

(9) Edit. ὥσπερ. Exhibui lectionem codicis A.

(Atqui summa a paucioribus produci), perspicum *est*, quia, quae superius *sunt*, *i. e. ea, quae superiora sunt*, et *aliorum* sunt principium (incipiunt, s. initium capiunt) ante ipsa inferiora, et super ipsa extenduntur *ad ea*, ad quae non progrediuntur illa propter potestatis summissionem *et ob virium imbecillitatem.*

Propter hoc enim et ipsum extremum *omnium* Entium, *quod est summum, est* simplicissimum, ut illud, quod est Primum, quoniam a solo Primo progreditur. Sed ipsa simplicitas partim quidem propter ipsam praestantiorem conditionem est omnis compositionis, *i. e. ad omnem compositionem facit. Nam ex simplicibus composita fiunt, quum simplicia conjunguntur.* Partim vero propter deteriorem conditionem *simplicitas dicitur, quod ex simplicibus, quae* saepe *sunt deteriora, compositio non raro fiat.* Et in omnibus est eadem ratio.

LX.

Omne, quod plurium est causa, praestantius est eo, quod ad pauciora *procreandum* facultatem est sortitum, et quod partes producit. Quorum alterum universorum constituendorum vim habet. Si enim alterum quidem pauciorum, alterum vero plurium *est* causa, partes vero *sunt* alterae alterarum, quae quidem alterum faciunt, et reliquum facient, id *scilicet*, quod plurium constituendorum vim habet. Quae vero hoc producunt, horum non omnium producendorum illud facultatem habet. Potentius igitur *est*, et majorem comprehendendi vim habet. Ut enim quod progressum est, *refertur* ad id, quod est progressum, sic etiam id, quod *res aliquas* produxit, *refertur* ad id, quod *res aliquas* produxit, si per mutuam alterorum ad altera relationem *ista* sumantur. Quod autem plura *praestare* potest, illud majorem et universaliorum potestatem habet. Hoc vero propius *accedit* ad omnium *rerum* causam. Quod vero propius ad hanc *accedit*, est majus Bonum, siquidem haec

κατ' οὐσίαν κρεῖττον [1] ὑπάρχει τοῦ τὰ ἐλάσσονα παράγοντος.

ξα'. [2]

Πᾶσα δύναμις ἀμέριστος μὲν οὖσα μείζων ἐστὶ, μεριζομένη δὲ ἐλλάσσων. Εἰ γὰρ μερίζεται, πρόεισιν εἰς πλῆθος. εἰ δὲ τοῦτο, πορρωτέρω γίνεται τοῦ ἑνός· εἰ δὲ τοῦτο, ἐλάσσω δυνήσεται τοῦ ἑνὸς, καὶ τοῦ συνέχοντος αὐτὴν ἀφισταμένη καὶ ἀτελὴς, εἴπερ ἑκάστου τὸ [3] ἀγαθὸν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἕνωσιν.

ξβ'. [4]

Πᾶν πλῆθος ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς ὂν ποσῷ μέν ἐστι τῶν πορρωτέρω ἔλασσον [5]. τῇ δυνάμει δὲ μεῖζον. ὅμοιον γὰρ τῷ ἑνὶ μᾶλλον τὸ ἐγγύτερον· τὸ δὲ ἓν πάντων ἦν ὑποστατικὸν ἀπληθύντως [6]. τὸ ἄρα ὁμοιότερον αὐτῷ, πλειόνων αἴτιον ὑπάρχον, εἴπερ ἐκεῖνο πάντων, ἑνοειδέστερον ἔσται καὶ ἀμεριστότερον, εἴπερ ἐκεῖνο ἕν. ὡς μὲν οὖν ἑνὶ τὸ ἧττον πεπληθυσμένον μᾶλλον συγγενὲς, ὡς δὲ πάντων αἰτίῳ, τὸ πλειόνων παρακτικὸν, τοῦτο δὲ δυνατώτερον, ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι πλείους μὲν αἱ σωματικαὶ φύσεις τῶν ψυχῶν, πλείους δὲ αὗται τῶν νόων· οἱ δὲ νόες πλείους [7] τῶν θείων ἑνάδων· καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς λόγος ἐστί [8].

ξγ'. [9]

Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον διττὰς ὑφίστησι τῶν μετεχομένων τὰς τάξεις, τὴν μὲν ἐν τοῖς ποτὲ μετέχουσι· τὴν δὲ ἐν τοῖς ἀεὶ

(1) A. κρεῖσσον. In hoc et similibus neque ed. neque cod. MS. sibi satis constant. Post haec abest τὰ a cod. MS.

(2) A. ξβ. Mox ibid. abest μέν.

(3) A. εἴπερ τὸ ἑκάστου. Ed. non habet articulum.

(4) A. ξγ. Ceterum cum his et sequentibus confer quae explicatius disputat Proclus in Alcib. cap. 83 sq. p. nostr. 248 sqq. ibiq. annott. (5) Ita A. Edit. ἐλάσσον. (6) Neque hoc adverbium neque ejus adjectivum ἀπλήθυντος habent Lexica.

(7) Exhibui lectionem codicis A. Edit: τῶν νοερῶν. οἱ δὲ νόες τῶν θ. (8) Abest ἐστί in A. Ad argumentum hujus capitis cf. Porphyrii Sententt. XV. p. 223 sq. et XXXIX. p. 246. sqq.

(9) A. ξδ.

ipsa causa est ipsum Bonum. Quod igitur plurium *rerum est* causa, propter (secundum) *suam* essentiam est praestantius eo, quod pauciores *res* producit.

LXI.

Omnis facultas [*ac potestas*] individua quidem existens major est, divisa vero minor *est*. Si enim dividitur, progreditur in multitudinem. Si vero *fiat* hoc, longius ab Uno recedit. Si vero *detur* hoc, pauciora *praestare* poterit, quam Unum, quoniam recedet etiam ab eo, quod ipsam continet, et imperfecta *erit*, si quidem uniuscujusque Bonum existit propter (secundum) ipsam Unionem.

LXII.

Omnis multitudo, quae propius Unum est, quantitate quidem minor *est* iis, quae longius *ab Uno distant*. Potestate vero major *est*. Quod enim Uni propinquius *est*, *idem etiam est Uni* magis simile, *Uni similius est*. Ipsum vero Unum omnia constituit sine multiplicatione. Quod igitur ipsi similius *est*, cum plurium sit causa, si quidem illud *Unum est causa* omnium, Uni similius erit, et minus dividuum, si quidem illud *est* Unum. Quod igitur Uni magis *sit* cognatum illud, quod minus est multiplicatum, quod etiam omnium causae *cognatum sit*, quod plura producit, hoc vero *sit aliis* potentius, ex his igitur manifestum *est*, quod plures quidem *sunt* corporeae naturae, quam animae, hae vero plures, quam mentes. Mentes vero plures *sunt*, quam ipsae divinae Unitates. Et in *aliis* omnibus eadem est ratio.

LXIII.

Omne, quod est imparticipabile duplices constituit eorum, quae participantar, ordines, unum quidem in iis, quae *rem aliquam* aliquando participant, alterum vero in

καὶ συμφυῶς μετέχουσι. Τῷ γὰρ ἀμεθέκτῳ τὸ ἀεὶ μετεχόμενον ὁμοιότερον, ἢ τὸ ποτὲ, πρὶν ἄρα ὑποστῇ.

Τὸ ποτὲ μεθεκτὸν τὸ ἀεὶ μεθεκτὸν [1] ὑποστήσεται· τῷ μὲν μετέχεσθαι τοῦ μετ' αὐτὸ διενεγκὸν [2], τῷ δὲ ἀεὶ συγγενέστερον ὂν τῷ ἀμεθέκτῳ καὶ ὁμοιότερον· καὶ οὔτε μόνα ἐστὶ τὰ ποτὲ μετεχόμενα (πρὸ γὰρ τούτων τὰ ἀεὶ μετεχόμενα [3], δι' ὧν καὶ ταῦτα συνδεῖται κατά τινα πρόοδον εὔτακτον τοῖς ἀμεθέκτοις) οὔτε μόνα τὰ ἀεὶ μετεχόμενα.

Καὶ γὰρ ταῦτα δύναμιν ἔχοντα ἄσβεστον, εἴπερ ἀεί ἐστιν, ἄλλων ἐστὶν οἰστικὰ [4] τῶν ποτὲ μετεχομένων, καὶ μέχρι τούτων ἡ ὕφεσις· ἐκ δὲ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἑνώσεις ἐλλαμπόμεναι τοῖς οὖσιν, αἱ μὲν ἀεὶ μετέχονται, αἱ δὲ ποτέ.

Καὶ αἱ νοεραὶ μεθέξεις διτταὶ ὡσαύτως, καὶ αἱ τῶν ψυχῶν ψυχώσεις [5], καὶ αἱ τῶν ἄλλων εἰδῶν ὁμοίως. Καὶ γὰρ τὸ κάλλος, καὶ ἡ ὁμοιότης [6], καὶ ἡ στάσις, καὶ ἡ ταυτότης, ἀμέθεκτα ὄντα, ὑπό τε τῶν ἀεὶ μετεχόντων μετέχεται, καὶ ὑπὸ τῶν ποτὲ δευτέρως κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν.

ξδ'. [7]

Πᾶσα ἀρχικὴ μονὰς διττὸν ὑφίστησιν ἀριθμὸν, τὸν μὲν αὐτοτελῶν ὑποστάσεων, τὸν δὲ [8] ἐλλάμψεων ἐν ἑτέροις τὴν

(1) Verba τὸ ἀεὶ μεθεκτὸν desunt in cod. A.
(2) A. αὐτὸ μὴ δι' ἐνεγκόν (sic). Voluit μὴ διενεγκόν, de qua lectione nil decerno. Tum ib. τὸ δὲ ἀεί.
(3) Verba πρὸ γὰρ — μετεχόμενα non habet cod. MS.
(4) Vocabulum οἰστικὸς non habent Lexica. In MSto. Arg. scribitur ἀλλ' ἔστιν οἰστικά. Proxime ad ἐλλαμπόμεναι cf. Olympiodor. in Platon. Alcib. prior. cap. 6 p. 59 ibiq. annot.
(5) Cf. Marci Antonin. Commentar. XII. 24 p. 357 ibiq. Gataker.
(6) Haec lucem nanciscuntur ex Plotini decretis περὶ τοῦ καλοῦ p. 50. D. p. 51 A. p. 6. ubi cf. quae posui in annott. p. 145—154.
(7) A. ξε. Proxime ad verba ἀρχικὴ μονὰς adhibe Butheri fragmentum ap. Stobaeum in Eclogg. I. 5. p. 12 sqq. Heer: Ἀριθμὸς ἐκ μονάδων σύγκειται, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ τῶν ὄντων κτλ. Theologumm. arithmett. I. 1. περὶ μονάδος. Μονάς ἐστιν ἀρχὴ ἀριθμοῦ κτλ. ubi cf. Astii animadvv. p. 158. sq. Adde Plotin. περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων, praecipue p. 484 sqq. Porphyrii Sententt. cap. XXXVIII. p. 245 sq. Proclum in Platonis theolog. I. 3. p. 6 sq. (8) A. τὸ μὲν — τῶν δέ.

iis, quae semper *sunt*, et per naturae cognationem *aliquid* participant. Ipsi enim imparticipabili illud, quod semper participatur, *est* similius, quam illud, quod aliquando *participatur*, priusquam constitutum sit *firmumque maneat.*

Quod *autem* aliquando participabile *est*, *quod aliquando participatur*, constituet illud, quod semper *est* participabile, *quod semper participatur.* Propter quidem ipsum participari, *i. e. quod participetur*, differens ab eo, quod est post ipsum, propter vero ipsum Semper ipsi imparticipabili magis cognatum et similius existens. Et neque sola sunt ea, quae aliquando participantur (nam ante ista *sunt* ea, quae semper participantur, per quae conjunguntur et ista per quendam bene ordinatum progressum cum ipsis imparticipabilibus) neque sola *sunt* ea, quae semper participantur.

Et enim haec potentiam habentia inextinctam *ac invictam*, si quidem semper sunt, feracia sunt aliorum, quae aliquando participantur, et ad haec usque *extenditur* ipsa summissio (remissio). Ex his igitur perspicuum *est*, quod et illae ab Uno per illuminationem immissae Uniones, *vel Unitates*, in ipsa Entia partim quidem semper participantur, partim vero aliquando.

Et ipsae intellectuales participationes *atque communiones* eodem modo *sunt* duplices, et ipsae animarum animationes et aliarum formarum similiter *se habent.* Et enim ipsa pulchritudo et similitudo et status et identitas, cum sint imparticipabilia, et ab illis, quae semper *alia* participant, participantur et ab illis, quae *participant* aliquando secundo, secundum eundem ordinem.

LXIV.

Omnis principalis Unitas duplicem constituit numerum, unum quidem perfectarum hypostaseon, *i. e. naturarum;* alterum vero collustrationum, *vel illustrationum*, in aliis hypostasin *suamque naturam* habentium. Si enim per

ὑπόστασιν κεκτημένων. Εἰ γὰρ καθ' ὕφεσιν ἡ πρόοδος διὰ τῶν οἰκείων τοῖς ὑποστατικοῖς αἰτίοις, καὶ ἀπὸ τῶν παντελείων τὰ τέλεια, καὶ διὰ τούτων μέσων τὰ ἀτελῆ πρόεισιν εὐτάκτως, ὥςτε αἱ μὲν ἔσονται αὐτοτελεῖς ὑποστάσεις, αἱ δὲ ἀτελεῖς· καὶ αὗται μὲν γίνονται ἤδη [1] τῶν μετεχόντων. ἀτελεῖς γὰρ οὖσαι δέονται τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἑαυτῶν [2] ὕπαρξιν, αἱ δὲ ἑαυτῶν ποιοῦσι τὰ μετέχοντα.

Τέλειαι γὰρ οὖσαι πληροῦσι μὲν ἑαυτῶν ἐκεῖνα, καὶ ἑδράζουσιν ἑαυταῖς· δέονται δὲ οὐδὲν τῶν καταδεεστέρων εἰς τὴν ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν. Αἱ μὲν οὖν αὐτοτελεῖς ὑποστάσεις, διὰ τὴν εἰς πλῆθος διάκρισιν, ἠλαττωμέναι τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν μονάδος· διὰ δὲ τὴν αὐτοτελῆ ὕπαρξιν ὁμοιοῦνταί πῃ [3] πρὸς ἐκείνην.

Αἱ δὲ ἀτελεῖς καὶ τῷ [4] ἐν ἄλλοις εἶναι τῆς καθ' αὑτὴν ὑφεστώσης, καὶ τῷ ἀτελεῖ τῆς [5] πάντα τελειούσης ἀφεστήκασιν. Αἱ δὲ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων ἄχρι τῶν πάντῃ ἀνομοίων.

Διττὸν ἄρα ὑφίστησιν ἀριθμὸν ἑκάστη τῶν ἀρχικῶν μονάδων· ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι καὶ ἑνάδες αἱ μὲν αὐτοτελεῖς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προῆλθον, αἱ δὲ ἐλλάμψεις ἑνώσεων [6] καὶ νόος. αἱ μὲν οὐσίαι αὐτοτελεῖς, αἱ δὲ τῶν ψυχουμένων ἰνδάλματα μόνον οὖσαι ψυχῶν. καὶ οὕτως οὔτε πᾶσα ἕνωσις θεὸς, ἀλλ' ἡ αὐτοτελὴς ἑνὰς, οὔτε πᾶσα νοερὰ ἰδιότης νοῦς, ἀλλ' οὐσιώ-

(1) A. ἤδη. Edit. εἴδη, »sunt *forma* eorum.« Ego nil dubitavi illud recipere in textum. Vel sequentia flagitant hanc emendationem.

(2) Editio: τῶν ὑποκειμένων τὴν ἑ. ὑπ. A. εἰς τὴν ἑαυτῶν. Bene Aem. Portus, vertens *propter*, voluisse videtur διά. Tum in cod. αἱ δὲ αὐτῶν. Proxime ad ἑδράζουσιν tenendum est, hujus aetatis scriptores hoc verbum usurpare etiam in pedestri oratione. Vid. Suid. p. 681 ubi ἕδρασεν (leg. cum Kustero ἑδρασεν) explicatur: ἐποίησεν ἐκάθισεν cf. Hesych. I. p. 1086 ibiq. interprr. et Zonar. L. Gr. p. 617. Adde Theodoret Tom I. p. 365 Schulzii. Theodorus Metochita II. p. 18 ed. Mueller. et Kiessling. οὐ φύσις μᾶλλον πρὸς εὕρεσιν ἑτοίμη ἤ (leg. ἢ) μνήμη τὴν εὕρεσιν ἑδράζουσα καὶ ἱστῶσα καὶ συγκατασκευάζουσα.

(3) A. τῇ.

(4) καὶ τῶν et edit. et cod. A. Ego nil dubitavi amplecti necessariam plane Porti conjecturam. Proxime verba: τῆς καθ' αὑτὴν ὑφεστώσης (μονάδος) pendent a praecedente ἄλλοις.

(5) Edit. τῆς πάντων τελειούσης. Sed verum viderat Portus, idque praestat codex A. Propterea restitui.

summissionem (remissionem) *fit* progressus per ea, quae propria sunt causis *res aliquas* constituentibus, et ab ipsis omnino perfectis perfecta *manant*, et per haec media imperfecta progrediuntur ordinate, ergo aliae quidem hypostases *et naturae* erunt perfectae, aliae vero imperfectae. Et hae quidem jam sunt eorum (accensentur iis), quae participant *aliquid*, cum enim imperfectae sint, subjectis indigent ad suam essentiam. Aliae vero sua faciunt ea, quae participant *ipsa*.

Cum enim perfectae sint, illa quidem se ipsis replent, et se ipsis stabiliunt. Nullo autem modo indigent inferioribus ad suam constitutionem, *ut constituantur et stabiliantur*. Perfectae igitur hypostases *vel naturae* propter discretionem in ipsam multitudinem *sunt* imminutae sua principali Unitate, propter vero perfectam essentiam illi aliquo modo assimilantur.

Imperfectae vero et propter ipsum in aliis esse ab illa *Unitate*, quae per se ipsam subsistit [*differunt*, *et remotae sunt*] et propter *suam* imperfectionem ab illa, *ab eadem Unitate*, omnia perficiente, remotae sunt. Ipsi vero progressus per similia usque ad prorsus dissimilia *progrediuntur*.

Unaquaeque igitur principalium Unitatum duplicem numerum constituit. Ex his igitur perspicuum *est*, quod et ipsae Unitates, illae quidem, quae sunt perfectae, ab Uno sunt progressae, aliae vero *sunt* illuminationes Unitatum et Mentis. *Et* aliae quidem *sunt* essentiae perfectae, aliae vero sunt tantum simulacra animarum, quae animantur. Et ita neque omnis Unitas *est* Deus, sed perfecta Unitas, neque omnis intellectualis proprietas *est* Mens

(6) A. *ἑνώσεως* non male. Proxime ad *ἰνδάλματα* vid. quae ad vocem *εἴδωλα* ex Platone aliisque in medium protuli ad Plotin. de pulcrit. p 203 sqq. et, quandoquidem eum librum nunc cum maxime editurus est Koppius, Professor in Liceo Regio Monac, vir eruditus, confer praeterea luculentum locum Damascii (fol. 206 rect. cod. Monacens.) in Platonis Parmenidem.

δης μόνος, οὔτε πᾶσα ψυχῆς ἔλλαμψις ψυχή[1], ἀλλ' ἔστι καὶ τὰ εἴδωλα τῶν ψυχῶν.

ξε'.[2]

Πᾶν τὸ ὁπωσοῦν ὑφεστὼς ἢ κατ' αἰτίαν ἐστὶν ἀρχοειδῶς, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν εἰκονικῶς. ἢ γὰρ ἐν τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον ὁρᾶται, ὡς ἐν αἰτίῳ[3] προϋπάρχον, διότι πᾶν τὸ αἴτιον ἐν ἑαυτῷ τὸ αἰτιατὸν προείληφε, πρώτως ὄν, ὅπερ ἐκεῖνο δευτέρως, ἢ ἐν τῷ παραγομένῳ τὸ παράγον. Καὶ γὰρ τοῦτο, μετέχον τοῦ παράγοντος, ἐν ἑαυτῷ δείκνυσι δευτέρως, ὃ τὸ παράγον ὑπάρχει πρώτως. ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον θεωρεῖται, καὶ οὔτε ἐν τῷ αἰτίῳ, οὔτε ἐν τῷ ἀποτελέσματι.

Τὸ μὲν γὰρ ἔστι κρειττόνως, ᾗ ἔστι· τὸ δὲ χειρόνως, ᾗ ἔστι[4]. δεῖ δήπου εἶναι καὶ ὅ ἐστιν· ἔστι δὲ καθ' ὕπαρξιν ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἕκαστον.

ξς'.[5]

Πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα ἢ ὅλα ἐστὶν, ἢ μέρη, ἢ ταὐτά, ἢ ἕτερα· ἢ γὰρ περιέχει θάτερα, περιέχεται δὲ τὰ λοιπά, ἢ οὔτε περιέχει, οὔτε περιέχεται. Καὶ ἢ ταὐτόν τι[6] πεπονθεν, ὡς ἑνὸς μετέχοντα, ἢ διακέκριται ἀλλήλων. ἀλλ' εἰ μὲν περιέχει, ὅλα ἂν εἴη, εἰ δὲ περιέχοιτο, μέρη· εἰ δ' ἑνὸς τὰ πολλὰ μετέχοι, ταὐτά ἐστι κατὰ τὸ ἕν· εἰ δὲ πλείω μόνον εἴη, ἕτερα[7] ἀλλήλων ταύτῃ, καθὸ πολλά ἐστιν.

(1) A. ψυχὴ ἔλλαμψις ψυχῆς minus bene. Vid. annot. ad Plotin. de Pulcr. p. 204.

(2) A. ξς. Tum ib. recte ὑφεστὼς. edit. ὑφεστῶς. Illud exhibui.

(3) A. ὡς εἶναι αἰτία. Adverbia, quae paulo superius leguntur, ἀρχοειδῶς et εἰκονικῶς, non habent Lexica, quamquam eorum adjectiva exhibeat.

(4) A. ἢ ἔστι — ἢ ἔστι. Tum ib. δεῖ δήπου, quod recepi Edit. δέ που.

(5) A. ξζ. ib. mox προσάλληλα.

(6) A. ἢ ταυτότητι.

(7) Edit: εἴη, εἰς ἕτερα. Portus: »in ea — transeant« Codex A. non agnoscit voculam εἰς, eumque sum secutus.

sed essentialis sola *Mens*, *est vere Mens*, neque omnis animae illuminatio *est* anima, sed sunt et ipsa animarum simulacra.

LXV.

Omne, quod quomodocumque subsistit, vel per causam est per principii speciem *et per id*, *quod principii formam habet*, vel per essentiam (substantiam) vel per communionem et per similitudinem. Vel enim in producente cernitur id, quod producitur, ut in ipsa causa praeexistens, quoniam omnis causa in se ipsa ipsum causatum primo sumpsit *atque comprehendit*, quia *ipsa causa* est primo *illud*, quod illud *causatum est* secundo, vel in eo, quod producitur, *cernitur* ipsum producens.

Et enim hoc, *quod producitur*, cum particeps sit ipsius producentis, in se ipso demonstrat secundo *illud*, quod ipsum producens existit primo. Vel unumquodque in suo ordine conspicitur, et neque in ipsa causa neque in ipso *causae* effecto *cernitur*.

Nam alterum quidem est praestantiore modo, quatenus est, alterum vero deteriore modo, quatenus est. Oportet autem (nimirum) profecto esse et *illud*, quod est. Unumquodque vero per *suam* essentiam (substantiam) est in suo ordine.

LXVI.

Omnia entia sunt inter se vel tota vel partes vel eadem vel diversa. Vel enim continent altera, reliqua vero continentur *ab ipsis*, vel neque continent neque continentur. Et vel idem ipsis accidit atque iis, quae participant Unum, vel alia ab aliis discreta sunt. Sed si quidem continent, erunt tota, si vero contineantur, *erunt* partes. Si vero multa participent Unum, haec sunt propter (secundum) Unum [*et in Uno*]. Si vero plura tantum sint, ea (*sunt*), quae alia ab aliis diversa sunt eatenus, quatenus multa sunt.

ξζ'.[1]

Πᾶσα ὁλότης ἢ πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν, ἢ ἐκ τῶν μερῶν, ἢ ἐν τῷ μέρει. ἢ γὰρ ἐν τῇ αἰτίᾳ τὸ ἑκάστου θεωροῦμεν[2] εἶδος, καὶ ὅλον ἐκεῖνο πρὸ τῶν μερῶν λέγομεν, τὸ ἐν τῷ αἰτίῳ ὑποστὰν[3], ἢ ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτοῦ[4] μέρεσι. Καὶ τοῦτο διχῶς. ἢ γὰρ ἐν ἅπασιν ὁμοῦ τοῖς μέρεσι, καὶ ἔστι τοῦτο ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, οὗ καὶ ὁτιοῦν μέρος ἀπὸν ἐλασσοῖ[5] τὸ ὅλον· ἢ ἐν ἑκάστῳ τῶν μερῶν, ὡς καὶ τοῦ μέρους κατὰ μέθεξιν τοῦ ὅλου[6] γεγονότος. ὃ καὶ ποιεῖ τὸ μέρος εἶναι ὅλον μερικῶς. καθ' ὕπαρξιν μὲν οὖν ὅλον τὸ ἐκ τῶν μερῶν· κατ' αἰτίαν δὲ τὸ πρὸ τῶν μερῶν· κατὰ μέθεξιν δὲ τὸ ἐν τῷ μέρει. Καὶ γὰρ τοῦτο κατὰ τὴν[7] ἐσχάτην ὕφεσιν ὅλον, ᾗ μιμεῖται τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, ὅταν μὴ τὸ τυχὸν[8] ᾖ μέρος, ἀλλὰ τῷ ὅλῳ δυνάμενον ἀφομοιοῦσθαι, οὗ καὶ τὰ μέρη ὅλα ἐστίν.

ξη'.[9]

Πᾶν τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον, μέρος ἐστὶ τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου. Εἰ γὰρ μέρος ἐστὶν, ὅλου τινός ἐστι[10] μέρος, καὶ ἤτοι[11] τοῦ ἐν αὐτῷ ὅλου, καθὸ λέγεται ἐν τῷ μέρει ὅλον[12]. ἀλλ' οὕτως αὐτὸ ἑαυτοῦ μέρος, καὶ ἴσον τῷ ὅλῳ τὸ μέρος ἔσται[13], καὶ ταὐτὸν ἑκάτερον· ἢ ἄλλου τινὸς ὅλου. Καὶ εἰ

(1) A. ξη̅.
(2) A. θεωρούμενον. prave. Schw.
(3) A. τῷ, ἐν τῷ αἰτίῳ προϋποστάν.
(4) Ita A. Edit. αὐτῷ. Portus: »quae cum ipsa causa rem aliquam participant.«
(5) A. perperam ἐλλάσσονι. Statim post haec ibid. abest ἐν. Male.
(6) A. τῷ ὅλῳ. Perperam.
(7) A non habet τήν.
(8) Edit. μὴ τυχόν. Articulum agnoscit codex A. Ad argumentum cf. Plotinum p. 373 sqq. p. 385 sq. Proclum in Platonis Theolog. p. 111. sq. 155 sq. 221 sq.
(9) A. ξθ̅.
(10) Exhibui interpunctionem codicis A. Edit. εἰ γὰρ μέρος ἐστὶν ὅλου, τινός ε. μ. »Si enim pars est Totius, et alicujus pars« Portus. Proxime καὶ ἤτοι — ὅλου item vertere maluerim »et vel ejus Totius quod in ipso est.«
(11) A. καὶ ἔστι τοῦ.
(12) A. μέρει ὄν. Tum ibid. abest αὐτό.

LXVII.

Omnia *q. d. Totitas*, *id est* integritas, vel est ante partes, vel ex partibus *est conflata*, vel in parte *continetur*. Vel enim in ipsa causa cujusque *rei* formam contemplamur, et totum illud ante partes *esse* dicimus, quod in ipsa causa subsistit, vel quod *est* in ipsis partibus, quae ipsam (*causam*) participant. Hoc autem bifariam *fit*. Vel enim in omnibus partibus simul *est*, et hoc est illud ex partibus *conflatum* totum, cujus vel quaelibet pars absens minuit ipsum totum; vel *est* in singulis partibus, quod et ipsa pars propter participationem ipsius totius existat. Quod etiam facit ipsam partem esse totum particulariter, *quum videlicet ex pluribus partibus in unum collectis ipsum totum conflatur*. Propter essentiam (Secundum substantiam) igitur totum *vocatur illud*, quod ex partibus *est conflatum*. Propter (secundum) causam vero *Totum id vocatur*, quod *est* ante partes. Propter (secundum) participationem vero *Totum appellatur id*, quod in ipsa parte *continetur*. Etenim hoc propter extremam summissionem (remissionem) *dicitur* Totum, quatenus imitatur ipsum ex partibus *conflatum* Totum, quum non est [*aliqua*] vulgaris pars, sed ea, quae ipsi Toti potest assimilari, cujus et ipsae partes *separatim* sunt Tota.

LXVIII.

Omne Totum, quod in parte *continetur*, pars est illius Totius, *quod conflatum est* ex partibus. Si enim pars est, Totius est alicujus pars, et vel ipsius Totius, quod in [se] ipso [*Totum*] *est*, secundum quod dicitur in parte Totum; sed ita ipsum [*Totum*] sui ipsius pars, et ipsi Toti pars

(13) Edit: *τῷ ὅλῳ μέρος ἔσται*. Adjeci Articulum *τὸ* ex A. Paulo post verba: *ἢ ἄλλου τινὸς ὅλου* respondent superioribus: *καὶ ἤτοι τοῦ ἐν αὐτῷ ὅλου.*

ἄλλου [1], ἢ μόνον ἐστὶν ἐκείνου μέρος, καὶ οὕτως οὐδὲν ἂν πάλιν τοῦ ὅλου διαφέροι [2], ἑνὸς ὄντος ἓν ὂν μέρος, ἢ μεθ' ἑτέρου.

Παντὸς γὰρ ὅλου τὰ μέρη [3] πλείω ἑνὸς, κἀκεῖνο ἔσται ἐκ πλειόνων· ὂν ὅλον [4] ἐκ τῶν μερῶν, ἐξ ὧν ἔστι· καὶ οὕτω τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ἔστι μέρος.

ξθ'. [5]

Πᾶν τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον μετέχει τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος. εἰ γὰρ ἐκ μερῶν ἔστι, πεπονθός ἐστι τὸ ὅλον· τὰ γὰρ μέρη ἓν γενόμενα τὸ ὅλον διὰ τὴν ἕνωσιν πέπονθε, καὶ ἔστιν ὅλον ἐν μὴ ὅλοις [6] τοῖς μέρεσι· παντὸς δὲ τοῦ μετεχομένου προϋφέστηκε τὸ ἀμέθεκτον· ἡ ἄρα ἀμέθεκτος [7] ὁλότης προϋπάρχει τῆς μετεχομένης.

Ἔστιν ἄρα τι εἶδος ὁλότητος πρὸ τοῦ [8] ἐκ τῶν μερῶν ὅλου, ὃ οὐ πεπονθός ἐστι τὸ ὅλον, ἀλλ' αὐτοολότης, ἀφ' ἧς ἡ ἐκ τῶν μερῶν ὁλότης· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν ἐκ τῶν μερῶν ὅλον πολλαχοῦ καὶ ἐν πολλοῖς ἐστιν, ἐν ἄλλοις καὶ ἐν ἄλλοις [9] ἐκ μερῶν οὖσι, τοῖς μὲν ἄλλων, τοῖς δὲ ἄλλων. Δεῖ δὲ εἶναι τὴν μονάδα πασῶν τῶν ὁλοτήτων καθ' αὑτήν [10].

Οὔτε γὰρ εἰλικρινὲς ἕκαστον τῶν ὅλων τούτων, ἐπιδεὲς ὂν τῶν μερῶν, ἐξ ὧν ἔστιν οὐχ ὅλων [11] ὄντων· οὔτε ἔν τινι γεγονὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αἴτιον εἶναι δύναται τοῦ εἶναι ὅλοις.

(1) Ita A. Edit. καὶ εἰ ἄλλο.
(2) A. διαφέρον.
(3) Reposui μέρη pro μέρει; illud etiam Portus expressit.
(4) Edit. ἐκ πλειόνων ὅλον. Ego secutus sum codicem A.
(5) A. ο̄.
(6) A. in marg. ἴσ. ἐν μὲν ὅλοις.
(7) A. ἢ ὅτι ἀμέθεκτος.
(8) A. non habet τοῦ. Quod sequitur vocabulum αὐτοολότης non est in Lexicis.
(9) A. ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις commodius. Schw.
(10) A. καθ' ἑαυτήν.
(11) A. ὅλον.

aequalis erit, et utrumque *erit* idem; vel *erit pars* alicujus alius Totius. Et si alius (est), vel tantum ejus est pars, et ita rursus nihil ab ipso Toto differet, unius Entis una pars existens, vel *erit* cum altero *Toto*.

Omnis enim Totius partes plures Uno *sunt*, et illud [*Unum*] erit [Totum] ex pluribus *conflatum*; existens Totum ex partibus, ex quibus est *conflatum*. Et ita illud Totum, quod est in parte, est pars illius *Totius*, quod ex partibus *in unum collectis et conjunctis constat*.

LXIX.

Omne totum, quod ex partibus *est conflatum*, particeps est illius integritatis, quae est ante partes. Si enim est ex partibus, patitur *aliquid* ipsum Totum, *aliquid accidit ipsi Toti*. Nam ipsae partes Unum factae ipsum Totum passae sunt propter ipsam unionem, et est Totum in non totis partibus. Id autem, quod est imparticipabile, existit ante omne id, quod participatur. Ergo imparticipabilis integritas existit ante illam, quae participatur.

Est igitur quaedam integritatis forma ante illud Totum, quod ex partibus *est conflatum*, quae *forma* non est passa ipsum Totum: sed *est* per se constans integritas, a qua *manat* illa ex partibus *constans* integritas; quoniam et illud Totum, quod ex partibus *est conflatum*, saepe et in multis [*locis et rebus*] est, in aliis et in aliis, quae sunt ex partibus *conflata*; in his quidem, *quae sunt rerum* aliarum, in illis vero, *quae sunt rerum* aliarum. Oportet autem ipsam Unitatem omnium integritatum esse per se.

Neque enim purum [*neque perspicuum*] *est* unumquodque horum Totorum, cum sit indigens partium, ex quibus est *conflatum*, quae partes non sunt *ipsa* Tota; neque si [*Totum hoc*] in aliquo fuerit, aliis omnibus esse potest causa, ut sint tota.

Τὸ ἄρα τοῦ ὅλοις εἶναι τοῖς ὅλοις ἅπασιν αἴτιον [1] πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν. εἰ γὰρ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν μερῶν, τί ὅλον ἔσται, καὶ οὐχ ἁπλῶς ὅλον; καὶ πάλιν τοῦτο ἐξ ἄλλου, καὶ ἢ εἰς ἄπειρον [2] ἢ διὰ τὸ πρώτως ὅλον οὐκ ἐκ μερῶν ὅλον, ἀλλ' ὅ ἐστιν ὁλότης ὄν.

ο'. [3]

Πᾶν τὸ ὁλικώτερον ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς [4], καὶ πρὸ τῶν μερικῶν εἰς τὰ μετέχοντα ἐλλάμπει· καὶ δευτέρας ἐκείνων [5] ἀπολείπει τι μετασχόν. Καὶ γὰρ ἄρχεται πρὸ τοῦ μετ' αὐτὸ τῆς ἐνεργείας τῆς εἰς τὰ δεύτερα, καὶ σὺν τῇ ἐκείνου παρουσίᾳ πάρεστι. καὶ ἐκείνου μηκέτι ἐνεργοῦντος [6] ἔτι πάρεστι καὶ ἐνεργεῖ τὸ αἰτιώτερον· καὶ οὐκ ἐν διαφόροις μόνοις [7] ὑποκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν ποτὲ μετεχόντων. Δεῖ γὰρ (εἰ τύχοι) γενέσθαι πρῶτον ὄν, εἶτα ζῶον, εἶτα ἄνθρωπον.

Καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔτι ἔστιν [8] ἀπολιπούσης τῆς λογικῆς δυνάμεως· ζῶον δ' ἔστιν ἐμπνέον καὶ αἰσθανόμενον· καὶ τοῦ ζῆν πάλιν ἀπολιπόντος [9] μένει τὸ ὄν· εἰ γάρ, ὅταν μὴ ζῇ, τὸ εἶναι πάρεστι· καὶ γὰρ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως.

Αἴτιον δὲ, ὅτι δραστικώτερον ὑπάρχον τὸ αἰτιώτερον,

(1) Ego refinxi hunc locum maxime auxilio codicis A. Editio ita habet: *τοῖς ὅλοις ἅπασιν αἴτιον εἶναι δύναται.* Deinde interjecto spatio majore, ita pergit: *Τὸ ἄρα τοῦ ὅλοις εἶναι τοῖς ὅλοις ἅπασιν αἴτιον.* Haec lacunosa esse Portus senserat, ut qui vertebat: »Neque »si *Totum hoc* in aliquo fuerit, aliis omnibus esse potest causa *To-»tius, ut sint ipsum Totum.*« Iam cod. A. plenius ita: *αἴτιον εἶναι δύναται, τοῦ εἶναι ὅλοις, τούτου ὅλοις εἶναι· τοῖς ὅλοις ἅπασιν αἴτιον πρὸ τῶν μερῶν ἐστιν.* Ex his igitur lectionibus composui lectionem nostram. (2) Edit. *ἐξ ἄλλου εἰς ἄπειρον. ἢ διά.* Ego supplevi: *καὶ ἢ εἰς ἀπ.* ex cod. A. (3) A. *οα.*

(4) A. *ἀρχηγικοῖς* et hoc recepi. Edit. *ἀρχηγοῖς.* Dionys. Areopag. de divinn. nomm. V. 5 p. 691: *Πάντων οὖν εἰκότως τῶν ἄλλων ἀρχηγικώτερον, ὡς ὢν ὁ θεός κτλ.* qui totus locus cum nostro conferri debet.

(5) A. *δεύτερον ἐκεῖνο* »et posterius illud« non male. Sed tamen vulgatam mutare nolui, quoniam philosophus hoc perspicuitati tribuere potuit, ut accusativum feminini generis usurparet. Intelligendum autem est *αἰτίας* vel *ἐλάμψεις.* (6) A. *ἐκείνη μηκέτι ἐνεργοῖτο.*

(7) A. *μόνον.* non male. (8) Ed. *οὐκ ἔστιν, ἀπολειπούσης.* Sed et antecedentia et sequentia favent lectioni Argentinae; quam praestiti.

Ergo quod omnibus Totis est causa, ut sint Tota, est ante ipsas partes. Si enim et hoc *esset conflatum* ex partibus, quodnam esset Totum, et non simpliciter Totum? Et rursus hoc ex alio *constaret;* et vel (*res progrederetur*) in infinitum; vel propter illud primo (*existens*) Totum non ex partibus (*constabit*) Totum, sed (*erit*) id, quod est integritas.

LXX.

Omne, quod est universalius, inter principales *causas est*, (inter principalia est), et ante particulares in illis elucet, (in illa elucet s. translucet), quae participant *aliquid.* Et illis *prioribus causis alias* posteriores relinquit aliquid participans. Etenim initium facit ante id, quod est post ipsum, actionis in secunda, et cum illius praesentia adest. Et illo non amplius agente adhuc adest et agit illud, quod est principalior causa, neque in solis diversis subjectis, sed etiam in unoquoque eorum, quae aliquando participant *aliquid.* Oportet enim (si forte res hoc tulerit) esse primum Ens, deinde Animal, deinde Hominem.

Et Homo non amplius est, si ratiocinandi facultas deficiat *et omnino desit.* Animal vero est spirans et sentiens. Et rursus, quamvis ipsum vivere deficiat, *quamvis in aliquibus rebus nulla sit vita*, *tamen* manet ipsum Ens. Et enim quamvis *aliquid* non vivat, ipsum Esse *tamen* adest. Etenim in omnibus eodem modo *fit.*

Causa vero (est *vid. antecedentia*), quia majorem

(9) A. *ἀπολιπόντα.* Ceterum ad argumentum pertinent Plotiniani libri *περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος* p. 566 sqq. itemque liber *περὶ τοῦ τί ζῶον καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος* p. 1 sqq. cf. eundem p. 678 A—D. ne plura. Adde Damascium mscr. in Platon. Parmenid. cod. Monac. fol. 35 rect. qui ita: *οὕτω καὶ τὸ ὂν ὁ Πλωτῖνος ἀξιοῖ νοεῖν τὸ αὐτὸ πανταχοῦ ὅλον παρὸν κοινῇ τε πᾶσι καὶ ἑκάστῳ τῶν πολλῶν κτλ.* cf. denique Syrianum in Aristotel Metaphys. II. p. 35. a. b ed. Venet. 1558. Photius in cod. Monac. CCXXII. *οἷον τὸ ζῶον γένος μέν ἐστι τοῦ ἀνθρώπου, εἶδος δὲ τοῦ ἐμψύχου σώματος — ὁμοίως καὶ τὸ σῶμα — γένος μέν ἐστι τοῦ ἐμψύχου σώματος, εἶδος δὲ τῆς οὐσίας.* Pertinent haec ad Porhyrii Isagog. in Aristotel Categg. III. p. 4. sq. Sylb.

πρότερον εἰς τὸ μετέχον [1] ἐνεργεῖ. Τὸ γὰρ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου προτέρου [2] πάσχει· καὶ τοῦ δευτέρου πάλιν ἐνεργοῦντος κἀκεῖνο συνεργεῖ. Διότι πᾶν, ὅπερ ἂν ποιῇ [3] τὸ δεύτερον, συναπογεννᾷ τοῦτο καὶ τὸ αἰτιώτερον.

Καὶ ἀπολιπόντος ἐκείνου [4] τοῦτο ἔτι πάρεστιν. ἡ γὰρ τοῦ δυνατωτέρου μετάδοσις, δρῶσα μειζόνως, ὑστέρα τὸ μετασχὸν ἀπολείπει. Καὶ γὰρ διὰ τῆς τοῦ δευτέρου μεταδόσεως τὴν ἑαυτῆς ἔλλαμψιν ἐδυνάμωσεν. [5]

οα'.

Πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς αἰτίοις ὁλικωτέραν καὶ ὑπερτέραν τάξιν ἔχοντα ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι, κατὰ τὰς ἀπ' αὐτῶν [6] ἐλλάμψεις ὑποκείμενά πως γίνεται ταῖς τῶν μερικωτέρων μεταδόσεσι· καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ἐλλάμψεις ὑποδέχονται τὰς ἐκ τῶν δευτέρων προόδους.

Ἐκεῖναι δὲ ἐπὶ τούτων ἑδράζονται. Καὶ οὕτω προηγοῦνται μεθέξεις ἄλλαι ἄλλων, καὶ ἐμφάσεις ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις ἄνωθεν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτῶσιν [7] ὑποκείμενον, τῶν ὁλικωτέρων προενεργούντων, τῶν δὲ μερικωτέρων ἐπὶ ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις τὰς ἑαυτῶν μεταδόσεις χορηγούντων τοῖς μετέχουσιν.

Εἰ γὰρ τὰ αἰτιώτερα πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ, διὰ περιουσίαν δυνάμεως καὶ τοῖς ἀτελεστέραν ἔχουσι τὴν ἐπιτηδειότητα παρόντα, καὶ ἐλλάμποντα κἀκείνοις· τὰ δὲ ὑφειμένα κατὰ τὴν τάξιν δεύτερα χορηγεῖται ἀπ' αὐτῶν. δῆλον, ὡς αἱ

(1) Exhibui lectionem codicis A. Editio: *Αἴτιον δὲ, ὅτι δραστικώτερον, ὑπάρχον τὸ αἰτιώτερον, πρότερον εἰς τὸ αἰτιώτερον ἐνεργεῖ.* Portus: »Causa vero, quia majorem agendi vim habet, quia est principalior causa, prius in principaliorem causam agit.« Quis quaeso talia devorare poterit?

(2) A. *πρότερον.*

(3) A. *ποιεῖ.* Pergit cod. MStus. *τό δυνα γεννᾷ* (sic). Fortasse vera lectio est *τὸ δυνατώτερον.*

(4) Ita A. Edit. *καὶ ἀπολείποντος ἐκεῖνο.* Portus: »Et illo secundo deserente *illud*« Deinde pro *etiam* dedi *etiamnum* s. *adhuc.*

(5) Vocem *δυναμόω* Schneiderus immerito in dubiis posuit. Tu vid. Schleusner. in Nov. Thes. V. T. et in Lex. N. T. in voc. et cf. Lobeck. ad Phrynich. p. 605 not. — Tum cod. A. *οβ* pro *οα.*

(6) A. *κατὰ τὰς τῶν πάντων.*

agendi vim habens (s. efficacior existens) principalior causa, prius agit in id, quod participat. Idem enim ab eo, quod est potentius et prius, patitur *et eo afficitur*; et secundò rursus agente et illud simul agit. Quoniam omne, quod facit ipsum secundum (*vel* potentius), simul procreat hoc et illud, quod est principalior causa.

Et deficiente illo (etiam si illud defecerit) hoc etiamnum (adhuc) adest. Ipsa enim potentioris communicatio potentius agens, posterior deserit id, quod *ipsam* participavit. Nam per ipsam secundi communicationem suam illuminationem confirmat (confirmare, s. corroborare solet).

LXXI.

Omnia, quae [*sunt*] in principalibus causis [cum] universaliorem et superiorem ordinem teneant (tenent) in ipsis *causarum* effectis, propter illuminationes ab ipsis *manantes*, subjecta quodammodo fiunt *rerum* particulariorum communicationibus. Et illae quidem a superioribus *manantes* illuminationes suscipiunt ipsas ex secundis progressiones.

Illae vero in his collocantur, *firmasque sedes habent.* Et ita participationes *atque communiones* antecedunt aliae alias, et emphases *apertaeque significationes* aliae post alias superne veniunt in idem subjectum, ipsis universalioribus prius agentibus, particularioribus vero, propter illorum *universaliorum* actiones, suas communicationes suppeditantibus iis, quae participant *illas actiones.*

Si enim ipsae principaliores causae ante secundas *causas* agunt, propter potentiae abundantiam et illis, quae imperfectiorem habent *ad res peragendas* aptitudinem, adsunt, et illucent etiam illis: quae vero submissa (remissa) sunt propter ipsum ordinem secunda supeditantur ab ipsis;

(7) A. *φυτῶσιν*. male. Proxime *τὰ δὲ ὑφειμένα* junctim exhibui flagitante demonstrationis continuatione. Ed. et cod. A. *κἀκείνοις*. et interjecto spatio majore: *Τὰ δὲ ὑφειμ.*

τῶν ὑπερτέρων ἐλλάμψεις προκαταλαμβάνουσαι τὸ μετέχον ἀμφοτέρων, ἐπερείδουσι τὰς τῶν ὑφειμένων μεταδόσεις· αἱ δὲ ταῖς ἀπ' ἐκείνων ἐμφάσεσιν ὑποβάθραις χρῶνται, καὶ δρῶσιν εἰς τὸ μετέχον, προειργασμένων ἐκείνων [1].

οβ. [2]

Πάντα τὰ ἐν τοῖς μετέχουσιν ὑποκείμενον [3] ἔχοντα λόγον ἐκ τελειοτέρων πρόεισι καὶ ὁλικωτέρων αἰτίων. Τὰ γὰρ πλειόνων αἴτια δυνατώτερά ἐστι καὶ ὁλικώτερα καὶ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς, ἢ τὰ τῶν ἐλασσόνων. τὰ δὲ τῶν προϋποκειμένων [4] ἄλλοις ὑποστατικὰ [5], πλειόνων αἴτιά ἐστιν, ὑφιστάντα καὶ τὰς ἰδιότητας πρὸ τῆς τῶν εἰδῶν παρουσίας. ὁλικώτερα ἄρα ταῦτα καὶ τελειότερά ἐστιν ἐν τοῖς αἰτίοις [6]. ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, διότι ἡ μὲν [7] ὕλη, ἐκ τοῦ ἑνὸς ὑποστᾶσα, καθ' αὑτὴν εἴδους ἐστὶν ἄμοιρος.

Τὸ δὲ σῶμα καθ' αὑτὸ, εἰ καὶ τοῦ ὄντος μετέσχε, ψυχῆς ἀμέτοχόν ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ ὕλη, ὑποκείμενον οὖσα πάντων, ἐκ τοῦ πάντων αἰτίου προῆλθε· τὸ δὲ σῶμα, ὑποκείμενον τῆς ψυχώσεως, ἐκ τοῦ ὁλικωτέρου τῆς ψυχῆς ὑφέστηκε, τοῦ ὄντος ὁποσοῦν μετασχόν· [8].

ογ.

Πᾶν μὲν ὅλον ἅμα ὄν τί ἐστι, καὶ μετέχει τοῦ ὄντος, οὐ πᾶν δὲ ὂν ὅλον τυγχάνει ὄν. ἢ γὰρ ταὐτόν ἐστιν ὂν καὶ ὅλον,

(1) A. ὑπ' ἐκείνων. Proxime ad voc. ὑποβάθραις i. e. θεμελίοις cf. Hesych II. 1467. Suid. III. 551 et Zonar. Lex. gr. p. 1772. Hinc ea, quae ceteris subjecta sunt, ὑποβεβηκυῖα dicuntur Dionysio Areop. de coelest hirarch. cap. 5. Porphyrius in Sententt. 34 p. 239 junxit voces θεμέλιος et ὑποβάθρα.

(2) Cod. A. ογ.

(3) A. ὑποκειμένων.

(4) A. προκειμένων.

(5) A. ὑποτακτικά.

(6) Edit. — αἴτιά ἐστιν ἐν τοῖς αἰτίοις. Lacunam explevi ex copiis codicis A. inde ab ὑφιστάντα usque ad τελειότερά ἐστιν.

(7) A. διατί μὲν ἡ. Ad proxima confer Plotinum περὶ ὕλης p. 159 sqq. et Porphyrii Sententt. XXI. p. 226 sq. XXVIII. XXIX. p. 229 sq. porro Plotin. p. 622. p. 648 coll. p. 215 sq. Denique adhibe Fr. Aug. D. Tholuck., viri eruditi, Ssuffismum s. Philosophiam Persarum pantheisticam p. 185.

hinc est perspicuum, quod superiorum illuminationes, anticipantes id, quod utrorumque particeps est, fulciunt *atque firmant* eorum, quae sunt submissa (remissa), communicationes. Hae vero, significationibus illis *manifestis, quae manant* ab illis, *tanquam firmis rerum* fundamentis utuntur, et agunt in id, quod particeps est *ipsarum communicationum*, illis prius agentibus.

LXXII.

Omnia, quae rationem subjectam habent in iis, quae participant *aliquid*, ex perfectioribus et universalioribus causis progrediuntur. Quae enim *sunt* plurium causae, potentiora sunt et universaliora, et propinquiora ipsi Uni, quam ea, *quae sunt causae* pauciorum. Quae vero constituunt ea, quae sunt ante subjecta aliis, plurium causae sunt, quandoquidem constituunt etiam proprietates ante praesentiam formarum (*sive ut hoc utar*, specierum]. Proinde universaliora haec et perfectiora sunt in ipsis causis. Ex his igitur perspicuum *est*, quod ipsa quidem materia ex Uno constituta per se formae est expers.

Ipsum vero corpus per se, quamvis ipsius Entis sit particeps, est animae expers. Nam ipsa quidem materia, cum sit subjectum omnium, ex omnium causa prodiit. Ipsum vero corpus, *cum sit* ipsius animationis subjectum, subsistit *progressum* ex eo, quod est universalius ipsa anima, quod ipsius entis quomodocumque particeps est.

LXXIII.

Omne quidem totum, simul et quoddam Ens et particeps est ipsius Entis, non tamen omne Ens est etiam Totum.

(8) A. non habet verba *τοῦ ὄντος — μετασχόν*. Tum ib. *οὐ.* pro *ον*. et mox plenius: *οὐ πᾶν δὲ ὂν ὅλον τυγχάνει ὄν*, ut voluit Aem. Portus. vertens: non tamen omne ens *est etiam totum*. Ego pleniorem lectionem restitui. Edit. *οὐ πᾶν δὲ ὄν. ἢ γὰρ κτλ.*

ἢ τὸ μὲν πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον. ἀλλ'[1] εἰ καὶ τὸ μέρος, ᾗ μέρος, ὂν μέν ἐστιν (ἐκ γὰρ μερῶν ὄντων ἔστι τὸ ὅλον), οὐ μέντοι καὶ ὅλον καθ' αὑτό. οὐκ ἄρα ταὐτόν ἐστιν ὂν καὶ ὅλον· εἴη γὰρ ἂν τὸ μέρος οὐκ ὄν. Εἰ δὲ τὸ μέρος οὐκ ὂν, οὐδὲ τὸ ὅλον ἔστι· πᾶν γὰρ[2] ὅλον, μερῶν ἐστιν ὅλον, ἢ ὡς πρὸ[3] αὐτῶν ὂν, ἢ ὡς ἐν αὐτοῖς.

Μὴ ὄντος οὖν τοῦ[4] μέρους, οὐδὲ τὸ ὅλον εἶναι δυνατόν. εἰ δὲ τὸ ὅλον πρὸ τοῦ ὄντος, ἔσται πᾶν ὂν[5] ὅλον εὐθύς. οὐκ ἄρα ἔσται πάλιν τὸ μέρος[6]. ἀλλὰ ἀδύνατον· Εἰ γὰρ τὸ ὅλον ἐστὶν ὅλον, μέρους ὂν ὅλον, καὶ τὸ μέρος ἔσται μέρος ὅλου, μέρος ὄν. Λείπεται ἄρα πᾶν μὲν εἶναι τὸ ὅλον ὄν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὂν ὅλον.

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ πρώτως ὂν ἐπέκεινα τῆς ὁλότητός ἐστιν· εἴπερ τὸ μὲν πλείοσι πάρεστι[7], τὸ ὄν· καὶ γὰρ τοῖς μέρεσιν, ᾗ μέρη, τὸ εἶναι ὑπάρχει· τὸ δὲ ἐλάττοσι. τὸ γὰρ πλειόνων αἴτιον, κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐλασσόνων, καταδεέστερον, ὡς δέδεικται.

οδ'.[8]

Πᾶν μὲν εἶδος ὅλον τί ἐστιν· ἐκ γὰρ πλειόνων ὑφέστηκεν, ὧν ἕκαστον συμπληροῖ τὸ εἶδος· οὐ πᾶν δὲ ὅλον εἶδος.

Καὶ γὰρ τὸ τὶ καὶ ἄτομον ὅλον μέν ἐστιν, ᾗ ἄτομον, εἶδος δὲ οὐκ ἔστι. πᾶν γὰρ ὅλον ἐστὶ τὸ ἐκ μερῶν ὑφεστὼς[9], εἶδος δὲ, τὸ εἰς πλείω τὰ καθέκαστα[10] εἴδη τεμνόμενον. Ἄλλο ἄρα τὸ ὅλον, καὶ ἄλλο τὸ εἶδος. καὶ τὸ μὲν ὑπάρχει πλείοσι

(1) Abest ἀλλ' a cod. A.
(2) A. minus plene: εἴη γὰρ αὐτὸ (Fortasse legendum αὐτὸ τὸ μέρος) μέρος οὐκ ὄν, οὐδὲ τὸ ὅλον. πᾶν γάρ.
(3) A. ὡς πρὸ et hoc reduxi. Edit. ἢ ὥσπερ.
(4) Ita A. Edit. δὲ τοῦ.
(5) A. πᾶν ὅλον.
(6) A. πάλιν τὸ μέρος, μέρος· ἀλλ' ἀδύν.
(7) Abest πάρεστι a cod. A. Proxime ad ὑπάρχει cf. annot ad Plotin de pulcr. p. 312 sq.
(8) A. οε. Ad sequentia cf. Aristotel. in Metaphys. IV. 4. p. 74. sq. Sylb. VI. 7. p. 113 sqq. Plotin. p. 181 sq. p. 185 sq. p. 622 sqq. Porphyrii Isagog. in Aristotel. Categg. IV. p. 4 sqq. et Photii Commentar in eam cod. Monac CCXXII. denique Procl. in Platon. Theologiam IV. 16. p. 207 sq. et IV. 29. p. 226.

Vel enim idem est Ens et Totum, et alterum quidem *est* prius, alterum vero posterius. Sed quamvis et ipsa pars, quatenus *est* pars, sit quidem Ens, ex partibus enim existentibus est ipsum Totum, non tamen etiam *ipsum* Totum *est* per se. Non igitur idem est Ens et Totum. Nam ipsa pars esset non Ens. Si vero pars non *est* Ens, ne ipsum quidem Totum est. Omne enim Totum est partium Totum, vel ut ante *partes* ipsas existens, vel ut in ipsis *existens.*

Non existente vero ipsa parte, ne ipsum quidem Totum esse potest. Si vero Totum *est* ante ipsum Ens, omne Ens erit statim Totum. Non igitur erit rursus ipsa pars: sed *hoc est* impossibile. Si enim Totum est Totum, cum sit partis Totum, et ipsa pars erit pars Totius, quia pars est. Restat igitur, omne quidem Totum esse Ens, non omne vero Ens *esse* Totum.

Ex his igitur perspicuum *est*, quod ipsum primo Ens supra est *et ante* integritatem, *quae Totum constituit;* si quidem alterum quidem, *scilicet* ipsum Ens, pluribus adest. Et enim ipsis partibus, quatenus *sunt* partes, ipsum Esse adest, *et inest* (suppetit). Alterum vero paucioribus (*adest, suppetit*). Quod enim *est* plurium causa, *est* praestantius. Quod vero pauciorum *est causa*, *illud est* deterius, ut demonstratum est.

LXXIV.

Omnis quidem forma Totum quiddam est. Ex pluribus enim constat, quorum unumquodque complet ipsam formam. Non tamen omne Totum *est* forma.

Nam et ipsum Aliquid et Individuum Totum quidem est, quatenus *est* Individuum, forma vero non est. Omne enim Totum est illud, quod ex partibus constat. Forma vero *dicitur et est*, quae in plures singulares formas, [*et in*

(9) Ita A. recte. Ed. ὑφεστώς.
(10) A. τὰ καθ' ἕκαστον. non male.

τὸ δὲ ἐλάττοσιν. ὑπὲρ τὰ εἴδη ἄρα τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ὅλον ἐκ δὴ [1] τούτων φανερὸν, ὅ,τι τὸ ὅλον ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι τὸ ὅλον μέσην ἔχει τάξιν τοῦ τε ὄντος καὶ τῶν εἰδῶν. ᾧ ἕπεται τὸ καὶ πρὸ τῶν εἰδῶν ὑφεστάναι τὸ ὂν καὶ τὰ εἴδη ὄντα εἶναι, μὴ μέντοι πᾶν ὂν, εἶδος. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν αἱ στερήσεις ὄντα μέν πως εἰσιν, εἴδη οὐκέτι [2] εἰσὶ, διὰ τὴν ἑνιαίαν τοῦ ὄντος δύναμιν, καὶ αὗται καταδεξάμεναί τινα ἀμυδρὰν ἔμφασιν.

οε΄. [3]

Πᾶν τὸ κυρίως αἴτιον λεγόμενον ἐξῄρηται τοῦ ἀποτελέσματος [4]· ἐν αὐτῷ γὰρ ὂν, ἢ συμπληρωτικὸν αὐτοῦ ὑπάρχον, ἢ δεόμενόν πως αὐτοῦ [5] πρὸς τὸ εἶναι, ἀτελέστερον ἂν εἴη ταύτῃ τοῦ αἰτιατοῦ· Τὸ δὲ ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὂν, συναίτιόν ἐστι μᾶλλον, ἢ αἴτιον, ἢ μέρος ὂν τοῦ γινομένου, ἢ ὄργανον τοῦ ποιοῦντος· τό,τε γὰρ μέρος ἐν τῷ γινομένῳ ἐστὶν ἀτελέστερον ὑπάρχον τοῦ ὅλου, καὶ τὸ ὄργανον τῷ ποιοῦντι [6]

(1) In cod. A. desunt omnia inde a verbis ἐκ δὴ usque ad finem sectionis; neque lacunae signum comparat. Est autem suspicioni locus, verba: ἐκ δὴ τούτων φανερὸν — ὅλον librarii culpâ inepte repetita esse. Nolui tamen expungere propter illud ὅ,τι et ὅτι, quod discrimen editio diserte h. l. expressit; nec Portus tentare ausus est.

(2) Videtur legendum εἴδη δὲ οὐκέτι. Proxime ad ἑνιαίαν, *solitariam*, vid Lobeck. ad Phrynich. p. 543 not. Adde Corderii Onomasticum Dionysianum (in Dionys. Areop. opp. II. p. 514 sq.) et cf. supra cap. XXIII. Frequentat autem Proclus hanc formam in Platon. Theolog. ut I. 3 p. 6. I. 4. p. 8. I. 23. p. 58. Etiam adverbium. Ita enim ille I. 21 p. 55. de Diis: οἳ πάντα γινώσκουσιν ἑνιαίως.

(3) A. οε̅.

(4) Cf. cap.. 22 ubi inter se opponuntur τὰ ποιοῦντα et τὰ ἀποτελέσματα. Stobaeus in Eclogg. I. 11. 16 p. 310 Heer. τὰ μὲν γὰρ στοιχεῖά ἐστι σύνθετα, τὰς δὲ ἀρχάς φαμεν εἶναι οὔτε συνθέτους οὔτε ἀποτελέσματα, ubi Heeren. recte interpretatur, *non perfecta et consummata opera*. De astrologica vi vocis non est quod moneam. At in astronomico opere ipse Noster pro *utilitate* accepit. Ita enim Proclus de Sphaera p. 7. ed. Antverp. πρὸς μέντοι τὴν πρώτην εἰςαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα φερόμενοι οὐ καταγράφονται ἐν τῇ σφαίρᾳ. Eadem potestate in opposito membro accepit τὰ ἀποτέλεσματα. Vid. seqq. — In nostro loco est *effectus*.

(5) Portus ita haec vertit: »Cum enim in se ipsâ (i. e. in caussâ) vel seipsam compleat, vel quodammodo se ipsâ indigeat,

singula formarum individua] dividitur. Aliud igitur *est* ipsum Totum, et illud ipsa forma. Et alterum quidem inest (suppetit) pluribus, alterum vero paucioribus. Supra formas igitur ipsorum Entium est ipsum Totum. Ex his igitur perspicuum *est*, quidnam *sit* ipsum Totum. Ex his *etiam* perspicuum *est*, quod ipsum Totum medium tenet ordinem inter ipsum Ens et ipsas formas. Quare sequitur *et* per *praecedentium consequentiam colligitur*, et ipsum Ens esse ante formas, et formas esse Entia, non tamen omne Ens *esse* formam. Quamobrem etiam ipsae privationes in *causarum* effectis Entia quidem quodammodo sunt, formae vero non etiam (non amplius) sunt, propter unicam [*et singularem*] ipsius Entis potestatem, et (quando) istae *privationes* quandam obscuram significationem susceperunt.

LXXV.

Omnis causa, quae proprie *causa* dicitur, exempta est ex *suo* effecto. Quando enim in ipso (in eo *sc. effecto*) est, vel ipsum complet, vel quodammodo eo (ipso) indiget, ut sit, hac in parte, *eatenus*, erit imperfectior ipso causato. Quod vero est in ipso effecto, est potius adjuvans causa, quam *principalis* causa, quod sit vel pars ejus, quod fit, vel instrumentum ejus, qui (quod) facit *aliquid*. Nam et ipsa pars, quae est in eo, quod fit, est imperfectior ipso Toto, et ipsum instrumentum ad generationem ipsas effe-

cet.« Quam ego interpretationem non magis antecedentibus congruere existimo quam sequentibus. Propterea mutavi.

(6) A. *τὸ ποιοῦν τι.* Non male, neque tamen necesse. Arbitror enim huic loco interpunctione consuli posse hoc pacto: *τοῦ ὅλου καὶ τὸ ὄργανον* (sc. *ὑπάρχον*, ex antecedentibus) *τῷ ποιοῦντι πρὸς τὴν γένεσιν, τὰ μ. τ. π. ἀφ. ἑαυτῷ* (ita dedi ex cod. A. pro *ἑαυτοῦ* editionis) *μὴ δυνάμενον.* »et instrumentum (existens) ei, quod facit (vel si legas: *τὸ ποιοῦν τι*, quod faciet aliquid) ad generationem (i. e. quod efficax est ad generandum), neque tamen valens mensuras effectionis sibi ipsi separatim (*adeoque* libere) determinare.« De verbo *ἀφορίζειν* vide, quae posui in annot. ad Olympiodorum cap. 18 p. 163. Portus extrema vertit: »*sed eas* a se ipso separare non potest.«

πρὸς τὴν γένεσιν τὰ μέτρα τῆς ποιήσεως, ἀφορίζειν ἑαυτῷ μὴ δυνάμενον· ἅπαν [1] ἄρα τὸ κυρίως αἴτιον, εἴγε καὶ τελειότερόν ἐστι τοῦ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ [2] τῇ γενέσει παρέχεται, καὶ τῶν ὀργάνων ἐξήρηται, καὶ τῶν στοιχείων, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν καλουμένων συναιτίων.

ος'. [3]

Πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας ἀμετάβλητον ἔχει τὴν ὕπαρξιν· πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ κινουμένης, μεταβλητήν. εἰ γὰρ ἀκίνητόν ἐστι πάντη τὸ ποιοῦν, οὐ διὰ κινήσεως, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι παράγει τὸ δεύτερον ἀφ' ἑαυτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, σύνδρομον ἔχει τῷ ἑαυτόυς [l. ἑαυτοῦ Port.] εἶναι τὸ ἀπ' αὐτοῦ [4]· εἰ δὲ τοῦτο, ἕως ἂν ᾖ, παράγει [5]· ἀεὶ δέ ἐστιν, ἀεὶ ἄρα ὑφίστησι τὸ μετ' αὐτό· ὥςτε καὶ τοῦτο ἀεὶ γίνεται ἐκεῖθεν, καὶ ἀεί ἐστι τῷ ἐκείνου ἀεὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν συνάψαν τὸ ἑαυτοῦ κατὰ τὴν πρόοδον ἀεί· εἰ δὲ δὴ κινεῖται τὸ αἴτιον, καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ γινόμενον ἔσται μεταβλητὸν κατ' οὐσίαν. ᾧ γὰρ τὸ εἶναι διὰ κινήσεως, τοῦτο τοῦ κινουμένου μεταβάλλοντος μεταβάλλει τὸ εἶναι. εἰ γὰρ ἐκ κινήσεως παραγόμενον ἀμετάβλητον αὐτὸ μένοι, κρεῖττον ἔσται τῆς ὑποστησάσης αἰτίας. ἀλλ' ἀδύνατον. οὐκ ἄρα ἀμετάβλητον ἔσται.

Μεταβάλλον ἄρα, καὶ κινήσεται κατ' οὐσίαν, τὴν ὑποστήσασαν αὐτὸ κίνησιν μιμούμενον.

(1) A. *Πᾶν ἄρα*. Haec et sequentia hujus sectionis in hoc cod. conficiunt sect. *οζ*.

(2) Fortasse *καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ τ. γ. π.* vertendum: »et *ipsa* mensuram generationi praebet« ut *αὐτὸ* referatur ad *τὸ κυρίως αἴτιον*.

(3) A. *οη*. Proxime tenendus verborum *movendi et non movendi* usus in causarum significatione proprius. Stobaeus in Eclogg. I. 14 p. 338 Heer. *οἱ Στωϊκοὶ τὸ πρῶτον αἴτιον ἀκίνητον ἀπεφήναντο* cf. Plutarch de placit. philoss. I. 11 p. 27 sq. Beckii. Diogen. Laert. VII. 104 in Zenone; Cic. de Finib. II. 10. Plotinus p. 229. D. E. *οἱ δὲ — διὰ πάντων φοιτάσασαν αἰτίαν, καὶ ταύτην μόνον οὐ* (leg. *οὐ μόνον*) *κινοῦσαν ἀλλὰ καὶ ποιοῦσαν ἕκαστα λέγοντες*. Vid. ibid. sqq.

ctionis mensuras ipsi facienti *suppeditat:* sed eas sibi ipsi separatim determinare non potest. Omnis igitur causa, quae proprie *causa dicitur*, si modo etiam perfectior est eo, quod ab ipsa *manat*, *i. e. suo causato*, et ipsam mensuram generationi praebet, et ex instrumentis et elementis et denique ex omnibus, quae adjuvantes causae vocantur, est exempta.

LXXVI.

Omne quidem, quod ab immobili causa manat, immutabilem habet essentiam (substantiam). Omne vero, quod a mobili *causa manat*, *essentiam habet* mutabilem. Si enim illud, quod *aliquid* facit, est prorsus immobile, non per motum, sed per ipsum Esse producit ipsum secundum ex se ipso. Si vero *detur* hoc, cum suo ipsius Esse concurrens habet ipsum *secundum* a se *manans*. Si vero *concedatur* hoc, donec erit, producet. Semper autem est, semper igitur constituit id, quod *est* post ipsum. Quamobrem etiam hoc illinc semper manat, et semper cum ipso illius Semper, *quod est* per actionem, conjungit suam vim per progressum semper. Quod si vero ipsa causa movetur, et id, quod ab ea fit, erit mutabile propter (secundum) essentiam. Cui enim *est* ipsum Esse per motum, hoc eo, quod movetur, mutato mutat ipsum Esse. Si enim id, quod a motu *vel per motum* producitur, immutabile (ipsum) maneat, praestantius erit ipsa causa, quae constituerit *ipsum.* Sed *hoc est* impossibile. Non igitur erit immutabile.

Mutabile igitur *erit*, et movebitur propter (secundum) *suam* essentiam, imitans illum motum, qui constituit ipsum.

(4) In cod. A. desunt omnia inde ab *εἰ δὲ τοῦτο* usque ad *ἀπ' αὐτοῦ*: propter *εἰ δὲ τοῦτο*, quod bis incipit propositionem, et similia: *ἀφ' ἑαυτοῦ* et *ἀπ' αὐτοῦ* oculo librarii aberante.

(5) Ita A. Edit. *παράγῃ*, male. Schw. Et indicativum in versione expressit Ae. Portus. Quapropter recepimus lectionem Argentorat.

οζ΄.[1]

Πᾶν τὸ δυνάμει ὂν ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος· ὃ[2] τοῦτο δυνάμει ἐστὶν, εἰς τὸ ἐνεργείᾳ[3] πρόεισι· τὸ μὲν πῃ δυνάμει ἐκ τοῦ πῃ κατ' ἐνέργειαν, ᾗ αὐτὸ δυνάμει.

Τὸ δὲ πάντα δυνάμει ὂν[4] ἐκ τοῦ πάντα κατ' ἐνέργειαν ὄντος. αὐτὸ μὲν γὰρ ἑαυτὸ δυνάμει προάγειν εἰς ἐνέργειαν οὐ πέφυκεν, ἀτελὲς ὄν. εἰ γὰρ ἀτελὲς αἴτιον ἑαυτῷ γίνοιτο τοῦ τέλους καὶ[5] κατ' ἐνέργειαν, τὸ αἴτιον ἔσται τοῦ[6] ἀπ' αὐτοῦ γεγονότος ἀτελέστερον. οὐκ ἄρα τὸ δυνάμει, ᾗ δυνάμει, ἑαυτῷ τοῦ κατ' ἐνέργειαν αἴτιον. ἔσται γάρ[7], ᾗ ἀτελὲς, τοῦ τέλους αἴτιον, εἴπερ τὸ δυνάμει πᾶν, ᾗ δυνάμει, ἀτελὲς, τὸ δὲ ἐνεργείᾳ τέλειον. εἰ ἄρα ἔσται τὸ δυνάμει κατ' ἐνέργειαν, ἀπ' ἄλλου τινὸς ἕξει τὸ τέλος[8], καὶ ἤτοι καὶ αὐτὸ δυνάμει.

Ἀλλ' ἔσται καὶ οὕτω[9] πάλιν ἀτελὲς τοῦ τελείου γεννητικόν. ἢ ἐνεργείᾳ, καὶ ἤτοι ἄλλο τι, ἢ τοῦτο, ὃ δυνάμει τὸ κατ' ἐνέργειαν γιγνόμενον ἦν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλο τι ἐνεργείᾳ ὂν ποιεῖ, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα ποιοῦν, οὐ τὸ δυνάμει τὸ ἐν θατέρῳ ποιήσειεν ἐνεργείᾳ, οὐδὲ τοῦτο τοίνυν[10] ἔσται κατ' ἐνέργειαν, εἴπερ μὴ, ᾗ δυνάμει ἐστὶ, ταύτῃ γίνοιτο. Λείπεται ἄρα, ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος, ὃ δυνάμει τί ἐστιν, εἰς τὸ ἐνεργείᾳ μεταβάλλειν.

οη΄.[11]

Πᾶσα δύναμις ἢ τελεία[12] ἐστὶν, ἢ ἀτελής. Ἡ μὲν γὰρ τῆς ἐνεργείας οἰστικὴ τελεία δύναμις. Καὶ γὰρ ἄλλα ποιεῖ

(1) A. οθ. Sequentibus adhibe locum classicum Aristotelis in Metaphysicis VIII. cap 5. sqq. p. 146 sqq. Sylburg. et Plotini librum: *περὶ τοῦ ὃ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ* p. 172 sqq. Huc etiam facit decretum ipsius Procli in Platon. Theolog. II. 4. p. 101 extrem. *πᾶσα γὰρ ἐνέργεια δυνάμεώς ἐστιν ἔκγονος.*

(2) A. *ὄντος, ὅ.* (3) A. *εἰς τὸ ἐνεργείᾳ*, recte, ut extr. cap. Schw. Ego recepi. Edit. *εἰς τὸ ἐνεργεῖν.* (4) *ὂν* Proclo reddidi ex cod. A. (5) Desunt in cod. A. verba *τοῦ τέλους καί.*

(6) A. *αἴτιον ἄρα τοῦ.* (7) A. *αἴτιον. ἄρα γάρ.*

(8) A. *τὸ τέλειον.* (9) Ita A. Ab editione abest *καί.*

(10) Ita cod. A. Edit. *νῦν.* (11) *π.*

(12) Restitui lectionem codicis A. quam praeceperat quodammodo Portus vertens: »vel finis est *et perfecta.*« Nam in editione est: *ἢ τέλος ἐστίν.*

LXXVII.

Omne, quod est potentiâ *sive potestate vel facultate*, ab eo *manat*, quod est actu. Quod *autem* est potentâ, illud ad ipsum, quod actu est, progreditur. Illud quidem, quod aliquo modo potentiâ *existit*, *manat* ab eo, quod aliquo modo *existit* actu, quatenus *est illud* ipsum potentiâ.

Quod vero potentia est omnia, *manat* ab eo, quod actu est omnia. Ipsum enim se ipsum potentia in actum producere non solet naturaliter, quia est imperfectum. Si enim causa, quae est imperfecta, sibi ipsi esset *causa sui* finis, et actu *talis esset*, ipsa causa esset imperfectior eo, quod ab ipsa factum est, *i. e. suo causato.* Non igitur quod *est* potentiâ, quatenus *est* potentiâ, sibi ipsi *est* causa illius, quod est actu. Erit enim, quatenus *est* imperfectum, ipsius finis causa; si quidem omne, quod *est* potentiâ, quatenus *est* potentiâ, *est* imperfectum, quod vero *est* actu, *est* perfectum. Si igitur id, quod *est* potentiâ, sit actu, ab aliquo alio *suum* finem habebit; et profecto vel *illud* ipsum *erit* potentiâ.

Sed ita quoque rursus id, quod est imperfectum, perfecti generandi vim habebit, *id generabit*, *quod est perfectum.* Vel *erit* actu, et vel aliquid aliud *erit*, vel *erit illud* ipsum, quod potentiâ erat id, quod actu fit *et est.* Sed si quidem aliquid aliud, quod est actu, facit *aliquid* propter (secundum) suam proprietatem *id* faciens, neque potentiâ faciet id, quod in altero est actu, neque hoc *ipsum* nunc (igitur) erit actu, si non, *nisi*, quatenus est potentiâ, eatenus sit. Restat igitur, ex eo, quod est actu, *illud*, quod potentiâ aliquid est, in id mutari, quod *existit* actu.

LXXVIII.

Omnis facultas vel perfecta est vel imperfecta. Nam illa quidem actionis ferax *et productrix* facultas *est* perfecta. Et enim alia facit perfecta per suos actus *et per*

τέλεια διὰ τῶν ἑαυτῆς [1] ἐνεργειῶν. τὸ δὲ τελειωτικὸν ἄλλων, μειζόνως [2], ὡς αὐτοτελειότερον· ἡ δὲ ἄλλου του δεομένη τοῦ κατ' ἐνέργειαν προϋπάρχοντος, καθ' ἣν δυνάμει τι ἐστιν, ἀτελής. Δεῖ γὰρ τοῦ τέλους [3] ἐν ἄλλῳ ὄντος, ἵνα μετασχοῦσα ἐκείνου τελεία γένηται. καθ' αὑτὴν ἄρα ἀτελής ἐστιν ἡ τοιαύτη δύναμις. ὥστε τελεία μὲν ἡ τοῦ κατ' ἐνέργειαν δύναμις [4] ἐνεργείας οὖσα γόνιμος [5], ἀτελὴς δὲ ἡ τοῦ δυνάμει παρ' ἐκείνου κτωμένη τὸ τέλειον.

οθ'. [6]

Πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τῆς διττῆς γίνεται δυνάμεως. καὶ γὰρ αὐτὸ δεῖ ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ δύναμιν ἀτελῆ ἔχειν. Καὶ τὸ ποιοῦν κατ' ἐνέργειαν, ὅτου δυνάμει ἐστὶν [7] ὑπάρχον, δύναμιν προειληφέναι τελείαν· πᾶσα γὰρ ἐνέργεια ἐκ δυνάμεως τῆς ἐνούσης [8] πρόεισιν· εἴτε γὰρ τὸ ποιοῦν μὴ ἔχοι δύναμιν, πῶς ἐνεργήσῃ καὶ ποιήσῃ εἰς ἄλλο; εἴτε τὸ γινόμενον μὴ ἔχοι τὴν καθ' ἐπιτηδειότητα δύναμιν, πῶς ἂν γένοιτο· τὸ γὰρ ποιοῦν εἰς τὸ παθεῖν δυνάμενον ποιεῖ πᾶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ τυχὸν, καὶ ὃ μὴ πέφυκεν ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν.

π'. [9]

Πᾶν σῶμα πάσχειν καθ' [10] αὑτὸ πέφυκε· πᾶν δὲ ἀσώ-

(1) A. ἑαυτοῦ.
(2) A. μειζόνων.
(3) A. δεῖται γὰρ τοῦ τελείου.
(4) A. non habet verba ὥστε — δύναμις.
(5) A. οὖσα δύναμις γόνιμος.
(6) A. πα. In Ed. mox post ἐκ τῆς asteriscus est, ad quem in margine ponitur scholion. διττὴν δύναμιν λέγει τὴν δραστικὴν τοῦ δρῶντος αἰτίαν καὶ τὴν κατ' ἐπιτηδειότητα τοῦ πάσχοντος. Portus: »Duplicem facultatem dicit, et actricem agentis causam, et illam quae propter patientis aptitudinem [ad patiendum, est.]« Cod A. in contextu habet γιγνόμενον ἐκ τῆς γίγνεται, male omisso διττῆς.
(7) Lacunam explevi ex A. Editio ita habebat: ἀτελῆ ἔχειν *** δυνάμει ἐστ. ὑπ. Ad verbum προειληφέναι intelligendum est δεῖ ex antecedentibus. Proxime εἴτε γὰρ — et εἴτε τὸ, quae membra in editione spatio majore disjuncta erant, rursus conjunxi.
(8) A. προϊούσης.
(9) A. πβ. Ceterum consule de his placitis Aristotelis Metaphysicc. II. 4. p. 42 sqp. IV. 2. p. 71 sq. de generatione et corrupt.

suas actiones. Quod vero *rerum* aliarum perficiendarum facultate praeditum est, *illud multo* magis (majorem in modum) *perfectum est*, ut *illud* quod per se perfectius est. Illa vero *facultas*, quae indiget aliquo alio, quod actu praeexistat, propter (secundum) quam aliquid est potentiâ, *est* imperfecta. Indiget enim illo fine, qui est in alio, ut illius facta particeps, perfecta fiat. Per se igitur imperfecta est hujusmodi facultas. Quare perfecta quidem *est* illa facultas rei, quae actu est, quod sit actus *vel actionis* ferax: illa vero *facultas*, quae perfectionem habet illius, quod potentiâ *manat* ab illo *fine, qui est in alio, est* imperfecta.

LXXIX.

Omne, quod fit, ex duplici facultate fit. Etenim ipsum oportet aptum esse *ad naturam suscipiendam, quam est habiturum*, et imperfectam facultatem habere. Et quod facit actu, cujuscunque facultate est existens, facultatem ante sumsisse (*oportet*) perfectam. Omnis enim actio ab insita facultate progreditur. Sive enim id, quod facit *aliquid*, non habet *insitam ejus faciendi* facultatem, quomodo aget, et faciet, *quomodo suam actionem et effectionem exeret* in aliud? sive id, quod fit, non habet facultatem *insitam* per aptitudinem, *per quam fit, ut aptum sit ad recipiendam illam qualitatem et naturae conditionem, quam est habiturum*, quomodo fiet? Quod enim facit *ac agit*, facit *et agit* in omne, *suam vim exerit in illud omne*, quod pati potest, non autem in quodvis (fortuitum quidlibet), et *in illud*, quod ab ipso naturaliter pati non solet.

LXXX.

Omne corpus pati per se naturaliter solet. Omne

I. 2. p. 7 sq. I. 5. p. 15 sq. de anima II. 1. p. 22 sq. Sylb. Plotinum p. 162. p. 185 sq. p. 456. Porphyrii Sententt. cap. XIX—XXIX p. 225 — 230. Proclus in Theolog Platon. II. 12 p. 33 — 36. Plura congessit Wyttenbachius ad Platon. Phaedon. p. 195—198.

(10) Ed. *κατ'*.

ματον ποιεῖν. Τὸ μὲν ἐνδρανὲς [1] ὂν καθ' αὑτό· τὸ δὲ ἐμπαθές [2]. πάσχει δὲ καὶ τὸ ἀσώματον διὰ τὴν πρὸς σῶμα κοινωνίαν. ὡς δύναται, ποιεῖ καὶ τὰ σώματα διὰ τὴν τῶν ἀσωμάτων μετουσίαν.

Τὸ μὲν γὰρ σῶμα, ᾗ σῶμα, [3] διαιρετόν ἐστι μόνον, καὶ ταύτῃ παθητὸν [4], πάντῃ ὂν μεριστὸν, καὶ πάντῃ εἰς ἄπειρον. τὸ δὲ ἀσώματον, ἁπλοῦν ὂν, ἀπαθές ἐστιν. οὔτε γὰρ διαιρεῖσθαι δύναται τὸ ἀμερὲς, οὔτε ἀλλοιοῦσθαι τὸ μὴ σύνθετον.

Ἢ οὖν οὐδὲν ἔσται ποιητικὸν, ἢ τὸ ἀσώματον, εἴπερ τὸ σῶμα, καθὸ σῶμα, οὐ ποιεῖ, πρὸς τὸ διαιρεῖσθαι μόνον, καὶ πάσχειν ἐκκείμενον [5].

Ἐπεὶ καὶ πᾶν τὸ ποιοῦν δύναμιν ἔχει ποιητικήν· ὥςτε οὐ καθὸ σῶμα ποιήσει, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ποιεῖν ἐν αὑτῷ δύναμιν· ἄποιον δὲ, καὶ ἀδύναμον [6] τὸ σῶμα καθ' αὑτό. μεθέξει ἄρα δυνάμεως ποιεῖ, ὅταν ποιῇ. καὶ μὴν καὶ τὰ ἀσώματα παθῶν μετέχει, ἐν σώμασι γενόμενα, συνδιαιρούμενα σώμασι, καὶ ἀπολαύοντα τῆς [7] μεριστῆς ἐκείνων φύσεως, ἀμερῆ ὄντα κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν.

πα΄. [8]

Πᾶν τὸ χωριστῶς μετεχόμενον, διά τινος ἀχωρίστου δυνάμεως, ἣν ἐνδίδωσι, τῷ μετέχοντι πάρεστιν. εἰ γὰρ καὶ αὐτὸ

(1) A. *ἐνδρανὲς*, bene, neque opus erat eo, quod in ora cod. A. est, *ἴσ. ἀδρανές*. Schw. Ego secutus sum codicem A. Edit: *ἀδρανὲς — ἀπαθὲς*, Portus: »Nam alterum quidem est infirmum per se, alterum vero passionis expers *est nec ullo modo pati potest.*« Ceterum *ἐνδρανὴς* a Suida I. p. 739 explicatur: *πρακτικός*, quod repetit Zonaras p. 715. De *ἀδρανὴς* cf. supra cap. VII. et Annot. nostr. ad Procl. in Alcib. cap. 58 p. 164.

(2) Edit *ἀπαθὲς*. (3) A. omittit verba *ᾗ σῶμα*.

(4) A. *παθητόν ἐστι*.

(5) H. l. est *obnoxium*. Ad hujus verbi vim intelligendam cf. tantummodo hos binos locos: Plutarch. Compar. Lycurgi et Numae cap. I. p. 136 ed. Coraii et Theodoret. Vol. III. p. 731 Schulz. *ἐκκείμενον εἰς ἀπάτην* de homine credulo.

(6) A. *ἀδύνατον*. *Ἄποιον*, si sanum est, hactenus annotandum in Lexicis, quoniam ea hanc vocis potestatem: *iners*, ignorant. Alibi enim *ἄποιος* est qualitatis expers. Plutarch. de Isid. p. 369 p. 511 Wytt. *οὔτε ἀποίου δημιουργὸν ὕλης*. cf. Hemsterh. ad Hesych. I. p. 463 sq. et annot. nostr. ad Plotin. de pulcrit. p. 195. adde Stob. Eclogg. I. 12. 3. p. 318. Heer.

(7) Ed. *τῖς*. Sed A. recte *τῆς*. (8) A. *πγ*.

vero incorporeum facere *vel agere solet.* Siquidem alterum efficax est per se: alterum passioni (perturbationi) obnoxium. Patitur tamen et ipsum incorporeum propter communionem, quam habet cum corpore. Ut *tamen* possunt, faciunt, *agunt*, et ipsa corpora propter incorporeorum participationem, *quod corpora cum incorporeis communionem habent.*

Corpus enim, quatenus *est* corpus, dividuum est tantum et eatenus *est* patibile, *quatenus* omnino est dividuum (*quasi dicas:* partibile) et *quatenus* omnino *progreditur* in infinitum. Ipsum vero incorporeum, quoniam simplex est, passionis expers est, *neque quidquam pati potest.* Neque enim dividi potest id, quod est partium expers *et individuum*, neque alterari (immutari) *potest* illud, quod non est compositum.

Vel igitur nihil erit *rerum aliarum* efficiens, *nihil res alias efficere poterit*, vel ipsum incorporeum *hoc praestabit*, si quidem ipsum corpus, quatenus *est* corpus, non facit, *non agit*, quoniam ad dividendum tantum, et patiendum est expositum, *quoniam ea est corporis natura*, *ut tantum dividi patique possit*, *quum corpus est per se.*

Quïa et omne, quod facit *et agit*, facultatem habet *rerum* effectricem; quare *corpus*, non quatenus *est* corpus, faciet *et aget*, sed propter ipsam faciendi facultatem *insitam* in ipso. Ipsum enim corpus per se actionis et facultatis est expers. Per communionem igitur (facultatis) facit, quum facit. Quinetiam ea, quae sunt incorporea, passiones *et affectiones varias* participant, quum sunt in corporibus, quia cum ipsis corporibus dividuntur, et illorum dividua natura fruuntur, cum individua sunt secundum suam essentiam.

LXXXI.

Omne, quod separatim *et dividue* participatur, per aliquam inseparabilem *et individuam* facultatem, quam indit *ac inserit*, ipsi participanti adest. Si enim et ipsum sepa-

χωριστὸν ὑπάρχει τοῦ μετέχοντος καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ, ὡς τὴν [1] ὑπόστασιν ἐν αὐτῷ κεκτημένον [2]· δεῖ δή τινος αὐτοῖς μεσότητος, συνεχούσης θάτερον πρὸς θάτερον, ὁμοιοτέρας τῷ μετεχομένῳ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τῷ μετέχοντι οὔσης.

Εἰ γὰρ ἐκεῖνο χωριστόν ἐστι, πῶς τοῦτο μετέχει, μήτε αὐτὸ ἐκεῖνο ἔχον, μήτε ἄλλο ἀπ' αὐτοῦ; Δύναμις ἄρα καὶ ἔλλαμψις, ἀπ' ἐκείνου [3] εἰς τὸ μετέχον προελθοῦσα, συνάψει ἄμφω, καὶ τὸ μὲν [4] ἔσται, δι' οὗ ἡ μέθεξις, τὸ δὲ μετεχόμενον, τὸ δὲ μετέχον.

πβ'. [5]

Πᾶν ἀσώματον, πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ὂν [6], ὑπ' ἄλλων μετεχόμενον, χωριστῶς μετέχεται· εἰ γὰρ ἀχωρίστως, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ οὐκ ἔσται χωριστὴ τοῦ μετέχοντος, ὥςπερ οὐδὲ ἡ οὐσία. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐπιστρέψει πρὸς ἑαυτό. Ἐπιστρέψαν γὰρ ἔσται τοῦ μετέχοντος χωρὶς, ἄλλου ὄντος τὸ [7] αὐτὸ ἄλλο ὄν· εἰ ἄρα δύναται πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν, χωριστῶς μετέχεται, ὅταν μετέχηται ὑπ' ἄλλων.

πγ'. [8]

Πᾶν τὸ ἑαυτοῦ γνωστικὸν, πρὸς ἑαυτὸ πάντῃ ἐπιστρεπτικόν ἐστιν· ὅτι μὲν γὰρ τῇ ἐνεργείᾳ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει, γινῶσκον ἑαυτὸ, δῆλον· ἓν γάρ ἐστι τὸ γινῶσκον, καὶ τὸ γινωσκόμενον [9]. Καὶ ἡ γνῶσις ἑαυτοῦ [10] πρὸς ἑαυτὸ ὡς γνωστόν. ὡς μὲν γινώσκοντος [11], ἐνέργειά τις οὖσα. Αὐτοῦ δὲ πρὸς

(1) In Ed. est h. l. asteriscus et in marg. scholion τὴν ἄλογον λέγει ψυχήν. »Rationis expertem animam dicit« Portus.

(2) A. κεκτημέν$\overset{\text{ην}}{\text{αν}}$ (sic).

(3) A. ἀπ' ἐκείνου καὶ ἔλλαμψις.

(4) Ita A. In Edit. deest καί.

(5) A. πδ. (6) Abest ὂν a cod. A.

(7) Abest τὸ a cod. A. Non male.

(8) Perperam repetitus est in cod. A. numerus πδ. Mox ibid. recte γνωστικὸν, cum in Ed. sit γενωστικόν. Itaque correxi.

(9) Ita A. Edit: καὶ γινωσκόμενον.

(10) A. αὐτοῦ. (11) A. ὡς μὴ $\overset{\text{οι}}{\text{γινώσκοντο}}$ (sic).

rabile est ab ipso participante et non est in illo, ut id, quod hypostasin in se ipso possidet *et continet*, opus est igitur ipsis aliqua medietate, quae contineat alterum cum altero *conjunctum*, et sit similior ei, quod participatur, et quae sit in ipso participante.

Si enim illud est separabile, quomodo hoc participat, cum nec ipsum illud habeat, nec illud ab ipso *manans?* Facultas igitur et illuminatio, ab illo in ipsum participans progressa, conjunget ambo. Et unum quidem erit *illud*, per quod *fit* ipsa participatio *et communicatio*, alterum vero id, quod participatur, tertium vero ipsum participans.

LXXXII.

Omne incorporeum, cum ad se ipsum revertendi facultate praeditum sit, quum ab aliis participatur, separabiliter *atque dividue* participatur. Si enim inseparabiliter *et individue participaretur*, ipsius actio non esset separabilis *atque dividua* ab ipso participante, quemadmodum ne ipsa quidem essentia. Si vero *detur* hoc, *ipsum incorporeum* non revertetur ad se ipsum. Nam si revertatur, erit separatim, *erit separatum* ab ipso participante, et idem erit aliud *ac diversum* ab eo, quod est aliud *et diversum*. Si igitur potest ad se ipsum reverti, separabiliter participatur, quum ab aliis participatur.

LXXXIII.

Omne, quod sui ipsius cognoscendi facultatem habet, ad se ipsum omnino revertendi facultate praeditum est. Quod enim ipso actu ad se ipsum revertatur, se ipsum cognoscens, perspicuum *est*. Quod enim cognoscit, et quod cognoscitur, est unum. Et ipsa sui ipsius cognitio ad se ipsam *revertitur*, ut id, quod est cognitum *atque notum*; quatenus quidem *ipsa cognitio est* cognoscentis, *ad se ipsam revertitur*, quoniam est actio quaedam.

αὐτό[1], διότι ἑαυτοῦ γνωστικόν ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ τῇ οὐσίᾳ, εἰ τῇ ἐνεργείᾳ[2], δέδεικται. πᾶν γὰρ τὸ τῷ ἐνεργεῖν[3] πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ οὐσίαν ἔχει πρὸς ἑαυτὴν συννεύουσαν, καὶ ἐν ἑαυτῇ[4] οὖσαν.

πδ΄.[5]

Πᾶν τὸ ἀεὶ ὂν ἀπειροδύναμόν[6] ἐστιν. εἰ γὰρ ἀνέκλειπτός ἐστιν αὐτῆς ἡ ὑπόστασις καὶ ἡ δύναμις, καθ' ἣν ἐστιν, ὅ ἐστι καὶ εἶναι δύναται, ἄπειρός ἐστι. Πεπερασμένη γὰρ οὖσα ἡ κατὰ[7] τὸ εἶναι δύναμις, ἀπολίποι ἄν ποτε· ἀπολιποῦσα δὲ, καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἔχοντος αὐτὴν ἀπολίποι καὶ οὐκέτ' ἂν ἀεὶ ὂν ὑπάρχοι. Δεῖ ἄρα τὴν τοῦ ὄντος ἀεὶ δύναμιν τὴν συνέχουσαν αὐτὸ κατὰ τὴν οὐσίαν ἄπειρον εἶναι.

πε΄.

Πᾶν τὸ ἀεὶ γινόμενον ἄπειρον τοῦ γίνεσθαι δύναμιν ἔχει· εἰ γαρ ἀεὶ γίνεται, ἀνέκλειπτός ἐστιν ἡ τῆς γενέσεως ἐν αὐτῷ δύναμις. πεπερασμένη γὰρ οὖσα ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ παύσεται· παυσαμένης δὲ τῆς τοῦ γίνεσθαι δυνάμεως παύσαιτο ἂν καὶ τὸ[8] γινόμενον, τὸ κατ' αὐτὴν γινόμενον, καὶ οὐκετ' ἂν ἀεὶ γινόμενον εἴη. Ἀλλὰ μὴν ἀεὶ ὑπόκειται γινόμενον. ἄπειρον ἄρα ἔχει τὴν τοῦ γίνεσθαι δύναμιν.

πς΄.

Πᾶν τὸ ὄντως ὂν τῷ ὄντι ἄπειρόν ἐστιν, οὔτε κατὰ τὸ

(1) A. ἑαυτοῦ δὲ πρὸς ἑαυτό. (2) A. τὴν οὐσίαν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ.

(3) Ita A. Edit: πᾶν γὰρ τῷ ἐνεργ.

(4) A. ἐν αὐτῇ. Proxime ad συννεύουσαν cf. Plotin. p. 352 F. ubi ex codicibus legendum σύννευσις pro σύνεσις.

(5) A. πε.

(6) Adde Lexicis. Usurpat etiam Porphyrius ap. Stob. in Eclogg. I. 52. 19. p. 822 Heer. Ἀπειροδύναμος γὰρ ἡ τῆς ψυχῆς φύσις. Dionys. Areopag. de divv. nomm. VIII. 3. p. 622 Αὕτη ἡ ἀπειροδύναμος τοῦ θεοῦ διάδοσις εἰς πάντα τὰ ὄντα χωρεῖ.

(7) Inde a verbis ἡ κατὰ usque ad πεπερασμένη γὰρ οὖσα in Sect. πε. errore scribae omissa sunt omnia in cod. A.

(8) Edit. non habet καί. Adjeci ex cod. A. In eo cod. τὸ ante κατ' abest. Non male.

Ipsius vero *cognitio revertitur* ad ipsum, quoniam *hoc* sui ipsius cognoscendi facultate praeditum est; verum quod et per ipsam essentiam *hoc fiat*, si per actionem *fiat*, *jam* demonstratum est. Omne enim, *quod ad se ipsum revertitur* per ipsam actionem, ad se ipsum revertendi facultate praeditum *est* et essentiam habet, quae ad se ipsam vergit *et spectat*, et in se ipsa est.

LXXXIV.

Omne, quod semper est, infinita potentia praeditum est. Si enim nunquam deficiens est ipsius hypostasis et facultas, per quam est *illud*, quod est et esse potest, est infinita. Si enim illa facultas, quae propter ipsum esse est *talis*, *qualis est*, finita esset, deficeret aliquando, si vero deficeret, et ipsum esse illius, quod ipsam haberet, deficeret, et non amplius esset semper existens. Oportet igitur illam facultatem, quae est ejus, quod semper est, et quae continet ipsum, secundum suam essentiam infinitam esse.

LXXXV.

Omne, quod semper fit, infinitam ipsius fieri potestatem habet. Si enim semper fit, nunquam deficiens est ipsa generationis *et ortus* in ipso potestas. Nam si sit finita, in infinito tempore sedabitur (cessabit), *et propter infinitum tempus desinet esse finita.* Sedata vero *et cessante* ipsa ipsius Fieri potestate, sedabitur *atque fieri desinet* etiam *id*, quod fit id, quod propter ipsam *potestatem* fit, et non amplius erit id, quod semper fit. Sed tamen proponitur ut id, quod semper fit. Infinitam igitur habet ipsius Fieri potestatem.

LXXXVI.

Omne, quod vere est, revera infinitum est, neque propter (secundum) multitudinem, neque propter (secun-

πλῆθος, οὔτε κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν δύναμιν μόνην [1].

Πᾶν μὲν γὰρ ἄπειρον ἢ ἐν ποσῷ ἐστιν, ἢ ἐν πηλίκῳ, ἢ ἐν δυνάμει. Τὸ δὲ ἀεὶ ὂν, ἄπειρον μὲν, ὡς ἄσβεστον ἔχον τὴν ζωὴν, καὶ τὴν ὕπαρξιν ἀνέκλειπτον, καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀνελάττωτον· οὔτε δὲ διὰ μέγεθός ἐστιν ἄπειρον· ἀμέγεθες γὰρ τὸ ὄντως ὂν αὐθυποστάτως ὄν. πᾶν γὰρ τὸ αὐθυποστάτως [2] ὂν ἀμερές ἐστι καὶ ἁπλοῦν.

Οὔτε διὰ πλῆθος· ἑνοειδέστατον γὰρ, ἅτε ἐγγυτάτω τοῦ ἑνὸς τεταγμένον, καὶ τῷ ἑνὶ συγγενέστατον. ἀλλὰ κατὰ [3] δύναμιν ἄπειρον ἐκεῖνο. διὸ κατὰ ταὐτὸν ἀμερὲς ἐκεῖνο καὶ ἄπειρον [4]. καὶ ὅσῳ δὴ μᾶλλον ἓν καὶ μᾶλλον ἀμερὲς, τοσούτῳ [5] καὶ ἄπειρον μᾶλλον. ἡ γὰρ μεριζομένη δύναμις ἀσθενὴς ἤδη καὶ πεπερασμένη, καὶ αἵγε πάντη μερισταὶ δυνάμεις πεπερασμέναι πάντως [6] εἰσίν. αἱ γὰρ ἔσχαται καὶποῤῥωτάτω τοῦ ἑνὸς, διὰ τὸν μερισμὸν, πεπερασμέναι πώς εἰσιν.

Αἱ δὲ πρῶται, διὰ τὴν ἀμέρειαν [7], ἄπειροι. ὁ μὲν γὰρ μερισμὸς διαφορεῖ καὶ ἐκλύει τὴν ἑκάστου δύναμιν. Ἡ δὲ ἀμέρεια σφίγγουσα καὶ συσπειρῶσα [8] ἀνέκλειπτον αὐτὴν καὶ ἀνελάττωτον ἐν [9] ἑαυτῇ συνέχει.

(1) Turbatum esse hunc locum arguit comparatio vulgatae et codicis A. Neuter tamen textus veram manum Procli praestat: uterque ad eam restituendam facit. In edit. absolvitur caput 85 in verbis: καὶ οὐκέτ' ἂν ἀεὶ γινόμενον εἴη. in cod. A. novum caput demum incipit in verbis, quae infra leguntur: Πᾶν μὲν γὰρ ἄπειρον. Neutrum bene. Quapropter ego capitis 85 finem posui in verbis: τὴν τοῦ γίνεσθαι δύναμιν. Deinde in edit. legebatur: ἐὰν τὸ ὄντως ὂν ἄπειρόν ἐστιν. Soloece. In cod. A: πᾶν τὸ ὂν τῷ ὄντι. Ego dedi. πᾶν τὸ ὄντως ὂν τῷ ὄντι. Quam lectionem vel sequentia confirmant. Denique in codice A. ἀλλὰ κατὰ δύναμιν μόνην, omisso articulo τήν.

(2) Tenendum hoc adverbium. Ceterum cf. quae de adjectivo monuimus ad cap. 40.

(3) Ita A. Edit. κατὰ τὴν δύναμιν. Sed reliqua membra non habent articulum. (4) A. διὸ καὶ ταὐτὸν ἐκεῖ, ἀμερὲς καὶ ἄπειρον.

(5) A. οὕτω. (6) A. πῶς.

(7) Ita etiam cod. A. In Porphyrii vita Plotini cap. VII. p. 104 Fabric. vulgata ita: ἀπὸ τῆς ἀμερίας ἢ τῆς ἀμελείας unus ex codd. a me adhibitis ἀπὸ τῆς ἀμερείας. Quid Lucas Holstenius eo in loco conjecerit, de eo videbimus alias.

(8) A. καὶ οὐ πείρουσα. Edit. συςπείρουσα aliquanto melius. Sed quod exhibui poscunt apposita. Plato Symposio p. 206. D.

dum) magnitudinem, sed propter (secundum) solam potestatem (potentiam).

Nam omne infinitum vel in *multitudinis numerique* quantitate est, vel in *rerum* magnitudine, vel in potestate. Quod vero semper est, infinitum quidem *est*, ut id, quod habet inextinctam *atque perpetuam* vitam, et essentiam (substantiam) nunquam deficientem, et actionem non imminutam; neque vero propter magnitudinem est infinitum; quod enim vere est, magnitudinis expers *est*, quia per naturam per se subsistentem est. Omne enim, quod per naturam per se subsistentem est, est partium expers, *et individuum*, et simplex.

Neque propter multitudinem; uni simillimum enim *est*, utpote quod collocatum est proxime ipsum Unum, et quod est ipsi Uni cognatione conjunctissimum. Sed illud *est* infinitum propter ipsam potestatem. Quamobrem propter idem, *i. e. propter eandem causam*, illud *est* partium expers et infinitum. Et quo magis *est* Unum et magis partium expers *et magis individuum*, eo magis etiam *est* infinitum. Potestas enim, quae partitur *et in partes dividitur*, infirma jam *est* et finita, et ipsae potestates omnino partitae *atque dividuae* sunt omnino finitae. Extremae enim et ab Uno remotissimae *potestates*, propter partitionem, finitae quodammodo sunt. . . .

Primae vero, propter expertem partitionis rationem, *quod partitionis sint expertes nec in partes dividantur*, *sunt* infinitae. Nam ipsa quidem partitio dissipat et dissolvit uniuscujusque *rei* potestatem *et vires*. Ipsa vero partitionis expers ratio *res ipsas* constringens et conspirans, *i. e. in spiras contrahens et colligens*, ipsam *rei cujusque potestatem* nunquam deficientem et non imminutam in se ipsa continet.

p. 435 Bekkeri — *συσπειρᾶται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται*, quem locum expressit Plotinus de pulcr. p. 51. p. 12 F. cf. Sturz. Lex. Xenoph. in *συσπειρᾶν*.

(9) Abest sequens ἐν a. cod. A.

Ἀλλὰ μὴν ἡ κατὰ μέγεθος ἀπειρία, καὶ ἡ κατὰ πλῆθος, στέρησίς ἐστι πάντῃ τῆς ἀμερείας καὶ ἀπόπτωσις. ἐγγυτάτω μὲν γὰρ [1] τοῦ ἀμεροῦς τὸ πεπερασμένον,ποῤῥωτάτω δὲ τὸ ἄπειρον, πάντῃ τοῦ ἑνὸς ἐκβεβηκός.

Οὐκ ἄρα τὸ κατὰ δύναμιν ἄπειρον ἐν ἀπείρῳ κατὰ πλῆθός ἐστιν [2] ἢ μέγεθος, εἴπερ ἡ μὲν ἄπειρος δύναμις τῇ ἀμερείᾳ σύνεστι· τὸ δὲ [3] πλήθει ἢ μεγέθει ἄπειρον ποῤῥωτάτω τοῦ ἀμεροῦς ἐστιν· εἰ οὖν τὸ ὂν μεγέθει ἦν ἢ πλήθει ἄπειρον, οὐκ ἂν ἀπειροδύναμον ἦν, ἀλλὰ μὴν ἀπειροδύναμόν ἐστιν, οὐκ ἄρα κατὰ πλῆθός ἐστιν ἢ μέγεθος [4].

πζʹ. [5]

Πᾶν μὲν τὸ αἰώνιον ὄν ἐστιν [6], οὐ πᾶν δὲ τὸ ὂν αἰώνιον. καὶ γὰρ τοῖς γεννητοῖς ὑπάρχει πως τοῦ ὄντος μέθεξις, καθ' ὅσον οὐκ ἔστι ταῦτα τὸ [7] μηδαμῶς ὄν. εἰ δὲ μή ἐστι τὸ γινόμενον οὐδαμῶς ὂν, ἔστι πως ὄν· Τὸ δὲ αἰώνιον οὐδαμῇ τοῖς γεννητοῖς ὑπάρχει, καὶ μάλισθ' ὅσα [8] μηδὲ τῆς κατὰ χρόνον τὸν ὅλον ἀϊδιότητος μετείληφεν. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ αἰώνιον ἀεί ἐστι.

Μετέχει γὰρ αἰῶνος, ὃς τὸ ἀεί τι [9] εἶναι δίδωσιν, ὑφ' ὧν ἂν μετέχηται. Τὸ ἄρα ὂν ὑπὸ πλειόνων μετέχεται, ἢ ὁ αἰών. ἐπέκεινα ἄρα τοῦ αἰῶνος τὸ ὄν [10]. οἷς μὲν γὰρ τοῦ αἰῶνος [11]. μέτεστι, καὶ τοῦ ὄντος· οἷς δὲ τοῦ ὄντος, οὐ πᾶσι καὶ αἰῶνος.

(1) Ita A. In Edit. non est μέν. (2) Ibid. abest ἐστιν. Fortasse ponendum post μέγεθος. (3) A. τῷ δέ.

(4) Si hujus disputationis fontes requiris, vide Platonis Phileb. p. 17. p. 143 sq. Bekker. p. 37 Stallbaum; praecipue p. 24. p. 158 Bekker.. p. 60 Stalb. (cf. hujus Prolegg. p. L. sqq.) Aristotelis Metaphysicc. X. 10. p. 189 sqq. Sylb. Plotin. p. 163 sqq. inprimis p. 168 sq. Porphyrii Sententt. cap. 33. p. 234, praecipue cap. 36. p. 243 sq. et cf. ipsum Proclum in Theol. Platon. II. 1. p. 87 IV. 31 sqq. p. 230 sqq.

(5) A. πη. (6) A. καὶ ὄν ἐστιν.

(7) Ita A. Edit. τοῖς. Sed illud jam conjecisse videtur Portus. Ad argumentum cf. Porphyrii Sententt. cap. 27 p. 229.

(8) A. μάλιστα ὅσα. (9) Abest τι a cod A. commode. Schw.

(10) Ita A. Ab edit. abest τό.

(11) Ita cod A. Edit: οἷς μὲν γὰρ αἰῶνος.

Sed tamen ipsa secundum magnitudinem et secundum multitudinem infinitas est omnino privatio illius rationis, quae partitionis est expers, et prolapsio *quaedam et casus atque qualitas aliunde cadens et manans.* Id enim, quod est finitum, proxime accedit ad illud, quod est partium expers, longissime vero distat id, quod est infinitum, quod prorsus ex Uno excesserit.

Non igitur illud, quod propter *suam* potestatem est infinitum, in infinito est propter (secundum) multitudinem vel magnitudinem, si quidem ipsa quidem infinita potestas cum ipsa partitionis experte ratione est *conjuncta.* Quod vero multitudine vel magnitudine *est* infinitum, est remotissimum ab eo, quod est partium expers. Si igitur illud, quod est, magnitudine vel multitudine esset infinitum, non esset infinita potestate praeditum. Atqui infinita potestate praeditum est, non igitur propter (secundum) multitudinem vel magnitudinem est *infinitum.*

LXXXVII.

Omne quidem aeternum est Ens: sed non omne Ens *est* aeternum. Et enim ipsis generatis *rebus* est quodammodo ipsius Entis communicatio, quatenus haec non sunt id, quod nullo modo est Ens. Si vero id, quod fit, non est ullo modo Ens, est aliquo modo Ens. Id vero, quod est aeternum, nullomodo *rebus* generatis inest (suppetit), et praecipue quaecunque ne illam quidem aeternitatem participant, quae versatur in universo *totoque* tempore. Verumtamen omne aeternum semper est.

Particeps enim est Aevi, quod ipsum semper aliquid esse dat *rebus illis*, a quibus participatur. Ipsum igitur Ens a pluribus participatur, quam ipsum Aevum. Ipsum igitur Ens est supra *vel ante* ipsum Aevum. Quaecumque enim participant Aevum, et ipsum Ens *eadem participant*; quae vero *participant* ipsum Ens, non etiam *illa* omnia *participant* ipsum Aevum.

πη′ [1]

Πᾶν τὸ ὄντως ὂν ἢ πρὸ αἰῶνός ἐστιν, ἢ ἐν τῷ αἰῶνι, ἢ μετέχον αἰῶνος. Ὅτι μὲν γὰρ ἔστι πρὸ αἰῶνος, δέδεικται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι. ὁ γὰρ αἰὼν τὸ ἀεὶ μετὰ τοῦ ὄντος ἔχει καὶ τὸ [2] μετέχον αἰῶνος. τὸ γὰρ αἰώνιον πᾶν μεθέξει καὶ τοῦ ἀεὶ καὶ τοῦ ὄντος. τοῦτο μὲν [3] κατὰ μέθεξιν ἄμφω ἔχει, καὶ τὸ ἀεὶ καὶ τὸ ὄν. ὁ δὲ αἰὼν τὸ μὲν ἀεὶ πρώτως, τὸ δὲ ὂν κατὰ μέθεξιν· τὸ δὲ ὂν αὐτὸ πρώτως [4] ὄν ἐστιν.

πθ′. [5]

Πᾶν τὸ ὄντως [6] ὂν ἐκ πέρατός ἐστι καὶ ἀπείρου. εἰ γὰρ ἀπειροδύναμόν ἐστι, δῆλον ὅτι ἄπειρόν ἐστι, καὶ ταύτῃ ἐκ τοῦ ἀπείρου ὑφέστηκεν. εἰ δὲ ἀμερὲς καὶ ἑνοειδὲς, ταύτῃ πέρατος μετείληφε. τὸ γὰρ ἑνὸς μετασχὸν πεπέρασται. ἀλλὰ μὴν ἀμερὲς ἅμα καὶ [7] ἀπειροδύναμόν ἐστιν. ἐκ πέρατος ἄρα ἐστὶ [8] καὶ ἀπείρου πᾶν τὸ ὄντως ὄν.

ϛ′. [9]

Πάντων τῶν ἐκ πέρατος καὶ ἀπειρίας ὑποστάντων προϋπάρχει καθ᾽ αὑτὰ [10] τὸ πρῶτον πέρας καὶ ἡ πρώτη ἀπειρία. Εἰ γὰρ τῶν τινος ὄντων τὰ ἐφ᾽ [11] ἑαυτῶν ὄντα προϋφέστηκεν, ὡς κοινὰ πάντων καὶ ἀρχηγικὰ αἴτια καὶ μὴ τινων, ἀλλὰ πάν-

(1) A. πθ. et pergit πᾶν τὸ ὄντως bene. In Edit. erat: πάντως τὸ ὄντως ὄν.
(2) Abest τὸ a cod. A.
(3) In editione inter αἰῶνος et τοῦτο μὲν est lacunae signum: ***. Ego lacunam explevi ex cod. A.
(4) A. πρῶτον. Malo quaerere quam decernere, an extrema ita sint accipienda: »Quod vero est ens ipsum, primo est ens.«
(5) A. ϛ.
(6) A. ὄντως recte, ut extr. capite. Schw. Ego restitui. In editione erat: πᾶν τὸ πρώτως ὄν.
(7) Ita cod. A. Editio ἀμερὲς ἄρα καί.
(8) Abest ἐστὶ a cod. A.
(9) A. ϛα.
(10) A. καθ᾽ αὑτό.
(11) Procli manum praestat et cod A. et Editio, sed diversis

LXXXVIII.

Omne, quod vere est Ens, vel ante Aevum est, vel in ipso Aevo, vel particeps est Aevi. Quod autem sit ante Aevum, demonstratum est. Quinetiam *est* in ipso Aevo. Nam ipsum Aevum habet ipsum semper cum ipso Ente, [*Dictus enim est αἰών, q. d. ἀεὶ ὤν, i. e. semper Ens, semper existens; praeterea habet*] et id, quod particeps est Aevi. Omne enim aeternum participabit et id, quod semper est, et ens. Hoc autem per communicationem ambo habet, *scilicet* et ipsum Semper et ipsum Ens. Ipsum vero Aevum *habet* ipsum quidem Semper primo, ipsum vero Ens per communicationem. Ipsum vero primo Ens est Ens.

LXXXIX.

Omne vere (verum) Ens ex fine et infinito est. Si enim infinita potestate praeditum est, perspicuum *est*, quod infinitum est, et hac de causa ex infinito constat. Si vero partium expers *est* et Uni simile, hac de causa particeps est finis. Quod enim particeps est Unius, *illud* est finitum. Atqui partium expers *est* et simul infinita potestate praeditum est. Ex fine igitur et infinito est illud omne, quod est vere Ens.

XC.

Ante omnia, quae ex fine et infinitate constant, *et quae per haec duo subsistunt*, per se existunt, ipse primus finis, et ipsa prima infinitas. Si enim ante ea, quae alicujus sunt (alicui obnoxia sunt), subsistunt ea, quae in se ipsis *vel per se* sunt (libera sunt, s. quae aliunde non pendent),

locis. Nam haec exhibebat τῶν τινῶν ὄντων, male et ἐφ' ἑαυτῶν bene; contra A. τῶν τινος recte, sed τὰ ἀφ' ἑαυτῶν, perperam. Opponuntur autem h. l. ea, quae *ex alia re pendent*, et ea, quae *libera suique arbitrii* sunt.

των ἁπλῶς, δεῖ πρὸ τοῦ [1] ἐξ ἀμφοῖν εἶναι τὸ πρῶτον πέρας καὶ τὸ πρῶτον [2] ἄπειρον· τὸ γὰρ ἐν τῷ μικτῷ πέρας ἀπειρίας ἐστὶ μετειληφὸς καὶ τὸ ἄπειρον πέρατος. τὸ δὲ πρῶτον ἑκάστου οὐκ ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὅ ἐστιν. οὐκ ἄρα δεῖ περατοειδὲς εἶναι τὸ πρώτως ἄπειρον, καὶ ἀπειροειδὲς [3] τὸ πρῶτον πέρας. πρὸ τοῦ μικτοῦ ἄρα ταῦτα πρώτως.

ϟα΄.

Πᾶσα δύναμις ἢ πεπερασμένη ἐστὶν ἢ ἄπειρος. ἀλλ' ἡ μὲν [4] πεπερασμένη πᾶσα ἐκ τῆς ἀπείρου δυνάμεως ὑφέστηκεν· ἡ δὲ ἄπειρος δύναμις ἐκ τῆς πρώτης ἀπειρίας· αἱ μὲν γὰρ ποτὲ οὖσαι δυνάμεις πεπερασμέναι εἰσὶ, τῆς τοῦ ἀεὶ εἶναι ἀπειρίας ἀποπεσοῦσαι. αἱ δὲ τῶν ἀεὶ ὄντων ἄπειροι, μηδέποτε τὴν ἑαυτῶν ἀπολιποῦσαι [5] ὕπαρξιν.

ϟβ΄. [6]

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἀπείρων δυνάμεων μιᾶς ἐξῆπται τῆς πρώτης ἀπειρίας, ἥ τις οὐχ ὡς μετεχομένη δύναμίς ἐστιν, οὐδὲ ἐν τοῖς δυναμένοις ὑφέστηκεν, ἀλλὰ καθ' αὑτὴν, οὔ τινος οὖσα δύναμις τοῦ μετέχοντος, ἀλλὰ πάντων αἰτία τῶν ὄντων. εἰ γὰρ καὶ τὸ ὂν αὐτὸ τὸ [7] πρῶτον ἔχει δύναμιν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ αὐτοδύναμις [8]· ἔχει γὰρ καὶ πέρας. ἡ δὲ πρώτη δύναμις ἀπειρία ἐστίν. αἱ γὰρ ἄπειροι δυνάμεις διὰ μετουσίαν ἀπειρίας ἄπειροι.

Ἡ οὖν αὐτοαπειρία πρὸ πασῶν ἔσται δυνάμεων, δι' ἣν [9]

(1) Ita A. quod verum esse viderat Schweighaeuserus. Tu cf. initium hujus capitis. Editio: δεῖ πρῶτον.

(2) A. πρῶτον. quod recepi. Edit. πρώτως. Ad sensum perinde est.

(3) Adde Lexicis formam ἀπειροειδές. [Mox pro ϟα΄ A: ϟβ΄.]

(4) A. ἀλλ' εἰ μέν. Itacismi foetus.

(5) A. ἀπολειποῦσαι.

(6) A. ϟγ.

(7) Abest τὸ a cod. A.

(8) Αὐτοδύναμις non est in Lexicis, αὐτοδύναμος est in Stephani Thes. et in Schneid. Lex. neque quod mox subsequitur αὐτοαπειρία. Tu vid. Suiceri Thes. eccles. in illa voce, ubi tamen solummodo

ut communes omnium et principales causae et non aliquorum, sed omnium simpliciter *et generaliter*, oportet ante id, quod ex ambobus est (nascitur), esse primum finem et id, quod primo est infinitum. Finis enim, qui *continetur* in eo, quod mixtum est, infinitatis est particeps, et ipsum infinitum *est particeps ipsius* finis. Uniuscujusque vero *rei* id, quod primum est, non aliud est, quam *illud ipsum*, quod est. Non igitur oportet fini simile esse id, quod primo est infinitum, et infinito similem *esse* primum finem. Haec igitur primo *sunt* ante id, quod est mixtum.

XCI.

Omnis potestas vel est finita vel infinita. Sed omnis quidem finita *potestas* ab infinita potestate *manans* subsistit; infinita vero potestas *manat* a prima infinitate. Nam illae quidem potestates, quae quondam *et aliquando* fuerunt (sunt), finitae sunt, quoniam exciderunt ex infinitate ipsius Semper esse. Quae vero *sunt* eorum, quae semper sunt, infinitae *sunt*, quia nunquam suam essentiam (substantiam) *atque naturam* deseruerunt.

XCII.

Omnis multitudo infinitarum potestatum ex una prima infinitate pendet, quae non ut participata potestas est, neque subsistit in iis, quae possunt *aliquid efficere*, sed per se, nullius participantis existens potestas, sed omnium Entium *existens* causa. Quamvis enim et ipsum Ens, quod est primum, potestatem habeat: non tamen est ipsa per se subsistens potestas; habet enim etiam finem. Prima vero potestas est infinitas. Nam infinitae potestates propter communionem infinitatis *sunt* infinitae.

Ergo illa per se subsistens infinitas erit ante omnes

αὐτοάπειρος explicatur; sed *αὐτοδύναμις* exemplis firmatur ibid. in voc.

(9) A. *δι' ἧς*, sed in marg. *ἴσ. ἣν.*

καὶ τὸ ὂν ἀπειροδύναμον· καὶ πάντα μετέσχεν ἀπειρίας. οὔτε γὰρ τὸ πρῶτον ἡ ἀπειρία (μέτρον γὰρ πάντων ἐκεῖνο, τἀγαθὸν[1] ὑπάρχον καὶ ἕν) οὔτε τὸ ὄν. ἄπειρον γὰρ τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἀπειρία. μεταξὺ ἄρα τοῦ πρώτου καὶ τοῦ ὄντος ἡ ἀπειρία πάντων αἰτία τῶν ἀπειροδυνάμων, καὶ αἰτία πάσης τῆς[2] ἐν τοῖς οὖσιν ἀπειρίας.

ϛγ'.[3]

Πᾶν τὸ ἄπειρον ἐν τοῖς οὖσιν οὔτε τοῖς[4] ὑπερκειμένοις ἄπειρόν ἐστιν οὔτε ἑαυτῷ· ᾧ γὰρ ἄπειρον ἕκαστον, τούτῳ καὶ ἀπερίγραφον ὑπάρχει. Πᾶν δὲ ἐν ἐκείνοις ἑαυτῷ τε ὥρισται καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ πᾶσι.

Μόνοις[5] δὴ λείπεται τοῖς καταδεεστέροις ἄπειρον εἶναι τὸ ἐν ἐκείνοις ἄπειρον, ὧν ὑπερήπλωται[6] τῇ δυνάμει τοσοῦτον, ὥστε πᾶσιν αὐτοῖς[7] ἀπερίληπτον ὑπάρχειν. κἂν γὰρ ἐφ' ὁσονοῦν[8] ἐκεῖνο πρὸς αὐτὸ ἀνατείνεται, ἀλλ' ἔχει τι πάντως ἀπ' αὐτῶν ἐξῃρημένον, κἂν εἰςίῃ πάντα εἰς αὐτό, ἀλλ' ἔχει τι κρύφιον[9] τοῖς δευτέροις καὶ ἀκατάληπτον.

Κἂν ἐξελίττῃ τὰς ἐν αὐτῷ δυνάμεις, ἀλλ' ἔχει τι δι' ἕνωσιν ἀνυπέρβλητον, συνεσπειραμένον, ἐκβεβηκὸς τῆς ἐκείνων ἀνελίξεως· ἑαυτὸ δὲ συνέχον καὶ ὁρίζον οὐκ ἂν ἑαυτῷ ἄπειρον ὑπάρχοι, οὐδὲ πολλῷ μᾶλλον τοῖς ὑπερκειμένοις, μοῖραν ἔχον τῆς ἐν ἐκείνοις ἀπειρίας. ἀπειρότεραι γὰρ αἱ τῶν ὁλικωτέρων δυνάμεις, ὁλικώτεραι οὖσαι καὶ ἐγγυτέρω[10] τεταγμέναι τῆς πρωτίστης ἀπειρίας.

(1) A. ἀγαθόν.
(2) Ita cod. A. Edit: πάσης καὶ ἐν.
(3) A. ϛδ. (4) A. οὐ τοῖς.
(5) A. μονάς.
(6) Neque hoc vocabulum est in Lexicis, quod jam notatum est in excerptis Procli ad Alcib. I. editis ad calcem Plotini de Pulcr. p. 108. ubi Ficinus liberius vertit *praecedit*.
(7) Ita A. Edit: αὐτοῦ.
(8) A. ἐφ' ὅσον. Mox scrib. vid. ἀνατείνηται. In cod. A. sequitur ἔχει (absque ἀλλ') τι πάντως. quod placet, et voluisse videtur Aem. Portus. Hoc posterius in textum intuli.
(9) A. ἔχει τὸ κρύφιον.
(10) A. ἐγγυτάτω.

potestates, propter quam et ipsum Ens *est* infinita potestate praeditum, et omnia participant infinitatem. Neque enim id, quod primum est, est ipsa infinitas (illud enim *primum est* omnium mensura, quoniam *est* ipsum Bonum et Unum) neque *est* ipsum Ens. Hoc enim *est* infinitum, non autem infinitas. Inter igitur illud, quod est Primum, et ipsum Ens ipsa infinitas *est* omnium infinita potestate praeditorum causa, et causa omnis etiam infinitatis, quae est in ipsis Entibus.

XCIII.

Omne infinitum in ipsis Entibus neque superioribus est infinitum neque sibi ipsi. Quo enim unumquodque est infinitum, hoc ipso etiam est incircumscriptum. Omne vero, quod in illis est, illud sibi ipsi etiam est definitum et omnibus ante ipsum *existentibus*.

Solis igitur restat *deterioribus ac* inferioribus infinitum esse, quod in illis est infinitum, supra quae explicatum est ipsa potestate adeo, ut omnibus sit comprehendendi facultate carens. Quamvis enim quatumvis illa ad ipsum dirigantur *et contendant*, attamen habet prorsus ab ipsis *naturam separatam et ex ipsis* exemptam. Et quamvis omnia ingrediantur in ipsum, attamen habet aliquid occultum secundis et incomprehensum.

Et quamvis explicet potestates *et vires comprehensas* in se ipso, tamen habet aliquid propter unionem, *unitatem*, insuperabile, in spiras contractum, excedens ex illorum explicatione. Se ipsum vero continens, et finiens *atque finibus circumscribens*, nequaquam sibi ipsi infinitum erit, neque multo magis, *i. e. et multo minus erit infinitum* ipsis superioribus, portionem habens infinitatis in illis *existentis*. Universaliorum enim *rerum* potestates *sunt* infinitiores, quia sunt universaliores et propius ipsam primam infinitatem collocatae.

ϙδ'.[1]

Πᾶσα μὲν ἀϊδιότης ἀπειρία τίς ἐστιν· οὐ πᾶσα δὲ ἀπειρία ἀϊδιότης. πολλὰ γὰρ τῶν ἀπείρων οὐ διὰ τὸ ἀεὶ ἔχει τὸ ἄπειρον, ὥςπερ καὶ ἡ κατὰ τὸ ποσὸν ἀπειρία, καὶ ἡ κατὰ τὸ πηλίκον[2], καὶ ἡ τῆς ὕλης ἀπειρία.

Καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἢ διὰ τὸ ἀδιεξίτητον[3] ἄπειρον ὑπάρχον, ἢ διὰ τὸ ἀόριστον τῆς οὐσίας· ὅτι δὲ ἡ ἀϊδιότης ἀπειρία δῆλον[4]. Τὸ γὰρ μηδέποτε ἐπιλεῖπον ἄπειρον. τοῦτο δὲ τὸ ἀεὶ τὴν ὑπόστασιν ἀνέκλειπτον ἔχον. ἡ ἄρα ἀπειρία πρὸ τῆς ἀϊδιότητός ἐστι. τὸ γὰρ πλειόνων ὑποστατικὸν καὶ ὁλικώτερον αἰτιώτερόν ἐστιν. ἐπέκεινα ἄρα τοῦ αἰῶνος ἡ πρώτη ἀπειρία, καὶ ἡ αὐτοαπειρία πρὸ αἰῶνος[5].

ϙε'.[6]

Πᾶσα δύναμις, ἑνικωτέρα οὖσα, τῆς πληθυνομένης ἀπειροτέρα. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἀπειρία τοῦ ἑνὸς ἐγγυτάτω, καὶ τῶν δυνάμεων[7] ἡ τῷ ἑνὶ συγγενεστέρα τῆς ἀφισταμένης ἐκείνου μειζόνως ἄπειρος. πληθυνομένη γὰρ ἀπόλλυσι τὸ ἑνοειδὲς, ἐν ᾧ μένουσα τὴν πρὸς τὰς ἄλλας εἶχεν ὑπεροχὴν, συνεχομένη διὰ τὴν ἀμέρειαν. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεριστοῖς αἱ δυνάμεις συναγόμεναι μὲν πολλαπλασιάζονται, μεριζόμεναι δὲ ἀμυδροῦνται[8].

(1) A. ϙε.
(2) Ita A. Edit: κατὰ πηλίκον.
(3) Aristoteles in Physicc. auscultt. III. 7. p. 58 Sylb: *Οὐκ ἀφαιρεῖται δὲ ὁ λόγος οὐδὲ τοὺς μαθηματικοὺς τὴν θεωρίαν, ἀναιρῶν οὕτως εἶναι τὸ ἄπειρον, ὥςτε ἐνεργείᾳ εἶναι ἐπὶ τὴν αὔξησιν, ὡς ἀδιεξίτητον.* Nam ita distinguebant infinitum philosophi, ut *τὸ ἄπειρον* esset vel *ἀδιεξίτητον ποσὸν*, vel *ποσὸν ὡρισμένον*. i. e. quantitas quae vel penetrari non posset, neque adeo definiri et circumscribi, vel quae circumscribi posset. Cf. Themist. in Physic. 1. Hinc Suidas I. p. 53 *ἀδιεξίτητος* explicat: *ἀδιεξέλευστος*. Zonaras L. Gr. p. 47 addit: *τὸ ἀπόρευτον*. Eodem autem vocabulo in eâdem causâ utitur Plotinus p. 163.
(4) Ita cod. A. Editio lacunosa h. l. Habet enim ita: *ὅτι * * * δῆλον*.
(5) De vocibus *αἰών* et *αἰώνιος* adde iis, quae supra posui, Stephani Thesaur. ed. Valpy p. 1694 sqq. De infinito et infinitate consule Plotinum p. 163 sqq. 169 sq. et p. 539.

XCIV.

Omnis quidem aeternitas est infinitas quaedam; non omnis vero infinitas *est* aeternitas. Multa enim infinita non propter ipsum Semper habent ipsum infinitum, ut et ipsa secundum ipsum quantum *vel secundum ipsam quantitatem* infinitas, et illa secundum magnum, *i. e. secundum magnitudinem infinitas*, et ipsa materiae infinitas.

Et si quid aliud *est* hujusmodi, quod sit infinitum vel propter suam naturam, quae percurri non potest, vel propter indefinitam suae essentiae vim. Quod vero aeternitas (est) infinitas (est) perspicuum. Quod enim nunquam deficit, *est* infinitum. Illud enim *dicitur infinitum*, quod hypostasin *atque naturam* nunquam deficientem habet. Ergo ipsa infinitas est ante aeternitatem. Quod enim plurium constituendorum vim habet, et *quod est* universalius, *illud* est principalior causa. Ergo prima infinitas est ante ipsum Aevum, et ipsa per se subsistens infinitas *est* ante Aevum.

XCV.

Omnis potestas, quae singularior est, *est* infinitior ea, quae multiplicatur. Si enim prima infinitas Uni per cognationem conjunctior est; etiam quae potestatum (potentiarum) Uni magis cognata est, majorem in modum infinita est, quam ea, quae ab illo (Uno) deficit. Quum enim multiplicatur, amittit suam uni similem formam, in qua manens apud alias *potestates* (prae ceteris) habebat excellentiam, quia continetur propter partium expertem rationem. Et enim in ipsis partitis *dividuisque rebus* ipsae potestates, congregatae quidem, multiplicantur, partitae vero *ac in partes divisae* debilitantur *ac infirmantur*.

(6) A. Ϛϛ̄.
(7) Ita A. in Edit. erat scriptum: — *ἐγγυτάτω τῶν δυνάμ.* A particula *καὶ* orditur apodosis hujus sententiae.
(8) De hoc verbo vid. quae exposui ad Plotin. de pulcrit. p. 247 — 249.

ϟϛ'.[1]

Παντὸς πεπερασμένου σώματος ἡ δύναμις, ἄπειρος οὖσα, ἀσώματός ἐστιν· εἰ γὰρ σωματικὴ[2], εἰ μὲν τὸ σῶμα τοῦτο ἄπειρον, ἔσται ἐν πεπερασμένῳ ἄπειρον· εἰ δὲ πεπερασμένον, οὐ καθὸ σῶμα, ἄρα κατὰ[3] τοῦτο δύναμίς ἐστιν. Εἰ γὰρ, ἡ σῶμα, πεπέρασται, ἡ δὲ δύναμις, ἄπειρος, οὐκ ἔσται, καθὸ σῶμα, δύναμις. ἀσώματος ἄρα ἡ ἐν τῷ πεπερασμένῳ σώματι δύναμις ἐνοῦσα ἄπειρος.

ϟζ'.[4]

Πᾶν τὸ καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀρχικὸν αἴτιον τῇ σειρᾷ πάσῃ τῆς ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν ἰδιότητος. Καὶ ὅ ἐστιν ἐκεῖνο πρώτως, τοῦτό ἐστιν αὕτη καθ' ὕφεσιν. Εἰ γὰρ ἡγεῖται τῆς ὅλης σειρᾶς, καὶ πάντα τὰ σύστοιχα πρὸς αὐτὸ[5] συντέτακται, δῆλον δὴ ὅτι πᾶσι τὴν μίαν ἰδέαν, καθ' ἣν ὑπὸ τὴν αὐτὴν τέτακται σειρὰν, ἐκεῖνο δίδωσιν. ἢ γὰρ ἀναιτίως πάντα[6] τῆς πρὸς ἐκεῖνο μετέσχεν ὁμοιότητος, ἢ ἀπ' ἐκείνου τὸ ταὐτὸν ἐν πᾶσιν. ἀλλὰ τὸ ἀναιτίως ἀδύνατον. Τὸ γὰρ ἀναιτίως καὶ αὐτόματον· τὸ δὲ αὐτόματον, ἐν οἷς τάξις ἔστι, καὶ ἀλληλουχία[7], καὶ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο.

Ἀπ' ἐκείνου ἄρα τὴν ἰδιότητα τῆς ἐκείνου ὑποστάσεως

(1) A. ϟζ.

(2) A. ἐστιν, ἥπερ σωματική.

(3) A. σῶμα ἄρα κατά. Non male: »nimirum quatenus corpus.« Ceterum ad ipsum hunc locum adhibe Plotinum περὶ ἀπαθείας τῶν ἀσωμάτων. p. 303 sqq. et Porphyrii Sententt. XXVIII. sq. p. 229 sq.

(4) A. ϟη. Catenae similitudo quomodo in philosophiam translata sit, egregie intelligitur ex hoc loco Aristidis Orat. I. p. 9 p. 5 Jebb. — ὡς δὲ καὶ θεῶν ὅσα φῦλα, ἀποῤῥοὴν τῆς Διὸς τοῦ πάντων πατρὸς δυνάμεως ἕκαστα ἔχει καὶ ἀτεχνῶς κατὰ τὴν Ὁμήρου σειρὰν, ἅπαντα εἰς αὐτὸν διήρτηται, καὶ πάντα ἐξ αὐτοῦ ἐξῆπται· πολὺ καλλίων ἄλυσις ἢ κατὰ χρυσῆν τε καὶ εἴ τινα ἄλλην τις ἐπινοήσειεν. Tu vid. Iliad. θ. vs. 19 — 26; ubi ex Stoicis plura in medium protulit Heynius. Sed tamen etiam recentioribus Platonicis haec similitudo admodum placuit.

(5) A. ἑαυτό.

(6) A. πάντῃ.

(7) Philosophorum causâ adde haec Thesauro Steph. ed.

XCVI.

Omnis finiti corporis potestas, quae est infinita, est incorporea. Si enim corporea *esset*, si quidem corpus hoc *esset* infinitum, esset in finito infinitum: si vero finitum, ergo non quatenus *est* corpus, eatenus *et ideo* potestas est. Si enim, quatenus *est* corpus, *eatenus* est finitum, quatenus vero *est* potestas, *eatenus est potestas* infinita, non erit, quatenus *est* corpus, potestas. Incorporea igitur *est* illa potestas, quae est in corpore finito, quia inest infinita.

XCVII.

Omnis principalis causa, quae est in unaquaque serie, omni *totique* seriei suam impertit proprietatem. Et quod est illa *causa* (illud) primo, hoc est ista *series* per summissionem *atque subjectionem* (remissionem). Si enim *principalis causa* praeest toti seriei, et omnia cognata collocata sunt cum ipsa, perspicuum igitur *est*, quod omnibus unicam ideam, propter quam sub eâdem serie collocatur, illa *principalis causa* (illud) dat. Vel enim sine causa omnia participant similitudinem, *quam habent* cum illa *principali causa*, vel ab illa *manat* ipsum Idem, *ipsa Identitas*, *quae est* in omnibus. Sed illud sine causa *est* impossibile. [*Nam nullo modo fieri potest, ut aliquid sine causa fiat.*] Quod enim *est* sine causa, *illud est* etiam spontaneum, [*quia sua sponte venit*, *accidit et est fortuitum*]. Spontaneum vero nunquam fuerit *in illis rebus*, in quibus est ordo *certus*, et mutua cohaerentia, et ipsum Semper eodem modo.

Ab illa igitur *principali causa* omnis series accipit

Barker. Valpy. p. 1874: Stobaei Eclogg. physs. I. 19. p. 382 Heeren. Theodor. Metochit. p. 100 init. *καὶ μὴν ἔτι τὸν σύνδεσμον ἁπάντων ἐνταῦθα τῶν ὄντων καὶ τὴν ἀλληλουχίαν* κ. τ. λ. A Platonicis sumsit Dionysius Areopag. de divinn. nomm. IV. 12. Vocem explicat Zonaras L. gr. p. 126. Ad sententiam Procli confer Plotinum p. 695.

πᾶσα δέχεται ἡ σειρά. Εἰ δὲ ἀπ' ἐκείνου, φανερὸν ὅτι μετὰ ὑφέσεως [1] καὶ τῆς προσηκούσης τοῖς δευτέροις ὑποβάσεως [2].

Ἢ γὰρ ὁμοίως ἔν τε [3] τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἐν τοῖς δευτέροις [4] ἡ ἰδιότης ὑπάρχει, καί πως τὸ μὲν [5] ἡγεῖται, τὰ δὲ [6] μετ' ἐκεῖνο τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν. ἢ ἀνομοίως. καὶ εἰ τοῦτο, δῆλον ὡς ἀφ' ἑνὸς τῷ πλήθει τὸ ταὐτὸν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν. καὶ δευτέρως ἐστὶν ἐν τῷ πλήθει τὸ πρώτως ἐν τῷ ἑνὶ προϋπάρχον ἰδίωμα τῆς σειρᾶς ἐξαίρετον [7].

ϟη'. [8]

Πᾶν αἴτιον χωριστὸν πανταχοῦ ἔστιν, ἅμα καὶ οὐδαμοῦ· τῇ μὲν [9] γὰρ μεταδόσει τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἔστι πανταχοῦ· τοῦτο γάρ [10] ἐστιν αἴτιον τὸ πληρωτικὸν τῶν μεταλαγχάνειν αὐτοῦ πεφυκότων, καὶ ἀρχικὸν τῶν δευτέρων πάντων [11], καὶ παρὸν πᾶσι ταῖς τῶν ἐλλάμψεων γονίμοις προόδοις· τῇ δὲ ἀμίκτῳ πρὸς τὰ ἐν τόπῳ ὄντα οὐσίᾳ καὶ τῇ ἐξῃρημένῃ καθαρότητι οὐδαμοῦ ἐστιν· εἰ γὰρ χωριστόν ἐστιν, ὑπερίδρυται [12] πάντων.

Ὡσαύτως καὶ ἐν οὐδενί ἐστι τῶν ἑαυτοῦ καταδεεστέρων.

(1) A. μετὰ τῆς ὑφέσεως.

(2) A. τῆς δευτέρας ἀποβάσεως (sic.) Ὑποβάσεως retinendum est, sed aliter explicandum atque Portus explicuit. Est enim *descensus*, *deminutio*, *detrimentum*. Plato de Legg. VI. p. 775. A. p. 457 Bekker: — καθά περ ὑποβέβηκε ἑκάστῳ τὸ τίμημα »proportione servatâ, quo *decrescit* census Ficin. Possis proinde commode h. l. vertere *decrescentiam*, *die Abnahme*, *Verminderung*. Hinc Dionysio Areopagitae de caelesti hierarch. cap. 5 et alibi τὰ ὑποβεβηκυῖα sunt *inferiora*, quae ceteris subjecta sunt. De voce ὕφεσις diximus ad Procl. in Alcib. cap. 1. p. 1.

(3) Abest τε a cod. A.

(4) A. ἄλλοις.

(5) A. πῶς ἔτι τὸ μέν.

(6) A. τὸ δέ.

(7) A. non habet vocem ἐξαίρετον.

(8) A. ϟθ.

(9) A. τὸ μέν. male. Ceterum ad rem adhibe Porphyrii Sententt. XXXI. p. 231 sq.

(10) A. τούτων γάρ.

(11) A. ἁπάντων. Mox ibid. πᾶσι, non πάσαις. quod Portus

illius *principalis causae* proprietatem, hypostaseos *atque naturae, per quam subsistit.* Si vero *proprietatem accipit* ab illa, perspicuum *est*, quod cum summissione (remissione) *vel cum subjectione*, et conveniente secundis [fundamento] (decrescentiâ, s. detrimento) *eam accipit.*

Vel enim similiter et in ipsa principali *causa*, et in secundis haec proprietas inest, et quodammodo haec quidem *principalis causa secundis* praeest, illae vero *causae secundae* post illam *principalem causam suam* hypostasin sunt sortitae. Vel dissimiliter. Et si *detur* hoc, perspicuum *est*, quod ab Uno ipsum Idem *est* multitudini, *i. e. quod ab Uno manans Identitas ad multitudinem accedit*, sed non contra. Et secundo est in ipsa multitudine illa proprietas, quae primo praeexistit in Uno, exempta ex ipsa *rerum* serie.

XCVIII.

Omnis causa separabilis *et separata* ubique simul et nusquam est. Nam propter quidem suae facultatis communicationem est ubique. Haec enim est causa, quae replet *et complet* ea, quae ipsam participare naturaliter solent, et quae secundis omnibus praeest, et quae adest omnibus foecundis illustrationum progressibus. Propter vero essentiam non mixtam cum rebus, quae sunt in loco, et propter eximiam puritatem nusquam est. Si enim separabilis *et separata* est, est collocata supra omnia.

Similiter etiam in nullo est eorum, quae sunt inferiora ipsa. Sive enim ubique tantum esset, causa quidem esse

rescribi voluerat; et vulgata potest commode explicari, modo comma ponas post *πᾶσι*, et ita accipias: »et quod omnibus adest, per foecundos illustrationum progressus.« Ad *ἐλλάμψεις* cf. Plotinum adv. Gnosticos p. 201. C: — *κἀκεῖθεν ἔχουσα δίδωσι τῷ μετ' αὐτὴν, καὶ ὥσπερ ἐλλάμπουσα ἐλλάμπεται.* Hinc *ἔλλαμψις* Dionysio Areopagitae dicitur *sacra scriptura* quae divinitus illuminat, vitam humanam. Vid. caelest. hirarch. cap. 1. ibiq. Corderii Annotat.

(12) A. *ἔστιν, τῶν ἀποτελεσμάτων ὑπερίδρυται.*

εἴτε γὰρ πανταχοῦ μόνον ἦν, αἴτιον μὲν εἶναι αὐκ ἐκωλύετο, καὶ ἐν πᾶσιν εἶναι τοῖς μετέχουσι· πρὸ πάντων δὲ οὐκ ἂν ἦν χωριστῶς. εἴτε οὐδαμοῦ, τοῦ πανταχοῦ χωρὶς, πρὸ πάντων μὲν εἶναι οὐκ ἐκωλύετο, καὶ μηδενὸς εἶναι τῶν ὑποδεεστέρων.

Ἐν πᾶσι δὲ οὐκ ἂν ἦν, ὡς τὰ αἴτια πέφυκεν ἐν τοῖς αἰτιατοῖς [1] εἶναι, ταῖς ἑαυτῶν ἀφθόνοις μεταδόσεσιν. Ἵν' οὖν καὶ αἴτιον ὑπάρχον [2] ἐν πᾶσιν ᾗ τοῖς [3] δυναμένοις μετέχειν, καὶ χωριστὸν ὂν ἐφ' ἑαυτοῦ πρὸ πάντων ᾗ τῶν ἀπ' αὐτοῦ πληρουμένων, πανταχοῦ ἐστιν, ἅμα καὶ οὐδαμοῦ· καὶ οὐ μέρει μὲν πανταχοῦ, μέρει δὲ οὐδαμοῦ.

Οὕτως γὰρ [4] ἂν αὐτὸ ἑαυτοῦ διεσπασμένον εἴη καὶ χωρὶς, εἴπερ τὸ μὲν αὐτοῦ πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσι [5], τὸ δὲ οὐδαμοῦ καὶ πρὸ πάντων· ἀλλ' ὅλον πανταχοῦ, καὶ οὐδαμοῦ ὡσαύτως. Καὶ γὰρ τὰ μετέχειν αὐτοῦ δυνάμενα [6] ὅλῳ ἐντυγχάνει, καὶ ὅλον ἑαυτοῖς εὑρίσκει παρὸν, κἀκεῖνο ὅλον ἐξῄρηται. τὸ γὰρ μετασχὸν, οὐ κἀκεῖνο ἐν ἑαυτῷ κατέταξεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνου μετέσχεν, ὅσον χωρῆσαι δύναται [7].

Καὶ οὔτε τὸ μεταδιδόναι αὐτοῦ στενοχωρεῖται, ταῖς τῶν πλειόνων μεθέξεσι χωρὶς ὄν· οὔτε τὰ μετέχοντα [8] ἐλλιπῶς μεταλαγχάνει, πανταχοῦ ὄντος τοῦ μεταδιδόντος [9].

ϞΘ'. [10]

Πᾶν ἀμέθεκτον, ᾗ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτῃ ἀπ' ἄλλης αἰτίας οὐχ ὑφίσταται· ἀλλ' αὐτὸ ἀρχή ἐστι καὶ αἰτία τῶν μετε-

(1) Ita cod. A. Edit: *αἰτίοις*.
(2) A. *ὑπάρχῃ*.
(3) A. *πᾶσι καθὸ τοῖς*.
(4) Ita A. Edit: *Καὶ οὕτως γὰρ ἂν*.
(5) Huc revocavi illud *καὶ* supra alieno loco positum; atque ita cod. A. In editione deest h. l, *καί*.
(6) A. *αὐτῶν οὐ δυνάμενα*. Scilicet in exemplo, unde descriptus est Codex, fuerat *αὐτῶν* et correctum superne *οὐ*. Schw.
(7) A. *δεδύνηται*. Non displicet.
(8) A. *μετασχόντα*.
(9) Edit: — *ὄντος μεταδιδόντος*. Ego articulum ex cod. A. revocavi.

non impediretur, [*pro: sine ullo impedimento causa quidem esset*] et [*nihil esset, quod prohiberet ipsam*] esse in omnibus *eam* participantibus: non esset vero separabiliter *et separatim* ante omnia. Sive nusquam *esset*, sine ipso ubique, ante omnia quidem esse non prohiberetur, et nullius esse eorum, quae sunt inferiora.

In omnibus vero non esset, ut causae naturaliter solent esse in causatis per suas abundantes communicationes. Ut igitur et causa existens in omnibus sit iis, quae possunt *eam* participare, et separata existens in se ipsa sit ante omnia, quae replentur *et complentur* ab ipsa, ubique est, simul et nusquam; et non parte quidem ubique, parte vero nusquam.

Sic enim ipsa a se ipsa divulsa esset et separata, si quidem altera quidem ipsius *pars esset* ubique in omnibus, altera vero nusquam et ante omnia. Sed totum ubique [*sic esset*], et nusquam eodem modo. Etenim quae participare possunt ipsum *Totum*, in Totum incidunt, et Totum secum praesens inveniunt, et illud Totum [*ex aliis*] exemptum est. Id enim, quod [*rem aliquam*] participat, non etiam illam in se ipso collocat, sed ab illa participat, quantum capere potest.

Et neque ipsius *cum aliis* communicatio coarctatur *et angustatur*, quamvis ob plurium participationem *atque communionem* sit separatim; neque ea, quae participant *aliquid*, per defectum *et minus, quam oportet, id* participant, cum ubique sit illud, quod impertit [*sua bona illis, quae participant ipsa*].

XCIX.

Omne, quod imparticipabile, quatenus est imparticipabile, eatenus ab alia causa non *manat neque* subsistit:

(10) A. $\overline{\varrho}$. Ad sequentia consule Plotinum p. 528 sqq. et p. 761 sq.

χομένων πάντων, καὶ οὕτως ἀρχὴ πᾶσα καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀγέννητος.

Εἰ γάρ ἐστιν ἀμέθεκτον ἐν τῇ οἰκείᾳ σειρᾷ, τὸ πρωτεῖον ἔλαχε, καὶ οὐ πρόεισιν ἀπ' ἄλλων. οὐ γὰρ ἂν εἴη πρῶτον ἔτι, τὴν ἰδιότητα ταύτην (καθ' ἥν ἐστιν ἀμέθεκτον) παρ' ἄλλου τινὸς ὑποδεχόμενον. εἰ δὲ ἄλλων ἐστὶ καταδεέστερον, καὶ ἀπ' ἐκείνων πρόεισιν, οὐχ ᾗ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτῃ πρόεισιν, ἀλλ' ᾗ μετέχον. ἀφ' ὧν γὰρ ὥρμηται, τούτων δήπου μετέχει, καὶ ὧν μετέχει, ταῦτα οὐκ ἔστι πρώτως. ὃ δὲ ἀμέθεκτόν ἐστι [1], τοῦτο πρώτως ἐστίν. οὐκ ἄρα ᾗ ἀμέθεκτον, ταύτῃ ἀπ' αἰτίας ἐστίν· ᾗ μὲν γὰρ ἀπ' αἰτίας, μετέχον ἐστὶ, καὶ οὐκ ἀμέθεκτον· ᾗ δὲ ἀμέθεκτον, μετεχομένων αἴτιον, καὶ οὐκ αὐτὸ μετέχον ἄλλων.

ρʹ. [2]

Πᾶσα μὲν σειρὰ τῶν ὅλων εἰς ἀμέθεκτον αἰτίαν καὶ ἀρχὴν [3] ἀνατείνεται, πάντα δὲ τὰ ἀμέθεκτα τῆς μιᾶς ἐξέχεται τῶν [4] πάντων ἀρχῆς. εἰ γὰρ ἑκάστη σειρὰ ταὐτόν τι πέπονθεν, ἔστι τι ἐν ἑκάστῃ ἡγεμονοῦν, τὸ τῆς ταυτότητος αἴτιον. ὡς γαρ τὰ ὄντα πάντα ἀφ' ἑνός, οὕτω καὶ πᾶσα σειρὰ ἀφ' ἑνός. Πᾶσαι δὲ αὖ αἱ ἀμέθεκτοι μονάδες εἰς τὸ ἓν ἀνάγονται· διότι πᾶσαι τῷ ἑνὶ ἀνάλογον.

Ἧι οὖν ταὐτόν τι καὶ αὗται πεπόνθασι τὴν πρὸς τὸ ἓν ἀναλογίαν, ταύτῃ εἰς τὸ ἓν αὐταῖς ἡ ἀναγωγὴ γίνεται· καὶ ᾗ μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πᾶσαι, οὐδεμία τούτων ἀρχή ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἐκείνης. ᾗ δὲ ἑκάστη ἀμέθεκτος, ταύτῃ ἀρχὴ ἑκά-

(1) A. ἀμεθέκτως ἐστί.
(2) A. ρα. Particulam μὲν a fugâ retraxi ope codicis A.
(3) A. ἀρχὴν καὶ αἰτίαν.
(4) Abest articulus a cod. A. De verbo ἐξέχομαι dixi supra ad caput XLVI. Argumento explicando inserviunt disputata Plotini p. 509 sqq.

sed ipsum est principium et causa eorum omnium, quae participantur; et ita principium omne in unaquaque serie non generatum *est.*

Si enim est imparticipabile in sua serie, primas *partes et principatum* est sortitum, neque progreditur ab aliis. Non enim amplius esset primum, si proprietatem istam (propter quam est imparticipabile) ab aliquo *manantem* susciperet. Si vero aliis est inferius, et ab illis progreditur, non quatenus est imparticipabile, eatenus progreditur, sed quatenus *aliquid* participat. A quibus enim est profectum, horum profecto particeps est, et quorum particeps est, haec non sunt primo. Quod vero est imparticipabile, hoc primo est. Non igitur quatenus *est* imparticipabile, eatenus a causa *manat et* est. Quatenus enim a causa *manat*, participans est, neque imparticipabile *est.* Quatenus vero *est* imparticipabile, *est* causa eorum, quae participantur, et non *illud* ipsum, quod aliorum est particeps.

C.

Omnis universorum series ad imparticipabilem causam et principium dirigitur, *contendit et refertur*; omnia vero, quae sunt imparticipabilia, ex uno *rerum* omnium principio pendent. Si enim unaquaeque series idem aliquid patitur, *ergo* est in unaquaque aliquid, quod principatum obtinet, quod *est* ipsa Identitatis causa. Ut enim omnia Entia ab Uno *manant,* sic et omnis series ab Uno *manat.* Rursus vero omnes imparticipabiles Unitates ad Unum reducuntur, quoniam omnes Uni per proportionem respondent *eique similes sunt.*

Quatenus igitur idem aliquid et istae patiuntur *propter* ipsam cum Uno proportionem *et similitudinem*, eatenus ipsarum reductio fit ad Unum, et quatenus quidem omnes *Unitates* ab Uno *manant*, harum nulla principium est, sed ut ab illo principio *manans.* Quatenus vero unaquaeque *Unitas est* imparticipabilis, eatenus unaquaeque principium

στη. Τινῶν οὖν ἀρχαὶ οὖσαι τῆς πάντων ἀρχῆς ἐξέχονται. πάντων γὰρ ἀρχή ἐστιν, ἧς πάντα μετείληφεν.

Μετείληφε δὲ πάντα μόνον [1] τοῦ πρώτου· τῶν δὲ ἄλλων οὐ πάντα, ἀλλὰ τινά. διὸ καὶ τὸ ἁπλῶς πρῶτον ἐκεῖνο, τὰ δὲ ἄλλα πρός τινα μὲν τάξιν ἐστὶ πρῶτα, ἁπλῶς δὲ οὐ πρῶτα.

ρα΄. [2]

Πάντων τῶν νοῦ μετεχόντων ἡγεῖται ὁ [3] ἀμέθεκτος νοῦς, καὶ τῶν τῆς ζωῆς [4] ἡ ζωὴ, καὶ τῶν τοῦ ὄντος τὸ ὄν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ μὲν ὂν πρὸ τῆς ζωῆς, ἡ δὲ ζωὴ πρὸ τοῦ νοῦ. Διότι μὲν γὰρ ἐν ἑκάστῃ τάξει τῶν ὄντων πρὸ τῶν μετεχομένων ἔστι τὰ ἀμέθεκτα, δεῖ πρὸ τῶν νοερῶν [5] εἶναι τὸν νοῦν καὶ πρὸ τῶν ζώντων τὴν ζωὴν, καὶ πρὸ τῶν ὄντων τὸ ὄν. Διότι δὲ προηγεῖται τὸ τῶν [6] πλειόνων αἴτιον ἢ τὸ τῶν ἐλασσόνων, ἐν ἐκείνοις τὸ μὲν ὂν ἔσται πρώτιστον· πᾶσι γὰρ πάρεστιν, οἷς ζωὴ [7] καὶ νοῦς. Ζῶν γὰρ πᾶν καὶ νοήσεως μετέχον ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης· οὐκ ἔμπαλιν δέ. οὐδὲ γὰρ τὰ ὄντα πάντα ζῇ καὶ νοεῖ. δευτέρα δὲ ἡ ζωή. πᾶσι γὰρ, οἷς νοῦ μέτεστι, καὶ ζωῆς μέτεστιν· οὐκ ἔμπαλιν δέ. πολλὰ γὰρ ζῇ μὲν, γνώσεως δὲ ἄμοιρα ἀπολείπεται. τρίτος δὲ ὁ νοῦς. [8]

Πᾶν γὰρ τὸ γνωστικὸν ὁπωςοῦν καὶ ζῇ καὶ ἔστιν· εἰ οὖν πλειόνων [9] αἴτιον τὸ ὄν, ἐλασσόνων δὲ ἡ ζωή, καὶ ἔτι ἐλασσόνων ὁ νοῦς, πρώτιστον τὸ ὂν, εἶτα ζωή, εἶτα νοῦς.

(1) Edit. μόνου πάντῃ. Ego exhibui lectionem codicis A.

(2) A. ρβ. Cum sequentibus comparandi sunt Aristoteles de Animâ I. 5 p. 19. III. 4 p. 57 sq. Sylb. cum Joannis Philoponi commentariis fol. A. p. 1. et fol. 2 p. 7. Plotin. p. 521 sq. p. 664 sq. Proclus in Platon. Theolog. I. 25 p. 61 sqq. II. 11 p. 127 sqq. Porphyrii Sententt. cap. XV. p. 222 sqq. Jamblichus de Mysterr. Aegyptt. I. 7. p. 12, et Galeus in notis ad eum p. 190.

(3) Abest articulus a cod. A.

(4) A. καὶ τῶν ζώων.

(5) Cf. annot. meam ad Proclum in Platonis Alcib. p. 71.

(6) A. non habet τῶν.

(7) A. ἡ ζωή.

(8) Editio hunc locum partim lacunis hiantem partim interpolationibus foedatum ita praestat: — ἐξ ἀνάγκης· οὐκ ἔμπαλιν δὲ. πολλὰ γὰρ ζῇ μὲν, ζῇ, καὶ νοεῖ, δευτέρα δὲ, ἡ ζωὴ. Πᾶσι γὰρ οἷς νοῦ, μέτεστι, καὶ ζωῆς μέτεστιν, οὐκ ἔμπαλιν δέ. πολλὰ γάρ. Ego restitui Procli manum ex cod. A. (9) A. πλείστων.

est. Cum igitur aliquorum sint principia, ex omnium principio pendent. Omnium enim principium est *illud*, quod omnia participant.

Participant autem omnia solummodo (illud), quod primum est, alia vero *participant* non omnia, sed quaedam. Quamobrem etiam illud *est* simpliciter primum, alia vero ad quendam quidem ordinem *relata* sunt prima, simpliciter vero non *sunt* prima.

CI.

Omnibus, quae mentem participant, praeest imparticipabilis Mens. Et illis *omnibus*, quae vitam *participant*, *praeest* ipsa vita, et iis, quae *participant* ipsum Ens, *praeest* illud Ens *primum.* In his vero ipsis ipsum quidem Ens *est* ante vitam, vita vero ante Mentem. Quoniam enim in unoquoque ordine ipsorum Entium ante illa, quae participantur, sunt ea, quae sunt imparticipabilia, oportet ante intellectualia esse ipsam Mentem, et ante ea, quae vivunt, ipsam vitam, et ante ipsa *secunda* Entia illud Ens *primum.* Quoniam autem illud, quod est plurium causa, praecedit *et honoratius est*, quam illud, quod pauciorum *est causa*, in illis ipsum quidem Ens erit primum; omnibus enim adest, quibus *est* vita et Mens. Omne enim vivens etiam intelligentiae particeps est necessario. Non tamen etiam contra. Enim vero non omnia entia vivunt et intelligunt. Secunda vero (est) vita. Omnia enim, ad quae pertinet mens, etiam vitam sunt sortita. Neque vero contra (vice versâ). Multa enim vivunt quidem, cognitionis vero expertia relinquuntur. Tertia vero Mens *est.*

Omne enim, quod quomodocumque cognitione praeditum *est*, et vivit et est. Si igitur ipsum Ens *est* plurium causa, pauciorum vero ipsa Vita, et [longe] pauciorum etiam ipsa Mens, *ergo* primum *est* ipsum Ens, deinde Vita, deinde Mens [*pro : ipsum Ens est primum, ipsa Vita est secunda, Mens vero tertia.*]

ρβ΄. [1]

Πάντα τὰ μὲν ὁπωσοῦν ὄντα ἐκ πέρατός ἐστι καὶ ἀπείρου διὰ τὸ πρώτως ὄν· πάντα δὲ τὰ ζῶντα ἑαυτῶν κινητικά ἐστι διὰ τὴν ζωὴν τὴν πρώτην· πάντα δὲ τὰ γνωστικὰ γνώσεως μετέχει διὰ τὸν νοῦν τὸν πρῶτον. Εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάστην σειρὰν [2] ἀμέθεκτον τῆς οἰκείας ἰδιότητος πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτὴν σειρὰν μεταδίδωσι, δῆλον δὲ [3], ὅτι καὶ τὸ ὂν τὸ πρώτιστον μεταδίδωσι πᾶσι πέρατος ἅμα καὶ ἀπειρίας, μικτὸν ὑπάρχον ἐκ τούτων πρώτως· καὶ ἡ [4] ζωὴ τῆς παρ' ἑαυτῇ [5] κινήσεως. καὶ γὰρ ἡ ζωὴ πρώτη πρόοδός ἐστι καὶ κίνησις ἀπὸ τῆς μονίμου τοῦ ὄντος ὑποστάσεως. καὶ ὁ νοῦς τῆς γνώσεως. πάσης γὰρ γνώσεως ἡ ἀκρότης ἐστὶν ἐν νῷ καὶ νοῦς τὸ πρῶτον γνωστικόν.

ργ΄. [6]

Πάντα ἐν πᾶσιν· οἰκείως δὲ ἐν ἑκάστῳ· καὶ γὰρ ἐν τῷ ὄντι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἐν τῇ ζωῇ τὸ εἶναι [7] καὶ τὸ νοεῖν, καὶ ἐν τῷ νῷ τὸ εἶναι καὶ τὸ ζῆν. ἀλλ' ὅπου μὲν νοερῶς, ὅπου δὲ ζωτικῶς, ὅπου δὲ ὄντως ὄντα πάντα.

Ἐπεὶ γὰρ ἕκαστον ἢ κατ' αἰτίαν ἐστὶν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν, ἔν τε τῷ πρώτῳ τὰ λοιπὰ κατ' αἰτίαν ἐστὶ καὶ ἐν τῷ μέσῳ· τὸ μὲν πρῶτον κατὰ μέθεξιν· τὸ δὲ τρίτον κατ' αἰτίαν, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὰ πρὸ αὐτοῦ κατὰ μέθεξιν· καὶ ἐν τῷ ὄντι ἄρα ζωὴ προείληπται καὶ νοῦς, ἑκάστου δὲ κατὰ τὴν ὕπαρξιν χαρακτηριζομένου, καὶ οὔτε κατὰ τὴν αἰτίαν (ἄλλων γάρ ἐστιν αἴτιον) οὔτε κατὰ τὴν μέθεξιν (ἀλλαχόθεν γὰρ ἔχει

(1) A. ργ. Tum *πάντα τὰ μὲν ὁπωσοῦν.* quod recepi pro: *τὰ ὁπωσοῦν* edit. vulgatae.
(2) A. *καθ' ἡμᾶς τὴν σειρὰν*, vitiose. Schw.
(3) Fortasse *δή*, quod etiam Portus voluisse videtur.
(4) Abest *ἡ* a cod. A.
(5) A. ib. *ἑαυτῶν*.
(6) A. ρδ.
(7) A. *καὶ τὸ εἶναι*.

CII.

Omnia, quae quomodocumque sunt, ex fine sunt et infinito propter illud primo Ens; omnia vero viventia se ipsa movent propter illam primam vitam; omnia vero, quae cognoscendi facultatem habent, cognitionem participant propter illam primam Mentem. Si enim id, quod in unaquaque serie est imparticipabile, suam proprietatem impertit omnibus, quae sunt sub eàdem serie, perspicuum *est* profecto, quod et illud primum Ens omnibus finem simul et infinitatem impertit, quod ex his primo sit mixtum; et ipsa vita motum apud se *existentem* [*vitam participantibus impertit*]. Etenim ipsa vita est primus progressus et motus ab illa stabili ipsius Entis hypostasi *atque natura*. Et ipsa Mens cognitionem *impertit*. Omnis enim cognitionis summitas est in Mente, et Mens *est* illud primum, quod cognoscendi facultate praeditum est.

CIII.

Omnia *sunt* in omnibus; proprie vero *sunt* in unoquoque. Etenim in ipso Ente *est* et Vita et Mens, et in ipsa Vita *est* ipsum Esse et ipsum Intelligere, et in ipsa Mente *est* ipsum Esse et ipsum Vivere. Sed *haec* alicubi quidem intellectualiter *sunt*, alicubi vero vitaliter, alicubi vero *sunt* vere Entia omnia.

Quoniam enim unumquodque est vel per causam vel per essentiam (substantiam) vel per communionem, et in ipso primo reliqua sunt per causam et in ipso medio; ipsum quidem primum per communionem, tertium vero per causam, et in tertio ea, quae sunt ante ipsum, per communionem: ergo et in ipso Ente Vita primum sumpta est et Mens. Cum vero unumquodque secundum *suam* essentiam (substantiam) figuretur, neque per causam *notetur* (aliorum enim est causa) neque per communionem (aliunde enim habet id, cujus est particeps), revera illic est et ipsum

τοῦτο, οὗ μετείληφεν) ὄντως ἐστὶν ἐκεῖ καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ νοεῖν, ζωὴ οὐσιώδης καὶ νοῦς οὐσιώδης. καὶ ἐν τῇ ζωῇ κατὰ μέθεξιν μὲν [1] τὸ εἶναι, κατ' αἰτίαν δὲ τὸ νοεῖν· ἀλλὰ ζωτικῶς ἑκάτερον· κατὰ τοῦτο γὰρ ἡ ὕπαρξις, καὶ ἐν τῷ νῷ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ οὐσία, κατὰ μέθεξιν καὶ νοερῶς ἑκάτερον. καὶ γὰρ τὸ εἶναι τοῦ νοῦ γνωστικὸν, καὶ [2] ἡ ζωὴ γνῶσις.

ρδ'. [3]

Πᾶν τὸ πρώτως αἰώνιον τήν τε οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν αἰώνιον ἔχει. εἰ γὰρ [4] πρώτως μεταλαγχάνει τῆς τοῦ αἰῶνος ἀϊδιότητος, οὐ τῇ μὲν αὐτῆς [5] μετέχει, τῇ δὲ οὔ, ἀλλὰ πάντῃ μετέχει· ἢ γὰρ κατὰ τὴν ἐνέργειαν [6] μετέχον οὐ μετέχει κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλ' ἀδύνατον. ἢ γὰρ ἐνέργεια κρείττων ἔσται τῆς οὐσίας, ἢ κατ' οὐσίαν μετέχον οὐ μετέχει κατὰ τὴν ἐνέργειαν.

Καὶ ἔσται τὸ [7] πρώτως αἰώνιον τὸ αὐτὸ καὶ χρόνου μετέχον πρώτως. καὶ χρόνος μὲν τινῶν μετρήσει τὴν οὐσίαν πρώτως, αἰὼν δὲ οὐδενός, ὁ παντὸς χρόνου κρείττων· εἴπερ τὸ πρώτως [8] αἰώνιον οὐ συνέχεται κατ' οὐσίαν ὑπὸ αἰῶνος. ἅπαν ἄρα τὸ πρῶτον αἰώνιον τήν τε οὐσίαν ἔχει καὶ τὴν ἐνέργειαν αἰώνιον.

ρε'. [9]

Πᾶν τὸ ἀθάνατον ἀΐδιον· οὐ πᾶν δὲ τὸ ἀΐδιον ἀθάνατον. εἰ γὰρ ἀθάνατόν ἐστι τὸ ἀεὶ ζωῆς μετέχον, τὸ δὲ ἀεὶ ζωῆς μετέχον καὶ τοῦ εἶναι μετέχει, καὶ τὸ ἀεὶ ζῶν ἀεί ἐστιν, ὥστε τὸ ἀθάνατον πᾶν ἀΐδιον. ἔστι δὲ τὸ ἀθάνατον [10] τὸ ἄδεκτον

(1) Portus verterat: »per *essentiam* quidem.« Ego correxi.
(2) A. τοῦ νοῦ, γνωστικὸν, καί. bene; et hunc sensum reddidit Aem. Portus. Ego reduxi illud vocabulum, quod in editione exciderat.

(3) A. ρε.
(4) A. ἢ γάρ.
(5) A. αὐτοῦ.
(6) A. κατὰ ἐνέργειαν.
(7) A. non habet articulum.
(8) A. πρῶτον.
(9) A. ρς.

vivere et ipsum intelligere, vita essentialis et Mens essentialis. Et in ipsa vita *est* per communionem quidem ipsum esse, per causam vero ipsum intelligere; sed utrumque vitaliter *inest*; in hoc enim *est* ipsa essentia (substantia) et in ipsa Mente *est* et ipsa vita et ipsa essentia, per communionem et intellectualiter utrumque. Etenim ipsum Esse Mentis *est* cognoscendi facultate praeditum, et ipsa Vita *est* cognitio.

CIV.

Omne, quod est primo aeternum, et essentiam et actionem aeternam habet. Si enim primo participat Aevi perpetuitatem *ac aeternitatem*, non partim quidem ipsam participat, partim vero non; sed *ipsam* omnino participat. Vel enim per actionem participans *ipsam*, per essentiam non participat. Sed *hoc est* impossibile. Vel enim actio praestantior erit essentia, vel per essentiam participans *ipsam* non participat per actionem.

Et erit id, quod primo est aeternum idem, et illud, quod primo temporis est particeps. Et tempus quidem *rerum* aliquarum essentiam primo metietur, Aevum vero, quod omni tempore praestantius *est*, nullius *rei essentiam primo metietur;* si quidem illud, quod est primo aeternum, ab Aevo per essentiam non continetur. Omne igitur primum aeternum et essentiam et actionem habet aeternam.

CV.

Omne immortale *est* aeternum: non omne vero aeternum *est* immortale. Si enim immortale est *illud*, quod semper vitae particeps est, et quod semper vitae particeps est, ipsius quoque Esse particeps est, et quod semper vivens *est*, *illud etiam* semper est, ergo omne immortale *est*

(10) Haec et sequentia in cod. A. ita contrahuntur: *ἔστι γὰρ ἀθάνατον, τὸ ἄδεκτον θανάτου καὶ ἔστι κρείττονα καὶ χείρονα τῆς ζωῆς ἄδεκτα δὲ ὄντα τοῦ θανάτου, ἀεὶ δὲ ὄντα. οὐ πᾶν ἄρα κ. τ. λ.*

θανάτου καὶ ἀεὶ ζῶν· ἀΐδιον δὲ τὸ ἄδεκτον τοῦ μὴ εἶναι καὶ ἀεὶ ὄν.

Εἰ δὲ πολλὰ τῶν ὄντων ἐστὶ κρείττονα καὶ χείρονα τῆς ζωῆς, ἄδεκτα τοῦ ἀθανάτου [1] ὄντα, ἀεὶ δὲ ὄντα· οὐ πᾶν ἄρα τὸ ἀΐδιον ἀθάνατόν ἐστιν, ἀλλὰ μὴν ὅτι πολλὰ ἀεὶ ὄντα οὐκ ἀθάνατά ἐστι, δῆλον. Ἔστι γάρ τινα τῶν ὄντων ἄμοιρα μὲν ζωῆς, ἀεὶ δὲ ὄντα καὶ ἀνώλεθρα.

Ὡς γὰρ ἔχει τὸ ὂν πρὸς τὴν ζωήν, οὕτω τὸ ἀΐδιον πρὸς τὸ ἀθάνατον. Ἡ γὰρ ἀναφαίρετος ζωὴ τὸ ἀθάνατόν ἐστι, καὶ ἀναφαιρέτως ὄν, ἀΐδιον. τὸ δὲ ὂν τῆς ζωῆς περιληπτικώρον καὶ τοῦ ἀθανάτου [2]· ἄρα τὸ ἀΐδιον.

ρϛʹ. [3]

Παντὸς τοῦ πάντῃ αἰωνίου κατά τε αἰτίαν καὶ ἐνέργειαν, καὶ τοῦ τὴν οὐσίαν ἔχοντος ἐν χρόνῳ, μέσον ἐστὶ τὸ πῇ μὲν αἰώνιον, πῇ δὲ χρόνῳ μετρούμενον· τὸ γὰρ τὴν οὐσίαν ἔχον ὑπὸ χρόνου περιεχομένην κατὰ πάντα ἐστὶν ἔγχρονον· πολλῷ γὰρ πρότερον τοῦτο καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔγχρονον ἔλαχεν[4].

Τὸ δὲ κατὰ πάντα ἔγχρονον τῷ κατὰ πάντα αἰωνίῳ πάντῃ ἀνόμοιον. αἱ δὲ πρόοδοι πᾶσαι διὰ τῶν ὁμοίων.

Ἔστιν ἄρα τὶ μεταξὺ τούτων. ἢ οὖν [5] τῇ οὐσίᾳ αἰώνιον, τῇ ἀνεργείᾳ δὲ ἔγχρονον, τὸ μέσον, ἢ ἀνάπαλιν. ἀλλὰ τοῦτο

(1) »Fortasse τοῦ θανάτου. Sic paulo ante.« Aem. Portus. Male, si quid video; nec suffragatur codex A.

(2) Ita scripsi jubente cod. A. Edit. καὶ τοῦ θανάτου. Portus: »Ergo ipsum aeternum est illud, quod non recipit ipsum non esse, et quod semper est.« Male.

(3) A. ρζ. Ad haec et sequentia adhibe Aristotelis Topicc. IV. 5. p. 333 et VI. 3 p. 376. Plotin. p. 228 sq. et p. 325 sqq. Platonis Phaedon. cap. 59 p. 79 Wytt. et quae Wyttenbachius plura ad eum locum congessit p. 280 sqq.

(4) A. πρότερον τοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἔγχρον ἔλαχε.

(5) Abest οὖν a cod. A.

aeternum. Est autem illud immortale, quod non recipit mortem, et semper vivit, aeternum vero, quod non recipit ipsum non Esse, et quod semper est.

Si vero multa eorum, quae sunt, praestantiora et deteriora sunt ipsa vitâ, immortalitatem [*imo vero mortem*] non recipiunt, quia sunt, et semper sunt, non igitur omne, quod est aeternum, est immortale. Sed tamen quod multa, quae semper sunt, immortalia non sint, perspicuum *est.* Sunt enim quaedam, quae sunt, expertia quidem vitae, semper tamen existentia et interitus expertia.

Ut enim se habet ipsum Ens ad ipsam vitam, sic etiam ipsum aeternum *se habet* ad ipsum immortale. Illa enim vita, quae *suo possessori* non potest auferri, est illud, quod *dicitur* immortale, et illud, quod est sine ablatione, *quod est ablationis et privationis expers*, *est*] aeternum. Illud vero, quod est (ens), magis (plus) quam vita complectitur; et proinde aeternum magis (plus) quam immortale, *ipsum vero Ens plura complectitur, et latius patet, quam vita* [*et mors.*]

CVI.

Omnis illius, quod prorsus est aeternum et per essentiam et per actionem, et illius, quod essentiam habet in tempore *comprehensam*, medium est, quod modo (est) aeternum, modo tempore mensuratur. Quod enim essentiam habet a tempore comprehensam, in omnibus *partibus et prorsus* est in tempore comprehensum. Hoc enim longe prius [*est*], et actionem in tempore comprehensam est sortitum.

Quod vero in omnibus *partibus et prorsus est* in tempore comprehensum, illi, quod in omnibus *partibus et prorsus est* aeternum, prorsus *est* dissimile. Omnes vero *rerum* progressus per similia *fiunt.*

Est igitur aliquid *medium* inter haec. Vel igitur illud, quod *est inter haec* medium, essentia *est* aeternum, actione

ἀδύνατον. ἔσται γὰρ τῆς[1] οὐσίας ἡ ἐνέργεια κρείττων. Λείπεται δὴ θάτερον εἶναι τὸ μέσον.

ρζʹ[2]

Πᾶν τὸ πῇ μὲν αἰώνιον, πῇ δὲ ἔγχρονον, ὄν τέ ἐστιν ἅμα καὶ γένεσις. Καὶ γὰρ τὸ αἰώνιον πᾶν ὄν ἐστι. καὶ τὸ μετρούμενον ὑπὸ χρόνου γένεσις· ὥςτ᾽ εἰ τὸ αὐτὸ[3] χρόνου μετέχει καὶ αἰῶνος, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ, καὶ τὸ αὐτὸ ἔσται, ὄν τε καὶ γένεσις, οὐ καθ᾽ ἓν ἄμφω[4].

Ἐκ δὴ τούτων φανερὸν, ὅτι ἡ μὲν γένεσις, καὶ τὴν οὐσίαν ἔγχρονον ἔχουσα, ἀνήρτηται εἰς τὸ πῇ μὲν ὄντος, πῇ δὲ γενέσεως κοινωνοῦν, αἰῶνος ἅμα καὶ χρόνου μετέχον.

Τοῦτο δὲ εἰς τὸ κατὰ πάντα αἰώνιον. τὸ δὲ κατὰ πάντα αἰώνιον εἰς τὸ ὂν, τὸ προαιώνιον.

ρηʹ.[5]

Πᾶν τὸ ἐν ἑκάστῃ τάξει μερικὸν διχῶς μετέχειν δύναται τῆς ἐν τῇ προσεχῶς ὑπερκειμένῃ διακοσμήσει μονάδος[6], ἢ διὰ τῆς οἰκείας ὁλότητος, ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ καὶ συστοίχου πρὸς αὐτὸ κατὰ τὴν πρὸς ὅλην τὴν[7] σειρὰν ἀναλογίαν.

Εἰ γὰρ δι᾽ ὁμοιότητος ἡ ἐπιστροφὴ πᾶσίν ἐστι, τῷ ἐν τῇ[8] ὑπερκειμένῃ τάξει μοναδικῷ καὶ ὅλῳ τὸ ἐν[9] τῇ καταδεε-

(1) A. ἔσται ἄρα τῆς.

(2) A. ρη.

(3) A. ὥστε τὸ αὐτό.

(4) A. γένεσις, οὐ καθ᾽ ἓν ἄμφω. Hoc amplexus sum. Edit: ὄν τε καὶ γένεσις ἄμφω. Ceterum confer ad argumentum Platonis Timaeum p. 27 sq. p. 22 sqq. Bekkeri. Aristotel. de generat. et corrupt. I. 3. p. 8. sqq. Sylb. Plutarch. advers. Colotem. p. 1113 p. 547 sqq. Wyttenb. et Porphyrii Sententt. cap. XIII. et XIV. p. 222 ed. Cantabrig.

(5) A. ρθ.

(6) A. δύναται τῆς ἐν τῷ προσεχῶς ὑπερκειμένης τῇ διακοσμήσει μονάδος. Illud τῆς, quod ab editione abest, recepi.

(7) Abest τὴν a cod. A.

(8) A. πᾶσι, καὶ ἐστι τὸ ἐν τῇ.

vero in tempore comprehensum, vel contra. Sed hoc *est* impossibile. Erit enim actio praestantior ipsâ essentiâ. Restat igitur, ut illud, quod est *inter haec* medium, alterum *horum* sit.

CVII.

Omne, quod partim quidem *est* aeternum, partim vero in tempore comprehensum, est simul et Ens et generatio *vel ortus*. Et enim omne aeternum est Ens, et quod a tempore mensuratur, *est* generatio *vel ortus*. Quare si idem particeps est temporis et Aevi, non vero eodem modo; idem etiam erit et Ens et generatio, non secundum unum utrunque.

Ex his igitur perspicuum *est*, quod ipsa quidem generatio, cum et ipsam essentiam in tempore comprehensam habeat, pendet ex eo, quod partim quidem particeps est ipsius Entis, partim vero *particeps est ipsius* generationis, quoniam Aevi simul et temporis est particeps.

Hoc autem *refertur* ad id, quod in omnibus *partibus et prorsus est* aeternum. Quod vero in omnibus *partibus et prorsus est* aeternum, *refertur* ad ipsum Ens, quod est ante ipsum Aevum.

CVIII.

Omne, quod est in unoquoque ordine particulare, bifariam in proxime superiore dispositione participare potest Unitatem, vel per suam integritatem, vel per *suam* in illa *dispositione* particularem, et cognatam cum ipso *particulari sortem*, propter (secundum) proportionem, *quam habet ipsum particulare* cum tota serie.

Si enim per similitudinem ipsa reversio omnibus est, illi, quod in superiore ordine est singulare et totum, illud, quod est inferiore *ordine* particulare, *est* dissimile; et ut particulare Toti, et ut alius atque alius ordinis [*et hoc ad*

(9) A. καὶ ὅλῳ τῷ ἐν.

στέρᾳ μερικὸν ἀνόμοιον· καὶ ὡς ὅλῳ [1] μερικὸν καὶ ὡς τάξεως ἄλλης καὶ ἄλλης.

Πρὸς δὲ, τὸ ἐκ τῆς αὐτῆς σειρᾶς ὂν, ὅμοιον [2], διὰ τὴν τῆς ἰδιότητος [3] κοινωνίαν, καὶ πρὸς, τὸ τῆς ὑπερκειμένης προσεχῶς ὁμοταγὲς, διὰ τὴν ἀνάλογον ὑπόστασιν.

Δῆλον δὴ, ὅτι διὰ τούτων αὐτῷ μέσων ἡ πρὸς ἐκεῖνο γίνεσθαι [4] πέφυκεν ἐπιστροφὴ, ὡς δι' ὁμοίων ἀνόμοιον.

Τὸ μὲν γὰρ, ὡς μερικῷ μερικὸν [5], ὅμοιον. τὸ δὲ, ὡς τῆς αὐτῆς ὂν σειρᾶς οἰκεῖον. Ἐκεῖνο δὲ τὸ τῆς ὑπερκειμένης ὅλον κατ' ἀμφότερα ἀνόμοιον.

ρθ'. [6]

Πᾶς [7] μερικὸς νοῦς μετέχει τῆς ὑπὲρ νοῦν καὶ πρωτίστης ἑνάδος, διά τε τοῦ ὅλου καὶ διὰ [8] τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῷ μερικῆς ἑνάδος. καὶ πᾶσα μερικὴ ψυχὴ τοῦ ὅλου μετέχει, διά τε τῆς ὅλης ψυχῆς καὶ τοῦ μερικοῦ νοῦ. Καὶ πᾶσα σώματος μερικὴ [9] φύσις διά τε τῆς ὅλης φύσεως καὶ μερικῆς ψυχῆς μετέχει τῆς ὅλης ψυχῆς.

Πᾶν γὰρ μερικὸν μετέχει τῆς ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ τάξει μονάδος, ἢ διὰ τῆς οἰκείας ὁλότητος, ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ καὶ πρὸς αὐτὸ ὁμοταγοῦς [10].

(1) Ita cod. A. Edit: *καὶ ὅλως ὅλῳ.*

(2) Edit: *σειρᾶς ὅλον ὅμοιον.* Ego secutus sum codicem A. Proxime ad vocem *ὁμοταγὲς* cf. supra cap. XXI. p. 38.

(3) A *ἀϊδιότητος.*

(4) A. *γίνεσθαι,* ut monuit Editor. Quod restitui. Edit: *γινέσθω* male.

(5) A. *μερικὸν μερικῷ.*

(6) A. *ρθ..* Sic repetitur idem numerus, qui supra.

(7) Ita A. Edit: *Πῶς.* Male. vide sequentia.

(8) Cod. A. non habet *διὰ* hoc loco. Ceterum et hic et alibi Portus vertit: propter. Debebat: per, quod semel monuisse sufficit.

(9) A. *μερικοῦ.* Ceterum si superiora conferas: *πᾶς μερικὸς νοῦς, — πᾶσα μερικὴ ψυχή,* intelligas periphrasin, pro *πᾶν σῶμα μερικόν,* de qua Wyttenbachius monuit ad Platon. Phaedon. p. 232

unum, illud ad alium ordinem referatur, nec in eodem ordine utramque ponatur.]

Praeterea vero illud, quod ex eâdem est serie, *est* simile propter proprietatis communicationem, et praeterea illud superioris *ordinis* proxime simul collocatum, *est illi simile* propter similem hypostasin *atque naturam.*

Perspicuum igitur *est*, quod per haec, quae media sunt inter ipsum *Totum et ipsum particulare*, reversio ad illud fieri solet, ut per similia dissimile (*procreatur, et progressus ad dissimile per simile non raro fit.*

Nam alterum quidem, ut particulari particulare, *est* simile. Alterum vero, ut id, quod est ejusdem seriei proprium. Illud vero Totum, quod est superioris *ordinis*, *est* utraque de causa dissimile.

CIX.

Omnis particularis Mens particeps est illius Unitatis, quae est supra Mentem et prima, per ipsum Universale et per ipsam Unitatem, quae cum ipsa *Mente* simul est collocata. Et omnis particularis Anima particeps est Totius (ejus, quod est universale) et propter ipsam universalem animam et *propter* ipsam particularem Mentem. Et omnis corporis particularis natura propter universalem naturam et *propter* particularem animam particeps est universalis animae.

Omne enim particulare particeps est illius Unitatis, quae est in superiore ordine, vel per suam integritatem vel per *suam* in illo *ordine* particularem et cum ipso *particulari* simul collocatam *atque cognatam* sortem.

sq. et ipse dixi ad Plotin. de pulcrit. p. 139 sqq. et ad Ciceron. de N. D. II. 54 p. 436.

(10) A. ὁμοτάτους et in marg. ab eadem manu ἴσ. ὁμοταγοῦς. Ad argumentum hujus capitis cf. Plotin. p. 598 sqq. Procl. in Theolog. Platon. II. 1. p. 92. et Cudworth. System. intellect. p. 910. ed. Moshem.

ρι'.

Πάντων τῶν καθ' ἑκάστην σειρὰν διατεταγμένων τὰ μὲν πρῶτα καὶ τῇ ἑαυτῶν μονάδι συνημμένα μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ σειρᾷ προςεχῶς ἱδρυμένων δι' [1] ἀναλογίας.

Τὰ δὲ ἀτελέστερα καὶ πολλοστὰ [2] ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς οὐ πέφυκεν ἐκείνων ἀπολαύειν· διότι γὰρ τὰ μέν ἐστι συγγενῆ πρὸς ἐκεῖνα, φύσιν ἐν τῇ σφετέρᾳ τάξει λαχόντα κρείττονα καὶ θειοτέραν, τὰ δὲ πόῤῥώτερον προελήλυθε, δευτέραν καὶ ὑπηρετικὴν, ἀλλ' οὐ πρωτουργὸν καὶ ἡγεμονικὴν ἐν τῇ σειρᾷ πάσῃ κεκληρωμένα πρόοδον, ἐξ ἀνάγκης τὰ μὲν ὁμοφυῶς συζεύγνυται τοῖς [3] ἐκ τῆς ὑπερκειμένης τάξεως, τὰ δὲ ἀσύναπτά ἐστι πρὸς ἐκείνην. οὐ γὰρ ἅπαντα τῆς ἴσης ἐστὶν ἀξίας, κἂν ἐκ τῆς αὐτῆς ᾖ διακοσμήσεως· οὐδὲ γὰρ εἷς ὁ λόγος [4], ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν, πάντα πρόεισιν ἐκ τῆς οἰκείας μονάδος.

Ὥςτε οὔτε δύναμιν ἔλαχε τὴν αὐτήν· ἀλλὰ τὰ μὲν ὑποδέχεσθαι δύναται τὰς τῶν ὑπερκειμένων προςεχῶς μεθέξεις, τὰ δὲ [5] ἀνομοιούμενα ταῖς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἐπὶ πλεῖστον προόδοις, τῆς τοιαύτης παρῄρηται δυνάμεως.

ρια'.

Πάσης τῆς νοερᾶς σειρᾶς [6] οἱ μέν εἰσι θεῖοι νόες ὑποδεξάμενοι θεῶν μεθέξεις· οἱ δὲ νόες μόνον· καὶ πάσης τῆς ψυ-

(1) Abest *δι'* a cod. A.
(2) Platonicum vid. Stallbaum ad Philebum p. 135 cf. Suidam III. p. 142. Zonaras p. 1567 *τὸ πολλοστὸν* explicat *τὸ ἀκαριαῖον*. Dionysius Areopagita de divv. nomm. cap. IV §. 4 p. 555: — *ὁ μέγας οὗτος καὶ ὁλοκαμπὴς καὶ ἀείφωτος ἥλιος, κατὰ πολλοστὸν ἀπήχημα τἀγαθοῦ, καὶ πάντα, ὅσα μετέχειν αὐτοῦ δύναται, φωτίζει κ. τ. λ.* Cf. Maximi Scholion ad eum locum p. 603. Recte quoque ibidem Corderius Lucretiano vocabulo *multesimus* usus est. Adde Bakium ad Cleomedis Meteora II. 2. p. 443 sq.
(3) A. *συζεύγνυνται τῆς.*
(4) A. *εἷς ὁ λόγος.* Ita dedi. Editio non habet articulum.
(5) Lacunam explevi ope codicis A. Editio ita: *προσεχῶς.* *** *τὰ δὲ.* Ceterum hanc doctrinam carpit scriptor nescio quis in fragmento codicis Darmstadini, cum dicit: *Ἐκ μὲν γὰρ ἀρχῆς πάντα γεγέννηται, ὡς τὰ ἱερά φασι λόγια, καὶ οὐχ ἕτερον, ὡς τὰ Πορφυρίου*

CX.

Omnium in unaquaque serie dispositorum prima quidem, et quae cum sua Unitate sunt conjunçta, participare possunt ea, quae sunt in superiore serie proxime collocata, per proportionem.

Quae vero sunt imperfectiora et multesima, *i. e. una de multis partibus*, a suo principio *manantia*, non solent naturaliter illis frui. Quoniam enim alia quidem sunt cognatione conjuncta cum illis, quod naturam in suo ordine praestantiorem et diviniorem sortita sint, alia vero longius progressa sunt, secundam et *superiorem* ministram *et famulam*, non autem primariam et principalem in ipsa tota serie progressionem sortita, necessario alia quidem propter naturae cognationem conjunguntur cum iis, *quae pendent* ex superiore ordine; alia vero non conjunguntur *neque conjungi possunt* cum illo *superiore ordine*. Non enim omnia sunt ejusdem dignitatis *et pretii*, quamvis sint ex eadem dispositione, *quamvis sint ejusdem ordinis*. Neque enim *omnium est* una *et eadem* ratio, sed ut ab Uno et ad Unum omnia progrediuntur ex sua Unitate.

Quare neque potestatem eandem sortita sunt; sed alia quidem suscipere possunt ipsas proxime suprasitorum participationes (communiones); alia vero, quae dissimilia sunt ipsis progressionibus, *quae progrediuntur* ab ipsis principiis quam longissime, ex hujusmodi facultate detracta sunt, *ex hujusmodi potestate sunt exempta*.

CXI.

Omnis intellectualis seriei aliae quidem sunt divinae Mentes, quae deorum communiones susceperunt, aliae vero

καὶ Ἰαμβλίχου ληροῦσι περὶ τῶν προόδων συντάγματα. Ἀποπεμπέσθωσαν δὲ ἡμῖν καὶ αἱ τοῦ Πρόκλου περιττολογίαι περὶ τῶν ἀπογεννήσεων.

(6) A. οὐσίας.

χικῆς αἱ μέν εἰσι νοεραὶ ψυχαὶ, εἰς νοῦς ἀνηρτημέναι οἰκείους, αἱ δὲ ψυχαὶ μόνον [1].

Καὶ πάσης τῆς σωματικῆς φύσεως αἱ μὲν καὶ ψυχὰς ἔχουσιν ἐφεστώσας ἄνωθεν, αἱ δέ εἰσι φύσεις μόνον, τῆς τῶν ψυχῶν ἄμοιροι [2] παρουσίας. Ἑκάστης γὰρ σειρᾶς οὐχ ὅλον τὸ γένος εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἀνηρτῆσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῇ [3] τελειότερον καὶ συμφύεσθαι τοῖς ὑπερκειμένοις ἱκανόν. Οὔτε οὖν πᾶς νοῦς θεοῦ ἐξῆπται, ἀλλ' οἱ ἀκρότατοι καὶ ἑνικώτατοι τῶν νόων· οὗτοι γὰρ ταῖς θείαις ἑνάσι συγγενεῖς. οὔτε πᾶσαι ψυχαὶ μετέχουσι νοῦ τοῦ μεθεκτοῦ [4], ἀλλ' ὅσαι νοερώταται. οὔτε πᾶσαι σωματικαὶ φύσεις ἀπολαύουσι ψυχῆς παρούσης [5] καὶ μετεχομένης, ἀλλ' αἱ τελειότεραι καὶ λογοειδέστεραι. καὶ οὗτος [6] ἐπὶ πάντων ὁ λόγος τῆς ἀποδείξεως.

ριβ'.

Πάσης τάξεως τὰ πρώτιστα μορφὴν ἔχει τῶν πρὸ αὐτῶν. τὰ γὰρ καθ' ἑκάστην ἀκρότητα γένη διὰ τὴν ὁμοιότητα συνάπτεται τοῖς ὑποκειμένοις, καὶ διὰ τὴν συνέχειαν τῆς προόδου τῶν ὅλων [7]. ὥστε οἷά ἐστιν ἐκεῖνα πρώτως, τοιαύτην ἔλαχε καὶ ταῦτα μορφὴν, συγγενῆ πρὸς τὴν ἐκείνων φύσιν· καὶ φαίνεται εἶναι τοιαῦτα [8] κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποστάσεως, οἷα τὰ πρὸ αὐτῶν.

ριγ'. [9]

Πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἑνιαῖός ἐστιν. εἰ γὰρ ὁ θεῖος ἀριθ-

(1) Ad argumentum hujus universi loci cf. Platon. Phaedr. p. 247 sq. p. 41 sqq. Bekker. ibiq. Hermiae Commentar. p. 133 sqq. Astii. Aristotel. de Anima III. 4 p. 57 sq. Sylb. cum Jo. Philoponi commentar. fol. q. pag. 7 sqq. coll. Ejusdem prooem. fol. A. p. 1. Plotin. p. 20 A et praesertim ejus libros περὶ οὐσίας ψυχῆς p. 360 sqq. Proclum in Platon. Tim. p. 74 sq. et Porphyrii Sententt. cap. I — XI p. 220 — 222.

(2) A. ἄμοιροι, et ita posui. Edit: ἄμοιρα.

(3) Ita cod. A. Edit: ἐν αὐτῷ.

(4) A. νοῦ τοῦ μεθεκτοῦ. In editione illud τοῦ absorpserat vocem νοῦ.

(5) A. παρούσης atque ita scripsi. Edit: παρουσίας.

(6) A. οὕτως. Mox ibid. deest ὁ.

(7) Fortasse h. l. aliquid deest, ut hujusmodi sententia: τὰ ὑποκείμενα (sc. συνάπτεται) τοῖς ὑπερκειμένοις.

(8) Lacunam explevi ex copiis cod. A. Edit: — φύσις· τοιαῦτα sine ullo lacunae indicio.

Mentes tantum. Et omnis animalis *seriei*, *quae continet animas*, aliae quidem sunt intellectuales animae, quae pendent ex suis mentibus, aliae vero *sunt* animae tantum.

Et omnis corporeae naturae aliae quidem *naturae* etiam animas habent instantes (ipsisque praefectas) superne, aliae vero sunt naturae tantum, expertes animarum praesentiae. Uniuscujusque enim seriei non totum genus ex eo, quod est ante ipsum, pendere (naturâ) solet; sed id, quod in eo (eâ) perfectius est, et quod cum superioribus per naturae cognationem conjungi potest.

Neque igitur omnis Mens ex Deo pendet, sed summae et maxime singulares Mentes. Hae enim divinis Unitatibus *sunt* cognatae. Neque omnes animae participes sunt mentis, quae est participabilis, sed illae, quotquot *sunt* maxime intellectuales. Neque omnes corporeae naturae fruuntur animâ praesente et ea, quae participatur; sed illae, quae sunt perfectiores et rationi similiores. Atque in omnibus haec *est* demonstrationis ratio.

CXII.

Omnis ordinis ea, quae prima sunt, formam habent eorum, quae sunt ante ipsa. Genera enim, quae sunt in unaquaque summitate, propter similitudinem conjunguntur cum subjectis et propter cohaerentiam progressus *rerum* universarum. Quare qualia sunt illa primo, talem et ista formam sortita sunt cognatam cum illorum natura; et videntur esse talia propter *suae* naturae (substantiae) proprietatem, qualia *sunt* illa, quae sunt ante ipsa.

CXIII.

Omnis divinus numerus unicus *et singularis* est. Si

(9) Ad haec et sequentia adhibe Aristotelem de Animâ I. 4. p. 16 Sylb. Ciceron. Tuscull. Dispp. I. 10 ibiq. Davis. Plutarch. de animarr. generat. in Platonis Tim. p. 1012; Vol. IX p. 124 Wyttenb. Plotin. p. 486 sq. Porphyrii Sentent. cap. XXXVIII. p. 245 sq. Proclum in Platon. Theolog. IV. 29 p. 224 sqq. Theologum arithmett. p. 6. p. 4 sq. ed. Ast. et Jo. Laur. Lydum de menss. p. 14 sqq. et p. 28.

μὸς αἰτίαν ἔχει προηγουμένην, τὸ ἕν, ὡς ὁ νοερὸς τὸν νοῦν [1], καὶ ὁ ψυχικὸς τὴν ψυχήν, καὶ ἔστιν ἀνάλογον τὸ πλῆθος πανταχοῦ πρὸς τὴν αἰτίαν, δῆλον δὴ ὅτι καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἑνιαῖός ἐστιν, εἴπερ τὸ ἓν θεός· τοῦτο δὲ, εἴπερ τἀγαθὸν καὶ τὸ ἓν [2] ταὐτόν· καὶ γὰρ τἀγαθὸν καὶ θεὸς ταὐτόν· οὗ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐπέκεινα, καὶ οὗ πάντα ἐφίεται, θεὸς τοῦτο.

Καὶ ἀφ' οὗ τὰ πάντα καὶ πρὸς ὅ, τοῦτο δὲ ἀγαθόν. Εἰ ἄρα ἔστι πλῆθος θεῶν, ἑνιαῖόν ἐστι τὸ πλῆθος. ἀλλὰ [3] μὴν ὅτι ἔστι, δῆλον. εἴπερ πᾶν αἴτιον ἀρχικὸν οἰκείου πλήθους ἡγεῖται καὶ ὁμοίου πρὸς αὐτὸ καὶ συγγενοῦς.

ριδ'.

Πᾶς θεὸς ἑνάς ἐστιν αὐτοτελής, καὶ πᾶσα αὐτοτελὴς ἑνὰς θεός. εἰ γὰρ τῶν ἑνάδων διττὸς ὁ ἀριθμός, ὡς δέδεικται πρότερον, καὶ αἱ μὲν αὐτοτελεῖς εἰσιν, αἱ δὲ ἐλλάμψεις ἀπ' ἐκείνων, τῷ δὲ ἑνὶ καὶ τἀγαθῷ συγγενὴς καὶ ὁμοφυὴς ὁ θεῖος ἀριθμός, ἑνάδες εἰσὶν αὐτοτελεῖς οἱ θεοί [4]. καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἔστιν αὐτοτελὴς ἑνάς, θεός ἐστιν.

Καὶ γὰρ ὡς ἑνὰς τῷ ἑνί, καὶ ὡς αὐτοτελὴς τἀγαθῷ συγγενεστάτη διαφερόντως ἐστὶ, καὶ κατ' ἄμφω τῆς θείας ἰδιότητος μετέχει, καὶ ἔστι θεός. εἰ δὲ ἑνὰς μέν, οὐκ αὐτοτελὴς δέ, ἢ αὐτοτελὴς μὲν ἡ ὑπόστασις, οὐκέτι δὲ ἑνάς, εἰς ἑτέραν ἂν ἐτάττετο τάξιν [5], διὰ τὴν τῆς ἰδιότητος ἐξαλλαγήν.

(1) A. τὸ ὄν, ὡς ὁ ἔρως.

(2) A. τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἕν. Hoc recepi. Edit: καὶ ἕν.

(3) A. ἑνιαῖόν ἐστιν. ἀλλά, omisso τὸ πλῆθος. Ceterum ad rem cf. Platonis Phaedrum p. 246 sq. p. 23. Ast. p. 41 Bekkeri. et Proclum in Theolog. Platon. I. 23 p. 58.

(4) A. ὁ θεός. male. Schw.

(5) Locum misere foedatum restitui auxilio codicis A. Editio enim ita habet: καὶ ἔστι θεός **** ἢ αὐτοτελὴς —— οὐκέτι δὲ *** εἰς ἑτέραν ἐτάττετο τάξιν, neglecto ἄν.

enim divinus numerus causam habet antecedentem *et principalem, scilicet* ipsum Unum, ut intellectualis *numerus habet causam antecedentem* ipsam Mentem, et ipse *numerus animarum, qui vulgo dicitur* animalis, animam *habet causam antecedentem*, et ubique multitudo est *suae* causae similis, perspicuum igitur *est*, quod et ipse divinus numerus est singularis *et unicus*, si quidem ipsum Unum *est* Deus. Hoc vero *verum est*, si quidem ipsum Bonum et Unum *est* idem. Et enim ipsum Bonum et Deus *est* idem. Quo enim nihil est superius, et quod omnia expetunt, hoc *est* Deus.

Et a quo omnia *manant*, et ad quod *omnia contendunt et feruntur*, hoc vero est Bonum. Si igitur est Deorum multitudo, haec multitudo *est* singularis. Verum quod sit *Deorum multitudo*, perspicuum *est;* siquidem omnis causa principalis suae multitudini praeest et ei, quae similis est ipsi et cognata.

CXIV.

Omnis Deus est Unitas perfecta, et omnis perfecta Unitas *est* Deus. Si enim Unitatum duplex *est* numerus, ut ante demonstratum est, et *earum* aliae quidem perfectae sunt, aliae vero *sunt* illuminationes ab illis *manantes*, ipsi vero Uni et ipsi Bono cognatus *est*, et cum eo natus *vel et eadem natura praeditus* ille divinus numerus, *ergo* ipsi Dii sunt Unitates perfectae; et contra (vice versâ), si est perfecta Unitas, est Deus.

Et enim ut Unitas ipsi Uni, et ut *Unitas* perfecta ipsi Bono per cognationem conjunctissima insigniter est, et duabus de causis divinam proprietatem participat, et est Deus. Si vero Unitas quidem (esset), neque vero perfecta, vel perfecta quidem substantia (hypostasis), neque vero Unitas, in alio collocaretur ordine propter ipsam proprietatis immutationem.

ριε΄.

Πᾶς θεὸς ὑπερούσιός ἐστι καὶ ὑπέρζωος καὶ ὑπέρνους. Εἰ γὰρ ἑνάς ἐστιν[1] *ἕκαστος αὐτοτελὴς, ἕκαστον δὲ τούτων οὐχὶ ἑνὰς, ἀλλ' ἡνωμένον, δῆλον δὴ ὅτι πάντων ἐστὶν ἐπέκεινα*[2] *τῶν εἰρημένων ἅπας θεὸς, οὐσίας, καὶ ζωῆς, καὶ νοῦ. Εἰ γὰρ διέστηκε μὲν ταῦτα ἀλλήλων*[3]*, πάντα δὲ ἔστιν ἐν πᾶσιν, ἕκαστον τὰ πάντα ὂν, ἓν ἂν οὐκ ἂν εἴη μόνον.*

Ἔτι δὲ, εἰ τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, ἅπας δὲ θεὸς[4] *τῆς τοῦ πρώτου σειρᾶς ἐστιν, ᾗ θεὸς, ὑπερούσιος ἕκαστος*[5] *ἂν εἴη· ἀλλὰ μὴν, ὅτι τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, φανερόν. οὐ γὰρ ταὐτὸν ἑνί τε εἶναι καὶ οὐσίᾳ εἶναι. οὐδὲ ταὐτὸν τὸ ἔστι καὶ τὸ ἥνωται*[6]*.*

Εἰ δὲ μὴ ταὐτὸν, ἢ ἄμφω τὸ πρῶτον, καὶ ἔσται οὐχ ἓν μόνον[7]*, ἀλλά τι καὶ ἄλλο παρὰ τὸ ἓν, καὶ μετέχον δὴ λοιπὸν ἑνὸς, ἀλλ' οὐκ αὐτοὲν*[8]*· ἢ θάτερον τούτων. Ἀλλ' εἰ μὲν οὐσία, ἐνδεὲς ἔσται τοῦ ἑνός. ὅπερ ἀδύνατον, εἶναι τἀγαθὸν καὶ τὸ πρῶτον ἐνδεές.*

Ἓν ἄρα μόνον ἐκεῖνο. ὥστε ὑπερούσιον. εἰ δὲ, ὃ[9] *ἕκαστον ἔστι πρώτως, τούτου τὴν ἰδιότητα πάσῃ τῇ σειρᾷ δίδωσι, καὶ*

(1) A. *εἰ γὰρ ἕν ἐστιν.* Ex tribus, quae praecedunt, vocabulis: *ὑπερούσιος, ὑπέρζωος* et *ὑπέρνους*, primum non sacris modo scriptoribus, quod contendit Schneiderus, sed nostro etiam, i. e. profano, quem dicunt, vindicandum, alterum dubiis eximendum, tertium addendum Schneideri Lexico. Moser. De voce *ὑπερούσιος* indeque ductis vid. Suiceri Thes. eccles. II. p. 379 sq. ubi etiam *ὑπερουσίως* et *ὑπερουσιότης* exemplis firmatur cf. etiam Suidam III. p. 545 Kusteri et Indicem Graecitatis Theodoreti ed. Schulzii in vocc. Proclus in Platon. Theolog. I. 24. p. 59. — *τάς τε ὑπερουσίους αὐτῶν (τῶν θεῶν) ἑνάδας.*

(2) A. *ἐπέκεινά ἐστι.*

(3) A. *ἀπ' ἀλλήλων.* In seqq. etiam cod. A. agnoscit duplicatam particulam in verbis: *ἓν ἂν οὐκ ἂν εἴη μόνον.* Nec minus supra Bekkerus in Platonis Symposio p. 176. p. 377 retinuit illud: *ἴσως ἂν ἐγὼ — ἧττον ἂν εἴην ἀηδής.* Qua in re, ut nunc quidem alios taceam, sententiam mihi suam probavit Dissenius meus in Disquisitt. philogg. I. p. 28 sq.

(4) A. *θεὸς δέ.*

(5) Abest *ἕκαστος* a cod. A.

(6) Ita cod. A. Edit: *καὶ τὸ ἡνῶσθαι.*

CXV.

Omnis Deus est superessentialis et supervitalis et supermentalis, [*ut ita loqui liceat*, *pro: omnis Deus est omni essentia*, *omni vita*, *et omni Mente superior*]. Si enim unusquisque *Deorum* est Unitas perfecta, horum vero unumquodque non Unitas, sed Unitum *est*, perspicuum igitur *est*, quod omnis Deus est supra omnia, quae dicta sunt, *scilicet supra* essentiam et Vitam et Mentem. Si enim haec differunt quidem inter se, omnia vero sunt in omnibus, unumquodque cum sit omnia, non erit Unum tantum.

Praeterea vero, si illud, quod est Primum, *est* superessentiale, *i. e. supra essentiam*, omnis vero Deus et ipsius Primi [*i. e. primae*) seriei, quatenus *est* Deus, unusquisque *Deorum* erit superessentialis. Atqui, quod illud, quod est primum, *sit* superessentiale *omnique essentia superius*, *est* perspicuum. Non enim idem *est* et Uni esse et essentiae esse, *vel*, *unum esse et essentiam esse.* Neque idem *est* ipsum Est et Unitum est.

Si vero non *est* idem, vel utrunque *erit illud*, quod est Primum, et erit non Unum tantum, sed aliquid etiam aliud praeter ipsum Unum, et id, quod jam *in* posterum (ceteroquin) est particeps Unius: at non *illud*, *quod est* per se Unum. Vel *erit* alterum horum. Sed si quidem *est* essentia, indigens erit ipsius Unius, quod impossibile *est*, *nec ullo modo fieri potest*, ut ipsum Bonum et ipsum Primum sit indigens, *id est*, *indigeat aliqua re.*

Illud igitur *est* Unum tantum. Quamobrem *est* superessentiale *i. e. supra omnes essentias.* Si vero quod unumquodque est primo, hujus proprietatem toti seriei dat *atque*

(7) A. *οὐχ ἓν μόνον.* In Ed. nonnisi operarum vitio est: *οὐχ ὂν μόνον*, quod apparet ex scriptione *οὐχ* et versione: non unum tantum.
(8) A *αὐτὸ ἓν* cf. supra cap. II.
(9) A. non habet *ὅ*.

ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἅπας ὑπερούσιός ἐστιν· ἐπεὶ καὶ τὰ ὅμοια παράγει πρὸ τῶν ἀνομοίων ἕκαστον τῶν ἀρχικῶν αἰτίων. εἰ ἄρα ὁ πρώτιστος θεὸς ὑπερούσιος, καὶ θεοὶ πάντες ὑπερούσιοι· πάντη [1] γὰρ ὅμοιοι ἔσονται. Οὐσίαι δὲ ὄντες ἀπὸ οὐσίας ἂν παράγοιντο τῆς πρώτης, ὡς μονάδες τῶν οὐσιῶν.

ρις'.

Πᾶς θεὸς μεθεκτός ἐστι, πλὴν τοῦ ἑνός [2]. Ὅτι μὲν γὰρ ἐκεῖνο ἀμέθεκτον, δῆλον, ἵνα μὴ μετεχόμενον, καί τινος διὰ τοῦτο γενόμενον [3], μηκέτι πάντων ὁμοίως ᾖ τῶν τε προόντων [4] καὶ τῶν ὄντων αἴτιον.

Ὅτι δὲ αἱ ἄλλαι ἑνάδες [5] μετέχονται ἤδη, δείξομεν οὕτως. εἰ γάρ ἐστιν ἄλλη μετὰ τὸ πρῶτον ἀμέθεκτος ἑνὰς, τί διοίσει [6] τοῦ ἑνός; Ἢ γὰρ ὡςαύτως ἕν ἐστιν [7], ὥςπερ ἐκεῖνο· Καὶ πῶς τὸ μὲν δεύτερον, τὸ δὲ πρῶτον [8]; Ἢ οὐχ ὡςαύτως· καὶ τὸ μὲν αὐτοέν, τὸ δὲ ἕν τε καὶ οὐχ ἕν. ἀλλὰ τὸ οὐχ ἓν τοῦτο, εἰ μὲν μηδεμία ὑπόστασις, ἔσται μόνον ἕν. Εἰ δὲ ὑπόστασίς τις [9] ἄλλη παρὰ τὸ ἕν, μετεχόμενον ἔσται τὸ ἓν ὑπὸ τοῦ οὐχ ἑνός. Καὶ τὸ μὲν αὐτοτελὲς, τὸ ἕν, ὃ [10] συνάπτει πρὸς τὸ αὐτοέν.

Ὥςτε τοῦτο πάλιν ὁ θεός, ᾗ θεός· τὸ δὲ οὐχ [11] ἓν ὑπο-

(1) A. ταύτῃ.
(2) Ita cod. A. In editione male neglectus erat articulus. Ceterum sequentibus junge Plotinum p. 531 sq. et Proclum ipsum in Platonis Theologiam I. 19 p. 50 sq. II. 4 p. 95 sq.
(3) A. καὶ διὰ τοῦτο τινὸς γινόμενον.
(4) A. πρώτων. Portus vertit: »et primorum Entium.« Non agnoscunt Lexica illud πρόειμι. Sed tamen in ejusmodi loco mutare non sum ausus. Πρόειμι agnoscit Theodorus Metochita cap. 67 p. 447 ed. Müller et Kiessling. Et dubitationem plane eximit locus geminus Nostri cap. 122 ubi προεῖναι diserte jungitur verbo εἶναι.
(5) A. μονάδες. Pergit id. μετέχονται, ἤδη δείξομεν οὕτως.
(6) A. ἑνὰς, τὸ διοίσει.
(7) A. bene ἓν ἐστιν. et hoc recepi pro lectione edit: ὡσαύτως ἐστιν.
(8) Portus in margine · Vel, *et quodam modo* alterum etc. et sine interrogatione legeretur enclitice, καί πως etc.« Sed interrogationem habet etiam cod. A.
(9) Abest τις a cod. A.

suppeditat, et ipse divinus numerus omnis superessentialis est; quoniam et unaquaeque principalium causarum similia producit ante dissimilia. Si igitur ille primus Deus *est* superessentialis, et omnes Dii *sunt* superessentiales. Prorsus enim similes erunt. Cum autem sint essentiae, ab illa prima essentia producentur, ut Unitates essentiarum.

CXVI.

Omnis Deus participabilis est, praeter *illud, quod est* Unum. Quod enim illud [*primum Unum sit*] imparticipabile, perspicuum *est. Hoc autem ideo dicitur*,] ne, si *ab aliqao* participaretur, et alicujus propterea fieret, [*a quo penderet*,] non amplius omnium pariter et primorum Entium et [*secundorum*] Entium esset causa.

Quod autem aliae Unitates participentur jam, demonstrabimus ita. Si enim est alia Unitas post illud primum *Unum* imparticipabilis, quid differet ab Uno? Vel enim eodem modo est Unum, quo illud [*Unum, pro, vel talis est, quale est illud Unum*]. Sed quomodo alterum quidem *est* secundum, alterum vero primum? Vel non eodem modo, *nec talis est Unitas, quale est ipsum Unum*; et alterum quidem *erit* per se Unum, alterum vero *erit* et Unum, et non Unum. Sed hoc non Unum, si quidem nulla *sit* hypostasis, erit tantum Unum. Si vero *sit* aliqua alia hypostasis praeter ipsum Unum, ipsum Unum erit participatum, *i. e. participabitur* ab illo, quod est non Unum. Et alterum quidem [*est*] perfectum, [*scilicet*] ipsum Unum, quod conjunctum est cum illo, quod est per se Unum.

Quamobrem hoc rursus *erit* Deus, quatenus Deus [*est per se Unum, idque perfectum*]. Illud vero non Unum subsistens in communione [*vel per communionem*] ipsius

(10) A. ὅ, ut correxit editor, et uti scripsi. Edit: ᾧ male.
(11) A. οὐθ᾽ ἕν.

στιὰν ἐν μεθέξει τοῦ ἑνὸς ὑφέστηκε. μεθεκτὴ ἄρα ἐστὶ πᾶσα ἑνὰς μετὰ τὸ ἓν ὑποστᾶσα, καὶ πᾶς θεὸς μεθεκτός.

ριζ΄.

Πᾶς θεὸς μέτρον ἐστὶ [1] τῶν ὄντων. εἰ γάρ ἐστιν ἑνιαῖος ἅπας [2] θεὸς, τὰ πλήθη πάντα τῶν ὄντων ἀφορίζει καὶ μετρεῖ. Πάντα μὲν γὰρ τὰ πλήθη, τῇ ἑαυτῶν [3] φύσει ἀόριστα ὄντα, διὰ τὸ ἓν ὁρίζεται. τὸ δὲ ἑνιαῖον [4] μετροῦν καὶ περατοῦν, οἷς ἂν παρῇ, βούλεται περιάγειν [5] εἰς ὅρον τὸ μὴ τοιοῦτον κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν.

Γίνεται γὰρ κἀκεῖνο ἑνοειδὲς τῇ μεθέξει. τοῦτο δὲ τῆς ἀοριστίας τε καὶ ἀπειρίας ἀφίσταται· καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἑνοειδὲς, τοσούτῳ ἧττον [6] ἀόριστον καὶ ἄμετρον. μετρεῖται ἄρα πᾶν πλῆθος τῶν ὄντων ὑπὸ τῶν θείων ἑνάδων.

ριη΄.

Πᾶν, ὅ,τι περ ἂν ἐν τοῖς θεοῖς ᾖ, κατὰ τὴν αὐτῶν [7] ἰδιότητα προϋφέστηκεν ἐν αὐτοῖς [8] καὶ ἔστιν ἡ ἰδιότης [9] αὐτῶν ἑνιαία καὶ ὑπερούσιος. ἑνιαίως ἄρα καὶ ὑπερουσίως πάντα ἐν αὐτοῖς. Καὶ γὰρ εἰ τριχῶς ἕκαστον ὑφέστηκεν, ἢ κατ' αἰτίαν ἢ καθ' ὕπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν, πρῶτος δὲ πάντων ἀριθμὸς ὁ θεῖος ἀριθμός, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς ἔσται κατὰ μέθεξιν, ἀλλὰ πάντα καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατ' αἰτίαν.

(1) Plato de Legg. IV. p. 716 e. p. 355 Bekkeri: ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἤ πού τις, ὥς φασιν, ἄνθρωπος. Tangit Protagorae illud: πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι. Vid. Platon Theaet. p. 152 a p. 313 Heindorfii hujusque annot. cf. Cratyl. p. 385 e p. 12 Heinf. cui loco adhibe Procli scholia §. λθ. sqq. p. 14 sq. ed. Boissonad. Adde Aristotel. Metaphys. III. 5 p. 61 Sylburgii et Plotinum p. 752 A. infra.

(2) A. ὁ πᾶς.

(3) A. αὐτῶν.

(4) Ita cod. A. Edit: τὸ δὲ ἓν ὄν. Sed Argentinam lectionem confirmant sequentia; ceterum vid. supr. cap. 23 p. 44 et cap. 74. Suid. I. p. 747 et Corderii Onomast. Dionys. Areop. p. 514 sq. Pergit id. μετρεῖν.

(5) A. καὶ περιάγειν. Addita haec copula Infinitivi causâ, quem codex A. proxime Participio subsistuerat.

Unius subsistit. Participabilis igitur est omnis Unitas, quae post Unum subsistit, et omnis Deus *est* participabilis.

CXVII.

Omnis Deus est ipsorum Entium mensura. Si enim omnis Deus est singularis, omnes ipsorum Entium multitudines definit et metitur. Omnes enim multitudines sua natura cum sint indefinitae, per ipsum Unum finiuntur. Illud vero, quod est singulare (unicum), metiens et finiens *illa*, quibus adfuerit, vult circumducere ad finem illud, quod per suam facultatem non est tale.

Fit enim et illud Uni simile propter communionem *cum Uno*. Hoc autem ab indefinitione, *i. e. indefinita ratione*, et *ab* infinitate deficit, *recedit ac remotum est*; et quo magis *est* Uni simile, eo minus *est* indefinitum et immensum, *vel expers mensurae*. Mensuratur igitur omnis Entium multitudo a divinis Unitatibus.

CXVIII.

Omne, quodcumque fuerit in ipsis Diis, propter ipsorum proprietatem in ipsis prius existit, et ipsorum proprietas est singularis et superessentialis. Singulariter igitur et superessentialiter omnia *sunt* in ipsis *Diis*. Etenim si trifariam unumquodque subsistit: vel per causam vel per essentiam (substantiam) vel per communionem, omnium vero primus numerus *est* ille divinus numerus, [*ergo*] nihil in ipsis *Diis* erit per communionem, sed omnia per essentiam (substantiam) vel per causam *in ipsis erunt*.

(6) A. Ita cod. A. Edit: *τοσούτῳ μᾶλλον*.
(7) A. *τὴν αὐτὴν*. Ad sequentia consule Plotinum p. 753 sqq. Proclus in Platon. Theolog. I. 24 p. 64. III. 1. p. 123; Porphyrii Sententt. cap. XXXVIII. p. 245 sq. Jamblich. de mysterr. Aegyptt. VIII. 2 p. 258 Galei.
(8) A. *ἑαυτοῖς*, sed in ora: *γρ. ἐν αὐτοῖς*.
(9) Ita A. Edit: *Καὶ ἔστιν ἰδιότης*.

Ἀλλὰ καὶ ὅσα ὡς αἴτιοι πάντων προειλήφασιν, οἰκείως τῇ ἑαυτῶν ἑνώσει προειλήφασι. Καὶ γὰρ πᾶν τὸ κατ' αἰτίαν τῶν δευτέρων ἡγεμονοῦν [1], ὡς αὐτὸ πέφυκεν, οὕτως ἔχει τὴν αἰτίαν τῶν καταδεεστέρων. Πάντα ἄρα ἔστιν ἐν τοῖς θεοῖς ἑνιαίως καὶ ὑπερουσίως.

ρι϶'. [2]

Πᾶς θεὸς κατὰ τὴν ὑπερούσιον ἀγαθότητα ὑφέστηκε, καὶ ἔστιν ἀγαθὸς οὔτε κατὰ μέθεξιν οὔτε κατ' οὐσίαν. Καὶ γὰρ αἱ ἕξεις καὶ αἱ οὐσίαι δευτέραν καὶ πολλοστὴν ἔλαχον τάξιν ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀλλ' ὑπερουσίως.

Εἰ γὰρ τὸ πρῶτον ἕν, καὶ τἀγαθόν, καὶ ᾗ ἕν, τἀγαθόν, καὶ ᾗ τἀγαθόν, ἕν, καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τῶν θεῶν ἑνοειδής τέ ἐστι καὶ ἀγαθοειδὴς κατὰ μίαν ἰδιότητα, καὶ οὐ κατ' ἄλλο ἕκαστος ἑνὰς καὶ ἀγαθότης.

Ἀλλ' ᾗ ἑνάς, ταύτῃ ἀγαθότης, καὶ ᾗ ἀγαθότης, ἑνάς. καὶ ὡς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου προελθόντες οἱ μετὰ τὸ πρῶτον, ἀγαθοειδεῖς καὶ ἑνοειδεῖς· εἴπερ ἐκεῖνο ἕν, καὶ τἀγαθόν. ὡς δὲ οἱ [3] θεοὶ πάντες, ἑνάδες καὶ ἀγαθότητες. Ὡς οὖν τὸ ἓν τὸ τῶν θεῶν ὑπερούσιον, οὕτω καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν ὑπερούσιον, οὐκ ἄλλο τι ὂν παρὰ τὸ ἕν. Οὐ γὰρ ἄλλο ἕκαστος· εἶτα ἀγαθόν [4], ἀλλὰ μόνον ἀγαθόν [5]· ὥσπερ οὐδὲ ἄλλο· εἶτα ἕν [6], ἀλλὰ μόνον ἕν.

ρκ'. [7]

Πᾶς θεὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὑπάρξει τὸ προνοεῖν τῶν

(1) Inde ab ἡγεμονοῦν usque ad καταδεεστέρων in cod. A. desunt omnia.

(2) De re consule Plotinum περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν p. 61 sq. Proclum in Theolog. Platon I. 15. p. 40 infr. et p. 41 et I. 23 p. 58. et Cyrillum adversus Julianum p. 145 B. C et p. 273 A. ed. Spanhem.

(3) Abest οἱ a cod. A. Quod placeat si ita distinguas: ὡς δὲ θεοί, πάντες, ἑνάδες κ. αγ. »Ut vero dii, omnes, (sc. *sunt*) Unitates et Bonitates.«

(4) Ita et cod. A. recte. Schw. Portus voluerat ἢ τἀγαθόν »quam ipsum bonum.«

(5) A. μόνον αὐτὸ τἀγαθόν.

(6) A. εἶτα ἕν. recte. Schw. Etiam h. l. Portus conjecerat ἢ τὸ ἕν.

(7) De argumento vid. Platonis Timaeum p. 30 p. 26 ed. Bekker. et Proclum in commentar. ad eum p. 126. Platon. de Legg. X.

Sed etiam quaecumque *Dii* ut omnium autores primum sumpserunt, *ea* convenienter suae Unitati (Unitioni s. Adunationi) primum sumpserunt. Etenim omne, quod per causam secundis praeest, ut ipsum naturaliter est, sic habet causam eorum, quae sunt inferiora. Omnia igitur sunt in Diis singulariter et superessentialiter.

CXIX.

Omnis Deus per *suam* superessentialem bonitatem subsistit, et est bonus, neque per communionem neque per essentiam. Etenim et ipsi habitus et ipsae essentiae secundum et multesimum, *id est, unum de multis*, ordinem sunt sortitae *manantem* ab ipsis Diis, sed superessentialiter.

Si enim illud primum Unum *est* etiam ipsum Bonum et [*Unum*], quatenus *est* Unum, *est etiam* ipsum Bonum, et quatenus *est* ipsum Bonum, *est etiam* Unum, *ergo* et omnis series Deorum est et Uni similis et Bono similis propter unam proprietatem, et non propter aliud unusquisque *Deorum est* Unitas et Bonitas.

Sed quatenus *est* Unitas, eatenus *est* Bonitas, et quatenus *est* Bonitas, *eatenus est* Unitas; et ut ab illo quidem primo progressi illi, qui sunt post illud Primum, *sunt* Bono similes et Uni similes; siquidem illud Unum *est* etiam ipsum Bonum. Ut vero Dii omnes, *sunt* Unitates et Bonitates. Ut igitur illud Unum Deorum *est* superessentiale, sic etiam ipsorum Bonum *est* superessentiale, quia nihil aliud est praeter ipsum Unum. Non enim aliud *est Deorum* unusquisque; itaque Bonum, sed tantum Bonum. Quemadmodum ne aliud quidem *est Deorum unusquisque*; itaque Unum, sed tantum Unum.

CXX.

Omnis Deus in sua essentia ipsam *rerum* universarum

p. 900 sq. Davis. ad Ciceron. de N. D. II. 31 fin. (p. 335 ed. nost.) Lennep. et Bentlei. ad Phalaridis epistoll. p. 149 et p. 292 sqq. Plotin. *περὶ προνοίας* p. 255 sqq. et *περὶ τοῦ πῶς τὸ πλῆθος κ. τ. λ.* p. 730 D. E. Proclum in Platonis Theolog. I. 15 p. 41 sqq. Theodoret. de Providentia lib. VI. p. 273.

ὅλων [1] κέκτηται. Καὶ τὸ πρώτως προνοεῖν ἐν τοῖς θεοῖς. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα μετὰ θεοὺς ὄντα διὰ τὴν ἐκείνων μετουσίαν προνοεῖ· τοῖς δὲ θεοῖς ἡ πρόνοια συμφυής ἐστιν [2].

Εἰ γὰρ τὸ τῶν ἀγαθῶν μεταδιδόναι τοῖς προνοουμένοις ἐξαίρετόν ἐστι τῆς προνοητικῆς ἰδιότητος, οἱ δὲ θεοὶ πάντες ἀγαθότητές εἰσιν, ἢ οὐδενὶ μεταδώσουσιν ἑαυτῶν, καὶ οὐδὲν ἔσται ἀγαθὸν ἐν τοῖς δευτέροις. πόθεν γὰρ τὸ [3] κατὰ μέθεξιν ἢ ἀπὸ τῶν πρώτως τὰς ἰδιότητας ἐχόντων; ἢ μεταδιδόντες ἀγαθῶν μεταδιδοῦσι, καὶ ταύτῃ προνοήσουσι τῶν πάντων.

Ἐν θεοῖς οὖν ἡ πρόνοια πρώτως. καὶ ποῦ γὰρ ἡ πρὸ νοῦ [4] ἐνέργεια, ἢ ἐν τοῖς ὑπερουσίοις; Ἡ δὲ πρόνοια (ὡς τοὔνομα [5] ἐμφαίνει) ἐνέργειά ἐστι πρὸ νοῦ. τῷ εἶναι ἄρα θεοὶ καὶ τῷ ἀγαθότητες εἶναι πάντων προνοοῦσι, πάντα τῆς πρὸ νοῦ πληροῦντες ἀγαθότητος.

ρκα'.

Πᾶν τὸ θεῖον ὕπαρξιν μὲν ἔχει τὴν ἀγαθότητα, δύναμιν δὲ ἑνιαίαν καὶ γνῶσιν κρύφιον, [6] ἄληπτον πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς δευτέροις. Εἰ γάρ ἐστι προνοητικὸν τῶν ὅλων, ἔστιν ἐν αὐτῷ δύναμις κρατητικὴ τῶν προνοουμένων. δι' ἥν, ἀκράτητόν καὶ ἀπερίγραφον τοῖς πᾶσιν ὑπάρχουσάν, πάντα πεπληρώκασιν ἑαυτῶν, πάντα ὑποστρώσαντες ἑαυτοῖς.

(1) A. τῶν ἄλλων male.
(2) A. non habet ἐστιν, nec aegre careamus hoc verbo.
(3) Edit: πόθεν τὸ κατὰ — ἐχόντων, ἤ. Ego addidi γὰρ ex cod. A. et hanc sententiam interrogative accepi. Portus vertit: »unde »*manat* id quod *fit*, per communionem vel ab illis, qui primo pro»prietates habent, *hoc Bonum manabit*.«
(4) Ed. h. l. asteriscum habet et Scholion in margine ad h. l: *πόθεν ὠνομάσθη πρόνοια*. »Unde dicta sit providentia.« Portus. Ego in notâ ponere consultius duxi.
(5) Cod. A. τὸ ὄνομα.
(6) Locus lacunosus in editione: *δύναμιν δὲ *** καὶ ἄληπτον*. Integravimus ex copiis codicis A.

providentiam possidet. Et ipsum primo *rebus universis* providere [*earumque providentiam primo possidere*] *est* in ipsis Diis. Nam alia quidem omnia, quae sunt post Deos, propter illorum *i. e. cum illis* communionem, *rebus* provident. At ipsis Diis providentia est cognata *et cum ipsis nata.*

Si enim ipsum impertiri bona iis, quibus providetnr, [*et quorum provida cura geritur,*] est eximium *munus* proprietatis providentia praeditae, ipsi vero Dii omnes sunt Bonitates, vel nulli se ipsos impertientur, et nullum erit Bonum in secundis *naturis*. Unde enim illud (proficiscetur), quod (est) per participationem, nisi ab iis, qui primo proprietates habent? vel Dii, dum impertiuntur [*se ipsos iis, quorum providam curam gerunt, ipsis*] Bona impertiuntur, et ita *rebus* omnibus providebunt.

In Diis igitur *est* primo providentia. Etenim ubinam *est* illa ante Mentem actio, quam in ipsis superessentialibus? Ipsa vero providentia (ut ipsum nomen indicat) est actio ante Mentem. Igitur Dii propter ipsum Esse, *propter suam essentiam*, et quod sint (sunt) Bonitates, omnibus provident [*omnia sua providentia curant, regunt, administrant*], omnia replentes illa Bonitate, quae est ante Mentem.

CXXI.

Omne divinum (numen) substantiam habet Bonitatem, Potestatem vero singularem et Cognitionem (Sapientiam) abditam (occultam), et incomprehensam omnibus simul secundis *naturis*. Si enim (divinum *numen*) *rerum* universarum providam curam gerit, [*iisque providendi facultate praeditum est*], est in ipso facultas, dominatrix rerum, quae providentiâ reguntur (*vel quae res, quibus providetur, in officio continet*). Propter quam *facultatem*, invictam et incircumscriptam omnibus existentem, *Dii* omnia se ipsis repleverunt, quoniam omnia sibi ipsis subjecerunt [*et imperio suo subjecta tenent, et arbitratu suo moderantur*].

Πᾶν γὰρ τὸ ἀρχικὸν ἄλλων αἴτιον καὶ κρατητικὸν διὰ δυνάμεως περιουσίαν ἄρχει καὶ κρατεῖ κατὰ φύσιν.

Ἔστι δὴ οὖν ἡ πρωτίστη δύναμις ἐν τοῖς θεοῖς, οὐ τῶν μὲν κρατοῦσα, τῶν δὲ οὔ. Πάντων δὲ ἐξίσου προλαβοῦσα τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ [1] τῶν ὄντων, οὔτε οὐσιώδης οὖσα δύναμις, οὔτε πολλῷ πλέον ἀνούσιος· ἀλλὰ τῇ ὑπάρξει τῶν θεῶν συμφυὴς καὶ ὑπερούσιος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πέρατα πάντων [2] τῶν γνώσεων ἑνοειδῶς ἐν τοῖς θεοῖς προϋφέστηκεν. Διὰ γὰρ τὴν θείαν γνῶσιν, τὴν ἐξῃρημένην τῶν ὅλων, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι γνώσεις ὑπέστησαν, οὔτε νοερὰν οὖσαν, οὔτε ἔτι μᾶλλον τῶν μετὰ νοῦν τινα [3] γνώσεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν θείαν ὑπὲρ νοῦν ἱδρυμένην.

Εἴτε ἄρα γνῶσίς ἐστι θεία, κρύφιός ἐστιν αὕτη καὶ ἑνοειδὴς ἡ γνῶσις· εἴτε δύναμις ἀπερίγραφος πᾶσι, καὶ περιληπτικὴ πάντων ὡσαύτως· εἴτε ἀγαθότης, τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν ἀφορίζουσα. καὶ γὰρ εἰ πάντα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, γνῶσις, δύναμις, ἀγαθότης· ἀλλ' ἡ ὕπαρξις τῷ ἀρίστῳ χαρακτηρίζεται, καὶ ἡ ὑπόστασις κατὰ τὸ ἄριστον· τοῦτο δὲ ἡ ἀγαθότης [4].

ρκβ΄.

Πᾶν τὸ θεῖον καὶ προνοεῖ [5] τῶν δευτέρων, καὶ ἐξῄρηται τῶν προνοουμένων, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης [6] τὴν ἄμικτον αὐτοῦ καὶ ἑνιαίαν ὑπεροχήν, μήτε τῆς χωριστῆς ἑνώσεως τὴν πρόνοιαν ἀφανιζούσης. Μένοντες γὰρ ἐν τῷ ἑνιαίῳ τῷ ἑαυ-

(1) A. ἐν αὐτῇ.

(2) Portus legi jubet πασῶν. Recte, si modo γνώσεων germanum est. Verum quum etiam cod. A. persistat in πάντων, conjicias fortasse: πάντων τῶν γνωστῶν »omnium *cognobilium*, i. e. eorum, quae cognosci possunt.«

(3) Edit: μετὰ τὸν νοῦν τινα delevi Articulum auctoritate usus codicis A. qui non agnoscit.

(4) Ad haec et sequentia cf. Platonis Philebum p. 64 p. 219 sqq. ed. Stallbaum; ejusdem Timaeum p. 29 sq. p. 25 ed. Bekker. p. 46 p. 53 Bekker. Plotinum περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν p. 61 sq.; item περὶ νοῦ p. 556 D. et Proclum ipsum in Theolog. Platon. Lib. V. cap. 17 p. 280 sq.

(5) A. προνοεῖ. Ed. προνοεῖται. Illud reposui.

Omne enim, quod imperatoria potestate praeditum est, *et quod est* aliorum causa, et quod propter (per) potestatis abundantiam (*virumque copiam*) dominandi vim habet, *illud* imperat et dominatur secundum naturam.

Est igitur prima potestas in ipsis Diis, quae non aliis quidem imperat, aliis vero non. Sed aequaliter omnium Entium potestates in se ipsa primo sumpsit, quamvis ipsa neque essentialis sit potestas, neque multo magis, *i. e. et multo minus sit* expers essentiae: sed substantiae Deorum cognata (ingenita) et superessentialis. Quinetiam ipsi fines omnium cognitionum uniformiter in ipsis Diis primo subsistunt. Nam propter divinam cognitionem ex universis *rebus* exemptam et aliae omnes cognitiones subsistunt, *quae divina cognitio* neque intellectualis est, neque multo magis *i. e. et multo minus est* una ex illis cognitionibus, quae sunt post aliquam Mentem, sed propter (secundum) proprietatem divinam est supra Mentem collocata.

Sive igitur cognitio est divina, ista cognitio est occulta et uniformis; sive potestas *est* incircumscripta omnibus, etiam omnium comprehendendorum vim habet eodem modo. Sive Bonitas *est*, essentiam ipsorum *Deorum* definit. Etenim si omnia sunt in ipsis *Diis:* cognitio, potestas, Bonitas [*etiam in ipsis est*]; substantia tamen (Deorum) Optimo exprimitur (Optimi notâ declaratur) et hypostasis (natura vere subsistens) secundum (per) Optimum. Hoc autem *est* ipsa Bonitas.

CXXII.

Omne divinum numen et providam curam gerit secundarum *naturarum et rerum*, et exemptum est ex iis, quorum providam curam gerit, ita ut neque providentia demittat, *remittat ac imminuat* non mixtam *ac puram* ipsius et singu-

(6) Portus haec bina membra, per Participium expressa, infert per »ita *tamen*.« Male. Ego delevi *tamen*. Pertinent enim haec ad utramque sententiam, quae antecessit. De verbo χαλᾶν dixi ad Proclum in Alcib. I. 13 p. 41 sq.

τῶν καὶ τῇ ὑπάρξει τὰ πάντα πεπληρώκασι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. Καὶ πᾶν τὸ δυνάμενον αὐτῶν μεταλαγχάνειν ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν, ὧν δέχεσθαι δύναται κατὰ τὰ μέτρα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως, ἐκείνων αὐτῷ τῷ εἶναι, μᾶλλον δὲ προεῖναι [1], τἀγαθὰ τοῖς οὖσιν ἐπιλαμπόντων.

Ὄντες γαρ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀγαθότης, αὐτῷ τῷ εἶναι τοῖς πᾶσιν ἀφθόνως τἀγαθὰ χορηγοῦσιν [2], οὐ κατὰ λογισμὸν ποιούμενοι τὴν διανομὴν [3], ἀλλὰ τούτων μὲν κατὰ τὴν ἀξίαν δεχομένων, ἐκείνων δὲ κατὰ τὴν αὐτῶν ὕπαρξιν διδόντων. Οὔτε οὖν προνοοῦντες σχέσιν [4] ἀναδέχονται πρὸς τὰ προνοούμενα.

Τῷ γὰρ εἶναι, ὅ εἰσι, πάντα ἀγαθύνουσιν. Πᾶν δὲ τὸ τῷ εἶναι ποιοῦν ἀσχέτως ποιεῖ. Ἡ γὰρ σχέσις πρόςθεσίς ἐστι τοῦ εἶναι. Διὸ καὶ παρὰ φύσιν [5].

Οὔτε χωριστοὶ ὄντες ἀναιροῦσι τὴν πρόνοιαν· Οὕτω γὰρ ἀναιρεῖεν (ὃ μηδὲ θέμις [6] εἰπεῖν) τὴν ὕπαρξιν τὴν ἑαυτῶν, ἧς ἡ ἰδιότης ἀγαθότης ἐστίν. Ἀγαθοῦ γὰρ ἡ μετάδοσις εἰς πᾶν τὸ μετέχειν δυνάμενον. Καὶ τὸ μέγιστόν ἐστιν οὐ [7] τὸ ἀγαθοειδὲς, ἀλλὰ τὸ ἀγαθουργόν. Τοῦτο τοίνυν ἢ οὐδὲν ἕξει τῶν ὄντων, ἢ θεοὶ πρὸ τῶν ὄντων. οὐ γὰρ ἂν που τοῖς μὲν κατὰ

(1) Adde Lexicis, et cf. supr. cap. CXVI. ibiq. not.
(2) A. τὰ ἀγαθὰ τοῖς πᾶσιν χορηγοῦσιν, absque ἀφθόνως.
(3) A. καταvoμήν. Hanc forman non agnoscunt Lexica.
(4) A. σχέσεις. Extrema ita vertit Portus: »*impedimentum* ullum suscipiunt *ob* ea, quibus provident.« Male. Σχέσις est potius ratio, s. *convenientia*, quam naturâ alter cum altero habet, atque adeo *affectio* alterius ad alterum. Vid. Suidam Vol. III p. 420 Zonar. Lex. Gr. p. 1699: Σχέσις. κοινωνία δύο ἢ πλειόνων πραγμάτων κατά τι. Σχέσις. ὁρμή. συνάφεια. ἡ σχέσις δὲ ἐπὶ τῶν πρός τι λέγεται· οἷον πατρὸς πρὸς υἱόν. Hinc ἄσχετος, vel *abstractus*, ut ἄσχετος ψυχή *anima a corpore abstracta* s. *sejuncta* vel *habitu vacans*. Vid. Maximi Scholia ad Dionysium Areopag. eccles. hierarch. cap. VII. §. 4. et cf. Budaei Comm. L. gr. p. 398. Quibus locis adjiciendus hic ipse est, quem tractamus, utpote classicus. Ex his item explicandum quod proxime sequitur ἀσχέτως. Nicetae Eugeniano III. 11 p. 71 Boisson. σχέσις, est *affectus amatorius*, *amor*.
(5) Geminae fere leguntur apud Sallustium de Diis et Mundo cap. IX. p. 30 ed. Orelli: τὴν δὲ τοιαύτην περὶ τὸν κόσμον ἐπιμέλειαν οὐδὲν βουλομένους οὐδὲ πονοῦντας τοὺς θεοὺς ἡγητέον ποιεῖσθαι· ἀλλ᾽ ὥςπερ τῶν σωμάτων τὰ δύναμιν ἔχοντα αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ ἃ ποιεῖ ubi vid. Holsten. et Orellium p. 128, qui nec nostri loci sunt obliti.
(6) A. μὴ θέμις.

larem excellentiam, neque separabilis Unitas providentiam *ejus* deleat. Manentes enim *Dii* in illo singulari suo *naturae statu* et in *sua* essentia (substantia), omnia replent sua facultate [*suaque potestate*]. Et omne, quod ipsos participare potest, illis bonis fruitur, quae percipere potest secundum mensuras suae naturae (naturalis suae subsistentiae), illis *Diis* propter ipsum *suum* Esse, vel potius propter ipsum *suum* primo esse, bona in ipsa Entia per illuminationem immittentibus.

Cum enim nihil aliud sint, quam Bonitas, propter (per) ipsum *suum* Esse omnibus *Entibus* abunde bona suppeditant, non secundum ratiocinationem facientes ipsam distributionem, sed his quidem secundum *suam* dignitatem accipientibus *haec Deorum bona*, illis vero *Diis ea* secundum *suam* essentiam (substantiam) dantibus. Neque igitur, quum *ipsis Entibus Dii* provident, habitudinem (atque adeo affectionem) ullam suscipiunt ad (erga) ea, quibus provident.

Nam propter ipsum esse [*illud*], quod sunt, omnia bona faciunt. Omne vero, quod propter *suum* esse facit *aliquid*, *illud* sine habitudine (adeoque affectu) facit. Nam habitudo (adeoque affectio) additamentum est ipsius Esse. Quamobrem etiam *est* praeter naturam.

Neque, quum *ab ipsis Entibus Dii* separati sunt, ipsam providentiam tollunt. Sic enim tollerent (quod ne dicere quidem fas *est*) suam essentiam (substantiam) [*atque naturam*], cujus proprietas est ipsa Bonitas. Boni enim *est* ipsa communicatio (erogatio) [*bonorum, quae conferuntur*] in omne, quod [*bona*] participare potest. Et quod maximum est, non *est* illud, quod Bono simile est; sed illud, quod bona facit, *et quod est beneficum.* Hoc igitur *bonorum in Entia conferendorum genus* vel nullum ipsorum Entium habebit, vel ipsi Dii *hoc habebunt* ante ipsa Entia.

(7) In editione lacuna: *καὶ τὸ μέγιστον *** οὐ*, quam explevi ex cod. A.

μέθεξιν ἀγαθοῖς ὑπάρχοι [1] τὸ μεῖζον ἀγαθὸν, τοῖς δὲ πρώτοις ἀγαθοῖς τὸ ἔλλαττον.

ρκγ'. [2]

Πᾶν τὸ θεῖον αὐτὸ μὲν διὰ τὴν ὑπερούσιον ἕνωσιν ἄῤῥητόν ἐστι καὶ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς δευτέροις· ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων ληπτόν ἐστι καὶ γνωστόν [3].

Διὸ μόνον τὸ πρῶτον παντελῶς ἄγνωστον, ἅτε ἀμέθεκτον ὄν. Πᾶσα γὰρ ἡ [4] διὰ λόγου γνῶσις τῶν ὄντων ἐστὶ, καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τὸ τῆς ἀληθείας [5] καταληπτικόν. Καὶ γὰρ νοημάτων ἐφάπτεται, καὶ ἐν νοήσεσιν ὑφέστηκεν· οἱ δὲ θεοὶ πάντων εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν ὄντων.

Οὔτε οὖν δοξαστὸν τὸ θεῖον, οὔτε διανοητὸν, οὔτε νοητόν. Πᾶν γὰρ τὸ ὂν, ἢ αἰσθητόν ἐστι, καὶ διὰ [6] τοῦτο δοξαστὸν, ἢ ὄντως ὂν, καὶ διὰ τοῦτο νοητὸν, ἢ μεταξὺ τούτων, ὂν ἅμα, καὶ γεννητὸν, καὶ διὰ τοῦτο διανοητόν. Εἰ οὖν οἱ θεοὶ ὑπερούσιοι καὶ πρὸ τῶν ὄντων ὑφεστήκασιν, οὔτε δόξα ἔστιν αὐτῶν, οὔτε ἐπιστήμη καὶ διάνοια [7], οὔτε νόησις. Ἀλλ' ἀπὸ [8] τῶν ἐξηρτημένων, οἷαί πέρ εἰσιν αὐτῶν αἱ ἰδιότητες, γνωρίζονται, καὶ τοῦτο ἀναγκαίως. Κατὰ γὰρ τὰς τῶν μετεχομένων ἰδιότητας καὶ αἱ τῶν μετεχόντων συνδιαιροῦνται διαφορότητες.

Καὶ οὔτε πᾶν μετέχει παντὸς (οὐ γάρ ἐστι σύνταξις τῶν

(1) Ita cod. A. Edit: ὑπάρχει.

(2) Ad sequentia confer Plotinum p. 741 sq.; Porphyrii Sententt. cap. XXVI. p. 229. et Proclum in Platonis Theolog. V. 28 p. 309, qui Platonis Philebum laudat. Tu vide p. 64 p. 220 ed. Stallbaum. et adde Olympiodorum in Alcib. cap. 15 p. 133 et quae ibi ex Damascio apposuimus.

(3) A. ἄγνωστον.

(4) A. non habet ἡ.

(5) A. οὐσίας.

(6) A. ἢ διά. male. Schw. Proxime antecedens διανοητὸν addatur Lexicis. Ceterum cf. quae de his vocibus posui in annot. ad Proclum in Alcib. cap. 22 p. 71. Ad faciliorem intelligentiam consule insuper Athenaeum VIII. p. 338 B. C. p. 246 ed. Schwgh.

(7) A. η διάνοια.

(8) A. ἀλλὰ ἀπό.

Nullo modo enim illis quidem bonis, quae sunt per communicationem, aderit *ac inerit* majus bonum, primis vero bonis minus [*bonum aderit*].

CXXIII.

Omne divinum ipsum quidem, propter superessentialem Unitatem, ineffabile est et ignotum omnibus secundis *Entibus*; per illa vero, quae participant *id, quod est divinum, ipsum divinum* comprehendi cognoscique potest.

Quare solum illud, quod est primum, omnino *est* ignotum, utpote quod est imparticipabile. Omnis enim per rationem, *vel per orationem*, cognitio ipsorum Entium est, et in ipsis Entibus habet ipsam veritatis comprehensionem, (*i. e. veritatis comprehendendae rationem, vim et facultatem*). Etenim notiones attingit, et in intelligentiis subsistit. Ipsi vero Dii sunt supra omnia Entia.

Neque igitur opinabile *est illud*, quod est divinum, neque cogitatione neque mente percipi *cognoscique* potest. Omne enim Ens vel sensile est, et propterea opinabile, vel vere Ens, et propterea mentale (intelligibile), vel *est* inter haec *medium*, Ens simul et generatum, et propterea cogitatione perceptum. Si igitur Dii superessentiales *sunt*, et ante ipsa Entia subsistunt, neque opinio est ipsorum, *i. e. de ipsis*, neque scientia et cogitatio, neque intelligentia (*pro, Ergo si Dii sunt suprà omnem essentiam, neque opinione, neque scientia, neque cogitatione, neque intelligentia percipi cognoscique possunt*). Sed ex iis, quae pendent *ex ipsis*, quales sint ipsorum proprietates, cognoscuntur, idque necessario. Nam per ipsas proprietates eorum, quae participantur, et ipsae illorum, quae participant (*ipsos Deos*), differentiae simul dividuntur.

Et neque omne participat omne (neque enim *rerum* prorsus dissimilium est *ullus* ordo s. ulla conjunctio) neque [quodvis] fortuitum participat fortuitum, sed ipsum cognatum cum unoquoque, *quod est cognatum*, conjunctum est,

πάντῃ ἀνομοίων) οὔτε τὸ τυχὸν τοῦ τυχόντος μετέχει, ἀλλὰ τὸ συγγενὲς ἑκάστῳ συνῆπται, καὶ ἀφ' ἑκάστου πρόεισιν.

ρκδ'.

Πᾶς θεὸς ἀμερίστως μὲν τὰ μεριστὰ γινώσκει, ἀχρόνως δὲ τὰ ἔγχρονα [1], τὰ δὲ μὴ ἀναγκαῖα ἀναγκαίως, καὶ τὰ μεταβλητὰ ἀμεταβλήτως, καὶ ὅλως πάντα κρειττόνως, ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν. Εἰ γὰρ ἅπαν, ὅ,τι περ [2] ἂν ᾖ παρὰ τοῖς θεοῖς, κατὰ τὴν αὐτῶν ἐστιν ἰδιότητα [3], δῆλον δήπουθεν, ὡς οὐ κατὰ [4] τὴν τῶν χειρόνων φύσιν ἐν τοῖς θεοῖς οὖσα ἡ γνῶσις αὐτῶν ἔσται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐξῃρημένην ὑπεροχήν.

Ἑνοειδὴς ἄρα καὶ ἀπαθὴς ἡ γνῶσις ἔσται τῶν πεπληθυσμένων καὶ παθητῶν. Εἰ ἄρα καὶ τὸ γνωστὸν εἴη μεριστόν, ἀλλ' ἡ θεία γνῶσις ἀμέριστος. καὶ ἡ τῶν μεριστῶν καὶ ἡ μεταβλητῶν [5], ἀμετάβλητος, καὶ ἡ τῶν ἐνδεχομένων ἀναγκαία καὶ ἡ [6] τῶν ἀορίστων ὡρισμένη.

Οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰσδέχεται τὸ θεῖον τὴν γνῶσιν, ἵνα οὕτως ἡ γνῶσις ἔχῃ, ὡς τὸ γνωστὸν ἔχει φύσεως. Ἀλλὰ τὰ χείρονα περὶ τὸ ὡρισμένον τῶν θεῶν ἀορισταίνει· καὶ περὶ τὸ ἀμετάβλητον μεταβάλλει, καὶ τὸ ἀπαθὲς παθητικῶς ὑποδέχεται, καὶ τὸ ἄχρονον ἐγχρόνως. τοῖς μὲν γὰρ χείροσιν ἀπὸ

(1) A. ἄχρονα. male. Argumento explicando inserviunt Plato in Phaedro cap. 27. p. 247. p. 24 Ast; ubi consule Hermiam; in Philebo p. 61. p. 206 Stallbaum. et qui ab his interpretibus laudatur Plotinus p. 545. Adde eundem p. 728 sqq. et Proclum in Platonis Theolog. p. 54. praecipue p. 282. item p. 294. 306. 308.

(2) A. οπερ.

(3) A. αὐτῶν ἐστιν ἰδιότητα et ita scripsi. Editio non habet verbum ἐστί. Ceterum hanc sententiam melius fortasse sic interpungas: Εἰ γὰρ ἅπαν, ὅ,τι περ ἂν ᾖ, παρὰ τοῖς θεοῖς κατὰ κ. τ. λ.

(4) A. οὐχὶ κατά.

(5) A. καὶ ἡ τῶν μεριστῶν, καὶ ἡ τῶν μεταβλ. et ita scripsi. Edit: καὶ εἰ τῶν μερ. καὶ εἰ τῶν μετ.

(6) A. ἡ τῶν ἐκδεχομένων ἀναγκαία, καὶ ἡ. Male ἐκδηχ. et debebat, puto, in fine καὶ ἡ τῶν ἀορίστων. Cetera bene. Schw. Ego non dubitavi haec in textu ponere. Editio ita habebat: καὶ εἰ ἐνδεχόμενον, ἀναγκαίως, καὶ εἰ ἀόριστον, ὡρισμένη. In extremis congruebat Argentina lectio vulgatae.

conjungitur, et ab unoquoque *cognato cognatum* progreditur.

CXXIV.

Omnis Deus individue quidem dividua cognoscit, sine tempore vero ea, quae sunt in tempore, non necessaria vero necessario, et mutabilia immutabiliter, et denique omnia *cognoscit* melius, quam ferat (fert) ipsorum ordo. Si enim omne, quodcumque fuerit apud ipsos Deos, secundum ipsorum proprietatem est, perspicuum profecto *est*, quod non secundum deteriorum naturam in Diis existens erit ipsorum cognitio, sed secundum illam illorum ipsorum eximiam excellentiam.

Uniformis igitur et affectuum expers erit ipsa cognitio multiplicatarum et partibilium *rerum*. Si igitur et illud, quod in cognitionem cadit (*quodque cognosci potest*), est dividuum, ergo (tamen) ipsa divina cognitio *est* individua, et dividuarum et mutabilium *rerum cognitio est* immutabilis, et contingentium (eorum, quae fieri possunt) necessaria, et indefinitorum, definita.

Non enim a deterioribus *manantem* cognitionem recipit ipsum divinum numen, ut ipsa cognitio talem habeat naturam, qualem habet id, quod in cognitionem cadit *quodque cognosci potest*. Sed deteriora circa definitum, quod est in Diis, indefinite feruntur (adeoque haesitant); et circa Immutabile mutantur, et quod est affectuum expers patibili modo (affectuose) suscipiunt, et quod est temporis expers, modo temporali. Nam illa quidem, quae sunt deteriora, a

(7) Portus: »Ergo illa, quae sunt deteriora in ipsa definita Deorum natura, sunt indefinita.« Male. *ἀοριστaίνειν* est *ἀορίστως intelligere* atque adeo *haesitare* circa alicujus rei cognitionem. Vid. Philoponum ad Aristotelis Analyt. a Stephano in Thes. L. Gr. II. p 1470 laudatum et adde Lexicis hunc ipsum Procli locum. Etiam sequentia in Porti editione male sejuncta erant ab antecedentibus. Propterea et interpunctionem et versionem emendavi.

τῶν κρειττόνων παρεκβαίνειν δυνατόν· τοῖς δὲ θεοῖς εἰςδέχεσθαί τι παρὰ τῶν [1] χειρόνων οὐ θέμις·

ρκέ.

Πᾶς θεὸς, ἀφ' ἧς ἂν ἄρξηται τάξεως ἐκφαίνειν [2] ἑαυτὸν, πρόεισι διὰ πάντων τῶν δευτέρων, ἀεὶ μὲν πληθύνων τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις καὶ μερίζων, φυλάττων δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. Αἱ μὲν γὰρ πρόοδοι δι' ὑφέσεως γινόμεναι τὰ πρῶτα πανταχοῦ πως [3] πληθύνουσιν εἰς τὰς τῶν δευτέρων ὑποβάσεις.

Τὰ δὲ προϊόντα κατὰ τὴν πρὸς τὰ παράγοντα ὁμοιότητα τὴν ἑαυτῶν ὑποδέχεται διάταξιν, ὥςτε τὸ ὅλον ταὐτόν πως εἶναι [4], καὶ ἕτερον τὸ προϊὸν τῷ μένοντι διὰ μὲν τὴν ὕφεσιν ἀλλοῖον φαινόμενον [5], διὰ δὲ τὴν συνέχειαν τὴν πρὸς ἐκεῖνο [6] τῆς ταυτότητος οὐκ ἐξιστάμενον.

Οἷον δὲ ἔστιν ἐκεῖνο ἐν τοῖς πρώτοις, τοιοῦτον ἐν τοῖς δευτέροις ὑφιστάμενον αὐτὸ, καὶ τῆς σειρᾶς τὴν ἀδιάλυτον κοινωνίαν διαφυλάττον. Ἐκφαίνεται μὲν οὖν [7] ἕκαστος τῶν θεῶν οἰκείως ταῖς τάξεσιν, ἐν αἷς ποιεῖται τὴν ἔκφανσιν. πρόεισι δὲ ἐντεῦθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων διὰ τὴν γεννητικὴν τῶν πρώτων δύναμιν. πληθύεται [8] δὲ ἀεὶ τὴν πρόοδον ἀφ' ἑνὸς εἰς πλῆθος γιγνομένην· φυλάττει δὲ τὸ ταὐτὸν [9] ἐν τῇ προόδῳ,

(1) Editio vitiose: παρὰ τῷ.
(2) A. ἐκβαίνειν, vitiose. Schw.
(3) Abest πως a cod. A. Ὕφεσις est ἐλάττωσις, remissio, imminutio. Vid. ad Proclum in Alcib. I. p. 1. ibiq. laud. Suid III. p. 569. Ei respondent h. l. αἱ ὑποβάσεις i. e. detrimenta eorum, quae deteriora sunt, quae resarciuntur beneficio deorum.
(4) A. ἔσται.
(5) A. γενόμενον. sic. ab ead. manu.
(6) A. τὴν πρὸς ἐκεῖνο, et ita scripsi. In edit. neglectum est τήν.
(7) Cod. A. caret voce οὖν. Fons autem hujus loci est in verbis Platonis Phaedri p. 246 sq. p. 41 Bekkeri: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, ἐλαύνων πτηνὸν ἅρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἕπεται στρατιὰ θεῶν καὶ δαιμόνων κ. τ. λ. ubi cf. Astii Comment. p. 297 sq. Plotin. p. 255 sqq. et p. 545. Procl. in Platonis Theolog. IV. 16 p. 210 sq. p. 214.

praestantioribus digredi *atque recedere* possunt, ipsis vero Diis aliquid a deterioribus recipere nefas *est*.

CXXV.

Omnis Deus, a quo coeperit ordine se ipsum ostendere, progreditur per omnia secunda, semper quidem multiplicans et partiens suas *donorum collationes atque* communicationes, servans vero proprietatem suae naturae (subsistentiae). Nam illi quidem progressus, qui per summissionem (remissionem) fiunt, ea, quae prima sunt, ubique quodammodo multiplicant in ipsa secundorum fundamenta *et in illas conditiones, quae primis sunt subjectae.*

Quae vero progrediuntur secundum similitudinem, *quam habent ea, quae producuntur*, cum iis, quae producunt *ipsa*, suam suscipiunt constitutionem *et ordinem*, ita ut ipsum Totum idem quodammodo sit, et diversum id, quod progreditur, et id, quod *firmum in suo loco* manet. Nam propter quidem ipsam summisionem (remissionem) alterum, *alteratum ac diversum* videtur, propter vero cohaerentiam cum illo, ex identitate non excedit, (*nec ab ea recedit nec degenerat*).

Quale vero est illud in primis, tale in secundis *hoc* ipsum subsistit, et seriei indissolubilem communionem perpetuo servat. Apparet igitur unusquisque Deorum convenienter illis ordinibus, in quibus apparitionem facit (*et suam praesentiam ostendit*). Illinc vero progreditur usque ad extrema, propter generatricem primorum facultatem. Multiplicat vero semper ipsum progressum ab Uno manantem in multitudinem. Servat autem ipsum Idem (*vel ipsam Identitatem*) in ipso progressu, propter similitudinem ipso-

Adde Damascium *περὶ ἀρχῶν* in edit. J. Chr. Wolfii p. 199 sq. et in nondum editis fol. 279 sq. cod. mscr. Monac. ubi multa de ordinibus et *διακοσμήσει* disputantur.

(8) Vid. scr. *πληθύνεται*, ut est paullo superius, licet alibi *πληθύω* usitatum sit.

(9) A. *δὲ ταὐτόν*.

διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν προϊόντων πρὸς τὸ ἑκάστης σειρᾶς ἡγεμονοῦν καὶ πρωτουργὸν αἴτιον.

ρκϛʹ.

Πᾶς θεὸς ὁλικώτερος μέν ἐστιν ὁ τοῦ ἑνὸς ἐγγυτέρω,[1] μερικώτερος δὲ ὁ πο῀ῤῥώτερον. Τοῦ γὰρ πάντα παράγοντος ὁ πλειόνων αἴτιος ἐγγυτέρω. ὁ δὲ ἐλλασσόνων, πο῀ῤῥωτέρω. Καὶ ὁ μὲν πλειόνων αἴτιος, ὁλικώτερος, ὁ δὲ ἐλασσόνων, μερικώτερος· καὶ ἑκάτερος μὲν ἑνάς ἐστιν. ἀλλ' ὁ μὲν δυνάμει μείζων, ὁ δὲ ἐλάσσων κατὰ τὴν δύναμιν. καὶ οἱ μερικώτεροι γεννῶνται ἐκ τῶν ὁλικωτέρων, οὔτε μεριζομένων ἐκείνων (ἑνάδες γάρ), οὔτε ἀλλοιουμένων (ἀκίνητοι γάρ), οὔτε σχέσει[2] πληθυνομένων (ἀμιγεῖς γάρ), ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν δευτέρας ἀπογεννώντων προόδους διὰ δυνάμεως περιουσίαν, ὑφειμένας τῶν πρὸ αὐτῶν.

ρκζʹ.

Πᾶν τὸ θεῖον, ἁπλοῦν, πρώτως ἔστι μάλιστα[3], καὶ διὰ τοῦτο αὐταρκέστατον[5]. ὅτι μὲν γὰρ ἁπλοῦν, ἐκ τῆς ἑνώσεως φανερόν. ἑνικώτατον γάρ ἐστι πᾶν. τὸ δὲ τοιοῦτον, διαφερόντως ἁπλοῦν.

Ὅτι δὲ αὐταρκέστατον, μάθοι τις ἂν ἐννοήσας, ὅτι τὸ μὲν σύνθετον ἐνδεές ἐστιν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων, ὧν ἔστιν ἔξω, ἀλλ' ἐκείνων γε, ἐξ ὧν συνετέθη.

(1) Abest vox *ἐγγυτέρω* et sequentes usque ad *πλειόνων αἴτιος* in cod. A. absque lacunae signo.

(2) *Affectione* vertit h. l. Portus, rectius quam supra cap. CXXII; ubi vid. Annot.

(3) A. *ἐστὶ καὶ μάλιστα.* Non male. Ceterum fortasse ita distinguas, et scribas: *πᾶν τὸ θεῖον ἁπλοῦν πρώτως ἐστὶ μάλιστα.* »Omne divinum simplex est primo maxime« ut *simplex est* jungatur. Verumtamen verborum ordo alteri rationi magis favet. Propterea correxi: *ἔστι.*

(4) Vid. supra cap. IX. p. 16. De *αὐταρκεία* quae in virtutibus censetur vid. locum classicum Aristotelis Ethic. Nicomach. I. 7. p. 8 Sylb. p. 48 Zellii, qui cum Proclo comparandus; cf. Stobaei

rum progredientium cum uniuscujusque seriei principali et primaria causa.

CXXVI.

Omnis Deus universalior quidem est ille, qui propius ad Unum accedit, particularior vero *est* ille, qui longius *ab Uno distat.* Qui enim plurium *rerum est* autor, propinquior est illi, qui omnia producit. Qui vero pauciorum *est autor*, *ille ab illo*, *qui omnia producit*, *est* remotior. Et ille quidem, qui plurium est autor, est universalior, qui vero pauciorum, est particularior. Et uterque quidem est Unitas. Sed alter quidem *est* potestate major, alter vero potestate minor. Et particulariores *Dii* generantur ab universalioribus, quamvis illi neque dividantur in partes (sunt enim Unitates) neque alterentur *neque mutentur* (sunt enim immobiles *ac immoti*), neque affectione multiplicentur (sunt enim expertes mixtionis) [*neque cum ullis aliis naturis ullo modo miscentur*]; sed ex se ipsis secundos progressus procreent, propter potestatis abundantiam, subjectos (inferiores) illis, qui sunt ante ipsos.

CXXVII.

Omne Divinum, *quoniam est* simplex, est maxime primo et propterea suis bonis est maxime contentum (sibi ipsum sufficiens). Quod autem *sit* simplex, ex ipsa Unitate (unione s. unitione) perspicuum *est*. Est enim totum singularissimum *et maxime unicum*. Quod autem est hujusmodi, est insigniter simplex.

Quod autem sit suis bonis maxime contentum (sibi ipsum sufficientissimum), hoc quivis cognoscet, si consideret, quod ipsum quidem compositum indigens est, *indiget*, si non etiam aliis (reliquis), extra quae existit; at illis saltem, ex quibus compositum est.

Eclogg. II, 7. p. 314 sqq. Heeren. Epictet. Fragmm. 27. et Gatacker. ad Marc. Antonin. I. 16. p. 24. et III. 11. p. 85.

Τὸ δὲ ἁπλούστατον καὶ ἑνιαῖον, καὶ τὸ ἐν τῷ ἀγαθῷ ταὐτὸν προστησάμενον αὐταρκέστατον. τοιοῦτον δὲ τὸ θεῖον πᾶν. Οὔτε οὖν τῶν ἄλλων δεῖται, αὐτοαγαθότης ὑπάρχον, οὔτε ἐξ ὧν ὑφέστηκεν [1], ἑνιαῖον ὑπάρχον.

ρκη'.

Πᾶς θεός, ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγυτέρω μετεχόμενος, ἀμέσως μετέχεται· ὑπὸ δὲ τῶν ποῤῥωτέρω [2], διὰ μέσων ἢ ἐλασσόνων ἢ πλειόνων τινῶν [3]. Τὰ μὲν γάρ, διὰ συγγένειαν ἑνοειδῆ καὶ αὐτοόντα [4], μετέχειν αὐτόθεν δύναται τῶν θείων ἑνάδων. τὰ δὲ δι' ὕφεσιν καὶ τὴν εἰς πλῆθος ἔκτασιν ἄλλων δεῖται τῶν μᾶλλον ἡνωμένων, ἵνα μετάσχῃ τῶν αὐτοενάδων οὐσῶν, ἀλλ' οὐχ ἡνωμένων.

Τῆς γὰρ αὐτοενάδος μεταξὺ καὶ τοῦ διῃρημένου πλήθους ἔστι τὸ ἡνωμένον πλῆθος, συμφύεσθαι μὲν τῇ ἑνάδι δυνάμενον διὰ τὴν ἕνωσιν· συγγενὲς δέ [5] πως ὂν καὶ τῷ διῃρημένῳ πλήθει διὰ τὴν τοῦ πλήθους ἔμφασιν.

ρκθ'. [6]

Πᾶν μὲν σῶμα θεῖον διὰ ψυχῆς ἐστι θεῖον τῆς ἐκθεουμένης· πᾶσα δὲ ψυχὴ θεία διὰ τὸν θεῖον νοῦν· πᾶς δὲ νοῦς θεῖος [7] κατὰ μέθεξιν τῆς θείας ἑνάδος.

Καὶ ἡ μὲν ἑνάς, αὐτόθεν θεός. ὁ δὲ νοῦς θειότατον. ἡ

(1) Ita cod. A. recte. Respondet enim antecedentibus: ἐξ ὧν συνετέθη. Edit: οὔτε ὑφέστηκεν. De voce ἑνιαῖος vid. cap. XXIII. et LXXIV.

(2) A. πόῤῥω.

(3) A. ἐλασσόνων ἢ πλειόνων τινῶν. Quod quum in versione quoque expresserit Portus, suspicor typothetae tantummodo negligentiâ excidisse ἢ πλειόνων. Utut est, restituendum duxi.

(4) Ita cod. A. Edit: αὐτὰ ὄντα. Portus: »cum et ipsa sint.« Tu vid. supra cap. II. ubi αὐτοὶν. cf. cap. XCII. et Budaei Comment. Ling. gr. p. 462. Post δεῖται abest τῶν a codice A. Et quod mox sequitur vocabulum αὐτοενάς non est in Lexicis.

(5) In editione lacuna: τῇ ἑνάδι. Δυ **** συγγενὲς eam integrat codex A.

Quod vero simplicissimum est et singulare, et quod in ipso Bono idem *est*, *et* primum locum tenet, *est* suis bonis maxime contentum (antistat, est sibi ipsum sufficientissimum). Hujusmodi vero est omne Divinum. Neque igitur aliis (reliquis) indiget, quoniam est Ipsa Bonitas [*vel*, *per se existens Bonitas*], neque iis, ex quibus constat, (compositum est), quoniam est singulare.

CXXVIII.

Omnis Deus, a propinquioribus quidem participatus, immediate participatur, a remotioribus vero *participatus*, per quaedam media vel pauciora vel plura *participatur*. Nam alia quidem, cum propter cognationem sint uniformia, et per se entia (existentia), statim ipsas divinas Unitates participare possunt. Quae vero *sunt* per summissionem (remissionem) et extensionem, *quae fit* in multitudinem, aliis indigent magis unitis, ut participent ipsas per se Unitates existentes, at non unitas.

Nam inter per se Unitatem et divisam multitudinem est ipsa unita multitudo, quae quidem enasci simul potest cum Unitate propter Unitionem (Adunationem), cognata vero quodammodo est divisae multitudini, propter ipsam multitudinis [manifestam] significationem.

CXXIX.

Omne quidem corpus divinum per animam deificatam est divinum. Omnis vero anima *est* divina propter mentem divinam. Omnis vero Mens divina propter Unitatis divinae communionem.

Et ipsa quidem Unitas *est* statim Deus (*vel*, *per se*

(6) Ad argumentum consule Platonis Timaeum p. 30 p. 25 sqq. Bekker. Plotin. p. 388. p. 404 sq. Proclum in Theolog. Platon. p. 126 sq. Porphyrii Sententt. cap. I — VII. p. 220 sq.
(7) θεῖος abest h. l. ab editione. Ego adjeci ex cod A.

δὲ ψυχὴ, θεία. τὸ δὲ σῶμα θεοειδές. Εἰ γὰρ καὶ [1] ὑπὲρ νοῦν ἐστιν ἅπας ὁ τῶν θεῶν ἀριθμὸς, αἱ δὲ μεθέξεις διὰ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ὁμοίων ἐπιτελοῦνται· ἡ μὲν ἀμέριστος οὐσία [2] μεθέξει πρώτως τῶν ὑπερουσίων ἑνάδων.

Δευτέρως δὲ, ἡ γενέσεως ἐφαπτομένη. τρίτως δὲ, ἡ γένεσις. Καὶ ἕκαστα διὰ τῶν προςεχῶς ὑπερκειμένων. Καὶ φοιτᾷ μὲν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐν τοῖς μετέχουσιν ἡ τῶν θεῶν ἰδιότης. Διὰ μέσων δὲ τῶν πρὸς ἑαυτὴν συγγενῶν.

Ἡ γὰρ ἑνὰς πρώτῳ μὲν [3] τῷ νῷ δίδωσι τὴν ἑαυτῆς ἐξαίρετον ἐν τοῖς θείοις [4] δύναμιν, καὶ ἀποτελεῖ κἀκεῖνον τοιοῦτον νοῦν, οἷα ἐστὶ καὶ αὐτὴ [5] κατὰ τὸ ἑνιαῖον πλῆθος. διὰ δὲ νοῦ καὶ ψυχῆς πάρεστι, συνεξάπτουσα κἀκείνην τῷ νῷ, καὶ συνεκπυροῦσα, εἰ ὁ νοῦς οὕτως εἴη [6] μεθεκτός.

Διὰ δὲ ψυχῆς ἀπήχημα τῆς οἰκείας ἰδιότητος καὶ τῷ σώματι [7] δίδωσιν, εἰ μετέχοι τι σῶμα [8] ψυχῆς. Καὶ οὕτω γίνεται τὸ σῶμα οὐ μόνον ἔμψυχον καὶ νοερὸν, ἀλλὰ καὶ θεῖον, ζωὴν μὲν καὶ κίνησιν λαβὸν παρὰ ψυχῆς [9], διαμονὴν δὲ ἄλυτον ἀπὸ νοῦ· ἕνωσιν δὲ θείαν [10] ἀπὸ τῆς μετεχομένης ἑνάδος. ἕκαστον γὰρ τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως μεταδίδωσι τοῖς ἐφεξῆς [11].

ρλʹ.

Πάσης θείας τάξεως τὰ πρῶτα μειζόνως ἐξῄρηται τῶν

(1) Vocem *καὶ* non habet cod. A.

(2) ibid deest *οὐσία*. Fortasse post *ἑνάδων* ex antecedentibus intelligendum est: *ἐπιτελεῖται perficitur*. Portus ex sequentibus supplevit *ἐφάπτεται, attingit*.

(3) A. *πρῶτον μέν* Bene ad explicationem; ad lectionem constituendam non item.

(4) A. *τοῖς θεοῖς*.

(5) A. *ἐστὶ κἀκείνη*. Proxime fortasse legendum: *καὶ ψυχῇ πάρεστι* »etiam animae adest (praesens).«

(6) A. *ὁ νοῦς οὕτως εἴη*. Quod recepi propter sequens *εἰ μετέχοι τι σῶμα*. Ab editione abest *οὕτως*.

(7) A. *καὶ τὴν σώματι*.

(8) A. *εἰ μετέχει σῶμα*. — Proxime ad verba: *ψυχῆς ἀπήχημα* »animae echo« vid. quae in annot. ad Procli Comment. in Platon. Alcib. cap. 31 p. 99 apposui.

(9) A *περὶ ψυχῆς*.

(10) A. *θείων*. Sequentia lacunâ foedantur in edit: *ἀπὸ τῆς* **** *ἑαυτοῦ ὑπάρξεως*. Eam explevi ex integro mscr. cod. A. Ad. *ἕκαστον* cogitandum est *τούτων*, nimirum Unitas, mens, anima.

Deus). Ipsa vero Mens *est quiddam* divinissimum (*sive maxime divinum*). Anima vero divina. Corpus vero Deo simile (*vel, divina forma praeditum est*). Quamvis enim omnis Deorum numerus [etiam] supra Mentem sit, ipsae tamen (*participationes et*) communicationes per cognata et similia perficiuntur. Individua quidem essentia, per communicationem primo, *attingit* superessentiales Unitates.

Secundo vero *est* illa generationem attingens *essentia*. Tertio vero *est* ipsa generatio. Et singula per proxime superiora *progrediuntur*. Et progreditur quidem usque ad ultima in iis, quae participant *divinam naturam*, ipsa Deorum proprietas; per media vero illa, quae ipsi sunt cognata.

Unitas enim primae quidem Menti dat suam eximiam in *rebus* divinis facultatem, et perficit etiam illam Mentem talem, qualis est et ipsa in singulari multitudine. Per Mentem vero et animam adest, illam etiam *animam* simul accendens cum ipsa Mente et simul inflammans, si Mens ad hunc modum fuerit participabilis.

Per animae vero (*quasi dicas*) extremum sonum (*et extremam resonantiam*) etiam ipsi corpori suam proprietatem impertit, si corpus animae particeps aliquo modo fuerit. Sic autem corpus fit non solum animatum et intellectuale, sed etiam divinum, cum vitam quidem et motum accipiat ab anima, permansionem vero indissolubilem [*accipit*] a Mente, unionem vero divinam ab Unitate, quae participatur. Quidlibet enim suam substantiam sequentibus impertit.

CXXX.

In omni divino ordine ea, quae prima sunt, magis

(11) Inde ab hoc vocabulo per errorem praetermisit scriba tres fere lineas a superiore *ἐφεξῆς* ad inferius transsiliens, et continuo tenore superioribus adnectens ista: *καὶ μειζόνως ἐξέχεται.* Quare nec novum caput h. l. numeratur in cod. A. De proximo *ἐξέχεται* vid. Annot. ad cap. 46 p. 76.

προσεχῶς ὑπ' αὐτὰ τεταγμένων, ἢ ταῦτα τῶν ἐφεξῆς, καὶ μειζόνως ἐξέχεται τὰ δεύτερα τῶν προσεχῶς ὑπερκειμένων, ἢ τούτων τὰ μετὰ ταῦτα· ὅσῳ μὲν γάρ [1] ἑνικώτερον ἤ τι καὶ ὁλικώτερον, τοσούτῳ [2] καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἔλαχε μείζονα πρὸς τὰ ἐφεξῆς [3].

Ὅσῳ [4] δ' ἂν ὑφειμένον κατὰ τὴν δύναμιν, τοσούτῳ μᾶλλόν ἐστι τοῖς μετ' αὐτὸ συμφυέστερον. καὶ τὰ μὲν ὑψηλότερα μᾶλλον ἐνίζεται τοῖς ἑαυτῶν αἰτιωτέροις· τὰ δὲ καταδεέστερα ἧττον.

Δυνάμεως γάρ ἐστι μείζονος τὸ μᾶλλον ἐξηρῆσθαι τῶν ὑφειμένων, καὶ μᾶλλον ἡνῶσθαι τοῖς κρείττοσιν. ὥςπερ αὖ ἔμπαλιν τὸ τῶν μὲν ἀφίστασθαι μᾶλλον, τοῖς δὲ συμπάσχειν, ἐλάττωσίς ἐστι δυνάμεως. ὃ δὴ συμβαίνει τοῖς δευτέροις καθ' ἑκάστην τάξιν. ἀλλ' οὐ τοῖς πρώτοις.

ρλα'. [5]

Πᾶς θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἄρχεται. τὴν γὰρ ἰδιότητα τῆς εἰς τὰ δεύτερα παρουσίας ἐν ἑαυτῷ πρῶτον ἐπιδείκνυσι. διότι δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑαυτοῦ μεταδίδωσι, κατὰ τὸ ὑπέρπληρες [6] ἑαυτοῦ. οὔτε γὰρ τὸ ἐλλεῖπον οἰκεῖον [7] τοῖς θεοῖς, οὔτε τὸ πλῆρες μόνον. τὸ μὲν γὰρ ἐλλεῖπον πᾶν ἀτελὲς ὑπάρχει, καὶ ἄλλο τέλειον ποιεῖν, αὐτὸ μὴ τέλειον ὑπάρχον, ἀμήχανον. Τὸ δὲ πλῆρες αὔταρκες μὲν [8], οὔπω δὲ εἰς μετάδοσιν ἕτοιμον.

(1) A. ὅσον γάρ.
(2) A. τοσοῦτον.
(3) Ita cod. A. Edit: πρὸς τὰς ἐφ.
(4) Typothetae vitium ὅςῳ emendavimus.
(5) A. ρλ. Initium capitis ita vertit Portus: »Omnis Deus a sua propria actione regitur.« Male. Proxime ad ἐπιδείκνυσι vid. Annot. nostr. ad Plotin. de pulcrit p. 368 sq.
(6) A. ὑπερπλῆρες, sed paulo inferius scribitur ut in Ed. Vocabulum addatur Lexicis. Utitur eodem Dionysius Pseudo — Areopagita de divinn. nomm. II 10 p. 552 ed. Corder. loco classico: — ὥςπερ τέλειος ἐν τοῖς ἀτελέσι, καὶ ἐν τοῖς τελείοις ἀτελής, ὡς ὑπερτέλειος· οὕτως πλήρης ἐν τοῖς ἐνδέεσι, καὶ ὑπερπλήρης ἐν τοῖς πλήρεσι.

exempta sunt ex iis, quae proxime sub ipsis collocata sunt, quam haec ex sequentibus, et ea, quae sunt secunda, magis pendent ex proxime superioribus, quam ex istis ea, quae sunt post ista. Quo enim aliquid singularius et universalius fuerit, eo etiam majorem excellentiam sortitum est apud sequentia (ad sequentia s. si cum sequentibus contuleris).

Quo vero summissius ipsâ potestate *fuerit* (*et quo viribus infirmius*), eo magis est cognatione conjunctum cum iis, quae sunt post ipsum. Et sublimiora quidem magis uniuntur cum suis principalioribus causis; inferiora vero minus (*cum ipsis superioribus cognatione conjunguntur*).

Majoris enim est potentiae magis exemptum esse ex summissis *atque subjectis et inferioribus*, *et* magis unitum esse cum *superioribus et* praestantioribus; ut etiam contra ipsum ab his quidem *praestantioribus* magis recedere, cum his vero *deterioribus* simul pati *aliquid* est imminutio potentiae. Quod profecto accidit secundis in unoquoque ordine, sed non primis.

CXXXI.

Omnis Deus a semetipso suae (propriae) actionis initium ducit. Proprietatem enim *suae* praesentiae, *quam exerit* in secunda, in se ipso primum demonstrat (prodit). Quamobrem etiam aliis se ipsum impertit, per (secundum) sui ipsius exuperantem plenitudinem. Neque enim defectus conveniens *est* Diis, neque plenitudo tantum. Nam omnis quidem defectus est imperfectus, (omne defectum imperfectum) et fieri nullo modo potest, ut illud, quod est imperfectum, aliud perfectum faciat. Quod vero plenum *est*, *illud est* tantum sua sorte contentum (sibi ipsum sufficiens), nondum vero paratum *est* ad communicationem *sui cum aliis*.

(7) A. τὸ οἰκεῖον.. malc. Schw.
(8) Ita cod. A. Edit: αὔταρκες μόνον.

Ὑπέρπληρες ἄρα εἶναι δεῖ[1] τὸ πληρωτικὸν ἄλλων καὶ εἰς ἄλλα διατεῖνον τὰς ἑαυτοῦ χορηγίας. εἰ οὖν τὸ θεῖον ἅπαντα ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πληροῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν ἑαυτῷ[2], ἕκαστον ὑπέρπληρές ἐστιν· εἰ δὲ τοῦτο ἐν ἑαυτῷ πρώτῳ τὴν ἰδιότητα ἱδρυσάμενον, ᾗ δίδωσι[3] τοῖς ἄλλοις, οὕτω δὴ κἀκείνοις ἐπορέγει τὰς μεταδόσεις τῆς ὑπερπλήρους ἀγαθότητος.

ρλβ΄.[4]

Πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ τάξεις μεσότητι συνδέδενται. Καὶ γὰρ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων ἀποτελοῦνται, καὶ πολλῷ δὴ μᾶλλον αἱ τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀδιάλυτον κέκτηνται τὴν συνέχειαν, ἅτε ἑνοειδῶς[5] ὑφεστηκυῖαι, καὶ κατὰ τὸ ἓν ἀφωρισμέναι, τὸ ἀρχηγικὸν[6] αὐτῶν αἴτιον. ἡνωμένως οὖν αἱ ὑφέσεις γίνονται καὶ μειζόνως ἢ κατὰ[7] τὴν ἐν τοῖς οὖσι τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα ὁμοιότητα. ὅσῳ δὴ καὶ ἡ τῶν θεῶν ὕπαρξις ἐν τῷ ἡνῶσθαι τῶν ὄντων μᾶλλον ὑφέστηκεν.

Πάντα οὖν τὰ θεῖα γένη συνδέδεται ταῖς οἰκείαις μεσότησι, καὶ οὐκ ἀμέσως ἐπὶ τὰς διαφερούσας πάντῃ προόδους χωρεῖ τὰ[8] πρῶτα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑκατέροις κοινῶν γενῶν, ἀφ᾽ ὧν τε πρόεισι, καὶ ὧν ἐστιν ἀμέσως αἴτια. Ταῦτα γὰρ[9] συν-

(1) A. ὑπερπλ. ἅμα εἶναι δεῖ. Placet additum εἶναι, et recepi. Edit: ἄρα δεῖ. Proxime de voce χορηγία vid. Biel. Thes. V. T. III. p. 601. Schweigh. Lex. Polyb. p. 663 sq. et Lobeck. ad Phrynich. Parerg. I. p. 517. De verbo vidimus supra ad cap. XVIII.

(2) Desunt in cod. A. verba: τῶν ἐν ἑαυτῷ.

(3) A. ἱδρῦσαν ὧν δίδωσι. Fortasse aliquid deest. Sed tamen loco consulas etiam interpungendo: εἰ δὲ τοῦτο, (scil. ἐστὶν). »Si vero hoc est (s. *locum habet*; videlicet quod in antecedente membro positum erat) posteaquam in se ipso primum proprietatem constituit, quâ reliquis dat, tum demum et illis porrigit etc.«

(4) A. ρλα. Quod praecedit verbum ἐπορέγω, ejus nonnisi formam Medii habent Lexica.

(5) A. ἑνοειδές. Ceterum ad hunc totum locum cf. Plotin p. 362 sq. Porphyrii Sententt. cap. XXV. p. 228 sq. Proclum in Theolog. Platon. I. p. 25 sq. et p. 29.

(6) A. ἀρχηγικόν, et ita dedi. Edit: ἀρχικὸν. cf. supra p. 108 not. 4.

(7) Recepi lectionem codicis A. Editio offerebat: καὶ μόνως κατὰ τὴν. Portus: »et uno tantum modo propter.« De formulâ ἢ κατὰ vid. Matthiae Gr. gr. §. 449 ibique laudd. et cf. Ast. ad Platon.

Quod igitur alia replet, et suas suppeditationes (*i. e. res, quas aliis suppeditat,*) in alia (*diffundit et*) extendit, supra modum plenum (*vel, per exuperationem plenum*) esse oportet. Si igitur illud, quod est divinum, omnia per se replet bonis, quae in se *continet*, (*ergo eorum, quae divina sunt*), unumquodque per exuperationem plenum est. Si vero hoc in se ipso primo proprietatem *habet* collocatam, *et* (collocavit, qua dat reliquis) ut dat aliis, sic etiam illis porrigit ipsas communicationes (*i. e. res, quas cum illis communicat*), per exuperationem plenae Bonitatis (*hoc est munus*).

CXXXII.

Omnes Deorum ordines medietate conjunguntur, *i. e. medio quodam constringuntur.* Et enim omnes Entium progressus per similia perficiuntur, et multo magis ipsi Deorum ordines indissolubilem possident cohaerentiam, utpote qui uniformiter subsistunt et definiti sunt per (secundum) Unum, principalem ipsorum causam. Unite igitur summissiones (remissiones) fiunt, et majorem in modum quam pro similitudine secundorum cum Primis in Entibus (apparente s. existente); quanto magis adeo Deorum quoque substantia in uniendis Entibus subsistit.

Omnia igitur divina genera per suas medietates sunt conjuncta (*per sua media conjunguntur*), et non immediate ad omnino differentes progressus eunt ipsa primà, sed per genera utrisque communia, a quibus et progrediuntur, et quorum immediate sunt causae. Haec enim ipsas extremi-

de Republ. II. p. 393. Aristotel. Poëtic. II. 1. p. 6. Herm. *ἤτοι βελτίονας ἢ καθ' ἡμᾶς*, (quam nos sumus) *ἢ χείρονας, ἢ καὶ τοιούτους*. Post verba *μᾶλλον ὑφέστηκεν* cogitandum videtur esse: » quam in essentiâ (vel substantiâ) Entium.«

(8) A. *χωρεῖται τὰ.*

(9) A. *ταύτῃ γάρ.* Ceterum hinc doctrinae obloquitur scriptor, cujus fragmentum exstat in cod. Darmst: *ἀποπεμπέσθωσαν καὶ ἡμῖν αἱ τοῦ Πρόκλου περιττολογίαι περὶ τῶν ἀπογεννήσεων. — τί γὰρ δεῖ τὸ ἅπαξ παρὰ τῆς πρώτης (πηγῆς) γεννηθὲν τελειότατον ἀπογεννᾶσθαι αὖθις παρὰ τῶν ἐφεξῆς*; Qua de re ipse viderit.

ἄγει τὰ ἄκρα κατὰ μίαν ἕνωσιν, τοῖς μὲν ὑπεστρωμένα συμφυῶς, τῶν δὲ ἐξῃρημένα προςεχῶς, καὶ τὴν εὔτακτον διαφυλάττει τῶν θείων ἀπογέννησιν.

ρλγ'. [1]

Πᾶς μὲν θεὸς ἑνάς ἐστιν ἀγαθουργὸς, ἢ ἀγαθότης ἑνοποιὸς, καὶ ταύτην ἔχει τὴν ὕπαρξιν, καθόσον ἕκαστος θεός. ἀλλ' ὁ μὲν πρώτιστος ἁπλῶς τἀγαθὸν καὶ ἁπλῶς ἕν· τῶν δὲ μετὰ τὸν πρῶτον ἕκαστος τὶς ἀγαθότης ἐστὶ καὶ τὶς ἑνάς. Ἡ γὰρ ἰδιότης [2] ἡ θεία διέστησε τὰς ἑνάδας καὶ ἀγαθότητας τῶν θεῶν, ὥςτε ἕκαστον κατά τι τῆς ἀγαθότητος ἰδίωμα πάντα ἀγαθύνειν, οἷον τελεσιουργεῖν, ἢ συνέχειν, ἢ φρουρεῖν.

Τούτων γὰρ ἕκαστόν τι ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ πᾶν τὸ ἀγαθόν. τὴν δὲ ἑνιαίαν [3] αἰτίαν τὸ πρῶτον προεστήσατο. Διὸ καὶ τἀγαθόν ἐστιν ἐκεῖνο, ὡς πάσης ἀγαθότητος ὑποστατικόν. Οὐ γὰρ αἱ πᾶσαι τῶν θεῶν ὑπάρξεις ἅμα παρισοῦνται τῷ ἑνί. τοσαύτην ἐκεῖνο πρὸς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ἔλαχεν ὑπερβολήν.

ρλδ'. [4]

Πᾶς θεῖος νοῦς νοεῖ μὲν, ὡς νοῦς, προνοεῖ δὲ [5], ὡς θεός. τοῦ μὲν γὰρ νοῦ τὸ γινώσκειν τὰ ὄντα, καὶ ἐν νοήσεσιν ἔχειν τὸ τέλειον, ἐξαίρετόν ἐστι· τοῦ δὲ θεοῦ τὸ προνοεῖν, καὶ ἀγαθῶν πάντα πληροῦν.

(1) A. ρλβ.
(2) A. αἰδιότης. Ad argumentum cf. primum supra cap. XXI. p. 38 — 40; adde Proclum in Theolog. Platon. IV. 16 p. 212 sq. Damascium de Principiis p. 199 sqq. ed. J. Chr. Wolf. et Cudworth. System. intellectuale p. 651 sqq. Moshem. ubi ipsa haec Procli Elementa adhibita sunt. Adde eundem Cudworth. p. 667 sq. et repete quae Proclus supra disputavit cap. XIII. p. 22 — 24.
(3) A. οὐ τὴν ἑνιαίαν.
(4) A. ρλγ.
(5) A. νοεῖ δὲ. vitiose. Schw. Ad rem confer supra cap. CXI. CXX. sqq. ibique laudd.

tates in Unitatem cogunt, quae aliis quidem per naturae cognationem sunt substratae *et subiectae*, ex aliis vero proxime sunt exemptae, et bene compositam *ac ordinatam rerum* divinarum procreationem *atque progeniem* conservant.

CXXXIII.

Omnis quidem Deus est Unitas benefica vel Bonitas unifica, et istam habet essentiam (substantiam), quatenus unusquisque Deus *est*. Sed primus quidem simpliciter *est* Bonum, et simpliciter Unum; unusquisque vero eorum, qui sunt post illum primum *Deum*, est quaedam Bonitas et quaedam Unitas. Nam divina proprietas Unitates et Bonitates Deorum distinguit ita, ut unusquisque (*Deorum*) per aliquam Bonitatis proprietatem omnia bona faciat, *et* quodammodo perficiat (*ad perfectionem perducat*), vel contineat, vel custodiat.

Horum enim unumquodque est aliquod Bonum, sed non omne Bonum. Illud vero, quod est primum, unicam *et singularem* causam primo loco statuit (praeposuit). Quamobrem etiam illud est Bonum, utpote quod omnem Bonitatem fundat *atque constituit*. Non enim omnes Deorum essentiae (substantiae) simul Uni exaequantur. Tantam illud *Primum* superlationem *et excellentiam* sortitum est apud ipsam Deorum multitudinem (ad deorum multitudinem s. si contuleris cum d. m.)

CXXXIV.

Omnis divina Mens videt quidem, ut Mens, providet vero, ut Deus (*vel, cognoscit quidem, ut Mens, praecognoscit vero, ut Deus*). Nam ipsius quidem Mentis *munus* est eximium (ipsum) Entia cognoscere, et in notionibus (*ac intelligentiis*) habere ipsam perfectionem; ipsius vero Dei (*munus est eximium*, ipsum) providere (*suaque providentia omnia moderari*) et bonis omnia replere.

Ἡ δὲ μετάδοσις αὕτη καὶ ἡ πλήρωσις δι' ἕνωσιν γίνεται τῶν πληρούντων πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν. ἣν [1] καὶ ὁ νοῦς μιμούμενος εἰς ταὐτὸν ἔρχεται τοῖς νοητοῖς.

Ἧι οὖν προνοεῖ, θεός, ἐν τῇ πρὸ νοῦ ἐνεργείᾳ τῆς προνοίας ἱσταμένης. διὸ καὶ πᾶσι μὲν ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν, ὡς θεοῦ, οὐ πᾶσι δὲ πάρεστιν, ὡς νοῦς.

Καὶ γὰρ ἐφ' ἃ το νοερὸν ἰδίωμα μὴ πρόεισιν, ἐπὶ ταῦτα φθάνει τὸ θεῖον. Καὶ γὰρ τὰ μὴ νοοῦντα προνοεῖσθαι βούλεται, καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαγχάνειν· τοῦτο δέ, διότι νοῦ μὲν οὐ πάντα ἐφίεται, οὐδὲ οἷς μετασχεῖν δυνατόν· τοῦ δὲ ἀγαθοῦ πάντα ἐφίεται καὶ σπεύδει τυχεῖν.

ρλε'. [2]

Πᾶσα θεία ἑνὰς ὑφ' ἑνός τινος μετέχεται τῶν ὄντων ἀμέσως, καὶ πᾶν τὸ ἐκθεούμενον εἰς μίαν ἑνάδα θείαν ἀνατείνεται· καὶ ὅσαι αἱ μετεχόμεναι ἑνάδες, τοσαῦτα καὶ [3] τὰ μετέχοντα γένη τῶν ὄντων. οὔτε γὰρ δύο ἢ πλείους ἑνάδες ὑφ' ἑνὸς μετέχονται.

Πῶς γάρ, τῶν ἐν αὐταῖς ἰδιοτήτων ἐξηλλαγμένων, οὐχὶ καὶ τὸ ἑκάστῃ συμφυόμενον ἐξήλλακται, δι' ὁμοιότητος τῆς συναφῆς γενομένης; [4]

Οὔτε μία ἑνὰς ὑπὸ πλειόνων μετέχεται διῃρημένως· ἀσύν-

(1) Ἣν Portus refert ad remotius μετάδοσις. Ego potius retulerim ad ἕνωσιν. »Quam (sc. unitionem)« etc. Ad explicandam hanc sententiam de mente et intelligibilibus faciunt ea, quae in annotatione ad Proclum in Alcib. cap. XXII. p. 71 posuimus. Ad finem hujus capitis adhibe Platonem in Philebo p. 20 p. 46 sq. ed. Stallbaum.

(2) A. ρλδ.

(3) A. non habet καί.

(4) A. γιναμένης (sic).

Haec autem communicatio *bonorum* et ista repletio propter (per) Unionem fit eorum, qui *suis bonis omnia* replent, *et refertur* ad ea, quae *sunt* ante ipsa *bona*, (fit per adunationem implentium cum iis, quae sunt ante ipsos *implentes*). Quam [*repletionem*] et ipsa Mens imitans, in idem venit cum ipsis mente perceptis (*idem est, ac illa, quae mente percipiuntur* cum intelligibilibus).

Quatenus igitur providet, (*et quatenus Mente praecognoscit*), *eatenus est* Deus, quia providentia consistit in illa actione, quae est ante Mentem. Quamobrem etiam omnibus quidem se ipsum impertit, ut Deum, non omnibus tamen adest, ut Mens.

Et enim ad quae intellectualis proprietas non progreditur, ad illa numen divinum ocius pervenit. Et enim ea, quae non mente percipiunt, providere cupiunt, et aliquod bonum participare *student*. Hoc autem *fit*, quia Mentem quidem non omnia expetunt, ne illa quidem, quae *Mentem* participare possunt; ipsum vero Bonum omnia expetunt, et assequi properant, *idque participare student.*

CXXXV.

Omnis divina Unitas ab Entium aliquo participatur immediate, et omne, quod deificatur, ad unam Unitatem divinam contendit (*dirigitur ac refertur*). Et quot *sunt* Unitates, quae participantur, tot etiam *sunt* ipsa genera, quae participant Entia. Non enim duae vel plures Unitates ab Uno participantur.

Quomodo enim, cum proprietates, quae sunt in ipsis *Unitatibus*, sint immutatae, non etiam immutatur illud, quod cum unaquaque *Unitate* simul nascitur, cum ipsa conjunctio per similitudinem fiat?

Neque una Unitas a pluribus participatur divisim, *dividue, partite.* Nam multa Entia cum Unitate non conjunguntur, et quatenus sunt Entia, quae *conjunguntur* cum illa

απτα γὰρ τὰ πολλὰ ὄντα τῇ ἑνάδι, καὶ ὡς ὄντα τῇ πρὸ τῶν ὄντων, καὶ ὡς πολλὰ ἑνάδι.

Δεῖ δὲ τὸ μετέχον πῇ μὲν [1] ὅμοιον εἶναι τῷ μετεχομένῳ, πῇ δὲ ἕτερον καὶ ἀνόμοιον. ἐπεὶ οὖν τὸ μετέχον τῶν ὄντων τί ἐστιν, ἡ δὲ ἑνὰς ὑπερούσιος, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνωμοίωνται [2]· ἓν ἄρα εἶναι χρὴ τὸ μετέχον [3], ἵνα καὶ κατὰ τοῦτο ὅμοιον ᾖ τῷ μετεχομένῳ ἑνί, εἰ καὶ τὸ μὲν οὕτως ἕν, ὡς ἑνάς, τὸ δέ, ὡς πεπονθὸς τὸ ἓν καὶ ἡνωμένον, διὰ τὴν ἐκείνης μέθεξιν.

ρλϛ'. [4]

Πᾶς θεὸς ὁλικώτερος μὲν ὑπάρχων, καὶ ἐγγυτέρω τοῦ πρώτου τεταγμένος, ὑπὸ ὁλικωτέρου γένους τῶν ὄντων μετέχεται· μερικώτερος δέ, καὶ πορρώτερον, ὑπὸ μερικωτέρου· καὶ ὡς τὸ ὂν πρὸς τὸ ὄν, οὕτως ἡ ἑνὰς πρὸς τὴν ἑνάδα τὴν θείαν.

Εἰ γὰρ ὅσα τὰ ὄντα, τοσαῦται [5] καὶ αἱ ἑνάδες, καὶ ἔμπαλιν, μιᾶς ὑφ' ἑνὸς μετεχομένης, δῆλον δή, ὅτι κατὰ τὴν τῶν ἑνάδων τάξιν ἡ τῶν ὄντων πρόεισι τάξις, ὁμοιουμένη τῇ πρὸ αὐτῆς.

Καὶ ταῖς μὲν ὁλικωτέραις τὰ ὁλικώτερα συμφύεται, ταῖς δὲ μερικωτέραις ἑνάσι τὰ μερικώτερα ὄντα· εἰ γὰρ μή, πάλιν τὰ ἀνόμοια τοῖς ἀνομοίοις συνάψει [6], καὶ ἡ κατ' ἀξίαν διανομὴ οὐκ ἔσται. ταῦτα δὲ ἀδύνατα· εἴπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὸ ἓν καὶ τὸ οἰκεῖον μέτρον ἐκεῖθεν ἐπιλάμπεται, καὶ ἀπ' ἐκείνων ἐφήκει. Πολλῷ δὴ οὖν μᾶλλον ἐν αὐτοῖς τάξις ἔσται

(1) Edit: πῇ ὅμοιον. Correxi πῇ μὲν propter sequens membrum.

(2) A. ἀνωμοίωται.

(3) A. τὸ μετεχόμενον.

(4) A. ρλε. Ad sequentia consule Plotinum p. 679 sqq. p. 691. Proclum in Platon. Theolog. III. 1. p. 122 sq. III. 13 p. 142. 143. ubi Parmenides Platonicus laudatur; in quo hujus universae disputationis fons est. Tu vid. eum p. 155 sqq. p. 60 sqq. usque ad finem.

(5) A. τοσαῦται, ut correxit Editor. Itaque Proclo reddidi. Edit: τοσαῦτα.

(6) Portus: »conjungentur.« Proprie *conjungent* sc. se.

Unitate, quae est ante ipsa Entia, et quatenus multa *cum Unitate conjunguntur.*

Oportet autem illud, quod participat *aliquid*, partim *quidem* simile esse illi, quod participatur, partim vero diversum et dissimile. Quoniam igitur id, quod *aliquid* participat, est aliquid ex Entium numero, ipsa vero Unitas *est* superessentialis, et propterea *haec inter se* sunt dissimilia; unum igitur oportet esse id, quod participat [*aliquid*], ut etiam propter hoc *ipsum* simile sit ipsi Uni, quod participatur, quamvis alterum quidem, quod est ita Unum, sit ut Unitas, alterum vero sit ut illud, quod passum est ipsum Unum et Unitum, propter illius *Unitatis* communicationem.

CXXXVI.

Omnis Deus universalior quidem existens, et collocatus propius illum primum *Deum*, ab universaliore Entium genere participatur; ille vero, qui est particularior et *ab illo primo Deo* remotior, a particulariore *participatur;* et ut Ens ad Ens *refertur*, sic Unitas ad illam Unitatem divinam (*refertur et contendit*).

Si enim quot *sunt* Entia, tot etiam *sunt* Unitates, et contra (vice versa), quum una *Unitas* ab uno participatur, perspicuum jam *est*, quod secundum ipsarum Unitatum ordinem ipse Entium ordo progreditur, assimilatus (*vel, similis*) illi *ordini*, qui est ante ipsum.

Et cum universalioribus quidem *Unitatibus* ea, quae sunt universaliora, nascuntur (*et cohaerent*), cum particularioribus vero Unitatibus particulariora Entia (*cohaerent*). Si enim non *ita fiat*, rursus dissimilia cum dissimilibus conjungentur, et secundum dignitatem distributio non erit. Haec autem impossibilia *sunt nulloque modo fieri possunt;* siquidem et aliis omnibus ipsum Unum et propria mensura illinc illucescit, et ab illis *ad alia* pervenit. Multo igitur magis in ipsis erit ordo communicationis, similia secundum

τῆς μεθέξεως, τὰ ὅμοια κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ὁμοίων ἐξάπτουσα [1].

ρλζ'. [2]

Πᾶσα ἑνὰς συνυφίστησι τῷ ἑνὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ὂν [3]. Τὸ μὲν γὰρ ἕν, ὡς πάντων ἐστὶν ὑποστατικόν, οὕτω καὶ [4] τῶν ἑνάδων τῶν μετεχομένων καὶ τῶν ὄντων τῶν εἰς τὰς ἑνάδας ἀνηρτημένων αἴτιον. τὸ δὲ ἐξ ἑκάστης ἐξημμένον ἡ ἑνὰς, ἡ εἰς αὐτὸ ἐλλάμπουσα, παράγει ἁπλῶς μὲν εἶναι, τοῦ ἑνὸς ποιοῦντος· τὸ δὲ συμφυὲς εἶναι, τῆς ἑνάδος ἀπεργαζομένης, ἧ ἐστι συμφυές. αὕτη οὖν ἐστιν ἡ καθ' ἑαυτὴν [5] ἀφορίζουσα τὸ μετέχον αὐτῆς ὂν, καὶ τὴν ἰδιότητα τὴν ὑπερούσιον ἐν αὐτῇ [6] δεικνύουσα οὐσιωδῶς. Ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως πανταχοῦ τὸ δευτέρως ὑπάρχει τὸ εἶναι τοῦτο, ὅ ἐστιν. Ἥτις οὖν [7] ἐστι τῆς θεότητος ὑπερούσιος ἰδιότης, αὕτη καὶ τοῦ ὄντος ἐστὶ τοῦ μετέχοντος αὐτῆς οὐσιωδῶς.

ρλη'. [8]

Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας [9] *ἰδιότητος, ἐκθεουμένων, πρώτιστόν ἐστι καὶ ἀκρότατον τὸ ὄν.*

Εἰ γὰρ καὶ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ζωῆς ἐπέκεινα τὸ ὂν, ὡς δέδεικται, εἴπερ πλείστων [10] τοῦτο, μετὰ τὸ ἕν, αἴτιον, ἀκρότατον

(1) Portus vertit: *accendens* (Nam ita corrigendum est vitiosum *accedens*) et deinde subjecit: *suspendens*. Hoc unice verum. Debebat autem: *alligans*, s. *annectens*.

(2) A. ρλς.

(3) Abest ὂν a cod. A.

(4) Hoc loco asteriscus est in Ed. et in margine adscriptum est: κείμενον· τῶν μετεχομένων, καὶ τῶν ὄντων, τῶν εἰς τὰς ἑνάδας ἀνηρτημένων αἴτιον· τὸ δὲ ἑκάστης ἐξημμένον ἡ ἑνὰς, ἡ εἰς αὐτό. Cod. A. habet eadem ipsa, quae τὸ κείμενον (i. e. *contextum* vel *scriptam lectionem*) Editor habere ait in ora, scilicet sic: οὕτω καὶ τῶν ἑνάδων τῶν μετεχομένων — — τὸ δὲ ἐξ ἑκάστης — ἡ εἰς αὐτὸ ἐλλάμπουσα παράγει κ. τ. λ. Ego ex his copiis lacunosum locum explevi.

(5) A. καθ' ἑκάστην.

(6) A. ἐν αὐτῷ. Fort. ἐν ἑαυτῇ. Sed tamen etiam vulgata lectio bona est.

(7) A. ἥ τις οὖν. Edit. Εἴ τις οὖν.

facultatem similium accendens, *vel similia ex similium facultate suspendens.*

CXXXVII.

Omnis Unitas unâ cum Uno constituit ipsum Ens, quod participat ipsam. Nam ipsum quidem Unum, ut omnium est fundatrix causa, sic etiam Unitatum, quae participantur, et entium ad unitates annexorum causa est. Quod vero ex unaquaque (Unitate) pendet (id) Unitas, quae in ipsum illucet, producit (hactenus), ut simpliciter sit (existat), Uno faciente (dum Unum facit, s. agit); ut vero cognatum sit, Unitate efficiente (dum ea Unitas efficit), quae est cognatum (quid). Haec igitur *Unitas* est illa, quae per se ipsam definit ipsum Ens, quod ipsam participat, et quae proprietatem superessentialem in se demonstrat essentialiter. Ex eo enim, quod est ubique primo, ipsum, quod est secundo, existit (suppetit), ut illud sit, quod est. Quaecumque igitur est ipsius Deitatis superessentialis proprietas, haec est et ipsius Entis, quod ipsam essentialiter participat.

CXXXVIII.

Omnium, quae divinam proprietatem participant, *et* quae deificantur, primum est et summum ipsum Ens.

Si enim ipsum Ens est supra Mentem et Vitam, ut demonstratum est; siquidem plurimorum hoc (*Ens*) post

(8) A. *ρλζ̄.*

(9) In cod. A. deest *θείας*. Ceterum ad haec et sequentia consule Platonis Parmenidem p. 157 p. 65 sqq. Bekkeri; Philebum p. 14. sqq. p. 20 sqq. Stallbaumii; Plotinum *περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταυτὸ ὂν κτλ.* p. 660 sqq. et Proclum ipsum in Platonis Theolog. III. 7 p. 131 sqq. et IV. 27, p. 221 sqq. Adde Porphyrii Sententt. cap. XXVII et XXXVIII. p. 229 et 245.

(10) Ita scripsi cum cod. A. In editione ex antecedente membro inepte repetitum erat: *εἰ γὰρ*, et in Porti versione hoc membrum adeo avulsum erat a superiori. Nec melius idem interpres proxime *τούτων* retulit ad *Entia* et *ἑνικώτερον* ad *τὸ ἓν*: His enim *Entibus ipsum Unum est* singularius cet., cum ita circumscribendum esset: »His enim (sc. *mente* et *vitâ Ens est*) singularius.«

ἂν εἴη τὸ ὄν· τούτων μὲν γὰρ ἑνικώτερον [1], καὶ διὰ τοῦτο πάντως σεμνότερον. ἄλλο δὲ πρὸ αὐτοῦ οὐκ ἔστι πλὴν τοῦ ἑνός. πρὸ γὰρ τοῦ ἑνιαίου πλήθους τί ἄλλο, ἢ τὸ ἕν; πλῆθος δὲ ἑνιαῖον τὸ ὄν, ὡς ἐκ πέρατος ὂν καὶ ἀπείρου [2]· καὶ ὅλως πρὸ τῆς οὐσίας τὸ ὑπερούσιον ὄν [3]. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς εἰς τὰ δεύτερα ἐλλάμψεσι μόνον τὸ ἓν ἐπέκεινα φθάνει τοῦ ὄντος· τὸ δὲ ὂν εὐθὺς κατὰ τὸ ἕν. Τὸ γὰρ δυνάμει ὄν, οὔπω δὲ ὄν, ἕν ἐστι κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ἐνεργείᾳ ὄν. Καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἄρα [4] τοῦ ὄντος ἐπέκεινα εὐθὺς τὸ μὴ ὄν, ὡς κρεῖττον τοῦ ὄντος, καὶ ἕν.

ρλθ'. [5]

Πάντα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄντος, εἰς τὴν σωματικὴν τελευτᾷ φύσιν. τὸ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν μετεχόντων τὸ ὄν, ἔσχατον δὲ τὸ σῶμα. καὶ γὰρ σώματα θεῖα εἶναί φαμεν [6].

Πάντων γὰρ τῶν γενῶν τὰ ἀκρότατα τοῖς θεοῖς ἀνεῖται, σωμάτων, ψυχῶν, νόων, ἵνα ἐν πάσῃ τάξει τὰ τοῖς θεοῖς ἀναλογοῦντα συνεκτικὰ καὶ σωστικὰ τῶν δευτέρων ὑπάρχῃ [7], καὶ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅλος ᾖ κατὰ τὸ ἐν μέρει ὅλον, ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντα, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν θείαν [8] ἰδιότητα.

Ἔστιν οὖν καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς καὶ νοερῶς τὸ θεῖον γένος. καὶ δῆλον ὅτι πάντα ταῦτα θεῖα [9] κατὰ μέθεξιν.

(1) A. *ἑοικότερον* (sic.)
(2) A. *ἀπείρου*. Recepi. Edit: *ἄπειρον*.
(3) Taylorus in notâ versioni Anglicae subjectâ conjicit: *τὸ ὑπερούσιον ἕν*. Ego, quod codex A. in vulgatâ persistit, mutare nolui. Spatium autem, quod Portus inter *ὂν* et *ἐπεὶ* posuit, sustuli, utpote incommodum sententiis apte inter se junctis.
(4) A. non habet *ἄρα*.
(5) A. *ρλη*. Mox ad vocem *ἀρχόμενα* Ed. asteriscum habet et in margine haec: *Legendum hic, ut in hujus capitis fine, linea pen. et ult.* Non male editor, si ex fine hujus capitis addi voluit *λήγει δέ*. Cod. enim A. plenam h. l. exhibet scripturam, quae eodem redit: *εἰς τὴν σωματικὴν τελευτᾷ φύσιν*, eamque Proclo restitui.
(6) Cf. supra cap. CXXIX.
(7) Ita conjecerat Portus pro vitioso *ὑπάρχει*, quod etiam codicem A. foedat. Ego Conjunctivum restitui. Tu vid. Matth. Gr. gr. §. 520. 5. Hermann. ad Viger. p. 851. Markland. ad Lysiam.

ipsum Unum *est* causa, summum erit ipsum Ens. His enim singularius, et propterea prorsus *est* augustius. Aliud vero ante ipsum *Ens* non est praeter ipsum Unum. Nam ante singularem (solitariam) multitudinem quid aliud *est*, quam ipsum Unum? Multitudo vero singularis (solitaria) *est* ipsum Ens, ut id, quod ex fine constat et infinito. Et omnino (in universum) ante ipsam essentiam *est* illud Ens superessentiale. Quoniam et in illis illuminationibus, *quae fiunt* in secundis *naturis*, solum ipsum Unum statim est supra ipsum Ens; ipsum vero Ens *est* statim post ipsum Unum. Quod enim *est* potestate Ens, nondum vero *actu* Ens, *id* Unum est per suam naturam; et illud Ens, quod *est* post hoc *Unum*, jam actu *est Ens*. Ergo et in ipsis principiis illud, quod non *est* Ens, statim *est* supra id, quod est Ens, ut ipso Ente praestantius, et Unum *existens*.

CXXXIX.

Omnia, quae participant divinas Unitates, initium ducunt ab ipso Ente, et desinunt in ipsam corpoream naturam. Nam ipsum Ens est primum eorum, quae participant *divinas Unitates*; ipsum vero corpus *est* ultimum. Et enim corporea divina esse dicimus.

Omnium enim generum ea, quae summa sunt, Diis attribuuntur, corporum, animarum, Mentium, ut in omni ordine ea, quae Diis conveniunt, secunda contineant et conservent, et unusquisque numerus integer sit, secundum illud Totum, quod in parte *continetur*, in se ipso continens omnia et ante alia divinam proprietatem.

Divinum igitur genus est et corporaliter et animaliter et intellectualiter (*i. e. et secundum corpus et secundum*

p. 43 sq. Reisk. De *ἵνα* cum Futuro indicativi vid. ad Olympiodor. in Alcib. cap. 8. p. 75.

(8) In cod. A. deest *θείαν*.

(9) A. *θεῖο*$\overset{\nu}{\varsigma}$ (sic.)

Τὸ γὰρ πρώτως θεῖον ἐν ταῖς ἑνάσιν ὑφέστηκε. Τὰ ἄρα μετέχοντα τῶν θείων ἑνάδων ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὄντος, λήγει δὲ εἰς τὴν σωματικὴν φύσιν.

ρμ΄. [1]

Πᾶσαι τῶν θείων αἱ δυνάμεις, ἄνωθεν ἀρχόμεναι, καὶ διὰ τῶν οἰκείων προϊοῦσαι μεσοτήτων, μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι, καὶ τῶν περὶ γῆν τόπων· οὔτε γὰρ ἐκείνας διείργει τι καὶ ἀποκωλύει τῆς εἰς πάντα παρουσίας. Οὐδὲν γὰρ δέονται τόπων καὶ διαστάσεων, διὰ τὴν [2] ἄσχετον πρὸς πάντα ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἄμικτον πανταχοῦ παρουσίαν. οὔτε τὸ μετέχειν αὐτῶν ἐπιτήδειον κωλύεται τῆς μεθέξεως.

Ἀλλ' ἅμα τέ τι πρὸς τὴν μετουσίαν ἕτοιμον γίνεται, κἀκεῖναι πάρεισιν, οὔτε τότε παραγενόμεναι, οὔτε πρότερον ἀποῦσαι [3], ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαι [4]. Ἐὰν οὖν τι τῶν περὶ γῆν ἐπιτήδειον [5] ᾖ μετέχειν, καὶ τούτῳ πάρεισι, καὶ πάντα πεπληρώκασιν ἑαυτῶν, καὶ τοῖς μὲν ὑπερτέροις μειζόνως πάρεισι, τοῖς δὲ μέσοις κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν, τοῖς δὲ ἐσχάτοις ἐσχάτως. Ἄνωθεν οὖν μέχρι τῶν τελευταίων ἐκτείνουσιν ἑαυτάς. ὅθεν καὶ ἐν τούτοις εἰσὶ τῶν πρώτων ἐμφάσεις [6], καὶ συμπαθῆ πάντα πᾶσιν· ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τῶν δευτέρων προϋπαρχόντων, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις τῶν πρώτων ἐμφαινομένων. τριχῶς ἦν ἕκαστον, ἢ κατ' αἰτίαν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν.

(1) A. ρλθ. mox ibid θεῶν pro θείων. Ad rem consule Plotinum p. 372 sqq. p. 414 sq. et p. 704 sq. et Proclum in Platon. Theolog. II. 1. p. 80 sq. et II. 11. p. 119 sq. et cf. Cudworth. Systema intellectuale p. 550 sq. ed. Mosh.

(2) Abest τὴν a cod. A. Portus: »propter *invictam* in omnibus excellentiam.« Non refragabor h. l. Sed tamen confer cap. CXXII ibiq. annot.

(3) A. ἀποῦσιν.

(4) A. ἔχουσιν.

(5) A. ἐπιτηδείων. male. Schw.

(6) *Significationes* vertit Portus, non male. Possis etiam: *repraesentationes*. Cf. annot. nostr. ad Proclum in Alcib. p. 1.

animam et secundum intellectum). Et perspicuum *est*, quod haec omnia divina *sunt* propter communicationem (*cum divina natura*). Quod enim est primo divinum, in ipsis Unitatibus subsistit. Quae igitur participant divinas Unitates, initium quidem ducunt ab ipso Ente, desinunt vero in ipsam corpoream naturam.

CXL.

Omnes *rerum* divinarum potestates, quae superne ducunt initium, et quae per suas medietates (*i. e. per sua media*) progrediuntur, ad extremas usque *partes* perveniunt vel illorum locorum, quae sunt circa terram (*quae terram ambiunt*). Neque enim illas *potestates* quidquam dirimit et prohibet a praesentia, *quâ feruntur* in omnia. Non enim indigent locis et intervallis propter invictam in omnibus excellentiam et non mixtam ubique praesentiam. Neque illud, quod ad ipsas *potestates* participandas est aptum, ab *ipsarum* participatione prohibetur.

Sed et simul aliquid ad ipsarum participationem paratum est, et illae *statim* adsunt, neque tunc illae adfuerunt, neque prius abfuerunt; sed semper eodem modo fuerunt *et sunt*. Si quid igitur eorum, quae sunt circa terram (s. quae sunt terrena), aptum fuerit ad *ipsas* participandum, et huic adsunt *illae potestates*, et omnia se ipsis replent, et superioribus quidem magis adsunt, mediis vero secundum ipsorum ordinem, ultimis vero ultimo loco *adsunt*. A primis igitur ad ultima usque *potestates istae* se ipsas extendunt. Quamobrem etiam in his sunt primorum significationes, et omnia naturae cognatione consensuque cum omnibus conjuncta. Nam in primis quidem secunda praeexistunt, in secundis vero prima manifeste apparent. (Cum — praeexistant — prima appareant). Nam unumquodque trifariam est (erat): vel per causam, vel per essentiam (substantiam), vel per participationem (*sive communionem*).

ρμα΄.[1]

Πᾶσα πρόνοια θεῶν ἡ μὲν ἐξῃρημένη τῶν προνοουμένων ἐστὶν, ἡ δὲ συντεταγμένη. Τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν τῆς τάξεως ἰδιότητα παντελῶς ὑπερήπλωται τῶν ἐλλαμπομένων.

Τὰ δὲ τῆς αὐτῆς ὄντα διακοσμήσεως προνοεῖ τῶν ὑφειμένων τῆς αὐτῆς συστοιχίας[2], μιμούμενα καὶ ταῦτα τὴν τῶν ἐξῃρημένων θεῶν προνοητικὴν ἐνέργειαν, καὶ πληροῦν ἐφιέμενα τὰ δεύτερα τῶν ἀγαθῶν, ὧν δύνανται.

ρμβ΄.[3]

Πᾶσι μὲν οἱ θεοὶ πάρεισιν ὡςαύτως, οὐ πάντα δὲ ὡςαύτως τοῖς θεοῖς πάρεστιν· ἀλλ' ἕκαστα κατὰ τὴν ἑαυτῶν[4] τάξιν τε καὶ δύναμιν μεταλαγχάνει τῆς ἐκείνων παρουσίας· τὰ μὲν ἑνοειδῶς, τὰ δὲ πεπληθυσμένως· καὶ τὰ μὲν ἀϊδίως, τὰ δὲ κατὰ χρόνον· καὶ τὰ μὲν ἀσωμάτως, τὰ δὲ σωματικῶς. ἀνάγκη γὰρ τὴν διάφορον μέθεξιν τῶν αὐτῶν ἢ παρὰ τὸ μετέχον γίνεσθαι διάφορον, ἢ παρὰ τὸ μετεχόμενον. ἀλλὰ τὸ θεῖον πᾶν ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, καὶ ἄσχετόν[5] ἐστι πρὸς πάντα καὶ ἄμικτον.

Παρὰ τὸ μετέχον ἄρα[6] λείπεται τὴν ἐξαλλαγὴν ὑφίστασθαι, καὶ τὸ οὐχ ὡςαύτως ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι[7], καὶ ταῦτα ἄλλοτε ἄλλως, καὶ ἄλλα ἄλλως παρεῖναι τοῖς θεοῖς· ὥςτε πᾶσιν ἐκείνων ὡςαύτως παρόντων[8], τὰ πάντα οὐχ ὡςαύτως πάρεστιν

(1) A. ρμ. Ad rem adhibe Plotinum p. 470 D. E. et Proclum in Platonis Theologiam I. 15 p. 41 sq.

(2) A. συστοιχείας.

(3) A. ρμα.

(4) Ita cod. A. quod recepi, quoniam alibi quoque perspicuitati hoc tribuit Proclus, ut Reciproca in ejusmodi sententiis usurpet. Editio habet αὐτῶν.

(5) Cf. cap. CXXII ibiq. Annot.

(6) A. ἄρα μόνον.

(7) A. ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι, et ita scribendum curavi. Editio: ἐν τούτοις εἶναι. Neque enim habet, quo referatur, Pronomen τούτοις.

(8) A. παρόντων ὡςαύτος.

CXLI.

Omnis Deorum providentia *duplex est*: Una quidem est exempta ex iis, quibus providetur, altera vero cum *illis* collocata. Nam alia quidem per essentiam (substantiam) et ordinis proprietatem prorsus explicata sunt supra res illas, quae (*collustrantur ac*) illuminantur.

Alia vero quae sunt ejusdem ordinis, provident subjectis (*et inferiorum providam curam gerunt eorum, quae sunt*) ejusdem conjugationis (*generis et ordinis*), haec etiam (et ipsa) imitantia providam actionem eximiorum Deorum, *qui ex aliorum Entium ordine sunt exempti*, et cupientia replere secunda bonis, quibus *ea replere* possunt.

CXLII.

Omnibus quidem dii pariter adsunt, non omnia vero pariter ipsis Diis adsunt; sed singula secundum suum ordinem et facultatem illorum praesentiam participant; alia quidem uniformiter, alia vero multipliciter; et alia quidem ab aeterno, *vel, in aeternum*, alia vero secundum tempus (*et in tempore*); et alia quidem sine corporis interventu, (*q. d. incorporee*); alia vero corporee (*vel, ut vulgo dicitur, corporaliter*). Necesse enim *est* diversam eorundem participationem, vel propter ipsum participans esse diversam, vel propter illud, quod participatur. Sed omne divinum semper eundem servat ordinem, et in omnibus est insuperabile (vel: affectione liberum est ad omnia, s. erga omnia) et non mixtum, (*nec ab ullo retineri coercerique potest, nec cum ullo miscetur*).

Reliquum igitur est, ut propter ipsum participans haec immutatio (*fiat atque*) subsistat, et in Entibus sit illud, quod non eodem modo *semper est*, et haec alias aliter (*se habeant*), et alia aliter adsint ipsis Diis. Quare, quamvis illi *Dii* pariter omnibus adsint, omnia *tamen* non pariter illis adsunt,

ἐκείνοις, ἀλλ' ὡς ἕκαστα δύναται, πάρεστι, καὶ ὡς πάρεστιν[1], οὕτως ἐκείνων ἀπολαύει. κατὰ γὰρ τὸ μέτρον τῆς τούτων παρουσίας ἡ μέθεξις.

ρμγ'.[2]

Πάντα τὰ καταδεέστερα τῇ παρουσίᾳ τῶν θεῶν ὑπεξίσταται, κἂν ἐπιτήδειον ᾖ τὸ μετέχον· πᾶν μὲν τὸ ἀλλότριον τοῦ θείου φωτὸς ἐκποδὼν γίνεται. Καταλάμπεται δὲ πάντα ἀθρόως ὑπὸ τῶν θεῶν. ἀεὶ μὲν γὰρ τὰ θεῖα περιληπτικώτερα καὶ δυνατώτερα τῶν ἀπ' αὐτῶν προελθόντων[3]· ἡ δὲ τῶν μετεχόντων ἀνεπιτηδειότης τῆς ἐλλάμψεως τοῦ θείου αἰτία γίνεται· ἀμυδροῖ γὰρ κἀκείνην[4] τῇ ἑαυτῆς ἀσθενείᾳ. Ἐκείνης δὲ ἀμυδρουμένης ἄλλο τι δοκεῖ τὴν ἐπικράτειαν μεταλαμβάνειν, οὐ κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλὰ[5] κατὰ τὴν τοῦ μετέχοντος ἀδυναμίαν κατεξανίστασθαι δοκοῦν τοῦ θείου τῆς ἐλλάμψεως εἴδους.

ρμδ'.[6]

Πάντα τὰ ὄντα καὶ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ διακοσμήσεις ἐπὶ τοσοῦτον προεληλύθασιν, ἐφ' ὅσον καὶ αἱ τῶν θεῶν διατάξεις. καὶ γὰρ ἑαυτοῖς οἱ θεοὶ τὰ ὄντα συμπαρήγαγον, καὶ οὐδὲν οἷόν τε ἦν ὑποστῆναι, καὶ μέτρου καὶ τάξεως τυχεῖν ἔξω τῶν θεῶν. καὶ γὰρ τελειοῦνται πάντα κατὰ τὴν ἑαυτῶν[7] δύναμιν, καὶ τάττεται, καὶ μετρεῖται παρὰ τῶν θεῶν. Καὶ πρὸ

(1) Desunt verba καὶ ὡς πάρεστιν.

(2) A. ρμβ.

(3) In edit. additum erat ἐστίν, quod delevi ut abhorrens ab usu Procli, neque idoneo loco positum.

(4) A. κἀκείνη. Male. Loco corrupto ita mederi studuit Taylor, ut suppleret στερήσεως ante τῆς ἐλλάμψεως, vertens: »But the inaptitude of the participants becomes the cause *of the privation* of »divine illumination. For this inaptitude obscures it by its own »imbecility.« Ad sensum recte: ad verba non item. Cui enim placeat: ἀνεπιτηδειότης στερήσεως τῆς ἐλλάμψεως? Lege ἐκλείψεως: »Participantium vero ineptitudo eclipseos (s. deliquii tanquam solis aut stellae) divini numinis causa fit.« et vide sequentia: ἀμυδροῖ γὰρ κἀκείνην κτλ.

sed singula pro viribus, *et ut possunt*, *illis* adsunt, et ut adsunt, sic illis fruuntur. Nam ipsa participatio, *sive communicatio fit* secundum mensuram horum praesentiae.

CXLIII.

Omnia inferiora Deorum praesentiae cedunt, (deficiunt, desidunt), quamvis ipsum participans aptum sit (*ad participandam Deorum praesentiam*). Omne quidem alienum a divina luce (*procul ab ea recedit*) *et* amovetur. Omnia vero simul a Diis collustrantur (*ac illuminantur*). Semper enim divina rerum comprehendendarum majorem vim habent, et potentiora sunt rebus illis, quae progressa sunt ab ipsis; ipsa vero participantium (*q. d.*) ineptitudo (*i. e. inepta, non apta neque commoda ratio*), (deficientis) illuminationis numinis divini causa est; obscurat enim et illam sua infirmitate. Quum autem illa obscuratur, aliud quiddam videtur principatum (*ac dominationem*) facta mutatione sortiri; non secundum ipsius potestatem (*ac vires*), sed secundum ipsius participantis imbecillitatem (*et virium infirmitatem*), quod contra divinam illuminationis formam insurgere videtur.

CXLIV.

Omnia Entia et omnes Entium ordines eo usque progrediuntur, quo usque et ipsi Deorum ordines. Nam ipsi Dii secum Entia producunt, et nihil est, quod possit subsistere, et mensuram et ordinem consequi extra ipsos Deos. Nam omnia perficiuntur per ipsorum potentiam et disponuntur *et ordinantur* et mensurantur ab ipsis Diis. Ergo

(5) Editio offert distinctionem majorem: *δύναμιν. Ἀλλὰ.* Male. Ego correxi ex cod. A. qui tamen habet: *κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν.* Proxime ad constructionem et usum verbi *κατεξανίστασθαι* cf. Theodor. Metoch. p. 77. 310. 339 ed. Mueller et Kiessling.

(6) A. *ρμγ.*

(7) Ita cod. A. Edit: *αὐτῶν.* [Leg. *τελειοῦται.*]

τῶν ἐσχάτων οὖν ἐν τοῖς οὖσι γενῶν προϋπάρχουσιν οἱ καὶ ταῦτα κοσμοῦντες θεοὶ, καὶ διδόντες καὶ τούτοις ζωὴν, καὶ εἰδοποιΐαν, καὶ τελειότητα, καὶ ἐπιστρέφοντες καὶ ταῦτα πρὸς τἀγαθὸν [1], καὶ πρὸ τῶν μέσων ὡςαύτως, καὶ πρὸ τῶν πρώτων καὶ πάντα ἐνδέδεται, καὶ ἐνεῤῥίζωται τοῖς θεοῖς, καὶ σώζεται διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. Ἀποστὰν δέ τι τῶν θεῶν, καὶ ἔρημον γενόμενον, παντελῶς εἰς τὸ μὴ ὂν ὑπεξίσταται, καὶ ἀφανίζεται τῶν συνεχόντων αὐτὸ πάντῃ στερόμενον [2].

ρμε΄. [3]

Πάσης θείας τάξεως ἰδιότης διὰ πάντων φοιτᾷ τῶν δευτέρων, καὶ δίδωσιν ἑαυτὴν ἅπασι τοῖς καταδεεστέροις γένεσιν. Εἰ γὰρ ἄχρι τοσούτου τὰ ὄντα πρόεισιν, ἕως οὗ καὶ τῶν θεῶν [4] οἱ διάκοσμοι προεληλύθασιν, ἐν ἑκάστοις γένεσίν ἐστιν ἡ τῶν θείων δυνάμεων ἰδιότης· ἄνωθεν ἐλλαμπομένη. Κομίζεται γὰρ ἕκαστον ἀπὸ τῆς οἰκείας προςεχοῦς αἰτίας τὴν ἰδιότητα, καθ' ἣν ἐκείνη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν.

Λέγω δὲ οἷον εἴ τις ἔστι θεότης καθαρτικὴ, καὶ ἐν ψυχαῖς ἔστι κάθαρσις, καὶ ἐν ζώοις [5], καὶ ἐν φυτοῖς, καὶ ἐν λίθοις. Καὶ εἴ τις φρουρητικὴ, ὡςαύτως. καὶ εἴ τις ἐπιστρεπτικὴ, καὶ εἰ τελεσιουργὸς, καὶ εἰ ζωοποιὸς, ὁμοίως. Καὶ ὁ μὲν λίθος μετέχει τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως, σωματικῶς μόνον

(1) A. τὸ ἀγαθόν.
(2) Edit: συνοχόντων. Cod. A. στερούμενον. Hoc nolui mutare cum ipse Plato στέρεσθαι usurpet v. c. de Republ. p. 375 p. 91. l. 3. Bekkeri et alibi. Cf. etiam Schaeferi not. ad Longi Pastoral. p. 364 et 457.
(3) A. ρμδ.
(4) A. τῶν θείων, sed in marg. γρ. θεῶν. Vox διάκοσμος Parmenidi et Democrito usurpata. Plutarch. advers. Colot. p. 1114 B. p. 553 Wyttenb. ὅς γε (Παρμενίδης) διάκοσμον πεποίηται, καὶ στοιχεῖα μιγνὺς — ἐκ τούτων τὰ φαινόμενα πάντα — ἀποτελεῖ. ubi vid. Wyttenb. annot. De Democrito. vid. Diogen. Laert. IX. 46 p. 574. ed. Amstel. et cf. Chr. A. Brandisii viri eruditi Commentt. Eleaticc. I. p. 124. Adde Suidam in διακόσμησις, et ad Platonicorum usum Corderium in Onomastico Dionysiano in eadem voce, Balfoveum et Bakium ad Cleomedis Meteor. I. 1. p. 255 sq. Verbum διακοσμεῖν eadem in re usurpat Plato; vid. Ast ad Legg. p. 579 sq. Stallbaum.

vel ante ultima genera, quae sunt in ipsis Entibus, praeexistunt Dii, qui haec etiam ordinant, et dant etiam his vitam et formae fabricationem (*vel, naturam formae procreatricem*) et perfectionem, et convertunt (*ac reducunt*) haec etiam ad ipsum Bonum, et ante media pariter et ante prima et omnia in ipsis Diis sunt colligata, et *quasi* radicibus altius actis stabilita, et propter istam causam servantur *et conservantur*. Quidquid vero *recedit ac* deficit a Diis et deseritur, prorsus in illud, quod non est, mutatum convertitur (deficit) et deletur illis, qui continent ipsum, omnino privatum.

CXLV.

Omnis divini ordinis proprietas per omnia secunda pervadit, et se ipsam dat *ac impertit* omnibus deterioribus (*ac inferioribus*) generibus. Si enim eo usque ipsa Entia progrediuntur, quo usque etiam ipsi Deorum ordines progressi sunt, in singulis generibus est ipsa divinarum potestatum proprietas, superne illuminata. Unumquodque enim accipit a sua proxima causa proprietatem, per quam illa *suam* hypostasin *et naturam* est sortita.

Dico autem exempli gratia, si qua Deitas est purgandi vim habens, (*i. e. vitiorum et peccatorum purgatrix et expiatrix, ergo*) et in animabus et in animalibus et in plantis et in lapidibus est purgatio. Et si qua *Deitas est rerum* custos, pariter (*igitur et in supra dictis rebus est aliqua ipsarum divina custodia*). Et si qua convertendi

ad Phileb. p. 77. Aristoteles, qui fertur, de mundo cap. 6. p. 22 Sylb: *ἡγουμένου δὴ, ἀκινήτως αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς ὁ σύμπας διοικονομεῖται διάκοσμος οὐρανοῦ καὶ γῆς κτλ.*; ubi cf. Kapp. p. 303.

(5) A. *ἐν τοῖς ζώοις*. Ad argumentum, quod h. l. tractat Proclus, adhibe Plotin. p. 343 sqq. Jamblich. de Myster. I. 8. ibiq. Galeum p. 191. Porphyrii Sententt. XXVIII — XXX. p. 229 — 231. Proclum ipsum in Platon. Theolog. IV. 8. 9. p. 191 sqq. et IV. 16, p. 211 sqq. ubi etiam illi *διάκοσμοι* memorantur. Huc item pertinet Damascii in Platonis Parmenidem disputatio: *περὶ τῆς ἀφομοιωτικῆς διακοσμήσεως* (in cod. mscr. Monac. fol. 280 rect.)

τὸ δὲ φυτὸν, ἔτι τρανέστερον [1], κατὰ τὴν ζωήν· τὸ δὲ ζῶον ἔχει καὶ κατὰ τὴν ὁρμὴν τὸ εἶδος τοῦτο· ψυχὴ δὲ λογικὴ [2], λογικῶς· νοῦς δὲ, νοερῶς, οἱ δὲ θεοὶ, ὑπερουσίως καὶ ἑνιαίως. Καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν ἀπὸ μιᾶς τῆς θείας αἰτίας. Καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁ αὐτὸς λόγος. πάντα γὰρ ἐξῆπται τῶν θεῶν· καὶ τὰ μὲν ἐξ ἄλλων, τὰ δὲ ἐξ ἄλλων ἐλλάμπεται [3].

Καὶ αἱ σειραὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι. Καὶ τὰ μὲν ἀμέσως, τὰ δὲ διὰ μέσων πλειόνων, ἢ ἐλασσόνων, εἰς ἐκείνους [4] ἀνήρτηται. μεστὰ δὲ πάντα [5] θεῶν, καὶ ὃ ἕκαστον ἔχει, κατὰ φύσιν, ἐκεῖθεν ἔχει.

ρμϛ΄. [6]

Πασῶν τῶν θείων προόδων τὰ τέλη πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀρχὰς ὁμοιοῦται, κύκλον ἄναρχον καὶ ἀτελεύτητον σώζοντα, διὰ τῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστροφῆς. Εἰ γὰρ ἕκαστον [7] τῶν προελθόντων ἐπιστρέφεται πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, ἀφ' ἧς προελήλυθε, πολλῷ δήπου μᾶλλον αἱ ὅλαι τάξεις, ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀκρότητος προελθοῦσαι, πάλιν ἐπιστρέφονται πρὸς ἐκείνην.

Ἡ δὲ ἐπιστροφὴ τοῦ τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν μίαν ἀπερ-

(1) *Glarius, disertius.* Tu vid. de hac voce Gatacker. ad Marc. Antonin. VIII. 30 p. 247 sq. ubi est *λαλεῖν μὴ περιτρανῶς.* Hinc *τρανόω,* vid. Reiz. de Accent. p. 14 sq. cf. Schaef. ad Gregor. Corinth. p. 151 not. et Theodor. Metoch. p. 228. 267; itemque *τρανῶς* ibid. p. 27 sq. p. 70. 295. et *τράνωσις* p. 455. *τρανὴς* usurpat etiam Dionys. Areop. de divinn. nomm. IV. 11. Alteram formam *τρανὸς*: Plutarchus Symposiacc. VIII. p. 736 B. p. 1035 Wytt. *οὐδὲν οὖν τρανον, οὐδὲν ἔναρθρον οὐδὲ εἴσημον ἐν ταῖς φαντασίαις ἀποδίδωσι.* Idem est *τορὸς* et *διάτορος.* De hoc consule doctam annot. Wyttenbachii ad Eunapium p. 262 sq. ed. Boissonad. Ad rem cf. Plotin. p. 343 A. D. et Cudworth. System. intell. p. 171 Mosh.

(2) In cod. A. deest *λογική.*

(3) A. *ἐξ ἀλλήλων προςλάμπεται.*

(4) A. *εἰς ἐκεῖνα.*

(5) A. *πάντων.* Etsi etiam cod. in vulg. lectione *μετὰ* perseverat, ego tamen non dubitavi reponere *μεστά,* quod etiam Taylorus necessarium duxerat. Portus distinxerat *μετὰ δὲ, πάντα,* vertens: Postea vero. Male.

vim habens, et si *qua* rerum perfectrix et si vivifica, pariter (*nobis res est accipienda*). Nam et ipse lapis particeps est purgatricis facultatis corpore (*sive, corporaliter et propter corpus*) tantum. Planta vero multo dilucidius (*particeps est purgatricis facultatis*) propter vitam. Ipsum vero animal habet etiam propter istam appetitionem (secundum appetitionem) istam formam; anima vero rationalis, rationaliter; mens vero, intellectualiter; ipsi vero Dii, superessentialiter et singulariter. Et tota series eandem habet potestatem ab una divina causa *manantem*. Et in reliquis eadem *est* ratio. Omnia enim ex Diis pendent. Et alia quidem ab aliis, alia vero ab aliis (*illustrantur ac*) illuminantur.

Et ipsae series ad extremas usque *partes* perveniunt. Et alia quidem immediate, alia vero per media plura vel pauciora ad illos (*Deos*) referuntur (*et ex illis pendent*). Plena vero omnia Deorum *sunt, et suam naturam ab illis accipiunt*, et quod unumquodque habet secundum naturam, illinc (*a Diis scilicet id manans accipit ac* habet.)

CXLVI.

Omnium divinorum propressuum fines suis principiis assimilantur, circulum expertem principii et fine carentem servantes, per ipsam ad principia conversionem (*atque reversionem*). Si enim unumquodque eorum, quae progressa sunt, ad suum principium revertitur, a quo progressum est, multo profecto magis ordines integri a sua summitate progressi rursus ad illam convertuntur (*et ad suum principium revertuntur*).

Ipsa vero finis ad principium reversio unam efficit totam et finitam et vergentem ad se ipsam *reversionem*,

(6) A. $\overline{\rho\mu\epsilon}$. Ad proxima de circulo vid. Plotin. p. 61. D. E. p. 107 A. p. 767 C. ubi circuli et chori similitudo item varie usurpatur.
(7) A. *γὰρ καὶ ἕκαστον.*

γάζεται πᾶσαν, καὶ ἀφωρισμένην, καὶ εἰς ἑαυτὴν συννεύουσαν, καὶ ἐν τῷ πλήθει τὸ ἑνοειδὲς ἐπιδεικνυμένην διὰ τῆς συννεύσεως.

ρμζ'.[1]

Πάντων τῶν θείων διακόσμων τὰ ἀκρότατα τοῖς πέρασιν ὁμοιοῦται[2] τῶν ὑπερκειμένων. Εἰ γὰρ δεῖ συνέχειαν εἶναι τῆς θείας προόδου, καὶ ταῖς οἰκείαις ἑκάστην τάξιν συνδεδέσθαι μεσότησιν, ἀνάγκη τὰς ἀκρότητας[3] τῶν δευτέρων συνάπτειν τοῖς ἀποπερατώσεσι[4] τῶν πρώτων. ἡ δὲ[5] συναφὴ δι' ὁμοιότητος[6]. ὁμοιότης ἄρα ἔσται τῶν ἀρχῶν τῆς ὑφειμένης τάξεως πρὸς τὰ τέλη τῆς ὑπεριδρυμένης.

ρμη'.[7]

Πᾶσα θεία τάξις ἑαυτῇ[8] συνήνωται τριχῶς· ἀπό τε τῆς ἀκρότητος τῆς ἑαυτῆς[9] καὶ ἀπὸ τῆς μεσότητος, καὶ ἀπὸ τοῦ τέλους. Ἡ μὲν γὰρ, ἑνικωτάτην ἔχουσα δύναμιν, εἰς πᾶσαν αὐτὴν διαπέμπει τὴν ἕνωσιν, καὶ ἑνοῖ πᾶσαν ἄνωθεν, μένουσα[10] ἐφ' ἑαυτῆς.

Ἡ δὲ μεσότης, ἐπ' ἄμφω τὰ ἄκρα διατείνουσα, συνδεῖ πᾶσαν περὶ ἑαυτήν· τῶν μὲν πρώτων διαπορθμεύουσα τὰς δόσεις, τῶν δὲ τελευταίων ἀνατείνουσα τὰς δυνάμεις, καὶ πᾶσι κοινωνίαν ἐντιθεῖσα καὶ σύνδεσιν[11] πρὸς ἄλληλα.

(1) A. ρμς̄. Ad vocem *συννεύσεως* et ad verbum *συννεύειν* in fin. super. capitis cf. Annot. ad cap. LXXXIII. p. 128. Adde Porphyrii sententt. cap. XV. p. 223 lin. ult. et ap. Stobaeum in Eclogg. I. 51 p. 782 lin. 2. 3 ed. Heeren.

(2) A. *ὁμοιοῦνται.*

(3) A. *τὴν ἀκρότητα.*

(4) Ad usum vocis *ἀποπεράτωσις* philosophis usitatum et a Lexicis neglectum adhibe praeter hunc locum: Theodorum Metoch. p. 98. 162. 465. Corderium in Onomastico Dionys. in voc.

(5) A. *ἡ δή.*

(6) A. *ὁμοιότητα.*

(7) A. ρμζ̄.

(8) A. *ἐν αὐτῇ.*

(9) Ita cod. A. Edit: *τῆς ἐν αὐτῷ.* Debebat certe: *τῆς ἐν αὐτῇ.* Proxime Taylorus voluisse videtur: *εἰς πάσας* pro *εἰς πᾶσαν.*

(10) Edit. *μένουσαν,* et ita Portus, vertens: *manantem.* (corri-

et in multitudine demonstrantem ipsum uniformitatis genus per istam propensionem (conspirationem), (*quâ propendet in se ipsam*).

CXLVII.

Omnium divinorum ordinum ea, quae sunt extrema, ipsis finibus similia sunt eorum, quae supra sita *et superiora* sunt. Si enim oportet cohaerentiam esse divini progressus, et unumquenque ordinem cum suis mediis esse conjunctum, necesse *est* ipsas secundorum extremitates conjungi cum ipsis finibus (limitationibus s. terminationibus) primorum. Ista vero conjunctio *fit* per similitudinem. Erit igitur similitudo principiorum inferioris ordinis cum ipsis finibus superioris (*ordinis*).

CXLVIII.

Omnis divinus ordo secum trifariam est conjunctus, et ab extremitate, quae est in ipso (ipsius) et a medio et a fine. Nam ille quidem *ordo*, qui singularissimam habet facultatem, in ipsam totam dimittit *ac immitit* ipsam unionem, et unit totam superne (desuper), manens in se ipsa.

Ipsum vero medium, ad utranque extremitatem pertinens, totam [*facultatem*] circa se ipsum conjungit, primorum quidem trajiciens *atque transportans* ipsas donationes *sive dona*, ultimorum vero facultates extendens, et omnibus communionem imponens *ac inserens* et conjunctionem (colligationem) mutuam aliorum cum aliis.

ge manentem). Cod. A. *καὶ ἐνοικεῖ πᾶσαν — μένουσα ἐφ' e.* Hoc recepi propter oppositum in sqq. *ἐπ' ἄμφω τὰ ἄκρα διατείνουσα.*

(11) A. *σύνθεσιν.* Male. Vid. paulo ante *συνδεῖ.* Et vero totus hic locus ad Platonis imitationem est compositus; qui ita de Amore, in Convivio p. 202 p. 428 Bekker: *Ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ θυσίας, τῶν δὲ τὰς ἐπιτάξεις — ἐν μέσῳ δὲ ὂν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι.* Similiter Plotin. III. 2. 10: *οὗτοι γὰρ οἱ λόγοι συνδέουσι ἡμᾶς τοῖς ἄστροις.* Alia collegi in Dionyso p. 73 sq.

Μία γὰρ οὕτως ἡ ὅλη γίνεται διάταξις ἔκ τε τῶν πληρούντων καὶ τῶν πληρουμένων, ὥςπερ εἴς τι κέντρον, εἰς τὴν μεσότητα συννευόντων [1]. Ἡ δὲ ἀποπεράτωσις ἐπιστρέφουσα πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὰς προελθούσας ἐπανάγουσα, δυνάμεις, ὁμοιότητα, καὶ σύννευσιν τῇ ὅλῃ τάξει παρέχεται. Καὶ οὕτως ὁ σύμπας διάκοσμος εἷς ἐστι διὰ τῆς ἑνοποιοῦ τῶν πρώτων δυνάμεως, διὰ τῆς ἐν τῇ μεσότητι συνοχῆς, διὰ τῆς [2] τοῦ τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν προόδων ἐπιστροφῆς.

ρμθʹ. [3]

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν θείων ἑνάδων πεπερασμένον ἐστὶ κατὰ ἀριθμόν. Εἰ γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ ἑνός ἐστιν, οὐκ ἄπειρον ὑπάρχει. Οὐ γὰρ συμφυὲς τῷ ἑνὶ τὸ ἄπειρον, ἀλλ' ἀλλότριον. Εἰ γὰρ καὶ τὸ πλῆθος καθ' αὑτὸ [4] ἀφίσταται τοῦ ἑνὸς, τὸ ἄπειρον πλῆθος δῆλον ὡς παντελῶς ἔρημον ἐκείνου. Διὸ καὶ ἀδύναμον καὶ ἀδρανές. Οὐκ ἄρα ἄπειρον τὸ τῶν θεῶν πλῆθος. Ἑνοειδὲς ἄρα καὶ πεπερασμένον, καὶ παντὸς ἄλλου πλήθους μᾶλλον πεπερασμένον. παντὸς γὰρ ἄλλου πλήθους μᾶλλον τῷ ἑνὶ συγγενές. Εἰ μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πλῆθος, ἔδει τὸ ἐγγυτέρω [5] τῆς ἀρχῆς τοῦ πορρώτερον μᾶλλον εἶναι [6] πλῆθος.

Ὁμοιότερον γὰρ τὸ ἐγγύτερον. Ἐπεὶ δὲ ἕν ἐστι τὸ πρῶτον, τὸ ἐκείνῳ [7] συναφὲς πλῆθος ἧττον πλῆθος τοῦ πορρωτέρου· τὸ δὲ ἄπειρον οὐχ ἧττον πλῆθος, ἀλλὰ μάλιστα πλῆθος.

(1) A. εἰς τὴν μεσότητα τῶν συννευόντων. Portus pro εἰς τὴν μεσότητα conjecerat: τῇ μεσότητι. Vides non adstipulari codicem A. et constructio alteri lectioni favet.

(2) A. καὶ διὰ τῆς. Non male. Sed Asyndeton h. l. gravius est.

(3) A. ρμη.

(4) Desunt in cod. A. verba καθ' αὑτό.

(5) A. τὸ ἐγγυτ. Edit: ἔδει τῷ ἐγγυτέρῳ. Etsi utravis constructio etiam cum Infinitivo legitima est, potiorem tamen duxi h. l. alteram, utpote minus ambiguam. Portus enim vertit: »oportet *illi* — majorem adesse multitudinem, quam illi.«

(6) A. εἶναι μᾶλλον.

(7) Ita conj. Portus firmante codice A. Editio habet: τὸ ἐκεῖνο.

Unicus enim ita totus est ordo, *qui constat* et ex iis, qui (*res aliquas*) implent, et ex iis, quae implentur, quae ut in quoddam centrum, in ipsum medium simul vergunt (*atque propendent*). Ipse vero finis (ipsa vero terminatio) iterum revertens ad ipsum principium, et facultates (*inde jam*) progressas (*ad ipsum*) reducens, similitudinem et propensionem (conspirationen), (*quae propendet in se ipsam*) toti ordini praebet. Et ita totus ordo est unus per unicam primorum facultatem, per cohaerentiam in ipso medio *existentem*, per reversionem ipsius finis ad ipsum principium ipsorum progressuum.

CXLIX.

Omnis divinarum Unitatum multitudo est numero finita. Si enim Uni est proxima, non est infinita. Non enim cognatum *est* Uni illud, quod est infinitum, sed alienum *est ab eo.* Si enim et ipsa multitudo per se recedit (*deficit et distat*) ab Uno, perspicuum *est*, quod infinita multitudo prorsus *est* illo *Uno* nuda. Quamobrem etiam *est* infirma et inefficax (*quia nec vires, nec efficaciam habet*). Non igitur *est* infinita Deorum multitudo. Uniformis igitur *vel uni similis est*, et finita, et magis finita, quam omnis alia multitudo. *Est* enim Uni magis cognata, quam omnis alia multitudo. Si igitur ipsum principium *esset* multitudo, necesse foret, (ut) illud, quod est principio propinquius, major esset multitudo, quam illud, quod remotius (ab eodem principio).

Quod enim est propinquius (*rei alicui, id ei*) *est* similius. Quoniam vero illud, quod est primum, est Unum, illa multitudo, quae cum illo est conjuncta, *est* minor multitudo, quam illa, quae remotior est *ab Uno;* quod vero est infinitum, non minus est multitudo, sed maxime multitudo.

ρν'.[1]

Πᾶν τὸ προϊὸν ἐν ταῖς θείαις τάξεσι πάσας ὑποδέχεσθαι τὰς τοῦ παράγοντος δυνάμεις οὐ πέφυκεν· οὐδὲ ὅλως τὰ δεύτερα πάσας τὰς πρὸ αὐτῶν, ἀλλ' ἔχει τινὰς ἐκεῖνα τῶν καταδεεστέρων ἐξῃρημένας δυνάμεις, καὶ ἀπεριλήπτους τοῖς μετ' αὐτά[2].

Εἰ γὰρ αἱ τῶν θεῶν ἰδιότητες διαφέρουσιν, αἱ μὲν τῶν ὑφειμένων ἐν τοῖς ὑπερτέροις προϋπάρχουσιν[3], αἱ δὲ τῶν ὑπερτέρων, ὁλικωτέρων ὄντων, ἐν τοῖς ὑφειμένοις οὐκ εἰσιν. ἀλλὰ τὰς μὲν ἐνδίδωσι τὰ κρείττονα τοῖς ἀπ' αὐτῶν παραγομένοις. τὰς δὲ ἐν αὐτοῖς[4] προείληφεν ἐξῃρημένως. δέδεικται γὰρ, ὅτι ὁλικώτεροι μέν εἰσιν οἱ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός, μερικώτεροι δὲ, οἱ ποῤῥώτερον. Εἰ δὲ ὁλικώτεροι τῶν μερικωτέρων περιληπτικωτέρας ἔχουσι δυνάμεις, οὐκ ἄρα τὴν ἐκείνων δύναμιν οἱ δευτέραν ἔχοντες τάξιν καὶ μερικωτέραν περιλήψονται· ἔστιν ἄρα ἐν τοῖς ὑπερτέροις ἀπερίληπτόν τι καὶ ἀπερίγραφον τοῖς ὑφειμένοις. Καὶ γὰρ ἄπειρον ἕκαστον τῶν θείων[5].

Οὕτως οὔτε ἑαυτῷ[6] δέδεικται ὂν, οὔτε τοῖς ὑπὲρ αὐτὸ πολλῷ πρότερον, ἀλλὰ τοῖς μεθ' ἑαυτὸ πᾶσιν· ἡ δὲ ἀπειρία κατὰ τὴν δύναμιν[7] ἐκείνοις· τὸ δὲ ἄπειρον ἀπερίληπτον, οἷς ἐστιν ἄπειρον. οὐκ ἄρα πασῶν μετέχει τῶν δυνάμεων[8] τὰ κα-

(1) A. ρμθ. Ad sequentia consule Platonis Phaedrum p. 246 sq. p. 41 sqq. Bekkeri, Hermiae Commentar. in eum dialogum p. 133 sqq. Astii. Plotinum p. 544 sqq. p. 734 et inprimis Proclum in Platonis Theolog. II. 11. p. 107 sq. et IV. 3 p. 183. 184 sqq.
(2) A. *μετὰ ταῦτα.*
(3) A. *ὑπάρχουσιν.*
(4) A. *ἐν αὐτῇ.*
(5) Editio h. l. lacunosa: *τοῖς ὑφειμένοις *** τῶν θείων.* Taylor ex Patricii interpretatione conjecit scriptum fuisse: *καὶ γὰρ ἄπειρός ἐστιν ὄντως ἕκαστος.* Ego explevi locum ex integro textu codicis A.
(6) Edit: *Ὄντως οὔτε, ἑαυτοῦ.* Portus: »Revera demonstratum »est illud neque sui ipsius esse, neque multo prius *inesse* illis, quae »sunt supra ipsum: sed illis omnibus quae sunt post ipsum.« Ego amplexus sum lectionem codicis A; et Taylorus ad verbum *δέδεικται* commode laudat caput XCIII. (initio. p. 138 nostr. ed.) Nam hinc lux affertur nostro loco. Itaque emendavi versionem.

CL.

Omne, quod progressum est in divinis ordinibus, omnes ipsius producentis facultates suscipere non solet naturaliter; neque omnino secunda omnes *facultates suscipiunt* eorum, quae sunt ante ipsa *i. e. primorum;* sed illa quasdam facultates ex inferioribus exemptas habent, et incomprehensas illis, quae sunt post ipsa.

Si enim ipsae Deorum proprietates *inter se* differunt, illae quidem inferiorum *Deorum facultates* in superioribus *Diis* praeexistunt, illae vero superiorum, qui sunt universaliores, in inferioribus non sunt. Sed ea, quae sunt praestantiora, alias quidem *facultates* induunt (*inferunt atque suppeditant*) illis, quae producuntur ab illis, alias vero in se ipsis primo sumpserunt eximie. Demonstratum est enim, quod universaliores quidem sunt illi *Dii*, qui propius ad Unum accedunt, particulariores vero, qui longius *ab eo distant.* Si vero universaliores *Dii* facultates habent, quae plura comprehendunt, quam illorum particulariorum *Deorum facultates*, non igitur illorum facultatem *ac potestatem* illi, qui secundum et particulariorem ordinem tenent, comprehendent. Est igitur in illis superioribus *Diis* quiddam incomprehensum et incircumscriptum subjectis (*ac inferioribus Diis, quod ab illis neque comprehendi neque circumscribi potest*). Nam infinitum (est) quidlibet divinorum.

Hoc pacto neque sibi ipsi, demonstratum est, esse (sc. *infinitum*, quod ex proxime antecedentibus intelligi debet cf. annot.), neque illis, quae (sunt) supra ipsum multo prius; sed illis omnibus, (quae sunt) post ipsum. Verum infinitas illis (nascitur) secundum potentiam (facultatem); id vero, quod est infinitum, est incomprehensum *illis*,

(7) Ed. ἐν ἐκείνοις. Cod. A. non habet Praepositionem eumque secutus sum.
(8) A. δυναμένων.

ταδεέστερα, ὧν ἐν ἑαυτοῖς τὰ κρείττονα προείληφεν. Ἦν γὰρ ἂν ἐκεῖνα ἀπερίληπτα τοῖς δευτέροις, ὥςπερ δὴ καὶ αὐτοῖς τὰ δεύτερα.

Οὔτε οὖν πάσας ἔχει ταύτας ἐκείνων, διὰ τὸ μερικώτερον, οὔτε ἃς ἔχει, τὸν αὐτὸν ἐκείνοις [1] ἔχει τρόπον, διὰ τὴν ἀπειρίαν τὴν ἐκείνοις, ὑπερφέρειν τῶν καταδεεστέρων ποιοῦσαν·

ρνα'. [2]

Πᾶν τὸ πατρικὸν ἐν τοῖς θεοῖς πρωτουργόν ἐστι καὶ ἐν τἀγαθοῦ τάξει προϊστάμενον, κατὰ πάσας τὰς θείας διακοσμήσεις. τὰς γὰρ ὑπάρξεις τῶν δευτέρων, καὶ τὰς δυνάμεις ὅλας, καὶ τὰς οὐσίας αὐτὸ παράγει κατὰ μίαν ἄῤῥητον ὑπεροχήν. Διὸ καὶ πατρικὸν ἐπονομάζεται, τὴν ἡνωμένην καὶ ἀγαθοειδῆ τοῦ ἑνὸς δύναμιν ἐμφαῖνον, καὶ τὴν ὑποστατικὴν τῶν δευτέρων αἰτίαν.

Καὶ καθ' ἑκάστην τῶν θεῶν τάξιν τὸ πατρικὸν ἡγεῖται γένος, παράγον ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα, καὶ κοσμοῦν, ἅτε τῷ ἀγαθῷ [3] τεταγμένον ἀνάλογον. καὶ πατέρες οἱ μὲν ὁλικώτεροι, οἱ δὲ μερικώτεροι, καθάπερ καὶ αὐταὶ [4] τῶν θεῶν αἱ τάξεις τῷ ὁλικωτέρῳ καὶ μερικωτέρῳ [5] διαφέρουσι κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον.

Ὅσαι οὖν ὅλαι τῶν [6] θεῶν πρόοδοι, τοσαῦται καὶ αἱ τῶν πατέρων διαφορότητες. Εἰ γάρ ἐστί τι [7] κατὰ πᾶσαν τάξιν

(1) A. ἐκείνης.

(2) A. ρν. Proxima de paterno deorum ordine deque diis patribus illustrant Jamblichus ex Hermetis doctrinâ in libr. de Myster. Aegypti. VIII 2. 5. p. 158 sq. Gal. ubi vid. plura in notis p. 297. adde Proclum in Platon. Theolog. V. 3 p. 252 sqq. et VI. 6. p. 355 sq.

(3) A. τὸ ἀγαθόν.

(4) A. αὗται.

(5) Desunt verba καὶ μερικωτέρῳ in cod. A.

(6) A. οὖν ὅλαι τῶν quod etiam Portus in suo codice legisse videtur, cum vertat: integri (universales). Propterea spernere non debui. In edition. textu est Ὅσαι οὖν αἱ, eumque secutus est Taylor; et possit quis illud ὅλαι natum suspicari ex praecedente ὅσαι.

quibus est infinitum. Ergo quae sunt deteriora, non omnes facultates participant (*rerum illarum*), quas in se ipsis ipsa praestantiora primo sumpserunt. Sunt (Essent) enim illa (*prima*) incomprehensa secundis, ut ipsis etiam (*primis*) secunda (*sunt incomprehensa*).

Neque igitur *hoc* habet omnes illas illorum *facultates*, propter particulariorem naturam, neque quas habet, eodem modo habet, quo illa, propter infinitatem *existentem in* illis, quae facit, ut *ipsa praestantiora* superent ea, quae sunt deteriora.

CLI.

Omne, quod est paternum in Diis, primarium (primario loco efficiens) est et in ipsius Boni ordine primum obtinens locum, secundum omnes divinas dispositiones. Nam ipsas secundorum substantias et facultates totas et essentias ipsum *Paternum* producit per unam ineffabilem excellentiam. Quamobrem etiam Paternum appellatur, unitam et Bono similem Unius facultatem indicans, et fundatricem secundorum causam.

Et in unoquoque Deorum ordine ipsum Paternum genus principatum obtinet producens ex se ipso omnia, et ordinans *ac ornans*, quippe quod ipsi Bono proportione respondens collocatum est. Et patres alii quidem universaliores, alii vero particulariores, ut et ipsi Deorum ordines, propter universaliorem et particulariorem naturam, differunt *inter se*, propter (secundum) ipsam causae rationem.

Quot igitur *sunt* integri (*vel universales*) Deorum progressus, tot etiam *sunt* ipsae Patrum differentiae. Si enim quid in omni ordine est ipsi Bono proportione respondens (*et simile*), oportet ipsum Paternum in omnibus

(7) Ita cod. A. Edit: *Εἰ γάρ ἐστι κατά.*

ἀνάλογον τἀγαθῷ, δεῖ τὸ πατρικὸν ἐν πάσαις εἶναι, καὶ προϊέναι ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἑνώσεως ἑκάστην [1].

ρνβ'.

Πᾶν τὸ γεννητικὸν τῶν θεῶν κατὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς θείας δυνάμεως πρόεισι, πολλαπλασιάζον ἑαυτὸ, καὶ διὰ πάντων χωροῦν, καὶ τὸ ἀνέκλειπτον ἐν ταῖς τῶν δευτέρων προόδοις διαφερόντως ἐπιδεικνύμενον. Τὸ γὰρ πληθύνειν [2] τὰ προϊόντα, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς αἰτίαις κρυφίας περιοχῆς προάγειν εἰς ἀπογεννήσεις, τίνος ἐξαίρετόν ἐστιν, ἢ τῆς ἀπείρου τῶν θεῶν δυνάμεως, δι' ἣν πάντα [3] γονίμων ἀγαθῶν πεπλήρωται τὰ θεῖα [4]; παντὸς τοῦ πλήρους ἄλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ παράγοντος κατὰ τὴν ὑπερπλήρη δύναμιν. γεννητικῆς οὖν θεότητος ἴδιον ἡ τῆς δυνάμεως ἐπικράτεια, πολλαπλασιάζουσα τὰς τῶν γεννωμένων δυνάμεις, καὶ γονίμους ἀπεργαζομένη, καὶ ἀνεγείρουσα πρὸς τὸ γεννᾶν ἀλλὰ καὶ ὑφιστάνειν [5]. Εἰ γὰρ ἕκαστον τῆς οἰκείας ἰδιότητος, ἣν ἔχει πρώτως, τοῖς ἄλλοις μεταδίδωσι, πᾶν δήπου τὸ γόνιμον καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτὸ τὴν γόνιμον ἐνδίδωσι [6] πρόοδον, καὶ τὴν ἀπειρίαν ἐνεικονίζεται τὴν τῶν ὅλων ἀρχέγονον [7], ἀφ' ἧς πᾶσα γεννητικὴ προῆλθε δύναμις, τὰς ἀεννάους τῶν θείων προόδους ἐξῃρημένως [8] ἀποῤῥέουσα.

(1) A. ἑκάστης. Tum ibid. ρνα. Prima hujus capitis verba Portus vertit: »Omne quod Deorum generandorum vim habet.« Sed fortasse legendum est Πᾶν τὸ γεννητικὸν ἐν τοῖς θεοῖς. Cf. initia capp. 51. 53. 54. Certe locus ita accipiendus est, ut eum in translatione exhibuimus. Nec aliter fecit Taylor, vertens: »Every thing, »which is generative in the Gods.«

(2) Ita A. Edit. πληθύειν.

(3) A. πάντων.

(4) Desunt in cod. A. verba πεπλήρωται τὰ θεῖα et connectuntur ista: ἀγαθῶν παντὸς τοῦ πλήρους.

(5) Ita etiam cod. A. Propterea corrigere non sum ausus. Videtur proinde haec forma Lexicis esse addenda. De significatu verbi h. l. cf. Budaei Comm. L. gr. p. 494 sq. (p. 617). [Fort. corr. ἄλλα.]

(6) A. τὸ γόνιμον καὶ τοῖς μετ' (sic) ἑαυτὸ τὴν γόνιμον ἐνδίδωσι πρ. quem sensum etiam exhibet versio latina, ut illa verba nonnisi operarum incuria excidisse videantur. Ego adjeci haec verba. Editio lacunose: τὸ γόνιμον ἐνδίδωσι πρόοδον. Taylorus locum non explevit.

ordinibus esse, et progredi unumquenque *ordinem* a paterna Unitate.

CLII.

Omne, quod Deorum (in diis) generandi vim habet, per infinitatem divinae facultatis progreditur, se ipsum multiplicans, et per omnia pervadens, et nunquam deficientem vim in secundorum progressibus insigniter ostendens. Ipsum enim multiplicare (explere) ea, quae progrediuntur, et ex occulta comprehensione, quae latet in ipsis causis, producere in procreationes (*et progenies*), cujusnam *alius* eximium *est munus*, quam infinitae Deorum potentiae, propter quam omnia divina foecundis bonis repleta sunt? nam id omne, quod plenum est, alia ex se ipso producit, (cum id omne producat propter *suam* supra modum plenam facultatem (*vel*, *potestatem*). Generatricis igitur Deitatis proprium *est* ipsa potestatis dominatio, (*vel*, *ipsum potestatis imperium*), eorum, quae generantur, facultates multiplicans et foecundas efficiens, et excitans ad generandum, quinetiam *ad alia* substituendum *et constituendum* (in naturam rerum producendum). Si enim unumquodque suam proprietatem, quam habet primo, *rebus* aliis impertit, omne igitur, quod est foecundum, et illis *rebus*, quae sunt post ipsum foecundum, indit (*atque suppeditat*) progressum, et ipsam infinitatem effingit (sibi) *ac repraesentat rerum* universarum primam autorem, a qua omnis generatrix facultas prodiit, perennes *rerum* divinarum progressus eximie distillans (*ac emittens*).

(7) A. *τὴν τῶν ὅλων ἀρχηγόν*. Illud recepi. Edit: *ἐνεικονίζεται τῶν ὅλων*.

(8) A. *ἐξῃρημένον*. Habent nonnihil poetici coloris haec extrema. Sed tamen *ἀένναος* etiam pedestris orationis scriptoribus usurpatur, vid. Suidam I. 59 Zonar. L. gr. p. 54. [cf. Sturz. Lex. Xenoph. s. v.] Nec verbi *ἀποῤῥεῖν* usus transitivus abhorret ab oratione soluta, docente Wolfio in comm. in Demosthen. Leptin. p. 273 sq.

ρνγ΄.[1]

Πᾶν τὸ τέλειον ἐν τοῖς θεοῖς[2] τῆς θείας ἐστὶ τελειότητος αἴτιον· ὡς γὰρ ἄλλαι τῶν ὄντων εἰσὶν ὑποστάσεις, ἄλλαι τῶν ὑπερουσίων, οὕτω δὴ καὶ τελειότητες, ἄλλαι μὲν τῶν θεῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ὕπαρξιν, ἄλλαι δὲ αἱ τῶν ὄντων δεύτεραι μετ' ἐκείνας· καὶ αἱ μὲν αὐτοτελεῖς καὶ πρωτουργοί, διότι[3] καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἐκείνοις πρώτως· αἱ δὲ κατὰ μέθεξιν, ἔχουσαι τὸ τέλειον. ἄλλη μὲν οὖν διὰ ταῦτα ἡ τῶν θεῶν τελειότης, καὶ ἄλλη τῶν ἐκθεουμένων.

Τὸ δὲ ἐν τοῖς θεοῖς πρώτως τέλειον οὐ μόνον τοῖς ἐκθεουμένοις τῆς τελειότητος αἴτιον, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. Εἰ γάρ, ᾗ τέλειος ἕκαστον, ἐπέστραπται πρὸς τὴν οἰκείαν[4] ἀρχήν, τὸ πάσης τῆς θείας ἐπιστροφῆς αἴτιον, τελεσιουργόν ἐστι τῶν θεῶν γένος.

ρνδ΄.[5]

Πᾶν τὸ φρουρητικὸν ἐν τοῖς θεοῖς ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει διαφυλάττει, τῶν δευτέρων ἑνοειδῶς ἐξῃρημένον[6] καὶ τοῖς πρώτοις ἐνιδρυμένον. Εἰ γὰρ φρουρὰ τὸ τῆς ἑκάστου[7] τάξεως μέτρον ἀτρέπτως διασώζει, καὶ συνέχει πάντα τὰ φρουρούμενα ἐν τῇ[8] οἰκείᾳ τελειότητι, πᾶσιν ἐνδίδωσι τὴν ἀπὸ τῶν καταδεεστέρων ὑπεροχήν, καὶ ἄμικτον ἕκαστον ἵστησιν ἐφ' ἑαυτοῦ[9] μονίμως, καθαρότητος ἀχράντου τοῖς φρουρουμένοις αἴτιον ὑπάρχον, καὶ ἐνιδρύει τοῖς ὑπερτέροις. τέλειον γὰρ πᾶν

(1) A. ρνβ.
(2) In edit. est lacuna: Π***** τῆς θείας ἐστὶ τ. α. Explevi ex cod. A. qui tamen non agnoscit ἐστὶ post θείας neque verbum h. l. necesse. Integrum hunc locum etiam in suo codice reperit Patricius, ut ex Taylori annotatione didici.
(3) Ibid. abest διότι.
(4) Ed. οἰκείαι (sic).
(5) A. ρνγ.
(6) Ita cod. A. et ita legendum esse vidit Taylor. Edit: ἐξῃρημένων — ἐνιδρυμένων.
(7) A. τὸ τῆς ἑκάστου, et ita correxi. Ab edit. abest τὸ.

CLIII.

Omne, quod est perfectum in Diis, divinae perfectionis est causa. Ut enim aliae sunt ipsorum Entium hypostases (*et naturae*), aliae superessentialium, sic etiam perfectiones, aliae quidem *sunt* ipsorum Deorum secundum essentiam (substantiam), aliae vero *sunt* ipsis Entibus posteriores post illas. Et aliae quidem *sunt* perfectae et primariae [*Entium naturae*]. Et aliae (sunt) per se absolutae (per se perfectae) et primo efficientes, quoniam et ipsum Bonum in illis (*Entibus*) *est* primo: aliae vero (*sunt*) per communionem habentes ipsam perfectionem. Propter haec igitur alia quidem *est* ipsa Deorum perfectio, et alia eorum, qui deificantur.

Illa vero perfectio, quae primo est (Illud — perfectum, quod primo est) in Diis, non solum *est* perfectionis causa illis, qui deificantur; sed etiam ipsis Diis. Si enim quatenus unumquodque perfectum *est*, redit ad suum principium, quod est omnis divinae reversionis causa, *ergo* Deorum genus est rerum perficiendarum autor (perfectum reddens).

CLIV.

Omne, quod in Diis custodiendi facultate praeditum *est*, unamquanque *rem* in suo ordine conservat, cum a secundis sit uniformiter exemtum, et in primis collocatum. Si enim custodia uniuscujusque ordinis mensuram immutabiliter conservat, et omnia, quae custodiuntur, in sua perfectione continet, omnibus indit (*atque suppeditat*) excellentiam ab inferioribus *atque deterioribus manantem*, et unumquodque non mixtum constituit in se ipso constanter, puritatis impollutae *rebus* illis, quae custodiuntur, causa existens, et in superioribus collocat. Perfectum enim est omne, quod

(8) Desunt in cod. A. verba ἐν τῇ.
(9) Ita cod. A. Edit. ἐφ' ἑαυτῇ.

ἐστι τῶν μὲν πρώτων ἀντεχόμενον, ἐν ἑαυτῷ δὲ μόνον [1], καὶ τῶν καταδεεστέρων ὑπερηπλωμένον.

ρνε΄. [2]

Πᾶν μὲν τὸ ζωογόνον ἐν τοῖς θείοις γένεσιν αἴτιον γεννητικόν ἐστιν· οὐ πᾶσα δὲ ἡ γόνιμος τάξις ζωογόνος ἐστιν [3]. ὁλικωτέρα γὰρ ἡ γεννητκὴ τῆς ζωογονικῆς [4], καὶ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς. Ἡ μὲν γὰρ γέννησις τὴν εἰς πλῆθος τὰ ὄντα προάγουσαν αἰτίαν δηλοῖ.

Ἡ δὲ ζωογονία τὴν χορηγὸν ἁπάσης ζωῆς θεότητα παρίστησιν. εἰ οὖν [5] ἡ μὲν τῶν ὄντων πολλαπλασιάζει τὰς ὑποστάσεις, ἡ δὲ τὰς τῆς ζωῆς προόδους ὑφίστησιν, ὡς ἔχει τὸ ὂν πρὸς τὴν ζωὴν, οὕτως ἡ γεννήτικὴ τάξις ἕξει [6] πρὸς τὴν ζωογόνον σειράν· ὁλικωτέρα δὴ οὖν ἔσται, καὶ πλειόνων αἰτία, καὶ διὰ τοῦτο ἐγγυτέρω [7] τῆς ἀρχῆς.

ρνς΄. [8]

Πᾶν μὲν τὸ τῆς καθαρότητος αἴτιον ἐν τῃ [9] φρουρητικῇ περιέχεται τάξει· οὐκ ἔμπαλιν δὲ πᾶν τὸ φρουρητικὸν τῷ καθαρτικῷ γένει ταὐτόν [10]. ἡ μὲν γὰρ καθαρότης τὸ ἀμιγὲς ἐνδίδωσι πρὸς τὰ χείρονα πᾶσι τοῖς θεοῖς, καὶ τὸ ἄχραντον ἐν τῇ προνοίᾳ τῶν δευτέρων. ἡ δὲ φρουρὰ καὶ τοῦτο ἀπεργάζεται,

(1) A. ἑαυτῷ διδόμενον. An scrib. ἐν ἑαυτῷ δὲ μένον vel ἐν ἑαυτῷ δεδομένον. Moser. Patricius μόνον etiam videtur legisse.

(2) A. ρνδ. Tum ibid. recte ζωογόνον, et ita correxi. Edit: ζωογόνων.

(3) Lacunam explevi ex cod. A. Editio enim ita: πᾶν μὲν τὸ ζωογόνων ἐν τοῖς θείοις ἐστίν. Taylorus haec addenda censet: ἐν τοῖς θείοις ἔστιν αἰτία γεννητικὴ, ἀλλὰ πᾶσα αἰτία γεννητικὴ οὐκ ἔστι ζωογονική.

(4) A. ζωογονητικῆς. Gemina varietas est in codd. Procli in Alcib. cap. 16 p. 52 ed. nostr. ubi vid. annot.

(5) A. εἰγοῦν.

(6) A. τάξις ἔχει. In edit. est τάξεις typothetae errore. Futurum bene habet. Nam ita solet Proclus et proxime usurpat ἔσται.

(7) A. ἐγγυτέρα.

(8) A. ρνε.

primis quidem adhaeret, in se vero solum *est*, *et se continet*, et supra inferiora explicatur.

CLV.

Omne quod vivum gignit (vivificat) in divinis generibus est causa genitalis (generandi vim habens); neque vero omnis genitalis (prolificus) ordo vivificans est. Universalior enim *est* ipsa procreatrix *facultas* (*et generatrix vis generalior est*, *latiusque patet*), quam animalium generatrix (*facultas*) (quam vivorum generatrix) et ipsi principio propinquior *est*. Nam ipsa quidem generatio causam indicat, quae ipsa Entia producit in multitudinem.

Ipsa vero animalium generatio (vivorum generatio) Deitatem omnis vitae suppeditatricem (*nobis*) repraesentat. Si igitur altera quidem *facultas* multiplicat ipsas Entium hypostases *atque naturas*, altera vero ipsos vitae progressus constituit, ut ipsum Ens ad vitam se habet, sic etiam generandi facultate praeditus ordo se habebit ad animalium generatricem (vivorum generatricem) seriem. Universalior igitur erit (*et latius patebit ipsa generatrix facultas*) et plurium *erit* causa, et praeterea (propterea) propinquior *erit* ipsi principio.

CLVI.

Omnis quidem puritatis causa in custodiendi facultate praedito ordine continetur, non contra vero omne custodiendi facultate praeditum *genus* idem est cum genere (atque id genus), quod purgandi vim habet. Nam ipsa quidem puritas ipsam non mixtam naturam (*i. e. ipsam puritatem*) indit (*inserit atque suppeditat*) omnibus Diis ad deteriora (*vel*, *in deterioribus*), et impollutam rationem in ipsa providentia secundorum. Ipsa vero custodia etiam hoc efficit,

(9) A. non habet τῇ.
(10) A. γένοιτο ταὐτόν..

καὶ ἐν ἑαυτοῖς [1] πάντα συνέχει, καὶ σταθερῶς ἐντίθησι τοῖς ὑπερτέροις. Ὁλικώτερον ἄρα τοῦ καθαρτικοῦ τὸ φρουρητικόν ἐστιν.

Ἴδιον γὰρ ἁπλῶς φρουρᾶς μὲν τὸ τὴν αὐτὴν ἑκάστου [2] τάξιν διατηρεῖν πρός τε ἑαυτὸ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτό· καθαρότητος δὲ τὸ ἐξαίρειν καταδεεστέρων τὰ κρείττονα· ταῦτα δὲ ἔστι πρώτως ἐν τοῖς θεοῖς.

Τοῦ γὰρ ἐν πᾶσιν ὄντος δεῖ μίαν αἰτίαν προηγεῖσθαι, καὶ ὅλως πάντων τῶν ἀγαθῶν τὰ ἑνοειδῆ μέτρα παρ' ἐκείνοις προείληπται [3]. Καὶ οὐδέν ἐστιν ἐν τοῖς δευτέροις ἀγαθὸν, ὃ μὴ προϋφέστηκεν ἐν τοῖς θεοῖς. πόθεν γὰρ ἔσται τοῦτο, καὶ τίνα ἕξει τὴν αἰτίαν; ἐν ἐκείνοις ἄρα ἡ καθαρότης πρώτως ἀγαθὸν οὖσα, καὶ ἡ φρουρὰ, καὶ πᾶν ὅ,τι τοιοῦτον [4].

ρνζ'.

Πᾶν μὲν τὸ πατρικὸν αἴτιον τοῦ εἶναι πᾶσίν ἐστι χορηγὸν, καὶ τὰς ὑπάρξεις τῶν ὄντων ὑφίστησι· πᾶν δὲ τὸ δημιουργικὸν τῆς εἰδοποιΐας τῶν συνθέτων προϋφέστηκε [5], καὶ τῆς τάξεως, καὶ τῆς κατ' [6] ἀριθμὸν αὐτῶν διαιρέσεως, καὶ ἔστι τῆς αὐτῆς τῷ πατρικῷ συστοιχίας ἐν μερικωτέροις γένεσιν. Ἑκάτερον γὰρ τῆς τοῦ πέρατός ἐστι τάξεως· ἐπεὶ καὶ ἡ ὕπαρξις

(1) Portus pro *ἐν ἑαυτοῖς* legi jubet: *ἐν ἑαυτῇ*. Cod A. in vulgatâ persistit; quam ego intactam relinquere malui, et habet ea quo se tueatur. Vide modo proxime sequentia. Ad rem cf. Procl. Theol. Platon. IV. 16. p. 218 sqq.

(2) Cod. A. *ἑκάστῳ* non male.

(3) Vid. annot. sequentem. Ad voces *παρ' ἐκείνοις* ex antecedentibus intellige: *τοῖς θεοῖς*. Fortasse haec aliquanto pleniora legit Patricius suo in codice. Ita enim Taylor: — »and in short, »it is requisite that there should be uniform measures of all good, »and that these should be comprehended by the Gods according to »cause.«

(4) Mirifice decurtatus turbatusque hic locus legitur in editis. Etenim post *μέτρα* continuo subjicitur curtatum membrum: *πόθεν γὰρ ἔσται τοῦτο, καὶ τίνα ἕξει τὴν*. Deinde sequuntur verba: *παρ' ἐκείνοις, προείληπται*. Tum: *καὶ ἐν τοῖς θεοῖς*, in quibus desinit caput desuntque omnia inde a voce *αἰτίαν* usque ad *τοιοῦτον*. Ex Patricii versione haec adjecit Taylorus: »Hence in the divinities purity is »likewyse a primary good, guardianship, and every thing of this »kind.« Ego ex copiis codicis optimi Argentoratensis haec integriora etiam praestare potui. In eo libro praeterea pro *ἐν τοῖς θεοῖς*

et in se (in semetipsis) omnia continet, et stabiliter inserit superioribus. Ergo custodiendi facultate praeditum *genus* est universalius (*et generalius genere*) purgandi facultate praedito.

Proprium enim *est* simpliciter (*et generaliter*) ipsius quidem custodiae, ipsum uniuscujusque *rei* eundem ordinem conservare et in ipsa et in iis, quae sunt ante ipsam, et iis, (et ad ipsam, s. si rem cum re ipsa contuleris, et ad ea — et ea) quae sunt post ipsam; puritatis vero *proprium est*, ipsum ex deterioribus eximere praestantiora. Haec autem sunt primo in Diis.

Ejus enim, quod in omnibus est, oportet unam esse causam antecedentem; et in universum omnium Bonorum uniformes mensurae apud illos (sc. Deos) anteceptae (praeoccupatae) sunt. Neque ullum est in secundis Bonum, quod non prius exstisterit in Diis. Unde enim erit hoc, et quam habebit causam? in illis (Diis) igitur puritas (est) primo Bonum existens, et ipsa custodia, et omne, quodcumque hujus (est) generis.

CLVII.

Omnis quidem paterna causa est omnibus ipsius Esse suppeditatrix, et ipsas Entium essentias (substantias) constituit. Omne vero, quod ipsam formae procreationem efficit, existit ante ea, quae sunt composita, et *ante* ipsum ordinem, et *ante* divisionem ipsorum *factam* per numerum, et est ejusdem cum ipso Paterno conjugationis (*et ordinis*) in particularioribus generibus. Utrunque enim est ejusdem ordinis, cujus est ipse finis, quoniam et ipsa essentia (substantia) et ipse numerus et ipsa forma omnia sunt finis speciem habentia (*finique similia*). Quamobrem hac in

scriptum est: *ἐν θεοῖς* et ad *πρώτως* in margine adscriptum: *ἴσ. πρῶτον.* Pro *ὅ,τι* scriptum est ibidem *ὅτι*. Ego correxi.

(5) A. *προέστηκε*, non male.

(6) Ita A. Edit: *κατὰ*.

καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος περατοειδῆ πάντα ἐστίν. ὥςτε ταύτῃ σύστοιχα ἀλλήλοις. Ἀλλὰ τὸ μὲν δημιουργικὸν εἰς πλῆθος παράγει [1] τὴν ποίησιν. τὸ δὲ ἑνοειδὲς παρέχεται [2] τὰς τῶν ὄντων προόδους. Καὶ τὸ μὲν εἰδοποιόν ἐστι· τὸ δὲ οὐσιοποιόν.

Ἧι οὖν ταῦτα διέστηκεν ἀλλήλων, τό,τε εἶδος, καὶ τὸ ὂν, ταύτῃ τοῦ δημιουργικοῦ [3] τὸ πατρικὸν διέστηκεν. ἔστι δ' αἴτιον τὸ εἶδος [4]. ὁλικώτερον ἄρα, καὶ αἰτιώτερον τὸ πατρικόν ἐστιν ἐπέκεινα τοῦ δημιουργικοῦ γένους, ὡς τὸ ὂν τοῦ εἴδους.

ρνη'. [5]

Πᾶν τὸ ἀναγωγὸν αἴτιον ἐν τοῖς θεοῖς καὶ τοῦ καθαρτικοῦ διαφέρει καὶ τῶν ἐπιστρεπτικῶν [6] γενῶν.

Ὅτι μὲν γὰρ εἶναι δεῖ καὶ τοῦτο πρώτως ἐν ἐκείνοις δῆλον· ἐπειδὴ τῶν ὅλων ἀγαθῶν ἐκεῖ τὰ αἴτια πάντα προϋφέστηκεν· ἀλλὰ τοῦ μὲν καθαρτικοῦ προϋπάρχει· διότι τὸ μὲν ἀπολύει τῶν χειρόνων· τὸ δὲ [7] συνάπτει τοῖς κρείττοσι· τοῦ δὲ ἐπιστρεπτικοῦ μερικωτέραν ἔχει τάξιν· διότι πᾶν τὸ ἐπιστρέφον ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστέφει, ἢ πρὸς τὸ κρεῖττον· τοῦ δὲ

(1) A. *προάγει.* Non necesse. Vid. annot. nostr. ad cap. VII. p. 10 sq. et cf. infr. cap. CLX. ubi similiter *παράγων* sine ulla varietate lectionis.

(2) A. *παρέχει.*

(3) Ita A. Edit: *δημιουργοῦ.*

(4) A. *δι' αἴτιον τὸ εἶδος.* Taylorus conjicit: *ἔστι δέ τι ὄν*, vertens: But form is a certain being.« Editio: *ἔστι δέ τι ἓν τὸ εἶδος.* Portus: »Ipsa forma est *quoddam Unum.*« Ego exhibui lectionem Argentinam proxime sequentia. — De re cf. Jamblich. de Myst. Aegyptt. VIII. 6. p. 162 et Proclum in Platonis Timaeum p. 322.

(5) A. *ρνζ.* Ad ea, quae sequuntur, adhibe Jamblich. de Myst. Aegyptt. VIII. 8. pag. 163 sq. Gal. Porphyrii Sententt. cap. XXXIV. praesertim p. 237 sq. Proclum in Plat. Tim. p. 290 et praecipue eundem in Theolog. Platon. IV. 9. p. 192. IV. 19 p. 217 et V. 18 p. 286.

(6) Ita cod. A. In editione deest alterum *καὶ* ante *τῶν*. Portus h. l. *τῶν ἐπιστρεπτικῶν γενῶν* vertit: *reducendi* facultate praeditis

parte *haec sunt* inter se cognata (ejusdem seriei). Sed illud quidem, quod rerum fabricandarum facultate praeditum est, ipsam effectionem producit in multitudinem. Quod vero est uniforme, ipsos Entium progressus praebet (*atque suppeditat*). Et alterum quidem est specificum (*quod speciem facit formamque procreat atque constituit*), alterum vero *est* essentiae efficiens (*essentiam efficit, procreat atque constituit*).

Quatenus igitur haec distant altera ab alteris, *scilicet* et ipsa Forma et ipsum Ens, eatenus ipsum Paternum distat ab illo, quod est rerum opifex. Est autem causale (quid s. causa) forma. Ipsum igitur Paternum, quod est universalius, et magis causale (potior causa), est supra genus illud, quod est rerum opifex, ut ipsum Ens *est supra* formam.

CLVIII.

Omnis reductoria causa, (Omnis causa in sublime evehens) in ipsis Diis et ab ipso purgandi facultate praedito *genere* differt *et* ab ipsis conversionem efficientibus (juvantibus).

Quod enim hoc etiam in illis *Diis* primo esse oporteat, *est* perspicuum, quia universorum bonorum omnes causae primum existunt illic (*in ipsis scil. Diis*). Sed (*ipsa reductoria causa, quae res ad sua principia reducit*) existit quidem ante *genus* purgandi facultate praeditum; quoniam illud quidem a deterioribus liberat; hoc vero cum praestantioribus conjungit. Ordinem vero particulariorem habet, quam illud *genus*, quod rerum convertendarum vim habet; quoniam omne, quod convertit, vel ad se ipsum convertit, vel ad melius (ad id, quod praestantius est). Ipsius vero reductoriae (evehentis) *causae* effectus figuratur (insi-

generibus, cum proxime *τὸ ἀναγωγὸν αἴτιον* vertisset: »*reductoria* facultas.« Minus accurate.

(7) Ita A. Ed. *τοῦτο δὲ*.

ἀναγωγοῦ τὸ ἐνέργημα[1] κατὰ τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιστροφὴν χαρακτηρίζεται, ὡς εἰς τὸ ἄνω καὶ τὸ θειότερον ἄγον[2] τὸ ἐπιστρεφόμενον.

ρνθ'.[3]

Πᾶσα τάξις θεῶν ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶν ἀρχῶν, πέρατος καὶ ἀπειρίας. Ἀλλ' ἡ μὲν πρὸς τῆς τοῦ πέρατος αἰτίας μᾶλλον· ἡ δὲ, πρὸς τῆς ἀπειρίας. Πᾶσαι μὲν γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων πρόεισι, διότι τῶν πρώτων αἰτιῶν[4] αἱ μεταδόσεις διήκουσι διὰ πάντων τῶν δευτέρων. ἀλλ' ὅπου μὲν τὸ πέρας ἐνδυναστεύει κατὰ τὴν μίξιν· ὅπου δὲ τὸ ἄπειρον. Καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν περατοειδὲς ἀποτελεῖται γένος, ἐν ᾧ τὰ τοῦ πέρατος κρατεῖ· τὸ δὲ ἀπειροειδὲς, ἐν ᾧ τὰ τῆς ἀπειρίας.

ρξ'. [* Περὶ νοῦ][5].

Πᾶς ὁ θεῖος νοῦς ἑνοειδής ἐστι καὶ τέλειος. Καὶ πρῶτος νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους νόας παράγων· εἰ γὰρ θεός ἐστι[6], πεπλήρωται τῶν θείων ἑνάδων, καὶ ἔστιν ἑνοειδής· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τέλειος, τῆς ἀγαθότητος τῆς θείας πλήρης ὑπάρχων· εἰ δὲ ταῦτα, καὶ πρώτως[7] ἐστι νοῦς, ἅτε τοῖς θεοῖς ἡνωμένος. Παντὸς γὰρ νοῦ κρείττων ὁ ἐκθεούμενος νοῦς·

(1) Locum in edit. lacunosum supplevi ex cod. A. Nam in editis est: *Διότι τὸ ἐπιστρέφον *** τοῦ δὲ ἀναγωγοῦ ἐνέργημα.* Integrum etiam in suo codice hunc locum habuit Patricius, ut ex Taylori annotatione et interpretatione didici. Ceterum haec ipsa jam tractavi ad Plotinum de pulcrit. p. 288, ubi etiam Platonicos et Aristoteleos locos laudavi.

(2) A. *καὶ θειότερον ἄγει.*

(3) A. *ρνη.* Ad rem consule Plotin. p. 351 sq. p. 690 sq. Proclum in Platon. Theolog. II. 4. p. 84 sqq. pag. 101 sq. et praecipue Damascium *περὶ ἀρχῶν* p. 195 sqq. (in J. Chr. Wolfii Anecdott. gr. III.)

(4) A. *αἰτιῶν* et ita scribi jussi ob antecedens. Edit. *αἰτίων.*

(5) A. *ρνθ.* Sine asterisco et inscriptione. Et videntur hae inscriptiones, quae aliquot hujus libri capitibus praemittuntur, non ab ipso Proclo esse profectae. Sed tamen cum in Patricii quoque codice exstitisse videantur, eas expungere nolui. — Ad argumentum vid. quae de Mente supra laudavimus. Ad proxima cf. Plotin. p. 21. p. 564 sq. p. 489. 598 sq. 727. Proclus in Platon. Theolog. p. 53.

gnitur) per (secundum) conversionem (*atque reversionem*) ad id, quod est praestantius, quia ad superiorem et diviniorem *causam* ducit id, quod convertitur (*ac reducitur ad suum principium*).

CLIX.

Omnis ordo Deorum ex primis est principiis, *scilicet ex* fine et infinitate. Sed alter quidem *ordo pendet* magis ex (stat magis a) finis causâ: alter vero ex infinitate *magis pendet* (ab infinitatis causa magis stat). Nam omnis quidem *ordo* ex utroque *principio* prodit (Nam omnes, sc. ordines, ex utrisque prodeunt), quia primarum causarum communicationes per omnes secundas *causas* (per omnia secunda) pervadunt. Sed alibi quidem ipse finis dominatur per (secundum) ipsam *rerum et naturarum* mixtionem: alibi vero ipsum infinitum. Sic autem ipsum quidem finis formâ praeditum, *vel, fini simile* genus perficitur, in quo ipsius finis vires (propria) dominantur: illud vero *genus* infiniti formâ praeditum (*vel infinito simile vocatur*), in quo vires (propria) infinitatis (*sunt et dominantur*).

CLX.

Omnis divina Mens est uniformis et perfecta. Et prima Mens *est* ex se ipsa, et alias Mentes producit. Si enim est Deus, repletus est divinis Unitatibus, et est uniformis; si vero *detur* hoc, (*ergo Deus*) est etiam perfectus, quia bonitatis divinae plenus existit; si vero *concedantur* haec, (*ergo Deus*) etiam primo Mens est, quippe quod cum ipsis Diis sit unitus (unita). Nam illa Mens, quae deificatur, *est* omni Mente praestantior. Illa vero Mens, quae primo *Mens* est,

p. 92. p. 218. p. 393. Aristotel. de Anima I. 5 p. 19 Sylb. Adde Cudworth. System. intell. p. 672 sqq. et p. 910 ed. Mosh.

(6) A. θεῖός ἐστι.

(7) A. πρῶτος.

πρώτως [1] δὲ ὢν νοῦς, καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς δίδωσι τὴν ὑπόστασιν. ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτως ὄντων πάντα τὰ δεύτερα ὄντα τὴν ὕπαρξιν κέκτηται.

ρξα΄. [2]

Πᾶν τὸ ὄντως ὄν, τὸ τῶν θεῶν ἐξημμένον, [3] θεῖόν ἐστι καὶ ἀμέθεκτον. Ἐπεὶ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν τῆς θείας ἑνώσεως μετασχόντων [4] τὸ ὄντως ὄν, ὡς δέδεικται, καὶ πληροῖ τὸν νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ. Καὶ γὰρ ὁ νοῦς ὄν ἐστιν, ὡς τοῦ ὄντος πληρούμενος. θεῖόν ἐστι δήπου νοητόν· ὡς μὲν ἐκθεούμενον, θεῖον, ὡς δὲ πληρωτικὸν τοῦ νοῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μετεχόμενον, νοητόν. Καὶ ὁ μὲν νοῦς ὂν διὰ τὸ πρώτως ὄν.

Αὐτὸ δὲ τὸ πρώτως ὂν χωριστόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ νοῦ, διότι μετὰ τὸ ὄν ἐστιν ὁ νοῦς. τὰ δὲ ἀμέθεκτα πρὸ τῶν μετεχομένων ὑφέστηκεν· ὥστε καὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὸν νοῦν ὄντος προϋπάρχει τὸ καθ' αὐτὸ καὶ ἀμέθεκτον ὄν [5].

Νοητὸν γάρ ἐστιν, οὐχ ὡς τῷ νῷ συντεταγμένον, ἀλλ' ὡς τελειοῦν ἐξῃρημένως τὸν νοῦν, διότι κἀκείνῳ τοῦ εἶναι μεταδίδωσι, καὶ πληροῖ κἀκεῖνον τῆς ὄντως οὔσης οὐσίας.

ρξβ΄. [6]

Πᾶν τὸ καταλάμπον τὸ ὄντως ὂν πλῆθος τῶν ἑνάδων κρύφιον καὶ νοητόν ἐστι· κρύφιον μὲν [7], ὡς τῷ ἑνὶ συνημμένον, νοητὸν δὲ [8], ὡς ὑπὸ τοῦ ὄντος μετεχόμενον.

(1) A. πρώτερος (sic.)
(2) A. ρξ.
(3) A. ἐξῃρημένον. id. pergit θεῖόν ἐστιν νοητὸν καὶ ἀμέθεκτον. Neque tamen Patricius νοητόν in suo codice videtur legisse.
(4) A. μετεχόντων.
(5) A. ἀμεθέκτως ὄν.
(6) A. ρξα. Proxima, Patricio opinor praeeunte, ita vertit Taylorus: Every multitude of unities, which illuminates truly »existing being, is occult and intelligible.« Recte. vid. infra: νοητοὶ οὖν εἰσιν οἱ τὸ ὄντως ὂν καταλάμποντες. Portus aliter construxerat, vertens: Omne, quod collustrat *vere existentem Unitatum multitudinem.* est occultum et mente perceptum.«
(7) A. non habet μέν.

(Primo autem cum sit Mens) aliis etiam *Mentibus* eadem dat hypostasin (*atque naturam supeditat*). Nam a primo Entibus, (*i. e. a primis Entibus*) omnia secunda Entia suam essentiam habent *manantem*.

CLXI.

Omne, quod est vere Ens, quod ex Diis pendet, divinum est et imparticipabile. Quoniam enim (ut demonstratum est) illud, quod est vere Ens, primum est eorum, quae divinam Unitatem participant, *idcirco* Mentem etiam a se (*et per se*) replet. Etenim ipsa Mens est Ens, ut ea, quae ipso Ente repletur. Ergo divinum est *ipsum* mente perceptum (Divinum videlicet est Intelligibile); (*Nam*) ut illud quidem, quod deificatur, *est* divinum, ut illud vero, quod Mentis replendae vim habet, et quod ab ipsa (*Mente*) participatur, *est* mente perceptum (Intelligibile). Et ipsa quidem Mens *est* Ens propter illud, quod est primo Ens.

Ipsum vero primo Ens separatum est ab ipsa Mente, quia Mens est post ipsum Ens. Quae vero sunt imparticipabilia, existunt ante ea, quae participantur; quamobrem etiam ante illud, quod est cum ipsa Mente conjunctum, existit illud, quod est per se et imparticipabile.

Mente perceptum (Intelligibile) enim est, non ut cum ipsa Mente collocatum, sed ut eximie perficiens ipsam Mentem, quoniam et illi ipsum Esse impertit, et illam quoque replet ipsa vere existente essentia.

CLXII.

Omnis multitudo Unitatum, quae collustrat id, quod vere est (vere Ens[8]), est occulta et intelligibilis; occultum quidem, ut cum Uno conjunctum; intelligibile vero, ut id, quod ab ipso Ente participatur.

(8) Ita cod. A. quomodo etiam legendum viderunt Portus et Taylor. Edita: νῷ δὲ.

Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐξημμένων πάντες οἱ θεοὶ καλοῦνται. Διότι καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν, τὰς διαφερούσας, ἀπὸ τούτων [1], ἀγνώστους ὑπαρχούσας [2], γνῶναι δυνατόν· Ἄῤῥητον γὰρ καθ' ἑαυτὸ [3] πᾶν τὸ θεῖον καὶ ἄγνωστον, ὡς τῷ ἑνὶ τῷ ἀῤῥήτῳ συμφυές· ἀπὸ δὲ τῆς τῶν [4] μετεχόντων ἐξαλλαγῆς καὶ τὰς ἐκείνων ἰδιότητας γνωρίζεσθαι [5] συμβαίνει. Νοητοὶ οὖν [6] εἰσιν οἱ τὸ ὄντως ὂν καταλάμποντες· διότι δὴ τὸ ὄντως ὂν νοητόν ἐστι θεῖον καὶ ἀμέθεκτον, τοῦ νοῦ προϋφεστηκός.

Οὐ γὰρ ἂν τοῦτο τῶν πρωτίστων ἐξήπτετο θεῶν, εἰ μὴ κἀκεῖνοι πρωτουργὸν εἶχον ὑπόστασιν, καὶ δύναμιν τελειωτικὴν τῶν ἄλλων θεῶν, εἴπερ ὡς τὰ μετέχοντα πρὸς ἄλληλα [7], οὕτω καὶ αἱ τῶν μετεχομένων ἔχουσιν ὑπάρξεις.

ρξγ'. [8]

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων, τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀμεθέκτου [9] νοῦ, νοερόν ἐστιν. ὡς γὰρ ἔχει νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, οὕτως αἱ ἑνάδες αὗται πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς νοητὰς ἔχουσιν.

Εἴπερ οὖν ἐκεῖναι, καταλάμπουσαι [10] τὸν νοῦν, νοηταί εἰσι, ταύτῃ καὶ αὗται, καταλάμπουσαι τὸν θεῖον καὶ ἀμέθεκτον νοῦν, νοεραί εἰσιν, ἀλλ' οὐχ οὕτω νοεραὶ, ὡς ἐν νῷ ὑφεστη-

(1) A. *τούτων διαφέρουσας ἀπ' αὐτῶν.* Taylorum in his offendisse video. Vertit enim: »because from these it is possible to »know their different hypostases, which are [of themselves] un- »known.« Ego huic loco commodiore interpunctione consulere studui. Nam *αὐτῶν* referendum est ad *θεοί*, *τούτων* vero ad *τῶν ἐξημμένων*.

(2) A. *οὔσας*.

(3) A. *αὐτῷ*.

(4) Ita cod. A. Editio: *ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων ἐξ ἀλλαγῆς.* Taylorus veram lectionem cognovit, fortasse in Patricii versione obviam.

(5) A. *γνωρίζει εἰ* in marg. *γρ. γνωρίζεται.* Ad rem cf. Jamblich. de Myster. Aegyptt. VIII. 2. p. 158 et 3 p. 159. *πρὸ τῶν ὄντων καὶ τῶν ὅλων ἀρχῶν ἐστι θεὸς εἷς, πρῶτος καὶ τοῦ πρώτου θεοῦ καὶ βασιλέως, ἀκίνητος ἐν μονότητι τῆς ἑαυτοῦ ἑνότητος μένων· οὔτε γὰρ νοητὸν αὐτῷ ἐπιπλέκεται οὔτε ἄλλο τι. — ὃ δὴ διὰ σιγῆς μόνης θεραπεύεται.* Damascius *περὶ ἀρχ.* p. 260: *ἡ μὲν μία τῶν ὅλων ἀρχὴ σκότος ἄγνωστον ὑμνουμένη.*

Ab illis enim, quae pendent ex *iis* [*quae cognosci possunt*], omnes Dii nominantur. Quoniam (Quamobrem) et ipsae ipsorum hypostases (*et naturae*), quae sunt insignes, quamvis sint ignotae, (*tamen*) ex his cognosci possunt. Ineffabile enim per se est omne divinum et ignotum, ut cum illo ineffabili Uno cognatione conjunctum; ex illorum vero, quae participant, immutatione (varietate) illorum etiam proprietates cognosci contingit. Mente percepti (Intelligibiles) igitur sunt illi *Dii*, qui collustrant illud, quod est vere Ens; quoniam profecto illud, quod est vere Ens, est Mente perceptum (intelligibile) divinum et imparticipabile, quoniam ante Mentem existit.

Non enim hoc ex primis penderet Diis, nisi et illi primariam (primo efficientem) haberent hypostasin (*atque naturam*), et facultatem perfectricem aliorum Deorum, si modo ut illa, quae inter se mutuo participant, sic etiam ipsae eorum, quae participantur, essentiae (substantiae) se habent.

CLXIII.

Omnis Unitatum multitudo, quae participatur ab imparticipabili Mente, est intellectualis. Ut enim se habet Mens ad illud, quod est vere Ens, sic etiam Unitates istae se habent ad mente perceptas (intelligibiles) Unitates.

Si igitur illae, quae Mentem collustrant, mente perceptae (intelligibiles) sunt, ideo et istae, quae collustrant divinam et imparticipabilem mentem, intellectuales sunt: sed

(6) A. *νοητοὶ δὴ οὖν.* Portus ad *νοητοὶ* supplet *Dii*: Taylor, *Unitates*. Hoc non assequor.

(7) A. *προσ άλληλα.*

(8) A. *ρξβ.*

(9) Ita cod. A. uti etiam Taylorus legi jusserat. Edit: *ὑπὸ τοῦ μεθεκτοῦ νοῦ.*

(10) Ita cod. A. Edit: *καταλάμπουσι — εἰσι. ταύτῃ.* Taylor practerea legi jubet *καταλάμπουσαι τὸ ὄν*, quod etiam in versionem invexit: »which illuminate *being.*« Ego manum abstineo, nec suffragatur cod. A.

κυῖαι, ἀλλ' ὡς κατ' αἰτίαν τοῦ νοῦ προϋπάρχουσαι, καὶ ἀπογεννήσασαι [1] τὸν νοῦν.

ρξδ'.

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τὸ μετεχόμενον ὑπὸ [2] τῆς ἀμεθέκτου πάσης ψυχῆς ὑπερκόσμιόν ἐστι.

Διότι γὰρ ἡ ἀμέθεκτος ψυχὴ πρώτως ὑπὲρ τὸν κόσμον ἐστὶ, καὶ οἱ μετεχόμενοι ὑπ' αὐτῆς θεοὶ ὑπερκόσμιοί εἰσιν, ἀνάλογον ὄντες πρὸς τοὺς νοεροὺς καὶ νοητοὺς, ὃν ἔχει ψυχὴ πρὸς νοῦν, καὶ νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν [3]. ὡς οὖν ψυχὴ πᾶσα εἰς νοῦν [4] ἀνήρτηται, καὶ νοῦς εἰς τὸ νοητὸν ἐπέστραπται, οὕτω δὴ καὶ οἱ ὑπερκόσμιοι θεοὶ τῶν νοερῶν ἐξέχονται, καθάπερ δὴ καὶ οὗτοι τῶν νοητῶν.

ρξε'. [5]

Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἑνάδων τῶν μετεχομένων ὑπό τινος αἰσθητοῦ σώματος [6] ἐγκόσμιόν ἐστι. ἐλλάμπει γὰρ ἐπὶ τῶν τοῦ κόσμου μερῶν καὶ διὰ μέσον τοῦ νοῦ [7] καὶ τῆς ψυχῆς. οὔτε γὰρ νοῦς ἄνευ ψυχῆς πάρεστί τινι τῶν ἐγκοσμίων σωμάτων, οὔτε θεότης ἀμέσως συνάπτεται καὶ ψυχή [8]· διὰ γὰρ τῶν ὁμοίων αἱ μεθέξεις. Καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς κατὰ το νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὸ ἀκρότατον [9] μετέχει τῆς ἑνάδος. Ἐγκόσμιοι

(1) A. ἀπογεννῶσαι. Mox ibid. ρξγ.
(2) A. ἀπό.
(3) A. ἀνάλογον ὄντες πρὸς τὸ ὄντως ὄν. Et desunt interjecta. Ceterum ne quis offendat in his: θεοὶ — ἀνάλογον ὄντες, est atque ἀνὰ λόγον *eadem proportione*, docente Wyttenbachio ad Platonis Phaedon. p. 307.
(4) A. ut correxit Editor et ita Taylor. Edit. habet πρὸς νοῦς. — De his diis ὑπερκοσμίοις, νοεροῖς, νοητοῖς κτλ. vid. Procl. in Platon Theolog. p. 8. 38. 59. 97. 107. 191 — 194. 270. 328, et cf. Galeum ad Jamblich. de Myst. Aegyptt. p. 191.
(5) A. ρξδ.
(6) Haec valde lacunosa integravi ope codicis A. eodem fere modo, quo ex Patricii versione integravit suâ in translatione Taylorus. Editio ita habet: — ὑπό τινος ***** γάρ ἐστι τῶν τοῦ κόμου μερῶν, καὶ διὰ μέσου, καὶ τῆς ψυχῆς.
(7) διὰ μέσου νοῦ Patricium legisse suspicabatur Taylor, qui

non ita intellectuales, ut in Mente subsistentes: sed ut per (secundum) causam ante mentem existentes, et *ut* illae, quae mentem progenuerunt.

CLXIV.

Omnis Unitatum Multitudo, quae participatur ab omni imparticipabili anima, est supermundana.

Quoniam enim imparticipabilis anima est primo super ipsum mundum, et illi Dii, qui ab ipsa participantur, supermundani sunt, eandem proportionem habentes ad intellectuales et mentales (intelligibiles) *Deos*, quam habet anima ad mentem, et mens ad illud, quod est vere Ens. Ut igitur omnis anima ex mente pendet, et mens ad mente perceptum (intelligibile) est conversa (*vel convertitur ac revertitur*), sic etiam ipsi supermundani Dii ex intellectualibus pendent, ut etiam isti *pendent* ex mentalibus (intelligibilibus).

CLXV.

Omnis multitudo Unitatum, quae participantur ab aliquo sensili corpore, mundana est. Collustrat enim partes mundi per mediam mentem atque animam (per interventum mentis et animae). Neque enim Mens sine anima adest ulli corporum in mundo comprehensorum (mundanorum), neque Deitas et anima conjungitur immediate. Nam communicationes *et conjunctiones fiunt* per similia. Et ipsa

vertit: »through intellect and soul *as media.*« Sed *διὰ μέσον τοῦ νοῦ* a Procli manu est. *διὰ* enim cum accusativo h. l. non *τέλος* declarat ut alibi, explicante ipso Proclo in Alcibiadem, verum *interventum*, *ministerium*. Vid. Matth. Gr. gr. §. 580. 2. Latine igitur dixeris: *ministrante et mente et anima*. Ceterum ad proxima cf. Aristotelem de Anima III. 4 p. 57 Sylb. Plotinum p. 374 sqq. Proclum in Platon. Theolog. p. 17. 36. 42. 128. 141. 259. 469.

(8) A. *συνάπτεται ψυχῇ*.

(9) A. *καὶ τὸ ἀκρότατον*. Ab editione abest *καὶ*, nec habuit Patricius. Sed vid. capita proxime antecedentia.

οὖν αἱ ἑνάδες, ὡς συμπληροῦσαι τὸν ὅλον κόσμον, καὶ ὡς ἐκ θεῷ τι [1] καὶ τῶν ἐμφανῶν σωμάτων. θεῖον γὰρ καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστιν, οὐ διὰ τὴν ψυχήν., οὐ γὰρ αὕτη πρώτως θεός [2], οὐδὲ διὰ τὸν νοῦν. οὐδὲ γὰρ οὗτος τῷ ἑνὶ ὁ αὐτός· ἀλλ' ἔμψυχον μὲν, καὶ [3] ἐξ αὐτοῦ κινούμενον, διὰ ψυχήν· ἀεὶ δὲ ὡσαύτως ἔχον καὶ τάξει τῇ ἀρίστῃ φερόμενον διὰ τὸν νοῦν· θεῖον δὲ διὰ τὴν ἕνωσιν. Καὶ εἰ δύναμιν [4] ἔχει προνοητικὴν, διὰ ταύτην ἐστὶ τὴν αἰτίαν τοιοῦτον.

ρξϛ'. [5]

Πᾶς νοῦς ἀμέθεκτός ἐστιν ἢ μεθεκτός. καὶ εἰ μεθεκτὸς, ἢ ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ψυχῶν μετεχόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν ἐγκοσμίων. Παντὸς μὲν γὰρ τοῦ πλήθους τῶν νόων ὁ ἀμέθεκτος ἡγεῖται, πρωτίστην ἔχων ὕπαρξιν. Τῶν δὲ μετεχομένων οἱ μὲν τὴν ὑπερκόσμιον καὶ ἀμέθεκτον ἐλλάμπουσι ψυχὴν, οἱ δὲ τὴν ἐγκόσμιον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀμεθέκτου τὸ πλῆθος εὐθὺς τὸ ἐγκόσμιον· εἴπερ αἱ πρόοδοι διὰ [6] τῶν ὁμοίων· ὁμοιότερον δὲ τῷ ἀμεθέκτῳ τὸ χωριστὸν τοῦ κόσμου μᾶλλον, ἢ [7] τὸ διῃρημένον περὶ αὐτόν. οὔτε μόνον τὸ ὑπερκόσμιον ὑπέστη πλῆθος, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἐγκόσμιοι· εἴπερ καὶ θεῶν ἐγκοσμίων πλῆθος [8], καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος ἔμψυχος ἅμα καὶ ἔννους ἐστί.

(1) A. ἐκ θεω τι. Sic absque accentu et absque iota, quae quidem aliâs non negligit. Schw. Taylor. vertens: »and as deifying visible bodies« legisse videtur: ἐκθεοῦσαι. Portus conjicit: ἐκ θεῶν τι. Hoc placet neque τὶ negligi debebat.

(2) A. πρώτως αὕτη θεός.

(3) Deest in cod. A. καί.

(4) ibid abest δυνάμιν.

(5) A ρξε.

(6) A. non habet διά.

(7) Ibid. deest ἤ. Ceterum h. l. μᾶλλον, Comparativo junctum, perspicuitati inservit. Est tamen et alibi frequens et Platoni familiare. Vid. Heusdii Specim. crit. in Platon. p. 117 sq. Ast. ad Platon. de Legg. IV. 9 p. 224 sq. Weiskii Plenosmm graecc. p. 153 sq. Neque Aristoteli ignotum. Vid. Zellium ad Ethica Nicom. IV. 1. p. 120. — Proxime ad vocem ἐγκόσμιοι Taylor. interpretando adjecit *intellectus* (s. mentes).

(8) A. ἐγκοσμίων πλῆθος.

mens secundum suum Intelligibile et summum participat Unitatem. Unitates igitur in mundo comprehensae (mundanae) *dicuntur*, ut illae, quae totum Mundum complent, et *ut illae quae sunt* ex Diis aliquid, et *ut illae*, *quae sunt aliquid* manifestorum corporum. Nam horum quoque [*corporum*, *ut supra dictum est*] unumquodque divinum est, non propter ipsam animam, non enim ista primo Deus *est*; neque propter ipsam Mentem, nam ne ista quidem eadem est cum ipso Uno (atque ipsum Unum). Sed (*ipsum corpus*) animatum quidem *est*, et per se movetur propter animam; semper vero pariter se habet, et ordine optimo fertur, propter ipsam Mentem. Divinum vero *dicitur*, *et est* propter ipsam Unionem (Adunationem). Et si facultatem habet providendi vi praeditam, propter istam causam (*i. e. ob istam cum divina Mente conjunctionem*) est tale.

CLXVI.

Omnis Mens imparticipabilis est, vel participabilis. Et si participabilis *est*, vel a supermundanis animabus participatur, vel ab illis, quae sunt in mundo. Nam omni quidem Mentium multitudini *Mens* imparticipabilis praeest, primam habens essentiam (substantiam). Illarum vero *Mentium*, quae participantur, illae quidem supermundanam, et imparticipabilem animam illuminant: aliae vero *collustrant animam* illam, quae est in mundo. Haud enim ab eo, quod est imparticipabile, in mundo degens (mundana) multitudo statim *manat*; si quidem ipsi progressus per similia *fiunt*. Similius autem *est* ei, quod est imparticipabile, illud, quod separatum *est* a mundo (similius *inquam est*), quam illud, quod est divisum circa ipsum (*vel*, *in ipso*). Non solum *autem* existit supermundana multitudo: sed sunt etiam, qui degunt in Mundo; si quidem et Deorum *est* in Mundo versans multitudo, et ipse Mundus est animatus simul et mente praeditus. Et illa communio supermundanorum Deorum,

Καὶ ἡ μέθεξις ταῖς ἐγκοσμίαις ψυχαῖς τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν[1] διὰ μέσον ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων νόων.

ρξζ'.[2]

Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν πρώτιστος ἑαυτὸν μόνον. καὶ ἓν κατ' ἀριθμὸν ἐν τούτῳ νοῦς καὶ νοητόν. Ἕκαστος δὲ τῶν ὑφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ. καὶ νοητόν ἐστι τούτων[3] τὸ μέν, ὅ ἐστι, τὸ δὲ ἀφ' οὗ ἐστιν. ἢ γὰρ[4] ἑαυτὸν νοεῖ πᾶς νοῦς, ἢ τὸ ὑπὲρ ἑαυτόν, ἢ τὸ μεθ' ἑαυτόν.

Ἀλλ' εἰ μὲν τὸ μεθ' ἑαυτόν, πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστρέφει, νοῦς ὤν. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἐκεῖνος[5] αὐτὸ γνώσεται, πρὸς ὃ ἐπέστρεψεν, ἅτε οὐκ ὢν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔξω αὐτοῦ. τὸν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τύπον[6] μόνον, ὡς ἐν ἑαυτῷ[7] γέγονεν ἀπ' ἐκείνου. Ὃ γὰρ ἔχει, οἶδε, καὶ ὃ πέπονθεν, οὐχ ὃ[8] μὴ ἔχει, καὶ ἀφ' οὗ οὐ πέπονθεν.

Εἰ δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτόν[9], εἰ μὲν διὰ τῆς ἑαυτοῦ γνώσεως, ἑαυτὸν ἅμα κἀκεῖνο γνώσεται. εἰ δὲ ἐκεῖνο μόνον, ἑαυτὸν ἀγνοήσει, νοῦς ὤν.

Ὅλως δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, οἶδεν ἄρα[10], ὅτι καὶ αἴτιόν ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ ὧν αἴτιον. εἰ γὰρ ταῦτα ἀγνοήσει, κα-

(1) A νόων. pergit id. διὰ μέσων.

(2) A. ρξς.

(3) Editio: καὶ νοητόν ἐστι· τοῦτο τὸ μὲν. Taylor. conjiciebat: τούτῳ, vertens: »And the intelligible *to each of these*, is etc.« Ad sensum recte. Sed unice vera est Argentina lectio. Definitur enim, quid in utrovis Mentium genere (scil. cum primae mentis tum reliquarum) Intelligibile sit.

(4) Ita cod. A. quod etiam viderat Taylorus. Editio: εἰ.

(5) A. ἐκεῖνο. Non male: *illud ipsum*. Neque Taylor. expressit vocem ἐκεῖνος. Idem in sequentibus cum Porto facit in vertendo ἐν αὐτῷ *in itself*, et ἔξω αὐτοῦ *external to itself*. Ego his nondum moveor, ut corrigam ἐν αὐτῷ — ἔξω αὐτοῦ.

(6) A caret voce τύπον.

(7) A. ἐν αὐτῷ.

(8) A. καὶ οὐχ ὅ. [Mox fort. οὐ μὴ pro: οὐ οὐ.]

(9) Ita cod A. quem secutus sum ob usum Procli. Vide modo sub initium hujus capitis. Edit: αὐτοῦ.

(10) Abest ἄρα a cod. A.

quae fruuntur animae degentes in Mundo, fit propter medium Mentium in Mundo comprehensarum.

CLXVII.

Omnis Mens se ipsam percipit, *ac intelligit:* sed prima quidem, se ipsam tantum *intelligit.* Et Unum numero in ista *prima Mente simul est* Mens et mente perceptum (intelligibile). Unaquaeque vero *Mentium* illarum, quae sunt deinceps, se ipsam simul et ea, quae sunt ante ipsam, *percipit*, *intelligit*, *et cognoscit.* Et Intelligibile est harum (mentium) partim, quod est (sc. ipsa Mens), partim a quo est. Vel enim se ipsam percipit (cognoscit) omnis (quaelibet) mens, vel *intelligit*, *et cognoscit* illud, quod est supra se ipsam, vel illud, quod est post se ipsam.

Sed si quidem *intelligit et cognoscit* illud, quod est post se ipsam, cum sit mens, ad deterius se *convertet ac* revertetur. Et ne sic quidem illa *Mens illud* ipsum cognoscet, ad quod reversa fuerit, quippe quod non fuerit in se ipsa: sed extra se Ipsam: ipsam vero figuram (notam) [*prima Mente manantem cognoscet*] tantum, *et sciet*, quomodo in se ipsa fuerit ab illa (*prima Mente*) *manans.* quod enim habet, novit, et quod patitur, non autem, quod non habet, *et illud*, a quo nihil patitur.

Si vero *cognoscit illud*, quod est supra se ipsam, si quidem per sui ipsius cognitionem *hoc assequitur*, se ipsam simul et illud cognoscet. Si vero illud tantum *cognoscit*, se ipsam ignorabit, *neque cognoscet*, quamvis sit Mens.

Omnino vero cognoscens illud, quod est ante ipsam, novit igitur, quod illud est et causa, et quorum est causa. Si enim haec ignorarit, illud etiam ignorabit, quod per ipsum esse (eo ipso, quod est) producit, quae producit, et quae producit, non cognoscens. Quod vero constituit, et quorum

κεῖνο ἀγνοήσει τὸ, τῷ [1] εἶναι παράγον, ἃ παράγει, καὶ ἃ παράγει, μὴ γινώσκων· ὃ δὲ ὑφίστησι, καὶ ὧν αἴτιον τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, καὶ ἑαυτὸν ἐκεῖθεν ὑποστάντα γνώσεται. Πάντως ἄρα τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων γνώσεται καὶ ἑαυτόν.

Εἰ οὖν τις ἔστι νοῦς [2] νοητὸς, ἐκεῖνος ἑαυτὸν εἰδὼς, καὶ τὸν νοητὸν [3] οἶδε, νοητὸς ὢν, ὅ ἐστιν οὗτος.

Ἕκαστον δὲ τῶν μετ' ἐκεῖνον τὸ ἐν αὐτῷ [4] νοητὸν νοεῖ, ἅμα καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ· Ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῷ νῷ νοητὸν [5], καὶ ἐν τῷ νοητῷ νοῦς· ἀλλ' ὁ μὲν τῷ νοητῷ ὁ αὐτός. ὁ δὲ τῷ νοοῦντι [6]· τῷ μὲν ἐν αὐτῷ, ὁ αὐτός· τῷ πρὸ αὐτοῦ δὲ οὐχ ὁ αὐτός. ἄλλο γὰρ τὸ ἁπλῶς νοητὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷ νοοῦντι νοητόν.

ρξη'. [7]

Πᾶς νοῦς κατ' ἐνέργειαν οἶδεν, ὅτι νοεῖ [8], καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὶ νοεῖν, ἄλλου δὲ τὸ νοεῖν, ὅτι νοεῖ. Εἰ γάρ ἐστι

(1) Hoc loco in Ed. asteriscus est, et in margine: *Vide Notas.* Quae verba quid sibi velint, cum notis plane destituatur liber, non liquet. In cod. A. haec cum superioribus sic connectuntur: *κακεῖνο ἀγνοήσει τὸ, τῷ* (sic) *εἶναι παράγον, καὶ ἃ παράγει μὴ γινώσκων.* Verba *ἃ παράγει* nonnisi semel leguntur in MSto. Schw. Ego in plurimis exhibui Argentinam lectionem: verba tamen *ἃ παράγει* post *παράγον* delere nolui, quoniam ea Patricius quoque suo in codice legisse videtur. Fortasse autem *καὶ ἃ παράγει μὴ γινῶσκον* »et quod non cognoscit (ea), quae producit.« Editio ita habet: *ταῦτα ἀγνοήσει κἀκεῖνα ἀγνοήσει.* Incipit nova propositio: *Τῷ τὸ εἶναι παράγων — ὃ δέ τις* (Arg. cod. non habet *τις*, nec mihi congruere videtur Neutris et praecedentibus et subsequentibus. Proinde delevi) *ὑφίστησι, καὶ ὧν αἴτιον τῷ* (A. *τὸ*, et hoc dedi) — *γινώσκει* (*γινώσκον* ita A.) *καὶ — γνώσεται.* Portus ita vertit: »Si enim haec ignorarit, illud etiam ignorabit. Illud enim, quod ipsum Esse producit, quae producit ea, cognoscit, et quae non producit, non cognoscit. Quod vero quis constituit, et quorum causam cognoscit per eam, quae est ante ipsam i. e. *per antecedentem causam, id praeclare novit*, ac subsistentem cognoscet.« Taylorus haec vertendo contraxit.

(2) Ibid. abest *νοῦς*.

(3) A. *τὸ νοητόν*. Hoc recepissem, si sequeretur *τοῦτο* pro *οὗτος*. Et ita suspicor corrigendum esse: (is) etiam Intelligibile novit, cum intelligibilis sit, quod est illud.«

causa (est illud) quod ante ipsum (est) qui cognoscit, (is) etiam se ipsum illinc subsistentem (natum) cognoscet. Omnino igitur (*Mens*) cognoscens id, quod est ante ipsam, se ipsam quoque cognoscet.

Si qua igitur est Mens mente percepta (intelligibilis) illa se ipsam cognoscens, et ipsam mente perceptam (intelligibilem) *Mentem* cognoscit, mente percepta (intelligibilis) *Mens* existens, *id* quod est ista *Mens*.

Unaquaeque vero *Mentium* illarum, quae sunt post illam *primam Mentem*, id quod in ipsa mente perceptum (intelligibile) *est* (*et quod mente percipi potest*) cognoscit simul et id, quod est ante ipsam. Est igitur et in ipsa Mente mente perceptum (Intelligibile) (*quod mente percipitur*, *atque cognoscitur*) et in ipso mente percepto (intelligibili) *est* Mens. Sed alia quidem *Mens* eadem *est* cum ipso mente percepto (Intelligibili): alia vero cum Intelligente, quod quidem in ipsâ (est), eadem (est); cum eo vero quod est ante ipsam, non *est* eadem. Aliud enim *est* ipsum simpliciter mente perceptum (intelligibile), et aliud ipsum in mente percipiente (Intelligente) *et cognoscente* mente perceptum (Intelligibile).

CLXVIII.

Omnis Mens per actionem (actu) novit, quod cognoscit (intelligit); neque alius quidem proprium est, ipsum cognoscere, alius vero, ipsum cognoscere, quod cognoscit Si enim est per actionem (actu) Mens, et cognoscit se ipsam

(4) A. *τὸ ἑαυτῷ.*
(5) Desunt in cod. A. verba: *καὶ ἐν τῷ νῷ νοητόν.*
(6) Ita cod. A. Edit: post majus spatium: *Ὁ δὲ τῷ μὲν ἐν αὐτῷ ὁ αὐτός.* Lacunose.
(7) A. *ρξζ.*
(8) A. *ὅ τι νοεῖ.* Contraxi: *ὅτι.* Tu vid. sequentia. Requiritur enim sententia: »*dass* er denkt.« Edit: *ὃ νοεῖ.* Ad rem cf. Plotinum adversus Gnosticos p. 200, ubi item saepius repetitur illud: *ὁ νοῶν ὅτι νοεῖ.*

κατ' ἐνέργειαν νοῦς, καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ὄντα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν.

Ὁρῶν δὲ νοοῦντα καὶ ὁρῶντα γινώσκων οἶδεν, ὅτι νοῦς ἐστι κατ' ἐνέργειαν. τοῦτο δὲ εἰδὼς οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐχ ἃ ἐννοεῖ [1] μόνον. ἅμα ἄρα ἄμφω οἶδε, καὶ τὸ νοητὸν, καὶ ὅτι νοεῖ ἐκεῖνο, καὶ νοεῖται ὑφ' ἑαυτοῦ νοοῦντος.

ρξθ'. [2]

Πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τήν τε οὐσίαν ἔχει, καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὴν ἐνέργειαν. Εἰ γὰρ ἑαυτὸν [3] νοεῖ, καὶ ταὐτὸ [4] νοῦς καὶ νοητὸν, καὶ νόησις τῷ νῷ ταὐτὸ καὶ τῷ νοητῷ [5]. Μέση γὰρ οὖσα τοῦ τε νοοῦντος καὶ τοῦ νοουμένου, τῶν αὐτῶν ἐκείνων ὄντων, ἔσται δήπου καὶ ἡ νόησις ἡ αὐτὴ πρὸς ἄμφω· Ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ οὐσία τοῦ νοῦ [6] αἰώνιος· ὅλη γὰρ ἅμα ἐστὶ καὶ ἡ νόησις ὡςαύτως, εἴπερ τῇ οὐσίᾳ ταὐτόν.

Εἰ γὰρ ἀκίνητος [7] ὁ νοῦς, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου μετροῖτο, οὔτε κατὰ τὸ εἶναι, οὔτε κατὰ τὴν ἐνέργειαν. τούτων δὲ ὡςαύτως ἐχόντων, καὶ ἡ δύναμις αἰώνιος.

ρο'. [8]

Πᾶς νοῦς πάντα ἅμα νοεῖ. ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος ἁπλῶς πάντα. τῶν δὲ μετ' ἐκεῖνον ἕκαστος καθ' ἓν ἅπαντα. εἰ γὰρ

(1) A. ἃ νοεῖ ibid. in seqq. verba καὶ τὸ νοητόν desunt.

(2) A. ρξη.

(3) A. αὑτόν.

(4) Ita A. Edit: ταὐτὸν.

(5) Ita cod. A. quam lectionem etiam Patricius agnoscit ut ex Taylori versione conjicio. Edit: καὶ νόησις, τῷ νῷ ταυτὸν καὶ τὸ νοητόν. Portus: »et intelligentia, *ergo* cum ipsa Mente idem *est* ipsum mente perceptum.«

(6) τούτου edit. Ego exhibui lectionem codicis A. quam circumscribendo: hujus *Mentis*« praecepit Portus; sicut idem δῆλον expressit, quod excidisse suspicatur etiam Taylorus.

(7) Ita cod. A. Editio: Εἰ δ' ἀκίνητος ὁ νοῦς. Eadem proxime: μετρεῖτο. Portus conjiciebat ἐμετρεῖτο vel μετροῖτο, et hoc plane praestat cod. A. Proinde recepi. Quod vero Taylorus pro ἀκίνητος scribi jubet: αἰώνιος, adeoque vertit »But if intellect is eternal.« adversatur Platonicorum doctrina. Plotinus p. 200 B: τίς γὰρ ἡσυχία νοῦ, καὶ τίς κίνησις καὶ προφορὰ ἂν εἴη, ἢ τίς ἀργία, καὶ ἐπὶ

non aliam esse, quam illud ipsum, quod cognoscitur, (*ergo Mens*) novit se ipsam, et videt se ipsam.

Videns vero cognoscentem, et videntem cognoscens, novit, quod Mens est per actionem. Hoc vero cognoscens, cognoscit se cognoscere, nec ea tantum *cognoscit*, quae in mente habet, *et quae cogitat*. Simul igitur haec duo novit, et ipsum mente perceptum (Intelligibile) et quod cognoscit illud, et cognoscitur a se ipso (*illud*) cognoscente.

CLXIX.

Omnis Mens in aevo habet et essentiam, et potestatem, et actionem (et actum). Si enim *Mens se ipsam* cognoscit, et idem *est* Mens et mente perceptum (intelligibile); etiam intelligentia idem est atque intellectus atque intelligibile. Cum enim *Intelligentia* sit media inter illud, quod cognoscit, et illud quod cognoscitur, si (quando) haec *duo* sunt eadem, erit igitur profecto et ipsa intelligentia eadem apud ambo, *apud haec duo* (ad ambo, s. respectu amborum). Verum quod intellectus (mentis) essentia est aeterna, *manifeste constat* (*ut supra fuse demonstratum*). Tota enim simul est, et ipsa Intelligentia pariter, si quidem est idem cum ipsa essentia.

Si vero immobilis (est) intellectus, non a tempore mensuretur, neque secundum esse, neque secundum actum. Cum vero haec eodem modo (semper) se habeant, etiam potentia (intellectus, s. mentis, est) aeterna.

CLXX.

Omnis Mens (intellectus) omnia simul cognoscit. Sed imparticipabilis quidem (*Mens*) simpliciter omnia *cognoscit*.

ἕτερον (καὶ τοῦ ἑτέρου) τί ἔργον; ἔστι γὰρ ὣς ἐστι, νοῦς ἀεὶ ὡσαύτως, ἐνεργείᾳ κείμενος ἑστώσῃ· κίνησις δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ αὐτὸν, ψυχῆς ἤδη ἔργον. Cf. etiam infra cap. 170. 171. 172.

(8) A. $\overline{\varrho\xi\vartheta}$.

ἅπας νοῦς [1] ἐν αἰῶνι τήν τε οὐσίαν ἱδρύσατο τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἅμα τῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν, πάντα ἅμα νοήσει.

Πᾶσι γὰρ κατὰ μέρος ἄλλο [2] καὶ ἄλλο τῶν ἐφεξῆς, οὐκ ἐν αἰῶνι. τὸ γὰρ ἐφεξῆς ἐν χρόνῳ πᾶν. πρότερον γὰρ καὶ ὕστερον τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐχ ὁμοῦ πᾶν.

Εἰ μὲν οὖν ὁμοίως πάντα [3] νοήσουσι πάντες, οὐ διοίσουσιν ἀλλήλων. εἰ γὰρ ὁμοίως [4] πάντα εἰσίν, ἃ νοοῦσιν, ὄντες· ὁμοίως δὲ πάντα ὄντες, οὐχ ὁ μὲν ἀμέθεκτος, ὁ δὲ οὔ.

Ὧν γὰρ νοήσεις αἱ αὐταὶ, καὶ αἱ οὐσίαι [5]· εἴπερ ἡ νόησις ἡ ἑκάστου ταὐτὸν τῷ ἑκάστου [6] εἶναι, καὶ ἕκαστος ἄμφω, καὶ ἡ νόησις, καὶ τὸ εἶναι. Λείπεται δὴ οὖν, ἢ μὴ ὁμοίως πάντα [7] νοεῖν ἕκαστον, ἀλλ' ἓν [8] ἢ πλείω. μὴ πάντα δὲ ὅμως [9], ἢ πάντα καθ' ἕν.

Ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ πάντα νοεῖν λέγειν νοῦν ἐστι ποιεῖν, ἀγνοοῦντά τι τῶν ὄντων. εἰ γὰρ μεταβήσεται καὶ νοήσει, οὐχ ἅμα, ἀλλὰ πρότερον καὶ ὕστερον, ἀκίνητος ὢν [10], [καὶ] ἔσται

(1) In Editione lacuna: ἕκαστος *** πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι κτλ. Eam explevi ex cod. A. quocum etiam cod. Patricii facit in plerisque. Hic item ἐν αἰῶνι cum praepositione, quae excidit ex cod. A. Ego retinui. Vid. praeterea, quae de constructione verbi ἱδρύω congessi ad Plotin. de pulcrit p. 177.

(2) A. non habet prius ἄλλο. Male ut opinor. Taylorus haec liberius vertit: »For to every thing which is not established in »eternity, the succesive objects of its perception subsist according »to parts.« Ego retinui interpretationem Porti, quae pressius ad graeca se adplicuit. Illud κατὰ μέρος explicui in parenthesi. Ante οὐκ virgulam inserui.

(3) A. ita locum partim suppletum, partim mancum exhibet: εἰ μὲν οὖν ὁμοίως πάντα νοήσουσι, ὁμοίως πάντα εἰσὶν κ. τ. λ. Ego illa adjeci, et vocem πάντα agnoscunt etiam Patricius et Taylorus. Ab edit. absunt οὖν et πάντα. reliqua sunt integra.

(4) Portus: »Si enim pariter omnes omnia cognoscunt, pariter »*ergo omnes* omnia sunt, quae cognoscunt, dum sunt.« Tacite igitur supplevit εἰ γὰρ ὁμοίως πάντα νοοῦσιν. Idem supplendum existimat Taylor, nisi quod scribit: νοήσουσι. Idem verba: ἃ νοοῦσιν ὄντες ita vertit. »since they are the verythings which they intel»lectualy perceive.

(5) A. non habet αἱ ante νοήσεις, sed ante οὐσίαι. recte. Delendum comma post νοήσεις et post αὐταὶ ponendum. Schw. Delevi, et lectionem Argentinam exhibui.

(6) A. in marg. male γρ. τῷ ἑκάστῳ.

(7) A. ἢ πάντα.

Illorum vero (intellectuum) qui (sunt) post illum unusquisque singulariter omnia (intelligit). Si enim omnis intellectus in aevo (aeterno) et essentiam suam locavit, et simul cum essentia actum, omnia simul intelliget.

Omnibus enim per partes (*quae sunt* secundum partes s. particulatim) aliud et aliud *adest* eorum, quae sunt deinceps, non in aevo. Omne enim, quod est deinceps, *est* in tempore. Illud enim, quod est deinceps, *est* prius et posterius, sed non simul *est* omne.

Quod si igitur omnia omnes *Mentes* cognoscent, neque different aliae ab aliis. Si enim pariter *omnes* omnia cognoscunt, pariter *ergo omnes* omnia sunt, quae cognoscunt, dum sunt. Pariter vero si *Mentes omnes* omnia sunt, *ergo* non alia quidem *est* imparticipabilis, alia vero non.

Quorum enim *sunt* Intelligentiae eaedem, (sunt) etiam essentiae; siquidem uniuscujusque (*Mentis*) Intelligentia idem *est* cum ipsa uniuscujusque (*Mentis*) Esse, et unaquaeque (*Mens*) *est* ambo, (*pro est hoc utrumque, scilicet*): et ipsa Intelligentia, et ipsum Esse. Restat igitur, ut unaquaeque *Mens* vel non pariter omnia cognoscat: sed unum *tantum*, vel plura, non autem omnia pariter, vel omnia in Uno, *vel singulatim.*

Sed ipsum quidem dicere *unamquanque Mentem* non omnia cognoscere, Mentem est facere ignorantem aliquid ipsorum Entium, (*i. e. aliquid eorum, quae sunt in rerum natura*). Si enim *ipsa Mens alio* transibit et (*movetur, et aliquid*) cognoscet, non simul *omnia* (*cognoscit*), sed prius et posterius, (*i. e. sed alia quidem cognoscit prius, alia*

(8) A. *ἓν.* ut voluit Portus; quod exhibui. Nec aliter Taylor. Edit. *ἀλλ' ἑνὸς.*

(9) A. *πάντα δὲ ὅμως.* Ego *δὲ* inserui, volentibus etiam Porto et Tayloro.

(10) A. *οὐδὲ γὰρ μεταβήσεται ὡς νοήσει ἃ μὴ πρότερον ἀκίνητος ὢν.* Ego recepi solummodo *νοήσει* pro *νοεῖ* editionis. Cetera intacta reliqui, ut quae etiam Patricii codex agnoscit et habet Taylorus. Iidem non agnoscunt incommodum illud *καὶ* ante *ἔσται ψυχῆς.* Propterea uncinis inclusi.

ψυχῆς χείρων, τῆς ἐν τῷ κινεῖσθαι πάντα νοούσης, διὰ τὸ μένειν ἓν μόνον νοῶν. πάντα ἄρα νοήσει καθ' ἕν. ἢ γὰρ πάντα, ἢ ἓν ἢ πάντα, καθ' ἕν, τῆς νοήσεως ἀεὶ μὲν καὶ ἐν πᾶσι [1] πάντων οὔσης· τὰ δὲ πάντα ἑνὶ τῶν πάντων ὁριζούσης. Ὥςτε εἶναί τι [2] κρατοῦν ἐν τῇ νοήσει καὶ τοῖς νοουμένοις [3], ἓν πάντων ἅμα κατὰ [4] τὸ ἓν νοουμένων, καὶ τοῦ ἑνὸς αὐτῷ τὰ πάντα χαρακτηρίζοντος.

ρο α'. [5]

Πᾶς νοῦς ἀμέριστός ἐστιν οὐσία. εἰ γὰρ ἀμεγέθης καὶ ἀσώματος καὶ ἀκίνητος, ἀμέριστόν ἐστι. πᾶν γὰρ τὸ [6] ὁπωςοῦν μεριστὸν, ἢ κατὰ μέγεθος, ἢ κατὰ πλῆθος [7], ἢ κατὰ τὰς ἐνεργείας ἐστὶ μεριστὸν ἐν χρόνῳ φερομένας [8]· ὁ δὲ νοῦς κατὰ πάντα αἰώνιος, καὶ ἐπέκεινα σωμάτων, καὶ ἥνωται [9] τὸ ἐν αὐτῷ πλῆθος. Ἀμέριστος ἄρα ἐστίν.

Ὅτι μὲν οὖν ἀσώματος ὁ νοῦς, ἡ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφὴ δηλοῖ. τῶν γὰρ σωμάτων οὐδὲν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται. Ὅτι δὲ αἰώνιος ἡ τῆς ἐνεργείας ταυτότης πρὸς τὴν οὐσίαν [10]· οὕτω γὰρ δέδεικται πρότερον. Ὅτι δὲ ἥνωται τὸ πλῆθος, ἡ πρὸς τὰς ἑνάδας τὰς θείας τοῦ νοεροῦ πλήθους συνέχεια.

Αἱ μὲν γάρ εἰσι πρῶτον πλῆθος· οἱ δὲ νόες μετ' ἐκείνας.

(1) A. recte sic: *καθ' ἓν τῆς νοήσεως ἀεὶ* (ut solet) *μὲν καὶ ἐν πᾶσι κ. τ. λ.* Schw. Correxi ex hoc libro. Editio ita habet: *καθὲν τῆς νοήσεως. ἀεὶ μὲν γὰρ ἐν πᾶσι.*

(2) A *τὸ.* non male.

(3) Ita cod. A., uti etiam conjecerat Portus. Editio: *καὶ τῆς νοουμένης.*

(4) Cod. A. *καὶ τὸ ἕν.* Proxime Taylor. legisse videtur *αὐτῷ.* Portus legit *αὐτῷ*, sed retulit ad *νοῦν*, quod vocabulum valde remotum est. Ego retuli ad ipsum *τὸ ἕν*, et ita quoque Taylorus.

(5) A. *ρο.*

(6) In editione lacuna: *καὶ ἀσώματον *** ἂν* [l. *πᾶν* Portus] *ὁπωσοῦν.* Eam explevi ex cod. A. quocum facit Patricius.

(7) A. *ἢ κατὰ πλ. ἢ κατὰ μεγ.*

(8) An *φαινομένας?* Schw. Ego in vulgata acquiesco, cum propter cap. 170 ubi de intellectu ipso dicitur: *εἰ γὰρ μεταβήσεται*, tum quia Plotinus p. 583 A. de *ideâ* ita: *ἄρα οὐκ εἶδος πανταχοῦ τοῦτο, ἧκον δὲ ἐπὶ γινόμενον κτλ.* Nec Patricii codex aliam lectionem offerre videtur, quando Taylorus ita vertit: »or an account of energies, which *are borne along with the flux of time.*

(9) A. *καὶ γίνεται.* — Ad rem cf. Plotinum p. 525 sqq. et

vero posterius) immobilis existens, et *sic ipsa Mens* erit animâ deterior, quae, dum movetur, omnia cognoscit, quia *Mens* propter ipsum manere, *quod immota maneat*, unum tantum cognoscit. Omnia igitur *ipsa Mens* cognoscet in Uno, *vel singulatim.* Vel enim omnia *simul cognoscet*, vel Unum *tantum*, vel omnia in Uno (*quod in se continet vim totius*); cum intelligentia semper et in omnibus (intellectibus) omnium (rerum) sit, verum omnia (omnes res) per Unum omnium finiat. Quamobrem aliquid est, quod principatum obtinet in ipsa Intelligentia et iis, quae per intelligentiam cognoscuntur, quod omnia simul Unum *tantum* propter ipsum Unum intelliguntur, et ipsum Unum ipsi (*Menti simul*) per id (Unum) omnia figuret *ac repraesentet.*

CLXXI.

Omnis Mens est individua essentia. Si enim *Mens est* expers magnitudinis et incorporea et immobilis, individuum (quid) est. Nam omne, *quod est* quomodocumque dividuum, vel propter magnitudinem, vel propter multitudinem, vel propter actiones (actus) dividuum est, quae in tempore feruntur. Ipsa vero Mens per omnia, *vel in omnibus est* aeterna, et superior ipsis corporibus, et multitudo, quae est in ipsa *Mente*, est unita. Est igitur individua.

Quod igitur ipsa Mens *sit* incorporea, ipsa ad se ipsam reversio declarat. Nullum enim corpus ad se revertitur. Quod vero *sit* aeterna ipsa actionis identitas in ipsa essentia, *satis constat.* Sic enim *rem habere*, prius demonstratum est. Quod vero *Mentis* multitudo sit unita, *satis declarat* ipsa multitudinis intellectualis cohaerentia cum divinis Unitatibus.

Nam istae quidem sunt prima multitudo; ipsae vero Men-

p. 343 sqq. Ceterum iis, quae de voce *αἰώνιος* supra citavimus, adde Frid. Muenteri Observationum ex marmoribus graecis sacrarum specimen II. p. 6 sq.

(10) A. *πρὸς τὴν οὐσίαν ταυτότης.*

Εἰ οὖν καὶ πλῆθος ἅπας[1] *νοῦς, ἀλλ' ἡνωμένον πλῆθος· πρὸ γὰρ τοῦ διηρημένου συνεπτυγμένον*[2] *καὶ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός.*

ροβ΄.[3]

Πᾶς νοῦς αἰδίων ἐστὶ προσεχῶς καὶ ἀμεταβλήτων κατ' οὐσίαν ὑποστάτης· τὸ γὰρ ἀπὸ ἀκινήτου παραγόμενον αἰτίας ἅπαν ἀμετάβλητόν ἐστι κατὰ τὴν οὐσίαν. νοῦς δὲ ἀκίνητος αἰωνίως πάντα ὤν, καὶ ἐν αἰῶνι μένων, καὶ τῷ εἶναι παράγει, ἃ παράγει[4]*. εἰ δὲ ἀεί ἐστι*[5]*, καὶ ὡσαύτως ἐστὶν, ἀεὶ παράγει καὶ ὡσαύτως· οὐκ ἄρα ποτὲ*[6] *μὲν ὄντων, ποτὲ δὲ μὴ ὄντων αἴτιος, ἀλλὰ τῶν ἀεὶ ὄντων.*

ρογ΄.[7]

Πᾶς νοῦς νοερός ἐστι, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτόν. τὰ μὲν γάρ ἐστι κατ' αἰτίαν, ὅσα μετ' αὐτόν· τὰ δὲ κατὰ μέθεξιν, ὅσα πρὸ αὐτοῦ[8]*. νοῦς δὲ ὁ αὐτός ἐστι καὶ νοερὰν ἔλαχεν οὐσίαν. κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἄρα ὕπαρξιν ἀφορίζει πάντα*[9].

(1) A. *τὸ πλῆθος ἅπαν.* Patricius et Taylorus in vulgatâ conspirant

(2) Ita cod. A. uti legendum etiam vidit Portus. Interpretes graeci *συμπτύσσει* explicant: *συγκλείει, συνάγει, ἑνοῖ.* Vid. Corderii Onomast. Dionysian. p. 527, et cf. Zonarae Lex. Gr. p. 1692. Dionysius Areop. de ecclesiast. hierarch. I. 1. 4 habet Adverbium *συνεπτυγμένως*, *collectim, conjunctim.*

(3) A. *ροα.* Ceterum et h. l. et alibi *νοῦς* a Porto vertitur: *mens.* Semel monitum volo, melius verti: *intellectus* et ita Ficinus.

(4) A. *ἃ ἂν παράγῃ.*

(5) A. *ἔσται.*

(6) Ita cod. A. Editio: *ἄρα οὐκ ποτὲ.* male. Pertinet autem *ποτὲ* ad *ὄντων* et ad *μὴ ὄντων.* Portus vertit: »Ergo non est modo quidem auctor Entium, modo vero non Entium.« Ceterum hae formulae locutionum e Platonis libris manarunt. Vide v. c. Timaeum p. 28. p. 23 sq. Bekker. de hujus mundi opifice: *πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γεγονὸς — ἔβλεπεν.* quae ad artifices ipsumque Phidiam describendos traduxit Plotinus p. 542 sq. Ad rem cf. supra cap. 170 ibiq. annot.

(7) In Ed. ad h. l. haec adnotavit Aemilius Portus: »In ipsis »capitum numeris videtur erratum. Nam hic deberet esse caput 173. »et tamen cum praecedente capite ista conjunguntur, quae in Graeco »textu manu scripto *Π* rubrica scriptum habent, novi principii si»gnum, ut ex superioribus et sequentibus manifeste patet. Praeterea

tes *sunt* post illas *Unitates.* Quamvis igitur et omnis Mens *sit* multitudo, tamen *est* unita multitudo. Nam ante illud, quod est divisum, est illud, quod est complicatum *et constrictum*, et quod est propinquius ipsi Uni.

CLXXII.

Omnis Mens (intellectus) est proxime *rerum* aeternarum, et essentiâ immutabilium fundatrix, *et sustentatrix* (procreator). Quod enim ab immobili producitur causa, omne est immutabile essentiâ. Mens vero immobilis in aeternum *est*, quoniam est omnia, et in aevo manet, et propter *suum* esse producit *ea*, quae producit. Si vero *Mens* semper est, et pariter (eodem modo) est, *ergo* semper producit et pariter (et eodem modo). Ergo non est auctor eorum, quae modo quidem sunt, modo vero non sunt, sed eorum, quae semper sunt.

CLXXIII.

Omnis Mens est intellectualis, et quae sunt ante ipsam et post ipsam, *eodem modo sunt intellectualia.* Nam illa quidem, quae sunt post ipsam, sunt per (secundum) causam, illa vero, quae sunt ante ipsam, sunt per (secundum) communionem. Eadem tamen est Mens, et intellectualem essen-

»cum in principio libri notata sint capita 211. in ejus fine notantur »tantum capita 210. et sic unum desideraretur. Quod non desiderabitur, si numeri corriguntur et hic ponatur initium cap. 175. Sed »nihil mutare, lectorem vero monere volui.« Cod. A. h. l. signat ροβ. Sed cum Taylorus h. l. posuerit caput CLXXIII, unde probabile fit, etiam in Patricii codice hunc numerum exstare: ego ϱογ hoc ipso loco adjicere non dubitavi. Ceterum cod. A. prima verba ita exhibet: *πᾶς νοῦν $\overset{\text{ὸς}}{\text{νοερῶς}}$* (sic) *ἐστι.*

(8) A. *ὅσα τὰ πρὸ αὐτοῦ.*

(9) In editione lacuna est: *οὐσίαν *** πάντα.* Eam Taylorus secundum Patricii translationem ita expleri volebat: *κατὰ τὴν αὐτοῦ οὐσίαν ἄρα ὁρίζει.* Ego eandem ex ipso textu integro codicis A. explevi.

καὶ ἃ κατ' αἰτίαν ἐστὶν [1], ὡς τὰ κατὰ μέθεξιν. Καὶ γὰρ ἕκαστον, ὡς πέφυκεν, οὕτω μετέχει τῶν κρειττόνων, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐκεῖνα ἐκεῖνά [2] ἐστιν.

Ἢ γὰρ ἂν [4] ὡσαύτως ὑπὸ πάντων μετείχετο. μετέχει δὲ [5] ἄλλα ἄλλως. κατὰ τὴν ἰδιότητα ἄρα τῶν μετεχόντων καὶ δύναμιν αἱ μεθέξεις. Νοερῶς ἄρα ἐν τῷ νῷ [6] τὰ πρὸ αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ μετ' αὐτὸν νοερῶς ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐστὶν, οὐδὲ ἐκεῖνα ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τὰς αἰτίας τὰς ἐκείνων. ἔστι δὲ πάντων [7] τῷ εἶναι αἴτιος.

Τὸ δὲ εἶναι αὐτοῦ νοερόν, καὶ τὰ αἴτια [8] ἄρα νοερῶς ἔχει τῶν πάντων· ὥστε πάντα νοερῶς ἔχει πᾶς νοῦς, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὰ μετ' αὐτόν· ὡς οὖν τὰ νοητὰ νοερῶς ἔχει πᾶς νοῦς, οὕτω καὶ [9] τὰ αἰσθητὰ νοερῶς.

ροδʹ.[10]

Πᾶς νοῦς τῷ νοεῖν ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτόν, καὶ ἡ ποίησις ἐν τῷ νοεῖν, καὶ ἡ νόησις ἐν τῷ ποιεῖν.

Εἰ γὰρ νοητόν ἐστι καὶ νοῦς ταὐτὸν, καὶ τὸ εἶναι ἑκάστου τῇ νοήσει τῇ ἐν ἑαυτῷ ταὐτόν [11].

(1) Ita cod. A. Nec aliter Taylor. Edit: ἔσται. Idem cod. pergit: ὡς τὰ κατά. Edit. καὶ ἃ κατά. Etiam illud recepi. Videtur enim scriptor vitare voluisse illud triplex καί.

(2) Abest alterum ἐκεῖνα a cod. A. Ego in ejusmodi sententiâ nil mutaverim. Cf. Porti translationem. Taylorus eleganter ita: — »adapted to participate, and not according to their subsistence.«

(3) Edit: Ἡ. Sed cod. A. Ἢ, plane uti conjecerat Portus. Quod recepi, licet Taylorus vulgatam expresserit.

(4) ἄνω cod. A. natum ex initio sequentis vocabuli.

(5) Edit. μετέχει γὰρ ἀλλὰ ἄλλως. Ego correxi ἄλλα et δὲ reposui auctore cod. A.

(6) A. μεθέξεις νοερῶς ἐν νῷ. Proxima: ἀλλὰ μὴν — νοερῶς ἐστιν ita vertit Taylor: »But intellect is likewise intellectually the things »posterior to itself.« Supplet igitur cogitando ad ἐστὶν vocem νοῦς, rectius quam Portus, qui demum ad verba οὐδὲ ἐκεῖνο ἔχει ἐν ἑαυτῷ in parenthesi adjecit vocem *mens*.

(7) Edit: ἔστι πάντων. Ego δὲ adjeci ex cod A. et videtur etiam Patricius legisse.

(8) A. τὰς αἰτίας.

(9) Cod. A. νοερῶς ἐστι πᾶς νοῦς, καί. Ego vocem νοῦς recepi in textum, quoniam Patricius quoque legisse videtur. Taylo-

tiam est sortita. Proinde secundum suam (ipsius) substantiam definit omnia, et quae per (secundum) causam sunt, sicut (ea) quae per (secundum) communionem. Et enim unumquodque, ut naturâ comparatum est, ita particeps est praestantiorum, sed non ut illa sunt illa.

Profecto enim pariter ab omnibus (*unumquodque*) participaretur. Participant vero alia aliter (aliter *hoc*, *aliter illud*). Ergo per ipsorum participantium proprietatem et potestatem ipsae participationes *et communiones fiunt*. Intellectualiter igitur in ipsa Mente *sunt ea*, quae sunt ante ipsam. Quinetiam ea, quae sunt post ipsam *Mentem*, intellectualiter sunt (est intellectus). Non enim ex ipsis *causarum* effectis sunt, *nec inde pendent* (est — *pendet*), nec illa habet *Mens* in se ipsa: sed ipsas illorum causas. *Mens igitur* propter *suum* esse *rerum* omnium est autor.

Ipsum vero *Mentis* ipsius esse intellectuale *est*, ergo et ipsas *rerum* omnium causas intellectualiter habet. Quamobrem omnis Mens omnia intellectualiter habet, et ea, quae sunt ante ipsam, et ea, quae sunt post ipsam. Ut igitur omnis Mens ipsa mente percepta (intelligibilia) intellectualiter habet, sic etiam ipsa sensilia intellectualiter (*habet*).

CLXXIV.

Omnis Mens per ipsam Mentis perceptionem, *per intelligentiam et cognitionem*, constituit ea, quae sunt post ipsam, et ipsa effectio *est* in ipsa mentis perceptione, *intelligentia et cognitione*, et ipsa mentis perceptio, *intelligentia et cognitio*, *est* in ipsa effectione.

Si enim mente perceptum (Intelligibile) et Mens est idem, etiam ipsum esse (ipsa essentia) uniuscujusque (intellectus) idem (est) atque intelligentia, quae (est) in ipso.

rus enim ita: » As therefore every *intellect* contains intelligibles intellectually, so likewise it contains sensibles intellectually. «

(10) A. et Ed. *ϱοϒ*

(11) Ita cod. A. Ab editione abest *ταὐτόν*, quod tamen necessario addendum esse in suâ paraphrasi significarat Portus.

Ποιεῖ δὲ, ἃ ποιεῖ, τῷ εἶναι, καὶ παράγει κατὰ τὸ εἶναι, ὅ ἐστι, καὶ τῷ νοεῖν ἂν παράγοι τὰ παραγόμενα. Τὸ γὰρ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν ἓν ἄμφω. καὶ γὰρ ὁ νοῦς, καὶ πᾶν[1] *τὸ ὂν, τῷ ἐν αὐτῷ ταὐτόν. Εἰ οὖν ποιεῖ τῷ εἶναι, τὸ δὲ εἶναι νοεῖν ἐστι, ποιεῖ τῷ νοεῖν. Καὶ ἡ νόησις ἡ κατ' ἐνέργειαν ἐν τῷ νοεῖν. Τοῦτο δὲ τῷ εἶναι ταὐτόν. τὸ δὲ εἶναι ἐν τῷ ποιεῖν. τὸ γὰρ ἀκινήτως ποιοῦν τὸ εἶναι ἐν τῷ νοεῖν ἀεὶ ἔχει· καὶ ἡ νόησις ἄρα ἐν τῷ ποιεῖν*[2].

ροε΄.[3]

Πᾶς νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν ἅμα καὶ ἐνέργειαν νοερῶν μετέχεται πρώτως. ἀνάγκη γὰρ ἢ ὑπὸ τούτων, ἢ ὑπ' ἄλλων, τῶν νοερὰν μὲν ἐχόντων τὴν οὐσίαν, μὴ ἀεὶ δὲ νοούντων. ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων[4] *ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῦ ἀκίνητος. Καὶ ὑφ' ὧν ἄρα μετέχεται, ταῦτα ἀεὶ μετέχει*[5] *τῆς νοερᾶς ἐνεργείας, ἀεὶ νοερὰ τὰ μετέχοντα ποιούσης. Τῷ γὰρ αἰωνίῳ τῆς ἐνεργείας τὸ ἐν μέρει*[6] *τινὶ τοῦ χρόνου τὴν ἐνέργειαν ἔχον ἀσύναπτον.* ...

Μεταξὺ δὲ, ὥσπερ ἐν ταῖς οὐσίαις, οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐνεργειῶν ἐξαλλαγαῖς, τῆς αἰωνίου πάσης ἐνεργείας καὶ τῆς ἔν τινι χρόνῳ τελείας ἡ κατὰ πάντα τὸν[7] *χρόνον ἔχουσα τὸ τέλειον. Οὐδαμοῦ γὰρ αἱ πρόοδοι γίνονται ἀμέσως, ἀλλὰ*

(1) A. caret voce *πᾶν*.

(2) Editio hunc locum valde mutilatum exhibet: *τὸ γὰρ ἀκινήτως ποιοῦν, τὸ εἶναι.* quibus in verbis desinit caput. Nos eum integravimus ex cod. A. et integrum in suo quoque codice legit Patricius.

(3) Edit. et cod. A. *ροδ.*

(4) Ego mutavi Porti interpretationem, qui vertit: »ab illis.« Debet enim referri ad ea, quae secundo loco proxime posuerat Proclus, uti quoque accepit Taylorus. Ac saepiuscule philosophus noster *ἐκεῖνος* ita usurpat.

(5) A. *καὶ ὑφ' ὧν ἡ ἐνέργεια φασὶν, ἄρα μετέχεται· ταῦτα ἀεὶ νοοῦντα ἀεὶ μετέχει.* Satis memorabilis variatio, neque tamen digna quae textum occupet. Nam illud *φασίν* abhorret ab usu Procli, et scholion redolet; neque agnoscit haec auctaria Patricius.

(6) A. recte *ἐν μέρει.* et ita scripsi. Editio vitiose *ἐν μέρη.*

Facit vero *Mens* ea, quae facit, per ipsum Esse, et producit per (secundum) ipsum Esse *illud*, quod est, (*quare*) et per ipsam mente perceptionem, *per intelligentiam et cognitionem*, *ea* producet, quae producuntur. Nam ipsum Esse et ipsum mente percipere (intelligere) ambo *sunt* unum. Etenim Mens, et omne Ens, quod est in se ipso, idem est. Si igitur *Mens* facit *et agit* per ipsum esse, ipsum vero Esse est mente percipere, *Mens igitur* per ipsum mente percipere facit *et agit*. Et ipsa mente perceptio, quae per actionem (actu) *est*, in ipso mente percipere *est*. Hoc vero est idem cum ipso Esse. Ipsum vero esse est in ipso facere *et agere*. Quod enim immobiliter facit, id ipsum esse (essentiam) in intelligendo semper habet; ac proinde intelligentia est, (consistit) in faciendo (efficiendo).

CLXXV.

Omnis Mens ab illis, quae per essentiam simul et *per* actionem sunt intellectualia, primo participatur. Necesse enim *est omnem Mentem participari* vel ab his (*quae dicta sunt*) vel ab aliis, quae intellectualem quidem essentiam habent: sed non semper mente percipiunt (*ea quae sunt in rerum naturâ*). Sed ab his *Mentem participari*, *est* impossibile. Etenim ipsa Mentis actio est immobilis. A quibus igitur *ipsa Mens* participatur, haec etiam semper participant intellectualem actionem, quae semper intellectualia facit ea, quae participant *ipsam*. Quod enim in aliqua temporis parte *suam* actionem habet, cum actionis aeternitate conjungi non potest.

Ut autem in ipsis essentiis, sic etiam in ipsis actionum immutationibus, *et varietatibus*, inter omnem aeternam actionem et illam, quae in aliquo tempore est perfecta, est illa, quae in omni tempore perfectionem habet. Nusquam enim ipsi *rerum* progressus immediate fiunt, sed per

(7) Abest τὸν a cod. A.

διὰ τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοίων, κατά τε τὰς ὑποστάσεις καὶ τὰς τῶν ἐνεργειῶν τελειότητας.

Ὡςαύτως πᾶς ἄρα [1] νοῦς ὑπ' ἐκείνων μετέχεται πρώτως τῶν κατὰ πάντα χρόνον νοεῖν [2] δυναμένων, καὶ ἀεὶ νοούντων, εἰ καὶ κατὰ χρόνον, ἀλλὰ μὴ αἰωνίως ἡ νόησις. Ἐκ δὴ τούτου [3] φανερὸν, ὅτι ψυχήν ποτε νοοῦσαν, ποτὲ δὲ μὴ, νοῦ προςεχῶς [4] μετέχειν ἀδύνατον.

ρος'

Πάντα τὰ νοερὰ εἴδη καὶ ἐν ἀλλήλοις εἰσὶ καὶ καθ' αὑτὸ [5] ἕκαστον. Εἰ γὰρ ἀμέριστος πᾶς νοῦς, καὶ ἡνωμένον διὰ τὴν νοερὰν ἀμέρειαν τὸ ἐν αὐτῷ [6] πλῆθος, ἐν ἑνὶ πάντα, καὶ [7] ἀμερῆ ἥνωται ἀλλήλοις· καὶ φοιτᾷ πάντα διὰ πάντων.

Εἰ δὲ ἀΰλως πάντα τὰ νοερὰ εἴδη [8] καὶ ἀσωμάτως, ἀσύγχυτά ἐστι πρὸς ἄλληλα, καὶ χωρίς. ἕκαστον, φυλάττον τὴν ἑαυτοῦ καθαρότητα, μένει, ὅ ἐστιν.

Δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ἀσύγχυτον τῶν νοερῶν εἰδῶν ἡ τῶν ἑκάστου [9] διακεκριμένως μετεχόντων ἰδιάζουσα μέθεξις. εἰ μὴ γὰρ τὰ μετεχόμενα διεκέκριτο, καὶ ἦν χωρὶς [10] ἀλλήλων, οὐδ' ἂν τὰ μετέχοντα αὐτῶν ἑκάστου μετεῖχε διακεκριμένως, ἀλλ'

(1) A. τελειότητας ὡςαύτως πᾶς ἄρα.
(2) ibid. deest νοεῖν.
(3) A. $\overset{\text{ου}}{\text{τούτων}}$ (sic). Haec verba: Ἐκ δὴ τούτου — ἀδύνατον. Taylorus signavit inscriptione: *Corollary*. In editione inque cod. A. nihil ejusmodi.
(4) A. ποτὲ δὲ μὴ, οὐ προςεχῶς.
(5) A. καθ' ἑαυτό. Proxime ad ἀμέρειαν vid. supra cap. 86 p. 130 ibiq. not. 7.
(6) A. ἐν αὐτῇ. Ed. Ἑαυτῷ. [Nisi vulg. retinere malueris cf. p. 210 ibiq. annot.]
(7) A. πάντα ὄντα, καί. Quae sequuntur, ita leguntur in hoc cod. ἥνωται ἀλλήλοις· καὶ φοιτᾷ πάντα καὶ ἀσωμάτως, ἀσύγχυτα ἔσται προ σάλληλα. Nimirum quae in proximo §. sequuntur male assuta sunt his extremis. Quo factum est, ut plura verba exciderent. Vocem καὶ recepi ex A. et agnoscit eam etiam Taylorus.
(8) Explevi lacunam ex initio capitis. Vide etiam sequentia. Et expressit haec verba h. l. Taylorus. In sequentibus post χωρίς sententiam adjuvare studui interpunctione majore.

cognata et similia, et secundum ipsas hypostases, *et rerum naturas*, et ipsas actionum perfectiones.

Pariter igitur omnis Mens ab illis primo participatur, quae in omni tempore (*res earumque naturas*) mente percipere possunt, et semper mente percipiunt, quamvis in tempore, non autem ab aeterno, *nec in aeternum sit* ipsa mente perceptio (intelligentia). Ex hoc igitur perspicuum *est*, nullo modo fieri posse, ut anima, quae *res* aliquando mente percipit, aliquando vero non, Mentem proxime participet.

CLXXVI.

Omnes intellectuales formae sunt et aliae in aliis et unaquaeque per se, *et separatim.* Si enim omnis Mens *est* individua, et unita ipsa multitudo, quae est in ipsa *Mente*, propter intellectualem [*q. d.*] individuitatem, (*i. e. expertem partium rationem*), (sunt) in Uno omnia, et (illa), quae sunt partium expertia (*et individua*), inter se sunt unita; et omnia per omnia pervadunt.

Si vero sine materia sunt intellectuales formae et sine corpore, *ergo* sunt inconfusa inter se, et separatim (*i. e. alia cum aliis non confunduntur: sed singula manent separata. Nam*) Unumquodque, suam puritatem conservans, manet *illud ipsum*, quod est.

Ipsam vero non confusam intellectualium formarum rationem indicat ipsa quidlibet (quamlibet rem) discrete participantium separata (dissociata) communio. Nisi enim ea, quae participantur, discreta essent, et alia ab aliis essent separata, neque illa, quae participant ipsorum unumquodque, discrete participarent [*alia*]; sed in ipsis deterioribus

(9) Aem. Portus vertit: »ipsa *unius cujusque* discrete participantium privata communio.« Etiam Taylor: of *each participating*. Graeca constructio refragatur huic rationi. Itaque correxi. Vid etiam proxima.

(10) A. χωριστά.

ἦν ἂν πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς καταδεεστέροις ἀδιάκριτος σύγχυσις, χείροσιν οὖσι [1] κατὰ τὴν τάξιν.

Πόθεν γὰρ ἂν ἐγένετο [2] διάκρισις τῶν ὑφιστάντων αὐτὰ καὶ τελειούντων, ἀδιακρίτων [3] ὄντων καὶ συγκεχυμένων; Τὸ δὲ αὖ ἡνωμένον τῶν εἰδῶν ἡ τοῦ περιέχοντος ἀμερὴς ὑπόστασις τεκμηριοῦται καὶ ἡ ἑνοειδὴς οὐσία.

Τὰ γὰρ ἐν ἀμερεῖ καὶ ἑνοειδεῖ τὴν ὕπαρξιν ἔχοντα ἐν τῷ αὐτῷ ἀμερίστως ὄντα. Πῶς γὰρ ἂν μερίσαις [4] το ἀμερὲς καὶ τὸ ἕν; Ὁμοῦ ἔστι, καὶ ἐν ἀλλήλοις ὅλα δι' ὅλων φοιτῶντα ἀδιαστάτως.

Οὐ γὰρ διάστατον τὸ περιέχον, καὶ ὡς ἐν διαστάτῳ, τὸ μὲν ἐν τῳδὶ [5], τὸ δὲ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἅμα ἐν τῷ ἀμερεῖ καὶ ἑνὶ πᾶν. ὥςτε καὶ ἐν ἀλλήλοις πάντα ἄρα τὰ νοερὰ εἴδη, καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ ἡνωμένως [6] καὶ χωρὶς ἕκαστον διακεκριμένως. εἰ δέ τις ἐπὶ ταῖςδε [7] ταῖς ἀποδείξεσι καὶ παραδειγμάτων δέοιτο, τα θεωρήματα νοείτω τὰ ἐν μιᾷ ψυχῇ. ἃ δὴ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ ὄντα ἀμεγέθει οὐσίᾳ [8] καὶ ἥνωται ἀλλήλοις. Τὸ γὰρ ἀμέγεθες οὐ τοπικῶς ἔχει τὰ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἀμερίστως καὶ ἀδιαστάτως, καὶ ἥνωται καὶ διακέκριται [9]. Πάντα γὰρ εἰλικρι-

(1) »Quia — *esset* deteriora.« Portus. Male. Hoc vult philosophus: confusionem majorem etiam futuram esse in deterioribus (minus perfectis) quia ordine suo pejora sunt.

(2) A. *ἐγίνετο*.

(3) A. *εὐδιακρίτων*. Proxime *τεκμηριοῦται* est *evincit*. Quae potestas verbi Medii in Lexicis consignanda est; nisi forte legere malueris *τεκμήριοι*, et dicere illud: *ται* ex sequente *καὶ* esse ortum.

(4) A. *μερίσῃς*. Paulo ante ad *ὄντα* intellige *ἐστίν*. quod, apud philosophos maxime, nonnumquam diserte exprimitur. Qua de formulâ alibi monuimus.

(5) A. *τὸ μὲν ὧδε*. Possis: *ὡδί*, quo etiam Aristoteles usus est vid. Steph. Thes. II. p. 1556. Sed ego nil muto, quandoquidem *ἐν* absorptum esse potest a praecēdente *μέν*. Et vulgatam Patricius quoque videtur ante oculos habuisse. De *τῳδί* vid. Fischer. ad Weller. II. p. 217. et Gregor. Corinth. de dialectt. p. 72 sq. ed. Schaefer ibiq. interprett.

(6) A. *ἔστιν ἡνωμένως*.

(7) A. non habet *ταῖςδε*. Taylorus rursus his verbis: *εἰ δέ τις κτλ.* praemisit inscriptionem: Corollary.

(8) Editio: *ἐν τῇ αὐτῇ ὄντως *** οὐσίᾳ*. Integravi locum ex cod. A. Et *ἀμεγέθει* Patricius quoque videtur legisse. Certe additum vult, et in translatione suâ expressit Taylor.

(9) A. *καὶ ἀδιαστάτως καὶ διακεκριμένως*. Non male vulgatam lectionem possis ita quoque accipere, ut, deleto commate ante *καὶ*

esset multo magis indiscreta confusio, quia secundum ordinem sunt pejora.

Unde nam (enim) fieret discretio, si illa, quae constituunt et perficiunt ipsa, essent indiscreta et confusa? Rursus vero ipsam unitam formarum rationem ipsa ipsius continentis partium expers hypostasis et uniformis essentia manifeste demonstrant.

Quae enim in individua et uniformi ratione *suam* essentiam (substantiam) habent, in eodem individue sunt *et sine partibus in eadem re subsistunt.* Quomodo enim partiri posses id, quod est partium expers et Unum? (*Quomodo divideres id, quod est individuum, et tantum Unum?*) *Haec enim* simul sunt, et inter se tota per tota sine ullo intervallo pervadentia.

Non enim intervallo diremptum *est* illud, quod (*res aliquas*) continet, et aliud quidem *non est* in hoc, ut in eo, quod separatum est intervallo *aliquo*, aliud vero alibi *est:* sed simul omne *est* in eo, quod est partium expers, *individuum* et unum. Quamobrem etiam omnes intellectuales formae *sunt* inter se conjunctae et inter se sunt etiam unite, *conjuncte*, et separatim unaquaeque, *et* discrete. Si quis vero praeter istas demonstrationes exemplis etiam indigeat, theoremata consideret, quae sunt in una anima. Quae omnia profecto in eadem (*animâ*) et sunt magnitudinis experte essentiâ, et inter se sunt unita. Quod enim est expers magnitudinis, non localiter habet ea, quae sunt in ipso: sed individue, et sine omni intervallo, et unitum est

ἥνωται, hoc verbum cum altero *διακέκριται* referatur ad *τὰ ἐν αὐτῷ.* »Sed ea quae in ipso sunt, quod magnitudinis expers est, ea et uniuntur et discernuntur.« Ita fecit Taylor. Proxime post *πάντα* ex cod. A. adjeci *γὰρ*, quod operarum vitio exciderat. Minus tamen bene idem codex exhibet: *ἀφέλκουσα* et *κατὰ τὴν μέθεξιν.* Etenim *ἐφέλκειν* vocabulum proprium est in his sententiis. Vid. Platon Phaedon. p. 16 Wyttenb. p. 42 Heindf. et quae plura congessi ad Plotin. de pulcrit. p. 252 sq. Ad tralatum genus loquendi intelligendum adde nunc Eustath. ad Odyss. XIV. 350. p. 546 Basil. Extrema ita vertit Portus »quae (nisi semper propter suum habitum anima discreta esset) ne ipsa quidem actio discerneret, ac separaret ab anima.«

νῶς ἡ ψυχὴ προάγει, καὶ χωρὶς ἕκαστον, μηδὲν ἐφέλκουσα ἀπὸ τῶν λοιπῶν, ἃ (εἰ μὴ διεκέκριτο ἀεὶ κατὰ τὴν ἕξιν) οὐδ' ἂν ἡ ἐνέργεια διέκρινε τῆς ψυχῆς.

ρος΄.

Πᾶς νοῦς, πλήρωμα [1] ὢν εἰδῶν, ὁ μὲν ὁλικωτέρων, ὁ δὲ μερικωτέρων ἐστὶ περιεκτικὸς εἰδῶν· καὶ οἱ μὲν ἀνωτέρω νόες ὁλικώτερον [2] ἔχουσιν, ὅσῳ [3] μερικώτερον οἱ μετ' αὐτούς· οἱ δὲ κατωτέρω μερικώτερον, ὅσῳ [3] ὁλικώτερον οἱ πρὸ αὐτῶν. Οἱ μὲν γὰρ ἀνώτεροι δυνάμεσι χρῶνται μείζοσιν, ἑνοειδέστεροι τῶν δευτέρων ὄντες· οἱ δὲ κατωτέρω πληθυνόμενοι [4] μᾶλλον, ἐλαττοῦσι τὰς δυνάμεις, ἃς ἔχουσι. τὰ γὰρ τῷ ἑνὶ συγγενέστερα τῷ ποσῷ, συνεσταλμένα τῇ δυνάμει, τὰ μετὰ ταῦτα [5] ὑπεραίρει. καὶ τὰ τοῦ ἑνὸςποῤῥώτερον ἔμπαλιν.

Δύναμιν οὖν οἱ ἀνωτέρω προστησάμενοι μείζονα, πλῆθος δὲ ἔλαττον, δι' ἐλασσόνων κατὰ τὸ ποσὸν εἰδῶν, πλείω παράγουσι διὰ τὴν δύναμιν· οἱ δὲ μετ' ἐκείνοις διὰ πλειόνων, ἐλάσσω κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως ἔλλαμψιν. εἰ οὖν ἐκεῖνοι [6] δι' ἐλασσόνων πλείονα παράγουσιν, ὁλικώτερα τὰ ἐν αὐτοῖς εἴδη [7], καὶ εἰ οἵδε διὰ πλειόνων ἐλάσσονα, μερικώτερα [8] τὰ ἐν τούτοις.

(1) Portus »complementum«, male hoc quidem loco. Melius idem in Procli Theol. Platon. I. 28 p. 67 *πλήρωμα* vertit plenitudo. Tu adde hanc ipsam Procli sententiam iis, quae Bielius, Suicerus, Schleusnerus de hujus vocabuli tam late patentis varia vi collegerunt, et cf. praeterea: van Voorst Observv. ad loca quaedam Matth. p. 3 sq. et Borgeri interpret. epistol. Pauli ad Galat. IV. 4. p. 254 et V. 14. p. 346 sq. Butherus philosophus ap. Stob. Ecclog. I. 5. p. 14 Heer. *τὸ ἓν οὐσία καὶ φύσις καὶ νοῦς καὶ πλήρωμα· ἀρχὴν γὰρ καὶ μέσον καὶ πέρας ἔχον ἐστί.* Ad rem cf. Theologumm. arithmett. p. 5 sq. ed. Ast. — Inscriptio hujus capitis in edit. inque cod. A. est *ρος*.

(2) A. *ὁλικωτέρους*.

(3) A. utrobique *ὅσῳ*, recte. Schw. Ita quoque Taylor. Ego recepi. Edit. habet *ὅσα*.

(4) Ita A. Edit. *πληθυνόμενοι*.

(5) A. *μετ' αὐτά*. Et ita scripsi. Edit. *μετὰ ταῦτα*. Ceterum Taylorus omisit illud *τῇ δυνάμει*. Portus autem *ὑπεραίρει* vertit: extollunt. Male.

(6) Edit. *ἐλάσσω. κατὰ τὴν δύναμιν οὖν ἔλλαμψιν ἐκεῖνοι.* Taylorus legi jubet: *οἱ δὲ μετ' ἐκείνους, διὰ πλειόνων ἐλάσσω, κατὰ τὴν*

et discretum est. Omnia enim anima pure producit, et separatim unumquodque, nihil a reliquis attrahens *ad se ipsam*, quae (nisi semper discreta essent secundum habitum) ne ipsa quidem animae actio (efficacitas) discerneret.

CLXXVII.

Omnis mens, cum sit formarum abundantia (infinita copia), alia quidem universaliores, alia vero particulariores formas continet. Et illae quidem superiores mentes universalius habent, quo particularius *habent Mentes* illae, quae sunt post ipsas *superiores Mentes*: inferiores vero particularius *habent*, quo universalius *habent illae Mentes*, quae sunt ante ipsas. Nam superiores quidem facultatibus utuntur majoribus, quia sunt Uni similiores, quam secundae *Mentes*: inferiores vero, quia magis multiplicantur, minuunt illas facultates, quas habent. Quae enim per cognationem cum Uno *sunt* conjunctiora (*et quae propius ad Unum accedunt*) per ipsam *numeri* quantitatem, contracta facultate, ea, quae sunt post haec, superant. Et ea, quae ab Uno longius *distant*, *quae ab Uno sunt remotiora*, contra *se habent*.

Illae igitur superiores *Mentes* cum majorem facultatem *in se* primo loco statuerint (sibi commissam habeant), multitudinem vero minorem *habeant*, per pauciora, propter (secundum) ipsam formarum quantitatem, plura producunt, propter facultatem, *ac potestatem majorem*: illae vero *Mentes inferiores*, quae sunt post illas *superiores*, per plura *producunt* pauciora secundum facultatis illuminationem

δυνάμεως ἔλλειψιν. εἰ οὖν ἐκεῖνοι, ac proinde vertit: »according »to a defect of power. If therefore etc.« Hoc quidem bene. Illud *ἔλλειψιν* h. l. recuso. Tu vide supra cap. 63 p. 98. med. Et illa sententia *κατὰ τὴν τ. δυν. ἐλλ.* refertur ad utrumque membrum antecedens. His ego rationibus commotus recepi lectionem codicis A.

(7) A. *ὁλικώτερα τῶν ἐν αὐτοῖς ἤδη*. Ego posui *τὰ ἐν αὐτοῖς εἴδη* opposito membro, quod sequitur. Ceterum de vocc: *εἶδος, ἰδέα, μορφὴ* consule Wyttenbach. ad Platon. Phaedon. p. 270—276.

(8) A. *μερικωτέρους*.

ἐξ ὧν δὴ συμβαίνει τὰ καθ' ἓν εἶδος ἐκ τῶν ὑπερτέρων ἀπογεννώμενα κατὰ πλείους ἰδέας ἐκ τῶν δευτέρων διῃρημένων παράγεσθαι [1]. καὶ ἔμπαλιν τὰ διὰ πολλῶν καὶ διακεκριμένων εἰδῶν ὑπὸ τῶν καταδεεστέρων παραγόμενα δι' ἐλασσόνων ὁλικωτέρων ἀνωτέρω πάράγεσθαι· καὶ τὸ μὲν ὅλον καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς μετέχουσιν ἄνωθεν παραγίνεσθαι· τὸ δὲ μεμερισμένον καὶ τὸ ἴδιον ἐκ τῶν δευτέρων.

Ὅθεν οἱ δεύτεροι νόες ταῖς τῶν εἰδῶν [2] μερικωτέραις διακρίσεσιν ἐπιδιαρθροῦσί [3] πως καὶ λεπτουργοῦσι τὰς τῶν πρώτων εἰδοποιΐας.

ροή. [4]

Πᾶν νοερὸν εἶδος ἀϊδίων ἐστὶν ὑποστατικόν. εἰ γὰρ αἰώνιόν ἐστι καὶ ἀκίνητον πᾶν, ἀμεταβλήτων ἐστὶ κατ' οὐσίαν αἴτιον καὶ ἀϊδίων ὑποστάσεων, ἀλλ' οὐ γινομένων καὶ φθειρομένων· ὥςτε πᾶν τὸ κατ' εἶδος νοερὸν ὑποστὰν νοερὸν [5] ἀΐδιόν ἐστι.

Καὶ γὰρ εἰ αὐτῷ τῷ εἶναι πάντα τὰ εἴδη παράγει τὰ μετὰ ταῦτα, τὸ δὲ εἶναι αὐτὸ [6] ἀεὶ ὡςαύτως ἔχει, καὶ τὰ παραγόμενα ἀπ' αὐτῶν [7] ὡςαύτως ἕξει, καὶ ἀΐδια ἔσται. Οὔτε ἄρα τὰ γένη τὰ κατά τινα χρόνον ἀπ' αἰτίας ὑφέστηκεν εἰδητικῆς [8], οὔτε τὰ φθαρτὰ [9], ᾗ φθαρτά, εἶδος ἔχει νοερὸν προϋπάρχον.

(1) A. lacunam sic explet: *ἰδέας ἐκ τῶν δευτέρων διῃρημένων παράγεσθαι. καὶ ἔμπαλιν* (ita pergit) *τὰ διακεκριμένα ἰδέων* (sic) *ὑπὸ κ. τ. λ.* Editio ita habet: *κατὰ πλείους ἰδέας* **** *παράγεσθαι.* Deinde spatio interposito: *Καὶ εἴη πάλιν τὰ διὰ — εἰδέων κτλ.* Taylorus ex Patricii translatione illam lacunam ita explendam censet: *ἐκ τῶν δευτέρων διῃρημένως.* Ego ipsam lectionem codicis A. exhibui; unde etiam desumsi: *καὶ ἔμπαλιν*, quod et ipsum Patricius agnoscit. In sequentibus vulgatam lectionem ut integriorem retinui, praeterquam quod *εἰδῶν* posui pro *εἰδέων*. Ante verba: *ἐξ ὧν δὴ συμβαίνει* Taylor rursus posuit: Corrollary.

(2) Ita cod. A. Edit. et Taylor *τῶν ἰδίων.* »Portus: per privatarum et propriarum facultatum etc.«

(3) Vocem *ἐπιδιαρθρόω* non habent Lexica.

(4) Ed. et cod. A. *ροζ'.*

(5) A. non habet *νοερόν.* Patricius videtur legisse.

(6) Ita Portus voluit legi et ita plane cod. A. Editio: *αὐτόν.*

(7) A. *τὰ ἀπ' αὐτῶν*, absque *παραγ.*

(quatenus facultas vel magis vel minus elucescit ac viget). Si igitur illi (intellectus) per pauciora plura producunt, universaliores (sunt) in ipsis formae: et si hi per plura (producunt) pauciora, particulariores (sunt formae, quae sunt) in istis. Ex quibus profecto contingit, *accidit*, ut ea, quae per unam formam a superioribus procreantur, per plures ideas formasque producantur ab inferioribus divisis. Et contra ut ea, quae per multas et discretas formas a deterioribus producuntur, per pauciora, *sed* uuiversaliora, a superioribus producantur; et ut (id), quod universum est commune omnibus iis, quae participant, superne adveniat; quod vero partitum et proprium est, a secundis *et inferioribus*.

Proinde secundi intellectus per formarum particulariores discretiones articulatim quodammodo insuper explicant et substiliter effingunt primorum (intellectuum) formarum fabricas.

CLXXVIII.

Omnis intellectualis forma *rerum* aeternarum est fundatrix, *et sustentatrix*. Si enim omnis *forma* est aeterna et immobilis, per (secundum) essentiam est immutabilium et aeternarum hypostaseon (*et naturarum*) causa: non autem earum, quae fiunt, et corrumpuntur. Quamobrem omne, quod per intellectualem formam subsistit, est intellectuale aeternum.

Etenim si per ipsum Esse omnes formae producunt ea, quae sunt post ipsas, ipsum vero Esse semper eodem modo se habet, et illa, quae producuntur ab ipsis *formis*, eodem modo se habebunt, et aeterna erunt. Neque igitur genera, quae sunt in aliquo tempore, a causa formali *manantia* subsistunt, neque ea, quae corruptioni sunt obnoxia, quatenus corruptioni sunt obnoxia, formam habent intelle-

(8) Hoc quoque vocabulum non est in Lexicis, quod jam ad Olympiodor. in Alc. I. p. 18. notavimus, ubi perperam scribitur *εἰδετικός*.

(9) Ed. *φθαρτικά*. A. *φθαρτά*. Et ita scripsi.

ἦν γὰρ ἂν ἄφθαρτα καὶ ἀγέννητα, πρὸς ἐκεῖνα τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα.

ροθ΄.[1]

Πᾶς ὁ νοερὸς ἀριθμὸς πεπέρασται. εἰ γάρ ἐστι μετ' αὐτὸ ἄλλο πλῆθος κατ' οὐσίαν ὑφειμένον, καὶ οὕτως ποῤῥώτερον τοῦ ἑνὸς, ἐκεῖνος δὲ ἐγγυτέρω, τὸ δὲ ἐγγύτερον[2] τοῦ ἑνὸς ἔλασσον, κατὰ τὸ ποσόν, πλεῖον δὲ, τὸ ποῤῥώτερον, καὶ ὁ νοερὸς ἀριθμὸς ἐλάσσων ἂν εἴη παντὸς τοῦ μετ' αὐτὸν πλήθους. Οὐκ ἄρα ἄπειρός ἐστι. πεπέρασται ἄρα τὸ πλῆθος τῶν νόων. τὸ γάρ τινος[3] ἔλασσον οὐκ ἄπειρος. διότι τὸ ἄπειρον οὐδενὸς ἔλασσον, ᾗ ἄπειρον.

ρπ΄.[4]

Πᾶς νοῦς ὅλος ἐστὶν, ὡς ἐκ μερῶν ὑποστὰς ἕκαστος, καὶ ἥνωται τοῖς ἄλλοις, καὶ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος νοῦς ἁπλῶς ὅλος, ὡς τὰ[5] μέρη πάντα ὁλικῶς ἔχων ἐν ἑαυτῷ, τῶν δὲ μερικῶν ἕκαστος ὡς[6] ἐν μέρει τὸ ὅλον ἔχει.

Καὶ οὕτω πάντα ἐστὶ μερικῶς· εἰ γὰρ καθ' ἓν πάντα, τὸ δὲ καθ' ἓν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ μερικῶς, τὸ ἄρα ὅλον οὕτως ἐστὶν ἐν ἑκάστῳ τούτων μερικῶς, καθ' ἕν τι τῶν μερικῶν, ἐπικρατοῦν ἐν τοῖς πᾶσιν, ἀφοριζόμενον.

(1) Ed. et A. ροη΄. Idem codex proxime habet *Πᾶς νοερὸς ἀριθμ.* sine articulo. Ad rem adhibe Plotin. p. 678 sq. Proclum in Theolog. Platon. IV. 29. p. 226 sq. quocum cf. Hermiae Scholia in Platon. Phaedrum cap. 29. p. 152 sq.

(2) A. lacunam sic explet: *ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς, ἐκεῖνο δὲ ποῤῥώτερον, τὸ δέ.* Taylorus contra ex Patricii interpretatione legendum esse dicit: *καὶ οὕτως ποῤῥώτερον τοῦ ἑνὸς, ὁ δὲ νοερὸς ἀριθμὸς ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός.* Ego recusare nolui, nisi quod pro repetito: *ὁ νοερὸς ἀριθμος*, quae ratio a Procli usu abhorret, ex codicis A. vestigiis emendavi: *ἐκεῖνος*, itemque alterum illud *τοῦ ἑνὸς* post *δὲ ἐγγυτέρω* omisi. Proxime *καὶ* ante *κατὰ τὸ ποσόν* delevi. Neque expressit Taylor.

(3) Cod. A. *τὸ γὰρ τινὸς*. commodius. Schw.

(4) Edit. et A. ροθ.

ctualem praeexistentem. Essent enim corruptionis expertia et non generata, si propter illas *praeexistentes formas suam* hypostasin *atque naturam* haberent.

CLXXIX.

Omnis intellectualis numerus est finitus. Si enim post ipsum est alia multitudo propter (secundum) essentiam subjecta *superiori*, et ita remotior ab Uno, ille vero (numerus intellectualis) propior (abest), id autem, quod propius (abest) ab Uno, minus (est) ad quantitatem, majus (plus) vero quod remotius (abest ab Uno): etiam intellectualis numerus minor erit omni, quae post ipsum (est), multitudine. Non igitur infinitus est. Mentium igitur multitudo est finita. Quod enim aliquo minus *est*, non *est* infinitum, quoniam quod *est* infinitum, quatenus *est* infinitum, nullo minus *est*.

CLXXX.

Omnis Mens est tota, quod ex partibus *conflata* constet unaquaeque *Mens*, et cum aliis *Mentibus* unita sit, et ab ipsis discreta sit. Sed illa quidem imparticipabilis Mens *est* simpliciter tota, ut ea, quae partes omnes universaliter habet in se *comprehensas*. Particularium vero *Mentium* unaquaeque totum ut in parte *consistens* habet.

Sic autem omnia sunt particulariter. Si enim propter (secundum) Unum omnia *sunt*, illud vero, quod est propter (secundum) Unum, nihil aliud est, quam particulariter, ipsum igitur Totum sic est in unoquoque horum particulariter, propter (secundum) unum aliquod ipsorum particularium, quod in omnibus principatum obtinet, *ab aliis* separatum *ac definitum*.

(5) A. ὡς καὶ τά.
(6) A. non habet ὡς.

ρπα΄.[1]

Πᾶς ὁ μετεχόμενος νοῦς ἢ θεῖός ἐστιν, ὡς θεῶν ἐξημμένος, ἢ νοερὸς μόνον. Εἰ γάρ ἐστιν ὁ θεῖος καὶ ἀμέθεκτος νοῦς πρώτως, τούτῳ δή που συγγενής ἐστιν οὐχ ὁ κατ' ἀμφότερα διαφέρων, καὶ τῷ μὴ εἶναι θεῖος, καὶ τῷ μὴ ἀμέθεκτος εἶναι. τὰ γὰρ κατ' ἄμφω ἀνόμοια ἀσύναπτα ἀλλήλοις. δῆλον δὴ οὖν, ὅτι τῇ μὲν ὅμοιόν ἐστι πρώτως[2] ὄντι νῷ τὸ μέσον, τῇ δὲ ἀνόμοιον.

Ἢ οὖν[3] ἀμέθεκτόν ἐστι καὶ οὐ θεῖον, ἢ μετεχόμενον καὶ θεῖον. ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀμέθεκτον θεῖον, ὡς τῷ ἑνὶ ἀνάλογον τάξιν ἐν τῷ πλήθει λαχόν. ἔσται ἄρα τις νοῦς θεῖος, ἅμα καὶ μετεχόμενος. ἀλλὰ μὴν εἶναι δεῖ νοῦν μὴ μετέχοντα τῶν θείων[4] ἑνάδων, ἀλλὰ νοοῦντα μόνον. καθ' ἑκάστην γὰρ σειρὰν τὰ μὲν πρῶτα, καὶ τῇ ἑαυτῶν μονάδι[5] συνημμένα, μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένῃ τάξει προσεχῶς[6]. τὰ δὲ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μονάδος οὐχ οἷά τέ ἐστιν ἐκείνων ἐξῆφθαι. Ἔστιν ἄρα καὶ νοῦς θεῖος, καὶ νοῦς νοερὸς[7] μόνον, ὁ μὲν κατὰ τὴν ἰδιότητα[8] τὴν νοερὰν ἱστάμενος, ἣν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ μονάδος ἔχει, καὶ τοῦ ἀμεθέκτου· ὁ δὲ κατὰ τὴν ἕνωσιν, ἣν ἀπὸ τῆς μετεχομένης μονάδος[9] ὑπεδέξατο.

ρπβ΄.

Πᾶς θεῖος νοῦς[10] μετεχόμενος, ὑπὸ ψυχῶν μετέχεται θείων[11]· εἰ γὰρ ἡ μέθεξις ἐξομοιοῖ τῷ μετεχομένῳ τὸ μετέ-

(1) Edit. et A. ρπ̄. Proxime A. habet: *μετέχων*, sed in marg. *γρ. μετεχόμενος*, et ita etiam cum Patricio Taylorus.
(2) Edit. *τὸ πρώτως*. Portus: *τῷ* ex conjectura. Ego Articulum cum cod. A. delevi.
(3) A. *ἢ οὖν* recte. Schw. Ita quoque Taylor. Recepi. Edit: *εἰ οὖν*. Proxime cum Tayloro punctum posui ante *ἀλλὰ πᾶν*.
(4) Edit. *ἀλλὰ μὴν εἶναι *** τῶν θείων ἑνάδων*. In cod. A. lacúna sic expletur. *εἶναι δεῖ νοῦν, καὶ μετέχοντα τῶν θείων*. Taylor. ex Patricii interpretatione ita explevit, ut in textu a me factum est; *τὸν* omisi ante *νοῦν*.
(5) A. *δυνάμει*.
(6) A. *προσεχῶς τάξει*. Non male.
(7) A. *νοῦς τις νοερός*. Ego cum Patricio et Tayloro inserui verba, quae ab editione et ab A absunt, *καὶ νοῦς θεῖος*, unde fortasse vestigium remansit in illo *τὶς* codicis A.

CLXXXI.

Omnis Mens, quae participatur, vel est divina, quod ex Diis pendeat, vel intellectualis tantum. Si enim est divina et imparticipabilis Mens primo, huic profecto cognata est non illa, quae utroque modo differt, et quod non sit divina et quod non sit imparticipabilis. Quae enim in his duobus sunt dissimilia, inter se conjungi non possunt. Perspicuum igitur *est*, quod ipsum medium partim quidem est simile illi Menti, quae primo est, partim vero dissimile.

Igitur vel imparticipabile est, et non divinum, vel participatur, et est divinum. Sed omne imparticipabile est divinum, ut id, quod Uni proportione respondentem ordinem in multitudine est sortitum. Erit igitur quaedam Mens divina, simul et quae participatur. Sed tamen oportet esse intellectum, qui non participet divinas unitates, sed tantummodo intelligat (mente percipiat). Nam in unaquaque serie illa quidem, quae prima sunt, et quae cum sua Unitate sunt conjuncta, participare possunt ea, quae proxime sunt in superiore ordine. Quae vero multesima sunt, a principali Unitate (*remotiora*) ex illis pendere non possunt. Est igitur et Mens divina, et Mens intellectualis tantum, una quidem propter intellectualem proprietatem subsistens, quam a sua Unitate, et ab imparticipabili (*Mente manantem*) habet: altera vero propter unionem, quam suscepit ab Unitate, quae participatur.

CLXXXII.

Omnis divina Mens, quae participatur, a divinis animabus participatur. Si enim ipsa participatio simile facit illi,

(8) A. ἀϊδιότητα.
(9) A. ἑνάδος.
(10) A. πᾶς θεῖος νοῦς. Edit. πᾶς νοῦς. Sed illud agnoscit Patricius, et expressit Taylor. Quocirca reduxi. Numerus in edit. et in cod. A. ρπα.
(11) A. ψυχὴν μετέχεται θείαν.

χον, καὶ συμφυὲς ἀποτελεῖ, δῆλον δὴ ὅτι θείαν εἶναι ψυχὴν ἀνάγκη τὴν τοῦ θείου νοῦ[1] μετέχουσαν, καὶ εἰς θεῖον[2] νοῦν ἀνηρτημένην, καὶ διὰ μέσου τοῦ νοῦ τῆς ἐν αὐτῷ θεότητος μετέχειν. ἡ γὰρ θεότης συνεξάπτει τῷ νῷ τὴν μετέχουσαν αὐτοῦ ψυχήν, καὶ συνδεῖ τῷ θείῳ[3] τὸ θεῖον.

ρπγ΄.[4]

Πᾶς νοῦς μετεχόμενος μὲν, νοερὸς δὲ μόνον ὤν, μετέχεται ὑπὸ ψυχῶν, οὔτε θείων, οὔτε νοῦ, καὶ ἀνοίας ἐν μεταβολῇ γινομένων[5]. οὔτε γὰρ θεῖαι ψυχαί εἰσιν αἱ τοιαῦται, οὐδὲ νοῦ μετέχουσαι· θεῶν γὰρ αἱ ψυχαὶ[6] διὰ νοῦ μετέχουσιν, ὡς δέδεικται πρότερον, οὔτε αἱ μεταβολῆς[7] δεκτικαί. Πᾶς γὰρ νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν ἀεὶ καὶ κατ' ἐνέργειαν νοερῶν μετέχεται. καὶ γὰρ τοῦτο δῆλον ἐκ τῶν ἔμποσθεν.

ρπδ΄.[8]

Πᾶσα ψυχὴ ἢ θεία ἐστὶν, ἢ μεταβάλλουσα ἀπὸ νοῦ εἰς ἄνοιαν, ἢ μεταξὺ τούτων ἀεὶ μένουσα, καταδεεστέρα δὲ τῶν θείων ψυχῶν. εἰ γὰρ ὁ μὲν θεῖος νοῦς ὑπὸ θείων μετέχεται ψυχῶν, ὁ δὲ νοερὸς μόνον ὑπὸ τῶν μήτε θείων, μήτε μεταβολῆς δεκτικῶν, ἀπὸ νοήσεως εἰς ἄνοιαν. — εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τοῦτο πάσχουσαι καὶ ποτὲ μὲν νοοῦσαι, ποτὲ δὲ μή. — φανερὸν, ὅτι τρία γένη τῶν ψυχῶν εἰσιν. καὶ πρῶται μὲν αἱ θεῖαι,

(1) Abest νοῦ a cod. A.
(2) Ita A. Edit. καὶ ὡς θεῖον οὖν.
(3) A. συνθεῖ τῷ θεῷ.
(4) Ed. et A. ρπβ
(5) In Taylori translatione omissum est: οὔτε νοῦ. Portus haec ita vertit et παραφράζει: »et quae in ipsa mutatione fiunt amentia »vel quae per ipsam mutationem in amentiam mutantur.
(6) Ita cod. A. Edit. θεῶν γὰρ ψυχαί. Portus: »Deorum enim animae per mentem participant.« Male.
(7) A. οὔτε μεταβολικῆς.
(8) A. non habet inscriptionem περὶ ψυχῆς, quae in editione est, et licet Taylorus habeat, ego delevi. In numero ρπγ congruunt edit. et cod. A.

quod participatur illud, quod participat, et *ipsi* cognatum efficit, perspicuum profecto *est*, quod necesse est, animam esse divinam, quae divinae Mentis est particeps, et ex divina Mente pendet, et *necesse est eam* per mediam Mentem participem esse Deitatis in ipsa (*manentis*). Ipsa enim Deitas conjungit cum ipsa Mente animam participem ipsius *divinae Mentis*, et divinum cum divino conjungit.

CLXXXIII.

Omnis Mens, quae participatur quidem, sed intellectualis tantum existit, ab animabus participatur, quae neque sunt divinae, neque Mens, et quae in amentiae mutatione versantur (quae per mutationem suam mente privantur). Neque enim hujusmodi animae sunt divinae, neque Mentis *sunt* participes. Deos enim animae per Mentem participant, ut ante demonstratum est, neque illae, quae mutationem admittunt. Omnis enim Mens ab illis, quae per essentiam et per actionem (actum) semper sunt intellectuales, participatur. Etenim hoc perspicuum *est* ex iis, quae *dicta sunt* supra.

CLXXXIV. De Anima.

Omnis Anima vel est divina, vel est ea, quae se a Mente in amentiam convertit, vel ea, quae inter ista semper manet, inferior vero *est* divinis Animabus. Si enim divina quidem Mens a divinis Animabus participatur, illa vero, quae tantum intellectualis est, *participatur* ab illis, quae neque divinae sunt, neque mutationem recipiunt, quae ab intelligentia *et ab ipsa Mente feruntur* ad amentiam. Sunt enim et *Animae quaedam*, quibus hoc accidit, et quae modo quidem mente percipiunt, modo vero non. *Ex iis igitur, quae dicta sunt*, *est* perspicuum, tria esse Animarum genera. Et primae quidem *sunt* divinae. Secundae vero non

δεύτεραι δὲ τῶν μὴ θείων, αἱ ἀεὶ νοῦ μετέχουσαι, τρίται δὲ αἱ ποτὲ μὲν εἰς νοῦν, ποτὲ δὲ εἰς ἄνοιαν μεταβάλλουσαι.

ρπε'.

Πᾶσαι μὲν αἱ θεῖαι ψυχαὶ[1] θεοί εἰσι ψυχικῶς· πᾶσαι δὲ αἱ τοῦ νοεροῦ μετέχουσαι νοῦ[2] θεῶν ὀπαδοὶ ἀεί· πᾶσαι δὲ αἱ μεταβολῆς δεκτικαὶ θεῶν ὀπαδοί ποτε. Εἰ γὰρ αἱ μὲν ἔχουσι τὸ θεῖον φῶς ἄνωθεν ἐπιλάμπον, αἱ δὲ ἀεὶ νοοῦσιν, αἱ δὲ ποτὲ[3] ταύτης μεταλαγχάνουσι τῆς τελειότητος, αἱ μὲν ἐν τῷ πλήθει τῶν ψυχῶν ἀνάλογον ἵστανται θεοῖς· αἱ δὲ ἀεὶ συνέπονται θεοῖς, κατὰ νοῦν ἐνεργοῦσαι ἀεὶ, καὶ τῶν θείων ἐξήρτηνται ψυχῶν, τοῦτον ἔχουσαι πρὸς αὐτὰς λόγον, ὃν τὸ νοερὸν[4] πρὸς τὸ θεῖον· αἱ δέ ποτε[5] νοοῦσαι καὶ ἕπονται τοῖς θεοῖς[6], οὔτε νοῦ μετέχειν ἀεὶ ὡσαύτως οὔτε ταῖς θείαις συνεπιστρέφεσθαι ψυχαῖς ἀεὶ δυνάμεναι. Τὸ γάρ ποτε νοῦ μεταλαγχάνον οὐδεμία μηχανὴ θεοῖς ἀεὶ συνάπτεσθαι.

ρπϛ'.

Πᾶσα ψυχὴ ἀσώματός ἐστιν οὐσία καὶ χωριστὴ σώματος·

(1) A. πᾶσαι μὲν αἱ θεῖαι ψυχαί. Edit. et A. habent numerum capitis: ρπδ. Ad rem consule Aristotel. Topicc. II. 2. p. 299 Sylb.; in primis Platon. de Legg. X. 8. p. 897. p. 392 sq. Ast. et 10 p. 899. p. 396. Ciceron. de Officc. III. 10 ibiq. Facciolat. et Gernhard p. 318. Tuscull. Disputt. I. 26 ibiq. Davis. Nemesium de natura hominis cap. 44 p. 348 sq. ed. Matthaei. Jamblich. Protrept. cap. 8 p. 138 ed. Kiessling, et quae plura congessit Gatacker ad Marc. Antonin. XII. 26 p. 358. Plotin. ap. Porphyrium in illius vita cap. 2 p. 94 ed. Fabric. πειρᾶσθαι τὸν ἐν ἡμῖν θεὸν (cod. plurimi mei: τὸ — θεῖον) ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῖον. Quos locos etiam propterea laudavi, quo patrocinarer lectioni Argentinae, quam recepi, et quam in suo quoque libro legisse videtur Patricius. Taylorus certe eam exhibuit, et in nota commendavit. Editio habet: πᾶσαι μὲν ψυχαί, omissis verbis αἱ θεῖαι. Proxime eadem bis: ὀπαδοὶ vitiose. Fons hujus vocabuli in hac re usurpati est in Plat. Phaedro. p. 252 p. 51 ed. Bekkeri.

(2) A. τοῦ νοῦ.

(3) A. αἱ δὲ ποτὲ. Non male. Proxime illud: αἱ μὲν — ἀνάλογον — θεοῖς est: illae (quas primo loco posuimus) animae in ani-

divinarum *naturarum sunt*, quae semper Mentem participant. Tertiae vero *sunt illae*, quae modo quidem in Mentem, modo vero in amentiam mutantur.

CLXXXV.

Omnes quidem divinae animae dii sunt animaliter, *i. e. secundum animarum naturam.* Omnes vero, quae Mentis intellectualis sunt participes, Deorum famulae semper *sunt et eorum sectatrices*; omnes vero, quae mutationem recipiunt, *sunt* aliquando sectatrices Deorum *et eorum famulae.* Si enim aliae quidem habent divinam lucem superne *manantem ac* illucescentem, aliae vero semper (*aliquid*) mente percipiunt, aliae vero perfectionis istius aliquando sunt participes, aliae quidem in ipsa Animarum multitudine subsistunt per proportionem respondentem Diis; aliae vero semper Deos comitantur, propter Mentem agentes semper, et ex divinis pendent Animabus, eam habentes ad ipsas rationem *ac proportionem*, quam *habet* ipsum intellectuale ad ipsum divinum; quod vero (*res aliquas*) aliquando mente percipiunt, et Deos sequuntur, neque mentem semper eodem modo participare, neque cum divinis animabus semper versari possunt. Quod enim aliquando Mentem participat, nullo modo cum Diis semper conjungi potest.

CLXXXVI.

Omnis anima est incorporea essentia, et separabilis a corpore. Si enim cognoscit se ipsam, et id omne, quod

marum multitudine sunt eadem proportione, qua dii, i. e. inter animas deorum vice funguntur. De formulâ *ἀνάλογον* pro *ἀνὰ λόγον* supra monuimus.

(4) Edit. *τῶν νοερῶν.* Illud praestat codex A. et ita legendum viderunt Portus, Patricius, Taylor, Schweighaeuserus.

(5) A. ut supra *δὲ ποτὲ.*

(6) A. *ἕπονται ποτὲ θεοῖς.* Non male. Proxime in verbis *τὸ γὰρ — συνάπτεσθαι* interpunctionem correxi. De formulâ *οὐδεμίᾳ μηχανῇ* vid. Viger. de Idiot. p. 113 et ad eum Hermann. p. 724 not. 71. b. qui Soloecismum abstersit.

εἰ γάρ [1] γινώσκει ἑαυτήν, πᾶν δὲ τὸ ἑαυτὸ γινῶσκον πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον οὔτε σῶμα ἐστι [2] (πᾶν γὰρ σῶμα ἀνεπίστροφον πρὸς ἑαυτὸ [3]) οὔτε σώματος ἀχώριστον. καὶ γὰρ τὸ σώματος ἀχώριστον οὐ πέφυκε πρὸς ἑαυτὸ [4] ἐπιστρέφειν· χωρίζοιτο γὰρ ἂν ταύτῃ σώματος. Πᾶσα ἄρα ψυχὴ [5] οὔτε σωματική ἐστιν οὐσία, οὔτε σώματος ἀχώριστος· ἀλλὰ μὴν ὅτι γινώσκει ἑαυτήν, φανερόν. εἰ γὰρ καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτὴν γινώσκει, καὶ ἑαυτὴν πέφυκε γινώσκειν, πολλῷ μειζόνως ἀπ' αἰτίων τῶν πρὸ αὐτῆς γινώσκουσα ἑαυτήν. [6].

ρπζ'. [7]

Πᾶσα ψυχὴ ἀνώλεθρός ἐστι καὶ ἄφθαρτος [8]. πᾶν γὰρ τὸ ὁπωςοῦν [9] διαλύεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι δυνάμενον ἢ σωματικόν ἐστι καὶ σύνθετον, ἢ ἐν ὑποκειμένῳ τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε· καὶ

(1) Edit. οὐσία. Εἰ γάρ, nullo lacunae indicio adjecto. Ego locum integravi ex cod. A et Patricio, quem etiam secutus est Taylorus. Ad argumentum vide inprimis Platonis Phaedon. cap. 26 et quae ibi collegit Wyttenbach. p. 195. Plotin. locos de animi incorporea natura tangunt etiam Cyrillus advers. Julian. p. 275 sq. Spanh. et Michael Psellus de omnifaria doctrin. sect. 28 p. 90 ed. Fabric. Ad Platonis sententiam faciunt item Cicero in Tuscull. Disputt. I. 10. 27 sqq. Hermias in Platon. Phaedr. p. 121. Astii. Damascii in eam rem loci exstant in comm. Parmenid. fol. 306 cod. Monac. — Numerus capitis in edit. et in cod. A. est ρπε.

(2) Edit: οὔτε σώματός ἐστι. Ego dedi lectionem codicis A. quam universa disputatio poscit. Taylor. vulgatam sequitur.

(3) A. σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἂν ᾖ ἀνεπίστροφον.

(4) πρὸς αὐτό.

(5) Ἡ ἄρα ψυχή.

(6) Nec cod. A. nec Patricius nec Taylorus recedunt ab hac interpunctione interpretationeque. Ego novare nolui, sed tamen suspicor ita distinguendum et vertendum hunc locum esse: εἰ γὰρ —— πέφυκε γινώσκειν πολλῷ μειζόνως, ἀπ' κτλ. »Nam si vel ea cognoscit, quae (sunt) supra ipsam, natura sic fert, ut multo magis se ipsam cognoscat, quandoquidem ex causis, quae ipsam antecedunt, se ipsam cognoscit.

(7) Edit: et A. ρπϛ.

(8) Platon. Phaedon. cap. 58. p. 106 B. p. 104 Bekker. p. 79 Wyttenb. Εἰ μὲν τὸ ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀδύνατον ψυχῇ, ὅταν θάνατος ἐπ' αὐτὴν ἴῃ, ἀπόλλυσθαι. Alteram formam editiones offerebant in Epinomide p. 982 A. p. 506 Ast. ἢ γὰρ ἀνόλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον ἕκαστον αὐτῶν εἶναι κτλ. ubi tamen ex Grammaticorum

cognoscit se ipsum, ad se ipsum revertitur, et id, quod ad se ipsum revertitur, neque corpus est (omne enim corpus ad se revertendi facultate caret, *pro Nullum enim corpus ad se revertendi facultate praeditum est*), neque a corpore *est* inseparabile. Etenim id, quod est a corpore inseparabile, ad se ipsum reverti non solet; sic enim a corpore separaretur. Omnis igitur Anima neque corporea est essentia, neque a corpore inseparabilis; verum quod *Anima* se ipsam cognoscat, perspicuum *est* (*ex iis, quae dicta sunt*). Si enim et illa cognoscit, quae sunt supra ipsam, et seipsam naturaliter cognoscit, multo magis, per causas ipsam antecedentes, se ipsam cognoscit.

CLXXXVII.

Omnis Anima est expers interitus, et corruptionis expers. Omne enim, quod quomodocunque dissolvi et perire potest, vel corporeum est et compositum, vel in

praeceptis itidem scribendum erat ἀνώλεθρον. Vid. Zonar. Lex. Gr. p. 1876 et quae plura de his formis collegit Lobeckius ad Phrynich. p. 705, qui etiam Atticis hanc formam vindicatam velit, de reliquis scriptoribus nil decernens. At Platonici hac eadem delectari videntur. Nam et h. l. bis occurrit, nil variante codice, et in Plotino p. 463 B infra omnes libri mei in ἀνώλεθρον conspirant. Adde Theodoret. Vol. IV. p. 924 Schulz. ἀνωλέθροις αἰῶσι. Nicephor. Nathanael advers. Plotin. p. 414 ψυχῆς δὲ ζωὴ πάντῃ ἀνώλεθρος. — Ad verba et sententiam Wyttenbachius ad Phaedonis l. l. p. 280 ita: »Animadvertendum est acumen verborum: ἀθάνατον hic dicitur, ὃ ἂν θάνατον μὴ δέχεται· ἀνώλεθρον, quod superveniente contrario οὐκ ἀπόλλυται. At vulgo ut synonyma ponuntur, illud *expers mortis*, hoc *expers interitus*; ita ut interitus latius pateat quam *mors*, et omne pereundi genus complectatur. Sic ambiguitatem, quae est inter ἀθάνατον et ἄφθαρτον distinguit Aristoteles: hoc autem idem valet quod ἀνώλεθρον, quamquam in causa differunt: Topic. VI p. 694 p. 376 Sylb. »Deinde plurimos in medium profert philosophorum locos qui huc faciunt, in his etiam Hermiam in Phaedrum (Tu vide nunc cap. 24 p. 114 sqq. Astii) et hunc ipsum Procli, quem tractamus locum. Adde Proclum in Platonis Theolog. I. p. 66 sq. Nemesium de natura hominis cap. II et III p. 67 sqq. et p. 125 sqq. ed. Matthaei. et Nicephori Nathanaelis Antithet. advers. Plotin. cap. I et II. (ad calc. Plotini de pulcrit. p. 408 sqq.) Ceterum Ficinus in loco Paedonis ἀνώλεθρον novâ formâ *imperdibile* expressit.

(9) Edit: ὁκοσοῦν. Menda non est in cod. A.

τὸ μὲν διαλυόμενον, ὡς ἐκ πολλῶν ὑπάρχον, φθείρεται· τὸ δὲ ἐν ἑτέρῳ εἶναι πεφυκός, τοῦ ὑποκειμένου χωριζόμενον, ἀφανίζεται εἰς τὸ μὴ ὄν. Ἀλλὰ μὴν ἡ ψυχὴ καὶ ἀσώματός ἐστι, καὶ ἔξω παντὸς ὑποκειμένου, ἐν ἑαυτῇ οὖσα, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα. ἀνώλεθρός ἐστιν ἄρα [1] καὶ ἄφθαρτος.

ρμη΄. [2]

Πᾶσα ψυχὴ καὶ ζωή ἐστι καὶ ζῶν· ᾧ γὰρ ἂν παραγένηται ψυχή, τοῦτο ζῇ ἐξ ἀνάγκης· καὶ τὸ ψυχῆς ἐστερημένον ζωῆς εὐθὺς ἄμοιρον [3] ἀπολείπεται. Ἢ οὖν διὰ ψυχὴν ζῇ, ἢ δι' ἄλλο τι, καὶ οὐ διὰ ψυχήν [4]. ἀλλὰ δι' ἄλλο τι μόνον, ἀδύνατον. πᾶν γὰρ τὸ μετεχόμενον, ἢ ἑαυτό, ἢ ἑαυτοῦ τι τῷ μετέχοντι δίδωσι. μηδέτερον δὲ πάσχον, οὐδ' ἂν μετέχοιτο. ψυχὴ δὲ μετέχεται ὑπ' ἐκείνου, ᾧ ἂν παρῇ. καὶ ἔμψυχον ἐκεῖνο λέγεται τὸ ψυχῆς [5] μετέχον. Ἢ οὖν ζωὴν ἐπιφέρει τοῖς ἐμψύχοις, ἢ ζωή ἐστιν, ἢ ζῶν μόνον, ἢ τὸ συνάμφω, ζωὴ ἅμα καὶ ζῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ζῶν μόνον, οὐκέτι δὲ ζωή, ἔσται ἐκ ζωῆς, καὶ μὴ ζωῆς· οὐκ ἄρα γινώσκει ἑαυτὴν οὔτε ἐπιστρέφεται πρὸς ἑαυτήν· ζωὴ γὰρ ἡ γνῶσις, καὶ τὸ γνωστικόν, ᾗ τοιοῦτον, ζῶν. Εἰ οὖν τι ἐν αὐτῇ [6] ἄζων ἐστί, τοῦτο οὐκ ἔχει καθ' αὑτὸ τὴν τοῦ γινώσκειν δύναμιν. εἰ δὲ ζωὴ μόνον ἐστίν, οὐκέτι μεθέξει τῆς νοερᾶς ζωῆς. τὸ γὰρ ζωῆς μετέχον, ζῶν ἐστι, καὶ οὐ ζωὴ

(1) A. ἄρα ἐστί.

(2) Edit. et cod. A. ρπζ. De re cf. Platon. Phaedon. cap. 26 — 28 p. 22 — 26 Wyttenbachii et hujus Disput. de placito immortalitatis ante editionem Phaedonis p. XIX sqq. XXVIII. sq. Platon. Phaedr p. 246 p. 40 Bekker. Plotin. p. 5. sq. et passim Porphyrii Sententt. cap. XVIII. p. 225. Proclus in Platon. Theolog I. 13 p. 36. Hermias in Platonis Phaedr. p. 123 sqq. Astii Comm. in Phaedr. p. 293. Nemesius de natura hominis p. 95 sqq. Nicephorus Nathanael advers. Plotin. p. 414 sqq.

(3) Ita A. Edit: ἄπορον. Illud praetuli, quoniam altera lectio e sequenti ἀπολείπεται nata videtur. Alioqui vulgatam non tentassem. Vid. v. c. Lucian. in Halcyon. I. p. 133 Bip. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς ἄπορος πάντων (omnibus indiga) καὶ ἀμήχανος κτλ. Alia explicuerunt Hemsterh. ad Luciani Somn. I. p. 168 Bip. et Bergler ad Alciphron. I. 8. p. 47. ed. Wagner. Proxime Portus neglexerat verba: — ζῇ — καὶ οὐ διὰ ψυχήν.

(4) A. οὐ διὰ ψυχῆς.

subjecto *suam* hypostasin est sortitum, et illud quidem, quod dissolvitur, ut ex multis existens, corrumpitur. Illud vero, quod in altero esse naturaliter solet, quum a subjecto separatur, deletum abit in id, quod non est. Verum Anima et incorporea est, et extra omne subjectum in se ipsa existens, et ad se ipsam revertens. Est igitur interitus et corruptionis expers.

CLXXXVIII.

Omnis Anima est et vita, et id, quod vivit. Id enim, cui adfuerit Anima, necessario vivit. Et id, quod anima privatum est, vitae confestim expers relinquitur *atque deseritur*. Vel igitur propter animam vivit, vel propter aliud quid, neque vero propter animam: sed tantum propter aliquid aliud *id vivere est* impossibile. Omne enim, quod participatur, vel se ipsum, vel sui ipsius aliquid ipsi participanti dat *ac impertit*. Si vero neutrum patiatur, ne participabitur quidem. Anima vero participatur ab illo, cui praesens adfuerit; et illud animatum dicitur, quod est animae particeps. Vel igitur vitam affert animatis, vel est vita, vel vivens tantum, vel utrumque simul, vita simul et vivens. Sed si quidem vivens tantum est, non etiam vero vita, erit ex vitâ, et non vitâ. Non igitur cognoscit se ipsam *anima*, neque revertitur ad se ipsam. Nam ipsa cognitio *est* vita, et ipsa cognoscendi facultas, quatenus *est* talis, *est quiddam* vivens. Si igitur in ipsa est aliquid vitae expers, hoc non habet per se cognoscendi facultatem. Si vero vita tantum est, non amplius participabit intelle-

(5) Ita cod. A. Edit: *τὸ τῆς ψυχῆς*. Sed indefinita sententia articulum respuit. Cf. Matth. gr. gr. §. 263 ibiq. laudd. Similiter in Platonici Symposii p. 188 p. 399 Bekker. his: *καὶ οἷς μαντικὴ ἐπιστατεῖ* articulum *ἡ* a Fischero et Astio interpositum recte abjecit Bekkerus, neque agnoscit eum codex Clarkianus, cujus Lectiones nuper edidit Gaisfordius.

(6) Aemil. Portus: Si igitur in ipsa *cognitione*. Recte Taylor. »If therefore there is any thing *in soul* cet «

μόνον, ἡ πρώτη, καὶ ἀμέθεκτος. ἡ δὲ μετ' ἐκείνην, ζῶν ἅμα καὶ ζωή. ψυχὴ δὲ οὐκ ἔστιν ἡ ἀμέθεκτος ζωή. ἅμα ἄρα ζωή ἐστι, καὶ ζῶν ἡ ψυχή.

ρπθ'. [1]

Πᾶσα ψυχὴ αὐτόζως [2] ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιστρεπτικὴ πρὸς ἑαυτὴν, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν πᾶν αὐθυπόστατον [3], καὶ ἡ ψυχὴ ἄρα αὐθυπόστατος [4], καὶ ἑαυτὴν ὑφίστησιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ζωή ἐστι [5], καὶ ζῶν, καὶ ἡ ὕπαρξις αὐτῆς [6] κατὰ τὸ ζωτικόν. καὶ γὰρ, οἷς ἂν παρῇ, ζωῆς μεταδίδωσιν αὐτῷ τῷ εἶναι. κἂν ᾖ [7] τὸ μετέχον ἐπιτήδειον, εὐθὺς ἔμψυχον γίνεται καὶ ζῶν· οὐ λογισαμένης τῆς ψυχῆς καὶ προελομένης [8], οὐδὲ λογισμῷ καὶ κρίσει ζωοποιούσης, ἀλλ' αὐτῷ τῷ [9] εἶναι, ὅ ἐστι, τὴν ζωὴν τῷ μεθεκτῷ χορηγούσης. Τὸ ἄρα εἶναι [10] αὐτῆς ταὐτὸν τῷ ζῆν. Εἰ οὖν τὸ εἶναι παρ' ἑαυτῆς ἔχει, τοῦτο δὲ τῷ ζῆν ταὐτὸν, καὶ ἔχει κατ' οὐσίαν τὸ ζῆν, καὶ τὴν ζωὴν ἂν ἑαυτῇ παρέχοι καὶ παρ' ἑαυτῆς ἔχοι. Εἰ δὲ τοῦτο, αὐτόζως ἂν εἴη ἡ ψυχή.

ρϞ'. [11]

Πᾶσα ψυχὴ μέση τῶν ἀμερίστων ἐστὶ καὶ τῶν περὶ τὰ

(1) Edit. et cod. A. ρπη.

(2) Hoc vocabulo augeri potest Schneideri Lexicon, quod jam ad Proclum in Alc. 1. p. 188 monuimus. Sed melius scriberetur *αὐτόζωος* ut est in Sect. sequ. quamquam etiam scriptio *αὐτόζως* habet, quo se tueatur. Praecedit paulo ante *ἄζως* pro *ἄζωος*. Schneiderus in plerisque ejusmodi adjectivis compositis illam formam non adnotavit sed in voce *ἀείζωος* ex Bekkeri Anecd. p. 347 *ἀείζως· πένθος ἀείζων*. Soph. *Moser*. *Ἄζωον* Dionys. Areop. de divinn. nominib. cap. IV §. 32. Procl. in Platon. Theolog. I. 14 p. 38. *αὐτόζωον δύναμιν*.

(3) Edit: *αὐθυποστάτως*. Correxi auctoritate codicis A.

(4) A. *αὐθυπόστατον*.

(5) A. *καὶ ἡ ζωή ἐστι*.

(6) A. *αὐτοῦ*.

(7) A. *καὶ ἤ*. non male. Neque tamen est cur a vulgatâ recedatur, quam etiam sequitur Taylor.

(8) Editio: *καὶ ζῶν· *** καὶ προελομένης*. Explevi locum ex cod. A. et plane eodem modo e suo libro expleverat Patricius, quem sequitur Taylor. Etiam interpunctionem et versionem refinxi. Portus ita vertit: » et vivens *** Et cum anima ne ratiocinatione »quidem ante participatur, et judicio vivificet, *ac animalia produ-*

ctualem vitam. Quod enim vitam participat, vivens est, et non vita solum, illa prima et imparticipabilis. Illa vero *vita*, quae post illam *alteram est*, *est* simul vivens, et vita. Anima vero non est illa imparticipabilis vita. Simul igitur anima est vita, et vivens.

CLXXXIX.

Omnis anima per se vivens est. Si enim ad se revertendi facultatem habet, omne vero, quod ad se revertendi facultate praeditum est, per se subsistens est, ergo et ipsa anima per se subsistens *est*, et se ipsam constituit. Quinetiam et vita est, et vivens, et ipsius essentia *est* per (substantia est secundum) ipsam vitalem facultatem. Etenim quibus adfuerit *anima*, vitam *ipsis* impertit propter *suum* (per ipsum *suum*) Esse. Et si illud, quod *animam* participat, aptum fuerit *ad animam participandam*, confestim animatum fit, et vivens; cum (tamen) non ratiocinetur anima, neque consulto praefiniat, neque ratiocinatione ac judicio vivificet (animata procreet), verum per id ipsum esse, quod est, vitam participanti (ei, quod particeps est) suppeditet. Ergo ipsum ipsius *animae* Esse est idem ac ipsum vivere. Si igitur *anima* ipsum Esse a se ipsa habet, hoc vero idem est ac ipsum vivere, et per (secundum) essentiam habet ipsum vivere, *ergo anima* et ipsam vitam sibi ipsi praebebit, et a se ipsa habebit. Si vero *detur* hoc, *ergo* per se vivens erit anima.

CXC.

Omnis anima est media inter individua et ea, quae sunt

»*cat*: sed propter ipsum Esse, quod est vitam ipsi participato, *vel* »*potius ipsi participanti* suppeditet.« *Μεθεκτόν* h. l. utique active est accipiendum.

(9) Abest *τῷ* a cod. A.

(10) A. *τοῦ εἶναι*.

(11) Edit. et cod. A. *ρκθ*.

σώματα [1] μεριστῶν. Εἰ γὰρ αὐτόζως ἐστὶ καὶ αὐθυπόστατος, καὶ χωριστὴν ἔχει σωμάτων τὴν ὕπαρξιν, ἐξήρηται κρείττων οὖσα τῶν μεριστῶν πάντων περὶ τὰ σώματα. Ἐκεῖνα γὰρ ἀχώριστα πάντῃ τῶν ὑποκειμένων ἐστὶ, συμμερισθέντα τοῖς μεριστοῖς ὄγκοις, καὶ ἑαυτῶν μὲν ἐκστάντα, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀμερείας, συνδιαστάντα δὲ τοῖς σώμασι [2], κἂν ἐν ζωαῖς ὑφεστήκῃ [3], οὐχ ἑαυτῶν ζωαὶ ὄντα, ἀλλὰ τῶν μετασχόντων, κἂν ἐν οὐσίᾳ καὶ ἐν εἴδεσιν ὑπάρξῃ [4], οὐχ ἑαυτῶν ὄντα εἴδη, ἀλλὰ τῶν εἰδοπεποιημένων. εἰ δὲ μὴ ταῦτα μόνον, ἔστιν ἡ ψυχὴ [5] οὐσία αὐθυπόστατος, καὶ ζωὴ αὐτόζωος [6], καὶ γνῶσις ἑαυτῆς γνωστικὴ, καὶ χωριστὴ κατὰ πάντα ταῦτα σωμάτων, ἀλλὰ καὶ μετέχον ζωῆς· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ οὐσίας μετέχον. μετέχει δὲ καὶ γνώσεως ἀπ' ἄλλων αἰτίων. Δῆλον δὴ ὅτι καταδεεστέρα τῶν ἀμερίστων ἐστίν. Ὅτι μὲν ζωῆς ἀλλαχόθεν πληροῦται καὶ καὶ οὐσίας, εἴπερ ζωῆς, δῆλον· πρὸ γὰρ ζωῆς καὶ ψυχῆς, ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ, καὶ ἡ ἀμέθεκτος οὐσία. Ὅτι δὲ καὶ τὸ πρώτως γνωστικὸν οὐκ ἔστι, φανερόν [7], εἴπερ καθ' ὃ μὲν ψυχὴ, πᾶσα ζωή· οὐ καθ' ὃ δὲ ψυχὴ [8], πᾶσα γνῶσιν ἔχει. Καὶ γὰρ ἀγνοεῖ τὰ ὄντα ψυχή τις μένουσα ψυχή· Οὐκ ἄρα πρώτως

(1) Editio et h. l. et mox post τῶν μεριστῶν πάντων habet: περὶ τοῖς σώμασι. Ego exhibui quod cod. A. praestat, et usus postulat. et plane ita Porphyrius in Sententt. cap. V. p. 220 sq. itemque apud Stob. in Eclogg. I. 52. 13. p. 814 Heeren. qui locus plane cum nostro congruit.

(2) A. τοῖς ἀσωμάτοις. Patricius tamen et Taylorus vulgatam sequuntur.

(3) Edit. ὑφεστήκει. cod. A. ὑφεστήκοι. Ego neutrum recepi propter sequens κἂν ὑπάρξῃ.

(4) A. οὐκ ἂν οὐσίας, καὶ ἐν εἴδεσιν ὑπάρξεις.

(5) Ita cod. A. Edit. μόνον ἐστὶν, ἡ ψυχή.

(6) Cod. A. αὐτόζως. Vid. annot. secundam ad cap. 189.

(7) Locus in editione lacunosus et corruptissimus. Ea enim ita habet: Δῆλον δὴ ὅτι καταδεέστερα τῶν ἀμερίστων **** πληροῦται. ἀλλὰ καὶ οὐσίας, εἴπερ ζωῆς. δῆλον γὰρ ψυχῆς καὶ ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ — ὅτι δὲ καὶ τὸ πρώτως ζωτικὸν, οὐκ ἔστι φανερόν. εἴπερ κτλ. Lacunam explent cod. A. et liber Patricii. Post πληροῦται cod. A. ita: καὶ οὐσίας εἴπερ ζωῆς δῆλον· πρὸ γὰρ ζωῆς καὶ ἀμέθεκτος ζωὴ κτλ. deinde — τὸ πρώτως ζωτικὸν οὐκ ἔστι φανερόν

in corporibus (circa corpora) dividua. Si enim est per se vivens et per se subsistens, et essentiam (substantiam) a corporibus separatam habet, praestantior existens omnibus *rebus* dividuis, quae sunt in corporibus (circa corpora), *ex iis* eximitur. Illa enim [*corpora*] sunt prorsus ab ipsis subjectis inseparabilia, quia cum ipsis dividuis ponderibus (molibus) dividuntur; et cum ex se quidem ipsis excesserunt, et sua partium individua ratione (*q. d. ex sua ipsorum individuitate*), cum ipsis vero corporibus distant (*vel, quum distantiam ac intervallum cum ipsis corporibus habent*), quamvis in *ipsis* vitis subsistant, *tamen* non existunt sui ipsorum vitae, sed ipsorum participantium, et quamvis in essentia, et in formis insint, *tamen* non sui ipsorum existunt formae, sed eorum, quae per formam sint constituta. Si vero non solum haec sunt, *ergo* anima est essentia per se subsistens, et vita per se vivens, et cognitio sui ipsius cognoscendi facultatem habens, et propter haec omnia separabilis est a corporibus, quinetiam *est quiddam* particeps vitae; si vero *detur* hoc, *est* (*quiddam*) etiam essentiae particeps. Est autem etiam particeps cognitionis propter alias causas. Perspicuum igitur est, eam (animam) magis indigentem esse, quam individua (quae dividi non possunt). Quod ipsa vitâ aliunde repletur et essentiâ, siquidem vitâ, perspicuum est. Nam ante vitam et animam (est) imparticipabilis vita, et imparticipabilis essentia. Eandem (animam) vero non primo cognoscendi facultate esse praeditam, manifestum est; quandoquidem, quatenus (*est*) anima, omnis (*est*) vita, neque vero, quatenus (*est*) anima, omnis cognitionem habet. Et enim quaedam anima, manens anima, ipsa Entia ignorat. Non igitur est primo

sine commate. Patricius et Taylor legunt *πρὸ γὰρ ψυχῆς*. Ego utramque lectionem junxi. Iidem exhibent: *ὅτι δὲ καὶ τὸ πρώτως γνωστικὸν οὐκ ἔστι, φανερόν*. Quod recepi. Ab initio autem pro *καταδεέστερα* posui *καταδεεστέρα*, atque hoc pacto hunc locum restituisse mihi videor in integrum.

(8) Desunt verba *πᾶσα ψυχή* in cod. A.

ἐστὶ γνωστικόν, οὐδὲ αὐτῷ τῷ εἶναι γνῶσίς ἐστιν. Δευτέραν ἄρα τὴν οὐσίαν ἔχει τῶν πρώτως καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι γνωστικῶν. Ἐπεὶ δὲ ταύτης τῷ εἶναι [1] διῄρηται τῆς γνώσεως, οὐκ ἄρα τῶν ἀμερίστων ἐστὶν ἡ ψυχή. Δέδεικται δὲ, ὅτι οὐδέπω περὶ τὰ σώματα [2] μεριστῶν. Μέση ἄρα ἀμφοτέρων ἐστίν.

ρϛά.[3]

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ τὴν μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔχει, τὴν δὲ ἐνέργειαν κατὰ χρόνον. ἢ γὰρ ἄμφω αἰωνίως ἕξει [4] ἢ ἄμφω κατὰ χρόνον. ἢ τὸ μὲν αἰωνίως, τὸ δὲ κατὰ χρόνον. Ἀλλ' οὔτε ἄμφω αἰωνίως. ἔσται γὰρ ἀμέριστος οὐσία, καὶ οὐδὲν [5] διοίσει τῆς νοερᾶς ὑποστάσεως ἡ ψυχῆς φύσις, τῆς ἀκινήτου ἡ αὐτοκίνητος. οὔτε ἄμφω κατὰ χρόνον. εἴη γὰρ ἂν γεννητὴ μόνον [6], καὶ οὔτε αὐτόζως, οὔτε αὐθυπόστατος. Οὐδὲν γὰρ τῶν ὑπὸ χρόνου μετρουμένων [7] κατ' οὐσίαν αὐθυπόστατον. ἡ δὲ ψυχὴ αὐθυπόστατος. Τὸ γὰρ κατ' ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, καὶ κατ' οὐσίαν ἐπιστρεπτικόν ἐστι πρὸς ἑαυτὸ, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ προϊόν. Λείπεται ἄρα τῇ μὲν αἰώνιον εἶναι ψυχὴν πᾶσαν, τῇ δὲ χρόνου μετέχουσαν. Ἢ οὖν κατ' οὐσίαν αἰώνιός ἐστι, ἢ κατ' ἐνέργειαν δὲ χρόνον μέτοχος, ἢ ἔμπαλιν [8]. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον. Πᾶσα ἄρα ψυχὴ μεθεκτὴ τὴν μὲν [9] οὐσίαν αἰώνιον ἔλαχε, τὴν δὲ ἐνέργειαν κατὰ χρόνον.

(1) A. non habet *τῷ εἶναι*. Taylorus ita vertit: »Since however, »the essence of soul is divided from its knowledge, soul does not »belong to natures [entirely] impartible.« Portus: »Quoniam autem propter ipsum Esse *anima* ab istâ cognitione separata est. cet.« Sed complectenda velut uno vocabulo est *ἡ τῷ εἶναι γνῶσις*. Itaque correxi.

(2) Ita cod. A. Edit. ut supra *περὶ τοῖς σώμασι*.

(3) Edit. et cod A. ρϛ. Ad rem cf. Plotin. p. 464 et passim. Proclum in Platonis Theolog. III. 21. p. 160. Cudworth. System. intellect. p. 484 coll. p. 242 not. ed. Moshem. Wyttenbach. Disp. de plac. immortal. ante Platon. Phaedon. p. XVI. sq. p. XXXI sq.

(4) Portus: »Aut enim utrumque *erit* aeternum.« Rectius Taylor, uti ego correxi.

(5) A. *οὐ*. Portus. vertit — »et nihil differet ab intellectuali hypostasis, *ipsa immobilis* animae natura per se mobilis.« Correxi.

(6) A. *μόνη*.

(7) A. *κατ' οὐσίαν μετρούμενον, αὐθυπ*.

(8) In Editione lacuna: *αἰώνιός ἐστι *** η ἔμπαλιν*. Explevi

ipsa cognoscendi facultas, neque propter ipsum esse cognitio est. Secundam igitur essentiam habet eorum, quae primo sunt, et quae propter ipsum Esse cognoscendi facultatem habent. Quoniam autem ab hac, quae fit per ipsum esse (quae solâ existentiâ continetur), cognitione separata est, non igitur individuorum est anima. Demonstratum est autem, quod *anima* nondum est eorum, quae circa ipsa corpora sunt dividua. Est igitur inter utrumque media.

CXCI.

Omnis anima participabilis essentiam quidem aeternam habet, actionem vero in tempore. Aut enim utrumque aeternum (s. aeterne, aeterno modo) habebit (anima), aut utrumque in tempore; vel alterum quidem, aeternum; alterum vero in tempore. Sed neque utrumque aeternum. Erit enim individua essentia, et nihil differet ab intellectuali hypostasi animae natura, ab immobili, quae per se (est) mobilis. Neque utrumque in tempore. Esset enim generata solum, et neque per se vivens, neque per se subsistens. Nihil enim eorum, quae a tempore mensurantur, per (secundum) essentiam *est* per se subsistens. Anima vero per se subsistens *est*. Quod enim per actionem ad se revertitur, etiam per essentiam ad se revertendi facultate praeditum est, et a se ipso progreditur. Restat igitur, ut omnis anima partim quidem sit aeterna, partim quidem temporis particeps. Vel igitur *anima* per essentiam est aeterna, vel per (secundum) actionem temporis particeps, vel contra (vice versâ). Sed hoc est impossibile. Omnis igitur anima participabilis essentiam quidem aeternam habet, actionem vero in tempore.

ex cod. A. sicut suo ex libro expleverat Patricius. Certe Taylorus ita explet.

(9) A. πᾶσα ἄρα ψυχὴ τὴν μέν. Edit: πᾶσα ἄρα ψυχὴ μεθεκτὴν μέν. Correxit Portus, et ita quoque vertit Taylorus.

ρϞβ'.[1]

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ τῶν τε ἀεὶ καὶ ὄντως ὄντων ἐστὶ, καὶ πρώτη[2] *τῶν γεννητῶν. Εἰ γὰρ αἰώνιός ἐστι κατ' οὐσίαν, ὄντων ὄντως ὄν ἐστι κατὰ τὴν ὕπαρξιν, καὶ ἀεὶ ὄν. τὸ γὰρ αἰῶνος μετέχον*[3] *τοῦ ἀεὶ εἶναι μετείληφεν. εἰ δὲ κατ' ἐνέργειάν*[4] *ἐστιν ἐν χρόνῳ, γεννητή ἐστι. πᾶν γὰρ τὸ χρόνου μετέχον, γινόμενον ἀεὶ κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον τοῦ χρόνου, καὶ οὐχὶ*[5] *ἅμα, ὅ ἐστιν, ὂν ὅλον, γεννητόν ἐστιν. εἰ δέ πῃ γεννητὴ ἐστι πᾶσα ψυχὴ κατ' ἐνέργειαν, πρώτη ἂν εἴη τῶν γεννητῶν. Τὸ γὰρ πάντῃ*[6] *γεννητὸν, ποῤῥωτέρω τῶν αἰωνίων.*

ρϞγ'.[7]

Πᾶσα ψυχὴ προσεχῶς ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν. εἰ γὰρ ἀμετάβλητον[8] *ἔχει τὴν οὐσίαν καὶ αἰώνιον, ἀπὸ ἀκινήτου πρόεισιν οὐσίας. τὸ γὰρ ἀπὸ κινουμένης προϊὸν αἰτίας*[9] *πάντα μεταβάλλει κατὰ τὴν οὐσίαν. Ἀκίνητον ἄρα τὸ ψυχῆς*[10] *πάσης αἴτιον. εἰ δὲ προσεχῶς, ὑπὸ νοῦ τελειοῦται, καὶ ἐπιστρέφεται πρὸς νοῦν, καὶ εἰ μετέχει τῆς γνώσεως, ἣν ὁ νοῦς δίδωσι τοῖς μετέχειν δυναμένοις (πᾶσα γὰρ γνῶσις ἀπὸ νοῦ πᾶσιν ἔστιν, οἷς ἔστι, καὶ εἰς ὃ δὲ πάντα ἐπιστρέφεται κατὰ φύσιν, ἀπὸ τούτου καὶ τὴν πρόοδον ἔχει κατ' οὐσίαν) πᾶσα ἄρα ψυχὴ ἀπὸ νοῦ πρόεισι.*

(1) Edit. et A. ρϞα. Proxime editio habet: *πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ τῶν ὄντων ἐστί.* Taylor: »Every participable soul ranks among the number of [truly existing] beings, and is the first of generated natures.« Unde suspicor, Patricium legisse: *τῶν ὄντως ὄντων ἐστίν* Cod. A. *τῶν τε ἀεὶ* (ita constanter in eo libro) *ὄντων.* Ego propter sequentia utramque lectionem junxi.

(2) A. *πρῶτον.*

(3) A. *καὶ ἀεὶ ὄντων αἰωνίως μετέχον.* Patricius vulgatam est secutus, ut ex Taylori versione conjicio.

(4) A. *κατὰ τὴν ἐνέργειαν.*

(5) *Καὶ* abest ab edit. Adjeci ex cod. A. et Tayloro. Deinde transposui virgulam, quae incommode posita erat ante *ὅλον.* Portus vertit: »et quod non simul est illud, quod est, totum generatum est.« Nec aliter Taylor.

(6) A. *παντί.*

CXCII.

Omnis participabilis anima est ex eorum, quae semper et vere sunt, entium numero, et prima eorum, quae generata sunt. Si enim per essentiam est aeterna, est vere Ens, propter ipsam substantiam, et semper Ens. Quod enim aevi particeps, ipsius semper Esse particeps est. Si vero per actionem est in tempore, est generata. Omne enim, quod temporis est particeps, et quod semper fit secundum id, quod est in tempore prius et posterius, et quod non simul (unâ) id, quod est, est totum, generatum est. Sicubi igitur generata est omnis anima per actionem, prima erit eorum, quae generata sunt. Quod enim omnino *vel ubique* generatum est, ab aeternis *est* remotius.

CXCIII.

Omnis anima proxime a Mente subsistit. Si enim immutabilem habet essentiam et aeternam, ab immobili progreditur essentiâ. Quod enim progreditur a causa, quae movetur, id usquequaque convertit (mutatur) secundum essentiam. Immobilis igitur *est* omnis animae causa. Si vero proxime *sit haec*, a Mente perficitur, et ad Mentem revertitur. Et si particeps est cognitionis, quam ipsa Mens suppeditat iis, quae *cognitionem* participare possunt (omnis enim cognitio a Mente *manans* est omnibus, quibus est, et in quod omnia revertuntur secundum naturam, ab hoc etiam progressum habet per essentiam), omnis igitur anima a Mente progreditur.

(7) Edit. et A. $\overline{\varrho \text{ϛ} \beta}$.

(8) A. *μεταβλητόν*. male. Schw.

(9) Ita cod. A. Edit: *οὐσίας* et ita quoque Taylor. Portus vertit: »Quod enim a mobili progreditur essentia, propter *talem* essentiam omnia mutat.« Male.

(10) A. *τὸ τῆς ψυχῆς*. Vulgata praestat in hac sententiâ. Vid. Matth. Gr. gr. §. 264. 2. Similiter in Platon. Conviv. p. 188 p. 399. ed. Bekkeri. Codd. Vindobb. et Clark. *καὶ θυσίαι πᾶσαι* pro *καὶ αἱ θ. π.* et recte Articulum delevit Bekkerus.

ρϞδʹ. [1]

Πᾶσα ψυχὴ πάντα ἔχει τὰ εἴδη, ἃ ὁ νοῦς πρώτως ἔχει. εἰ γὰρ ἀπὸ νοῦ πρόεισι, καὶ νοῦς ὁ ὑποστάτης ψυχῆς, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ἀκίνητος ὢν πάντα ὁ νοῦς παράγει, δώσει καὶ τῇ ψυχῇ τῇ ὑφισταμένῃ τῶν ἐν αὐτῷ [2] πάντων οὐσιώδεις λόγους. Πᾶν γὰρ τὸ τῷ εἶναι [3] ποιοῦν, ὅ ἐστι πρώτως, τῷ γινομένῳ δευτέρως μεταδίδωσι [4]. τῶν νοερῶν ἄρα εἰδῶν ψυχὴ δευτέρως ἔχει τὰς ἐμφάσεις.

ρϞεʹ. [5]

Πᾶσα ψυχὴ πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα. παραδειγματικῶς [6] μὲν τὰ αἰσθητά· εἰκονικῶς δὲ τὰ νοητά. μέση γὰρ οὖσα τῶν ἀμερίστων, καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα μεριστῶν, τὰ μὲν παράγει καὶ ὑφίστησι, τὰ δὲ αἴτια προεστήσατο ἑαυτῆς, ἀφ' ὧν προελήλυθεν. ὧν μὲν οὖν αἰτία προϋπάρχει, ταῦτα προείληφε παραδειγματικῶς· ἀφ' ὧν δὲ ὑπέστη, ταῦτα [7] κατὰ μέθεξιν ἔχει, καὶ ὡς γεννήματα τῶν πρώτων. Τὰ μὲν ἄρα [8] αἰσθητὰ πάντα

(1) Edit. et cod. A. ρϞγ.

(2) Locum in editione lacunosum et conturbatum restitui ope codicis A. Patricium suo in libro haec eadem integriora habuisse arguit Taylori versio. Editio autem ita: — *πρώτως ἔχει *** ὑποστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ — ὤν· πάντα ὁ νοῦς παράγει· δώσει ** τῇ ψυχῇ — τῶν ἐν αὐτῇ πάντων κτλ.* Ad Argentinae lectionis praestantiam me hoc quoque loco animum advertere jusserat J. Schweighæuserus. Vid. Annot. meam ad Plotin. de pulcrit. p. 288 sqq. ad locum p. 55. p. 42 — 44. C. D. nostr. ed. ubi ad argumentum plures scriptores excitavi: Platonem de Republ. VI. p. 500 C. X. p. 613 A. Legg. IV. p. 716 B. C. inprimis Theaet. p. 176 B. Plutarch. de S. N. V. p. 15 et p. 27. Wytt. Plotin. p. 719 sq. et hunc ipsum Procli locum. Ibidem p. 290. lin. 2 et 11. infr. pro *Fabricius* scribendum *Aem. Portus*, cujus versionem nunc penitus refinxi.

(3) Ita cod. A. Edit. *πᾶν γὰρ τῷ εἶναι.*

(4) A. *ἐνδίδωσι.*

(5) Edit. et cod. A. ρϞδ. Legit autem Proclus in his vestigia Aristotelis. Ita enim Stagirita de Anima III. 8. p. 62. Sylb. *Νῦν δὲ περὶ ψυχῆς τὰ λεχθέντα συγκεφαλαιώσαντες, εἴπωμεν πάλιν, ὅτι ἡ ψυχὴ τὰ ὄντα πώς ἐστι πάντα· ἢ γὰρ αἰσθητὰ τὰ ὄντα, ἢ νοητά· ἔστι δ' ἡ ἐπιστήμη μὲν, τὰ ἐπιστητά πως· ἡ δ' αἴσθησις, τὰ αἰσθητά. πῶς δὲ τοῦτο, δεῖ ζητεῖν κτλ.* Cf. insuper Jamblich. de myster. Aegyptt. I. 5. p. 10 ibiq. Galeum p. 189. Porphyr. ap. Stob. in

CXCIV.

Omnis anima omnes habet formas, quas ipsa Mens primo habet. Nam si a mente (intellectu) progreditur (anima) et (si) mens fundatrix (est) animae, et (si) per ipsum suum esse, cum immobilis sit, omnia mens producit: dabit etiam animae subsistenti (quae ab ipsa mente fundatur) omnium, quae in ipsâ (mente) insunt, essentiales rationes (essentialia principia). Omne enim, quod per *suum* Esse facit, quod est primo, hoc ei, quod fit, secundo impertit. Anima igitur intellectualium formarum secundo habet ipsas emphases (*id est*, *tacitas vel potius apertas significationes*).

CXCV.

Omnis anima est omnes res. Per ipsum enim exemplar (exempli loco) *est omnes res* sensiles, per similitudinem vero, *res* mente perceptae (intelligibiles). Cum enim media sit inter individua et ea, quae in ipso corpore sunt dividua, alia quidem producit atque constituit, ipsas vero causas sibi praeposuit, ex quibus est progressa. Quorum igitur causa praeexistit (anima), haec primo sumpsit per ipsum exemplar (haec praecipere, sive antecapere, solet exempli loco); ex quibus vere subsistit (originem ducit) haec per communionem habet et ut fetus primorum. Omnia igitur sensilia per causam primo sumpsit (causaliter antecapere solet) et rationes rerum materialium habet eo

Eclogg. I. 52. p. 816. Heer. et adde Marsil. Ficini Commentar. in Plotin p. 279.

(6) *Παραδειγματικῶς*. Vid. de *παραδείγματι* Aristotelis Analyt. prior. II. 24. p. 192 sq. Sylb. 417 Buhl. coll. Analyt. poster I. 1. pag. 433. Quintiliani Instit. orator. V. 11. p. 307 sq. Spalding. et cf. Ernesti Lex. technolog. Graecor. rhetor. in voc. Ad proxima cf. supra cap 90.

(7) Edit. *ἀφ' ὧν δὲ ὑπέστη ταῦτα, κατὰ*. transposui virgulam. Nec aliter Taylorus haec accepit. Portus: »Ex quibus vero subsi»stunt ista, per communionem *haec* habet.«

(8) A. *τὰ μὲν ὅτι αἰσθ.*

κατ' αἰτίαν προείληφε, καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐνύλων ἀΰλως [1], καὶ τῶν σωματικῶν ἀσωμάτως, καὶ τῶν διαστατῶν ἀδιαστάτως [2] ἔχει. Τὰ δὲ νοητὰ εἰκονικῶς, καὶ τα εἴδη τὰ ἐκείνων, μεριστῶς μὲν τῶν ἀμερίστων, πεπληθυσμένως δὲ τῶν ἑνιαίων, αὐτοκινήτως δὲ τῶν ἀκινήτων ὑπεδέξατο. Πάντα ἄρα ἐστὶ τὰ ὄντα, τὰ μὲν κατὰ μέθεξιν, τὰ πρῶτα· τὰ δὲ παραδειγματικῶς, τὰ μετ' αὐτήν.

ρϛϛʹ. [3]

Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ σώματι χρῆται πρώτως αἰδίῳ, καὶ ἀγέννητον [4] ἔχοντι τὴν ὑπόστασιν καὶ ἄφθαρτον. εἰ γὰρ πᾶσα ψυχὴ κατ' οὐσίαν ἐστὶν ἀίδιος, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι πρώτως ψυχοῖ τι τῶν σωμάτων, ἀεὶ αὐτὸ ψυχοῖ. τὸ γὰρ εἶναι πάσης ψυχῆς ἀμετάβλητον [5]. εἰ δὲ τοῦτο τὸ [6] ψυχούμενον ἀεὶ ψυχοῦται, καὶ ἀεὶ μετέχει ζωῆς. τὸ δὲ ἀεὶ ζῶν πολλῷ πρότερον ἀεί ἐστι. τὸ δὲ ἀεὶ ὄν, ἀίδιον [7]. τὸ ἄρα ἔμψυχον σῶμα καὶ πρώτως ἐξημμένον ἑκάστης ψυχῆς [8] ἀίδιόν ἐστιν. Ἀλλὰ μὲν πᾶσα μεθεκτὴ ψυχὴ ὑπὸ σώματός τινος μετέχεται πρώτως, εἴπερ καὶ μεθεκτή ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀμέθεκτος, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ψυχοῖ τὸ μετέχον. Πᾶσα ἄρα ψυχὴ μετεχομένη σώματι χρῆται πρώτως [9] ἰωδίῳ, καὶ ἀγεννήτῳ, καὶ ἀφθάρτῳ κατὰ τὴν οὐσίαν.

(1) A. ἀλλ' ὅλως vitiose. ἀΰλως debuit. Schw. Correxi. Ed. et Taylor. ἀΰλους.

(2) Ita cod. A. Edit. quam etiam Taylorus sequitur, ἀσωμάτους — ἀδιαστάτους. Portus: »et ipsas rerum materiatarum immateriatas rationes, et corporearum incorporeas, et intervallis distinctarum nullis intervallis distinctas habet.«

(3) Edit et A. ρϛε. Ad rem adhibe Plotinum p. 215 sqq. et inprimis Proclum in Platonis Theolog. II. 11. p. 126 infr. et 127. et cf. Cudworth. System. intellect. p. 1060 sqq et 1171 sqq.

(4) Ita cod. A. qui tamen h. l. πρώτῳ, et Patricius et Taylor. Edit. χρῆται ἀϊδίῳ πρώτῳ καὶ αἴδιον ἔχοντι. Sed in fine capitis rectius habet.

(5) Lacunosum locum integrum habent cod. A. Patricius indeque Taylor. Proinde explevi. Edit. — τῶν σωμάτων *** ἀμετάβλητον.

(6) A. τοῦτο πρὸς τό. Suspicor: πρὸς τῷ ψυχουμένῳ καὶ ἀεὶ κτλ. »Praeterquam quod animatur, etiam semper animatur.« Locutionem docte illustravit Wyttenbachius ὁ μακαρίτης ad Plutarchi

modo, qui materiae est expers, et corporearum, incorporaliter, et dissitarum (distantium inter se) sine intervallo. Ipsa vero mente percepta (intelligibilia) per similitudinem, et formas illorum, dividue quidem eorum, quae sunt individua, multiplicate vero, *vel*, *multipliciter vero* eorum, quae sunt singularia, per se mobiliter vero eorum, quae sunt immobilia, suscepit. Omnia igitur entia est *anima;* alia per communionem, (nimirum) prima: alia vero exempli loco (exemplari modo), quae sunt post ipsam (animam).

CXCVI.

Omnis anima participabilis utitur primitus corpore aeterno, et non generatam incorruptamque (interitus expertem) habente substantiam. Nam si omnis anima secundum essentiam est aeterna, et per ipsum esse (suum) primitus animat aliquid corporum, semper id animabit. Etenim ipsum esse (essentia) omnis animae est immutabile (immutabilis). Si vero illud, quod animatur, semper animatur, et semper particeps est vitae. Quod vero semper vivit, multo prius semper est. Quod vero semper est, *illud est* aeternum. Ergo illud corpus, quod est primo animatum, et primo pendens ex unaquaque anima, aeternum est. Sed omnis quidem participabilis anima ab aliquo corpore primitus participatur, si quidem etiam participabilis est, non autem imparticipabilis, et per ipsum Esse animat ipsum participans. Omnis igitur anima, quae participatur, utitur primitus corpore aeterno et non generato, et incorrupto secundum ipsam essentiam.

Consol. Apollonii p. 766 sq. cf. ejusdem annot. ad Platonis Phaedon. p. 283.

(7) A. non habet *ἀΐδιον*.

(8) A. *τὸ ἄρα πρώτως ἔμψυχον σῶμα, καὶ πρώτως ἐξημμένον ἑκάστης πάσης ψυχῆς*. Illud etiam Portus expressit, et excidisse potuit propter repetitum *πρώτως*. Proinde recepi, licet edit. et Patric. cum Tayloro ita habeant: *τὸ ἄρα πρώτως ἐξημμένον ἑκάστης ψυχῆς*.

(9) Ita cod. A. et Taylor ut supra.

ϱϞζ'. [1]

Πᾶσα ψυχὴ οὐσία ἐστὶ ζωτικὴ καὶ γνωστικὴ, καὶ ζωὴ οὐσιώδης καὶ γνωστικὴ, καὶ ὡς γνῶσις οὐσία [2] καὶ ζωὴ, καὶ ἅμα ἐν αὐτῇ πάντα· τὸ οὐσιῶδες, τὸ ζωτικὸν, τὸ γνωστικον, καὶ πάντα ἐν πᾶσι, καὶ χωρὶς ἕκαστον. Εἰ γὰρ μέση τῶν ἀμερίστων ἐστὶ καὶ τῶν περὶ σῶμα μεριζομένων εἰδῶν, οὔτε οὕτως ἀμέριστός ἐστιν, ὡς τὰ νοερὰ πάντα, οὔτε οὕτω μεριστὴ, ὡς τὰ σωματοειδῆ. Διῃρημένων οὖν ἐν τοῖς σωματικοῖς τῶν οὐσιῶν, καὶ ζωῶν, καὶ γνώσεων, ἀμερίστως ἐστὶν ἐν ψυχαῖς ταῦτα, καὶ ἡνωμένως, καὶ ἀσωμάτως, καὶ ὁμοῦ πάντα διὰ τὴν ἀυλίαν [3] καὶ τὴν ἀμέρειαν. Καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς πάντων καθ' ἕνωσιν ὄντων διακέκριται ἐν ψυχαῖς καὶ μεμέρισται. πάντα ἄρα ὁμοῦ, καὶ χωρίς [4]. εἰ δὲ ὁμοῦ καὶ ἐν ἑνὶ πάντα ἀμερῆ, δι' ἀλλήλων πεφοίτηκε, καὶ εἰ χωρὶς, διῄρηται πάλιν ἀσυγχύτως, ὥςτε καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ ἕκαστον, καὶ πάντα ἐν πᾶσι. Καὶ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ γνῶσις· οὐ γὰρ γνώσεται πᾶσα ἑαυτὴν, εἴπερ ἡ οὐσία καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως ἐστέρηται καθ' αὑτὴν, καὶ ἐν τῇ ζωῇ ἥτε οὐσία καὶ ἡ γνῶσις. Ἡ γὰρ ἀνούσιος ζωὴ καὶ ἄνευ γνώσεως [5] ταῖς ἐνύλοις προςήκει ζωαῖς, αἳ μήτε γνώσκειν ἑαυτὰς δύνανται, μήτε οὐσίαι εἰσίν εἰλικρινεῖς. καὶ ἡ γνῶσις ἡ ἀνούσιος καὶ ἄζως [6] ἀνυπόστατος. πᾶσα γὰρ γνῶσις καὶ ζῶντός ἐστι καὶ οὐσίαν [7] καθ' αὑτὸ λαχόντος.

ϱϞη'. [8]

Πᾶν τὸ χρόνου μετέχον, ἀεὶ δὲ κινούμενον, περιόδοις με-

(1) Cod. A. et Ed. ϱϞς. De re confer Porphyrium in Sententt. cap. XVIII. p. 225 et cap. XXXIX. p. 247. Cantabrig. et ap. Stobaeum in Eclogg. I. 52. 16. p. 818. Heeren.

(2) A. *καὶ γνῶσις ὡς οὐσία.* Taylor: »— and is Knowledge, »essence, and life.«

(3) Hierocles in aurea carmm. Pythag. p. 297 ed. Londin.: *Καὶ ὁ πρὸς τὴν ἀϋλίαν ἐθισμός.* Adjectivum *ἄυλος* pervagatum et vulgare.

(4) A. *ἄρα καὶ χωρὶς καὶ ὁμοῦ.*

(5) A. loco eorum, quae leguntur inde a *καὶ γὰρ* usque ad *ἄνευ γνώσεως*, nonnisi haec habet: *καὶ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ γνῶσις. ἡ γὰρ ἀνούσιος ζωὴ καὶ ἄνευ γνώσεως.* Patricius et Taylor locum integriorem praestant lacunamque pariter atque cod. A explent, quocum item in lectione *ἀνούσιος* congruunt. Quapropter ad eorum exemplum textum refinxi.

(6) A. *ἄζωος.*

CXCVII.

Omnis anima est essentia vitalis et cognoscendi facultate praedita, et vita essentialis et cognoscendi facultate praedita, et cognitio ut (ut cogn.) essentia et vita, et simul in ipsa *sunt* omnia: ipsa essentialis facultas, ipsa vitalis vis, ipsa cognoscendi facultas, et omnia in omnibus, et unumquodque separatim. Si enim est media inter individua et formas illas, quae circa ipsum corpus dividuntur, neque adeo individua est, ut omnia intellectualia, neque adeo dividua, ut ea, quae sunt corpori similia (*vel, quae corporis speciem et formam habent*). Cum igitur in *rebus* corporeis divisae sint essentiae, et vitae, et cognitiones, haec in animabus sunt individue, et unite, et incorporee (incorporaliter), et simul omnia *sunt* propter materiae vacuitatem, et individuitatem, *i. e. partium expertem rationem.* Et cum in intellectualibus omnia per unitionem sint, discreta sunt in animabus et divisa. Omnia igitur simul *sunt*, et separatim. Si autem simul, et in uno omnia individua *sunt*, alia per alia mutuo pervadunt, et si separatim, rursus inconfuse divisa sunt, ita ut et per se *sit* unumquodque et omnia in omnibus. Etenim in ipsa essentia et vita (est) et cognitio. Neque enim omnis *anima* se ipsam cognoscet, siquidem essentia (ipsius animae) et vitâ et cognitione privata esset per se; et in vitâ (animae) est et essentia et cognitio. Nam essentiâ carens vita et, quae sine cognitione est, materialibus convenit vitis, quae neque se ipsas cognoscere possunt, neque sunt essentiae purae. Et cognitio, quae est expers essentiae et vitâ carens, est ea, quae per se non subsistit. Omnis enim cognitio et viventis est et illius, quod essentiam per se sortitum est.

CXCVIII.

Omne, quod temporis est particeps, semper vero mo-

(7) Ita cod. A. Edit. *οὐσία* vitiose et corrigi voluit Portus.
(8) Edit. et A. *ρϚζ*.

τρεῖται· διότι μὲν γὰρ χρόνου μετέχει, μέτρου καὶ ὅρου χρόνου μετείληφεν [1] ἡ κίνησις, καὶ κατὰ ἀριθμὸν πορεύεται· διότι δὲ ἀεὶ κινεῖται, καὶ τὸ ἀεὶ τοῦτο οὐκ αἰώνιον [2] ἐστιν, ἀλλὰ χρονικὸν; ἀνάγκη χρῆσθαι [3] περιόδοις. ἡ μὲν γὰρ κίνησις μεταβολή τίς ἐστιν ἀφ' ἑτέρων εἰς ἕτερα· Τὰ δὲ ὄντα ὥρισται καὶ τοῖς [4] πλήθεσι καὶ τοῖς μεγέθεσι. τούτων δὲ ὡρισμένων, οὔτε κατ' εὐθεῖαν ἄπειρον ἡ μετάβασίς ἐστιν, οὔτε τὸ ἀεὶ κινούμενον πεπερασμένως μεταβαίνειν δυνατόν. ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἄρα ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἥξει τὸ ἀεὶ κινούμενον, ὥςτε ποιῆσαι περίοδον.

ρϞθ'. [5]

Πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος περιόδοις χρῆται τῆς οἰκείας ζωῆς καὶ ἀποκαταστάσεσιν. εἰ γὰρ ὑπὸ [6] χρόνου μετρεῖται, καὶ μεταβατικῶς ἐνεργεῖ, καὶ ἔστιν αὐτῆς ἰδία κίνησις [7]· πᾶν δὲ τὸ κινούμενον καὶ χρόνου μετέχον, ἀίδιον ὄν, χρῆται περιόδοις, καὶ περιοδικῶς ἀνακυκλεῖται, καὶ ἀποκαθίσταται ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ δῆλον ὅτι [8]. Καὶ πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος κίνησιν ἔχουσα, καὶ ἐνεργοῦσα κατὰ χρόνον, περιόδοις τε τῶν κινήσεων ἕξει καὶ ἀποκαταστάσεις [9]. πᾶσα γὰρ περίοδος τῶν ἀιδίων ἀποκαταστατική ἐστι.

(1) Ita cod. A. Ed. et Taylor: διότι μὲν γὰρ χρόνῳ μετρεῖται, καὶ ὅρου καὶ μέτρου μετείληφεν.

(2) Edit. καὶ τὸ ἀεὶ τοῦτο αἰώνιον. Sed in illa lectione, quam amplexi sumus, conspirant et cod. A. et cum Patricio Taylor; et vero contextus eam flagitat.

(3) A. χρήσεται.

(4) A. non habet τοῖς.

(5) Edit. et A. ρϞη. Ad haec et proxime praecedentia consule Plotinum p. 766 C. Proclum in Platonis Theolog. IV. 16. p. 209 infr. et V. 10. p. 265. Ad ἀποκαταστάσεως notionem vid. quae supra laudavi ad Olympiodor. in Alcib. p. 213. ad astrologorum illud ἀποκαταστάσεως placitum Ciceron. d. N. D. II. 20; Somn. Scipion. 7. Macrob. in eum libr. II. 11, et Sext. Empiricum advers. Mathemat. V. 105 ibiq. J. A. Fabric. p. 355.

(6) Edit. ὑπὸ τοῦ χρόνου. Articulum delevi cum A. cf. Annot. 4 ad cap. 193.

(7) Edit. καὶ ἔστιν αὐτῆς ἡ διακίνησις. Cod. A. — αὐτῇ ἰδία κίνησις. Hoc cum Patricio recepi. Illud αὐτῆς legisse videtur idem

vetur, periodis mensuratur. Quoniam enim temporis est particeps, mensuram et finem temporis participat ipse modus, et secundum numerum progreditur: quoniam vero semper movetur, et hoc semper non est aeternum, sed temporale, *propterea* necesse *est hoc* uti periodis. Nam ipse quidem motus est mutatio quaedam ab alteris in altera. Ipsa vero entia finita sunt et multitudinibus et magnitudinibus. His vero definitis, neque per *viam* (lineam) rectam infinita est ipsa transitio, neque fieri potest, ut illud, quod semper movetur, (*alio*) finite transeat. Ab iisdem igitur ad eadem redibit illud, quod semper movetur, ut periodum faciat.

CXCIX.

Omnis anima in mundo versans periodis utitur suae vitae, et in pristinum statum restitutionibus. Si enim a tempore mensuratur, etiam transitive agit, et ipsius est proprius (peculiaris) motus. Omne vero, quod movetur, et quod temporis est particeps, si est aeternum, utitur, periodis, et periodice circumagitur in orbem, et ab iisdem *progrediens*, in eadem profecto (scilicet) *revertens* restituitur. Et omnis anima in mundo versans, motum habens, et agens in tempore, motuum periodos habebit et in pristinum statum restitutiones (*ac reversiones ad idem, unde prius est progressa*). Omnis enim periodus aeternorum *in pristinum locum statumque res* restituendi facultate praedita est.

in libro suo, et sequentia: *Καὶ πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος κίνησιν ἔχουσα* confirmant.

(8) Edit. et A. *δηλονότι*. Refinxi ad meliorum librorum rationem. Vid. v. c. Platon. Sympos. p. 195. p. 413 ed. Bekker. et cf. Ast. in Addit. ad Phaedr. ad calc. Reipubl. p. 635 et Stallbaum ad Phileb. p. 102 ibiq. laudd. Ceterum Taylorus in versione omisit.

(9) Edit. *διακαταστάσεις*, correxi ex A. et ita etiam Taylorus. De formâ rariore *ἀποκαταστατικὸς* vid. Annot. nostr. ad Olympiodor. in Platon. Alcib. sect. 4 fin. p. 37.

σ' [1].

Πᾶσα ψυχῆς [2] περίοδος χρόνῳ μετρεῖται. ἀλλ' ἡ μὲν τῶν ἄλλων [3] ψυχῶν περίοδός τινι χρόνῳ μετρεῖται, ἡ δὲ τῆς πρώτης ὑπὸ χρόνου μετρουμένης τῷ σύμπαντι χρόνῳ. Εἰ γὰρ πᾶσαι αἱ κινήσεις τὸ πρότερον ἔχουσι καὶ τὸ ὕστερον [4], καὶ αἱ περίοδοι ἄρα καὶ διὰ τοῦτο χρόνου μετέχουσι. Καὶ τὸ μετροῦν ἁπάσας τὰς περιόδους τῶν ψυχῶν χρόνος ἐστίν [5]. ἀλλ' εἰ μὲν αἱ αὐταὶ πασῶν ἦσαν περίοδοι, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ, καὶ χρόνος ἂν ἦν [6] πασῶν ὁ αὐτός. εἰ δὲ ἄλλαι ἄλλων ἀποκαταστάσεις, καὶ χρόνος περιοδικὸς ἄλλος ἄλλων καὶ ἀποκαταστατικός.

Ὅτι μὲν οὖν ἡ πρώτως ὑπὸ χρόνου μετρουμένη [7] ψυχὴ τῷ σύμπαντι χρόνῳ μετρεῖται, δῆλον. Εἰ γὰρ μέτρον ὁ χρόνος κινήσεως ἁπάσης, τὸ πρώτως κινούμενον ἔσται παντὸς τοῦ χρόνου [8] μετέχον, καὶ ὑπὸ παντὸς μεμετρημένον. μὴ γὰρ τὸ πρώτως μετέχον μετρήσας ὁ σύμπας χρόνος, οὐδὲ ἄλλο μετρήσει καθ' ὅλον ἑαυτὸν οὐδέν. Ὅτι δὲ καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι ψυχαὶ [9] μερικωτέροις τοῦ σύμπαντος χρόνου μετροῦνται τισι [10] μέτροις, φανερὸν ἐκ τούτων. Εἰ γὰρ μερικώτεραι τῆς ψυχῆς εἰσι τῆς πρώτως χρόνου μετεχούσης, οὐδὲ χρόνῳ τῷ σύμπαντι τὰς ἑαυτῶν ἐφαρμόσουσι [11] περιόδους. Ἀλλ' αἱ πολλαὶ αὐτῶν ἀποκαταστάσεις μέρη ἔσονται μιᾶς περιόδου καὶ ἀποκαταστάσεως, ἣν ἡ χρόνου μετέχουσα πρώτως ἀποκαθίσταται. τῆς γὰρ ἐλάττονος δυνάμεως ἡ μερικωτέρα μέθεξις· τῆς δὲ μείζονος, ἡ

(1) Edit et A. ρϟϑ'. Proxime de animâ primâ vid. Aristotel. de Animâ II. 4. Plotinum adv. Gnosticos p. 202 sqq. et Proclum in Platonis Theolog. I. 12. p. 34 sq.

(2) A. ψυχὴ, vitiose. Schw.

(3) A. male ὅλων.

(4) A. καὶ ὕστερον.

(5) A. περιόδους τῷ χρόνῳ, χρόνος ἐστίν. Taylorus vulgatam retinuit. Recte.

(6) A. ἦν ἄν. Pergit idem: πᾶς ὁ αὐτός.

(7) A. κινουμένη.

(8) Ita A. Edit. πάντως τ. χρ. quod etiam expressit Taylor. Ego tamen illud reposui.

(9) Ita A. Editio et Taylorus: Ὅτι δὲ καὶ πᾶσαι ψυχαί.

(10) Ita cod. A. et ita correxerat Portus. Edit. τισι μέτρον.

CC.

Omnis animae periodus tempore mensuratur. Sed reliquarum quidem animarum periodus aliquo tempore mensuratur: illa vero *periodus animae* primae, quae a tempore mensuratur, universo tempore *mensuratur.* Si enim omnes motus habent prius et posterius, ergo et ipsae periodi et propterea temporis sunt participes. Et illud, quod omnes animarum periodos metitur, est ipsum tempus. Sed si quidem omnium *animarum* eaedem essent periodi, et circa *res* easdem *versarentur*, etiam omnium *animarum* idem esset tempus. Si vero *sunt* aliae aliarum *animarum in pristinum statum* restitutiones, *est igitur* etiam tempus periodicum aliud aliarum *animarum*, et quod *eas in pristinum statum* restituendi facultate praeditum *est.*

Quod igitur illa anima, quae primo a tempore mensuratur, universo tempore mensuretur, perspicuum *est ex iis*, *quae jam dicta sunt.* Si enim ipsum tempus est mensura motus omnis, id, quod primo movetur, erit totius temporis particeps, et ab ipso toto *tempore* mensurabitur. Si enim ipsum universum tempus non metiatur illud, quod primo particeps est *motus et temporis*, ne aliud quidem quicquam in se toto (ad se totum) metietur. Quod autem etiam omnes reliquae animae quibusdam mensuris ipso universo tempore particularioribus mesurentur, perspicuum est ex his, *quae dicta sunt.* Si enim sunt animâ particulariores illâ, quae tempus primo participat, ne tempori quidem universo (*animae*) suas periodos accommodant Sed ipsarum multae *in pristinum statum* restitutiones partes erunt unius periodi et *in pristinum statum* restitutionis, per quam illa *anima*, quae temporis est primo particeps, *in pristinum statum* restituitur. Particularior enim communio (*rerum est indicium*) minoris facultatis *et potestatis:* majoris vero (*potestatis argumentum est ipsa rerum communio*) universalior. Universam igitur

(11) Ita A. et ita solet Proclus in hoc libro. Edit. ἐφαρμόζουσι.

ὁλικωτέρα. Ὅλον οὖν τὸ χρονικὸν μέτρον κατὰ μίαν ζωὴν αἱ ἄλλαι ψυχαὶ δέχεσθαι οὐ πεφύκασιν. τῆς πρώτως χρόνῳ μετρουμένης ὑφειμένην [1] λαχοῦσαι τάξιν.

σα΄. [2]

Πᾶσαι αἱ θεῖαι ψυχαὶ τριπλᾶς ἔχουσιν ἐνεργείας· τὰς μὲν ὡς ψυχαὶ, τὰς δὲ ὡς νοῦν ὑποδεξάμεναι θεῖον, τὰς δὲ ὡς θεῶν ἐξηρτημέναι. Καὶ προνοοῦσι μὲν τῶν ὅλων ὡς θεοὶ [3], γινώσκουσι δὲ τὰ πάντα κατὰ τὴν νοερὰν ζωὴν [4], κινοῦσι δὲ τὰ σώματα κατὰ τὴν αὐτοκίνητον ὕπαρξιν. Διότι γὰρ ψυχικῶς [5] μετέχουσι τῶν ὑπερκειμένων, καί εἰσιν οὐ ψυχαὶ ἁπλῶς [6], ἀλλὰ θεῖαι ψυχαὶ, τὴν ἀνάλογον τοῖς θεοῖς ἐν τῷ ψυχικῷ πλάτει προςησάμεναι τάξιν, ἐνεργοῦσιν οὐ ψυχικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ θείως, τὴν ἀκρότητα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ἔνθεον λαχοῦσαι, καὶ διότι νοερὰν ὑπόστασιν ἔχουσι, δι' ἣν καὶ ὑπεστρωμέναι ταῖς νοεραῖς οὐσίαις τυγχάνουσιν. ἐνεργοῦσιν οὖν οὐ θείως μόνον, ἀλλὰ καὶ νοερῶς· τὴν μὲν κατὰ τὸ ἓν τὸ ἐν αὐταῖς· τὴν δὲ κατὰ τὸν νοῦν ἱδρύσασαι [7] ἐνέργειαν. τρίτη δὲ αὐταῖς πάρεστιν ἡ κατὰ τὴν ἰδίαν [8] ὕπαρξιν ἐνέργεια, κινητικὴ μὲν ὑπάρχουσα τῶν φύσει ἑτεροκινήτων, ζωοποιὸς δὲ τῶν ἐπείσακτον ἐχόντων τὴν ζωήν. Πάσης γὰρ ψυχῆς τοῦτό ἐστι τὸ ἴδιον ἐνέργημα· τὰ δὲ ἄλλα κατὰ μέθεξιν, ὡς τὸ νοεῖν καὶ προνοεῖν.

(1) Ita cod. A. et cum Patricio Taylor. plenius. Ab editione absunt verba τῆς — μετρουμένης.

(2) Edit. et A. σ΄. Hujusmodi locorum fontem in Platonis libris supra indicavimus. Vid. v. c. Phaedr. p. 246 sq. p. 40 sq. Bekker. Ex hoc scriptorum genere cf. Plotin. p. 551 sq. Jamblich. in Stobaci Eclogg. I. 52. p. 886 sqq. et p. 1056 sqq. Heer. Proclum in Platon. Theolog. IV. 4. 5. p. 186 sqq.

(3) A. ὅλην οἱ θεοί.

(4) In Cod. A. desunt verba κινοῦσι δὲ τὰ πάντα κατὰ τὴν νοερὰν ζωήν, nec immerito, ut videtur. Schw. Nec agnoscunt Patricius Taylorusque. Propterea ejeci.

(5) Edit. φυσικῶς. Nec aliter cod. A. Sed Taylor, haud dubie Patricio duce, ψυχικῶς. Quod recepi, commotus maxime his, quae leguntur initio capitis 185: Πᾶσαι μὲν αἱ θεῖαι ψυχαὶ θεοί εἰσι ψυχικῶς.

temporalem mensuram in una vita reliquae animae suscipere naturaliter non solent, ordinem inferiorem sortitae (eo, quem sortita est anima), quae primitus tempore mensuratur.

CCI.

Omnes divinae animae triplices habent actiones: alias quidem, ut animae, alias vero, ut *animae*, quae divinam mentem susceperunt, alias vero, ut illae, quae ex Diis pendent. Et universis quidem *rebus* provident ut Dii; omnia vero cognoscunt propter intellectualem vitam; corpora vero movent propter per se mobile essentiam. Quoniam enim superiora animaliter (secundum animam) participant, et non simpliciter sunt animae, sed animae divinae, Diis proportione respondentem ordinem in animali, *id est*, *animarum* latitudine *sibi* proponentes, agunt non animaliter tantum (*id est*, *secundum animae naturam*), sed etiam divine, divinam suae essentiae summitatem sortitae, et quia intellectualem hypostasin habent, propter quam etiam intellectualibus essentiis sunt substratae, *et subjectae*. Agunt igitur non divine tantum, sed etiam intellectualiter, alteram actionem (efficacitatem) collocantes (constituentes) secundum Unum, quod in ipsis est; alteram vero secundum intellectum. Tertia vero ipsis *animabus* adest actio, quae propter (secundum) propriam *ipsarum* essentiam *ipsis adest*, quae motrix quidem est *corporum* natura ab altero motorum (*vel, rerum, quae naturaliter ab altero moventur*), vivifica vero, *vitamque procreans* illorum, quae vitam adventitiam habent. Omnis enim animae hoc est proprium opus, cetera vero *sunt* per communionem, ut ipsum videre (intelligere) et providere.

(6) A. *καὶ εἰσὶν αἱ ψυχαὶ οὐ ψυχαὶ ἁπλῶς.*

(7) Ita cod. A. Edit.: *ἱδρύσασαν.* Portus *ἱδρύσαν.* Ego versionem refinxi.

(8) A. *ἰδίαν*, ut corr. Ed. et ita etiam Taylor. Recepi. Edit. *ἰδέαν.*

σβ' [1]

Πᾶσαι ψυχαὶ θεῶν ὀπαδοί, καὶ ἀεὶ ἑπόμεναι θεοῖς, καταδεέστεραι [2] μέν εἰσι τῶν θείων· ὑπερήπλανται δὲ τῶν μερικῶν ψυχῶν. αἱ μὲν γὰρ θεῖαι καὶ νοῦ μετέχουσαι [3], καὶ θεότητος, διὸ νοεραί τε εἰσὶν, ἅμα καὶ θεῖαι, τῶν ἄλλων ψυχῶν ἡγεμονοῦσι, καθόσον καὶ οἱ θεοὶ τῶν ὄντων ἁπάντων. αἱ δὲ μερικαὶ [4] ψυχαὶ καὶ τῆς εἰς νοῦν ἀναρτήσεως παρῄρηνται, μὴ δυνάμεναι προσεχῶς τῆς νοερᾶς οὐσίας μετέχειν. Οὐδὲ γὰρ ἂν τῆς νοερᾶς ἐνεργείας ἀπέπιπτον, κατ' οὐσίαν μετέχουσαι τοῦ νοῦ, καθάπερ δέδεικται πρότερον [5]. Μέσαι ἄρα εἰσὶν αἱ ἀεὶ θεοῖς ἑπόμεναι ψυχαί· νοῦν μὲν ὑποδεξάμεναι τέλειον, καὶ ταύτῃ τῶν μερικῶν ὑπερφέρουσαι, οὐκέτι δὲ καὶ θείων ἑνάδων ἐξημμέναι. Οὐ γὰρ θεῖος ἦν ὁ μετεχόμενος ὑπ' αὐτῶν νοῦς.

σγ' [6]

Παντὸς τοῦ ψυχικοῦ πλήθους αἱ μὲν θεῖαι ψυχαὶ, τῇ δυνάμει μείζους οὖσαι τῶν ἄλλων, συνῄρηνται κατὰ τὸν ἀριθμόν. αἱ δὲ ἀεὶ ταύταις συνεπόμεναι [7] καὶ τῇ δυνάμει καὶ τῷ ποσῷ μέσην ἔχουσιν ἐν πάσαις τάξιν. αἱ μὲν μερικαὶ [8] τῇ μὲν δυνάμει καταδεέστεραι τῶν ἄλλων εἰσὶν, εἰς ἀριθμὸν δὲ πλείονα προεληλύθασιν. Αἱ μὲν γάρ εἰσι τῷ ἑνὶ συγγενέστεραι διὰ τὴν ὕπαρξιν θείαν οὖσαν, αἱ δὲ μέσαι διὰ τὴν νοῦ

(1) Edit. et A. σα. Ad proxima cf. quae in Annot. ad capitis 185 initium posuimus.

(2) Ita correxi cum cod. A. vitiosam lectionem editionis: *Καταδεέστεραν*, nec minus interpunctionem et versionem. Nam in edit. post *ψυχαί* comma erat positum, post *ὀπαδοί* (sic) colon et rursus comma post *θεοῖς*. Nobiscum facit Taylor. Mox ad vocem *ὑπερήπλωνται* cf. supra cap. 141. et annot. ad Proclum in Alcibiad. cap. 77. p. 230 ed. nostr.

(3) A. *μετέχουσι*. Vulgatum retinet etiam Taylor.

(4) *μεριζόμεναι* supra scripto *καί*.

(5) A. *τὸ πρότερον*. Taylorus laudat cap. 184 (Porto cap. 183).

(6) Edit. et A. *σβ*.

(7) A. *ἑπόμεναι*. Taylor. vertit: »But those that always follow »*divine souls*« unde conjicio eum cum Patricio legisse *ταύταις* vel *αὐταῖς*. Illud reposui pro *ἑαυταῖς*, quod in editione est invito sensu.

(8) A. vitiose: *μετέχουσιν* (supra scripto *νου*) (sic) *ἔχουσιν ἐν πάσαις τάξεσιν*.

CCII.

Omnes animae Deorum sectatrices, *eorumque famulae*, quamvis Deos semper sequantur, inferiores tamen sunt ipsis divinis *naturis;* explicatae vero sunt supra particulares animas. Nam illae quidem divinae, et Mentis et Deitatis participes *animae*, quoniam et intellectuales sunt, simul et divinae, aliis animabus praesunt, *earumque Duces sunt*, quatenus et ipsi Dii *sunt Duces* omnium entium. Animae vero particulares detractae sunt etiam ex ipsa ex Mente suspensione (*id est*, *ex ea ratione*, *qua fit*, *ut ex mente pendeant*), quia non possunt intellectualis essentiae proxime participes esse. Neque enim ex intellectuali actione exciderent, si per essentiam participes essent ipsius Mentis, ut supra demonstratum est. Mediae sunt igitur animae, quae Deos semper sequuntur; quia Mentem quidem susceperunt perfectam, et ideo sunt particularibus *animabus praestantiores atque* superiores, non tamen etiam ex divinis Unitatibus pendentes. Non enim esset (erat) divina Mens, quae participatur ab ipsis.

CCIII.

Omnis animalis, *id est*, *animarum* multitudinis (in omni multitudine) illae quidem divinae animae, quae potestate sunt aliis majores, numero sunt contractae. Quae vero has semper comitantur, et potestate et quantitate, medium inter omnes ordinem tenent. Et particulares quidem potestate quidem aliis inferiores sunt, sed in majorem numerum progrediuntur. Nam aliae quidem arctiore cognationis vinculo cum Uno conjunguntur propter essentiam (substantiam), quae est divina; mediae vero propter Mentis (*id est*, *cum Mente*) communionem. Quae vero sunt

ἐν μὲν μερικαῖς. Initio sequentis periodi Taylor legisse videtur: *Αἱ μὲν γὰρ θεῖαί εἰσι* pro: *Αἱ μὲν γάρ εἰσι.* Malim: *Αἱ μὲν γὰρ πρῶται.*

μετουσίαν [1], αἱ δὲ ἔσχαται κατὰ τὴν τάξιν, ἀνομοιώδεις κατὰ τὴν οὐσίαν ταῖς τε μέσαις καὶ ταῖς πρώταις [2]. τὰ δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς ἐν τοῖς ἀιδίοις τῶν πορρωτέρων [3] ἀριθμῷ ἑνικώτερά ἐστι καὶ συνῄρηται κατὰ τὸ πλῆθος. τὰ δὲ πορρωτέρω μᾶλλον πληθύνεται. Αἵ τε οὖν δυνάμεις τῶν ἀνωτέρω μείζους, καὶ τοῦτον ἔχουσι τὸν λόγον πρὸς τὰς δευτέρας, ὃν τὸ θεῖον πρὸς τὸ νοερὸν, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ψυχικὸν, καὶ αἱ ποσότητες τῶν κατωτέρω πλείους. τὸ γὰρ πορρώτερον τοῦ ἑνὸς πλῆθος μᾶλλόν ἐστι, καὶ τὸ ἐγγύτερον ἧττον.

σδ'. [4]

Πᾶσα θεία ψυχὴ πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν ἀεὶ θεοῖς ἑπομένων [5], πλειόνων δὲ ἔτι τῶν ποτὲ ταύτην τὴν τάξιν δεχομένων. θείαν μὲν γὰρ [6] οὖσαν, πάντων ἡγεμονικὴν τάξιν εἰληχέναι δεῖ, καὶ πρωτουργὸν ἐν ταῖς ψυχαῖς. Καὶ γὰρ τὸ θεῖον ἐν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἡγεῖται τῶν ὅλων· οὔτε δὲ τῶν ἀεὶ ἑπομένων μόνον ἑκάστην ἄρχειν, οὔτε τῶν ποτὲ μόνον. εἰ μὲν γὰρ τῶν ποτὲ ἑπομένων ἡγοῖτό [7] τις μόνον, πῶς ἡ συναφὴ ταύταις ἔσται πρὸς τὴν θείαν ψυχὴν, πάντῃ διαφερούσαις, καὶ μήτε τοῦ προσεχῶς μετεχούσαις, μήτε πολλῷ πλέον [8] θεῶν;

(1) A. in marg. γρ. μεσιτείαν. Non displicet.

(2) A. ταῖς τε πρ. καὶ ταῖς μέσαις. Quod praecedit vocabulum ἀνομοιώδης non est in Lexicis.

(3) A. πορρωτέρω.

(4) Edit. et cod. A. σγ.

(5) A. ἑπομένη. Male.

(6) Edit. δεχομένον * * * μὲν γὰρ οὖσαν πάντων, ἢ γενικὴν τάξιν κτλ. Portus: »acceperunt *** quidem existentem omnium, vel »generalem, *vel generatorem* ordinem cet.» Taylorus lacunam ita expleri vult, et ita legi: δεχομένων. εἰ γὰρ θεία, ἡγεμονικὴν πάντων ἢ γεννητικὴν τάξιν κτλ.; vertitque: [»For if it is a di»vine soul] it is necessary that it should be allotted an order »[which is the leader or generator] of all things cet.« Ego secutus sum simpliciorem rationem codicis A. Tantummodo virgulam, quae posita erat post πάντων, rejeci post οὖσαν. Voces ἡγεμονικὸς et πρωτουργὸς similiter jungit Proclus supra cap. 110. p. 162.

ordine ultimae, propter essentiam dissimiles *sunt* et mediis et primis. Quae vero propius accedunt ad Unum, inter ea, quae sunt aeterna, sunt singulariora illis, quae numero sunt remotiora *ab Vno*, et multitudine sunt contracta. Quae vero sunt *ab Vno* remotiora, magis multiplicantur. Ergo superiorum *animarum* potestates *sunt* majores, et eam habent proportionem ad secundas *et inferiores animas*, quam *habet* ipsum divinum ad ipsum intellectuale, et hoc ad animale, *id est*, *ad id*, *quod ad animae naturam pertinet*; et ipsae quantitates inferiorum *animarum sunt numero* plures. Quod enim ab Uno remotius est, *illud est* magis (*vel*, *major*) multitudo, et quod *Vni* propinquius est, *illud est* minus (*vel*, *minor multitudo*).

CCIV.

Omnis divina anima multis quidem praeest animabus semper Deos sequentibus, longe vero pluribus illis, quae hunc ordinem aliquando acceperunt. Divina enim cum sit, omnium (entium) imperatorium (principalem) ordinem sortiri debet, eumque, qui in animabus primitus operetur. Etenim ipsum divinum in omnibus Entibus praeest universis (*rebus*, *et eas antecedit*); neque vero *oportet* tantum unamquamque *principem animam* imperare illis *animabus*, quae *Deos* semper sequuntur, neque illis, quae tantum aliquando *Deos sequuntur*. Nam si illis quidem, quae *Deos* aliquando sequuntur, aliqua *anima* tantum imperet, quomodo contactus *et conjunctio* erit istis *animabus* cum anima divina, prorsus *ab ea* differentibus, et neque Mentem proxime participantibus, neque multo magis, *id est*, *et multo minus participantibus* Deos?

(7) Edit. ἡγεῖτο. Portus conjiciebat ἡγεῖται vel ἡγοῖτο. Hoc reposui, et suo etiam in libro legisse videtur Patricius, quantum quidem ex Taylori vers. constat.

(8) Ita A. Edit. πλέω.

εἰ δὲ [1] τῶν ἀεὶ ἑπομένων, πῶς μέχρις [2] ἐκείνων ἡ σειρὰ προῆλθεν; ἔσται γὰρ οὕτως [3] ἔσχατα τὰ νοερὰ, καὶ ἄγονα, καὶ τελειοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀνάγειν οὐ πεφυκότα. Ἀνάγκη ἄρα πάσης ψυχῆς [4] θείας πρώτως μὲν ἐξηρτῆσθαι τὰς ἑπομένας ψυχὰς, καὶ κατὰ νοῦν ἐνεργούσας, καὶ εἰς νόας ἀνηγμένας μερικωτέρους τῶν θείων νόων· δευτέρας δὲ, τὰς μερικὰς, καὶ διὰ τούτων μέσων νοῦ μετέχειν καὶ τῆς θείας ζωῆς δυναμένας. διὰ γὰρ τῶν ἀεὶ μετεχόντων τῆς κρείττονος μοίρας, τὰ ποτὲ μετέχοντα τελειοῦται. Καὶ αὖ πάλιν πλείους εἶναι περὶ ἑκάστην ψυχὴν θείαν τὰς ποτὲ ἑπομένας ψυχὰς τῶν ἀεὶ ἑπομένων. ἡ γὰρ τῆς μονάδος δύναμις κατὰ τὴν ὕφεσιν εἰς πλῆθος ἀεὶ πρόεισι, τῇ μὲν δυνάμει λειπόμενον, τῷ δὲ ἀριθμῷ πλεονάζον. ἐπεὶ καὶ ἑκάστη ψυχὴ τῶν ἀεὶ θεοῖς ἑπομένων πλειόνων ἡγεῖται μερικῶν ψυχῶν, μιμουμένη τὴν θείαν ψυχὴν, καὶ πλείους ἀνέλκει ψυχὰς εἰς τὴν πρωτουργὸν μονάδα τῆς ὅλης σειρᾶς. Πᾶσα ἄρα θεία ψυχὴ πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν, τῶν ἀεὶ θεοῖς ἑπομένων, πλειόνων δὲ ἔτι τῶν ποτὲ τὴν τάξιν ταύτην δεχομένων.

σε΄. [5]

Πᾶσα ψυχὴ μερικὴ τοῦτον ἔχει τὸν λόγον πρὸς τὴν ψυχὴν [6], ὑφ' ἣν τέτακται κατ' οὐσίαν, ὃν τὸ ὄχημα αὐτῆς πρὸς τὸ ἐκείνης ὄχημα. Εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἡ διανομὴ [7] τῶν ὀχη-

(1) Ita cod. A. et ita usus fert in his libris. Edit. εἴπερ δέ. Intervallum, quod h. l. edit. habet, delevi.

(2) Ita A. Edit. μέχρι. Post ἐκείνων in versione Taylorus in uncinis adjecit: *alone*. Fortasse Patricius quoque vertit: »ad illas »solummodo.«

(3) A. ὄντως. Taylor. cum edit. facit.

(4) A. πάσης ψυχῆς. Recepi. Nam ita ubivis in his capitibus. Edit. πάσης τῆς ψυχῆς.

(5) Edit. et cod. A. ςδ. Ad rem cf. Stobaei Eclogg. I. 50. p. 762 sqq. et cap. 52. pag. 814. coll. Porphyrii Sententt. VII. VIII. p. 221. Nemes. de natur. homin. cap. 3. p. 125 sqq. De ὀχήματι ψυχῆς vid. quos supra laudavimus ad Proclum in Alcib. cap. 11. p. 33. Adde Stob. Eclogg. ibiq. Jamblich. I. 52. p. 884. De animâ universâ et mundi itemque de particulari animâ consule Plotinum IV. 2. p. 360 sqq. et qui ibidem p. 364 D laudatur, Plato-

Si vero *imperet* illis, quae *Deos* semper sequuntur, quomodo ad illas usque ipsa series *animarum* est (esset) progressa? Sic enim ipsa intellectualia erunt ultima, et infecunda (*atque sterilia*), et (*res aliquas*) perficere, quinetiam producere non poterunt naturaliter. Necesse igitur *est* ex omni anima divina primo quidem pendere animas, quae *Deos* sequuntur, et quae per Mentem agunt, et quae reducuntur ad Mentes particulariores ipsis divinis Mentibus; secundas vero *necesse est esse animas* particulares, et illas, quae per istas medias Mentem et divinam vitam participare possunt. Nam per illa, quae semper participant praestantiorem sortem, illa, quae *tantum* aliquando participant *praestantiorem sortem*, perficiuntur. Rursus etiam *necesse est* circa unamquamque divinam animam plures esse animas, quae *Deos* aliquando sequuntur, quam illas, quae *Deos* semper sequuntur. Nam unitatis potestas per submissionem (remissionem) *atque subjectionem* in multitudinem semper progreditur, quae potestate quidem est inferior *ac minor*, numero vero superior *et major*; quoniam etiam unaquaeque anima illarum, quae Deos semper sequuntur, pluribus imperat particularibus animabus, imitans divinam animam, et plures attrahit animas ad illam Unitatem, totius *animarum* seriei primam autorem. Omnis igitur divina anima multis quidem imperat animabus, quae Deos semper sequuntur, longe vero pluribus illis, quae ordinem istum aliquando accipiunt.

CCV.

Omnis particularis anima eam habet proportionem ad animam, cui subjicitur per essentiam, quam *proportionem habet* ipsius vehiculum ad illius vehiculum. Si enim secundum naturam *est* singulis *animabus* ipsa vehiculorem distri-

nem in Timaeo p. 34 sqq. p. 311 sqq. Bipont. p. 31 sqq. Bekkeri; qui locus pro fonte habendus est.

(6) Desunt verba πρὸς τὴν ψυχὴν in Cod. A.

(7) A. φύσιν διανομή.

μάτων ἑκάσταις, ἀνάγκη πάσης μερικῆς ψυχῆς[1] σχήματι τοῦτον εἶναι τὸν λόγον πρὸς τὸ ὄχημα τῆς ὅλης, ὃ ἐστιν αὐτῆς πρὸς ἐκείνην. ἀλλὰ μὴν ἡ διανομὴ κατὰ φύσιν. τὰ γὰρ πρώτως μετέχοντα αὐτοφυῶς συνῆπται τοῖς μετεχομένοις. Εἰ οὖν ὡς ἡ θεία πρὸς τὸ θεῖον σῶμα, οὕτως ἡ μερικὴ πρὸς τὸ μερικὸν, αὐτῷ τῷ εἶναι[2] μετεχομένης ἑκατέρας, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀληθὲς, ὅτι καὶ τὰ ὀχήματα[3] ταῖς ψυχαῖς τὸν αὐτὸν ἔχει πρὸς ἄλληλα λόγον.

σϛʹ[4].

Πᾶσα ψυχὴ μερικὴ κατιέναι τε εἰς γένεσιν[5] ἐπ' ἄπειρον καὶ ἀνιέναι δύναται ἀπὸ γενέσεως εἰς τὸ ὄν. Εἰ γὰρ ποτὲ μὲν ἕπεται θεοῖς, ποτὲ δὲ ἀποπίπτει τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀνατάσεως, νοῦ τε καὶ ἀνοίας μετέχει, δῆλον δὴ, ὅτι παρὰ μέρος[6] ἐν τῇ γενέσει γίνεται, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς ἐστιν. Οὐδὲ γὰρ, τὸν ἄπειρον οὖσα χρόνον ἐν τοῖς θεοῖς, αὖθις ὅλον τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἔσται ἐν τοῖς σώμασι· τὸ γὰρ ἀρχὴν χρονικὴν μὴ ἔχον, οὐδὲ τελευτήν ποτε ἕξει, καὶ τὸ μηδεμίαν ἔχον τελευτὴν, ἀνάγκη μηδὲ ἀρχὴν ἔχειν.

Λείπεται ἄρα περιόδους ἑκάστην ποιεῖσθαι ἀνόδων τε ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῶν εἰς γένεσιν καθόδων, καὶ τοῦτο ἀπαυ-

(1) A. πάσης ψυχῆς.
(2) A. αὐτῷ εἶναι.
(3) Ita cod. A. cum Patricio, ut ex Taylori versione conjecto. Editio: σχήματα, Portus: *figurae*. sed vid. initium capitis, et cf. cap. 109. 110 sqq. cf. supra ad Procl. in Alcib. p. 33. Adde Stobaei Eclogg. p. 908, ubi Canterus etiam recte ὀχήματα posuit pro: σχήματα.

(4) Edit. et cod. A. σε. De animarum descensu redituque ad superiora vid. Platon. Phaedrum p. 248 sq. p. 43 sqq. Bekker. Phaedon. cap. 65. p. 90 sqq. Wyttenb. cf. Stallbaumii Prolegg. ad Phileb. p. XXV sq. Plotinum Enn. IV. lib. 8. p. 468 sqq. περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς. Porphyrii fuit liber περὶ ἀνόδου τῆς ψυχῆς, quem *de regressu animae* dicit Augustinus de civit. Dei cap. 32; cf. Luc. Holstenium de vitâ et scriptis Porphyrii cap. 8. p. 46 ed. Cantabrig. Adde Nemesium de natura homin. I. p. 45 sqq. Matth. II. p. 91 sqq. p. 111 sqq. qui haec placita ad Christianorum rationem exigit. De re plura posui in Mythologiâ III. p. 424 sqq. ed. alter.
(5) Proclus in Alcib. I. cap. 11. p. 62. ed. nostr. Καὶ δὴ καὶ ἀνθρώπων ψυχαὶ — κατίασιν εἰς τὸν τῆς γενέσεως τόπον et deinde:

butio, necesse *est* omnis particularis animae vehiculo eam esse rationem *atque proportionem* ad universalis *animae* vehiculum, quae est ipsius *particularis animae* ad illam *universalem.* Atqui secundum naturam *fit ista* distributio *vehiculorum.* Quae enim primo (*res aliquas*) participant, suapte natura conjunguntur cum illis, quae participantur. Si igitur ut *anima* divina *se habet* ad divinum corpus, sic etiam particularis *anima se habet* ad particulare *corpus*, utraque *anima* propter ipsum esse participata, ergo (etiam) quod initio *dictum est*, *est* verum, quod et ipsa animarum vehicula eandem inter se proportionem habent.

CCVI.

Omnis anima particularis descendere in generationem in infinitum, et ascendere potest a generatione ad ipsum Ens. Si enim modo quidem Deos sequitur, modo vero excidit ex illa contentione, *qua contendit et studiose fertur* ad ipsum divinum *numen*, et Mentis et amentiae particeps est, perspicuum igitur *est*, quod per partes (alternis s. vicissim) et in ipsa generatione versatur, et in Diis est (*et inter eos degit*). Neque enim si per infinitum tempus est inter Deos, rursus totum sequens tempus erit in corporibus. Quod enim temporale, *id est*, *temporis* principium non habet, ne finem quidem unquam habebit, et id, quod nullum habet finem, necesse *est* ne principium quidem habere.

Relinquitur igitur, ut unaquaeque *anima* periodos faciat et ascensuum ex ipsa generatione et descensuum in

ψυχαὶ δὲ ἀνθρώπων κατιοῦσαι καὶ γενέσεως ἐφαπτόμεναι — et paucis interjectis: *Ὥςπερ ἄλλαι ψυχαὶ — ἐπιφοιτῶσι τῷ θνητῷ τόπῳ.* Quos locos si cum h. l. contuleris, intelliges, *τὴν γένεσιν* esse hanc ipsam vitam hominum mortalium, s. hanc conditionem mortalium: Alibi *γένεσις* est, *natura* humana. Hinc *γενέσεως ἀνάγκη* ap. Porphyr. de Abstin. I. 41. p. 69, ubi confer Rhoerii annot.

(6) *Παρὰ μέρος per partes* Portus. Proprie: *alternis.* Vid. Budaei Comm. L. gr. p. 240. p. 296 sq. ed. Basil. 1530. cf. Viger. de Idiotism. p. 650 coll. p. 107 sq.

στον εἶναι διὰ τὸν ἄπειρον χρόνον. ἑκάστη ἄρα ψυχὴ μερικὴ κατιέναι τε ἐπ' ἄπειρον δύναται καὶ ἀνιέναι. Καὶ τοῦτο οὐ μὴ παύσεται περὶ ἁπάσας τὸ πάθημα γενόμενον [1].

σζ'. [2]

Πάσης μερικῆς [3] ψυχῆς τὸ ὄχημα ἀπὸ αἰτίας ἀκινήτου δεδημιούργηται. Εἰ γὰρ αἰδίως ἐξήρτηται τῆς χρωμένης [4] αὐτῷ ψυχῆς, καὶ συμφυῶς ἀμετάβλητον ὂν κατ' οὐσίαν, ἀπ' αἰτίας ἀκινήτου τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. Τὸ γὰρ ἐκ κινουμένων αἰτίων γεγονὸς μεταβάλλει πᾶν κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλὰ μὴν πᾶσα ψυχὴ ἀΐδιον ἔχει σῶμα, τὸ πρώτως αὐτῆς μετέχον· ὥςτε καὶ ἡ μερικὴ ψυχὴ καὶ τὸ αἴτιον ἄρα τοῦ ὀχήματος αὐτῆς ἀκίνητόν ἐστι καὶ διὰ τοῦτο ὑπερκόσμιον [5].

ση'. [6]

Πάσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα ἄυλόν ἐστι, καὶ ἀδιαίρετον κατ' οὐσίαν, καὶ ἀπαθές. Εἰ γὰρ ἐξ ἀκινήτου προῆλθε δημιουργίας καὶ ἔστιν ἀΐδιον, ἄυλον ὑπόστασιν ἔχει καὶ ἀπαθῆ. Τὰ γὰρ πάσχειν κατὰ τὴν οὐσίαν πεφυκότα, καὶ μεταβάλλειν, τὰ ἔνυλα πάντα ἐστὶ [7], καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα τῶν

(1) Taylorus minus accurate: »And this never ceases to be » the case with all of them.« Utitur Platonico vocabulo Proclus (vid. v. c. de Legg. VI. p. 777. p. 461 Bekker.) quo deteriorum harum animarum conditionem explicet. Etiam in cosmogoniâ fabulosâ Plato in Sympos. XV. 4. memorat παλαιὸν πάθος. Pro eo alii ἀρχαῖον πάθος. An anima pati queat, quaerit Porphyrius in Sententt. XXII. p. 227 sq. De vicissitudinibus et sorte animarum vid. eundem ap. Stob. in Eclogg. I. 52. p. 1014 sqq. Hermes ap. Stob. p. 1002: ψυχὴ γὰρ μηδὲν ἐπιγνοῦσα τῶν ὄντων, μηδὲ τὴν τούτων φύσιν μηδὲ τὸ ἀγαθὸν, τυφλώττουσα δὲ ἐντινάσσει τοῖς σωματικοῖς πάθεσι καὶ κακοδαίμων ἀγνοήσασα ἑαυτὴν δουλεύσει σώμασι ἀλλοκότοις καὶ μοχθηροῖς. Singulari sensu πάθημα usurpavit Plato in Phaedone, de quo vid. Wyttenb. p. 203.

(2) Edit. et A. σς.

(3) Ita cod. A. probante Schweighaeusero. Edit. Πάσης τῆς μερικῆς ψυχῆς.

(4) Edit. τοῖς χρωμένοις. Ego exhibui lectionem codicis A., quae eadem Schweighaeusero placet, et quam Taylorus etiam necessariam judicat. Sed cum iisdem viris doctis nec minus necessariam censui lectionem ἐξήρτηται, pro ἐξῄρηται editionis, eodem cod. A. adstipulante. Tu vid. proxima et cf. caput sequens.

generationem, et *necesse est* hoc indesinens esse, *nunquam desinere*, *nunquam cessare*, propter ipsum infinitum tempus. Ergo unaquaeque anima particularis in infinitum et descendere et ascendere potest. Et haec passio non desinet circa omnes *animas* esse. *Pro*, *et hoc singulis*, *omnibus*, *ac universis animabus accidere nunquam desinet.*

CCVII.

Omnis particularis animae vehiculum ab immobili causa fabricatum est. Si enim (hoc vehiculum) aeterne ab animâ, quae ipso utitur, et per naturae cognationem (*et cohaerentiam*) est immutabile propter essentiam, ab immobili causa *suam* hypostasin *atque naturam* est sortitum. Quod enim factum est à causis, quae moventur, *illud* omne mutatur propter (secundum) essentiam. Veruntamen omnis anima aeternum habet corpus, quod eam primo participavit. Quamobrem et particularis anima, ergo et ipsius *animae* vehiculi causa est immobilis, et propterea *est* supermundana.

CCVIII.

Omnis particularis animae vehiculum est immateriale, et individuum propter *suam* essentiam (divisionis expers secundum essentiam) et affectionis expers (impatibile). Si enim ex immobili fabricatione prodiit et est aeternum, hypostasin *atque naturam* immaterialem et affectionis expertem habet. Quae enim propter *suam* essentiam pati, (*variisque perturbationibus affici*) naturaliter solent et commutari, (haec) materialia omnia sunt, et aliter

(5) Taylorus conjicit: *ὥςτε καὶ τὸ αἴτιον τῆς μερικῆς ψυχῆς, καὶ ἄρα τοῦ ὀχήματος αὐτῆς*, vertitque: »Hence, the cause of a par»tial soul, and therefore of its vehicle, is immoveable, and on »this account supermundane.« Quid Patricius legerit, non memorat. Ego sine libris mutare nolui. Portus post verba: »particularis animae« interposuerat: *est aeterna*. Delevi.

(6) Edit. et A. *ςζ*.

(7) Verba *καὶ μεταβάλλειν τὰ ἔνυλα — ἐστὶ* neglexerat Aemi Portus in versione. Ad rem cf. Plotin. p. 303 sqq. et Porphyri. Sententt. XIX. p. 225 sq.

κινουμένων αἰτίων ἐξήρτηται. διὸ καὶ μεταβολὴν ἐπιδέχεται παντοίαν, συγκινούμενα ταῖς ἑαυτῶν ἀρχικαῖς αἰτίαις. Ἀλλὰ μὴν, ὅτι καὶ ἀδιαίρετον, δῆλον. τὸ γὰρ διαιρούμενον πᾶν ταύτῃ φθείρεται, ᾗ διαιρεῖται, τοῦ τε ὅλου καὶ τῆς συνεχείας ἀφιστάμενον· εἰ οὖν ἀμετάβλητον κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ ἀπαθὲς, ἀδιαίρετον ἂν εἴη.

σθʹ.[1]

Πάσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα κάτεισι μὲν προσθέσει χιτώνων[2] ἐνυλοτέρων, συνάγεται δὲ τῇ ψυχῇ δι' ἀφαιρέσεως παντὸς τοῦ ἐνύλου καὶ τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον εἶδος ἀναδρομῆς, ἀνάλογον τῇ χρωμένῃ ψυχῇ. Καὶ γὰρ ἐκείνη κάτεισι μὲν ἀλόγως, ἀλόγους[3] προσλαβοῦσα ζωὰς, ἄνεισι δὲ ἀποσκευασαμένη πάσας τὰς γενεσιουργοὺς δυνάμεις, ἃς ἐν τῇ καθόδῳ περιεβάλετο[4] καὶ γενομένη * * * * μιμεῖται[5] τὰς ζωὰς τῶν χρωμένων ψυχῶν, καὶ συγκινεῖται κινουμέναις αὐταῖς πανταχοῦ. καὶ τῶν μὲν τὰς νοήσεις ἀπεικονίζονται ταῖς ἑαυτῶν περιφοραῖς, τῶν δὲ τὰς ἀποπτώσεις ταῖς εἰς τὴν γένεσιν ῥοπαῖς, τῶν δὲ τὰς καθάρσεις ταῖς εἰς τὸ ἄυλον περιαγωγαῖς.

(1) Edit. et A. σηʹ

(2) Edit. vitiose χειρόνων. Illud exhibet cod. A. et plane ita Taylor, haud dubie ex Patricii interpretatione. Vertit enim: »with »the addition of more material *vestments.*« Fons locutionis in Platonis Gorgia p. 523. p. 164 Bekker: πολλοὶ οὖν, ἦ δ' ὅς, ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἠμφιεσμένοι εἰσὶ σώματά τε καλὰ κτλ. Proclus in Alcib. cap. 48. p. 138 ed. nostr.: Διὸ καὶ ὁ Πλάτων ἔσχατον χιτῶνα ἀπεκάλει τῶν ψυχῶν τὴν φιλοτιμίαν, ubi vid. Annot. adde Nemesium de natura homin. cap. 3. p. 129. Matth. Plures scriptorum locos congessi in annot. ad Plotin. de pulcrit. p. 304 sq. ubi haec quoque Procli verba adhibui. Causas hujus loci universi ex priscis religionibus repetii in Mythologiâ, Vol. III. p. 431 sqq. p. 514 sqq.

(3) A. ἀλόγως absque commate, recte. Videtur ἀλόγους legendum. ἄλογοι ζωαὶ sunt *adfectiones rationi adversantes.* Schw. Ego junxi has lectiones, quod etiam Taylorus fecit, vertens: »— de»scends irrationally, assuming irrational lives.« unde suspicor Patricium suo in libro manuscripto utramque vocem legisse.

(4) A. περιελάβετο. In verbis καὶ γενομένη subito desinit Codex Argentoratensis. Schw. Edit. περιεβάλλετον. Scripsi περιεβάλετο, quod etiam Taylorus secutus videtur, cum vertit: »with which »it was investet« et fortasse hoc ipsum suo in codice legit Patricius. De verbo ἀποσκευάζεσθαι dixi supra ad Proclum in Alcib. p. 38 sq. et de καθάρσει ad Plotin. de pulcrit. p. CVII. sqq. et 277 sq. p. 290. Cf. Porphyrii Sententt. cap. XXXIV. p. 235 sqq.

alias *sese* habentia pendent ex causis, quae moventur. Quamobrem etiam *haec* omnigenam mutationem admittunt, quia cum suis principalibus causis moventur. Verum etiam quod *omnis animae particularis vehiculum sit* individuum (divisioni non obnoxium), perspicuum *est*. Omne enim, quod dividitur, eatenus corrumpitur, quatenus dividitur, quoniam à Toto et a cohaerentia (continuitate) deficit *ac recedit*. Si igitur *hoc vehiculum est* immutabile et affectionis expers propter *suam* essentiam, individuum (*igitur*) erit.

CCIX.

Omnis particularis animae vehiculum descendit quidem additione tunicarum (vestimentorum) magis materialium, *vel, quae majorem materiae copiam habent*, cum anima vero cogitur *atque congregatur* per ablationem omnis *rei* materialis et *per* recursionem *ac reversionem* ad suam formam, ea proportione, quae respondeat animae (illo vehiculo) utenti. Et enim illa descendit quidem sine ratione irrationales vitas assumens; ascendit vero abjectis (ac depositis) omnibus generationis effectricibus facultatibus, quas (ipsa) in descensu sibi circumdederat et quum accessit (facta est) * * * imitatur vitas animarum, quae *talibus vehiculis* utuntur, et una cum ipsis ubique movetur, quum moventur. Et aliarum quidem intelligentias effingunt *ac exprimunt* per suas circumvectiones, aliarum vero casus per *sua* momenta *et inclinationes*, *quibus inclinantur et feruntur* in ipsam generationem, aliarum vero purgationes *et lustrationes effingunt atque repraesentant* per circumductiones in illud, quod est immateriatum.

(5) Eadem lacuna in Patricii libro est. Taylorus ex conjecturâ ita explere studet: *καθαρὰ* (ita enim voluisse videtur) *ἀνατρέχει εἰς τὴν αὐτῆς ἀρχαίαν φύσιν. τὸ γὰρ ὄχημα*, vertens: »and becoming »[pure. returus to the pristine condition of its nature. For the »vehicle] imitates the lives of the souls that use it cet.« Ego manum abstineo, eoque minus dixerim, quid scriptum fuerit a Proclo, quod post Verborum Singularia: *μιμεῖται — συγκινεῖται* deinceps sequitur Pluralis: *ἀπεικονίζονται.*

Διότι γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι τὰς ψυχὰς [1] ζωοποιεῖται παρ' αὐτῶν, καὶ ἔστι συμφυὴς ἐκείναις, παντοίως συμβάλλει ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις, καὶ συνέπεται πάντη, παθαινομέναις τε συμπάσχει, καὶ κεκαθαρμέναις συναποκαθίσταται [2], καὶ ἀναγομέναις συνεπαίρεται, τῆς ἑαυτῶν [3] ἐφιεμένη τελειότητος. πᾶν γὰρ τελειοῦται τῆς οἰκείας ὁλότητος τυχόν.

σι'. [4]

Πᾶν ψυχῆς ὄχημα συμφυὲς, καὶ σχῆμα τὸ αὐτὸ ἀεὶ καὶ μέγεθος ἔχει, μεῖζον δὲ καὶ ἔλαττον ὁρᾶται καὶ ἀνομοιόσχημον [5], δι' ἄλλων σωμάτων προςθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις. Εἰ γὰρ ἐξ αἰτίας ἀκινήτου τὴν οὐσίαν ἔχει, δῆλον δὴ ὅτι καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος αὐτῷ παρὰ τῆς αἰτίας ἀφώρισται, καὶ ἔστιν ἀμετάβλητον καὶ ἀνεξάλλακτον ἑκάτερον. Ἀλλὰ μὴν ἄλλοτε ἀλλοῖον φαντάζεται [6], καὶ μεῖζον, καὶ ἔλασσον. Δι' ἄλλα ἄρα σώματα, ἀπὸ τῶν ὑλικῶν στοιχείων προςτιθέμενα καὶ αὖθις ἀφαιρούμενα, τοιόνδε ἢ τοιόνδε καὶ τοσόνδε φαίνεται.

σια'. [7]

Πᾶσα μερικὴ ψυχὴ, κατιοῦσα εἰς γένεσιν, ὅλη κάτεισι [8].

(1) Taylorus conjicit: *τῶν ψυχῶν*, vertens »For because it is »vivified by the very essence of souls.« Sed quod proxime legitur *συμφυὴς*, non potest pertinere ad *τὸ ὄχημα*. Debebat *συμφυές*. Proinde etiam h. l. manum abstineo, nec magis mutare volo Porti versionem, licet et ipsa mihi parum satisfaciat.

(2) Verbum *συναποκαθίστημι* non est in Lexicis. Ego suspicer scripsisse Proclum: *συναποκαθαίρεται*, *simul purgatur*, siquidem scriptum fuerit *καθαιρομέναις*. Nunc vulgatam non tentaverim.

(3) Taylorus et sensum poscere dicit et vero etiam Patricii versionem, ut legamus *ἑαυτῆς*. Vertit autem: »and aspires after its own perfection.«

(4) Edit. *σθ*.

(5) Edit. *ἀνομοιόσχμον*. Correxi. Ceterum hoc vocabulum addatur Lexicis.

(6) *φαντάζεται*, *apparet*. Verbum Platonicum, sed idem multorum imitationibus frequentatum. Gregorius Nazianz. in laud. Basilii p. 81 ed. Basil: *καὶ ὅσῳ πλέον αὐτοῖς τὸ κάλλος φαντάζεται*. Alia collegi ad Plotin. de pulcrit. p. 135 sqq. Hoc loco, ut alibi saepius, respondet ei verbo *φαίνεται*.

(7) Edit. *σι*.

(8) De animae descensu in corpora alii alia tradiderunt. Nec ipsi Platonici inter se consensere. (Vid. Stobaei Eclogg. I. cap. 52. p. 902 sqq. p. 908 sqq. et cf. Wyttenb. ad Platonis Phaedon.

Quoniam enim propter ipsum Esse ipsas animas vivificat per ipsas *purgationes*, et cum illis cognatione conjungitur, *ideo* variis modis confert ad illarum *animarum* actiones, et in omnes partes comitatur *eas*, et quum illae patiuntur *aliquid mali*, simul patitur *et iisdem affectionibus afficitur*, *quibus illae*, et cum ipsis *jam* purgatis, *lustratis et expiatis* simul restituitur *in suum pristinum statum*, et quum illae in altum feruntur, simul extollitur, ipsarum perfectionem expetens. Omne enim perficitur, quum suam integritatem assequitur.

CCX.

Omne vehiculum animae cognatum, et figuram et magnitudinem eandem semper habet. Majus vero et minus et dissimili figura praeditum cernitur, propter aliorum corporum additiones et ablationes. Si enim a causa immobili *suam* essentiam habet, perspicuum igitur *est*, quod et ipsa figura et ipsa magnitudo a causa ipsi est definita, et utrumque est immutabile et invariabile. Sed tamen alias aliud *et varium* per imaginationem videtur, et majus et minus *putatur*. Ergo propter alia corpora, a materialibus (*vel, materiatis*, *aut materiam suppeditantibus*) elementis addita et rursus ablata, tale vel tale et tantum *videtur ac* apparet.

CCXI.

Omnis particularis anima, descendens in generationem,

p. 210 sqq.) In quo dissensu fuit etiam illud, quod alii animam contendebant totam descendere, alii negabant. Hermias commentar. in Platonis Phaedr. cap. 28. p. 147. Ast. *λάβοις δ᾽ἂν ἐντεῦθεν, ὅτι κατὰ Πλάτωνα πᾶσα κάτεισιν ἡ ψυχή, — καὶ οὐχ ὡς φησι Πλωτῖνος, τὸ μὲν αὐτῆς κάτεισι, τὸ δὲ μένει ἄνω.* Vides igitur, hac in re Platonem inter atque Plotinum non convenisse. Tu confer Plotin. p. 476 A. et passim. Cum Platone autem facit Proclus, ut ex hoc ipso loco intelligitur. Contra Damascius Plotini sententiam erat amplexus. Ita enim ille in commentario mscr. in Platonis Parmenidem in cod. Monac. fol. 308 vers. *ὥςτε ἀληθιγὸς ὁ Πλωτίνου λόγος ὡς οὐ πᾶσα κάτεισι ἡ ψυχή κτλ.* Etiam Jamblichus *ἐν τῷ περὶ ψυχῆς μεταναστάσεως ἀπὸ σώματος* unum genus animarum posuerat: *ὅπερ καὶ κατιὸν εἰς γένεσιν, ὅμως οὐ κάτεισιν*, ut ibid. prodit Damascius fol. 311 vers.

καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἄνω μένει, τὸ δὲ κάτεισιν. Εἰ γάρ τι μένοι τῆς ψυχῆς ἐν τῷ νοητῷ, ἢ ἀμεταβάτως νοήσει ἀεὶ ἢ μεταβατικῶς. ἀλλ' εἰ μὲν ἀμεταβάτως, νοῦς ἔσται, καὶ οὐ μέρος ψυχῆς, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ προσεχῶς νοῦ μετέχουσα [1]. τοῦτο δὲ ἀδύνατον. Εἰ δὲ μεταβατικῶς, ἐκ τοῦ ἀεὶ νοοῦντος κἀκ τοῦ ποτὲ νοοῦντος [2] μία οὐσία ἔσται. ἀλλ' ἀδύνατον. ταῦτα γὰρ ἀεὶ διαφέρει, ὡς δέδεικται, πρὸς τὸ καὶ ἄτοπον εἶναι, τὸ τῆς ψυχῆς ἀκρότατον, ἀεὶ τέλειον ὄν, μὴ κρατεῖν τῶν ἄλλων δυνάμεων, κἀκείνας τελείας [3] ποιεῖν. Πᾶσα ἄρα μερικὴ ψυχὴ [4] ὅλη κάτεισιν.

Τέλος.

(1) Hoc est, non per animas geniorum, vel per animas divinas. Taylor.

(2) Ex Patricii versione locum integrandum esse dicit Taylor legendumque: *καὶ τοῦ ποτὲ νοοῦντος*. Ego scripsi *κἀκ τ. π. ν.*

(3) Edit. *κἀκεῖνα τέλεια*. Emendavi cum Porto et Tayloro.

(4) Edit. *πᾶσα ἄρα ψυχὴ κάτεισιν*. Supplevi locum ex initio capitis. Mecum facit Taylor atque sic legendum esse vidit etiam Portus cum *παραφράζει*: »Omnis igitur anima descendit *in generationem totaque* descendit.«

tota descendit. Neque pars quidem ipsius supra manet, pars vero descendit. Nam si qua *pars* animae maneat in ipso mente percepto (intelligibili) vel intransitive mente (intelliget) percipiet semper vel transitive (*res vel sine transitione ad alia vel per transitionem ad alia percipiet atque cognoscet*). Sed si quidem intransitive *res mente percipiat* (intelliget), Mens erit, et non animae pars, et anima Mentem proxime participans erit, *id est*, *participabit*. Hoc autem est impossibile. Si vero transitive, ex eo, quod semper intelligit, et ex eo, quod aliquando intelligit, una essentia erit *conflata*. Sed *hoc est* impossibile. Haec enim semper *inter se* differunt, ut demonstratum est. Praeterea vero absurdum etiam est, *si dicas* illud, quod in anima summum est, et quod semper est perfectum, non imperare ceteris *animae* facultatibus *aliisque potestatibus*, et illas perfectas facere. Omnis igitur particularis anima tota descendit.

Epimetrum

Variae Lectionis et Annotationis.

Ad pag. 2. ed. nostr.

Cod. H. (Hamburgensis Holstenianus): Τοῦ σοφωτάτου Προκλοῦ (sic) στοιχείωσις θεολογική.

(De hoc libro mscr. cf. Prooem. nostrum §. 2. praecipue not. 4.)

Cod. L a. (Leidensis, Isaaci Vossii, Nr. 7). Πρόκλου διαδόχου στοιχείωσις θεολογική.

Cod. L. b. (Leidensis, Rutgersii, Nr. 59.) Πρόκλου τοῦ Πλατωνικοῦ φιλοσόφου θεολογικὴ στοιχείωσις κεφάλαια σιά.

Κεφ. α'. Cod. H. et L. a. lin. 1. πᾶν τὸ πλῆθος, omisso πῃ. L. b. πᾶν πλῆθος-πῆ.

l. 1. 2. — H. μηδαμῆ μετέχει. L. a. μετέχει μηδαμῆ. L. b. μετέχει μηδαμοῦ.

l. 2. — H. τὸ ὅλον ἔσται ἕν.

l. 3. — H. καὶ ἐκ τούτων ἕκαστον πλῆθος. L. a et L. b. ἔκ τινων.

l. 6. — H. καθ' ὅλου pro καθ' ὅλον, sed ν in eo cod. scriptum saepe υ.

l. 6. — H. καθ' ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ et ita quoque L. b. sed L. a. ut Portus.

P. 4 ed. nostr. H. πᾶν ἄρα πλήρης μετέχει πῃ τοῦ ἑνός. L. a. πλήρης. L. b. πλῆθος.

— β' l. 1. L. b. (Τ)οῦ μετέχοντος ἑνός.

— — l. 2. in H. omissa haec: (μετέχει γὰρ — παρὰ τὸ ἕν, tum πέπονθεν.

— — l. 3. L. a. ἀλλ' ὅτι.

— — l. 4. H. μόνον ἐστὶ τὸ ἕν.

— — l. 5. L. b. καὶ εἰ pro καὶ οὐ.

— — l. 6. 7. H. L. a. L. b. καὶ ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν, u Argent. h. l. et Edit. in capitis init. et in fine.

— γ' l. 3. H. et L. a. καθ' αὑτὸ συνιόντι. L. b. ut edit. nostra.

P. 4. γ'. l. 2. L. a. πάσχοι. L. b. πάσχει.
— — l. 3. 4. H. L. a. et L. b. plane uti ex cod. A. emendavimus sine lacunae indicio. Contra Patricii codex cum cod. Porti congruere videtur. Ita enim Taylorus: » But if they become one from nothing, i. e. » from the privation of *the one*, since a certain » one is ingenerated in them, *the one itself* is prior » to them. [And this ingenerated one must be de» rived from *the one itself*. Every thing, therefore, » which becomes one, becomes so through the par» ticipation of *the one* etc.]« Ita enim lacunam, cujus indicium codex certe Porti habet, explere studuit. At meliores libri nostram lectionem confirmant.
— δ' l. 1. H. αὐτοῦ ἑνὸς, superscripto o.
— — l. 2. H. et L. a. ἄν ποι. L. b. ἄν πη.
— — l. 10. Lacunam, cujus indicium habet ed. Porti itemque nostra, Taylor. ita explet: » Every thing, there» fore, which is united is different from the one » itself.« Proinde sola conclusio h. l. deesse videatur.
6 et 8. ε'. lin. ult. et lin. 1. H. ἀλλὰ ἀδύνατον εἶναι τὸ πλῆθος.
8 ε'. l. 2. H. εἰ δὲ μὴ, ut cod. A.
— — l. 4. H. πολλά ἐστιν, ut cod. A.
— — l. 21. H. οὐκ ἀντίμηται (sic) ἀλλήλοις pro οὐκ ἀντικεῖται ἀλλ.
10 ς'. In cod. H. abest etiam inscriptio περὶ ἑνάδος.
— — l. 1. L. a. ἐξηνωμένον.
— — l. 3. H. et L. a. τούτων ut cod. A.
— — l. 8 sqq. Ab cod. H. absunt verba Εἰ γὰρ — ἐξ ἑνάδων ut ab A. Contra Taylor. haec omnia agnoscit. Extrema ita explet: » And thus whe have discover» ed what we proposed at first, [viz. that every » multitude consists either of things united, or of » unities.] «
— ζ' Ab H. et L. a. abest inscriptio: περὶ παραγ. κτλ.
— — lin. 1. H. et L. a. πρακτικὸν ut A. et sic quoque in sqq.
12. ζ'. l. 3. H. Ἀλλ' εἰ μὲν ἄγονον omisso εἴη, ut A.
— — l. 5. H. εἰ καὶ αὐτὸ (omisso δὲ) πρακτικόν ἐστιν ἄλλου, ut A.
— — l. 6. H. ἴσον ἐν ἑαυτῷ, ut A.
— — l. 8. H. καὶ οὐδὲν ἄλλο ἄλλου κρ.
— — l. 13. H. παράγον, ut A. sed ille mox ἔσται ποτὲ τὸ παραγόν.
— — l. 19. H. δύναιτο εἰπεῖν, ut A.
— — l. 20. Taylor. » And if this be the case it will also

» make itself more powerful « et in not: » For ἑαυ-
» τῷ here is necessary to read ἑαυτό.« Hoc ipsum in textu posui ex cod. A.

P. 14. — l. 1 et 2. cod. H. plane ita ut ego ex cod. A. correxi.
— η'. Inscriptio περὶ τοῦ πρώτου κτλ. abest a cod. H. et L. a.
— — l. 1. H. πάντων ὁπωσοῦν, ut A.
— — l. 2. L. b. τὸ πρῶτον ἀγαθόν.
— — l. 5. H. καὶ τοῦτο τὸ ὄν, ut reposui ex A. Idem H. proxime, εἴη τἀγαθοῦ, et mox καὶ τὸ μὲν ἄλλο, ut A., et ἔστω pro ἔσται, ut idem, nec aliter in reliquis hujus paginae.

16. — l. 1. H. συνοῦσα, plane ut A. Taylor. in vulgatâ acquievit: » will by its own *essence* diminish the » good. «

— ϑ'. Inscriptio περὶ αὐτάρκους abest a codd. H. et L. a. Taylorus contra vertit. Proinde etiam Patricius videtur vertisse.

— — l. 2 et 3. H. et L. a. ἀλλ' εἰς ἄλλην αἰτίαν ἀνηρτημένου τὴν τῆς τελειότητος οὐσίαν. Contra Taylor. vulgatam exhibet: » but has the *cause* of its per» fection suspended from another cause. «

— — l. 4. H. καὶ τὸ μὲν ἑαυτῷ παρεκτικὸν, ut ex cod. A. textum emendavimus. Taylorus, ex conjectura supplens ἀφ' ἑαυτοῦ, vertit: » and one thing supplies » well-being *from itself.* « Praestat lectio codicum, quam dedimus.

— — l. 10. H. Ἐπεὶ οὖν καὶ ὅμοιον, ut A. Taylor. hunc locum impeditum ita vertit ac supplet: » For since that which is sufficient to itself is both similar and » diminished, it is more similar to *the good itself* » [than that which is not self-sufficient]. It is di» minished indeed through participating of *the good*, (Legit igitur, ut videtur, cum Patricio: τῷ μετέχειν τοῦ ἀγαθοῦ. Cod. H. in vulgata perseverat) » and because it is not primarily *the good.* Yet it » is in certain respect allied to it, so faar as it is » able to possess good from itself. But to partici» pate, and to participate through another, are more » remote from that which is primarily good, and » which is nothing else than good. «

— ϑ'. l. 14. H. καθόσον παρ' ἑαυτῷ, ut cod. A. (*Not*. Quando ex antecedentibus satis apparet, in plurimis lectionibus convenire inter codicem A. et cod. H. deinceps eas lectiones codicis H. ut plurimum

omittemus, quas ex cod. A. vel in textum nostrum recepimus vel in annotatione enotavimus. Enotavimus autem omnes.)

P. 18. ι'. l. 6. H. τὸ αὔταρκες πεπλήρωμενον (sic) ἑαυτό.
— ια'. In codd. H. et L. a. nulla capitis inscriptio.
— — l. 4. L. a. et H. ἡ τῆς αἰτίας προϋπόστασις, ut ex cod. A. dedimus. Taylorus Porti lectionem expressit.
— — l. 15. H. τῶν ἐξ ἐπιστήμης ἔσται.
20. ιβ'. l. 1. 2. H. et L. a. τοῦ ἀγαθοῦ, ut A. sed L. b. τὸ ἀγαθόν, uti Portus et ed. nostra.
— — l. 2. H. ἐκείνη τἀγαθοῦ, et ita saepius hic liber.
22. — l. 5. H. plane ut A.: παρεῖναί τι τῆς αἰτίας κτλ. Sed etiam Taylorus h. l. legi jubet τοῖς αἰτιατοῖς. Cf. annot. nostr. ad h. l.
— — l. 12. H. ut ex cod. A. dedimus: ὧν τὸ μετ' αὐτὴν διδ. et ita quoque Taylor.
— ιγ'. Etiam cod. H. omisso numero ιγ', habet h. l. ιδ'.
24. — l. 8. 9. H. Εἰ καὶ ἡ ἕνωσις, omisso δέ.
— ιδ'. l. 2. H. ἢ ἀπ' ἄλλου. Sed codd. L. a. et L. b. ἢ ὑπ' ἄλλου uti correximus.
— ιγ'. in annot. 2 leg. ὄντων pro ὄντως.
26. — l. 8. H. Εἰ γὰρ σταίη et ita quoque Taylor. Idem ad proxime antecedentia conferri vult. cap. XI et cap. VII hujus libri.
— — l. 13. H. μέσον πῶς οὖν κινοῦντες. Taylor recte vulgatam retinuit, quam et ipse retinui.
— ιε'. Inscriptio περὶ ἀσωμ. κτλ. abest a codd. H. et L. a.
— — l. 1. πᾶν τὸ πρὸς etiam codd. H. L. a. et L. b. uti ex cod. A. exhibuimus.
28. — l. 1. L. a. συνάπταιται sed ε supra lineam scriptum. Idem lin. sq. δῆλον ὅτι sed L. b. δῆλον δὲ ὅτι. Cod. H. tamen, ut ubivis fere, cum cod. A. facit, cujus lectionem exhibui. Nec aliter idem H. in proximis: σώματος πρὸς πάντα, et ita etiam cod. L. a. Contra L. b. σώματος πάντα πρὸς πάντα, uti exhibui. Nec aliter Taylor. Denique ibid. cod. L. b. ἐπιστραφέντος, sed L. a. et H. ἐπιστρέφοντος.
28. ις'. Cod. H. ιζ' et sic deinceps, ut cod. A.
— — l. 3 - 5. Etiam codd. H. L. a. L. b. verba ἀδύνατον γὰρ — χωριστήν, plane uti cod. A. in textu habent, quo ea revocavi in edit. nostr. Taylorus in annotatione apposuit, his additis: »Aristotle also demonstrates in his treatise On the Soul.«
28. ις'. l. 5. L. a. ἐνέργεια sine articulo, ut A. Proxime in cod. H. omissa sunt verba: ἡ δὲ αὐτάρκης καὶ οὐ

σωμάτων. Taylorus tamen expressit; unde suspicor etiam Patricium ea legisse suo in codice.

P. 30. — l. 2. 3. H. τὸ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφον.

— ιζ΄, l. 1. Etiam H. et L. b. omittunt verba: πρός τι. Nec Taylorus expressit. Cod. L. a. tamen agnoscit eadem.

— — l. 2. L. a. καὶ ἅμα sed L. b. et H. καὶ ἓν αμα.

— — l. 4. 5. Verba ἢ ὅλον κινεῖ καὶ κινεῖται absunt etiam a cod. H. Taylor. hunc locum ita vertit et supplet: » For if it moves itself, and its motive energy is » directed to itself, that which moves, and that » which is moved are at the same time one. For » it either moves in a part, but is moved in a » part, or the whole moves and is moved, [or the » whole moves, but a part is moved, or (*)] the » contrary.

(*) Not. » The words within the brackets are wanting in the original, though perfectly necessary in » the demonstration of the proposition. Hence, the » words ὅλον κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ must be » supplied. « — Deinde ad verba: εἰ δὲ — κινούμενον (lin. 8. 9.) haec annotavit: » For if the whole » moves, the part which is moved will at the same » time be motive. «

— ιη΄. l. 1. Etiam H. Πᾶν, τὸ τὸ εἶναι, ut ex cod. A. exhibui. Deinde L. a. et L. b. αὐτὸ πρῶτον. Tum lin. 2. L. a: εἰ γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι. Sed L. b. uti exhibui αὐτὸ τὸ εἶναι.

32. — l. 3. H. ut ex A. dedi: τελειοτέρως. L. a. et L. b. τελειότερον. Deinde lin. 4. cod. H. κρεῖττόν ἐστι τῆς τ. ὑ. φ.

— ιθ΄. l. 1. L. a. et L. b. πᾶν τὸ πρῶτον.

34. κ΄. l. 1. Etiam cod. H. ψυχὴ οὐσία, ut H. Sed Taylorus etiam vulgatam retinuit.

— — l. 11. 12. H. item αὐτοκινήτων, quod ex A. dedi. Taylor. hunc locum ita vertit: » Hence, it is beyond » bodies, which become self-moveable by par» ticipation, as being essentially self-moveable. « Quae est simplex et vera loci sententia. Deinde in verbis πάλιν δὲ etiam cod. H. incipit sectionem novam, quam h. l. ut ubivis litera majuscula rubra coeruleave indicat.

36. — l. 12. H. παρῇ νοῦ μετουσία. Cf. annot. 8.

— — l. 17. H. κγ sine inscriptione capitis.

38. — l. 4. H. οὐδὲ γὰρ ἔτι.

— — l. 6. H. τῶν ὁμοτάτων ὁμοταγῶν (librarius

enim lituris foedare codicem noluit) πάντων αἰτίαν. Atque ita scribi jusseram. Nec aliter Taylor: » But » multitude is again referred to the one commune » cause of all coordinate natures. «

P. 38. κ'. l. 12. ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς etiam H. Ceterum Taylorus haec Procli decreta illustrare instituit exemplo lucis, cujus varia species naturaque ad unum solem tanquam communem lucis fontem refertur.

— — l. 22. Ἐκ δὴ τούτων φανερόν. Ante haec verba posuit Taylor. inscriptionem in sua versione: *Corollary*. Velim et hic et alibi lectores ab eo edoctos, utrum talia Patricius suâ in translatione habeat, necne.

40. — l. 7. supra H. Μετὰ τὸ ἓν ἄρα omisso δέ.

— κβ. l. 4. Etiam cod. H. in textu habet verba Εἰ οὖν — ὃ λέγεται, quae ego ex cod. A. interposui. Nec agnoscit idem cod. H. lin. 7. verba καὶ οὐ — ὄν, quae auctoritate codicis A. uncinis inclusi.

— — l. 9. H. τοῦτο δὲ οὔτε τούτῳ ἑτέρῳ.

42. κγ'. περὶ τοῦ ἀμ. Hoc loco nec numerum nec inscriptionem habet cod. H. De ἀμεθέκτῳ haec annotat Taylor: » The imparticipable is that which is not » consubsistent with a subordinate nature. Thus im» participable intellect is the intellect, which is not » consubsistent with soul, but is exempt from it. » And imparticipable soul is the soul which is not » consubsistent with body. And so in other things.« Deinde lin. 8 et 9 cod. H. lacunam plane ita explet, ut eam ex cod. A. explevimus. Etiam Taylor. scribi jubet μετέχεται.

— — l. 6. Taylor. εἰ γὰρ ἄγονον mutata vult in ἢ γὰρ ἄγονον. Codices nil mutant.

44. l. 13. κδ'. In cod. H. numerus capitis non notatus, sed prima litera major et rubra.

— — l. 5. H. ἀτελὲς ἦν ταύτῃ τοῦ μετασχεθέντος omisso καί. In reliquis hujus capitis plane cum A. facit hic codex, ut ubivis fere.

46. — l. 8. In cod. H. nulla capitis inscriptio, sed solus numerus κε.

— l. 13. H. καὶ τὸ ἀγαθοειδῶς. Bene. Tum idem καὶ τὰ μετ' ἐκείνης.

— l. 20. H. τοσούτῳ περ ἂν ᾖ πλειόνων αἴτιον.

48. l. 11. H. πρακτικὴν (ut A.) τῶν ὄντων αἰτίαν omisso τήν. Linea superiore (l. 10) Tayloro necessarium videtur legi: καὶ ὅτι ἄλλως pro καὶ ὅτι ἄλλο, » and besides this. «

P. 50. κζ'. l. 8. Taylor conjicit τὸ μετ' αὐτὸ πρόεισι »But » every thing which produces, remains such as it » is, and in consequence of thus remaining, that » which is *posterior to it* proceeds into existence.« Placet.

54. l. 10. corrige κϑ' est enim cap. XXIX.

— κϑ'. l. 6. Taylor vertit: »If, therefore, progression » in its diminution preserves a [certain] sameness cet.« Codd. tamen habent το ταυτόν.

56. λ'. l. 10 et 11. πρὸς τὸ παράγον. Ita etiam legi jubet Taylor: »so far therefore, as that which is produ- » ced, has something which is the same with *the* » *producing* cause cet.« Fortasse hanc lectionem expressit etiam Fr. Patricius.

58. λβ'. l. 2. Taylor: »For every thing which is convert- » ed, hastens to be conjoined *with is cause*, and » aspires after communion and colligation with it.« Vult enim legi πρὸς αἴτιον pro πρὸς πᾶν.

60. λδ'. l. 14. Ἐκ δὲ τούτων φανερόν. Hoc loco et ubivis, ubi haec verba leguntur, Taylorus interposuit inscriptionem: *Corollary*.

62. λϛ'. l. 10. Conjeceram πῶς τὸ μὴ διακριϑέν. Idem plane necessarium judicat Taylor. vertens: »how » can that which is *not* separated be able to revert » to its cause? «

72. μβ'. l. 1. »Every cause however is able to impart *to* » *that*, which proceeds from it, together *with* the » essence which it gives, well-being conjoined with » this essence.« Vult enim legi τῷ ἀπ' αὐτοῦ. Quae eadem lectio est in cod A. Pergit continuo: »Hence » that which is self-subsistent will impart this to it- » self. This therefore is the proper good to that » which is self-subsistent. And hence this will not » be the object of desire to that *which is not con-* » *verted to itself*.« Posuit enim τὸ μὴ ἐπιστρέφον pro τὸ ἐπιστρέφον. Cod. in vulgatâ perseverat.

74. μδ'. l. 7 sqq. Taylor legit: εἰ οὖν ἐστι κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, vertitque: »If therefore it is convertive to itself ac- » cording to the energy proceeding from essence, » it will also be allotted a convertive essence cet. « Ego hunc locum ex cod. mscr. explevi. Vid. not. nostr. 3. Ne vero versio mea tenebras offundat alicui, Hegelio V. Cl. monente, eam ita refingendam censeo: » Proinde si quid secundum actionem, quae

» ab essentiâ nascitur, *est revertens* ad se, illud et » cet. « Cf. cap. 39 et cap. 44 init et praecipue sequentia: *ὡς μὴ ἐνεργεῖν μόνον κτλ.*

P. 74. με'. l. 6. » For every thing generated is perfect by » another which imparts generation to it *not yet* » existing. « Taylor. Idem in annot. « *οὔπω* is » omitted in the original. « Minime, sed textus habet *οὐκ ὄντι*, Portus autem vertit: *nondum* existenti. Non accurate.

76. μζ'. l. 2. Mecum facit Taylor: » For if it is partible, » being self-subsistent, it will constitute itself *partible* cet. et in not.: » For *μεριστὴν ἑαυτοῦ*, it is » requisite to read *μεριστὸν ἑαυτὸν* « (*ἑαυτό*).

80. ν'. l. 1 sqq. » If therefore the *was* and the *will be* » are different, that which is measured by time is » becoming to be [or rising into existence] and ne» ver *is*, but proceeds together with time, by which » it is measured, existing in a tendency to being. « In annotatione illustrare studet hunc locum apposito etiam loco Plotini Ennead. III. libr. 6. (Tu vid. Plotin. p. 390 sqq.) Hegelius autem in literis ad me datis de hoc loco ita scribit (apponam enim ipsa viri docti verba): » Von *Εἰ οὖν ἄλλο* an ist » allerdings ein schwerer Satz. Mit dem unmittel» bar Vorhergehenden verglichen, worin er ganz sein » Verständniss hat, hätte ich gemeynt, ließe er sich » einfach, ohne alle Parenthese, so nehmen: Wenn » W a r und W i r d zweyerley ist (s. das Vorher» gehende), so ist (es) ein *γινόμενον* und niemals ein » *ὄν*, — von der Zeit wird es gemessen — *ἐν τῷ* » *γίνεσθαι ὄν* —, nur indem es ein *ὄ ν w i r d*, aber » nicht *i s t*; es e m p f ä n g t nur immer das Seyn » und ein anderes und anderes. «

Ibid. p. 80. l. 6. corrige *ὅλον*. Operarum enim vitio editum est *ὅλος*.

82. νβ'. l. 8 sqq. Ad haec Hegel. ita: » *Γένεσις γὰρ ἔσται*, » *καὶ οὐκ ὂν* ist dasselbe, der vorige Satz. Die Pa» renthese des Portus, die Sie beybehalten, scheint » mir eher eine Herabziehung des speculativen Sin» nes, eine Verkehrung als Erklärung. « Deinde l. 11. *ἐκ δὴ τούτων φανερόν, τοῦ τοῖς ὅλοις εἶναι* » *ὁ αἰὼν αἴτιος* mecum facit Hegelius (Vid. annot. nostr. 6) » Aevum in caussâ esse, ut res tanquam » totae appareant. « Ceterum his verbis Taylor. praemisit: Corollary. In antecedentibus autem idem

(p. 82. l. 4 sqq.) ita: » For if the eternal, as the » name denotes, is perpetual being, but *to be some-* » *times*, and to subsist in becoming to be, are » different from perpetual being cet. « Vult enim legi τὸ δὲ ποτὲ εἶναι pro τὸ δὲ εἶναι. Non placet. Nec libri mss. suffragantur.

P. 84. νδ΄. l. 1. Lege πᾶς pro πᾶν.

86. νε΄. l. 7. » For as being generated they differ from » first natures which are self-subsistent. « In not. » It is necessary here to supply the word αὐθυπο- » στάτων. « Taylor. Cod. nihil additum habet. De lacuna quam ex cod. A. explevimus, Taylor. nihil annotavit. — Ibid. p. 86. l. 8. in nostr. edit. scribe ἐκείνων pro ἐκείκων.

94. νθ΄. l. 4, » For on this account also, the last of » things [i. e. *matter*], is most simple cet. « Taylor.

— ξ΄. l. 3 sqq. » For if the one is the cause of a less, » but the other of a greater number of effects, but » the former are parts of the latter, that which » gives subsistence to a greater number of effects, » will produce all that the produces; but not vice » versa. « Taylor.

100. Not. 2. l. 1. pone distinctionem majorem inter *Bene* et *Aem.* Not. 1. leg. *formae.*

101. Not. 6. l. 4. scribe *Lyceo* pro Liceo.

104. ξη΄. l. 2 sqq. Taylor. eandem interpunctionem amplexus, quam ego ex cod. A. in textum reduxi, vertit: » For if it is a part, it is a part of a certain whole. » And it is either a part of the whole which it con- » tains, according to which it is said to be a whole » in a part. «

106. ξθ΄. l. 2. Taylor: » For if it consists of parts, the » whole is passive [i. e. the whole participates of » another whole.] «

108. — l. 1 sqq. Taylor: » Hence, that which is the cause » to all wholes of their being wholes, is prior to » parts cet. « plane ut nos textum restituimus. Vellem autem, monuisse eum de lectione Patricii.

108 Not. 5. lin. 4. lege ἐλλάμψεις pro ἐλάμψεις.

— et 110. lin. ult. et l. 1. Taylor: » The cause, however, » of this is, that the more causal nature being more » efficacious, energizes on the thing *caused* prior » [to that which is less causal]. « Et in annot.: » For » εἰς τὸ αἰτιώτερον, it is necessary to read εἰς τὸ

» *αἰτιατόν.* « Potius εἰς τὸ μετέχον, quod ex cod. A. restituimus. Cf. ibid. annot. nostr. 1.

P. 112. ογ'. l. 2. Taylor: » — but not every being is a whole « et in not.: » ὅλον is omitted in the original. « Nos plenius ex cod. dedimus: ὅλον τυγχάνει ὄν, cf. p. 113 annot. nostr. 8. Ibid. Not. 8. leg. ὑποβεβηκότα. *hierarch.* Et πάντα in cap. init. Illud etiam p. 144. Not. 2.

114. οδ'. l. 3. *Καὶ γὰρ τὸ τὶ κτλ.* Taylor: » For a particu-» lar thing (et in nota: » Any thing which is not » universal (τὸ τὶ) is a whole and also an individual, » so far it is an individual, but neither of them is » a form. «

116. οδ'. l. 7. 8. *καὶ αὗται — ἔμφασιν* Taylor: » — they » also receive a certain obscure representation *of* » *being.* « In not. » τοῦ ὄντος seems to be wanting » here in the original. « Ibid. in antecedentibus (p. 116. lin. 2) idem omisit in versione sua illud prius: *ἐκ δὴ τούτων φανερὸν ὅ,τι τὸ ὅλον.*

118. ος'. l. 10 sqq. *ᾧ γὰρ κτλ.* » For that which has its » being through motion, changes its being when its » *moveable cause* is changed « Taylor. Conjicit enim τοῦ *κινουμένου αἰτίου.* Codices non suffragantur.

122. οθ'. l. 2. 3. Ex cod. A. ita explevi hunc locum lacunosum: *Καὶ τὸ ποιοῦν κατ' ἐνέργειαν, ὅτου.* Taylor. volebat ita integrari: *τὸ ποιοῦν ἐνεργείᾳ ὂν ὃ αὐτὸ δυνάμει,* vertens: » And that which makes being in » energy that which the thing generated is in ca-» pacity, antecedently comprehends a perfect pow-» er. « (?).

128. πέ lin. ult. et πς' lin. 1. Etiam Taylor. adjungit haec verba capiti 185: » It is, however, supposed to be » always becoming to be. Hence, it possesses an » infinite power of rising into existence. « Idem initio proximi capitis 186 legit *πᾶν* pro *ἐάν*, suspicor monitu versionis Patricianae; quod ab ipso indicatum vellem. Tu cf. p. 130. not. nostram 1.

132. πζ'. l. 2. Ad verba *τοῖς γεννητοῖς* haec annotat Taylor: » i. e. With natures rising into existence, on » becoming to be, as opposed to the things which » are, or to beings *truly* so called (*τὰ ὄντως ὄντα*). «

134. πη'. initio *πᾶν τὸ ὄντως ὄν* etiam interpres Britannicus necessario legendum judicat.

— — Extrema *ὁ δὲ αἰὼν κτλ.* ita vertit idem: » Eternni-» ty, however, possesses the *always* primarily, but

» *being* according to participation. But being itself » is primarily being. «

P. 136. ϛ. l. 1. δεῖ πρὸ τοῦ pro πρῶτον etiam Taylor. quod idem Schweighaeuserus verum esse viderat et nos in textum revocavimus. Cf. not. nostr. 1.

138. ϛγ'. l. 8. ἀλλ' ἔχει τι, ut edidi, etiam Taylor: » yet it » has *something* entirely exempt from them. «

140. ϛδ'. l. 6 et 7. Lacunam ita volebat expleri Taylor: ὅτι δὲ ἀϊδιότης·ἀπειρία τίς ἐστιν δῆλον. Nos ex cod. mscr. locum integravimus.

— ϛε'. l. 6 et sqq. Taylor: » For in partible natures them- » selves, the powers when congregated, *are united*, » but when divided, *they are increased in number, » and become obscured.* « Idem in annot.: » There » is evidently a very gross error here in the origi- » nal, which is as follows: καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεριστοῖς » αἱ δυνάμεις συναγόμεναι μὲν, πολλαπλασιάζονται, » μεριζόμεναι δὲ ἀμυδροῦνται. For powers when con- » gregated are not multiplied, but united. Hence it » is necessary to read καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεριστοῖς αἱ » δυνάμεις συναγόμεναι μὲν, ἑνίζονται, μεριζόμε- » ναι δὲ πολλαπλασιάζονται καὶ ἀμυδροῦνται. « Optime.

142. ϛϛ'. l. 2 et sqq. Vaylor: » For if it were corporeal, » if this body indeed is *finite*, the infinite will be » contained in the finite. But if the body is *infinite*, » it will not be power so far as it is body. « Nimirum transponenda censet voces ἄπειρον et πεπερασμένον.

146. ϛη'. l. 5. 6. αἰτιατοῖς. Ita etiam Taylor: » in their *ef- » fects.* « In edit. autem nostra paginae numerus corrigendus est, nimirum 146 scribendum pro 149.

148. ϛθ'. l. 4 sqq. Ad verba οὐ γὰρ — ὑποδεχόμενον haec in nota apposuit Britannicus interpres: » Hence, as » all things proceed from *the ineffable*, that which » is imparticipable proceeds also from it, yet not » as from a cause, but as from that which is bet- » ter than cause. The procession, therefore, of » the imparticipable from the ineffable is ἄῤῥητος » ἔκφανσις, *an ineffable evolution into light.* «

150. ρα'. l. 10 sqq. Taylor: » For many beings neither live, » nor energize intellectually « Conjicit enim: πολλὰ γὰρ ὄντα μὲν οὐδὲ ζῇ, οὐδὲ νοεῖ. Sed ego ex cod. A. locum, non modo corruptum, sed lacunosum etiam, restitui.

P. 156. ρς'. lin. penult. et ult. » But being is more compre-» hensive than life, and therefore the perpetual is » more comprehensive than the *immortal* « Taylor. qui et ipse legit ἀθανάτου, quod a me editum est. Idem tamen in antecedentibus (p. 156. l. 4) cum Aem. Porto legit ἄδεκτα τοῦ θανάτου. Cf. annot. nostr. 1.

160. ρη'. l. 6. 7. Taylor: » It is evident, therefore, that » through these media a conversion from one to » the other is effected, as through similars *to that* » *which is similar.* « Subiicitur annotatio: » Instead » of ὡς δι' ὁμοίων ἀνόμοιον, it is necessary to read » ὡς δι' ὁμοίων εἰς ὅμοιον. « Ego sine libris mss. mutare nolui; et proinde vellem indicatum quid Patricius suo in cod. legerit. Nec expressit Britannicus interpres illud αὐτῷ ante μέσων. Vereor, ut locus persanatus sit.

— ρθ' initio. Etiam Taylor. expressit lectionem πᾶς, vertens » *Every* partial intellect. «

162. ρι'. not. 2. initio. Post *Platonicum* pone distinctionem majorem. Ibidem in textu capitis 110 lin. antepenultima etiam Taylor. interposuit μεθέξεις neque vero significavit, utrum ex conjecturâ an ex Patriciana translatione.

164. ρια'. l. 10. Taylor: » Nor do all souls participate of participable *intellect.* « Addit enim νοῦ, quod et ipse addidi.

— ριβ'. l. 2 — 4. Taylor: » For the highest genera in » each order are conjoined through similitude to » the natures placed *above* them, and through the » connexion and coherence of the progression of » wholes. « Mutavit enim τοῖς ὑποκειμένοις in τοῖς ὑπερκειμένοις. Quid ipse tentaverim vid. in annot. 7. Deinde lin. antepenult. et penult. idem: » The are » also « pro καὶ φαίνεται εἶναι, quod ex cod. msc. inserui.

166. ριδ'. l. 9 sqq. Locum emendavi et explevi ex integro textu codicis A. Taylorus ita: » For as unity is in » the most eminent degree allied to *the one*, and » the self-perfect to *the good*, so likewise accord-» ing to both these the self-perfect participates of » the divine peculiarity and is a God. But if a God » was a unity, yet not a self-perfect unity, or a » self-perfect hypostasis, yet not a unity, he would » be arranged in another order, on account of the

» mutation of the peculiarity « et in annotatione: » There are two chasms in this sentence in the original, which I have endeavoured to supply in the » translation. «

P. 168. ριέ. l. 9. ἀλλὰ μὴν, ὅτι τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, φανερόν. Taylor: » But that the first God is superessen- » tial, is evident. « et in annot.: » That the prin- » ciple of all things is something beyond intellect » and being itself, was asserted by the most ancient » Pythagoreans, as well as by Plato and his best » disciples, as the following citations will abundantly » evince. « Apposuit Archytae fragmentum apud Stobaeum in Eclogg. physicc. p. 82. [Tu vid. I, 43. p. 716 ed. Heer. ubi ex codd. pro ὄνομον, quod in ὂν οὐ μόνον conversum volebat Taylor. recte legitur οὐ νόον μόνον] et Brotinum et alios apud Syrianum in Aristotelis Metaphysic. p. 102. b. p. 103. b. 104. Sextum Empir. advers. Math. p. 383. p. 425. Steph. Aristotel. de coelo p. 147. et Plotin. Enn. V. libr. 5. (Tu vid. p. 525. E.)

172. ριζ'. lin. penult. ἧττον etiam Taylor. extrem. pag. leg. substituerat.

180. ρκβ'. l. 9 sqq. Οὔτε οὖν — σχέσιν κτλ. Taylor: » Nei- » ther, therefore, in providing for other things, do » they receive *a habitude or alliance* with the sub- » jects of their providential care. « Tu cf. annot. nostr. 4.

184. ρκδ'. l. 15 sqq. Ἀλλὰ — ἀοριστιαίνει, Taylor: » But » subordinate beings *become indefinite* about the » definite nature of the Gods. « Igitur etiam hoc loco ut plerumque secutus est Aemilium Portum. Vide autem annot. nostram 7.

190. ρκη'. l. 3. ἢ πλειόνων addit etiam Taylor. Cf. not. nostr. 3. Ceterum lin. antepenult. et penult. etiam Taylor integravit: δυνάμενον.

192. ρκθ'. l. 14. Διὰ δὲ ψυχῆς ἀπήχημα. vid. annot. nostr. 8 ibiq. laudd. Taylorus ad haec ita in notis: » By » the echo of soul Proclus means that vital quali- » ty, by which the soul is united to the body; and » which is nothing more than the last image and » shadow of the soul. The necessity of such a con- » necting quality will easily appear from considering » that a truly incorporeal nature, like that of soul, » cannot be connected with body, without a vital

» medium. In consequence of this we may consi-
» der with Plotinus (Ennead IV. lib. 4) the anima-
» ted body as resembling illuminated and heated air.
» And the pains and pleasures of the body will be
» conversant with this shadow of the soul. «

192. — l. penult. et ult. » For it receives life indeed and » motion from soul; but indissoluble permanency » from intellect; and divine union from participa- » ted unity. For each of these imparts its own hy- » parxis to the subsequent natures « Taylor. Idem in annot. » The original here is defective. — From » the version of Patricius, however, the defect may » be supplied as follows: ἕνωσιν δὲ θείαν, ἀπὸ τῆς » μετεχομένης ἑνάδος· ἕκαστον γὰρ τούτων (nos ex cod. A. τῆς cf. text. et annot. nostr.) ἑαυτοῦ κτλ. » This emendation is adopted in the above trans- » lation. «

197. in not. 9. lin. 1. lege *huic* pro hinc.

208. ρμ′. infr. l. 3. Ad verba *καὶ συμπαθῆ πάντα πᾶσιν* Taylor in annotatione laudat haec Hippocratis: *ξύῤῥοια μία, σύμπνοια μία, πάντα συμπαθέα* et Plotinum in Ennead. IV. libr. 3.

Quae reliqua ex Taylori translatione et annotatione ad nostrum consilium faciunt, inde ab hoc loco notis indicata reperiuntur. Quod finem libri attinet: in annotatione ad cap. 208. Argentinum codicem subito desinere vidimus in verbis *καὶ γενομένη* . . . . . Panta est autem *Hamburgensis* libri manuscripti cum eodem, quem diximus, conspiratio, ut et ipse iisdem in verbis orationem librumque universum abrumpat.

217. ρμϛ′. *in lat. vers.* cap. CXLVI. lin. 1. leg. progressuum pro propressuum.

Ad Olympiodori pag. 5. not. 10. l. extrem: Scholiastes ad Dionysii Grammaticam in Bekkeri Anecdott. grr. II. p. 725 sq. posteaquam Callimachi in Cleombrotum Ambraciotam epigramma in medium protulit, continuo haec adjicit: *Πρὸς τοῦτο δὲ εἶπεν Ὀλυμπιόδωρος ὁ φιλόσοφος·*

εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωήν,
ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκηδέα δεσμόν·

τουτέστιν, εἰ μὴ ὠφελήθην ἐκ Πλάτωνος τρόπον εὐζωΐας, προέκρινα ἂν μὴ εἶναι ἢ κακὸς εἶναι.

Index Scriptorum,

qui Parte prima et secunda excitantur.

Index

Rerum, Verborum, Sententiarum.

Vocabulis, quae in Lexicis non inveniuntur, praefixum est hoc signum *.

Ἀλκιβιάδης.

περὶ ἀνθρώπου.

περὶ ἀρετῆς.

περὶ δαιμόνων.

περὶ δικαίου.

I, 218. sqq. sqq.

περὶ ἐραστοῦ.

περὶ ἐραστοῦ.

περὶ ἔρωτος.

παροίμια.

περὶ Σωκράτους.

περὶ σώματος.

περὶ ψυχῆς.

Confusa plurima.

α — ᾳ. II, 84.
α — η. II, 134.
α — ον. III, 12.
ἀγασίαν — ἀγαθός. II, 281.
ἀγγέλων — ἄλλων. I, 3.
ἀγελέων — ἀγελαίων. II, 53.
ἄγνωστον — γνωστόν. III, 182.
ἀδεῶς — ἀιδίως. I, 182.
ἀδρότερον — ἀμυδρότερον. I, 181.
ἀεὶ — δεῖ. II, 94.
ᾀεὶ in Cod. A. ubique pro ἀεὶ v. c. III, 20. 36.
Ἀθαιναίου — Ἀθηναίου. II, 128.
αιδιότης — ἰδιότης. III, 198.
ἰαδιότητος — ἰδιότητος. III, 160.
αἷς — ἐκείναις. I, 203.
αἰτία abest III, 20.
αἰτίας — οὐσίας. III, 18.
αἰτίοις — αἰτιατοῖς. III, 146. (non 149.)
αἰτίον — αἴτιον, αἰτίαν. III, 16.
ἀκροάτης — ἀραρότως. I, 23.
ἀκύρια — κύρια. I, 169.
ἀλκιάδη — Ἀλκιβιάδη. II, 87.
ὐλλ' οὖ — ἄλλου. I, 274.
ἄλλα — ἄλλῳ. III, 50.
ἄλληλα — ἄλλα. I, 250.
ἄλλο τι — ἄλλ' ὅτι. I, 3.
ἄλλο — ἄλλου. III, 38
ἀλλοίων — ἄλλων. I, 245.
ἄλλος — ἄλλως. I, 152.
ἄλλων compendium. I, 147.
ἄλλων om. III, 28.
ἄλλους — ἄλλως. II, 89.

Augmentum omissum. I, 23. II, 99. 119.
αὐγοειδές — αὐτοειδές. II, 16 sq.
αὐτὰ — ἑαυτά. I, 278.
αὕτα — ταῦτα. II, 91.
αὐτῇ — αὐτῇ. I, 181.
αὕτη — αὐτή. I, 272.
αὐτῇ — ἑαυτῇ. III, 38.
αὐτό — ταὐτό. I, 182.
αὐτὸ — αὐτὸς. II, 93.
αὐτὸ ἓν — αὐτοὲν. III, 4. 6. 10. 168
αὑτὸ — ἑαυτὸ. III, 32.
αὐτὸ τὸ — αὐτῷ τῷ. ibid.
αὐτὸ om. III, 174.
αὐτοκινεῖν — ἑαυτὸ κινεῖν. III, 36.
αὐτός — ἐγώ. I, 192.
αὑτοῦ — αὐτοῦ etc. I, 19. 21.
αὐτοῦ — τοῦ αὐτοῦ. I, 260.
αὐτῷ — ἑαυτῷ. I, 281.
αὑτοῦ — αὐτοῦ. II, 197.
αὐτῷ — ἑαυτῷ. I, 190. III, 70.
αὐτῷ τούτῳ — αὐτὸ τοῦτο. III, 12.
αὐτόν — ἑαυτόν. I, 262.
αὐτόν — αὑτόν. II, 171.
αὐτῶν — ἑαυτῶν. I, 150. III, 172.
αὐτῶν οὐ ortum ex αὐτῶν — αὐτοῦ. III, 146 (149).
αὐτοῖς — οὐ τοῖς. I, 3.
αὐτοῖς — ἑαυτοῖς. I, 182.
αὐτόν — αὐλόν. I, 196 sq.
αὐτὰς — αὐγὰς. I, 154.
αὐτοψυχίαι — αὐτοψίαι. I, 188.
ἀφ' — ὑφ'. III, 36.
ἀφῆναι — ἐφῆκε. I, 161.
ἀφυής — εὐφυής. II, 90. 198.
ἄχρονα — ἔγχρονα. III, 184.
β' — δεύτερον. II, 105.
β — φ. III, 186.
βαλόντων — βαλλόντων. I, 178.
βάσιν — βάσανον. I, 186.
βιαίου — δικαίου. I, 294.
βουλάς — συμβουλάς. ibid.
βουλευ — συμβουλευ. I, 182.
βουλευόμενος — βουλόμενος. II, 144.
βουλεύοντο — βουλεύοιντο. II, 77
βούλονται — βουλεύονται. I, 200.
γάρ omiss. I, 156.
γάρ — γε. I, 204.
γάρτοι — γάρ τι. I, 259.
γέ — γάρ. I, 24.
γε om. I, 203.
γε — μέγα. I, 239.
γενναίαν — σπουδαίαν. I, 263.
γενόμενα — γινόμενα γίνεται. I, 207
γενόμενος — μαινόμενος. I, 249.
γιγνώσκω — γινώσκω. I, 22.
γινομένης — γενομένης. I, 20.
γίνονται — γίγνωνται. II, 89.
γνώμας — γνώσεις. I, 248.
γνωστῶν — γνώσεων. I, 22.
γόνιμος — μόνιμος. I, 155.
δ' εἰσὶν — δι' οἴησιν. I, 164.
δ' — δή. I, 224.
δ' — δαὶ. II, 113.
δ' οι — Δᾶοι. II, 149.
δαί — δέ. I, 187.
καὶ δαιμονικὴν — καὶ κηδεμονικήν. I, 150.
δὲ om. I, 180.
δὲ — δ'. II, 76.
δὲ — δή. I, 25. II, 78. 82. 102.
δὲ — δεῖ. II, 143.
δὲ αὐτό — δ' ἑαυτό. III, 74.
δὲ αὖθις — εἰςαῦθις. III, 30.
δεδειώς — δειδιώς. II, 83.
δεδύνηται — δύναται. III, 146 (149).
δεῖ — δή. I, 21. 153. 164. 178. 196. 249. 250. 251. 264.
Δεινομένης — Δεινομάχης. I, 151
δειχθείση — δειχθήσῃ. II, 100.
δευτέρου — ἀντέρου. I, 2.
δευτέρως — δευτέρου. ibid.
δὴ — δεῖ. I, 1. 272.
δή — δὲ. I, 185. III, 6.
δή post δέ om. I, 188.

ιας — ιοις. III, 64.
ἴδιον — ἥδιον. I, 305.
ἴϑι — ἴσϑι. I, 249.
ικός — ός. I, 22.
ἴου — εἰς. I, 248.
ισ — ἴσως. II, 155.
ἴσαι — ἴζειν. I, 186.
ἴσϑι — ἴϑι. I, 206.
κ — η. I, 296.
κάζον — κάρον. I, 226.
καϑ' ὃ — καϑὸ. I, 20.
καϑαυτὴν — καϑ' αὑτὴν. III, 34.
καὶ — τὸν. I, 20.
καὶ — μή. I, 23. 203. 221.
καὶ — διά. I, 164.
καὶ om. I, 182. 185. 187. 188. 189.
καὶ — κατά. I, 190. III, 254.
καὶ — γάρ. I, 208.
καὶ — ναί. I, 203. 231.
καὶ γάρ — καὶ γάρ καὶ. I, 205.
καὶ — ἐκεῖ. I, 206.
καὶ — ἀλλὰ καί? II, 114. 123.
καὶ — ἤ. III, 14.
καὶ deest III, 44.
καὶ τά — ὡς τά. III, 258.
κἀκεῖ — κακοί. I, 256.
κἀκείνη — αὐτή. III, 192.
κἀκεῖνον — κἀκεῖνο. I, 186.
κάλλος — τέλος. I, 180.
καλόν — κακόν. II, 115.
καλῶς — καλῶν. I, 19.
κἂν — οὐκ ἂν. I, 168.
κἀνταῦϑα — ἐνταῦϑα. I, 215.
κἀρκεῖται — οὐκ ἀρκεῖται. II, 103.
κατά — μετά. I, 181.
κατά ταυτ. — καὶ τὸ αὐτ. I, 188.
κατὰ — μετὰ. I, 248. III, 28.
κατὰ — διά. III, 180.
κατὰ τὴν — ἢ κατά. III, 196.
καταπτῆσαι — καταστῆσαι. II, 128.

καταστατικά — καταστηματικά. I, 197.
καταφάσεων — κατὰ φάσεων. I, 180.
κινητῶν — κινούντων. III, 34.
κινουμένων — κυρουμένων. I, 201.
κληματῆρα — κλιμακτῆρα. II, 113.
κομικός — κωμικός. II, 107.
conjuncta et disjuncta. I, 23.
Κρόκου — Κρόνου. I, 220.
κρόναν — χρόνον. I, 249.
Κροτύλῳ — Κρατύλῳ. I, 195.
λεληϑώς — ληληϑώς. II, 35.
λῆξιν — τάξιν. I, 110.
λίϑῳ — λήϑω. I, 198.
λογισμόν — λόγον. I, 186.
λόγος — λόγοις — λέγοις I, 23.
λόγους — τύπους. I, 281.
μαϑεῖν — εἰδέναι. I, 264.
Μαιείας — Μαίας. I, 187.
μαίευται — μαιεύεται. II, 77.
μάλα — μᾶλλον. I, 145.
μαν — μαι. I, 28.
με — μή. II, 114.
μεγίστην — ἀρίστην. I, 207.
μὲν — μὴν. I, 181.
μὲν — μοι. II, 174.
μὲν. abest. III, 132.
μένην — μένον. I, 183. II, 7.
μετ' αὐτά — μετὰ ταῦτα. III, 266.
μεταβεβληκέναι — μεταβεβηκέναι. I, 228.
μετασχόντα — μετέχοντα. III, 146 (149).
μετέχον — μετασχόν. III, 14.
μή omissum. I, 148.
μὴ οὔσας — προσηκούσας. I, 170.
μὴ δὲ — μήτε. I, 189.
μὴ — μηδέ. I, 190. III, 180.
μὴ — μὲ. II, 88.

μή — δή. III, 8.
μηδαμῆ — μηδαμῶς. III, 60.
μὴν — μὲν. I, 225.
μικρή — μακρή. II, 139.
μοι — μή. I, 72.
μονάδες — ἑνάδες. III, 170.
μονὰς — μόνοις. III, 138.
μύουσι — θύουσι. II, 153.
μόνον — μὲν. III, 194.
μόνον πάντη — πάντα μόνον. III, 150.
ν ἐφελκ. — γε. I, 218.
νεμεσιουργοῦ — γεν. I, 281.
νίκαι — νῖκαι. II, 74.
Νιρεύς — Νηρεύς. II, 28.
νοεῖ — προνοεῖ. III, 198.
νομίμου — νόμου. I, 219.
νται — σθαι. I, 162.
ντας — ντες. I, 23.
ντος — ντες. ibid.
νῦν — ναί. I, 232.
νῦν — νοῦν. I, 247.
ξένος — ξένοις. I, 3.
ξήνων — Ζήνων. II, 140.
ὃ ἐν — τὸ μὲν. I, 3.
ö. I, 12.
ὃ — ἃ. I, 34.
ὁ — ἡ. I, 187.
ο — ω. I, 192. III, 14. 16. 22. 48.
ὁ — ὃ. I, 206. II, 38. 84 III, 16.
ὁ — εἰ. I, 214.
ο — ε. I, 265.
ὀ — ω. II, 83.
ὃ κόσῳ — ὀκόσῳ. II, 137.
ὁ, τι — ὅτι. III, 10.
ὁ πᾶς — ἅπας. III, 172.
οἱ — εἰ. I, 161. 261.
οι — ον. I, 149.
οἱ — ὅτι οἱ. II, 92.
οἱ — οὐ. II, 95.
οι — η. III, 44.
οι — α. III, 164.
οἶδα — οἶδε. I, 200.
οἶδει — ᾔδη. II, 76.
οἰκεῖον — οἰκεῖν. I, 24.
οἶον — οἷος. I, 2.
οἶον — μόνον. I, 180.
οἶοντεστι — οἷόν ἐστι τό. II, 95.
ὁμοίοις — ὁμοίως. I, 3.
οἷς — ἣν. I, 21.
ὅλον — ὄν. III, 160.
ὅλως — ὅλῳ. III, 28.
ὅλως ὅλῳ — ὡς ὅλῳ. III, 160.
ὅμασι δὲ — ἅμα δὲ. I, 186.
ομεν — ωμεν. I, 180.
ὁμενος — ομεν. I, 251.
ὁμενον — ον. III, 202.
ὄμματος — ὀνόματος. I, 281.
ὅμοιον — ὁμοῖον. I, 3.
ον — ων. I, 24. 179. 203.
ον — ειν. I, 183. III, 16.
ὄν — ὄντα. I, 189. III, 22.
ον — ως. III, 32. 36.
ον — ῳ. III, 32. 194.
οὗ — οὐ. I, 207.
ον — εν. III, 44.
ὃν — οὗ. III, 158.
ὃν — ἓν. III, 166. 168.
ονται — οντας. I, 189.
ονται — ωνται. I, 194. 199. 203. 204.
οντι — οντα. III, 4.
οντι — οιτο. III, 62.
ὄντος — ὄντως. I, 34.
οντος — οιτο. III, 70.
οντως — οὕτως. I, 22.
ὄντως — ὄντων. I, 224.
ὄντως — ὄντος. I, 234.
ὄντως — οὕτω τό. I, 282.
οντων — οντα. III, 24.
ὀξήνων — ὁ Ζήνων. I, 140.
ὅπερ — ὅ, τι περ. III, 184.
ὁπότερον — πότερον. I, 203.
ὅπως — ὅλως. I, 20.
ορίας — σωτηρίας. II, 169.
ος — η. I, 19.
ὃς — οὕς. I, 24.

τόδε τι — τὸ δέ τι. III, 38.
τοιαῦτ' — τοίαυτην. I, 22.
τοιοῦτόν — ταὐτόν. III, 32.
τόπῳ — τύπῳ. II, 211.
τοτὲ — ποτέ. I, 179.
τότε — τοτέ. I, 245.
τούτου — τοῦ. I, 182.
τόστου — τοσούτου. I, 213.
τοῦτον — τοῦτο. II, 135.
τρόπον — μέτρον. I, 182.
τρόπον — τόπον. I, 257.
τρυπήματα — παρατρυπήματα. I, 197.
υ — ι. I, 25.
υ — ν. II, 138.
ὑλικῶν — ἡλικῶν. I, 196.
ὑπ' — ἀπ'. I, 232.
ὑπ' om. III, 24.
ὑπέκεινα — ἐπέκεινα. I, 181.
ὑπερδοκεῖν — ὑπερδικεῖν. I, 313.
ὑπερειῶδος — ὑπὲρ εἶδος. II, 133.
ὑπῆρχε abest. III, 36.
ὑπο — ἀπο. I, 209. 212. 222.
ὑποχείρονος — ὑπὸ χείρονος. I, 156.
ὑφ' — ἐφ'. I, 248.
ὑφ' — ἀφ' III, 42.
ὑφηνήσεις — ὑφηγήσεις. I, 188.
Φαίδρῳ — Φαίδωνι. II, 174.
Φαινερέτης — Φαιναρέτης. II, 12.
φαίνεσθαι — φήνασθαι. I, 285.
φαμὲν — φησί. II, 7.
φανεῖται — φαίνεται. I, 209.
φθαρτικὰ — φθαρτά. III, 268.
φίλε omiss. I, 151.
φιλία — φιλοσοφία. I, 228.
φιλόδοξος — φιλόσοφος. I, 164.
φίλον — φίλιον. II, 87.
φιλόνεικον — φιλότιμον. I, 219.
φιλότιμος — φιλόσοφος. I, 234.
φρετὴν — φορητήν. I, 209.
φῦλον — φίλον. I, 3.
φωνή — βοή. I, 239.
χ — φ. I, 22.
χείρω — χείρων. II, 117.
χείρωσιν — χαίρουσιν. I, 230.
χωριστὰ — χωρὶς. III, 262.
ψυχῆς — ψιλῆς. I, 209.
ω — επ. I, 21.
ῳ — ω. I, 24.
ῳ — ων. I, 180. III, 48.
ῳ — νῷ. I, 219.
ω — φ. II, 86.
ω — ο. III, 24.
ᾧ — ὁ. III, 170.
ὠειδές — ἀνοείδες. II, 16.
ᾤετο — ὡς τό. I, 178.
ὠθισμένος — διωρισμένος. I, 217.
ὧν — ὧς. I, 23.
ὧν — ᾧ. ibid.
ὧν — ᾧ — ό. I, 24.
ὧν — ω. I, 169.
ων — ως. I, 184. III, 30.
ων — ῳον. I, 187.
ων — ειν. I, 148. 196.
ων — ιον. I, 198.
ων — ον. II, 120. III, 10. 32.
ων — αν. III, 192.
ὧν — ῄ. III, 196.
ων — ομενος. III, 272.
ὥντινων — ἄν τινων. I, 193.
ὡρίσαι — γνωρίσαι. I, 236.
ως — ης. I, 24.
ως — αις. I, 149.
ὥς — ὅτι. I, 151.
ὥς — ἐν. I, 184.
ὡς γαρ — οὕτω καὶ. I, 233.
ως — πως. II, 13.
ως — ων. III, 44.
ὡσαύτως — ἐν. III, 170.
ὥσθ' — ὥστε. I, 23.
ὥστε — ὥστ' εἰ. III, 158.
ωται — ωνται. III, 202.
ὠτειλῶν — ὀστεΐνων. ? II, 107.
ὠφέλετο — ὠφελεῖτο. II, 88.

Addenda et Corrigenda.

Part. I. p. 55. lin. 17. scr. *τοῦτο τὸ* pro *τοῦ τοτὸ*. — p. 59. in annot. lin. 3. infr. scr. converterunt pro: conventerunt. — p. 65. ante *Καὶ ἔοικε* ponendum signum novi capitis: *κ'*. — p. 81. annot. lin. 21. scr. *ἑαυτὸν* pro *ἑραυτὸν*. Ibidem annotationi de verbo *ἀναχαιτίζειν* adde: »Cf. insuper Hasii notam ad Leonem Diacon. p. 201. itemque haec Hermogenis *περὶ ἰδεῶν* I. 6. p. 288 ed. Laurent. de quibusdam formis orationis: *ἀναχαιτίζουσαι τὸ ἄφετον αὐτοῦ καὶ ἐλεύθερον, καὶ πρὸς τὸ κοινότερον καὶ πολιτικώτερον ἄγουσαι* « — *inhibent* liberum ejus (sermonis) cursum cet. ubi consule Laurentii Commentarium p. 136. — p. 85. scr. *κζ'* pro *κξ'*. — p. 87. lin. 15. scr. *αἰώνιον*. — p. 89. lin. 18. scr. *βίον*. — p. 94 annot. l. 4. scr. ad *Iliad. π.* 857. pro ad II. 857. — p. 139. l. 21. leg. *σμικρὸν*. — p. 194. lin. 13. leg. *μόνῃ* pro *τόνῃ*. — p. 198. annot. lin. 4. scr. *ἔκπληξις*. — p. 212. extr. scr. *ἐπιστρέφειν* pro *ἐπιστέφειν*. — p. 230. annot. l. 4. scr. in nov. *Thesaur.* pro in: nov. Test. — p. 251. annot. l. 4. infr. *dele punctum* inter voces: *Censor* et *Batavus*. p. 292. lin. 17. pro *ἀκόπως* habet Cod. Par. *ἀσκόπως*, quod legendum est. — p. 303. lin. 12. scr. *δοκεῖ*. — p. 305. pr. scr. *ἐπιχειρημάτων*.

Part. II. pag. 5. annot. lin. 6. scr. gentilibus pro: gentibus. — p. 23. annot. 61. lin. 1. scr. Senarii pro: Senarrii. — p. 25. text. lin. 4. infr. scr. *οὐ τοὺς ὀλίγον* pro *οὐ τοὺς ὀλίγους*. — p. 37. annot. 55. lin. 11. 12. scr. *ἀποκαταστατικὸς* pro *ἀποκαταστικὸς*. — p. 66. vid. Indic. s. v. *Τρωσὶν αὐλὸν κ. τ. λ.* — p. 124. annot. 16. lin. 5. scr. Polybius pro: Pollybius. — p. 157. annot. 42. lin. 6. scr. ipsa pro: ipa. Ibid. annot. 47. lin. 2. scr. anquirunt pro: acquirunt. — p. 211 annot. lin. 2. scr. Stephanus pro: Stepanus.

Part. III. Indic. p. 334. columnn. 1. lin. 11. infr. scr. Hippocr. et adde suo loco hunc articulum. — p. 345. col. 1. lin. 2. leg. *ἀναπίμπλασθαι*. — p. 346. col. 1. lin. 2. leg. *ἀνθρώπου*. — p. 348. col. 2.

lin. 15. leg. ἐπιστῆμαι. — p. 356. col. 2. l. 19. infr. δικαίου pro δίκαιον. — p. 359. col. 2. l. 7. infr. l. ὑφ' ἑαυτ. — p. 362. col. 2. l. 9. ἐπίκτητος, et ita p. 377. col. 1. l. 8. — p. 365. col. 2. l. 3. scr. ἐσκιαγραφ. pro σκιαγραφ. — p. 373. col. 2. l. 7. scr. πήξασθαι pro ἐπήξασθαι. — p. 376. col. 1. l. 12. infr. scr. γνώσεως. Ibid. col. 2. l. 8. infr. φρονοῦσιν. — p. 378. col. 1. lin. 23. scr. μουσικήν. Ibid. lin. 6. infr. scr. ἐξορχεῖσθαι. — p. 382. col. 1. l. 16. scr. ὀχλολοίδ. — p. 385. col. 1. scr. Πέρσαι ἑλκεσίπ. — p. 393. col. 2. l. 8 et 11. infr. scr. Σωκράτης. p. 394. col. 1. l. 18. οὐκ ἔστι ut proxime recte. — p. 397. col. 1. l. 16. infr. scr. χαρακτηρίζεται. Ibid. col. 2. l. 18. infr. μεθ' ὑποστολῆς.